

Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Spomenica 70 godina Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine: 70 godina ANUBiH

Lincender Cvijetić, Lidija

2021-12-20

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/items/c8382458-e690-47ce-91cd-f3d23dba746d>

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/>

70 ANU
BIH
AHTY
BEX
GODINA

Spomenica 70 godina Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Izdavač

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Za izdavača

Muris Čičić

Urednica

Lidija Lincender-Cvijetić

Recenzent

Radivoje Mandić

Uvod

Amra Avdagić

Lidija Lincender-Cvijetić

Naida Nišić

Biografije

Amra Avdagić

Minela Đelmo

Nerma Tanović

Lektura

Irma Grebović-Muratović

Korektura

ANUBiH

DTP

art studio DK

Štampa

Dobra knjiga, Sarajevo

Tiraž

200

Publikaciju finansijski podržalo Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke.

Spomemnica

70 godina

Akademije nauka i umjetnosti
Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 2021.

Izjava o misiji

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine doprinosi razvoju, unapređenju, podržavanju i promoviranju nauke i umjetnosti te brine o afirmaciji kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa Bosne i Hercegovine. Doprinosi oblastima koje su od zajedničkog interesa i posebnog značaja za održivi razvoj bosanskohercegovačkog društva sugerirajući pravce naučnih istraživanja i umjetničkog rada. Njeguje izvrsnost kao osnovni princip stvaranja i vrednovanja naučnih i umjetničkih doprinosa.

Promatrajući vremenske i historijske okvire, djelovanje Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (dalje ANUBiH) podijeljeno je na četiri perioda. Prvi period započinje osnivanjem Naučnog društva Bosne i Hercegovine (1951–1966). Drugi period obilježava osnivanje Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (1966–1991), nakon kojeg je uslijedio treći period obilježen radom ANUBiH-a u uslovima agresije i rata (1992–1995). Nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma 1995. započinje poslijeratni, četvrti period djelovanja ANUBiH-a.

Naučno društvo Bosne i Hercegovine (1951–1966)

Odluka o osnivanju Naučnog društva proističe iz spoznaje da, brži i intenzivniji razvoj proizvodnih i društvenih snaga, nauka i naučne misli uopće, kao i savremene primjene tekovina nauke i dostignuća ljudskog uma, sve izrazitije postaju neophodan uslov razvoja savremenog društva i bitan faktor društvene reprodukcije.¹

Zakon o Naučnom društvu Bosne i Hercegovine donijela je Narodna skupština Bosne i Hercegovine 2. jula 1951. godine, što predstavlja, bez sumnje, jedan od značajnih datuma u kulturnoj historiji Bosne i Hercegovine. Naučno društvo imalo je misiju da: radi na svestranom unapređivanju nauke i naučne misli; organizira i razvija naučna istraživanja u cilju upoznavanja naše zemlje i naroda, odnosno da organizira ispitivanja pojedinih naučnih problema; okuplja naučne radnike i koordinira njihov rad; izučava rezultate svjetske nauke i sistematski radi na njihovoj primjeni; održava veze sa sličnim ustanovama u zemlji i inostranstvu; radi na uzdizanju naučnih kadrova i naposljetku da pomaže naučnim radnicima.

U sastav Naučnog društva birani su afirmirani naučnici iz raznih naučnih oblasti: medicine, filologije, historiografije, etnologije, poljoprivrednih nauka. Prvi članovi Naučnog društva bili su: Vladimir Čavka (predsjednik), Vaso Butozan, Pavao Štern, Dimitrije Sergejevski, Hamdija

¹ Citat preuzet iz teksta o obrazloženju prijedloga Zakona o naučnom društvu BiH

Kreševljaković, Risto Jeremić, Branislav Đurđev, Nikola Zdanovski, Cvjetko Rihtman, Nedo Zec, Blagoje Kovačević, Dragomir Ćosić, Anto Babić, Jovan Vuković i Ernest Grin.

Statutom je bilo predviđeno da Naučno društvo ima šest odjeljenja: Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka, Odjeljenje medicinskih nauka, Odjeljenje privredno-tehničkih nauka, Odjeljenje ekonomskih, filozofskih i pravnih nauka, Odjeljenje za književnost i umjetnost i Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka. S obzirom na radni kapacitet, formirana su tri odjeljenja: Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka, Odjeljenje medicinskih nauka i Odjeljenje privredno-tehničkih nauka.

Početak rada Naučnog društva je zapamćen više kao reprezentativan. Nije bilo sredstava za naučni rad i za koordinaciju rada naučnih institucija, ali i pored toga Naučno društvo u tom periodu ostvaruje saradnju, istina različitog intenziteta, s istorodnim institucijama u zemlji i inostranstvu, zatim s Univerzitetom u Sarajevu, fakultetima i drugim naučnim institucijama.

Okupljajući u svom sastavu ugledne naučnike, Naučno društvo se već na početku predstavilo kao institucija koja odgovorno, promišljeno i jasno definiira pravac svog djelovanja i razvoja. Kako bi uspjeli odgovoriti na složene potrebe i dosegnuti ciljeve razvoja nauke u Bosni i Hercegovini, bilo je potrebno ojačati radni sastav Naučnog društva. To je rezultiralo izmjenama u Zakonu o Naučnom društvu. Novi Zakon koji je Narodna skupština usvojila i koji je stupio na snagu 1955. godine, omogućio je izbor dopisnih članova. Usvojena je izmjena Statuta kojom bi se trebala verificirati reorganizacija Naučnog društva, odnosno formiranje pet odjeljenja i to: Odjeljenje društvenih nauka, Odjeljenje privredno-tehničkih nauka, Odjeljenje medicinskih nauka, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, Odjeljenje umjetnosti, književnosti i jezika. Na godišnjoj skupštini 1960. godine, zaključeno da se rad Naučnog društva organizira na istim principima kao i u postojećim akademijama nauka u Jugoslaviji.

Naučno društvo je djelovalo punih petnaest godina, od 2. jula 1951. godine pa sve do prerastanja u Akademiju nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 22. juna 1966. godine.

Osnivanje Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i njeno djelovanje u periodu 1966–1991.

Zakon o ANUBiH-u usvojen je 22. juna 1966. godine na zasjedanju Skupštine Bosne i Hercegovine, što je svečano obilježeno. Četiri mjeseca kasnije, 10. oktobra 1966. održana je svečana sjednica Skupštine ANUBiH-a posvećena njegovom osnivanju. Prethodno, 3. oktobra 1966. godine održana je Prva izborna konstituirajuća Skupština ANUBiH-a.

Skupština ANUBiH-a donijela je Statut kojim je formirano pet odjeljenja: Odjeljenje društvenih nauka, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, Odjeljenje tehničkih nauka, Odjeljenje medicinskih nauka, Odjeljenje za književnost i umjetnost.

Pripremanjem Srednjoročnih planova za periode 1971–1975, 1976–1980. i 1981–1985. teče dalji razvoj ANUBiH-a u vidu izrade koncepta krupnih projekata čiji su nosioci bila sva odjeljenja. Njima su naznačeni osnovni pravci djelovanja ANUBiH-a u oblasti naučnih istraživanja, kreiranje makroprojekata i društvenih ciljeva.

U situaciji kada ANUBiH ima samo dvije naučne jedinice (Centar za balkanološka ispitivanja i Komisija za lingvistička ispitivanja), aktuelizovan je stav da se intenzivira saradnja s institutima čiji je ANUBiH suosnivač ili je s njima uspostavio određene oblike dugoročne naučne saradnje, kao i proširivanje naučne saradnje s univerzitetima u Bosni i Hercegovini.

Dosegnutim rezultatima, ulogom i pozitivnim uticajem, ANUBiH predstavlja aktivan faktor u izgrađivanju politike u oblasti nauke i volariziranju znanja u naučnoj i široj javnosti.

Kao multidisciplinarna institucija, ANUBiH predstavlja koncentraciju naučnih i umjetničkih snaga i potencijala društva koji mogu da pruže sintetičke spoznaje o razvojnim mogućnostima i uticaju nauke i umjetnosti na društvo u svim njegovim različitim segmentima.

Aktivnim radom, sazrela je ideja i inicijativa da se osnuje nekoliko novih naučnoistraživačkih centara koji bi u određenim oblastima bili pokretači, organizatori i nosioci projekata od značaja za instituciju od najvišeg državnog interesa u cjelini. Uspješno djelovanje Centra za balkanološka istraživanja motiviralo je Predsjedništvo da predloži Skupštini da donese odluku o osnivanju Centra za sistemska istraživanja, Centra za biomedicinska istraživanja i Centra za filozofska istraživanja. Novi centri potvrđuje opravdanost osnivanja aktuelnim programima i intenzitetom i rezultatima svoje aktivnosti.

ANUBiH u periodu od 1966. godine do 1992. godine uspješno funkcioniše uz veliku podršku države i svih velikih privrednih sistema Bosne i Hercegovine. Članstvo je povećano redovnim izborima novih članova. Izborom novih članova i prestrukturiranjem aktivnosti, u skladu s potrebama društva i države, povećan je i broj odjeljenja tako da neposredno pred agresiju na Bosnu i Hercegovinu djeluje šest odjeljenja i 57 članova.

U navedenom periodu ANUBiH ostvaruje saradnju sa sljedećim akademijama: Akademijom nauka SSSR-a, Nacionalnom akademijom nauka SAD-a, Britanskom akademijom nauka, Kraljevskim naučnim društvom u Londonu, Poljskom akademijom nauka, Bugarskom akademijom nauka, Kineskom akademijom nauka, Austrijskom akademijom nauka, Akademijom nauka NjDR, Čehoslovačkom akademijom nauka.

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u uslovima agresije i rata (1992–1995)

Tokom 1991. godine Bosna i Hercegovina postaje poprište nacionalno-konfesionalnih antagonizama. Dosljedan načelima slobode naučnog i umjetničkog rada, ANUBiH se svojom aktivnošću uspješno odupire talasima nacionalizma koje su raspirivale vodeće političke stranke. Predsjedništvo ANUBiH-a reagiralo je Izjavom *Glas ANUBiH protiv rata i nasilja* i pozvalo *na skladno življenje na ovim prostorima*.

Nekoliko dana poslije godišnje Skupštine, nastupila je blokada rada ANUBiH-a zbog snajperskih napada. Ipak, i pod veoma opasnim okolnostima, ANUBiH je funkcionirao i ispunjavao, kako je mogao, usvojene planske obaveze. Prioritetni zadaci su bili očuvanje osnovnih potencijala ANUBiH-a, članova Radne zajednice i imovine.

Od članova ANUBiH-a očekivalo se da u naučnoj i široj javnosti afirmiraju istinu o Bosni i Hercegovini, da se angažuju u cilju obustave rata i na projektima obnove zemlje. Bilo je potrebno na tim opredjeljenijima okupiti što širi krug intelektualnih stvaralaca, kako bi ANUBiH u ratnim uslovima postao centar progresivne misli i zaštite kulture. Borbom za sopstveni opstanak, ANUBiH je bio nosilac kohezije Bosne i Hercegovine, njene državne cjelovitosti.

Radni kapacitet ANUBiH-a ubrzano se smanjivao i brojao je 22 člana. Krajem 1992. godine formirano je Ratno predsjedništvo, a sačinjavali su ga akademici: Seid Huković (predsjednik), Ljubomir Berberović, Sead Brkić, Dževad Hozo, Boško Kućanski, Aleksandar Nikulin, Enver Redžić, Džemal Rezaković, Arif Tanović, Svetozar Zimonjić i dopisni članovi: Izet Sarajlić, Dževad Sarač, Ivan Štraus, Fikret Vajzović i Jela Grujić-Vasić.

Kao značajan čin podrške radu ANUBiH-a u teškim uslovima rata, bitno je istaći posjetu delegacije Francuske akademije nauka 25. juna 1993. godine.

Krajem maja 1994. godine, Predsjedništvo ANUBiH-a je bilo obaviješteno da je prijedlog zakona o izmjeni Zakona o ANUBiH-u prihvaćen na sjednici Vlade i da će biti upućen Skupštini Bosne i Hercegovine na usvajanje. Izmjena Zakona bila je uslov da bi izmjena Statuta dobila saglasnost Skupštine Bosne i Hercegovine. Konačno, 7. novembra 1994. godine, Skupština Bosne i Hercegovine dala je saglasnost za izmjene Statuta ANUBiH-a. ANUBiH je dobio mogućnost da donese i objavi odluku o raspisivanju izbora za nove članove.

Izbor novih članova nakon obustavljanja ratnih sukoba i uspostavljanja mira Dejtonskim sporazumom značio je moralno-duhovnu obnovu ANUBiH-a, koja se ogledala u pripremi i realizaciji novih projekata od značaja za revitalizaciju ANUBiH-a. Radni sastav je povećan na 37 članova. Naime, izborom novih članova zaključeno je ratno razdoblje. Tada započinje period mira, iako je taj mir bio dobrano opterećen teškim posljedicama rata. Od realizacije programa rekonstrukcije

i revitalizacije ekonomije Bosne i Hercegovine, u čemu je ANUBiH-u pripadala određena uloga, zavisili su funkcioniranje u uslovima tranzicije Bosne i Hercegovine, opće obnove i uspostavljanje stabilnih društvenih odnosa.

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u poslijeratnom periodu do danas (1995–2021)

Izuzetno je važno istaći da je u periodu agresije i rata sačuvano radno jezgro ANUBiH-a, da je ono dalo nemjerljiv doprinos odbrani slobode i državno-političkog integriteta Bosne i Hercegovine, potvrđujući dosljednost izvornom pozivu ANUBiH-a da djeluje kao nosilac naučne misli i umjetničkog stvaranja. U periodu neposredno po završetku rata najvažniju ulogu trebalo je da ima i ostvaruje Komisija za rekonstrukciju i revitalizaciju, koja je formirana 1995. godine s ambicioznim zadatkom da razmatra pretpostavke i mogućnosti revitalizacije i obnove Bosne i Hercegovine, rekonstrukcije i obnove privrede, obrazovanja i osposobljavanja kadrova. Metod rada Komisije sastojao se u organizovanju naučnih skupova i savjetovanja o pitanjima zbog kojih je osnovan.

Tako je, u saradnji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, većim brojem evropskih i vanevropskih naučnih institucija i UNESCO-m, ANUBiH već u augustu 1996. godine bio organizator i domaćin Međunarodnog naučnog skupa *BiH – demokracija, rekonstrukcija i integritet*. Organizovanje i održavanje ovog naučnog skupa potvrđuje kako je početak mirnog razdoblja pozitivno djelovao na oživljavanje međunarodne saradnje ANUBiH-a.

ANUBiH na razne načine daje doprinos reintegraciji i razvoju demokratskih procesa u Bosni i Hercegovini. Karakteristična je tematika naučnih skupova u neposrednom poslijeratnom razdoblju. Naučne aktivnosti u ANUBiH-u bile su motivirane i osmišljene djelovanjem na pravcu ekonomsko-tehnološkog ozdravljenja i osposobljavanjem bosanskohercegovačkog društva s perspektivom stabilnog poretka. Osnivaju se naučne jedinice, te je 1997. godine osnovan Centar za leksikologiju i leksikografiju.

U periodu nakon 1999. godine, aktivnosti ANUBiH-a podijeljene su u dva pravca: planiranje naučnih projekata u funkciji obnove ekonomskog kapaciteta Bosne i Hercegovine i utvrđivanje stanja i mogućnosti razvoja nauke i uspostavljanje, te rekonstruiranje statusa ANUBiH-a kao opće bosanskohercegovačke institucije.

Temeljni problem za odvijanje djelatnosti ANUBiH-a leži u sistemski neriješenom pitanju finansiranja rada u čitavom poslijeratnom periodu. Ambijent u kojem ANUBiH za realizaciju bilo kojeg segmenta svojih projektnih djelatnosti, mora *ad hoc* tražiti sredstva (uglavnom

donacije i druge slične potpore) je potpuno neprimjeren za rad i funkcioniranje institucije kakva je ANUBiH.

Neriješeno pitanje financiranja djelatnosti ANUBiH-a, između ostalog, imalo je za posljedicu i potpuno odsustvo izvora sredstava za aktivnosti na polju međunarodne saradnje, kao posebno značajnog segmenta djelovanja ANUBiH-a. U traženju načina osiguranja preduvjeta bar za minimum angažmana ANUBiH-a, u oblasti međunarodne saradnje poduzete su određene radnje prema Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke pri čemu je ukazano na negativne posljedice dužeg perioda apstinencije ANUBiH-a od učešća u međunarodnoj saradnji. Otpočete su aktivnosti za članstvo ANUBiH-a u organizaciji All European Academies ALLEA. U tu svrhu zatražena je i dobijena podrška Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Slovenačke akademije znanosti i umjetnosti i Makedonske akademije nauka i umjetnosti, što je rezultiralo primanjem ANUBiH-a 2006. godine u punopravno članstvo ALLEA-e, gdje su članice jedino državne akademije. Uspostavljena je saradnja s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti potpisivanjem sporazuma o saradnji iz oblasti naučnog rada i umjetničkog stvaralaštva. Također potpisan Sporazum o naučnoj i izdavačkoj saradnji s Hrvatskim leksikografskim institutom Bosne i Hercegovine u Mostaru.

ANUBiH se u saradnji sa Speleološkom udrugom *Vjetrenica*, uključio u poduzimanju aktivnosti za realizaciju projekta speleoloških i biospeleoloških istraživanja Vjetrenice i okolnih speleoloških objekata u Popovom polju, realizaciju projekta kandidiranja *Vjetrenice* za upis u svjetsku listu baštine UNESCO-a.

Poduzete su konkretne radnje u pravcu ponovnog uključivanja ANUBiH-a u međunarodni projekat izrade Općeslavenskog lingvističkog atlasa – OLA. Aktivnosti ANUBiH-a u oblasti lingvistike su od perioda rata potpuno zamrle, a ponovno aktiviranje ANUBiH-a u radu Međunarodne komisije za OLA je bilo onemogućeno nedostatkom finansijskih sredstava. Tokom 2004. godine osigurana su sredstva za upućivanje predstavnika ANUBiH-a na zasjedanje Međunarodne komisije za OLA koje je održano u Bratislavi u periodu 11–15. oktobra 2004. godine. U ANUBiH-u je formirana Nacionalna komisija za OLA.

Skupština ANUBiH-a je 2005. godine donijela Odluku o osnivanju Odjeljenja humanističkih nauka, s djelokrugom rada usaglašenim s klasifikacijom naučnih područja prema Frascati standardima. Formiranje ovog odjeljenja rezultiralo je promjenama u djelokrugu rada i sastavu članstva Odjeljenja društvenih nauka, te prestankom djelovanja Odjeljenja za književnost i lingvistiku, jer su članovi ovog odjeljenja, s obzirom na oblast kojom se bave prešli u sastav novog odjeljenja ili u Odjeljenje za umjetnost. Na osnovu usvojenih promjena u organiziranju odjeljenja, ANUBiH od 1. januara 2006. godine ima sljedeća odjeljenja: Odjeljenje društvenih nauka, Odjeljenje humanističkih nauka, Odjeljenje medicinskih nauka, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, Odjeljenje tehničkih nauka, Odjeljenje za umjetnost.

Pokrenute su aktivnosti za potpisivanje Sporazuma o saradnji s Ruskom akademijom nauka, pripremljeni dokumenti i dostavljena aplikacija za prijem ANUBiH-a u članstvo Internacionalne unije akademija – IUA u Briselu, čiji član ANUBiH postaje 2006. godine. ANUBiH postaje član organizacije Naučne akademije trećeg svijeta i njenog ogranka *Međukademijski panel za međunarodna pitanja – IAP*. Pokrenute su aktivnosti na potpisivanju Sporazuma o saradnji sa Slovenačkom akademijom znanosti i umjetnosti, koji je potpisan u 2006. godini. Potpisan je i Sporazum o saradnji s Mađarskom akademijom nauka 2006. godine.

Tokom 2005. godine započet je veoma značajan izdavački projekt, prevod na engleski jezik knjige *Minerali Bosne i Hercegovine* – knjige I (silikati) i knjige II (nesilikati) autora Fabijana Trubelje i Henrika Barića za šta je Fondacija za izdavaštvo dala inicijalna sredstva. Pokazaće se da je to dugoračan projekat za koji su potrebna znatna finansijska sredstva. Tokom 2006. godine ANUBiH ustanovljava nagrade *Velika nagrada ANUBiH za životno djelo u arhitekturi* i *Nagrada ANUBiH za najuspješnije arhitektonsko ostvarenje u jednoj godini u Bosni i Hercegovini*. Pokretač ideje za osnivanje nagrada je bio akademik Ivan Štraus. Nakon trogodišnjeg perioda, nagrade se nisu nastavile dodjeljivati, zbog nemogućnosti pronalaska sponzora.

Dalje se radilo na jačanju naučnog kapaciteta, te je 2007. godine osnovan Centar za istraživanje i održivi razvoj krša.

Početak 2009. godine obilježen je uvećanim radnim sastavom, što je dovelo do uvećanja aktivnosti (novi projekti i širenje uticaja i uloge ANUBiH-a u brojnim oblastim), ali ono što i dalje predstavlja temeljni problem je nepostojanje Fonda namijenjenog za nauku, a time ni za ANUBiH. Time ANUBiH biva prisiljen da se većinom finansira putem prijavljivanja na konkurse za projekte koje raspisuje nadležna ministarstva i putem vankonkursnih zahtjeva.

Na osnovu poziva Međunarodnog savjeta za nauku (International Council for Science – ICSU), 20. decembra 2009. godine, ANUBiH je donio odluku da aplicira za članstvo u ICSU u svojstvu Nacionalnog naučnog člana. Aplikacija je dostavljena u februaru 2010. godine. Na 102. zasjedanju ICSU-a, održanom 10. aprila 2010. godine, donesena je odluka o prijemu Bosne i Hercegovine za Nacionalnog naučnog člana ICSU.

Izdavačka djelatnost kao jedna od osnovnih aktivnosti ANUBiH-a posebno je došla do izražaja u posljednjoj deceniji. ANUBiH objavljuje radove svojih članova, naučnih radnika i umjetnika koji učestvuju u programima i planovima naučne i umjetničke aktivnosti. Također, izdaje radove ostalih naučnika i umjetnika koji su u skladu s osnovnim orijentacijama ANUBiH-a u nauci i umjetnosti, radove od posebnog značaja za razvoj nauke i umjetnosti, naučnu građu, naučne informacije i komunikacije, te izvještaje o naučnoj i umjetničkoj aktivnosti. Izdavačka djelatnost ANUBiH-a koja je u proteklom periodu ostvarila značajne rezultate, također je doprinijela ugledu ANUBiH-a u zemlji i u međunarodnom okruženju.

Posebno izdvajamo objavljivanje monografije *Članovi Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine – umjetnici i arhitekti* na engleskom jeziku 2017. godine. Urednici ovog djela,

kapitalnog za afirmaciju naše kulture i same Akademije, su Petar Perica Vidić i Ibrahim Krzović. Među prevode posvećene umjetnosti, može se uvrstiti i dvojezična monografija autora Ibrahim Krzović – Tomislav Premerl: *Juraj Neidhardt, arhitekt / architect, urbanist / urban planner, teoretičar / theoretician, pedagog / educator, publicist / publicist* čiji je urednik akademik Petar Perica Vidić. Pandan ovim djelima u oblasti nauke je prevod djela Ivana Soklića *Fossil Flora and Fauna of Bosnia and Herzegovina*.

Izdavačku djelatnost su u proteklom periodu obilježila i publikovanja nekih izuzetno značajnih naslova koji čine intelektualnu infrastrukturu u relevantnim oblastima. Pored djela iz domena umjetnosti koja su već spomenuta, mogu se navesti: *Izvori za historiju srednjovjekovne Bosne I/1 i I/2 (Ispisi iz knjiga zaduženja Državnog arhiva u Dubrovniku 1365–1521)* (E. Kurtović), *Leksikon krivičnog prava Bosne i Hercegovine* (M. N. Simović, D. Jovašević), *Bibliografija članova odjeljenja humanističkih nauka ANUBiH* (urednik E. Duraković), *Bibliografija Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH* (urednik I. Cvitković), *Bibliografija Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka ANUBiH* (urednici Lj. Berberović i T. Šarić), *Bibliografija Odjeljenja tehničkih nauka ANUBiH* (urednici K. Hanjalić i V. Doleček) i *Bibliografija radova o državnosti Bosne i Hercegovine 1943–2019* (urednik Z. Šchić).

ANUBiH redovno publikuje tri časopisa *Sarajevo Journal of Mathematics*, *Acta Medica Academica* i *Dijalog*. Također *Godišnjak* Centra za balkanološka ispitivanja spada u najstarije serijske publikacije ANUBiH-a.²

Nažalost, rezultati naučnoistraživačkog, umjetničkog i publicističkog rada ANUBiH-a, zbog općedruštvenog nemara prema nauci, nedovoljno su predstavljeni u stručnoj i naučnoj javnosti kao i uspješnom upoznavanju i istinskom vrednovanju ukupnog rada ANUBiH-a. Uprkos tome, veliki je broj svjetskih i međunarodnih priznanja i nagrada koji su članovi ANUBiH-a dobili u svom naučnom i umjetničkom radu.³

Jedna od važnijih odluka ANUBiH-a bila je izrada *Strategije djelovanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u periodu 2015–2020. godine*. Rukovodilac projekta, autor i urednik bio je predsjednik⁴ Akademije, akademik Miloš Trifković. Prvi cilj Strategije glasi: *...očuvanje ANUBiH kao dinamične i nezavisne najviše naučne i umjetničke institucije reprezentativnog i radnog karaktera Države BiH*.

U ovom periodu organizaciona struktura ANUBiH-a je učvršćena. Osnovan je Centar za istraživanje razvoja lokalne i regionalne samouprave i povećan broj naučnih manifestacija.

Međunarodna saradnja je dobila novi intenzitet. U tom sklopu je značajno pojačana i međunaučni saradnja. Na multilateralnom planu ANUBiH je bio posebno aktivan u

² <https://publications.anubih.ba/>

³ <https://www.anubih.ba/index.php/bs/arhiva-vijesti>

⁴ Predsjednik u mandatu 2014–2021.

Zapadnobalkanskom procesu (WBP). Za ostvarenje prvog cilja Strategije je važno da je međunarodna saradnja, pored radnog, imala i reprezentativni karakter.

Reprezentativna funkcija ANUBiH-a je došla do izražaja u ediciji Međunarodna afirmacija književnosti Bosne i Hercegovine u kojoj je do danas objavljeno 18 naslova. Razmijenjene su izložbe likovnih umjetnika – članova ANUBiH-a i Makedonske akademije nauka i umjetnosti. Akademija je saradivala s Muzejom moderne umjetnosti iz New Yorka (MoMA, NY) u dijelu pripreme izložbe jugoslovenske arhitekture 1945–1980. godine koja je uključivala arhitekta članove ANUBiH-a. Jačanju reprezentativne funkcije na nivou diplomatskog protokola znatno su doprinijeli kontakti sa stranim ambasadama.

Značajno povećanje broja projekata donijelo je i nekoliko novih karakteristika u naučnoistraživačkom radu. Najvažnije su: učestala pojava državnih institucija kao naručilaca projekata i začetak nove generacije projekata. U potonjoj skupini se ističu projekti vezani za pandemiju COVID-19, kao i dva značajna projekta Centra za balkanološka ispitivanja: digitalizacija kartoteke *Prastanovnici Sjeverozapadnog Balkana* i *Građa za rječnik crkvenoslavenskog jezika: pretraživa baza podataka srednjovjekovnih tekstova evanđelja*. Oba projekta su od velikog značaja za Akademiju, stručnu, ali i širu javnost Bosne i Hercegovine kao i za zemlje iz okruženja. Tokom 2021. u ANUBiH-u formirana su dva centra: Centar za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije i Centar za demografsku genetiku.

Međunarodna saradnja ANUBiH-a se kontinuirano razvijala u dva pravca: prvi se može definirati kao dio međunarodne saradnje i projekata koje ANUBiH realizira na temelju obnovljenih i novouspostavljenih sporazuma i protokola o bilateralnoj saradnji s drugim nacionalnim akademijama: Austrijska akademija nauka, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Bugarska akademija nauka, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Mađarska akademija nauka, Makedonska akademija nauka i umjetnosti, Slovenska akademija znanosti i umjetnosti, Ruska akademija nauka, Turska akademija nauka, Indijski savjet za istraživanja u društvenim naukama (ICSSR); potom drugi pravac međunarodne saradnje odnosi se na članstvo u međunarodnim asocijacijama akademija gdje ANUBiH učestvuje u zajedničkim projektima i programima koji se realiziraju u okviru ovih asocijacija, a u skladu s raspoloživim kapacitetima. ANUBiH je član: European Federation of National Academies of Sciences and Humanities (ALLEA), Euro Mediterranean Academic Network (EMAN), Global Network of Science Academies (IAP), Inter-University Center (IUC) Dubrovnik, Inter-Academy Council of Southeast Europe (IAC SEE), International Science Council (ISC), International Union of Academies (IUA).

Potpisan je Sporazum o saradnji s Bosanskohercegovačko-američkom akademijom umjetnosti i nauka (BHAAAS) s ciljem povezivanja s naučnom i umjetničkom bosanskohercegovačkom dijasporom i jačanja kapaciteta ANUBiH-a.

Aktivnosti u ANUBiH-u nakon rata su se odvijale u skladu sa zadacima Akademije kao najviše naučne i umjetničke institucije definirane Zakonom i Statutom ANUBiH-a. Organi

ANUBiH-a (Skupština, Predsjedništvo, Izvršni odbor) su se u okviru svojih ovlaštenja starali da članovima i članicama ANUBiH-a stvore uslove za što efikasniji naučni i umjetnički rad kako u odjeljenjima tako i u drugim naučnim jedinicama.

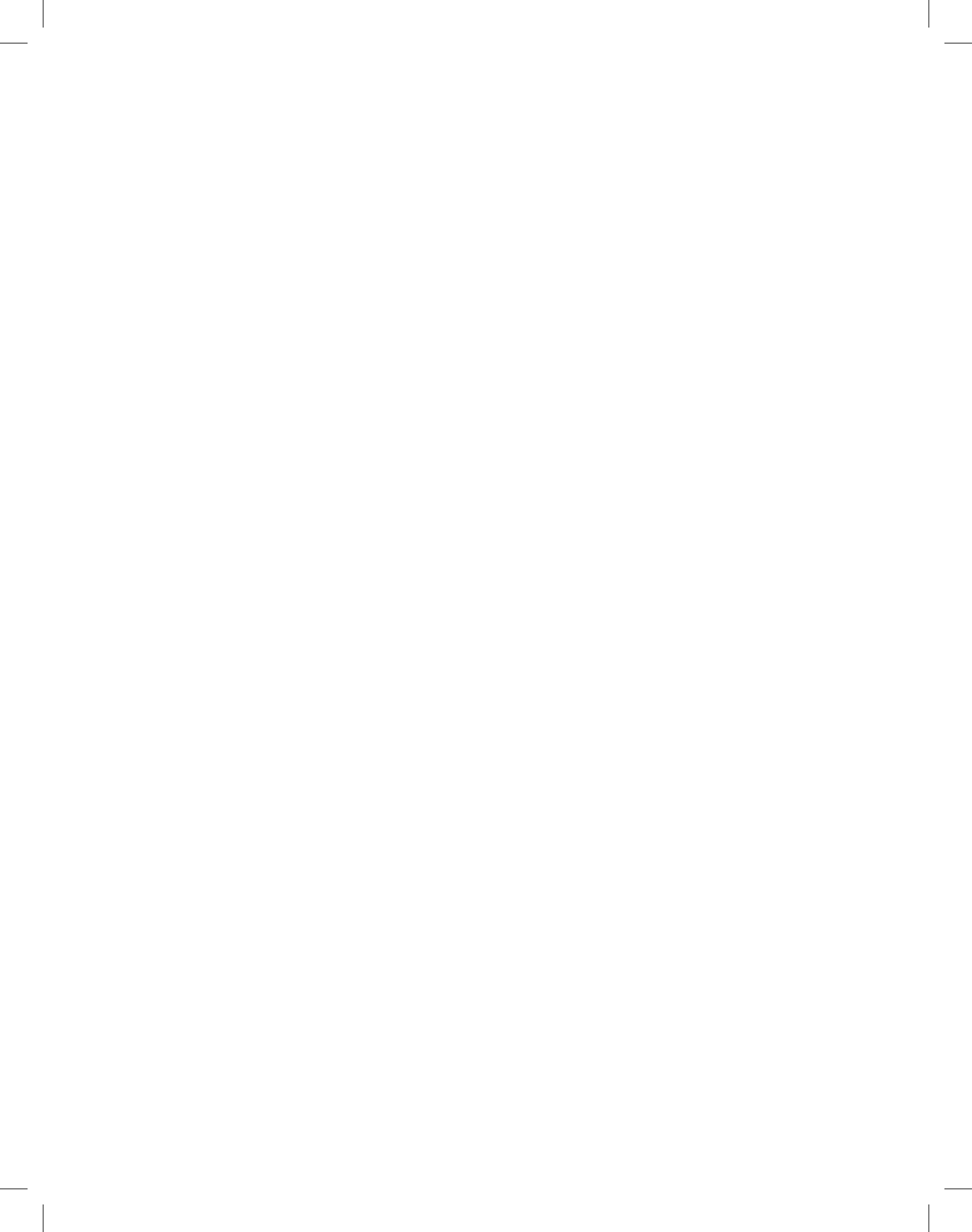
* * *

Sedamdeset godina postojanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine obilježavamo s uvjerenjem da će uslijediti novi period u njenom djelovanju, da će ANUBiH biti pravno, budžetski i funkcionalno priznat kao najviša autonomna naučna i umjetnička institucija države Bosne i Hercegovine. ANUBiH će i u budućnosti svojim djelovanjem ispunjavati svoju misiju, doprinoseći razvoju države Bosne i Hercegovine, davanjem punog doprinosa u unapređenju nauke i umjetnosti za dobrobit cjelokupne društvene zajednice.

Biografije

članova

Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine
i Naučnog društva Bosne i Hercegovine

Naim Afgan

(1929–2019)

NAIM AFGAN rođen je 1929. godine u Banjoj Luci. Diplomirao je na Strojarsko-brodograđevnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a doktorirao na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Beogradu odbranivši tezu *Prelaz toplote ključanjem i toplotni fluks pregorevanja smeša etilalkohol-benzol*.

U zvanju naučnog savjetnika od 1957. godine radio je u Institutu za nuklearne nauke *Boris Kidrič-Vinča*. Biran je za vanrednog profesora 1970. godine na Tehnološko-metalurškom fakultetu u Beogradu, a 1980. za redovnog profesora na Strojarsko-brodograđevnom fakultetu u Zagrebu. Tokom dugogodišnje nastavne aktivnosti držao je brojne kurseve na dodiplomskom i postdiplomskom studiju na univerzitetima u Beogradu, Zagrebu, Sarajevu i Banjoj Luci. Od 1989. godine bio je direktor Zajednice nuklearnih instituta Jugoslavije (NUKLIN).

Objavio je nekoliko monografija, brojne naučne i stručne radove, te je autor ili koautor brojnih naučnih i stručnih studija, interno objavljenih u formi institutskih elaborata i izvještaja, te mnogih prikaza i intervjuva (posebno u oblasti politike razvoja energetike, naučno-tehnološkog razvoja, te problematike visokog obrazovanja).

Jedan je od inicijatora i dugogodišnji rukovodilac veoma uspješnog i međunarodno afirmisanog UNESCO Internacionalnog centra za prenos toplote i mase sa sjedištem u Beogradu. U okviru Centra, a i drugih međunarodnih organizacija, organizovao je brojne naučne skupove (konferencije, simpozijume, seminare i ljetne škole) iz raznih oblasti termotehnike i termoenergetike. Bio je urednik i kourednik mnogih zbornika radova u izdanju renomiranih svjetskih izdavača (Pergamon Press, Oxford; Hemisphere Publishing Corporation, Washington-New York).

Bio je odgovorni urednik međunarodnog časopisa *International Archives in Heat Transfer*, urednik publikacije *Bulletin of the International Centre for Heat and Mass Transfer*, te član redakcijskih kolegija nekoliko međunarodnih časopisa. Uređivao je i jugoslovenski časopis *Nuklearna tehnologija*. Dobitnik je brojnih priznanja i nagrada.

Bio je član mnogih udruženja iz oblasti održivog razvoja i drugih oblasti kojima se bavio, kao i član Svjetske akademije umjetnosti i nauka, te Islamske svjetske akademije.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1990. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Premинуo je 2019. godine u Beogradu.

Libero Ajello

(1916–2004)

LIBERO AJELLO rođen je 1916. godine u New Yorku. Diplomirao je biologiju, a doktorirao mikrobiologiju na Univerzitetu Columbia, New York.

Bio je direktor Mikološke divizije Centra za kontrolu bolesti u Atlanti, Georgia, te šef Svjetske zdravstvene organizacije za mikotična oboljenja. Bavio se svim područjima mikologije, i objavio brojne udžbenike, poglavlja, radove i priručnike iz te oblasti. Posebna područja kojima je dao dragocjen doprinos svjetskoj mikologiji su: histoplazmoza, dermatofitije ljudi i životinja, kokcidioidomikoza, fikomikoze i kriptokokoze.

Izučavajući epidemiologiju histoplazmoze utvrdio je izvore oboljenja u domaćih kokošaka, da bi kasnije izašao iz granica SAD-a i nastavio istraživanja po cijelom svijetu: Južna Amerika, Afrika, Evropa (Italija, Švicarska, Jugoslavija, Srednji Istok). Ukazao je na značenje prenosilaca i objasnio niz veona značajnih epidemija histoplazmoze, da bi na kraju razradio i mjere suzbijanja, odnosno preveniranja histoplazmoze koja se javljala kao incident kod niza svakodnevnih životnih operacija. Kod kokcidioidomikoze utvrdio je klimatsku uslovljenost incidencije oboljenja, raširenost, a posebno epidemiologiju, te ulogu životinja kao indeksa ekspozicije. Kod oba oboljenja učestvovao je u razradi seroloških metoda dokazivanja oboljenja, te je razradio jedinstvenu metodologiju kod dijagnostike svih sistemnih mikoza.

Poseban doprinos dao je obrazovanju stručnjaka, pa je tako omogućavao i stručnjacima iz zemalja bivše Jugoslavije da borave u Atlanti i proučavaju probleme vezane uz mikoze ili druge bolesti. Učestvovao je u zajedničkim projektima institucija iz SAD-a i Bosne i Hercegovine.

I u svojoj zemlji i u inostranstvu bio je veoma aktivan član mnogih udruženja koja tretiraju mikoze i za to je dobio brojne nagrade.

Bio je član Nacionalne akademije medicine u Buenos Airesu, Argentina.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1984. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Premинуo je u Atlanti 2004. godine.

Mohamed Mufak Alarnaut

MOHAMED MUFAK ALARNAUT rođen je 1952. godine u Damasku, u arnautskoj mahali, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Na Filozofskom fakultetu u Damasku nastavio je studije na Odsjeku za arapski jezik i književnost (1970–1974).

Godine 1974. godine počeo je raditi kao lektor za arapski jezik na Odsjeku za orijentalistiku Prištinskog univerziteta. Istovremeno je nastavio studij na Odsjeku za historiju, odbranio magistarski rad 1979, potom prvu doktorsku disertaciju iz oblasti filologije (1981) i drugu doktorsku disertaciju iz oblasti historije (1985). Tokom 1988–1989. bio je saradnik (za Balkan) *Velike arapske enciklopedije*, sa sjedištem u Damasku, a u kojoj je objavljeno desetak njegovih članaka.

Krajem 1989. izabran je za docenta za oblast nova historija na Odsjeku za historiju Jordanskog univerziteta Jarmuk, gdje je potom izabran za vanrednog profesora (1994), te u zvanje redovnog profesora na Univerzitetu Al al-Bayt (2005). Radio je u Jordanu do penzije (2018). Tokom rada na jordanskim univerzitetima, bio je i direktor Instituta za političke nauke (1995–2005), direktor Centa za studije Islamskog svijeta (2006–2010) i direktor Univerziteteske biblioteke (2017–2018). Nakon toga, vratio se na Kosovo, na čelnu poziciju Instituta za orijentalne studije (2018–2020) i bio je glavni urednik časopisa *Studime orientale* do 2021.

Do 2021. godine objavio je skoro 70 knjiga (35 kao autor, 20 kao prevodilac i 15 kao urednik izbora ili kritičkog izdanja starih rukopisa); 51 naučni rad; 81 referat na međunarodnim konferencijama širom svijeta; nekoliko stotina članaka u novinama i časopisima. U njegovim knjigama i člancima na arapskom jeziku glavna tema je kulturna historija Balkana, posebno Bosne i Hercegovine tokom osmanske vladavine, te historijsko-kulturne veze između Balkana i Srednjeg Istoka krajem srednjeg vijeka i novije historije. Među ostalim njegovim knjigama na arapskom jeziku su i: *Bosna između Istoka i Zapada*, Damask, 2000; *Bosna: od islamistana do vatana i od patriotizma do nacionalizma*, Bejrut, 2004; Mehmed Handžić, *Iz historije Egipta* (kritičko izdanje), Damask, 2010; Mehmed Handžić, *Blistavi dragulj: životopisi učenjaka i pjesnika Bosne* (kritičko izdanje), Kuvajt 2010; *Bosna i Hercegovina tokom osmanske vladavine*, Amman 2019.

Dobitnik je nekoliko nagrada, među kojima su Medalja Republike Kosovo za životno djelo (2012), počasno zvanje Ambasador Univerziteta u Sarajevu (2012) i dr.

20 | Spomenica ANUBiH-a

Član je Arapske akademije u Damasku i Akademije nauka i umjetnosti Kosova.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2018. godine na prijedlog Odjeljenja humanističkih nauka.

Ivo Andrić

(1892–1975)

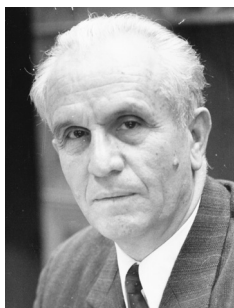

Ivo ANDRIĆ, pripovjedač i romansijer, rođen je 1892. godine u Travniku. Pripadao je pokretu *Mlada Bosna*. Austrijske vlasti su ga uhapsile već na samom početku rata. Poslije Prvog svjetskog rata napisao je niz pripovijetki kojima je obilježio svoju samosvojnost i time se izdvojio na književnoj sceni Jugoslavije. Poslije završenog Filozofskog fakulteta i odbranjene doktorske disertacije, više godina proveo je u diplomatskoj službi u brojnim prijestolnicama svijeta. Za vrijeme Drugog svjetskog rata živio je u Beogradu, pišući svoje velike romane. Poslije rata bio je prvi predsjednik Saveza književnika Jugoslavije, republički i savezni poslanik, član Savjeta Federacije.

Za svoju književnu djelatnost nagrađen je brojnim nagradama, a 1961. godine dobio je i Nobelovu nagradu za književnost.

Za počasnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine.

Preminuo je u Beogradu 1975. godine.

Mihailo Apostolski

(1906–1987)

MIHAILO APOSTOLSKI rođen je 1906. godine u Štipu, Makedonija. Nakon završene Vojne akademije završio je i Generalštabnu pripremnu akademiju u Beogradu i time se kvalifikovao za aktivnog vojnog oficira. Priključuje se NOB-u 1941. godine gdje vremenom postaje visoki vojni i politički rukovodilac. Poslije 1945. ostaje na sličnim funkcijama, nakon čega biva penzionisan u činu general-pukovnika. Odlikovan je brojnim nagradama.

Objavio je nekoliko studija iz oblasti vojnih nauka, te iz oblasti historijskih istraživanja jugoslavenskih i balkanskih naroda, te radove bitne za vojnu historiju.

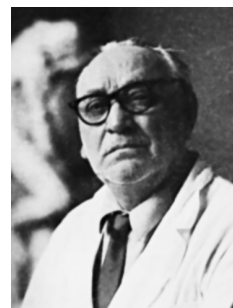
Bio je redovni član Makedonske akademije nauka i umjetnosti, a pripadao je i članstvu drugog tipa Srpske akademije nauka i umjetnosti, Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, kao i Kosovske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg (današnji inostrani) člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je 1987. godine u Dorjanu, Makedonija.

Antun Augustinčić

(1900–1979)

ANTUN AUGUSTINČIĆ rođen je 1900. godine u Klanjcu, Hrvatska. Studij kiparstva upisao je 1918. godine na Visokoj školi za umjetnost i obrt u Zagrebu kod Rudolfa Valdeca i Roberta Frankeša, a 1922. godine studij je nastavio kod Ivana Meštrovića. Nakon diplome 1924. godine, kao stipendist francuske vlade otišao je u Pariz studirati na École des Arts Décoratifs i na Académie des Beaux-Arts u klasi Jean Antoine Injalberta. Godine 1925. izlagao je u Salonu francuskih umjetnika, a 1926. u Salonu nezavisnih.

Bio je jedan od osnivača likovne grupe *Zemlja* 1929. godine čiji je bio potpredsjednik. Od tridesetih godina intenzivirao je svoje bavljenje javnim spomenicima, započeto još 1928. godine. Sudjelovao je i često pobjeđivao na brojnim javnim konkursima za spomenike širom svijeta, čime je stekao ugled koji će ga uključiti u kolektivnu svijest kao majstora spomenika, poglavito konjaničkih, koji će mu u konačnici donijeti status prvog državnog kipara. Učesnik je NOB-a i vijećnik drugog i trećeg zasjedanja ZAVNOBiH-a, a na drugom zasjedanju AVNOJ-a izabran je za potpredsjednika. Postao je profesor (kasnije rektor) Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu 1946. godine.

Godine 1940. postao je dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, a 1949. redovni. Bio je i član Srpske akademije nauka i umjetnosti, te Akademije umjetnosti SSSR-a u Moskvi. Dobitnik je mnogobrojnih nagrada i priznanja za stvaralaštvo, kao i rad od općeg značaja za razvitak zemlje i društva.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1972. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Premинуo je u Zagrebu 1979. godine.

Anto Babić

(1899–1974)

ANTO BABIĆ rođen je 1899. godine u selu Grahovik, Travnik. U Travniku je završio srednje školovanje, a studije historije u Zagrebu. Bio je vijećnik AVNOJ-a i član Predsjedništva ZAVNOBiH-a. Poslije rata zauzima veoma važne i odgovorne funkcije i uključuje se u rad na obnavljanju kulturnog i naučnog života u Bosni i Hercegovini. Dao je temelje Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Na Katedri za istoriju, čiji je osnivač, predavao je Nacionalnu historiju srednjeg vijeka.

Tokom čitavog svog naučnog rada i stvaranja, Anto Babić je svoje zanimanje usmjerio prema srednjovjekovnoj Bosni. Već svojim radom o bosanskom selu predstavio se kao nosilac moderne i progresivne orijentacije u historijskim naukama. Uvijek je pokazivao posebno interesovanje za društvenu problematiku, kao i za organizaciju državne uprave. Prvi je na osnovu analize izvora prikazao nastanak bosanske države. U brojnim radovima, pisao je i o pitanjima bosanske crkve. Uvid u naučno djelo Ante Babića daju sabrani radovi objavljeni pod naslovom *Iz istorije srednjovjekovne Bosne* (Svjetlost, 1972. godina). Pored toga, bavio se i studijama tematski drugačije usmjerenim, posebno iz novije historije Jugoslavije. Ante Babić bio je jedan od najboljih poznavalaca srednjovjekovne Bosne, i to naročito njenog društva i države. Njegovi radovi predstavljaju veoma vrijednu tekovinu historijske nauke.

Bio je član Naučnog društva Bosne i Hercegovine od njegovog osnivanja, a kasnije i redovni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Bio je i dopisni član Srpske akademije nauka i umjetnosti i Makedonske akademije nauka i umjetnosti.

Za svoj društveni i politički rad odlikovan je više puta, a dobio je i nagradu ZAVNOBiH-a.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine izabran je 1952. godine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka. Osnivanjem Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 1966. godine, nastavlja biti njen redovni član.

Preminuo je u Sarajevu 1974. godine.

Mile Babić

MILE BABIĆ rođen je 1947. godine u Družnovićima kraj Prozora. U rodnom kraju 1961. završio je osnovnu školu, u Visokom 1965. Franjevačku klasičnu gimnaziju te je iste godine u Kraljevoj Sutjesci stupio u novicijat Franjevačke provincije Sv. Križa. Godinu dana kasnije upisao je filozofsko-teološki studij na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Nastavio je studirati u austrijskom Innsbrucku, a diplomu je stekao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu 1974. obranivši radnju *Sloboda u Hegelovoj Fenomenologiji duha*. Za svećenika je zaređen 1973. u Wattensu kraj Innsbrucka. Godine 1977. obranio je radnju pod naslovom *Kršćanstvo kao apsolutna religija u Hegelovoj Filozofiji religije* i postigao stupanj magistra znanosti, a doktorsku disertaciju pod naslovom *Himan Fil 2,6–12 u kristologiji Teodoreta Cirsokoga* obranio je 1987. Oba je poslijediplomska gradusa iz teologije postigao na zagrebačkom KBF-u. Godine 1988. magistrirao je iz filozofije na Filozofskom fakultetu u Sarajevu tezom *Sloboda i jedinstvo u Hegelovoj Filozofiji prava*. Neposredno prije početka krize socijalističke Jugoslavije ondje je prijavio doktorat iz filozofije, ali rat i samoborski egzil Franjevačke teologije od 1992. do 1997. kao i doba poratne konsolidacije, odložili su dovršenje planiranoga doktorata i njegovu obranu do 2009. Te je godine postigao drugi doktorat obranivši tezu *Metafizičko utemeljenje politike u Hegelovoj Filozofiji prava*. Uz filozofiju i teologiju studirao je hrvatsko-srpski jezik i povijest jugoslavenskih književnosti na Filozofskom fakultetu u Sarajevu od 1974. do 1978. te je i taj studij uspješno dovršio radnjom *Poezija Dobriše Cesarića*.

Od 1977. zaposlen je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu kao profesor Filozofije i Teologije. Osim redovnoga posla na Franjevačkoj teologiji predavao je u Centru za interdisciplinarnu postdiplomske studije Univerziteta u Sarajevu, Odsjek Religijske studije, 2007–2012. i na Fakultetu humanističkih nauka Univerziteta *Džemal Bijedić* u Mostaru od 2007. do 2014.

Jedan je od utemeljitelja zbornika *Jukić* i njegov glavni urednik (1972. i ponovno od 1982. do danas). Član je uredništva časopisa *Forum Bosnae* od 2006, član uredničkoga vijeća časopisa *Bosna franciscana* od 1993. i član uredništva međunarodnoga teološkog časopisa *Concilium* (koji izlazi na šest jezika) od 2013. Sudjelovao je u pokretanju listova *Svjetlo riječi* i *Zajedno*, bio je glavni i odgovorni urednik dvotjednika za kulturu i politiku *Obzor* (1991).

Do danas je sudionik dijaloga s drugim religijama, a prije toga s ateistima, posebno s marksistima, te sudionik rasprava o miru i akcija za mir i diskusija o ljudskim pravima. Djelovao je kao propovjednik,

ispovjednik i vjeroučitelj diljem Franjevačke provincije Bosne Srebrene te je ostao do danas aktivan u pomaganju bližnjima.

Uz golem broj znanstvenih i stručnih radova objavljenih u domaćoj i inozemnoj periodici sudjelovao je na domaćim i inozemnim simpozijima i kolokvijima o filozofskim i teološkim pitanjima (Austrija, Hrvatska, Njemačka, Italija, Mađarska, Sjedinjene Američke Države, Kanada, Francuska, Brazil, Filipini, Srbija, Crna Gora, Slovenija, Švicarska).

Nekadašnje i aktualne aktivnosti u različitim organizacijama: savjetnik na TV Sarajevo u jednom mandatu i stručni saradnik serije na TVSA pod naslovom *Franjevci čuvari tradicije*; aktualni savjetnik za religiju Socijaldemokratske partije BiH; sudionik u projektu *Pedagogija traume* u organizaciji Sveučilišta Harvard i sarajevskoga Univerziteta 2000–2001; aktivan sudionik seminara o traumi i pomirenju koji je organizirao Kruh sv. Ante u saradnji s Franjevačkom teologijom; voditelj zagrebačke filijale Kruha sv. Ante za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini 1992–1993; aktivan sudionik s vlastitim prijedlozima u raspravama o predavanju vjeronauka u školama.

Članstva: član izdavačke redakcije *Polis* (za filozofska djela), član komisije za reformu političkog sistema CK SRBiH do 1992; delegat u Saveznoj konferenciji Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije; član Udruženja katoličkih vjerskih službenika u SRBiH; član Centra za filozofska istraživanja ANUBiH-a do početka 1992; voditelj Odjela za dijalog s drugim religijama Franjevačkoga instituta za kulturu mira u Splitu, 1998–2009. Član je uredništva međunarodnoga teološkog časopisa *Concilium* od 2013. (koji izlazi na engleskom, njemačkom, španjolskom, portugalskom, talijanskom i hrvatskom u nakladi od preko 22.000 primjeraka).

Za svoje znanstveno, općekulturno i društveno djelovanje dobio je sljedeća priznanja i nagrade: knjiga *Eranistes* proglašena je nacionalnim projektom u Hrvatskoj 2005; prijevod knjige *O miru među religijama* Nikole Kuzanskoga nagrađen nagradom Fondacije za izdavaštvo FBiH 2005; nagrada *Isa-beg Ishaković*, kategorija *Nauka*, 2010; nagrada Udruženja izdavača i knjižara BiH za najbolje naučno-stručno djelo u 2010. godini (čiji je izdavač IKD University Press d.o.o. Sarajevo) za djelo *Hegelova filozofija prava*; knjiga *Hegelova filozofija prava* uvrštena među udžbenike Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu; nagrada *Sloboda* za izvanredan doprinos humanizmu, borbi za ljudska prava i slobodu u Bosni i Hercegovini, Evropi i svijetu, 2005. (Međunarodni centar za mir, Sarajevo); priznanje za predavanje održano na međunarodnoj konferenciji *Conciliuma* u Manili (Filipini) 2017. koje su dodijelili Adamson University i St. Vincent School of Theology; povelja *Zlatna Abdnama* koju je dodijelilo Bosansko-tursko prijateljstvo *Bosfor*, 2017.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje humanističkih nauka izabran je 2018. godine.

Josip Bać

(1902–1985)

JOSIP BAĆ rođen je 1902. godine u Prijedoru. Osnovnu i srednju školu pohađao je u Sarajevu, gdje je i maturirao. Prvu godinu studija završio na Tehničkoj visokoj školi u Beču, a zatim nastavio i završio studije u Pragu 1935. godine na njemačkoj Tehničkoj visokoj školi, Građevinski odsjek B, smjer za vodoprivredu i kulturnu tehniku.

Radio je kao hidrotehnički stručnjak u raznim krajevima, a najviše u Bosni i Hercegovini. Svoju nastavničku aktivnost na Univerzitetu u Sarajevu započinje 1948. godine. Za vanrednog profesora biran je 1950. godine na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Sarajevu. Poslije prelazi na Građevinski fakultet, gdje je 1965. godine biran za redovnog profesora. Objavio je mnoge radove na više jezika.

Naučna i stručna aktivnost poslije Drugog svjetskog rata bila je opsežna i intenzivna, naročito u oblasti balneohidrologije i balneotehnike. Radio je kao hidrotehnički stručnjak u raznim krajevima, a najviše u Bosni i Hercegovini. Konceptija zahvata pitke vode u oblasti krša pomoću dubinskog bušenja u zonama tektonskih poremećaja uspješno je primijenjena na lokalitetima: Slano kod Dubrovnika, Studenac kod Mostara, Ostrožac kod Duvna, u Cazinu i Velikoj Kladaši.

Svi postignuti rezultati predstavljaju ne samo značajna i vrijedna tehnička ostvarenja, već u punoj mjeri osvjetljavaju i potvrđuju ispravnost njegovih naučnih konceptija i metoda rada. U svom radu pristupao je rješavanju problema, kompleksno povezujući hidrološke i geološke elemente pojedinih izvorišnih područja s hidrauličkim elementima zahvatne građevine, nastojeći pri tome ostvariti optimalne uslove izražene visinom pijezometrijskog nivoa, izdašnošću i kvalitetom zahvaćene vode. Za razliku od tradicionalnih plitkih zahvata termomineralnih voda kojima se ne mogu postići optimalni rezultati, akademik Bać primjenjuje dubinske zahvate bušenjem.

Odlikovao je brojnim medaljama, nagradama i ordenima.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka 1967, a za redovnog 1973. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1985. godine.

Branko Bajčetić

(1920–2012)

BRANKO BAJČETIĆ rođen je 1920. godine u Bileći. Osnovnu školu učio je u rodnom mjestu i završio je u Sarajevu. Gimnaziju je pohađao u Sarajevu, a završio u Beogradu. Studirao je na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu od 1946. do 1949. godine. Doktorsku tezu *Planinsko gazdovanje Donje Hercegovine* odbranio je aprila mjeseca 1959. godine na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu.

Od 1949. do 1953. godine bio je profesor srednjih poljoprivrednih škola u Prištini, Valjevu i Bijeljini. Od 1953. do 1973. godine radio je na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu u svojstvu asistenta, docenta, vanrednog i redovnog profesora. Na ovom fakultetu bio je predsjednik Fakultetskog savjeta, a vršio je dužnost šefa Katedre, direktora Instituta za ekonomiku poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije. U periodu od 1967. do 1969. bio je dekan Fakulteta. Od 1973. godine je redovni profesor na Poljoprivrednom fakultetu Beogradskog univerziteta na predmetu Organizacija poljoprivrednog preduzeća.

Naučnoistraživačka aktivnost Branka Bajčetića odnosi se na oblast planinskog gazdovanja, gdje je ekonomskom analizom originalnih rezultata istraživanja dao doprinos stvaranju organizacionog jedinstva planinskih poljoprivrednih objekata i matičnih poljoprivrednih gazdinstava i razradio metode utvrđivanja njihove ekonomske međuzavisnosti; organizaciju i ekonomiku poljoprivrednih gazdinstava, gdje je proučavao uticaj lokacijskih faktora i strukture činilaca proizvodnje na ekonomske rezultate poslovanja poljoprivrednih gazdinstava i na organizaciju funkcija u njima; oblast organizacije i ekonomike stočne proizvodnje, gdje je dao doprinos objašnjenju ekonomskih implikacija različitih postupaka uzgoja goveda i ovaca.

Odlikovan je brojnim odlikovanjima i nagradama.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Beogradu 2012. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1973. godine.

Mahmut Bajraktarević

(1909–1985)

MAHMUT BAJRAKTAREVIĆ rođen je 1909. godine u Sarajevu, gdje je stekao osnovno i srednje obrazovanje. Nakon mature na Prvoj muškoj gimnaziji upisuje studij matematike na Filozofskom fakultetu u Beogradu, koji završava 1933. godine. Doktorat matematičkih nauka stiče 1953. godine na pariškoj Sorboni i tako postaje prvi doktor matematičkih nauka u Bosni i Hercegovini.

Radio je kao profesor Matematike u Šerijatskoj gimnaziji i Prvoj i Drugoj muškoj gimnaziji, kao i u Višoj pedagoškoj školi u Sarajevu. Od 1950. do kraja 1960. bio je predavač, docent i vanredni profesor na Prirodno-matematičkom odsjeku Filozofskog fakulteta u Sarajevu, a zatim na Odsjeku za matematiku novoosnovanog Prirodno-matematičkog fakulteta, na kojem je izabran i za redovnog profesora. Na njemu ostaje do odlaska u penziju (1980).

Objavio je oko 60 naučnih radova. Njegovi prvi radovi su se odnosili na iterativne nizove, oblast u koju spada i njegova doktorska disertacija: *O nekim iterativnim nizovima*. Njegovi kasniji radovi pripadaju dvjema važnim oblastima matematičke analize: teoriji funkcionalnih jednačina i teoriji nizova i sumabilnosti i čine veći i značajniji dio njegovog sveukupnog naučnog stvaralaštva. Citirani su, u pojedinačnim radovima i monografijama: J. Aczel: *Vorlesungen über Funktionalgleichungen und ihre Anwendungen* (Basel-Stuttgart-Berlin); M. Kuczma: *Functional Equations in a single Variable* (Polska Akademia nauk, Warszawa); K. Zeller – W. Beckmann, *Theorie der Limitierungsverfahren* (Springer-Verlag), *Itogi nauki i tehniki* (AN SSSR, Moskva).

Kada su nastajali, ti radovi su imali čisto teoretski karakter, ali, neki od njih su, razvojem kompjuterske geometrije, postali interesantni i za primijenjenu matematiku. Tako se, pomoću Maple-a, dokazuje da se fraktalne krive mogu dobiti kao rješenja funkcionalne jednačine s tzv. *Read-Bajraktarević operatorom*. Ukupno naučno stvaralaštvo, njegova predanost radu i serioznost, doprinijeli su njegovoj ličnoj reputaciji, ali i ugledu bosanskohercegovačke matematike.

Rezultate svojih istraživanja izlagao je na više domaćih i međunarodnih konferencija i skupova. S referatima je učestvovao na skoro svim poslijeratnim kongresima matematičara, fizičara i astronoma Jugoslavije, kao i na međunarodnim simpozijima posvećenim funkcionalnim jednačinama, i to u: Zakopanama (Poljska) i Oberwolfachu (Njemačka), na kongresima balkanskih matematičara u Istanbulu (Turska) i Beogradu (Srbija), a rezultate svojih istraživanja izlagao je po pozivu, i na više univerziteta i naučnih instituta: Univerzitet u Debrecinu, Matematički institut SANU u Beogradu, Akademija nauka Sovjetskog Saveza u Moskvi i dr.

Njegova aktivnost nije se ograničavala samo na matematiku, nego je prihvatao i određene funkcije: bio je prodekan Filozofskog fakulteta, dugogodišnji šef Odsjeka za matematiku Prirodno-matematičkog fakulteta, sekretar i potpredsjednik Društva matematičara, fizičara i astronoma BiH, kao i član brojnih komisija na Odsjeku za matematiku, fakultetu, Univerzitetu i u ANUBiH-u.

Osim toga, bio je glavni urednik časopisa *Radovi Odjeljenja Prirodnih i matematičkih nauka ANUBiH*, i prvi glavni urednik prvog naučnog časopisa iz matematike u BiH *Radovi Matematičarki*, nastalog izdavanjem matematike iz prethodnog.

Za svoj rad odlikovan je s više odlikovanja i nagrada.

Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine izabran je 1961. godine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka. Osnivanjem Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine nastavlja biti njen dopisni član, a 1967. godine postaje redovni član.

Preminuo je u Sarajevu 1985. godine.

Vladimir Bakarić

(1912–1983)

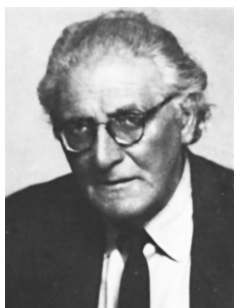
VLADIMIR BAKARIĆ, političar, državnik i marksistički teoretičar rođen je 1912. godine u Velikoj Gorici. Osnovnu školu završio je u Gospiću, a gimnaziju u Ogulinu i Zagrebu. Još kao student prava na zagrebačkom Sveučilištu učestvovao je od 1932. u revolucionarnom radničkom pokretu, a 1933. postaje član KPJ. Godine 1935. završio je Pravni fakultet u Zagrebu, a 1937. postao je doktor prava. Učestvovao je u uređivanju časopisa *Izraz* (1939–1941) i *Naše novine* (1939), te ilegalnog lista KPH *Politički vjesnik* (1940), odnosno *Vjesnik radnog naroda* (1941). Jedan je od organizatora antifašističkog pokreta u Hrvatskoj, politički komesar Glavnoga štaba NOV i PO Hrvatske (1941–1943), suosnivač ZAVNOH-a, član Predsjedništva AVNOJ-a i zamjenik povjerenika za vanjske poslove NKOJ-a.

Obavljao je najviše dužnosti u Hrvatskoj i Jugoslaviji: sekretar CK KPH (SKH) (1944–1966), predsjednik CK SKH (1966–1969), predsjednik vlade NRH (1945–1953), zatim predsjednik Sabora NRH (1953–1963); član CK KPJ (od 1948), član Izvršnog komiteta CK SKJ (od 1952), član Predsjedništva CK SKJ (od 1966) i Izvršnog biroa Predsjedništva SKJ (od 1969) te član Predsjedništva SFRJ (potpredsjednik 1975–1976. i od 1982. do smrti) i predsjednik Savjeta za zaštitu ustavnog poretka (od 1975).

Tokom 1960-ih bio je jedan od začetnika privrednih i političkih reformi, zagovornik reforme Federacije i prenošenja ovlasti na republike. Napisao je brojne članke i javne govore, te dobio mnoga priznanja.

Za počasnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1974. godine.

Premинуo je u Zagrebu 1983. godine.

Henrik Barić

(1888–1957)

HENRIK BARIĆ rođen je 1888. godine u Dubrovniku. Od 1906. godine započeo je u Gracu i Beču studije iz opšte lingvistike i uporedne gramatike iz romanistike i slavistike. Univerzitetske studije završio je 1912. godine u Beču s doktorskom disertacijom *Istorija postanka italijanskog umetničkog epa*. Već 1920. izabran je za docenta, 1923. za vanrednog i 1930. za redovnog profesora Univerziteta u Beogradu, a poslije Drugog svjetskog rata i za redovnog profesora novoosnovanog Univerziteta u Sarajevu.

Još 1910. godine pisao je eseje iz oblasti književne i kulturne historije, i ta oblast ostat će stalno u Barićevoj interesnoj sferi, što pokazuju i brojni objavljeni ogledi i rasprave s tematikom iz te oblasti. Prve rasprave iz lingvistike: *Prilozi istoriji slovenskih jezika* i *Albansko-rumunske studije*, već su ga predstavile kao budućeg balkanologa i albanologa. Nekoliko decenija on će biti jedan od naših najpoznatijih profesora opšte i uporedne lingvistike, a između dva rata, Henrik Barić je s Aleksandrom Belićem, Stjepanom Kuljbakinom i Milanom Budimirom, činio grupu naših eminentnih lingvista, koji su zauzeli trajno mjesto i u svjetskoj nauci o jeziku. Godine 1924. osnovao je u Beogradu Seminar za albanologiju, zatim na međunarodnom nivou zapazeni časopis *Arhiv za albansku starinu, jezik i etnologiju*, te Biblioteku Arhiva i Lingvističku biblioteku. Organizovao je osnivanje i bio direktor Balkanološkog instituta (novog) pri Naučnom društvu Bosne i Hercegovine u Sarajevu, a pokrenuo je i uredio dvije knjige *Godišnjaka Balkanološkog instituta* u Sarajevu.

Njegov naučni opus iznosi preko dvije stotine bibliografskih jedinica. Lingvistički interes bio mu je stalno upravljen prema problemima albanskog i rumunskog jezika, a s tim u vezi i prema problemima ilirskog, tračkog i staromakedonskog jezika. Stvaralački opus može se podijeliti u dvije osnovne grupe radova: rasprave o pitanju individualizacije indoevropskih jezika, posebno o pitanju refleksa indoevropskih guturala, i rasprave o međujezičkim odnosima izumrljih i savremenih balkanskih jezika, gdje centralno mjesto zauzima albanski jezik. Obje grupe radova su ipak usko povezane, jer on i kad obrađuje prajezičke opšte probleme, uvijek prati i njihovo značenje za probleme balkanskih jezika, posebno albanskog jezika i obrnuto. To pokazuju, uostalom, i njegove najznačajnije rasprave i radovi.

Za člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine izabran je 1955. godine ispred Odjeljenja istorijsko-filoloških nauka.

Premинуo je u Beogradu 1957. godine.

Ferdo Bašić

FERDO BAŠIĆ rođen je 1945. godine u Bročancu kod Posušja. Odrastao je u Iloku, gdje završava osnovnu i srednju školu, kao tehničar službuje u Vojvodini i Slavoniji. Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu upisuje 1966, diplomira 1970, a studentsku praksu provodi u elitnom Institutu *Max Planck* u Njemačkoj. U Institutu za pedologiju i tehnologiju tla u Zagrebu uključen je u projekt Opća pedološka karta Hrvatske 1:50.000, u kojemu radi do završetka projekta, punih 15 godina. Poslije studija ostaje asistent u Zavodu za pedologiju, upisuje poslijediplomski studij, mimo svoje volje prelazi u Institut za pedologiju, a zatim 1973. na Višu poljoprivrednu školu u Križevcima, gdje magistrira 1974. (mentor prof. Resulović) i ostaje do povratka na fakultet 1984, izvodeći nastavu i vježbe za kolegije Pedologija i Poljoprivredne melioracije.

Objavljuje dva izdanja udžbenika iz Pedologije, autor je poglavlja *Tlo* u II–VI izdanju udžbenika Opće ratarstvo za srednje poljoprivredne škole. Na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Sarajevu u elitnoj *sarajevskoj pedološkoj školi* prof. Resulovića i Vlahinića 1984. brani disertaciju na temu istraživanja hidromorfni tala poremećenih šumskih ekosustava koji se manifestiraju sušenjem hrasta lužnjaka. Tako je uspostavljena do danas neprekinuta saradnja s akademskom zajednicom Bosne i Hercegovine. Ostavio je dubok trag u obrazovanju u poljoprivredi, učenika srednjih poljoprivrednih škola i studenata svih stupnjeva obrazovanja, na kojima se slušaju sadržaji o tlu, održivom gospodarenju, oštećenju tla i njegovoj zaštiti. U studij uvodi kolegij Ekološka poljoprivreda, iz kojega će izrasti studij istoga naziva.

Predaje na više visokoškolskih ustanova Sveučilišta u Zagrebu, u Splitu i Mostaru. Sudjeluje u vrednovanju kvalitete sveučilišta i fakulteta u Hrvatskoj, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, Grčkoj i Sloveniji. Znanstveni opus posvetio je tlu kao prirodnom resursu i nacionalnom bogatstvu. Autor ili koautor je 92 knjige (21 autorska, urednik u 16, 35 poglavlja u knjigama, 10 udžbenika i 10 skripti). Životno djelo mu je monografija *The Soils of Croatia*, u izdanju prestižnog svjetskog izdavača znanstvene literature Springer Verlag, 2013. godine izdana u Dordrechtu, Heidelbergu, Londonu i New Yorku. Autor je 362 znanstvena rada, od čega je u prvoj vrijednosnoj skupini (a1) – 27, u drugoj (a2) – 69, a u a3 – 151 rad, 105 sažetaka i 340 stručnih radova.

Kao komunikativna osoba razvio je saradnju u zemlji i inozemstvu pa se u radovima javljaju imena 344 koautora, od kojih je 101 iz inozemstva, sa svih kontinenata! Djelujući više od četrdeset godina ostavio je trag u poljoprivrednim znanostima juga Europe od razdoblja intenzifikacije do

aktualnog razdoblja *ekologizacije*, odnosno okolišno obazrivog – agroekološkim uvjetima prilagođenog, održivog gospodarenja i održive intenzifikacije poljoprivrede, prilagođene klimatskim promjenama. Kao sudionik World food summita u Rimu 1996, u ulozi koordinatora izrade nacionalnog izvješća, zalaže se za okolišno, gospodarski i socijalno održiv sustav gospodarenja tlom i djelotvornu zaštitu tla. Dugogodišnji je član European Soil Bureau Network.

Za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabran je 2014. godine, za redovitog člana Akademije poljoprivrednih znanosti 2017. Živi u Križevcima, a obavlja dužnost tajnika Razreda za prirodne znanosti i člana Predsjedništva HAZU-a i radi u zajednici Europskih akademija znanosti.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka izabran je 2018. godine.

Midhat Begić

(1911–1983)

MIDHAT BEGIĆ rođen je 1911. godine u Koraju pored Lopara. Završio je osnovnu školu u Koraju, a gimnaziju u Sarajevu. Diplomirao je 1934. na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Od 1936. do 1941. bio je profesor u srednjoj školi u Novom Sadu i u Banjoj Luci. Ilegalno je učestvovao u NOP-u u Sarajevu od 1941. do 1945. Od januara do aprila 1945. godine radio je u ZAVNOBiH-u u Jajcu, potom u Ministarstvu prosvjete Bosne i Hercegovine u Sarajevu do 1950. godine. Od 1953. do 1973. bio je profesor na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, gdje je predavao Istoriju jugoslovenskih književnosti. Od 1966. do 1969. predavao je našu književnost na Sorboni u Parizu. Penzionisan je 1973. godine kao redovni profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

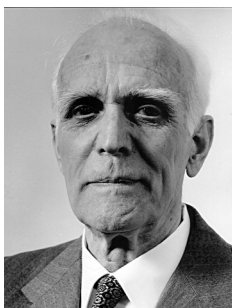
Počeo je objavljivati književnokritičke i putopisne radove netom poslije oslobođenja u listovima i časopisima, uglavnom sarajevskim: *Oslobođenje*, *Odjek*, *Brazda*, *Život*, *Pregled* i *Izraz*. Bio je jedan od osnivača i prvi glavni urednik časopisa *Izraz* tokom nekoliko godina (1957–1963). Napisao je i objavio tri knjige eseja i studija iz književno-umjetničke oblasti pod naslovom *Raskršća* (1957, 1965. i 1976. godina). Osim toga, 1963. godine mu je u izdanju Instituta slavenskih studija u Parizu objavljena studija na francuskom *lovan Skerlić et la critique littéraire en Serbie*, koju je 1958. godine branio na Lionskom univerzitetu kao doktorsku disertaciju. Pored toga, priredio je kritičko izdanje *Sabranih dela Jovana Skerlića* u 13 tomova.

Za svoje radove na polju književnosti dobio je mnoge nagrade, ordene i odlikovanja.

Od 1974. godine Midhat Begić je bio član Savjeta Republike Bosne i Hercegovine.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje za književnost i umjetnost 1967, a za redovnog 1973. godine.

Premинуo je u mjestu Praz-Coutant, Francuska 1983. godine.

Mehmed Begović

(1904–1990)

MEHMED BEGOVIĆ rođen je 1904. godine u Lastvi kod Trebinja, gdje je završio osnovnu školu 1914. godine. Klasičnu gimnaziju završio je u Mostaru 1922. godine, a diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu 1926. godine. Doktorat pravnih nauka odbranio je na Pravnom fakultetu u Alžiru 1930. godine.

Za docenta Pravnog fakulteta u Beogradu, na Katedri za šerijatsko pravo, izabran je 1931. godine, a za vanrednog profesora 1937. godine. Odstranjen je s dužnosti na fakultetu po odluci okupacionih vlasti 1941. godine. Poslije oslobođenja ponovo je izabran za redovnog profesora na Katedri za građansko pravo 1946. godine. Za dekana Pravnog fakulteta izabran je 1954. godine. Penzionisan je 1975. godine.

Begovićevi objavljeni radovi se mogu razvrstati u četiri grupe: 1. šerijatsko pravo, 2. društveni i politički život bosanskohercegovačkih Muslimana, 3. pravna historija jugoslovenskih zemalja za vrijeme turske vladavine i 4. porodično pravo nove Jugoslavije.

Bio je redovni član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Dobio je mnoge nagrade i odlikovanja.

Za člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Preminuo je u Beogradu 1990. godine.

Alojz Benac

(1914–1992)

ALOJZ BENAC rođen je 1914. godine u Plehanu kod Dervente. Po završetku gimnazijskog školovanja u Vinkovcima, Derventi, Visokom i Zagrebu, studirao je klasičnu filologiju, arheologiju i historiju starog vijeka na Filozofskom fakultetu u Beogradu, gdje je i diplomirao 1937. godine. Doktorsku disertaciju odbranio je 1951. godine na Filozofskom fakultetu u Ljubljani, a odbranjena teza je nosila naslov *Prehistorijsko naselje Nebo i problem butmirske kulture*.

U Narodnooslobodilačkom pokretu je učestvovao od 1941. godine. Poslije oslobođenja bio je predsjednik Arheološkog i Muzejskog društva Jugoslavije, član raznih komisija Jugoslavije i BiH iz oblasti društvenih nauka i kulture, poslanik Skupštine SRBiH, predsjednik Komisije za kulturu Skupštine SRBiH, predsjednik Republičke zajednice za kulturu SRBiH i dr.

Najvažniji rad u institucijama: nastavnik gimnazije u Vranju i Mostaru, kustos, naučni saradnik i naučni savjetnik u Zemaljskom muzeju u Sarajevu (1947–1967), direktor Zemaljskog muzeja (1957–1967), profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu (od 1968) i rukovodilac Centra za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (od 1962).

Alojz Benac bavio se pretežno proučavanjem neolitskog i eneolitskog doba u Bosni i Hercegovini i zapadnom Balkanu, a pored toga radio je i na sistematskom izučavanju srednjovjekovnih nadgrobnih spomenika/stećaka u Jugoslaviji. U posljednjem periodu života glavno težište naučnog rada bilo mu je na istraživanju etnogeneze, te materijalne i duhovne kulture Ilira.

Nekoliko godina se bavio intenzivno izučavanjem srednjovjekovnih stećaka i u tom okviru pokrenuo seriju *Srednjovjekovni nadgrobnji spomenici*. U toj seriji objavio je i prve tri monografije: *Radimlja*, *Olovo* i *Široki Brijeg*. Ta serija broji 15 svezaka i služi kao osnova za izučavanje stećaka.

Rukovodio je Centrom za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njegovog osnivanja. Među najvažnija istraživanja Centra spadaju ona koja se odnose na materijalnu i duhovnu kulturu Ilira (bibliografije, grobni nalazi, gradine, onomastika i dr.), te na paleoetnologiju, paleolingvistiku i sl. Zajedno sa saradnicima organizovao je četiri međunarodna simpozija iz ilirske problematike i razne druge skupove. Posebno je bio angažovan organizacijom izrade *Praistorije jugoslavenskih zemalja*, u kojoj je učestvovao i kao autor.

Bio je dugogodišnji urednik Glasnika Zemaljskog muzeja u Sarajevu, urednik Godišnjaka Centra za balkanološka ispitivanja i član redakcije mnogih časopisa i izdanja.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti i Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Bio je član i: Njemačkog arheološkog instituta u Berlinu, Italijanskog arheološkog instituta u Firenci i Austrijskog arheološkog instituta u Beču.

Za svoj rad odlikovan je brojnim odrenima i nagradama.

Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka 1961. godine. Za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 1967. godine. Bio je generalni sekretar Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1971. do 1977, a predsjednik od 1977. do 1981. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1992. godine.

Ljubomir Berberović

(1933–2019)

LJUBOMIR BERBEROVIĆ rođen je 1933. godine u Sarajevu. Studirao je medicinu, biologiju i filozofiju na univerzitetima u Ljubljani i Sarajevu. Diplomirao je biologiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu (Prirodno-matematički odsjek, grupa biologija, 1958. godine). Izabran je za asistenta na istom odsjeku 1959. godine. Od 1961. stalno je zaposlen na Odsjeku za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. Godine 1964. odbranio je doktorsku disertaciju *Mikroevolucija vrste Eobania vermiculata na srednjejadranskom primorju i ostrvima*, na istom fakultetu. Za docenta na predmet Organska evolucija sa genetikom izabran je juna 1964, za vanrednog profesora januara 1970, a za redovnog profesora juna 1975. godine. Predavao je Genetiku, Evoluciju, Antropologiju i druge predmete na više fakulteta Sarajevskog univerziteta, kao i na drugim univerzitetima u zemlji i inostranstvu.

Autor je velikog broja naučnih, stručnih i naučno-popularnih publikacija. Naučni radovi mogu se podijeliti u nekoliko tematskih oblasti: genetika populacija, s naglaskom na proučavanju ljudskih populacija; kariologija i citotaksonomija, s naglaskom na proučavanju slatkovodnih riba; historija i filozofija prirodnih nauka.

Radovi o genetičkim osobinama stanovništva Bosne i Hercegovine, u kojima je proučeno više fenotipskih sistema morfološke i biohemijske varijacije ljudskih jedinki i grupa, predstavljaju značajan doprinos rasvjetljavanju nekih opštih pitanja savremene genetike recentnih ljudskih populacija (kao što je, naprimjer, problem odnosa između stupnja reproduktivne izolovanosti i evolucijske diversifikacije stanovništva). Posebnu pažnju u svojim radovima posvećuje i proučavanju karaktera i aktiviteta nekih evolucionih faktora, kao što su slučajne genetičke fluktuacije (genetički drift). Jedan dio radova iz oblasti humane genetike posvećen je medicinsko-genetičkim problemima. Originalni nalazi iz područja genetike ljudskih populacija naišli su na povoljan prijem i znatno zanimanje u naučnoj javnosti i često se citiraju u literaturi. Istraživanja u oblasti populacijske genetike stanovništva Bosne i Hercegovine pod njegovim rukovodstvom izrasla su u organizovanu i kontinuiranu timsku djelatnost i dosegla zavidan naučni nivo.

Radovi iz oblasti kariologije i citotaksonomije slatkovodnih riba imaju, također, pionirski karakter. Proučavajući endemične riblje vrste sa stanovišta kariologije, zajedno je sa svojim saradnicima prikupio veliki broj značajnih podataka novih za svjetsku nauku. Svojim radom pružio je bitan

doprinos afirmaciji kompleksnog pristupa problemima biosistematike riba i biosistematike živog svijeta uopšte. Na tom području je ostvario zapaženu međunarodnu saradnju.

Bio je član mnogih naučnih društava i asocijacija. U nekima od njih vršio je odgovorne rukovodeće funkcije. Funkciju rektora Univerziteta u Sarajevu obavljao je u periodu 1985–1988.

Izabran je za člana Crnogorske akademije nauka i umjetnosti (2006) i za aktivnog člana Academia Scientiarum et Artium Europaea (2007). Počasni je doktor Grand Valley State University (USA, 1989) i počasni član PEN Centra Sarajevo.

Nosilac je brojnih visokih priznanja za naučni, stručni i društveni rad.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka 1978, a za redovnog 1984. godine. Bio je potpredsjednik Akademije od 1999. do 2008. godine.

Premينو je u Sarajevu 2019. godine.

Stane Bernik

(1938–2019)

STANE BERNIK rođen je 1938. godine u Prizrenu. Godine 1964. završio je Filozofski fakultet u Ljubljani, Odsjek historija umjetnosti. Na Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu, na Odsjeku za grafički dizajn, izabran je 1974. godine u zvanje redovnog profesora na predmetu Vizuelne komunikacije. Ovaj predmet predavao je do 1992. godine. Kao profesor radio je i na Akademiji za likovnu umjetnost u Ljubljani od 1984. godine, a na njegovu inicijativu akademija mijenja ime i ostaje Akademija za umjetnost i oblikovanje. Status profesora emeritusa na Univerzitetu u Ljubljani stiže 2007.

Utemeljitelj je i glavni nositelj istraživanja razvoja oblikovanja, industrijskog i grafičkog dizajna, te vizualnih komunikacija u Sloveniji, ali je tokom trideset godina izuzetno intenzivnog rada, kao predavač u raznim zemljama Europe i svijeta i kao pisac pedesetak knjiga i nekoliko stotina naučnih radova stekao europsko priznanje i svjetsku afirmaciju na tim specijaliziranim područjima. Drugo područje kojem je posvetio svoj naučnoistraživački rad je historija moderne arhitekture.

Začetnik je ideje da se pristupi intenzivnijem istraživanju dotad zapostavljenih fenomena savremene vizuelne kulture i pobornik teze da spomenuta rubna područja historije umjetnosti treba uzdići na razinu visokoškolske nastave.

Njegova bibliografija je opsežna, a važnu historijsku i kulturološku ulogu imalo je Bernikovo uređivanje časopisa *Sinteza* (1964–1990) u kojem je dio svojih priloga posvetio tumačenju bosanskohercegovačke likovne umjetnosti i dizajna i ujedno djelovao u njezinoj promociji na širem području utjecaja koji je imao ovaj ugledni časopis.

Zaokruženu cjelinu unutar Bernikovog opusa predstavlja i niz studija povijesnog i savremenog urbanizma (Koper, Izola, Piran, Ljubljana, Zagorje, Crnomelj), moderne arhitekture i problema zaštite kulturne baštine. Bio je saradnik i savjetnik u institucijama brige o kulturnim dobrima.

Dobitnik je niza prestižnih nagrada Slovenije i bivše Jugoslavije.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti.

Premинуo je u Ljubljani 2019. godine.

Vladimir Beus

VLADIMIR BEUS rođen je 1939. godine u Podlugovima, Breza. Osnovnu školu i gimnaziju pohađao je u Sarajevu, a po maturiranju upisao je studij na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, na kojem je diplomirao 1963. godine. Postdiplomski studij iz oblasti uređivanja šuma na tipološkim osnovama pohađao je na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, i okončao ga odbranom magistarskog rada pod naslovom *Zajednica bukovo jelove šume na peridotitu i serpentinitu Bosne*, 1977. godine.

U toku postdiplomskog studija završio je kurs iz fotogrametrije u šumarstvu na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Tokom ovog studija, 1974. godine pohađao je nastavu iz pedagoško-psihološkog obrazovanja na Univerzitetu u Sarajevu, za što je od strane Univerziteta u Sarajevu dobio diplomu o sposobnosti za obavljanje visokoškolske nastave.

Doktorsku disertaciju pod naslovom *Fitocenoze bukve i jele na bazičnim i ultrabazičnim eruptivima ofiolitske zone u Bosni* odbranio je 1987. godine na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Radnu aktivnost započeo je u SIP-u *Sebešić* u Travniku 1963. godine odakle je 1964. godine prešao u Institut za šumarstvo u Sarajevu, gdje je izabran za asistenta u Odjeljenju za šumska staništa. Tokom rada na Institutu, bio je angažiran na projektu Inventura šuma na velikim površinama (1964–1968), te kartiranju šumske vegetacije i šumskih zemljišta i izradi karata šumske vegetacije, zemljišta i tipova šuma za više šumskogospodarskih područja Bosne i Hercegovine (1969–1971). Na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu zaposlio se 1971. godine, gdje je izabran za asistenta na Katedri za ekologiju šuma, na predmetu Fitocenologija s tipologijom šuma. U zvanje vanrednog profesora izabran je 1987. godine, a u zvanje redovnog profesora na istom predmetu 1997. godine. Počasno zvanje profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu dodijeljeno mu je 2010. godine.

Tokom rada na fakultetu obavljao je nastavne aktivnosti na predmetu Fitocenologija sa tipologijom šuma, dijelu predmeta Specijalni šumski proizvodi – jestive i ljekovite biljne vrste, te na predmetu Katastar urbanog zelenila na Odsjeku hortikultura. Pored nastavnih obaveza na drugom stupnju studija, rukovodio je postdiplomskim studijem iz oblasti ekologije šuma na kojem je izvodio nastavu iz šumske vegetacije i tipologije šuma, kao i u okviru postdiplomske nastave iz oblasti uzgajanja šuma i uređivanja šuma. Učestvovao je u permanentnom obrazovanju šumarskih stručnjaka i bio rukovodilac seminara *Korištenje tipoloških i pedoloških karata u šumarstvu*.

Aktivno se bavi naučnim i stručnim radom u oblastima: fitocenologije, tipologije šuma, zaštite prirode, urbanog zelenila i prostomog planiranja. Objavio je kao autor ili koautor 70 naučnih radova, među kojima je 10 monografija, a uz sve i tri knjige, te dvije bibliografije fakulteta i monografiju *60 godina Šumarskog fakulteta (1948–2008)*. Objavio je i 85 stručnih radova. Dao je značajan doprinos poznavanju ekoloških, florističkih, sindinamskih i sintaksonomskih karakteristika šumskih fitocenoza Bosne i Hercegovine. U ovom smislu posebno su značajni naučni radovi o šumama bukve i jele na bazičnim i ultrabazičnim eruptivima ofiolitske zone u Bosni. U oblasti tipologije šuma dao je veliki doprinos razvoju i primjeni tipologije šuma u gospodarenju šumskim ekosistemima u Bosni i Hercegovini. Učestvovao je s referatima u velikom broju naučnih i stručnih skupova u zemlji i inostranstvu. Recenzirao je 40 knjiga (udžbenici, monografije, enciklopedija, priručnici) i veliki broj naučnih i stručnih članaka u časopisima iz oblasti šumarstva i ekologije u zemlji i inostranstvu. Bio je glavni urednik edicija Šumarskog fakulteta, Bibliografija i monografiju 60 godina Šumarskog fakulteta, časopisa *Naše šume*, izdanja ANUBiH-a, Zbornici radova sa naučnih skupova ANUBiH-a (25, 26 i 27), te knjige *Granice rasta grada Sarajeva i regije do 2025. godine, ekološki aspekti*.

Obavljao je odgovorne funkcije na fakultetu: bio je dugi niz godina šef Katedre za ekologiju šuma, kasnije Katedre za ekologiju šuma i urbanog zelenila, te šef Katedre za projektovanje i građenje u hortikulturi. Biran je za prodekana fakulteta (1988–1990) i tri puta za dekana fakulteta (1990–1996). U okviru Akademije bio je direktor Centra za istraživanje i održivi razvoj krša, Predsjednik Odbora za prirodne resurse, koju funkciju obavlja i sada, te predsjednik Organizacionog/Naučnog odbora tri simpozija.

Dobitnik je više priznanja: Nagrada Skupštine Općine Novo Sarajevo, (1980), Plaketa Grada Sarajeva (1982), Orden rada sa srebrnim vijencem (1986), Povelja Univerziteta u Sarajevu (1999), Povelja Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (1999), Povelja Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (2008), Sveska časopisa Hrvatska misao u povodu 75. obljetnice života i rada (2015), Priznanje za životno djelo Hrvatskog drvnog klastera, Zagreb i ŠGD Hercegbosanske šume, Kupres (2017), Plaketa Udruženja inženjera i tehničara šumarstva Federacije Bosne i Hercegovine (2017).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 2012, a za redovnog 2018. godine.

France Bezlaj

(1910–1993)

FRANCE BEZLAJ rođen je 1910. godine u Litiji, Slovenija. Maturirao je 1931. godine u Ljubljani. Studirao je slavistiku u Ljubljani i Pragu i diplomirao 1936. na Odjelu za slavistiku u Ljubljani. Doktorirao je 1939. godine na istom fakultetu na temi *Oris slovenskega knjižnega izgovora*.

Poslije nekoliko godina rada na mjestu profesora u gimnaziji u Ljubljani, od 1949. godine postaje saradnik Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, a od 1958. godine naučni savjetnik Instituta za slovenski jezik SAZU. Od 1956. godine prvo je honorarni, zatim 1958. vanredni i od 1963. redovni profesor za Uporedno slovensko jezikoslovlje na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. Bio je rukovodilac Etimološko-onomastične sekcije Instituta za slovenski jezik JAZU, predsjednik Komisije za istorijski rječnik slovenačkog jezika, počasni član Slavističkog društva Slovenije, glavni urednik časopisa *Onomastica jugoslavica*, a jedno vrijeme i rukovodilac Instituta za slovensku etnologiju pri SAZU.

Veliki doprinos dao je na području slovenačke, južnoslovenske i uporednoslovenske leksike i onomastike. Objavio je oko 120 rasprava, članaka i kritika u raznim slovenačkim, južnoslovenskim i stranim stručnim časopisima.

Bio je redovni član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Ljubljani 1993. godine.

Slobodan Blagojević

SLOBODAN BLAGOJEVIĆ, književnik, filozof, esejist, prevodilac, urednik i publicist rođen je 1951. godine u Sarajevu. Od 1987. do 1992. godine živio je i radio u Beogradu, Srbija, a od 1992. do 2010. godine u Amsterdamu, Nizozemska. Od 2010. godine nadalje ponovo živi i radi u Sarajevu kao profesionalni književnik.

Osnovno i srednje obrazovanje stekao u Sarajevu kao maturant sarajevske Prve gimnazije. Završio studij historije jugoslavenskih književnosti i srpskohrvatskog/hrvatskosrpskog jezika na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1975. godine s diplomskim radom na temu književnog djela Rastka Petrovića. Studirao je filozofiju i sociologiju na istom fakultetu. U toku prvog semestra akademske 1984–1985. godine bio je predavač po pozivu na New York University, u New Yorku, SAD.

Tokom studija u Sarajevu, bio je urednik studentskog lista *Naši dani* od 1971. do 1973. godine. Urednik u uredništvu sarajevskog časopisa za književnu kritiku *Izraz* od 1976. do 1979. godine. Glavni urednik beogradskog časopisa za književnost *Delo* od 1987. do 1992. godine. Suosnivač intelektualnog udruženja Beogradski krug i aktivan član beogradskog Centra za antiratnu akciju u periodu od 1989. do 1992. godine. Suosnivač i urednik međunarodnog književnog časopisa na engleskom jeziku *Erewhon*, koji je izlazio u Amsterdamu, Nizozemska, od 1993. do 1995. godine.

Djelo:

Poezija: *U senci sa vitezom na mesečini*, Sarajevo, Svjetlost, 1974; *Méne*, Sarajevo, Svjetlost, 1976; *Prolaznost i uplitanje u nju* (pod autorskim pseudonimom Anhel Antonić), Sarajevo, Svjetlost, 1978; *Proze, tlapnje, stance*, Sarajevo, Veselin Masleša, 1980; *Đavolja obrtnica* (Anhel Antonić), Beograd, Nolit, 1981; *Iz umjetnosti pjesništva*, Sarajevo, Veselin Masleša, 1983; *Slika bojnog saveznika*, Beograd, Nolit, 1985; *Vidyā*, Sarajevo, Zadrugar, 1988; *Grci*, Vršac, KOV, 1995; *Pjesme, 1985-2007*, Cetinje, OKF, 2008; *Pjesme* (Anhel Antonić), Podgorica, CDNK, 2010; *Posvemašnja narav* (izabrane pjesme), Cetinje-Podgorica, OKF, 2017.

Proza: *Pisma prestoničkom listu*, Beograd, Nolit, 1992; *Pisma prijestolničkom listu*, Split, Feral Tribune, 2001; *Mrka kapa*, Split, Feral Tribune, 2001; *Glagoljivo groblje*, Cetinje, OKF, 2017.

Drama: *Arhajci*, Beograd, Delo, 1990.

Esejistika: *Poezija, mistika, povijest*, Sarajevo, Svjetlost, 1985; *Kratki uvod u vječnu polemiku*, Zagreb, VBZ, 2009.

Prevodilaštvo: *Konstantin Kavafi: Grad*, Banjaluka, Glas, 1980; *Konstantin Kavafi: Sabrane pjesme*, Sarajevo, Svjetlost, 1988; *Konstantin Kavafi: Sabrane pjesme*, Sarajevo, Dani, 2004.

Priredene antologije: *Antologija novijeg pjesništva u Bosni i Hercegovini*, Čačak, Gradac, 1979; *Antologija bosanskohercegovačke poezije dvadesetog stoljeća*, Sarajevo, Lica, 1981; *Američke poetike* (ko-autor sa Dubravkom Đurić i Hamdijom Demirovićem), Beograd, Delo, 1989; *Velika knjiga lirske poezije Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije od IX. stoljeća do danas*, Sarajevo-Zagreb, Synopsis (u štampi); *Velika knjiga američke poezije od 17. stoljeća do danas* (koautor sa Hamdijom Demirovićem), u pripremi.

Priredene monografije: *Lirika nevremena/Ilija Jakovljević*, Sarajevo, Zadrugar, 1982; *Sabrane pjesme/Atif Ljubović*, Sarajevo, Zadrugar, 1984; *Sabrane pjesme/Avdo Karabegović-Hasanbegov*, Sarajevo, Zadrugar, 1985; *Izabrane pjesme/Mihailo Miron*, Sarajevo, Zadrugar, 1985.

Publicistika: *Bloedverwanten: De Joegoslavische oorlog en de Europese vrede* (ko-autor sa Hamdijom Demirovićem), Amsterdam, Van Oorschot, 1994; *Tri čiste obične pameti*, Beograd, B92, 1996.

Nagrade i priznanja: Nagrada izdavača Svjetlost za najbolju prvu knjigu pjesama, Sarajevo, 1974; Nagrada Trebinjskih večeri poezije, Trebinje, 1975; Nagrada Književne omladine BiH, Sarajevo, 1975; Nagrada Ivo Lola Ribar za poeziju, Zagreb, 1977; Nagrada izdavača Nolit za najbolju knjigu pjesama, Beograd, 1985; Nagrada izdavača Svjetlost za najbolju knjigu esejistike, Sarajevo, 1985; Šestoaprilaska nagrada grada Sarajeva za značajne doprinose i ostvarene domete u poeziji, esejistici, umjetničkoj kritici i prevodilaštvu, Sarajevo, 1992.

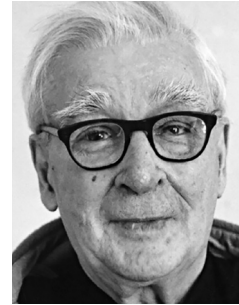
Uz sva gore nabrojana djela i aktivnosti, autor se tokom cijele karijere intenzivno bavio umjetničkom kritikom (napose književnom, likovnom i teatarskom), te objavio veliki broj tekstova na ove teme u svim vodećim medijima u bivšoj Jugoslaviji.

Tome treba dodati znatan korpus polemičkih i društveno-političkih komentara i članaka, kao i autorov trajni angažman na odbrani općih humanističkih vrijednosti i nepokolebljivog protivljenja nasilju i ratnohuškačkim ideologijama iskazan u nebrojenim javnim nastupima i objavljenim tekstovima kod nas i širom Europe.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje umjetnosti izabran je 2018. godine.

Bogdan Bogdanović

(1922–2010)

BOGDAN BOGDANOVIĆ, jugoslovenski arhitekta, umjetnik i filozof rođen je 1922. godine u Beogradu. Bio je profesor Beogradskog univerziteta od 1973. godine, a gradonačelnik Beograda od 1982. do 1986.

Poznat je po svojim smjelim idejama. Njegovo djelovanje podjednako je značajno za arhitekturu i za skulpturu. On unosi u skulpturu arhitekturnost, koja zamjenjuje preovlađujuću figurativnost. Također, kompozicija arhitektonskog kompleksa kod njega postaje značajnija od kompozicije samog spomenika. Njegovi spomenici izvire iz samog pejzaža i predstavljaju arhitektonsku cjelinu s prirodom i okruženjem u kojem se nalaze. Značajan je graditelj memorijalne arhitekture, spomen-obilježja podignutih u drugoj polovini 20. stoljeća, žrtvama fašizma u Drugom svjetskom ratu širom Jugoslavije. Najznačajniji njegovi spomenici nalaze se u Beogradu (Spomenik Jevrejskim žrtvama fašizma), Jasenovcu (Spomenik Cvijet), Bihać (Spomen-park Garavice sa kenotafima žrtava fašizma), Prilepu (Grupni kenotafi palih boraca otpora), Mostaru (Partizanski spomenik) i Kruševcu (Slobodište, simbolička nekropola).

Također, veoma je značajan i kao pisac. Bio je izuzetan esejista, analitičar i pripovjedač. Značajni su njegovi brojni radovi u kojima tretira pitanja iz historije i teorije fenomena grada, pretresa ogromne probleme odnosa grada i civilizacije, grada i tehnike građenja, grada i kulture. Pisao je izuzetnom kompetencijom graditelja, eruditski i sa zavidnom maštom, otkrivajući tajne simboličkog jezika arhitekture. Napisao je 25 knjiga i pisao tekstove iz oblasti arhitekture i urbanizma koje je objavljivao u raznim časopisima kao *El Pais* i *Die Zeit*. Njegove knjige su stilski i žanrovski veoma različite.

Za počasnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine.

Premинуo je u egzilu, u Beču 2010. godine.

Đurđe Bošković

(1904–1990)

ĐURĐE BOŠKOVIĆ rođen je 1904. godine u Beogradu. Gimnaziju je pohađao u Francuskoj, a maturirao je 1922. godine u Beogradu. Diplomirao je na Arhitektonskom odsjeku Tehničkog fakulteta u Beogradu 1928. godine. Od 1930. godine bio je kustos Narodnog muzeja u Beogradu, a od 1931. je radio kao asistent i kao docent na Tehničkom fakultetu. Godine 1947. izabran je za vanrednog profesora, a 1950. godine za redovnog profesora na Arhitektonskom fakultetu, za predmete Istorija arhitekture i Istorija umetnosti.

Bio je prodekan Tehničkog fakulteta u periodu 1946–1947, profesor Tehničke velike škole u periodu 1948–1950, dekan Arhitektonskog fakulteta u periodu 1959–1962, šef Katedre za istoriju arhitekture i umetnosti i direktor Arheološkog instituta u Beogradu; član Internacionalnog komiteta za Vizantologiju i Internacionalnog komiteta za istoriju umetnosti; član Matične komisije za osnivanje, i jedan od osnivača Naučnog društva Srbije 1969. godine.

Njegova oblast istraživanja je razvitak arhitekture i umjetnosti s akcentom na srednjem vijeku, te arheološka istraživanja srednjovjekovne kulture i revitalizacija spomenika kulture. Držao je brojna predavanja na inostranim fakultetima, institutima, akademijama nauka (Pariz, Ravena, Moskva, Lenjingrad, Varšava, Sofija).

Objavio je oko 300 naučnih i stručnih radova u zemlji i inostranstvu. Njegove monografije objavljivane su u nekoliko izdanja.

Njegovo djelovanje u Bosni i Hercegovini je veoma značajno. Matičar je pri formiranju Tehničkog fakulteta u Sarajevu i njegovog Arhitektonskog odsjeka. Predavao je na spomenutom odsjeku na dodiplomskim i postdiplomskim studijama. Sarađivao je u izradi idejnih rješenja revitalizacije Bašćaršije u Sarajevu, starog Počitelja, čaršije i Starog mosta u Mostaru i historijskog jezgra Jajca.

Bio je član Jugoslavenske akademije nauka i umjetnosti i Makedonske akademije nauka i umjetnosti.

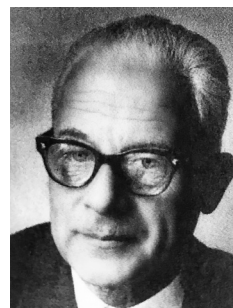
Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1984. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1990. godine.

Bogdan Brecelj

(1906–1986)

BOGDAN BRECELJ rođen je 6. maja 1906. godine u Gorici. Klasičnu gimnaziju završio je u Ljubljani, medicinu studirao u Beču i u Insbrucku, gdje je 1929. godine stekao diplomu doktora medicine. Od početka Drugog svjetskog rata bio je aktivan član narodnooslobodilačkog pokreta, na čelu prvog matičnog ljekarskog OF-odborna u Ljubljani. Od juna 1943. u partizanima obavlja sljedeće funkcije: zamjenik načelnika Sanitetskog odjeljenja Glavnog štaba, instruktor saniteta IX korpusa i od septembra 1944. glavni hirurg NOV i POS. Poslije oslobođenja preuzima mjesto sekretara Pokrajinskog narodnooslobodilačkog odbora za Slovensko primorje i Trst, i na toj dužnosti ostaje do jula 1945, kad ga je Vijeće Medicinskog fakulteta u Ljubljani izabralo za redovnog profesora i prvog prodekana. Bio je redovni profesor ortopedije na Medicinskom fakultetu u Ljubljani i predsjednik Ortopedske klinike u Ljubljani u penziji.

Razvio je opširan program naučno-istraživačkog rada kako na klinici, tako i pri Slovenskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Uveo je značajne i inovativne metode liječenja. Bavio se i ispitivanjem pojave urođenog iščašenja kuka u Jugoslaviji.

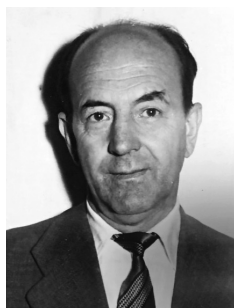
Iz obimnog kliničkog materijala sakupio je podatke za brojne referate s kojima je učestvovao na kongresima, konferencijama, simpozijima u Jugoslaviji i inostranstvu. U radovima je obrađivao specijalna područja iz ortopedske hirurgije, traumatologije i rehabilitacije, te pitanja iz opće zdravstvene službe.

Bio je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Srpske akademije nauka i umjetnosti, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Akademije medicinskih nauka SSSR-a u Moskvi, te član mnogih društava i saveza.

Dobitnik je brojnih ordena, nagrada i priznanja.

Za člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Preminuo je u Ljubljani 1986. godine.

Ibro Brkić

(1901–1989)

IBRO BRKIĆ rođen je 1901. godine u Mostaru, gdje je završio osnovno i gimnazijsko školovanje. Medicinske studije završio je 1929. u Beogradu. Ljekarski staž obavio je u Državnoj bolnici u Sarajevu. Po završetku staža, od 1931. do 1941. radio je u Jajcu, a poslije toga kao sekundarni ljekar u Državnoj bolnici u Sarajevu. U toku 1948. i 1949. godine bio je na specijalizaciji iz radiologije na Internoj klinici u Pragu. Specijalizaciju iz interne medicine dovršio je u Kliničkoj bolnici u Sarajevu 1949. godine. Od 1947. godine do penzionisanja radio je u Kliničkoj bolnici Medicinskog fakulteta u Sarajevu.

Habilitirao je i izabran za docenta na Medicinskom fakultetu u Sarajevu 1951, za vanrednog profesora 1959. i za redovnog profesora 1962. godine. Za profesora emeritusa izabran je na Medicinskom fakultetu u Sarajevu 1972. godine.

Bio je dugogodišnji član uprave Društva ljekara Bosne i Hercegovine, član uprave Udruženja kardiologa Jugoslavije i predsjednik Kardiološke sekcije Društva ljekara Bosne i Hercegovine.

Publikovao je veliki broj stručnih i naučnih radova koji se mogu grupisati u nekoliko oblasti: klinička kardiologija, kardio-pulmonalna patologija, sportska kardiologija i opća interna medicina. Među objavljenim radovima iz kardiologije u prvom planu su radovi o hroničnom pulmonalnom srcu. Uočio je da od plućnog srca pretežno obolijevaju stanovnici planinskih sela u šumovitim krajevima Bosne, dok je ta bolest u nizinskim i krševitim krajevima rjeđa pojava.

Posebnu naučnu aktivnost pokazao je nakon primanja u članstvo Akademije, ne samo na planu naučnog istraživanja, nego i na zadacima predsjednika Komisije za kardiovaskularni sistem.

Za svoj rad odlikovan je brojnim odrenima i nagradama.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje medicinskih nauka 1973, a za redovnog 1978. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1989. godine.

Sead Brkić

(1927–1994)

SEAD BRKIĆ rođen je 1927. godine u Livnu. Osnovnu i srednju školu završio je u rodnom mjestu, a Medicinski fakultet u Sarajevu 1957. godine. Tokom Drugog svjetskog rata, kao petnaestogodišnji dječak, uključio se u Narodnooslobodilačku borbu.

Nakon diplomiranja radio je kao asistent na Institutu za fiziologiju i biohemiju. Usavršavao se u gotovo svim naučnim institucijama u bivšoj Jugoslaviji, od Instituta *Boris Kidrič* u Vinči, zatim Instituta za fiziologiju VMA u Beogradu, te Instituta *Marija Kiri* u Varšavi i sličnim institutima u Londonu i Lidsu u Engleskoj, uglavnom iz oblasti primjene radioaktivnih izotopa u medicini.

Između ostalog, tokom 1971. i 1973. godine učestvovao je u realizaciji programa naučnih istraživanja Nacionalnog fonda za nauku Švicarske gdje je radio u naučnom Institutu za kardioangiologiju u Fribourgu. Po povratku u zemlju nastavio je naučnu saradnju i razmjenu iskustava s eminentnim stručnjacima iz Švicarske u vezi s naučno-istraživačkim problemima iz oblasti kardiovaskularnog sistema.

Većina njegovih radova odnosi se na ovu oblast, uglavnom su eksperimentalnog karaktera i koje je involvirao u istraživačke projekte koje je vodio, a publicirao je oko 150 radova u domaćim i inozemnim časopisima. Nekolicina radova se odnosi na opću fiziologiju, fiziologiju kardiovaskularnog sistema, respiratornog sistema te ispitivanje hemodinamike koronarne cirkulacije u patološkim uvjetima.

Posebnu grupu njegovih radova predstavljaju oni posvećeni ispitivanju efekata električne stimulacije kardijalnih nerava na koronarni protok izolovanog perfundovanog srca pokusnih životinja. Naročit značaj ima habilitacioni rad pod naslovom *Uloga vegetativnih kardijalnih nerava u regulaciji koronarne cirkulacije* koji je završen i odbranjen 1964. godine.

Nastavne aktivnosti je započeo kao demonstrator, zatim je biran za asistenta te docenta 1965, vanrednog profesora 1970. i redovnog profesora 1976. godine. Funkciju šefa Instituta i Katedre za fiziologiju i biohemiju obavljao je od 1970. do odlaska u penziju 1993. godine.

Četiri godine obavljao je funkciju ministra zdravlja Bosne i Hercegovine.

Za svoj izuzetno plodan naučni i društveni angažman dobio je mnoge ordene i nagrade.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje medicinskih nauka 1981, a za redovnog 1990. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1994. godine.

Josip Broz Tito

(1892–1980)

JOSIP BROZ TITO, jugoslavenski revolucionar i državnik rođen je 1892. godine u Kumrovcu. Bio je generalni sekretar (kasnije predsjednik predsjedništva) Saveza komunista Jugoslavije (1939–1980). Tokom Drugog svjetskog rata postao je premijer (1943–1963), a ustavnim promjenama 1953. postao je i predsjednik (kasnije doživotni predsjednik) Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ). Od 1943. do svoje smrti 1980. godine, imao je čin maršala Jugoslavije i položaj vrhovnog komandanta Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije (do 1945), Jugoslavenske armije (1945–1951), te Jugoslavenske narodne armije (1951–1980).

Stekao je dodatnu međunarodnu pažnju kao vođa Pokreta nesvrstanih, zajedno s Jawaharlalom Nehruom iz Indije, Gamalom Abdelom Nasserom iz Egipta i Sukarnom iz Indonezije.

Za prvog počasnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine.

Preminuo je u Ljubljani 1980. godine.

Dalibor Brozović

(1927–2009)

DALIBOR BROZOVIĆ rođen je 1927. godine u Sarajevu. Osnovnu školu završio je u Zenici, gimnaziju u Visokom, Sarajevu i Zagrebu, gdje je i maturirao 1946. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu studirao je serbokroatistiku i italijanistiku. Diplomirao je 1951. Na Sveučilištu u Zagrebu doktorirao je 1957. disertacijom o govorima u dolini rijeke Fojnice.

Svoju akademsku djelatnost započeo je 1952. kao asistent na Akademiji za kazališnu umjetnost u Zagrebu. Od 1953. do 1956. bio je lektor srpskohrvatskoga jezika na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Ljubljani. Te je godine prešao na Filozofski fakultet u Zadru. Tamo je vodio nastavu kao asistent predavač (1956–1958), pa kao docent (1958–1962), vanredni profesor (1962–1968) i napokon kao redovni profesor (1968–1990). Godine 1969. bio je profesor po pozivu na University of Michigan, a 1971. na Sveučilištu u Regensburgu. Od 1991. do 2001. bio glavni direktor Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža u Zagrebu.

Objavio je preko hiljadu bibliografskih jedinica među njima su i kapitalni prinosi jezikoslovlju na najvišoj svjetskoj razini. Svojim je radovima Brozović stekao svjetski glas, a u Hrvatskoj i njoj susjednim, posebno u jezički bliskim zemljama pripada samom vrhu nauke o jeziku.

Brozović je bio kroatist, slavist, baltist, indoeuropeist i opći lingvist. U svom bogatom naučnom radu dao je kapitalne doprinose na više područja: dijalektologija i lingvistička geografija, sociolingvistika i teorija standardnog jezika, komparativno proučavanje standardnih jezika s obzirom na narav i stepen njihove standardnosti, fonologija (opća i teoretska, a posebno fonologija hrvatskoga književnog jezika). Važan je Brozovićev doprinos velikom zajedničkom pothvatu *Fonološki opisi srpskohrvatskih/hrvatskosrpskih, slovenačkih i makedonskih govora* obuhvaćenih *Opšteslovenskim lingvističkim atlasom*.

Bio je član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (poslije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti) i Makedonske akademije nauka i umjetnosti.

Za svoj izuzetno plodan naučni i društveni angažman dobio je mnoge ordene i nagrade.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja humanističkih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 2009. godine.

Milan Budimir

(1891–1975)

MILAN BUDIMIR rođen je 1891. godine u Varcar Vakufu (danas Mrkonjić Grad). Poslije završene osnovne škole pohađao je Veliku gimnaziju u Sarajevu. Po završenoj gimnaziji upisao se na Bečki univerzitet i studirao klasičnu filologiju, gdje je i diplomirao, a na istom Univerzitetu kod prof. Krecmera 1920. godine odbranio i doktorsku disertaciju *De tempestatum daemonibus, cap. IV*.

Prvo je službovao u Bihaću. Poslije kraćeg vremena našao se u Prvoj gimnaziji u Sarajevu. S grupom naprednih intelektualaca izdavao je časopis *RA–DE–NA*. Bavio se i novinarstvom, pa se kao takav isticao svojim oštrim i jetkim perom. Već 1920. godine izabran je na Katedri za klasičnu filologiju na Univerzitetu u Beogradu za asistenta, malo kasnije za docenta, a poslije i za vanrednog i redovnog profesora. Na toj dužnosti ostao je gotovo 50 godina, izuzimajući vrijeme okupacije, kada je kao nepodoban bio udaljen s Univerziteta i penzionisan.

Za svog plodonosnog života napisao je preko 200 naučnih i stručnih radova iz oblasti klasične filologije, balkanologije i slavistike i time dao veliki doprinos filološkoj nauci. U svrhu proučavanja Balkana i njegove prošlosti, on je s profesorom Skokom od 1934. godine počeo izdavati ugledni časopis *Revue internationale des etudes balkaniques*.

Iako je oslijepio, to mu nije smetalo da se intenzivno bavi naukom, da pored predavanja na svom fakultetu drži predavanja i na drugim jugoslovenskim i stranim univerzitetima.

S uspjehom se bavio proučavanjem klasičnih jezika i književnosti. Iz klasične filologije zašao je i u slovensku i opštu indoevropsku lingvistiku i filologiju. Zajedno sa profesorom Skokom, napisao je programsku studiju *But et signification des etudes balkaniques* (RIEB I, 1935) i popularnu knjigu *Balkan i Balkanci* (Beograd, 1937), koje predstavljaju prvu sintezu balkanologije i koje su obje i danas aktuelne i od značaja.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti i Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Više puta je odlikovan i nagrađivan.

Za člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1975. godine.

Jagoda Buić

JAGODA BUIĆ rođena je 1930. godine u Splitu. Osnovno i srednje obrazovanje završila je u Splitu i Dubrovniku. Kao maturantica radila je prve kostimografije za Hrvatsko narodno kazalište u Splitu. Upisala je Akademiju primijenjenih umjetnosti 1949. godine u Zagrebu, a uporedo je studirala i povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Pedesetih godina studije je nastavila u Rimu, Veneciji i Beču. Diplomirala je 1954. godine na Akademie für Angewandte Kunst. Kao gostujuća profesorica predavala je na Cranbrook Academy of Art u Detroitu i na Royal College of Arts u Londonu.

Radila je kostime i scenografije za sva značajnija pozorišta u Splitu, Zagrebu, Osijeku, Dubrovniku. Povremeno je radila i na filmu. Šezdesetih godina počela se baviti tapiserijom što će ostati njen najprepoznatljiviji dio opusa. Tapiserije, instalacije, kolaži, crteži i grafike u neraskidivoj su vezi s prostorom u kojem su izloženi, posjedujući unutarnju snagu koja ih čini dinamičnim, živim i uvijek uključenim u vrijeme i prostor. Zbog toga su često izlagani unutar povijesnih cjelina. Pri tome, njena umjetnička ostvarenja ne nastoje mijenjati zatečeni prostor. Upravo suprotno, s istančanim senzibilitetom prema prostoru i arhitekturi koja ga izgrađuje, ona dodaje novu vrijednost tim graditeljskim cjelinama.

Njen opus od početaka pa do danas odiše nesvakidašnjom kreativnom snagom i prepoznatljivošću umjetničkog rukopisa koji je proširen na sve tehnike umjetničkog izražavanja kojima se bavi. Brojne skice i crteži pokazuju da pomno promišlja svaku svoju ideju prije nego što je realizira, smiono se upuštajući u eksperimentiranje sa različitim vrstama materijala.

Od značajnijih nastupa na međunarodnim smotrama, treba istaći po tri učešća na Venecijanskom i Bijenalu u São Paolu. Ostvarila je značajne samostalne projekte u brojnim svjetskim muzejima. O njenim djelima pisali su mnogi ugledni kritičari i povjesničari umjetnosti.

Za svoj rad nagrađena je s više od dvadeset priznanja od kojih su najznačajniji: jedna od prve dvije nagrade na međunarodnoj izložbi kostima Mostra Internazionale Roma costume u Rimu; Nagrada grada Zagreba; Srebrna medalja XI. Međunarodnog trijenala u Milanu; nagrada Festivala jadranskih kazališta u Rijeci; nagrada za scenografiju Jugoslovenskog festivala dramskih umjetnosti u Novom Sadu; nagrada Vladimir Nazor u Zagrebu; Grand Prix *Itamaraty* na XIII

bijenalu u Sao Paulu; Herderova nagrada u Beču; Nagrada UNESCO-a za zasluge na području savremenog stvaralaštva i mnoge druge nagrade.

Živi i radi u Dubrovniku, Veneciji i Parizu.

Za inostranu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti izabrana je 2018. godine.

Vaso Butozan

(1902–1974)

VASO BUTOZAN rođen je 1902. godine u Starčevu, školovao se blizu rodnog mjesta, u Pančevu, a studirao u Zagrebu, gdje je 1931. godine završio Veterinarski fakultet. Do početka Drugog svjetskog rata radio je kao asistent fakulteta, a zatim prelazi u Banju Luku. Od tada je njegov životni put najuže povezan s Bosnom i Hercegovinom. U julu 1941. odlazi na oslobođenu teritoriju, gdje organizuje zdravstvenu službu kao referent saniteta. Osim njegovog glavnog rada u sanitetu, bio je i član Oblasnog odbora, član AVNOJ-a, član Predsjedništva ZAVNOBiH-a. Nosilac je Spomenice 1941. i brojnih odlikovanja.

Nakon rata dolazi u Sarajevo i odmah počinje raditi poslove koji su mu povjereni kao veterinaru, univerzitetskom profesoru, naučniku i političaru. Na Univerzitetu je vršio brojne funkcije kao profesor, dekan fakulteta, a kasnije kao rektor Univerziteta. Uređivao je brojne časopise kao što su Veterinaria, Sarajevo, Acta hystorica medicinae, pharmaciae et veterinae, Beograd; bio je član Redakcije Enciklopedije Jugoslavije za BiH, član redakcije u publikacijama Veterinarski glasnik, Enciklopedia moderna i Poljoprivredna enciklopedija. Obavljao je brojne funkcije kao veterinar, od kojih treba spomenuti samo neke: bio je predsjednik Nacionalnog komiteta Svjetskog udruženja veterinarara, član Permanentne komisije Svjetskog udruženja veterinarara, Office international des epizooties, Pariz, direktor Naučnoistraživačkog instituta Veterinarskog fakulteta u Sarajevu i dr. Kao naučnik ostavio je iza sebe opus od preko devedeset naučnih radova. Posebno se bavio temama: infekcije, parazitoze stoke i borba protiv infekcije, vezikalne hematurije goveda, unapređivanje stočarstva i veterinarstva, te opšte teme koje su se odnosile na razvoj zdravstvene službe i veterinarstva u našoj zemlji.

U NOB-u bio je šef saniteta za Bosansku krajinu. Sudjelovao je u stvaranju brojnih partizanskih bolnica u Krajini. Poslije izbora za člana Oblasnog odbora za Bosansku krajinu počinje da radi na oživljavanju privrede na oslobođenoj teritoriji, organizovanju civilne zdravstvene službe, snabdjevanju vojske hranom i na brojnim drugim zadacima. Nakon oslobođenja zemlje biran je na brojne funkcije, od kojih spominjemo funkciju ministra zdravlja, ministra poljoprivrede, ministra za nauku i kulturu, sekretara Prezidijuma Skupštine i predsjednika Ustavotvorne komisije.

Bio je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti i član Akademije nauka u New Yorku.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenju medicinskih nauka izabran je 1952. godine. Osnivanjem Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 1966. godine nastavlja biti njen redovni član.

Bio je predsjednik Naučnog društva Bosne i Hercegovine od 1959. do 1966. godine i prvi predsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1966. do 1968. godine.

Premинуo je u Zagrebu 1974. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1969. godine.

Marko Ciglar

(1911–1998)

MARKO CIGLAR rođen je 1911. godine u Vinici kraj Varaždina. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu 1922, gimnaziju s velikom maturom u Varaždinu 1931, a Medicinski fakultet u Zagrebu 1936. godine. Izabran je za asistenta na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1937. godine. Specijalizirao je balneologiju i fizikalnu medicinu u Njemačkoj u Institutu za balneologiju i fizikalnu medicinu Medicinskog fakulteta u Breslau. Specijalizaciju je završio prije početka rata 1941. i iste godine premješten je u lječilište Daruvar, gdje je osnovao prvu balneološku instituciju.

Nakon oslobođenja, pozvan je u vojsku gdje je zauzimao razne funkcije. Početkom 1948. demobilisan je i tadašnje Ministarstvo zdravlja povjerilo mu je osnivanje Instituta za balneologiju i fizikalnu medicinu Bosne i Hercegovine. Godine 1950. British Council dodijelio mu je 4-mjesečnu stipendiju radi daljeg usavršavanja na području reumatologije u Institutu prof. dr. Kersleya u Bathu kod Bristola i na Institutu prof. dr. Copemana u Londonu. Nakon habilitacije 1952. godine izabran je za honorarnog docenta za predmet Balneologija i fizikalna medicina.

Oblasti kojima se najviše bavio su: farmakodinamsko djelovanje prirodnih ljekovitih voda i klime na metabolizam, endokrinu sekreciju i upalu, naročito onu reumatične prirode; poremećaji cirkulacije srca i periferije pod uticajem raznih fizikalnih faktora; na iznalaženje novih puteva u funkcionalnom osposobljavanju oštećenih bolesnika putem primjene hidro-kinezi radne terapije, ultrazvuka i drugih metoda u medicinskoj rehabilitaciji. U toku svog dugogodišnjeg rada na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu i u Institutu za balneologiju Bosne i Hercegovine, te u Institutu za fizijatriju i rehabilitaciju Medicinskog fakulteta objavio je veliki broj radova na stranim i na našem jeziku.

Bio je dekan Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i direktor Instituta za fizijatriju i rehabilitaciju na Ilidži.

Dobitnik je brojnih priznanja i odlikovanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje medicinskih nauka 1967, a za redovnog 1978. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1998. godine.

Emil Condurachi

(1912–1987)

EMIL CONDURACHI rođen je 1912. godine u Scainteia, Iasi, Rumunija. Filozofski fakultet završio je u Iasiju 1935. godine, a doktorsku disertaciju odbranio je 1938. godine na istom fakultetu. Od 1935. do 1937. godine član je Rumunjske škole u Rimu, a od 1938. do 1939. godine član Rumunjske škole u Parizu. Od tada i datira njegova naučna usmjerenost prema izučavanju kulturne historije antičkog, bizantijskog i ranosrednjovjekovnog doba. U 1940. godini izabran je za profesora Visoke arhivske škole u Bukureštu, da bi 1947. godine bio izabran za profesora Historije starog vijeka i arheologije na Univerzitetu u Bukureštu.

Najveći dio svojih istraživanja posvetio je pontskom dijelu svoje zemlje. U tom smislu dugi niz godina vršio je terenska istraživanja u grčkoj koloniji Histria i u rimskom naselju Tomi (današnja Constanza). Njegova velika zasluga je što je svojim radovima mnogo doprinio rasvjetljavanju odnosa između autohtonog stanovništva i antičkog svijeta u ovim krajevima.

Proučavao je numizmatičke probleme u egejskom i pontskom prostoru i s tim u vezi ekonomske odnose grčkih polisa prema svojim kolonijama i prema Dačanima i Skitima. Dobar dio svojih naučnih napora posvetio je i razmatranju općih ekonomskih, društvenih i socijalnih problema u grčkom i rimskom svijetu, kao i umjetničkim ostvarenjima iz antičkog, bizantijskog doba i doba ranog kršćanstva. Mediteranski svijet je uvijek gledao kao jednu cjelinu i nastojao da sve pojedinsti uklopi u tu cjelinu. Smatrao je da postoji određeni kontinuitet u razvoju kulture na Mediteranu i u jugoistočnoj Evropi.

Obavljao je dužnosti direktora Arheološkog instituta Rumunjske akademije nauka i za to vrijeme je bio urednik veoma uglednih naučnih časopisa *Dacia* i *Studii si cercetari de istorie veche*. Od 1963. godine bio je generalni sekretar de l'Association internationale des etudes sud-est europeennes i potpredsjednik CIPSH-a.

Bio je član Rumunjske akademije nauka i Rumunjske akademije socijalnih i političkih nauka. Godine 1965. dobio je i *doctor honoris causa* na Univerzitetu u Bruxellesu.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1972. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Bukureštu 1987. godine.

Ivan Cvitković

IVAN CVITKOVIĆ, sociolog religije, sveučilišni profesor rođen je 1945. godine u mjestu Cim kraj Mostara. Učiteljsku školu završio u Mostaru (1964), studij sociologije na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu (1967), magistrirao na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu (1974), doktorat socioloških znanosti stekao na Fakultetu za sociologiju, novinarstvo i političke znanosti u Ljubljani tezom *Marksistička misao i religija* (1978). Jedno vrijeme bavio se i političkim radom. Bio je sekretar predsjedništva CK SK BiH (1987–1989).

Za asistenta na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu biran 1972. Od 1980. do 1986. docent. Od 1986. do 1989. izvanredni profesor. Od 1989. do 2013. redoviti profesor na predmetima Sociologija religije, Sociologija spoznaje i morala te Religije suvremenoga svijeta. Od 2014. godine profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu. Radio i u Institutu za proučavanje nacionalnih odnosa od 1989. do 1990. godine.

Redoviti član Hrvatskog društva za znanost i umjetnost. Radove objavljivao u mnogim časopisima kao što su *Lica*, *Odjek*, *Dijalog*, *Pregled*, *Most*, *Politička misao*, *Oko*, *Naši razgledi*, *Naše teme*, *Prosvjetni list*, *Sveske*, *Gradina*, *Teme*, *Religija i tolerancija*, itd. Bio član redakcija *Lica* (Sarajevo), *Porodica i dijete* (Sarajevo), *Opredjeljenja* (Sarajevo), *Etos* (Sarajevo), *Radovi* (Sarajevo). U redakciji je međunarodnog časopisa *Religija i tolerancija* (Novi Sad), *Diskursi: društvo, religija, kultura* (Sarajevo), *Balkan Science Review* (Štip, Makedonija), *Balkanske sinteze* (Niš).

Sudjelovao u edukaciji znanstvenih kadrova, pored Sarajevskog univerziteta, na Sveučilištima u Zagrebu, Beogradu, Mostaru, Tuzli. Predavač na ljetnim školama BOŠ (Beograd), surađivao na projektima Goethe instituta Sarajevo, organizacije Konrad Adenauer Sarajevo i Svjetske religije za mir Sarajevo.

Bio u rukovodstvu Sociološkog društva BiH, Udruženja za politologiju BiH, Foruma za međuetničke odnose (Beograd). Obavljao dužnost predsjednika Naučnog vijeća Instituta za nacionalne odnose. Obavljao dužnost predsjednika Naučnog vijeća Fakulteta političkih nauka (2008–2011). Obavljao dužnost akademskog direktora *Religijskih studija* pri Univerzitetu u Sarajevu. Dobitnik nagrade Fakulteta političkih nauka za doprinos razvoju kulture religija (2006). Dobitnik priznanja najbolji nastavnik Fakulteta političkih nauka za 2007. godinu dodijeljenog od Univerziteta u Sarajevu.

U *Skici za portret YU sociologa religije* (JUNIR, Niš, 2008), uvršten među deset odabranih. Sekretar Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH.

Do kraja 2020. godine obnašao je dužnosti zamjenika sekretara i sekretara Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH. Predsjedavao Odborom za sociološke nauke pri Odjeljenu društvenih nauka ANUBiH od njegova osnivanja do kraja 2020. godine. Član je Savjeta časopisa *Dijalog* kao i član Znanstvenog savjeta časopisa *НАУЧНЫЙ РЕЗУЛЬТАТ*, serija *Социология и управление*.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 2008, a za redovitog 2012. godine.

Edhem Čamo

(1909–1996)

EDHEM ČAMO rođen je 1909. godine u Trebinju. Nakon završenih šest razreda gimnazije u Trebinju, maturirao je u Sarajevu, a zatim se upisao na Veterinarski fakultet u Zagrebu i diplomirao 1938. godine. Na istom fakultetu doktorirao je 1948. godine. Nakon završenih studija, u predratnom periodu radio je u Derventi, Glamoču, Gradačcu i Foči.

Godine 1941. odlazi u NOV. Na Prvom zasjedanju ZAVNOBiH-a i na Drugom zasjedanju AVNOJ-a izabran za vijećnika za srez Gradačac. Poslije rata bio je povjerenik za poljoprivredu NO Tuzla, i pomoćnik ministra poljoprivrede i stočarstva NRBiH; 1950. izabran je za profesora (za predmet Zoohigije) na novoosnovanom Veterinarskom fakultetu u Sarajevu. Prvi je dekan tog fakulteta, a na tu je dužnost četiri puta uzastopno biran. Dva puta biran je za rektora Univerziteta u Sarajevu (1956–1960), zatim za predsjednika Univerzitetskog savjeta, te za predsjednika Zajednice jugoslovenskih univerziteta, predsjednika Organizacionog komiteta međunarodnog seminara *Univerzitet danas*, predsjednika Društva veterinaru i veterinarskih tehničara Bosne i Hercegovine. Bio je predsjednik Odbora za visoko školstvo i naučni rad u Savjetu za prosvjetu, nauku i kulturu NRBiH, predsjednik tog Savjeta i predsjednik Savjeta za nauku SRBiH. Bio je predsjednik Savjeta Jugoslovenskog udruženja *Nauka i društvo* i predsjednik Društva BiH za borbu protiv raka.

Publikovao je preko 60 radova i studija iz područja zoohigijene, unapređenja stočarske proizvodnje i veterinarstva, te organizacije naučnog i nastavnog rada na visokoškolskim i u naučnim ustanovama. Radovi iz zoohigijene i unapređenja stočarske proizvodnje obrađuju i rješavaju aktuelnu problematiku proizvodnje (o uzgojnim bolestima i zaštiti podmlatka domaćih životinja, o higijenskim mjerama u pašnim uslovima držanja stoke, istraživanja o higijenskoj kvaliteti vode brdskog područja Bosne i Hercegovine [lokve i cisterne], o uticaju mikroklimata na uzgoj pilića i dr.). Objavio je nekoliko rasprava iz nastavne i naučne problematike i organizacije naučnog rada u samoupravnom društvu.

Za svoj rad odlikovan je brojnim ordenima i nagradama.

Bio je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Makedonske akademije nauka i umjetnosti.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka izabran je 1961, a redovni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine je od njenog osnivanja 1966. godine. Za generalnog sekretara Akademije nauka i umjetnosti Bosne i

Hercegovine izabran je 1966, a 1968. godine za njenog potpredsjednika. Od 1971. do 1977. godine bio je predsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Bio je predsjednik Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ.

Preminuo je u Sarajevu 1996. godine.

Fikret Čaušević

FIKRET ČAUŠEVIĆ rođen je 1963. godine u Bihaću. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1987. Za postignute rezultate tokom studija nagrađen je Zlatnom značkom Univerziteta u Sarajevu u maju 1988. Na istom fakultetu je magistrirao i doktorirao. Njegov magistarski rad *Tržište kapitala i portfolio selekcija* pozitivno je ocijenjen i prihvaćen za odbranu odlukom Nastavnog vijeća Ekonomskog fakulteta u Sarajevu u februaru 1992, a odbrana rada bila je zakazana za prvu sedmicu maja 1992. Budući da je proveo ratni period (april 1992–oktobar 1995) u rodnom gradu Bihaću, magistarski rad je odbranio po povratku u Sarajevo (decembar 1995). Doktorski rad na temu *Finansijska globalizacija i efikasnost mjera ekonomske politike* odbranio je u aprilu 2003. Naučno-istraživačku karijeru započeo je na Ekonomskom institutu Sarajevo, na koji je primljen početkom marta 1989. U poslijeratnoj jedanaestogodišnjoj karijeri provedenoj na Ekonomskom institutu Sarajevo, najznačajniji istraživački projekti čiji je bio autor ili koautor bili su projekti recenzirani od eksperata the Urban Institute Washington, uz finansijsku podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID, 2004–2006) i projekti za Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP, 1999–2003).

Najznačajnije studijske boravke u inostranstvu, ostvario je na The London School of Economics and Political Science (LSE) i University of Oxford, St Antony's College. Od 2002. do 2010. bio je gostujući saradnik na LSE South-East Europe Faculty Development Programme. Akademsku 2011/2012. proveo je kao Alpha Bank gostujući saradnik na St Antony's College, University of Oxford, u okviru programa the Political Economy of South East Europe. Kao predavač i instruktor ostvario je vrlo uspješnu saradnju na doktorskom programu u organizaciji Szechenyi Istvan University, Győr, u saradnji s PADA, Budapest. Na ovom programu kao nosilac predavao je predmete Finance i Disequilibrium Dynamics (2017–2021). Od početka nastavničke karijere na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu (2003) predavao je sljedeće predmete: Osnove ekonomije, Međunarodne finansije, Finansijski sistem EU, Politička ekonomija tranzicije i Historija ekonomske misli.

Odlukom Predsjedništva Bosne i Hercegovine imenovan je u Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, čiji je član bio od augusta 2009. do augusta 2015. Bio je najmlađi član Vijeća ekonomskih eksperata Bosne i Hercegovine pod pokroviteljstvom Rezidentne misije Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (1996–1997), član Vijeća ekonomskih savjetnika Predsjedavajućeg

Vijeća ministara BiH (2005–2006), član Upravnog odbora Agencije za privatizaciju Kantona Sarajevo (2000–2002) i član Savjetodavnog odbora Privredne komore Kantona Sarajevo (2008–2014). Bio je glavni govornik ili jedan od govornika na nekoliko vrlo utjecajnih konferencija globalne ili regionalne reputacije od kojih su neke: Reflection Forum in Bruxelles (2018 – SWP i Austrijsko stalno predstavništvo u EU), East Forum Berlin (Berlin, april 2014) i Ditchley Conference on the Problems in the Western Balkans (2013 – Ditchley, UK). Za doprinos razvoju Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu u oktobru 2017. dodijeljena mu je srebrna plaketa, na svečanosti povodom 65. godišnjice ove institucije.

Najreferentniji naučno-istraživački radovi su istraživačke monografije u izdanju vodećih svjetskih izdavača u oblasti društvenih nauka: Routledge, Springer International i Palgrave Macmillan. Istraživačku monografiju *The Global Crisis of 2008 and Keynes's General Theory* publikovao je Springer International (2014 – indeksirana u ProQuest Ebook Central). *Globalization, Southeastern Europe, and the World Economy* publikovao je Routledge 2015. Indeksirana je u Thomson Reuters, Scopus, ProQuest i EBSCO bazama. Posljednje dvije istraživačke monografije objavio je Springer Nature u saradnji s Palgrave Macmillan. Monografija *A Study into Financial Globalization, Economic Growth, and (In)Equality* (2017) indeksirana je u Scopus, ProQuest i EBSCO bazama. Početkom 2020. objavio je *Global Financial Centers, Economic Power, and (In)Efficiency*. Ova istraživačka monografija ponovo je štampana početkom 2021. i uvrštena je u Scopus, ProQuest i EBSCO baze.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 2018. godine.

Vladimir Čavka

(1900–1984)

VLADIMIR ČAVKA rođen je 1900. godine u Orašju. Medicinski fakultet završio je u Beču, a za doktora medicine promovisan je 1924. godine. Oftalmologiju je specijalizirao na Očnoj klinici u Zagrebu, gdje je radio od 1924. do 1940. godine, i to prvo kao asistent, a zatim kao docent. Poslije toga postavljen je za šefa Očnog odeljenja Opšte državne bolnice u Beogradu. Godine 1946. postao je redovni profesor Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Po pozivu je izabran za redovnog profesora i upravnika Očne klinike u Beogradu, gdje je proveo na radu od 1956. do 1960. godine. Ponovo se vratio za upravnika Očne klinike u Sarajevu i tu radio do penzionisanja 1973. godine.

Kao prvi upravnik Očne klinike u Sarajevu organizirao je klinički rad i osnovao novu kliniku s najsavremenijom medicinskom aparaturom i dijagnostičkim kabinetima.

Bio je član oftalmoloških društava Francuske, Njemačke, Austrije, Engleske, a 1949. godine izabran je za člana Naučnog oftalmološkog društva u Oxfordu. Održao je naučna predavanja na kongresima u Parizu, Londonu, Beču, Padovi, Odesi, Oxfordu, Heidelbergu, te na internacionalnim kongresima u Londonu, Montrealu, Bruxellesu i New Delhiu.

Naučni rad sastojao se u studiju kliničkih oboljenja očiju i adneksa u vezi s ostalim somatskim bolestima, kao i u studiju nove simptomatologije i novih oboljenja, u naučnom istraživanju glaukoma, postavljanju novih operativnih metoda i u eksperimentalnom radu na životinjama. Objavio je 215 radova, od kojih je oko 85 štampano u francuskim, ruskim, engleskim, njemačkim, američkim, austrijskim i italijanskim naučnim arhivima.

Odlikovan je brojnim odlikovanjima i nagradama.

Od osnivanja Naučnog društva Bosne i Hercegovine bio je redovni član i prvi predsjednik, kao i redovni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njenog osnivanja, 1966. godine.

Premинуo je u Beogradu 1984. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1973. godine.

Muris Čičić

MURIS ČIČIĆ rođen je 1949. godine u Sarajevu. Na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu diplomirao je 1973. Od 1973. do 1988. radio je kao istraživač na Institutu za organizaciju i ekonomiku u Sarajevu. Na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu magistrirao je 1978. Asistent na istom fakultetu za predmet Osnovi marketinga bio je 1981. i 1982. Doktorirao je na tom fakultetu iz oblasti marketinga 1986. godine. Radio je kao menadžer na UPI Institutu za istraživanje i razvoj u Sarajevu od 1987. do 1990. i bio njegov direktor. Kao gostujući ekspert boravio je na Wageningen University, The Netherlands i kao gostujući Fulbright predavač na Virginia Polytechnic Institute and State University, USA. U periodu od 1991. do 1998. bio je profesor na University of Wollongong, Australia.

Od 1997. do 2017. bio je profesor je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu za predmete Marketing menadžment, Marketing, Ponašanje potrošača i marketing komuniciranje. U periodu između 2000. i 2017. gostovao je je u punom angažmanu redovnog profesora na post-diplomskim studijima univerziteta u Ljubljani i Podgorici i Sveučilišta u Zagrebu. Bio je dekan Ekonomskog fakulteta u Sarajevu u periodu 2004–2008, te predsjednik Ekonomskog savjeta vijeća ministara BiH, član većeg broja domaćih i inostranih naučno-stručnih organizacija i član uredništva više naučno-stručnih publikacija u Holandiji, Sloveniji, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Recenzirao je veći broj naučno-stručnih radova domaćih i stranih autora, bio je mentor na deset doktorata i desetina magistarskih radova. Bio je član desetak programskih odbora časopisa u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Turskoj i Njemačkoj.

U periodu od 1977, kada je objavio svoj prvi naučni rad *Mediji privredne propagande*, do 2021. autor ili koautor je više od 140 stručnih i naučnih radova. Njegovi radovi citirani su u međunarodnim bazama podataka više od 2.500 puta (juni 2021).

Autor ili koautor je sljedećih udžbenika: *Marketing okruženje, Ponašanje potrošača i proces odlučivanja u kupovini, Tržište potrošača, ponašanje potrošača i proces odlučivanja o kupovini, Direktni marketing, Marketing komuniciranja: ekonomska propaganda, unapređenje, odnosi s javnošću, lična prodaja, direktni marketing.*

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 2008. godine, a za redovnog 2012. godine. Predsjednik je Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 2020. godine.

Rodoljub Čolaković

(1900–1983)

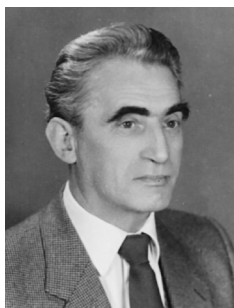
RODOLJUB ČOLAKOVIĆ, društveno-politički radnik, jugoslovenski narodni heroj, književnik i revolucionar rođen je 1900. godine u Bijeljini. Školovao se u Sarajevu i Zagrebu. Revolucionarnom pokretu se priključio u ranoj mladosti, prvo kroz Socijaldemokratsku partiju Bosne i Hercegovine, a onda i Socijalističku radničku partiju Jugoslavije, kasnije KPJ. Radio je na osnivanju organizacija KPJ, učestvovao u radničkim štrajkovima.

Nakon zabrane partije, 1920. godine učestvuje u osnivanju *Crvene pravde* i s Alijom Alijagićem izvršava atentat na ministra unutrašnjih poslova Kraljevine Jugoslavije Milorada Draškovića, zbog čega je bio osuđen na dvanaest godina zatvora. Nakon izlaska iz zatvora, emigrirao je u Moskvu gdje je bio u *Lenjinovoj školi* i na partijskom radu, a kasnije odlazi u Beč, gdje uređuje list *Proleter*. Kao član najužeg rukovodstva KPJ, učestvovao je u Španskom građanskom ratu, Narodnooslobodilačkoj borbi, a nakon rata je više puta biran za poslanika. Obavljao je funkcije ministra, potpredsednika SIV-a i predsjednika vlade.

Preveo je i napisao brojna djela o marksizmu, socijalizmu, kao i djela iz književnosti. Odlikovan je mnogim domaćim i stranim odlikovanjima.

Za počasnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine.

Premинуo je u Beogradu 1983. godine.

Borivoj Čović

(1927–1995)

BORIVOJ ČOVIĆ rođen je 1927. godine u Sarajevu gdje je završio gimnaziju. Filozofski fakultet završio je u Beogradu 1954. godine, a na istom fakultetu odbranio je doktorsku disertaciju 1965. godine. Radio je u Zemaljskom muzeju u Sarajevu od 1954. godine kao kustos, naučni saradnik, viši naučni saradnik i naučni savjetnik. Od 1967. do 1973. godine bio je direktor Zemaljskog muzeja, a od 1973. godine predavao je Arheologiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

Naučno-istraživački rad Borivoja Čovića može se podijeliti u nekoliko grupa: revizija postojećeg arheološkog materijala koji se odnosi na bronzano i željezno doba Bosne i Hercegovine, a na taj način dao je vrlo zapažen doprinos stvaranju baze za autohtonu tezu o razvoju predrimskih društvenih zajednica na ovom području; izučavanje građevinskih naselja gdje daje sintetičan prikaz prahistorijskih, protoilirskih i ilirskih gradinskih naselja na teritoriji Bosne i Hercegovine i strogom analitičkom metodom konačno je dokazao je da ne postoji nikakva opća gradinska kultura, nego samo kultura bronzanog i željeznog doba podijeljene u nekoliko kompleksa i grupacija; Ilirska geneza i kultura, proučavanje etnografskog procesa, geografske rasprostranjenosti i materijalne i duhovne kulture ilirskih plemenskih zajednica na Balkanu. U nekoliko radova bavio se i problemom prahistorijske metalurgije i rudarstva.

Uz veliki broj stručnih članaka u raznim glasilima i enciklopedijama, Borivoj Čović je autor četiri posebne monografije, više od 70 naučnih studija i rasprava. Posebno je značajan njegov doprinos razvoju Zemaljskog muzeja u Sarajevu u naučnom i izdavačkom pogledu. Više godina bio je predsjednik Muzejskog društva Bosne i Hercegovine. Bio je predsjednik Arheološkog društva Bosne i Hercegovine i predsjednik Saveza arheoloških društava SFRJ.

Odlikovan je brojnim nagradama i ordenima.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 1978, a za redovnog 1987. godine.

Premинуo je u Bihaću 1995. godine.

Vaso Čubrilović

(1897–1990)

VASO ČUBRILLOVIĆ rođen je 1897. godine u Bosanskoj Gradišci. Pred Prvi svjetski rat kao učenik gimnazije u Tuzli i Sarajevu učestvovao je u pokretu bosanske nacionalno-revolucionarne omladine. Učestvovao je u Sarajevskom atentatu, pa je za to bio osuđen na dugogodišnju robiju. Poslije sloma Austro-Ugarske završio je gimnaziju u Sarajevu. Studirao je historiju i geografiju, prvo u Zagrebu, potom u Beogradu. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1922. godine. Na istom fakultetu doktorirao je 1929. godine gdje je nastavio predavati. Ranije je bio profesor gimnazije u Sremskoj Mitrovici, Sarajevu i Beogradu. Godine 1934. izabran je za docenta na Katedri opšte istorije novog vijeka na Filozofskom fakultetu u Beogradu, a 1939. za vanrednog profesora.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata bio je u zatvoru gestapoa i u logoru na Banjici (do 1942). Tada je penzionisan i nalazio se van službe. Poslije oslobođenja vraćen je u službu i dobio zvanje redovnog profesora. Uz aktivnosti na fakultetu, bio je ministar Savezne vlade od 1945. do 1951. godine. Poslije toga postao je šef Katedre istorijskih nauka na Univerzitetu u Beogradu. Bio je direktor Balkanološkog instituta Srpske akademije nauka i umjetnosti u Beogradu.

U svojim mnogobrojnim radovima prije svega bavio se historijom naših naroda u XIX. vijeku i proučavanjem društvenih i kulturnih odnosa u Srba pod turskom vlašću, i to naročito problemima nastanka plemenskog društva i oživljavanja patrijarhalne kulture.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Odlikovan je brojnim nagradama i ordenima.

Za člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1990. godine.

Filip Čulo

FILIP ČULO rođen je 1941. godine u Bukovoj Gori, Tomislavgrad. Završio je studij medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i diplomirao 1965. godine. Od 1967. do 2007. godine bio je zaposlen u Zavodu za fiziologiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Magistarski rad je odbranio 1971, a doktorsku disertaciju 1974. godine. Godine 1977. izabran je u zvanje naslovnog docenta za predmete Fiziologija i Imunologija. Godine 1980. biran je za izvanrednog profesora, godine 1985. za redovnog profesora, te 1997. godine u trajno zvanje redovnog profesora. Od 2008. godine je zaposlen kao profesor u trajnom zvanju na Medicinskom fakultetu Osijek Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Od 1980. do 1998. bio je jedan od osnivača, predavač i voditelj Katedre iz fiziologije na Medicinskom fakultetu u Banjoj Luci. Jedan je od osnivača Medicinskog fakulteta u Mostaru i njegov prvi dekan u periodu 1997–2007. godina.

Nekoliko puta je boravio na stručnom usavršavanju: Basel Institute of Immunology, Weizmann Institute of Sciences (Rehovot, Izrael), Cancer Research and Treatment Center (University of New Mexico, USA).

Bio je predsjednik Hrvatskog imunološkog društva, organizator nekoliko domaćih znanstvenih skupova, te jednog europskog znanstvenog skupa. Objavio je oko 120 znanstvenih ili stručnih radova *in extenso*, od kojih je većina objavljena u časopisima koji se referiraju u međunarodnim indeksnim bazama. Rezultate svojih istraživanja priopćio je u više od 100 referata na 60-ak domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova. Koautor je udžbenika za dodiplomsku nastavu iz imunologije te urednik i/ili prevodilac više izdanja udžbenika iz fiziologije. Jedan je od urednika monografije *Klinička imunologija* (1989).

Istraživao je sljedeću problematiku: mehanizam sekundarne bolesti pri prijenosu (semi) alogeničnih limfohematopoetskih stanica, faktori koji utječu na protutumorsko djelovanje pasivno prenijetih limfatičnih stanica, interakcija imunomodulacijskog i protutumorskog učinka ciklofosfamida, kinetika i mehanizam imunološke reakcije domaćina na tumor, mehanizam djelovanja radio- i kemoprotektivnog sredstva WR-2721, uloga prostaglandina i citokina u kontroli rasta malignih tumora i u toksičnom hepatitisu te mehanizmi djelovanja i regulacija lučenja protupalnih agenata. Svojim djelovanjem značajno je utjecao na razvoj imunologije i fiziologije.

Član je Jugoslovenske akademije nauka i umjetnosti, kasnije Hrvatska akademija nauka i umjetnosti.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2012. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Adnan Čustović

ADNAN ČUSTOVIĆ rođen je 1960. godine u Sarajevu. Otac Izet Čustović bio je profesor Pedijatrije na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, a majka Saliha Oruč-Čustović profesor Tehnologije i kasnije dekan Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Završio je osnovnu školu *Miljenko Cvitković* u Sarajevu i proglašen za učenika generacije, te srednju školu u Drugoj gimnaziji u Sarajevu, razvijajući posebno interes za hemiju, biologiju i matematiku.

Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu završio je 1985. godine, s prosječnom ocjenom studija 9,7. Specijalizirao je pedijatriju na Pedijatrijskoj klinici Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu (1987–1991). Magistrirao je na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1991. godine, nakon čega odlazi na stručno usavršavanje u Veliku Britaniju.

Godine 1996. godine stekao je akademski stupanj doktora medicinskih znanosti (MD) na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Manchesteru. Za doktorsku disertaciju mu je dodijeljeno najviše priznanje, Zlatna medalja Univerziteta. Specijalizaciju iz alergologije završava na Univerzitetškoj klinici Južnog Manchestera 1998. Doktorsku disertaciju iz bazičnih znanosti (PhD) obranio je na Univerzitetu u Manchesteru 2000. godine. U zvanje asistenta izabran je 1998, u zvanje docenta 2000, a u zvanje redovnog profesora Univerziteta u Manchesteru promoviran je 2002. godine. Godine 2008. biran je u zvanje Fellow Britanskog kraljevskog liječničkog koledža (FRCP). Od 2008. do 2015. obnašao je dužnost šefa Odjela za respiratornu medicinu i alergologiju na Univerzitetu u Manchesteru, nakon čega prelazi na Imperial College u Londonu, i od tada je voditelj sekcije za pedijatrijsku alergologiju u Nacionalnom Institutu za bolesti srca i pluća (NHLI).

Tokom karijere nagrađen je za niz iznimno značajnih dostignuća u naučno-istraživačkoj djelatnosti, te za proširenje naučnih spoznaja i znatna ostvarenja u primjeni rezultata naučno-istraživačkog rada. Zlatna medalja Europskog respiratornog udruženja (ERS) za istraživanja u astmi (najviša nagrada za doprinos naučno-istraživačkom radu u pulmologiji u Europi) mu je dodijeljena 2015. godine. Godine 2013. dobiva William Frankland medalju za iznimni doprinos razvoju kliničke alergologije u Velikoj Britaniji. Medalja predsjednika Kongresa za pedijatrijsku pulmologiju za izniman doprinos razumijevanju dječje astme mu je dodijeljena 2013. godine.

Obavljao je niz prestižnih funkcija u naučnim i stručnim institucijama i organizacijama u zemlji i inozemstvu. Bio je sekretar Britanskog udruženja za alergologiju i kliničku imunologiju u dva mandata, predsjednik Sekcije za astmu Europske akademije za alergologiju i kliničku imunologiju

(EAACI), te predsjednik Međunarodnog kongresa pedijatrijske pulmologije (CIPP). Od 2020. godine obnaša dužnost člana Predsjedništva Svjetske alergološke organizacije (WAO).

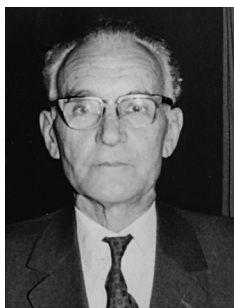
Danas je profesor Pedijatrijske alergologije na Imperial College-u u Londonu.

Do 2021. godine objavio je više od 400 radova u vrhunskim naučnim časopisima, s više od 46.500 citata i h-indexom 100, te bio mentor za 18 doktorskih disertacija.

Počasni je profesor na Univerzitetu u Cape Townu, Južnoafrička Republika, počasni profesor na Univerzitetu u Manchesteru, počasni *Wong Hock Boon Professor* Pedijatrije na Nacionalnom Univerzitetu u Singapuru, te gostujući profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Izabran je za člana Britanske akademije medicinskih nauka (FmedSci) 2020. godine.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka izabran je 2018. godine.

Hamdija Ćemerlić

(1905–1990)

HAMDİJA ĆEMERLIĆ rođen je 1905. godine u Janji. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, gimnaziju u Sarajevu, a Pravni fakultet u Beogradu 1931. godine. Postdiplomske studije završio je na Pravnom fakultetu u Parizu, odbranio tezu i stekao stepen doktora pravnih nauka 1936. godine. Aktivno je sudjelovao u NOP-u, a 1943. godine biran je za člana Predsjedništva ZAVNOBiH-a i člana AVNOJ-a. Poslije završetka rata biran je za ministra pravosuđa u prvoj Vladi Bosne i Hercegovine i narodnog poslanika u Ustavotvornoj skupštini FNR Jugoslavije.

Radio je na Pravnom fakultetu u Sarajevu od njegovog osnivanja (1947) i penzionisan je 1974. godine u svojstvu redovnog profesora. Aktivno je sudjelovao u radu Ustavne komisije Skupštine SFRJ, Skupštine SRBiH, u Pravnom savjetu Federacije i Pravnom savjetu SRBiH, kao i u drugim komisijama ovih skupština za pripremu pojedinih zakonskih nacrti. Sarađivao je s Institutom za uporedno pravo u Beogradu, Institutom za istoriju u Sarajevu, Institutom za društvena istraživanja Fakulteta za političke nauke u Sarajevu. Bio je član Svjetskog udruženja za političke nauke, Udruženja za uporedno pravo u Parizu i Udruženja za pravo u Londonu. Redovno je učestvovao na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu, posvećenim problematici naučne oblasti kojom se bavio. U toku aktivnog rada na Pravnom fakultetu tri puta je biran za dekana, a biran je i za rektora Univerziteta u Sarajevu.

Kao profesor ustavnog prava svoju pažnju je usmjerio na najznačajnije institucije našeg društveno-političkog sistema i kritičkom analizom ispitivao odnos između konceptijskog i institucionalnog rješenja aktuelnih pitanja. U okviru tih pitanja posebno treba istaknuti radove sa temama društvenog samoupravljanja, samoupravnog sistema, isticao je potrebu uvođenja sudske kontrole ustavnosti zakona u ustavni sistem, probleme ravnopravnog odnosa radnih ljudi koji rade u ustanovama od posebnog društvenog interesa sa radnim ljudima u oblasti privrede, a objavio je i brojne radove u kojima se tretiraju pitanja federativnog i skupštinskog sistema, izbornog prava, lokalne samouprave i sl.

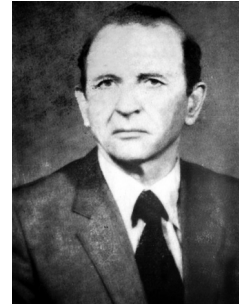
Odlikovan je brojnim nagradama i ordenima.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje društvenih nauka 1969, a za redovnog 1975. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1990. godine.

Milivoje Ćirić

(1923–1989)

MILIVOJE ĆIRIĆ rođen je 1923. godine u Kumanovu. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Sremskoj Mitrovici i Ćupriji. Diplomirao je na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Beogradu 1949. godine. Na istom fakultetu položio je doktorat agronomskih nauka 1954. godine.

Poslije završetka studija radio je kao asistent u Institutu za pedologiju u Beogradu, a od 1951. do 1956. godine bio je asistent za Pedologiju na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu. Od 1956. radio je na Šumarskom fakultetu u Sarajevu, u zvanju redovnog profesora na predmetu Pedologija.

Naučna aktivnost, sumirana u 60 objavljenih naučnih radova i istupanjima na brojnim naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu, obuhvata dva osnovna područja rada: a) proučavanje geneze, geografije i klasifikacije zemljišta i b) proučavanje ekoloških i proizvodnih svojstava šumskih zemljišta.

Kao generalni sekretar Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u četverogodišnjem mandatu, član njenog Predsjedništva, član Savjeta Akademija nauka i umjetnosti SFRJ, član Odbora za prirodne resurse i predsjednik Komisije za zemljište ANUBiH, ispoljio je u svakoj od ovih društvenih funkcija izuzetnu kreativnost, sistematičnost, savjesnost i radni entuzijazam.

Kao posebno izdanje ANUBiH-a objavljena je publikacija *Zemljište kao prirodni resurs i faktor razvoja: u spomen na akademika Milivoja Ćirića* (Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1991).

Za svoj naučni, stručni i društveni rad dobio je više priznanja i nagrada.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka 1969, a za redovnog 1975. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1989. godine.

Sima Ćirković

(1929–2009)

SIMA ĆIRKOVIĆ rođen je 1929. godine u Osijeku. Studirao je na Univerzitetu u Beogradu, gdje je i doktorirao historijske nauke 1957. godine. Na Filozofskom fakultetu je predavao kao redovni profesor od 1968. godine. Bio je i dekan Filozofskog fakulteta u Beogradu.

Uporedo s nastavnom djelatnošću vršio je arhivska istraživanja u Dubrovniku, Državnom arhivu u Veneciji, manastiru Hilandar u Svetoj Gori i u Državnom arhivu u Budimpešti.

Objavio je više studija iz oblasti državnog i društvenog uređenja srednjovjekovne Bosne, zasnovanih na građi iz arhiva u Dubrovniku. Također, objavljivao je studije iz srpske i južnoslavenske historije srednjeg vijeka. Njegova djela prevedena su na više jezika, a naučna kritika proglasila ga je za jednog od najznačajnijih medijevalista ovih prostora. Istakao se i kao vrstan profesor, pedagog i metodičar.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti, Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Vojvođanske akademije nauka i umjetnosti.

Odlikovan je brojnim nagradama i ordenima.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Beogradu 2009. godine.

Branko Ćopić

(1915–1984)

BRANKO ĆOPIĆ rođen je 1915. godine u Hašanima kod Bosanske Krupe. Osnovnu školu završio je u rodnom selu, nižu gimnaziju u Bihaću, a učiteljsku školu je pohađao u Banjoj Luci, Sarajevu i Karlovcu, gdje je i maturirao. Potom se upisao na Filozofski fakultet u Beogradu (pedagoško-filozofska grupa). Diplomirao je 1941. godine.

Bio je aktivni učesnik NOB-a. Jedno vrijeme bio je politički komesar Podgrmeča, a poslije je radio kao saradnik partizanskih listova i ratni dopisnik *Borbe*. Po završetku rata nastanio se u Beogradu i uređivao list Pionir (1944–1949), a od 1951. posvetio se isključivo pisanju, kao profesionalni pisac.

Rano se počeo baviti književnim radom, a dolaskom na studije u Beograd, on je već intenzivno pisao pripovijetke i saradivao u listu *Politika*. Uoči rata objavio je dvije prve pripovjedačke zbirke. Poslije rata nastavio je objavljivanjem pripovijedaka, pjesama, romana, poezije i proze za djecu i omladinu po kojoj je postao posebno poznat. Pored toga, za vrijeme rata pisao je skečeve koji su izvođeni za borbe, a kasnije je pisao i scenarije za filmove.

Posjedovao je izoštren dar zapažanja, smisao za humor i lirsko saopštavanje, kao i želju da bude umjetnički hroničar revolucije oslikavajući je kroz junake Krajišnike. Vrijednost njegovog djela proizilazi i iz okolnosti da on nije bio samo puki hroničar i opservator, već pisac koji je posjedovao snažnu fantaziju i koji je zahvaljujući tome, kao narodni pripovjedač, stvarao djela u kojima se prepliću mašta i stvarnost, realistička priča i čudesna bajka, iskustveno i mitsko.

Za svoje bogato i raznovrsno djelo, koje spada u najveće vrijednosti poslijeratne jugoslovenske književnosti, dobio je brojna priznanja i nagrade.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje za književnost i umjetnost 1969. godine.

Preminuo je u Beogradu 1984. godine.

Dragomir Ćosić

(1896–1977)

DRAGOMIR ĆOSIĆ rođen je 1896. godine u Velikoj Drenovi, Srbija. Srednje obrazovanje sticao je dijelom u Kruševcu, dijelom u Skoplju u II. i III. razredu učiteljske škole, da bi ovaj dio školovanja maturskim ispitom završio za vrijeme Prvog svjetskog rata u srpskoj školi u Nici, u Francuskoj, gdje je bio evakuisan iz armije iz Soluna kao rekonvalescent poslije povlačenja preko Albanije. Redovne agronomske studije završio je kao stipendista francuske države na Velikoj školi za agrikulturu u Grinjonu (1919). Jednogođišnju užu specijalizaciju obavio je poslije položenog diplomskog u Institutu za selekciju i sjemenarstvo u Brnu, u Čehoslovačkoj, školske 1921/22. Doktorsku tezu prijavio je 1924. godine na Prirodnomatematickom fakultetu (Sciences) u Nansiju i odbranio 1927. godine.

Najveći dio svog aktivnog života u struci posvetio je pedagoško-nastavnim poslovima i u eksperimentalnoj službi kao organizator i rukovodilac. Radio je u Zavodu u Topčideru, u Zavodu za zrnaste kulture, vodio nastavu u poljoprivrednim školama, bio asistent na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu, a posljednjih godina profesor specijalnog ratarstva. Jedan je od osnivača Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu.

Djelatnost u agronomskoj struci uglavnom je bila u užoj grupi specijalne proizvodnje bilja: selekcija i agrotehnika velikih njiivskih kultura, tj. proizvodnja ljudske hrane. Bavljenje u toku službe u ustanovama različitog karaktera i nivoa rada utjecalo je na to da i njegovi radovi budu raznovrsnog karaktera i nivoa: naučni, agrotehnički, naučno-popularni, publicistički. Posvetio je dosta pažnje i truda i afirmaciji agronomske struke i profesije, kao i zemljoradničkom zadrugarstvu i zaštiti seljačkih interesa. Objavio je brojne radove iz svih oblasti kojima se bavio (oko 140 bibliografskih jedinica).

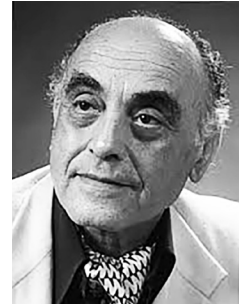
Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka izabran je 1952, a od osnivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 1966. godine nastavlja biti njen redovni član.

Premинуo je u Beogradu 1977. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1971. godine.

Oskar Danon

(1913–2009)

OSKAR DANON rođen je 1913. godine u Sarajevu gdje je završio gimnaziju. Na državnom konzervatoriju u Pragu studirao je kompoziciju i dirigovanje, a na Karlovom sveučilištu 1939. godine stekao je doktorat iz muzikologije. Do 1941. godine djelovao je u Sarajevu kao dirigent pjevačkih društava Narodnog pozorišta i filharmonije. Sve od tad pa do Drugog svjetskog rata učestvovao je aktivno u NOB-u.

U periodu od 1945. do 1963. godine bio je direktor i dirigent Beogradske opere, a od 1963. do 1970. godine djelovao je kao profesor operskog studija na Muzičkoj akademiji u Beogradu. Od 1970. do 1975. godine bio je šef-dirigent Slovenske filharmonije u Ljubljani, a potom dvije sezone (1980–1982) šef-dirigent Simfonijskog orkestra RTV Zagreb.

Tokom duge dirigentske karijere redovno je gostovao u velikim muzičkim središtima Europe i Sjeverne Amerike, gdje je saradivao s prestižnim simfonijskim orkestrima i najuglednijim opernim kućama. Usavršavao se kod Brune Waltera, saradivao je s Vaclavom Neumannom, poznao je kompozitore Habu, Šostakoviča, Prokofjeva i Menottija. U Sarajevu je 2005. godine objavljena knjiga Danonovih životnih sjećanja pod naslovom *Ritmovi nemira*.

Sa saradnicima postigao je jedinstvene muzičko-scenske domete u operi i baletu, a podjednako je bio uspješan i na koncertnom podiju, kao i u komponiranju. Bavio se i muzičkom publicistikom.

Odlikovan je brojnim nagradama i ordenima.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti.

Premинуo je u Beogradu 2009. godine.

Carlos Luis de Cuenca y Gonzales-Ocampo (1915–1991)

CARLOS LUIS DE CUENCA Y GONZALES-OCAMPO rođen je 1915. godine u Madridu. Postao je doktor veterinarske medicine na Univerzitetu u Madridu 1939. godine. Bio je asistent, docent, profesor, a 1968. godine postaje šef Odsjeka za genetiku i unapređenje animalne proizvodnje Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Madridu. Od 1955. do 1963. bio je dekan tog fakulteta, a od 1956. do 1971. bio je i šef fizio-zootehničke službe Instituta za animalnu biologiju Ministarstva poljoprivrede u Madridu.

Autor je velikog broja knjiga i naučnih radova iz oblasti životinjske proizvodnje i ekonomike, genetike, životinjske ishrane, etologije i ponašanja, demografije i informatike. Osnivač je i urednik časopisa Zootechnia. Organizovao je i učestvovao u mnogim internacionalnim kongresima, a svojom je naučnom i međunarodnom aktivnošću stekao ugled u cijelom svijetu.

Sarađivao je s naučnim radnicima iz Bosne i Hercegovine na temama reprodukcije i ishrane u stočarstvu i u časopisu Zootechnia pomagao objavljivanje radova naših autora. Izlagao je na Simpoziju u organizaciji Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, kao i na drugim konferencijama u Bosni i Hercegovini.

Nosilac je brojnih plaketa i medalja i dobitnik velikog broja nagrada.

Bio je član Akademije veterinarskih nauka u Madridu, Poljoprivredne akademije Francuske, Akademije veterinarskih nauka Francuske, Kraljevske medicinske akademije Belgije, Akademije poljoprivrednih i veterinarskih nauka Argentine, Holandske akademije umjetnosti i nauka, Evropske akademije veterinarskih nauka Univerziteta u Briselu, Akademije veterinarskih nauka u Barseloni, Kraljevske medicinske akademije u Mursia.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1984. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Madridu 1991. godine.

Branko Despot

BRANKO DESPOT rođen je 1942. godine u Zagrebu. Studirao je filozofiju i grčki jezik na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (1961–1965). Doktorirao je na istome fakultetu 1975. godine obranivši disertaciju pod naslovom *Filozofiranje Vladimira Dvornikovića*. Godine 1968. izabran je za asistenta na Institutu za filozofiju Sveučilišta u Zagrebu, od 1969. do 1971. kao asistent-volonter, vodi proseminar iz grčke filozofije pri Katedri za povijest filozofije na matičnome fakultetu, a 1971. izabran je za asistenta pri istoj katedri. Godine 1978. izabran je za znanstvenog asistenta, 1979. za docenta, 1984. za profesora i znanstvenog savjetnika. Godine 1989. ponovno je izabran za redovnog profesora. Izabran je u trajno znanstveno-nastavno zvanje redovitoga profesora u humanističkom znanstveno-nastavnom području 22. travnja 1997. godine; znanstveno polje: filozofija. Za profesora emeritusa izabran je 2014.

Bio je predstojnik Katedre za povijest filozofije i dugogodišnji voditelj poslijediplomskog studija filozofije na Odsjeku (do 2005). Član je Društva hrvatskih književnika, HFD-a, hrvatskoga PEN-a, Matice hrvatske i Kluba hrvatskih humboldtovaca.

Težište istraživanja usmjerio je historijskim istraživanjima mogućnosti i karaktera filozofije u Hrvatskoj, o čemu raspravlja u svojim knjigama *Filozofija Gjura Arnolda* (1970) i *Filozofiranje Vladimira Dvornikovića* (1975), ali istodobno tematizira bit vremena suvremene povijesti. Početna istraživanja prikazana su u prvoj verziji knjige *Vidokrug apsoluta* (1972). Posebnu pažnju posvećuje pitanju *metode* i uvođenja u filozofiju. Na tu temu objavio je knjigu *Uvod u filozofiju* (1988). Kako se jedan narod može obogatiti i osnažiti filozofijom, pokazuje on knjigom *Filozofija?, Filozofija u Hrvatskoj od osnutka Sveučilišta* (2000).

Nedvojbeno spada među najuglednije i najvažnije hrvatske filozofe, te se u povijesnim pregledima naše filozofije uvrštava među istaknute mislioce koji su ponikli i djelovali na tlu Hrvatske. Kao predavač ima velikog uspjeha potičući s velikim entuzijazmom svoje slušače na filozofsko mišljenje. Njegove su zasluge za našu filozofsku kulturu neprocjenjive. Odgojio je niz vodećih hrvatskih i drugih stručnjaka za različita područja filozofije. Najvažniji njegov doprinos filozofiji i humanističkoj kulturi očituje se u objavljenim knjigama (13 knjiga, od kojih su neke doživjele više izdanja) i brojnim drugim publikacijama (više od stotinu znanstvenih i stručnih radova). Iznimno originalan filozof i produbljeni mislilac koji je dao velik doprinos rehabilitaciji autentične filozofije, utemeljene na klasičnim izvorima, ponajprije na grčkoj antici. Njegov opus pokazuje da duh filozofije

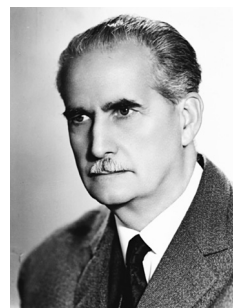
kakav su razvili Anaksimandar, Heraklit, Parmenid, Platon i Aristotel ima još mnogo toga reći suvremenom čovjeku. Ne treba zaboraviti ni njegova istraživanja hrvatske filozofske baštine, koja su nezaobilazan dio svake povijesti hrvatske filozofije. Istaknuo se i kao prevoditelj filozofskih knjiga i tekstova s njemačkog i starogrčkog jezika. U biblioteci Demetra Dimitrija Savića izašao je, a planira se i dalje, čitav niz njegovih predavanja. Među ostalim: *Ideja slobode u razdoblju njemačkog klasičnog idealizma; Filozofijska kritika metafizike i religije; S Nietzscheom u nihilizmu; Nesporazumi suvremene filozofije; Schopenhauer i Wittgenstein*; nekoliko različitih verzija Uvoda u filozofiju.

Član je Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2012. godine na prijedlog Odjeljenja humanističkih nauka.

Mladen Deželić

(1900–1989)

MLADEN DEŽELIĆ rođen je 1900. godine u Zagrebu, gdje je pohađao osnovnu školu i klasičnu gimnaziju, koju je završio 1919. godine. Filozofski fakultet u Zagrebu, kemiju, fiziku i matematiku, apsolvirao je 1923, a profesorski ispit položio je 1925. godine. Doktorsku disertaciju iz hemije odbranio je u Zagrebu 1927, nakon čega je promoviran za doktora filozofije. Poslije završenih univerzitetskih studija specijalizirao je organsku hemiju i fizikalnu hemiju u Münchenu.

Prvo radno mjesto bilo mu je u Tehničkoj srednjoj školi u Zagrebu od 1923. do 1925. godine. Za asistenta na Katedri kemije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu izabran je 1926. Za honorarnog nastavnika Fizikalne kemije izabran je 1935, a za docenta 1940. Za vanrednog profesora na Katedri opće i eksperimentalne kemije na Farmaceutskom fakultetu u Zagrebu izabran je 1942, a unapređen u zvanje redovnog profesora 1943. godine. Poslije oslobođenja, 1945. godine, prelazi u Ministarstvo lake industrije, gdje je u svojstvu višeg savjetnika imenovan za šefa Kemijske laboratorije Duvanskog instituta. Za redovnog profesora po pozivu Medicinskog fakulteta u Sarajevu izabran je 1949. godine. Poslije osnivanja Filozofskog fakulteta u Sarajevu (1950) bio je redovni profesor Organske kemije i šef Katedre za hemiju. Kada je 1960. u Sarajevu osnovan Prirodno-matematički fakultet, izabran je za šefa Odsjeka za hemiju i kasnije za direktora Hemijskog instituta toga Fakulteta. Na njegovu inicijativu pokrenuta je akcija za podizanje zgrade Instituta za hemiju i fiziku. Kao dugogodišnji nastavnik, vrlo je intenzivno radio u mnogim područjima hemije, a naročito u organskoj i fizikalnoj hemiji, pa je sam i sa saradnicima publikovao više od 100 naučnih i nekoliko desetina stručnih radova. U organskoj hemiji, naročito su značajna njegova istraživanja u oblasti heterocikličnih spojeva, zatim glukozida i vitamina C. Posebno treba istaći njegova istraživanja posvećena osobinama hercegovačkih duhana. Osim toga, on je sintezama fiziološki i farmakološki aktivnih supstancija dao značajan doprinos i medicinskoj hemiji. Njegovi radovi iz fizikalne hemije obrađuju probleme termokemije, polarografije, spektrofotometrije i mehanike fluida.

Radio je u mnogim oblastima teorijske i primijenjene hemije, a zahvaljujući svome vanrednom eksperimentatorskom iskustvu, intuiciji vrsnog hemičara i odličnom poznavanju teorijskih problema koje je rješavao, on je dao ne samo značajan doprinos hemijskoj nauci, već je radeći s mladim saradnicima, stvorio i svoju školu.

S nekoliko kolega osnovao je Društvo hemičara i tehnologa BiH i od početka izlaženja Glasnika Društva, bio je glavni urednik toga naučnog časopisa u toku 15 godina. Za rezultate postignute u naučnom radu dodijeljene su mu mnoge nagrade i odlikovanja.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka izabran je 1957, a za sekretara Društva 1963. godine. Ovu je dužnost obavljao do 1966, kada je osnovana Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i tada je kao redovni član izabran u njeno prvo Predsjedništvo.

Preminuo je u Krapinskim Toplicama 1989. godine.

Slobodan Braco Dimitrijević

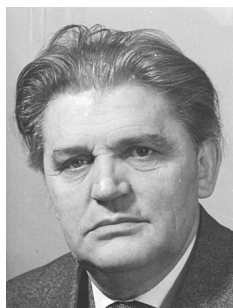
SLOBODAN BRACO DIMITRIJEVIĆ rođen je 1948. godine u Sarajevu. Osnovno i srednjoškolsko obrazovanje stekao je u Sarajevu, nakon čega je upisao Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu, Odsjek za slikarstvo, gdje je i diplomirao 1971. godine. Od 1971. do 1973. godine pohađao je post-diplomske studije u St. Martin School of Art u Londonu. Za njegov umjetnički razvoj značajni su studijski boravci u Londonu i Berlinu, nakon kojih je stekao međunarodnu slavu i priznanje. Godine 1979. održane su retrospektivne izložbe ovog umjetnika u Engleskoj, Holandiji i Njemačkoj. Sedamdesetih godina stekao je međunarodnu reputaciju svojom serijom običnih prolaznika, u kojoj su gigantski foto portreti anonimnih ljudi izloženi na istaknutim fasadama i panoima u evropskim i američkim gradovima. Sredinom sedamdesetih počeo je slavno uključivati u svoje instalacije originalne slike posuđene iz muzejskih zbirki. Početkom osamdesetih počeo je stvarati instalacije u kojima se divlje životinje suočavaju s artefaktima i umjetničkim djelima, pridružujući se tako slučajnom modelu i modelu drugih kultura koje žive u većoj harmoniji s prirodom. Godine 1998. realizirao je samostalne predstave, međunarodno priznate, u pariškom zoološkom vrtu s instalacijama u kavezima za divlje životinje.

Svojim likovnim radom i angažmanom na planu najsavremenijih likovnih kretanja, posebno konceptualnom shvatanju umjetnosti, vezan je za evropske i svjetske umjetničke centre. Izlagao je na brojnim samostalnim i kolektivnim izložbama. Njegova umjetnička ostvarenja uvrštena su u kolekcije brojnih svjetskih muzeja i galerija.

Danas živi i radi u Parizu.

Dobitnik je niza međunarodnih i domaćih nagrada, među kojima se ističu: Prix Jean Dominique Ingres koju dodjeljuje Académie de muséologie évocatoire, Major Award koju dodjeljuje Arts Council of Great Britain, te orden Chevalier des Arts et des Letters. Izlagao je na izložbama: Venecijansko bijenale (1976, 1982, 1990, 1993), Documenta u Kasselu (1972, 1977, 1982), Bijenale u São Paulu (1996).

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti.

Vojo Dimitrijević

(1910–1981)

VOJO DIMITRIJEVIĆ rođen je 1910. godine u Sarajevu. Osnovnu i srednju školu završio je u Sarajevu. Državnu umjetničku školu upisao je 1930. godine u Beogradu u klasi profesora Ljubomira Ivanovića i završio je 1934. godine. Već prilikom prvih izložbi bio je zapažen od strane kritike. Godine 1936. diplomirao je na Državnoj umetničkoj školi u Beogradu. Godine 1938. boravio je u Parizu gdje je neko vrijeme proveo u ateljeu André Lhotea. Uključujući se aktivno u gradski likovni život s grupom intelektualca i umjetnika osnovao je Collegium artisticum, društvo koje je svojim progresivnim idejama značajno uticalo na tadašnju kulturnu scenu.

Početkom Drugog svjetskog rata priključio se partizanskom pokretu. Nakon oslobođenja angažovao se na osnivanju Srednje škole primijenjenih umjetnosti u kojoj je obavljao i dužnost prvog direktora. Bio je jedan od inicijatora i osnivača Udruženja likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine i Udruženja likovnih umjetnika Jugoslavije, te član grupe *Prostor-Oblik*.

Od 1936. godine izlaže samostalno i grupno u zemlji i inostranstvu. Djela mu se nalaze u jugoslovenskim i inostranim zbirkama i galerijama. Retrospektivna izložba radova Voje Dimitrijevića održana je 1970. godine u Umjetničkoj galeriji Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Nosilac je brojnih odlikovanja, ordena i priznanja.

Za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka izabran je 1967. godine. Bio je potpredsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1974. do 1977. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1981. godine.

Mihailo Dinić

(1899–1970)

MIHAILO DINIĆ rođen je 1899. godine u Lučici kod Požarevca. Školovao se u rodnom mjestu, Požarevcu i Beogradu. U Prvom svjetskom ratu preko Albanije je stigao u Francusku gdje dovršava gimnaziju i studira historiju i geografiju (Montpellier, 1920). Doktorirao je u Beču 1930. godine. Nakon toga je radio u Učiteljskoj školi u Dubrovniku što mu je omogućilo da svestranije istražuje građu Dubrovačkog arhiva. Od 1934. godine radio je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu gdje je prošao kroz sva nastavnička zvanja. Drugi svjetski rat proveo je u logorima, a poslije je nastavio s nastavničkim poslom kao univerzitetski profesor.

Punih četrdeset godina bavio se proučavanjem historije jugoslovenskih naroda i objavio veliki broj rasprava i monografija. Svi njegovi radovi napisani su na osnovu izvora, najvećim dijelom na osnovu neobjavljene građe iz Dubrovačkog arhiva. Svaki od njih rješava po neki važan problem naše srednjovjekovne historije, a njegovo cjelokupno djelo zauzima istaknuto mjesto u jugoslavenskoj naučnoj historiografiji, ne samo po svojoj visokoj vrijednosti, nego i po pozitivnom uticaju na pravac njenog daljeg razvitka. Stvorio je školu u kojoj se na njegovim metodološkim principima naučno formirala čitava generacija mladih historičara.

Teme kojima se bavio u svojim radovima su problemi trgovine, rudarske proizvodnje, feudalnih odnosa i funkcionisanja feudalne države. Dobar dio njegovog djela odnosi se na problematiku srednjovjekovne bosanske države. Publikovao je više zbirke građe iz različitih fondova Dubrovačkog arhiva.

Novom izvornom faktografijom gradio je tematske okvire svojih radova i istraživanja. Veliku pažnju posvećivao je prazninama u historiografiji, pa se smatra da je znatno obogatio i današnje poznavanje srednjovjekovne bosanskohercegovačke historije.

Bio je redovni član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1970. godine.

Vlatko Doleček

(1939–2016)

VLATKO DOLEČEK rođen je 1939. godine u Zvorniku. Realnu gimnaziju završio je u Doboju 1958. godine. Diplomirao je na Mašinskom fakultetu u Beogradu 1963, magistrirao na Građevinskom fakultetu u Sarajevu 1968, a doktorirao na Mašinskom fakultetu u Sarajevu tezom *Prigušene vibracije diskretnih torzionih sistema sa homogenim jezgrom i proizvoljnim brojem dodatnih masa s obje strane jezgra* 1979. godine.

Radio je u profesorskom zvanju od 1968. godine na Mašinskom fakultetu u Sarajevu, držao nastavu i na Elektrotehničkom (1993–1995) i Saobraćajnom fakultetu (1993–1995) u Sarajevu, Mašinskom fakultetu u Zenici (1976–1984), Mašinskom fakultetu u Banjoj Luci (1969–1981), na Vojno-tehničkoj vazduhoplovnoj akademiji (VTVA) u Rajlovcu (1972–1984), Tehničkom fakultetu u Bijaću (1996–2005), Mašinskom fakultetu u Tuzli (1997–2001) i na Mašinskom fakultetu u Mostaru (1979–1983, 1999–2000), predavajući više kolegija iz mehanike krutog i deformabilnog tijela na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju.

Od osnivanja UNIS-Instituta 1986. godine bio je angažiran kao znanstveni savjetnik, gdje je rukovodio projektom Produktika (1986–1993) na kojem je bilo angažirano preko 1200 znanstvenih radnika i inženjera s 28 fakulteta i znanstvenih instituta.

Objavio je oko 220 znanstvenih radova, stručnih studija, knjiga i monografija. Bio je Predsjednik društva za teorijsku i primijenjenu mehaniku Bosne i Hercegovine (1976–1976), dekan Mašinskog fakulteta u Sarajevu (1980–1982), Predsjednik Saveza aero-kozmonautičkih i raketnih društava bivše Jugoslavije (1982–1984), zatim predsjednik Pedagoškog savjeta Bosne i Hercegovine (1989–1991) i dopredsjednik Jugoslavenskog društva za teorijsku i primijenjenu mehaniku (1990–1992).

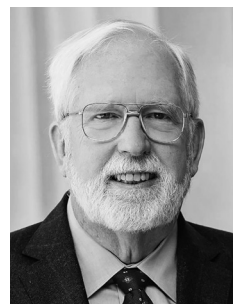
Jedan je od osnivača Asocijacije nezavisnih intelektualaca Krug 99 i njezin predsjednik od 1995. do 2002. godine. Od 2003. do 2016. bio je predsjednik Društva za robotiku u Bosni i Hercegovini.

Dobitnik je mnogih nagrada i odlikovanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 2008. godine, a za redovnog 2012. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2016. godine.

Robert Donia

ROBERT DONIA rođen je 1945. godine u Kalamazoo, Michigan, SAD. Studij historije završio je na Hope College u Hollandu 1967. godine. Već tada zainteresovao se za historijsku problematiku južnoslavenskih zemalja i kao stipendista fakultetskog udruženja Great Lakes boravio 1965. godine u Ljubljani, magistrirao na Univerzitetu u Michiganu 1974, te doktorirao 1976. godine. Tome je prethodio istraživački rad u arhivama i bibliotekama u Sarajevu, Beču, Budimpešti i Londonu. Kao Fullbrightov stipendista u Sarajevu boravio je u periodu 1974–1975. godine, gdje je uz studijski boravak na Univerzitetu istraživao u Arhivu Bosne i Hercegovine. Njegova disertacija obrađuje politički život i razvitak bosanskih Muslimana tokom austrougarske uprave u Bosni i Hercegovini (1878–1914).

Bio je zaposlen na Državnom univerzitetu Ohio, Lima Campus kao asistent (1978–1980), a zatim na Univerzitetu Oregon (1980–1981). Kao gostujući profesor predavao je na Univerzitetu Michigan (2003. i 2005). Bio je istraživač saradnik u Centru za ruske, istočnoeuropske i euroazijske studije Univerziteta u Michiganu i član Savjetodavnog vijeća Weiser centra za nove demokratije.

Već više decenija proučava historijsku fenomenologiju Bosne i Hercegovine kao svoju glavnu naučnu tematiku. Najvažnija djela izvorno je objavljivao na engleskom jeziku, da bi ona zatim bila prevedena na naš jezik. Objavljeni radovi su uglavnom istraživačke izborne studije, a svi oni govore o njemu kao historičaru koji se ne zadovoljava rekonstrukcijom, već je konstruktor, stvaralac; nije mu dovoljno poznavanje dostignuća historijske nauke, već ga unapređuje kritičkim duhom mislioca. Najvažnije objavljene knjige: *Islam pod dvoglavim orlom: Muslimani Bosne i Hercegovine 1878-1914*. (1. izd. 2000, 2. izd. 2020), *Radovan Karadžić: uzroci, postanak i uspon genocida u Bosni i Hercegovini* (2016), *Iz Skupštine Republike Srpske: 1991-1996: izvodi iz izlaganja poslanika Skupštine Republike Srpske kao dokazni materijal na Međunarodnom krivičnom tribunalu u Hagu* (2012), *Bosna i Hercegovina: iznevjerena tradicija* (2011, sa John V. A. Fineom), *Sarajevo: biografija grada* (2006) i druge.

Penzionisan je kao stalni potpredsjednik Merrill Lynch 2000. godine. Koristio je svoje poznavanje balkanskog područja kako bi informisao jedinice američke Nacionalne garde i vojske koje se pripremaju za raspoređivanje u Bosni i na Kosovu. Kao vještak tužilaštva na Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju u Hagu, dao je iskaze u nekoliko slučajeva tokom deset godina (od 1997) izlagajući svoje ekspertize na brojnim i najvažnijim procesima pred ovim tribunalom.

Za svoj rad dobio je niz priznanja.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka).

Esad Duraković

ESAD DURAKOVIĆ rođen je 1948. godine u selu Glavice kod Bugojna. Završio je Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu 1967. godine. Studij arapskog jezika i književnosti završio je na Filološkom fakultetu u Beogradu 1972. godine. Na istom fakultetu u Beogradu završio je postdiplomski studij i stekao diplomu magistra filoloških nauka. Na Filološkom fakultetu u Beogradu doktorirao je 1982. godine odbranom disertacije pod naslovom *Poetika mahdžera u SAD*, čime je stekao naučni stepen doktora književnih nauka.

Godine 1976. izabran je za asistenta za arapski jezik na Filozofskom fakultetu u Prištini, a u periodu 1977–1978. boravio je na specijalizaciji u Kairu. Na Filozofskom fakultetu u Prištini izabran je (1983) u zvanje docenta za arapsku književnost, potom u zvanje vanrednog profesora (1988). Godine 1991. zasnovao je stalni radni odnos u Orijentalnom institutu u Sarajevu, u zvanju višeg naučnog saradnika, a potom je (1994) zasnovao radni odnos na Filozofskom fakultetu, jer je postojala opasnost da se Odsjek za orijentalistiku zatvori, budući da je u ratnim okolnostima došlo do naglog odliva nastavničkog kadra: izabran je u zvanje vanrednog profesora na Filozofskom fakultetu u Sarajevu te u zvanje redovnog profesora (1996). Iste godine izabran je u zvanje naučnog savjetnika u Orijentalnom institutu u Sarajevu, gdje je također bio angažiran kao naučnoistraživački radnik. U Orijentalnom institutu je od dolaska u Sarajevo (1991) do danas angažiran na izradi naučnih projekata. Godine 2019. dodijeljeno mu je počasno zvanje *profesor emeritus UNSA*.

Decenijama je član Redakcije *Priloga za orijentalnu filologiju*, koje izdaje Orijentalni institut. U istom institutu je bio (od 2002) predsjednik Naučnog vijeća. Godine 2000. izabran je za člana PEN centra Bosne i Hercegovine, a za člana Društva pisaca Bosne i Hercegovine izabran je 2007. godine.

Pored naučnoistraživačkog i nastavničkog rada, afirmiran je u oblasti književnog prevodilaštva s arapskog i na arapski jezik (među brojnim djelima, antologijama i sl., preveo je na bosanski jezik temeljna djela orijentalno-islamske kulture: *Hiljadu i jedna noć*, *Kur'an*, *Muallaqe* i dr.) Stoga je, među domaćim i inostranim priznanjima, zapažena nagrada koju mu je 2003. godine dodijelio UNESCO – *Sharjah Prize for Arab Culture*. Godine 2018. dobio je nagradu za životno djelo *Jā'iza al-'injāz*, *Jā'iza al-Shayḥ Hamad li al-tarjama wa al-tafāhum al-duwālī, al-Dūḥa, Qaṭar* (Sheikh Hamad Award for Translation and International Understanding, Doha, Qatar).

Godine 2019. dobio je nagradu Rektorata UNSA za doprinos u istraživanju i objavljivanju naučno-istraživačkih radova u naučnim časopisima koje registrira baza podataka *Web of Science Core Collection* za 2017. godinu, te promoviranju naučnoistraživačke produkcije Univerziteta u Sarajevu.

Objavljuje naučne radove, pored bosanskog, na arapskom i engleskom jeziku.

Član je Arapske akademije nauka u Damasku, Arapske akademije nauka u Kairu, te Arapske akademije nauka u Ammanu (Jordan).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje humanističkih nauka izabran je 2008, a za redovnog 2012. godine.

Srećko Matko Džaja

SREĆKO MATKO DŽAJA rođen je 1935. godine u Gornjem Malovanu, Kupres. Osnovnu školu završio je 1947. u Docu kod Travnika. Gimnaziju je pohađao 1947–1948. u Livnu, 1948–1949. u Dubrovniku, te 1948–1956. u Visokom, gdje je i maturirao. U međuvremenu je 1953–1954. proveo godinu dana novicijata u Kraljevoj Sutjesci kao pripravnik za stupanje u franjevački red. Teologiju je studirao u periodima 1956–1960. i 1962–1963. na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Od 1960. do 1962. služio je vojni rok JNA u Leskovcu (Srbija). Postdiplomski teološki studij studirao je 1963–1965. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, gdje je 1971. promoviran u doktora teologije s temom o bosanskohercegovačkim katolicima na prijelazu iz 18. u 19. st. Na Franjevačkoj teologiji Sarajevo bio je docent 1965–1971, zatim profesor, te rektor između 1973. i 1975. Proforsku službu i franjevački red napušta 1975, odlazi u München, na Ludwig-Maximilians-Universität (LMU) studira povijest, političku filozofiju i slavensku filologiju. Studij je završio promocijom u dr. phil. s monografijom o bh. konfesionalizmu u periodu 1463–1804. Po dolasku u München bio je stipendist uglednih njemačkih zaklada Alexander von Humboldt Stiftung, Stiftung Volkswagen Werk i Deutsche Forschungsgemeinschaft, koje su financirale istraživačke projekte, koje je izvodio kao znanstveni suradnik na Institutu für Geschichte Osteuropas i Südosteuropas sveučilišta LMU i Südost-Instituta u Münchenu. Od 1994. državljanin je Savezne Republike Njemačke. Koncem 2000. godine stupio je u mirovinu i sada živi u Münchenu.

Znanstvenoistraživačkim radom, sa središnjom tematikom povijest Bosne i Hercegovine, kontinuirano se bavio od 1970. do 2020. godine. Objavio je više članaka, znanstvenih eseja i recenzija po raznim časopisima, te knjige: *Katolici u Bosni i zapadnoj Hercegovini na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće. Doba fra Grge Ilijića Varešanina (1783-1813)*, Zagreb 1971 (= Analecta croatica cristiana 2); *Die Bosnische Kirche und das Islamisierungsproblem Bosniens und der Herzegowina in den Forschungen nach dem Zweiten Weltkrieg*, München 1978 (= Beiträge zur Kenntnis Südosteuropas und des Nahen Orients 28); *Konfessionalität und Nationalität Bosniens und der Herzegowina. Voremanzipatorische Phase 1463 bis 1804*, München 1984 (= Südosteuropäische Arbeiten 80); *Bosnien-Herzegowina in der österreichisch-ungarischen Epoche (1878-1918): Die Intelligentsia zwischen Tradition und Ideologie*, München 1994 (= Südosteuropäische Arbeiten 93); *Die politische Realität des Jugoslawismus (1918-1991). Mit besonderer Berücksichtigung Bosnien-Herzegowinas*, München 2002 (= Untersuchungen zur Gegenwartskunde Südosteuropas 37); *Eseji, razgovori*,

polemike, prijevodi, München 2005; kao i kritička izdanja izvora: *Benedikt Kuripešić: Itinerarium der Gesandtschaft König Ferdinand I. von Ungarn nach Konstantinope 1530. Faksimiledruck nach der Ausgabe von 1531. Herausgegeben mit einem Nachwort sowie einer Namenskonkordanz von S. M. Džaja und J. Džambo*, Bochum 1983 (= *Materialia Turcica*, Beiheft 6); *Austro-Turcica 1541-1552. Diplomatische Akten der habsburgischen Gesandtschaft mit der Hohen Pforte im Zeitalter Süleymans des Prächtigen. Bearbeitet von S. M. Džaja, herausgegeben von Karl Nehring*, München 1995 (= *Südosteuropäische Arbeiten* 95).

Knjige na njemačkom objavljene su i u hrvatskom prijevodu, osim *Die Bosnische Kirche und das Islamisierungsproblem Bosniens und der Herzegowina in den Forschungen nach dem Zweiten Weltkrieg*. Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka).

Miralem Džinić

(1918–1984)

MIRALEM DŽINIĆ rođen je 1918. godine u Banjoj Luci, gdje je završio osnovno i srednje školovanje 1937. godine. Studirao je na Veterinarskom fakultetu u Beogradu od 1937. do 1941, a zatim na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu, na kome je diplomirao 1943. godine. Odrabio je doktorsku disertaciju 1956. godine na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu. Za docenta je izabran 1959, za vanrednog profesora 1962, a za redovnog profesora na Katedri za ishranu domaćih životinja Veterinarskog fakulteta u Sarajevu 1967. godine.

U JNA je služio od 1944. do 1955, i to kao načelnik veterinarske službe divizije do 1951, odnosno kao načelnik veterinarske službe Sarajevske armijske oblasti do 1953. godine kada je prešao u civilstvo.

Obavljao je više funkcija. Bio je šef Katedre za ishranu domaćih životinja Veterinarskog fakulteta u Sarajevu od 1969. do 1971, dekan Veterinarskog fakulteta u Sarajevu od 1971. do 1973. godine. Od 1960. do 1963. rukovodio je sektorom bioloških nauka pri tadašnjem Savjetu za naučni rad Bosne i Hercegovine, a od tada pa do 1975. bio je stalni član više komisija pri Zajednici za naučni rad SRBiH.

Njegova osnovna naučnoistraživačka aktivnost odvijala se na području ishrane domaćih životinja od 1956. do 1976. godine. Iz toga je proisteklo oko 80 naučnih i 30-ak stručnih radova, uz obradu još nekoliko desetina naučno-stručnih elaborata, ekspertiza i dr.

Istraživački radovi obuhvataju: probleme krmne baze Bosne i Hercegovine i drugih kraških područja s ciljem otkrivanja regresivnog deficita u bitnim biogenim organskim i anorganskim materijama, inače neophodnim u obroku za ishranu životinja; uticaj različitih ekoloških faktora i vegetacijske dobi krmnog bilja na dinamiku sadržaja materija u krmi i obroku i njen uticaj na produktivnost i zdravlje životinja; uticaj primjene nekih metoda konzerviranja krme (posebno siliranja) na pojavu nekih opakih zaraza (listerioza) kod ovaca, kao i pronalaženje mjera za njihovo suzbijanje; preispitivanje i pronalaženje adekvatnih metoda za kvantificiranje obroka goveda i ovaca prilikom slobodne ispaše; problemi iskorištavanja nusproizvoda iz poljoprivrede i šumarstva za ishranu domaćih životinja (stelja, drveno zelenilo prilikom sječe šume, kočanka i kukuruzovina i dr.); opskrbljenost stoke u obroku karotinoidima odnosno vitaminom A u prosječnim uslovima; pronalaženje mjera za eliminaciju inhibitornih faktora koji onemogućuju u praksi puno iskorištavanje karotinoida i vitamina A (problemi usljed hemizacije u poljoprivredi); problematika iskorištavanja neproteinskog

azota u vezi sa neprirodnim držanjem muzne stoke (uticaj stalnog držanja goveda *na vezu* s posljedicom nemogućnosti regeneracije faktora kompleksa koji treba da omogući iskorištavanje neproteinskog N od strane bakterija).

Dobitnik je mnogih nagrada i odlikovanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Sarajevu 1984. godine.

Mehmedalija Dali Đonlagić

(1930–2019)

MEHMEDALIJA DALI ĐONLAGIĆ rođen je 1930. godine u Derventi. U istom mjestu završio je osnovnu školu i realnu gimnaziju. Elektrotehnički fakultet završio je u Ljubljani 1955. godine, a doktorirao na elektrotehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1976. godine.

Od 1956. do 1959. radio je u Rafineriji nafte u Slavonskom Brodu. Od 1959. do 1964. godine radi u INCEL institutu u Banjoj Luci. Na Univerzitetu u Mariboru angažovan je od 1964. godine kao viši predavač. Godine 1971. izabran je za vanrednog profesora na Tehničkom fakultetu Univerziteta u Mariboru na predmetu Automatizacija i mjerna tehnika, gdje 1975. postaje redovni profesor. Od 1988. godine bio je redovni profesor na postdiplomskom studiju Sveučilišta u Zagrebu.

Učestvovao je u nastavi i organizaciji nastave elektrotehnike od 1961. godine kada je dao značajan doprinos osnivanju Odsjeka za automatiku Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Bio je i član matičarske komisije za osnivanje Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci.

Bio je šef Instituta za automatiku Univerziteta u Mariboru od 1964. godine. Također, bio je dekan Tehničkog fakulteta, rektor Univerziteta u Mariboru, prodekan za postdiplomski studij, te dekan Fakulteta za elektrotehniku, računarstvo i informatiku.

Dao je značajan doprinos razvoju i implementaciji automatskog upravljanja, mjerenja i obrade signala. Objavio je brojne radove i monografije iz oblasti: upravljanje tehnološkim procesima, upravljanje ventilima, mjerenje protoka i fotonika.

Dobitnik je mnogih nagrada i odlikovanja.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Premинуo je u Mariboru 2019. godine.

Branislav Đurđev

(1908–1993)

BRANISLAV ĐURĐEV rođen je 1908. godine u Sremskim Karlovcima. Studirao je na Filozofskom fakultetu u Beogradu istoriju i orijentalnu filologiju. Nešto više od godinu dana (1937–1938) proveo je kao stipendist turske vlade u Istanbulu, pa je tom prilikom započeo rad na proučavanju materijala za historiju jugoslovenskih naroda u turskim arhivima. Od aprila 1939. do aprila 1941. godine nalazio se na dužnosti kustosa-pripravnika u Zemaljskom muzeju u Sarajevu, gdje je vodio poslove u Turskom arhivu. Za vrijeme Drugog svjetskog rata bio je u zarobljeništvu u Njemačkoj (Stalag XB, Sandbostel), gdje se angažovao u antifašističkoj djelatnosti i organizovanju pristalica NOP-a.

Od aprila 1946. do aprila 1950. godine bio je naučni saradnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu i rukovodio radom Turskog arhiva. Godine 1950. izabran je za vanrednog profesora i prodekana novoosnovanog Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Predavao je Istoriju naroda Jugoslavije (turski period) i Istorijsku metodologiju. Od 1957. do 1973. godine bio je redovni profesor, a od 1964. do 1965. godine dekan Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Njegovim zalaganjem osnovan je Orijentalni institut u Sarajevu. Od osnivanja do septembra 1964. godine bio je njegov direktor. Pokrenuo je godišnjak toga instituta pod nazivom *Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom* (sada *Prilozi za orijentalnu filologiju*) i zbirku *Monumenta Turcica historiam Slavorum meridionalium illustrantia*. Organizovao je rad na prikupljanju snimaka turske arhivske građe za historiju jugoslovenskih naroda iz turskih i drugih stranih arhiva. Bio je jedan od tri redaktora kolektivnog djela jugoslovenskih istoričara druge knjige *Istorije naroda Jugoslavije* (objavljene 1959. i 1960). Od pokretanja *Jugoslovenskog istorijskog časopisa* 1962. do 1965. godine bio je direktor je tog časopisa. Učestvovao je na svim kongresima jugoslovenskih historičara, kao i na mnogim međunarodnim kongresima historičara. Učestvovao je s referatima i na nekim kongresima orijentalista. Sarađivao je na drugom izdanju *Encyclopaedia of Islam* (Laj den).

Bavio se historijom jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom. Radio je i na nekim problemima historije srednjovjekovne Srbije i Bosne. Publikovao je veći broj turskih izvora za historiju jugoslovenskih naroda. Radio na nekim problemima historijske metodologije, opšte sociologije i marksističke filozofije istorije.

Bio je član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Makedonske akademije nauka i umjetnosti i Crnogorske akademije nauka i umjetnosti.

Odlikovan je s više ordena i nosilac je nekoliko nagrada.

Od osnivanja Naučnog društva Bosne i Hercegovine bio je redovni član u Odjeljenju istorijsko-filoloških nauka, a od 1955. do 1959. godine i njegov predsjednik. Bio je redovni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od osnivanja, a od 1968. do 1971. godine i njen predsjednik.

Premинуo je u mjestu Ledenice kod Novog Sada 1993. godine.

Dušan Đurović

(1901–1993)

DUŠAN ĐUROVIĆ rođen je 1901. godine u Grliću kod Danilovgrada u Crnoj Gori. U Danilovgradu završio je osnovnu školu, a gimnaziju pohađao u Beranama (Ivangrad), Nikšiću i Podgorici (Titograd), gdje je i maturirao. Studirao je i diplomirao na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Kao profesor službovao je u Učiteljskoj školi u Danilovgradu, a 1929. godine premješten je u Sarajevo, u Mušku učiteljsku školu, i poslije tri godine u Prvu gimnaziju, gdje je ostao sve do početka rata 1941. godine.

Učestvovao je u Trinaestojulskom ustanku oko Danilovgrada i Podgorice. Čim se završio rat, vratio se u Sarajevo i vrlo kratko vrijeme bio u Prvoj gimnaziji, a onda, zbog ozbiljno narušenog zdravlja, prešao u Narodnu biblioteku i u njoj ostao sve dok nije penzionisan kao viši bibliotekar.

Bio je član Sveslovenskog komiteta u Sarajevu, član Savjeta za kulturu BiH, član Uprave Saveza književnika Jugoslavije, član Umjetničkog savjeta u izdavačkoj kući *Svjetlost*, član žirija za Njegoševu nagradu i nekoliko puta predsjednik Udruženja književnika BiH, te član PEN-kluba u Beogradu.

Još kao student povremeno se bavio novinarstvom, a tek poslije, kao profesor, objavljuje svoje književne radove i saraduje u mnogim listovima (*Politika*, *Oslobođenje*) i raznim časopisima (*Srpski književni glasnik*, *Pregled*, *Život*). Objavljivao je ponekad članke i eseje iz kulture i književnosti, ali mu je glavni i osnovni rad bio na pripovijeci i romanu. Njegova djela prevedena su na nekoliko jezika. Neko vrijeme je uređivao *Malu biblioteku*, koju je izdavala *Svjetlost*.

Za svoj književni rad dobio je brojne nagrade i ordene.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine u Odjeljenje za književnost i umjetnost.

Premинуo je u Danilovgradu 1993. godine.

Momir Đurović

MOMIR ĐUROVIĆ rođen je 1941. godine u Danilovgradu, Crna Gora. Gimnaziju je završio u Sarajevu, a Elektrotehnički fakultet u Beogradu 1964. godine. Magistrirao je i doktorirao na Imperial College, London.

Radio je kao inženjer projektant u Elektroprivredi Crne Gore do 1969. godine. Na Imperial College, London boravio je od 1969. do 1973. Na Elektrotehničkom fakultetu Podgorica izabran je za redovnog profesora 1973. godine, a 2008. za profesora emeritusa na Univerzitetu Crne Gore. Bio je šef Odsjeka za elektrotehniku na Tehničkom fakultetu u Titogradu, a pri formiranju Elektrotehničkog fakulteta njegov prvi dekan. Na Univerzitetu Veljko Vlahović Crna Gora, bio je angažovan u radu njegovih mnogih organa i institucija. Bio je član Komisije za saradnju sa UNESCO-om (SFRJ), Savjeta za informisanje SRJ i mnogih drugih tijela.

Bio je urednik *Elektrotehnike* (Beograd) i osnivač i urednik *The journal of electrical engineering* (Podgorica). Radio je kao konsultant za Feranti (VB), Westinghouse (USA), Rade Končar (Hrvatska), Minel (Srbija), Gec Althon (Francuska), Cromton Grieves LTD, Indija, Kinesko ministarstvo energije i voda, Ministarstvo energije Republike Moldove, ISCU Azija i mnoge druge. Zaslužni je član nekoliko strukovnih udruženja i dobitnik više profesionalnih priznanja, plaketa i nagrada, među kojima i Zlatne značke Internacionalne inženjerske akademije (Moskva), Diplome AFES i full colour IC.

Objavio je preko 400 naučnih i stručnih radova, od čega većinu u internacionalnim publikacijama, kao i veliki broj tekstova iz popularizacije nauke. Objavio je sam i kao koautor 39 posebnih izdanja među kojima i knjigu *The future has no history* u pet zemalja. Objavljivao je u časopisima *Proc. IEE*, *IEE Trans on Magnetism*, *Energy International*, *PAS IEEE*, *EMDIEE*, *IEEE Transactions on Energy conversion*, *IEE Power review*, *Renewable energy*, *Elektrotehnika (Zagreb)*, *Elektrotehnika (Beograd)* i drugim. Po pozivu je održao preko 50 predavanja na međunarodnim konferencijama, u nacionalnim akademijama nauka i na univerzitetima širom svijeta. Rukovodio je značajnim naučnim projektima.

Bio je ili je i sada član Saveza elektro i mašinskih inženjera Jugoslavije (predsjednik 1978–2003), IEE, AMSE, Memorial society Nikola Tesla (Lokowana, USA), WREN i drugih. Osnivač je i član Jugoslavenske akademije tehničkih nauka (1999–2006), počasni član Akademije nauka Albanije, inostrani član Akademije nauka Moldavije, počasni član Rumunske akademije nauka, inostrani

član Makedonske akademije nauka i umjetnosti, član RAFES (Royal Academy of Economy, Barcelona), član Kraljevske akademije doktora, Barcelona, član Internacionalne akademije elektrotehničkih nauka, Moskva, član Akademije inženjerskih nauka Crna Gora, Zlatna medalja Internacionalne akademije inženjerstva, Moskva, član Inženjerske akademije Srbije, nosilac Gramota Bugarske akademije nauka, Zlatna medalja ANURS.

Doctor honoris causae dobio je od University of Applied Sciences Moldova i od University of Applied Sciences Barcelona. Član je Rimskog kluba.

Bio je predsjednik Crnogorske akademije nauka i umjetnosti od 2002. do 2016. godine.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Milorad Ekmečić

(1928–2015)

MILORAD EKMEČIĆ rođen je 1928. godine u selu Prebilovci, Čapljina. Osnovno školovanje završio je u Čapljini, a gimnaziju u Mostaru 1947. Godine 1952. završio je grupu opšte i nacionalne istorije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i odmah nakon toga izabran je za asistenta na predmetu Opšta istorija novog vijeka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Doktorsku disertaciju *Ustanak u Bosni i Hercegovini 1875–1878.* odbranio je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a objavio je kao posebnu knjigu u Sarajevu 1960. godine. U zvanje docenta biran je 1958, vanrednog profesora 1963, a redovnog profesora na Filozofskom fakultetu u Sarajevu 1968. Kraće vrijeme vršio je funkciju predsjednika Društva istoričara Bosne i Hercegovine. Bio je član redakcije *Jugoslovenskog istorijskog časopisa* i *Godišnjaka Društva istoričara Bosne i Hercegovine.*

U više naučnih radova obrađivao je probleme jugoslovenske historije XIX. i početka XX. vijeka, a naučna istraživanja vršio je u gotovo svim jugoslovenskim arhivima, arhivima Beča (u dva navrata), Londona (u tri navrata) i Vašingtona, a u periodu 1970–1971. bio je gostujući nastavnik Balkanske historije na Univerzitetu Ann Arbor, Michigan, SAD. Od godine 1958. učestvovao je na svim kongresima jugoslovenskih istoričara i na većini godišnjih skupština Društva istoričara Bosne i Hercegovine. Aktivno je učestvovao, isto tako, na internacionalnim kongresima istoričara u Moskvi 1970. i San Francisku 1975. godine.

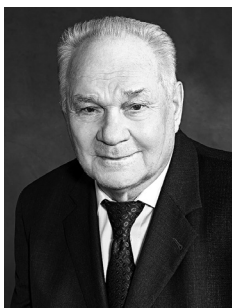
Knjiga *Ustanak u Bosni i Hercegovini 1875–1878.* dobila je Dvadesetsedmojulsku nagradu SR Bosne i Hercegovine. Pored toga, objavio je i knjigu *Ratni ciljevi Srbije 1914.* kao i knjigu *Osnovi građanske diktature između dva rata,* koja je doživjela dva izdanja. U saradnji s Vladimirom Dedijerom, Simom Ćirkovićem i Ivanom Božićem pisao je *Istoriju Jugoslavije,* i to dijelove koji se odnose na jugoslovensku historiju od kraja XVIII. do početka XX. vijeka. Knjiga je dobila nagradu izdavačkog preduzeća *Prosveta,* a prevedena je na engleski jezik i objavljena u SAD-u. Objavio je više istraživačkih radova iz historije Jugoslavije i Bosne i Hercegovine u raznim jugoslovenskim časopisima, a oni se uglavnom odnose na socijalne pokrete, seljačke ustanke u XIX. vijeku, političku ideologiju XIX. vijeka i borbu za ujedinjenje Jugoslavije 1914–1918. (*Početak Bosanskog ustanka 1875; Mit o revoluciji i politika Austrije prema Bosni, Hercegovini i Crnoj Gori u vrijeme Krimskog rata 1853–1856; Spoljni faktor u procesu sazrijevanja balkanskih revolucija 1849–1878. godine; Marginalije o srpsko-bugarskim odnosima 1844–1851; Pokušaji ujedinjenja hrišćanskih crkava 1848. i Južni Sloveni; Rusija i Balkan 1914.; Internacionalne i interkontinentalne imigracije iz*

jugoslovenskih zemalja od kraja XVIII vijeka do 1914) Svoja istraživanja sintetizirao je u obimnom dvotomnom djelu *Stvaranje Jugoslavije 1790–1918*.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju društvenih nauka izabran je 1973, a za redovnog 1981. godine.

Premинуo je u Beogradu 2015. godine.

Napomena: Odlukom Skupštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine Miloradu Ekmečiću je 1996. godine prestalo članstvo u ANUBiH-u.

Stanislav V. Emelyanov

(1929–2018)

STANISLAV V. EMELYANOV rođen je 1929. godine u Voronežu. Nakon završetka moskovskog avijacionog instituta započinje svoj naučnoistraživački rad u Institutu za probleme upravljanja u Moskvi. Godine 1964. brani doktorsku disertaciju kojom otvara jedan fundamentalni pravac u nauci o automatskom upravljanju. Krajem šezdesetih godina postao je zamjenik direktora ovog instituta i aktivno učestvuje u njegovom daljem razvoju i djelovanju.

Sredinom šezdesetih izabran je i za redovnog profesora instituta-fakulteta Stali i splavov i za šefa katedre za kibernetiku.

Postavio je i razvio principijelno novu ideju sinteze sistema automatskog upravljanja koja polazi od postavke upravljane skokovite promjene strukture upravljačkog automatskog sistema. Kasnije je razradio ovu postavku kao samostalnu teoriju sistema sa promjenljivom strukturom.

Autor je velikog broja knjiga i naučnih radova i projekata iz oblasti teorije sistema s promjenljivom strukturom i problema sistemske analize, a značajan dio njegovih radova preveden je i na engleski jezik.

Sarađivao je s naučnim kolektivom Energoinvestovog Instituta za automatiku i računarske nauke. Saradnja dva kolektiva odvijala se kako u domenu usavršavanja (studije, doktorske teze), tako i u zajedničkom radu na dva značajna projekta: *Razvoj univerzalnog sistema automatikog upravljanja sa promjenljivom strukturom* i *Upravljanje asinhronim kaveznim električnim motorom pomoću sistema sa promjenljivom strukturom*. Rezultati ovih projekata veoma su značajni za dalji razvoj Instituta.

Nosilac je brojnih plaketa i medalja i dobitnik velikog broja nagrada.

Bio je član Akademije nauka SSSR.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Premинуo je u Moskvi 2018. godine.

Svjetlana Fajfer

SVJETLANA FAJFER rođena je 1954. godine u Visokom. Diplomirala je fiziku na Univerzitetu u Sarajevu (Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za fiziku, 1976). Magistrirala je na Sveučilištu u Zagrebu (Centar za postdiplomski studij, fizika osnovnih čestica, 1979). Od 1976. do 1988. godine zaposlena je na Institutu za fiziku Univerziteta u Sarajevu. Jula 1981. godine odbranila je doktorsku disertaciju na Odsjeku za fiziku, Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. Predavala je Nuklearnu fiziku. Od 1982. do 1983. boravila je na Northwestern University u Evanstonu, SAD, kao postdoktorska saradnica. Kao stipendistica Alexander von Humboldt fondacije, boravila je na Max-Planck Institutu fuer Physik und Astrophysik, München, Njemačka od 1986. do 1987. Od 1988. do 1992. godine redovna je profesorica na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Na Technische Universtaet Muenchen, Njemačka, boravila je od 1993. do 1994. kao stipendistica Alexander von Humboldt fondacije. Od 2006. do 2018. vodila je Odsjek za teorijsku fiziku Instituta Jožef Stefan u Ljubljani. Od 1994. zaposlena je na Institutu Jožef Stefan, a od 1998. na Fakulteti za matematiko in fiziko, Univerze v Ljubljani, gdje je redovna profesorica. Predavala je predmete Fizika elementarnih čestica, Teorija elementarnih čestica, Kvantna teorija polja.

Bila je mentorica pri doktoratu mnogim mladim istraživačima, od kojih je jedan profesor na University of Cincinnati, SAD, a većina je dobila prestižne pozicije na slovenačkim institucijama.

Vodila je nekoliko bilateralnih projekata, Institut za fiziku u Sarajevu i Northwestern University, SAD (1984–1992). Na Institutu Jožef Stefan vodila je istraživački projekt grupe za istraživanje teorije čestica, nukleona i polja (2001–2018). Od 2015. do 2020. bila je saradnica na COST projektu (EU cooperation in science and technology).

Autorica je više od 150 objavljenih naučnih radova na području fizike elementarnih čestica. Njeni radovi su citirani više od šest hiljada puta (h faktor 42). U svojim radovima bavila se različitim aspektima interakcija elementarnih čestica, koje su danas opisane teorijom poznatom pod imenom *Standardni model*. U posljednjih deset godina njena istraživanja su bila posvećena traganju za novom teorijom. Takve teorije omogućavaju opis pojava koje se razlikuju od predviđanja Standardnog modela. Njen najvažniji članak je citiran više od 700 puta (*On the $B \rightarrow D^* \tau \nu$*

Sensitivity to New Physics, Svjetlana Fajfer, Jernej F. Kamenik, Ivan Nisandzic. Phys. Rev. D85 (2012) 094025).

U posljednjih pet godina imala je više od 25 pozvanih predavanja na najznačajnijim konferencijama na području fizike elementarnih čestica.

Za postignute rezultate svojih istraživanja je 1986. godine dobila nagradu *Veselin Masleša*, a godine 2007. dobila je Zoisovu nagradu Republike Slovenije za odlične naučne rezultate.

Za domaću članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabrana je 2018. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Milenko S. Filipović

(1902–1969)

MILENKO S. FILIPOVIĆ rođen je 1902. godine u Bosanskom Brodu. Ranu mladost proveo je u rodnom mjestu, zatim u Podlugovima, Modriči i Tuzli, gdje je završio gimnaziju 1921. godine. Na Univerzitetu u Beogradu studirao je grupu nauka: geografija, etnologija, arheologija i nacionalna istorija. Diplomirao je 1925, a doktorirao je 1928. godine iz etnologije.

Od 1925. do 1930. bio je suplent i profesor srednje škole u Sarajevu i Velesu. Od 1930. do 1941. bio je docent i vanredni profesor u Skoplju. Od 1945. do 1950. radio je u Etnografskom muzeju u Beogradu, od 1950. do 1955. bio je naučni saradnik Etnografskog instituta SANU. Od 1955. do 1962. godine bio je redovni profesor Univerziteta u Sarajevu. Od 1959. do 1962. bio je direktor Balkanološkog instituta Naučnog društva SRBiH. Bio je član i saradnik više stranih stručnih i naučnih društava i asocijacija (u Americi, Francuskoj i dr.), objavljujući i u uglednim časopisima i izdanjima u Njemačkoj, Austriji, Švedskoj, Engleskoj, SAD-u, Bugarskoj, Mađarskoj i dr.

Djelatnost akademika Filipovića je daleko prevazilazila okvire rada pobrojanih institucija za koje je bio službeno vezan: pokretao je, osnivač i uređivao mnogobrojne stručne i naučne časopise i publikacije; bio je inicijator i osnivač, u dva maha, stručnih udruženja jugoslovenskih etnologa; pokretao, organizovao i vodio obimne naučne projekte i interdisciplinarna istraživanja u raznim krajevima naše zemlje.

Naučnim radom počeo se baviti rano. Još kao student 1924. godine objavljuje prve radove. Njegov naučni rad je usmjeren u mnogim pravcima i nema gotovo nijednog važnijeg pitanja iz jugoslovenske etnologije koje on nije dotakao. Počeo je sa istraživanjima u Bosni, ali su se ona kasnije protekla najprije na Makedoniju, zatim na Srbiju, posebno Vojvodinu, na Crnu Goru, Kosovo, Hercegovinu te u manjoj mjeri na Slavoniju, Hrvatsku i djelomično na Sloveniju. Pomenuti krajevi obuhvaćeni su većim brojem njegovih monografija, studija i rasprava, u kojima dominiraju problemi porijekla stanovništva (etničke historije) i naselja. Kao istraživač on se interesovao ne samo za južnoslovenske narode već i za ostale stanovnike Balkana i stare balkanske narode: Albance, Cincare, Cigane, Čerkeze, Turkmene i dr. Posebno se bavio pojavama koje su zajedničke kod dva ili više balkanskih naroda, tj. balkanologijom.

Posljednjih petnaestak godina svoga rada posvetio je istraživanju pojava iz društvenog života naših naroda, oblike tradicionalne socijalne organizacije — brak, porodicu, srodstvo, zadrugu, bratstvo, pleme, selo kao zajednicu, zatim socijalno-psihološke teme: samoubistvo, eutanaziju i dr.

Mnogobrojni su i njegovi radovi iz domena narodne religije, vjerovanja, pogleda na svijet, običaja, materijalne kulture, tradicionalnih pravnih institucija, narodne usmene književnosti, kao i radovi o kulturnim uticajima i promjenama, metodološkoj problematici, pojedinim istaknutim naučnim radnicima itd.

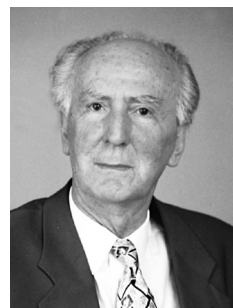
Odlikovan je s više ordena i dobitnik je nekoliko nagrada.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka 1955. godine. Osnivanjem Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 1966. godine nastavlja biti njen redovni član.

Premинуo je u Beogradu 1969. godine.

Muhamed Filipović

(1929–2020)

MUHAMED FILIPOVIĆ rođen je 1929. godine u Banjoj Luci. U rodnom gradu završio je osnovnu školu i realnu gimnaziju. Filozofiju, uz prirodne nauke i historiju, studirao je u Beogradu i Zagrebu, a diplomirao je 1952. godine. Doktorat iz filozofije odbranio je 1961. godine na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Iste godine biran je za docenta, 1967. godine za vanrednog, a 1972. za redovnog profesora. Na Odsjeku za filozofiju i sociologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu predavao je predmete: Logika, Gnoseologija, Ontologija, Opća sociologija, Povijest socijalnih i političkih doktrina, Metodologija socioloških istraživanja, Politička ekonomija, Logika sa metodologijom i Metodologija znanstvenog rada.

Od prvog izbora do penzionisanja 1999. godine, redovno je predavao navedene predmete na svom fakultetu, a gostovao je i na drugim fakultetima i naučnim institucijama u tadašnjoj državi i inozemstvu (Njemačka, Austrija, Danska, Norveška, Švedska, Švajcarska, Velika Britanija, Sjedinjene Američke Države, Kanada i SSSR). Pisac je velikog broja studija, monografija i drugih djela iz više naučnih oblasti: logike, historije filozofije, historije duhovnog i kulturnog života Bosne i Hercegovine, estetike, sociologije i politike. Pisao je i književne kritike i eseje i vodio brojne polemike i rasprave o mnogim društvenim problemima. Bavio se i leksikografijom i bio glavni odgovorni urednik Enciklopedije Jugoslavije za Bosnu i Hercegovinu. Svojim radovima i istupima u javnosti otvarao je brojna pitanja, inicirao rasprave i polemike koje su imale odjeka u našoj javnosti.

Na temelju uvida u obimnu bibliografiju može se zaključiti da je bio naučnik, naučnoistraživački radnik, produktivan pedagog i univerzitetski profesor. Bio je angažiran intelektualac, a široj javnosti su poznati njegovi brojni tekstovi u dnevnoj i periodičnoj štampi.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine u Odjeljenje društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka), a za redovnog 1987. godine. Bio je potpredsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1999. do 2008. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2020. godine.

Nedim Filipović

(1915–1984)

NEDIM FILIPOVIĆ rođen je 1915. godine u Glamoču. Osnovnu školu završio je u Ključu, a gimnaziju u Sarajevu. Studirao je u Beogradu i Istanbulu. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1939. godine. Glavne discipline njegove struke su orijentalistika i nacionalna historija.

Prije fašističkog napada na Jugoslaviju, bio je profesor gimnazije u Sarajevu. Od 1941. godine saradivao je u Narodnooslobodilačkom pokretu. Do oslobođenja zemlje i dalje, u toku jedne godine, radio je kao profesor u Mostaru. Poslije je prešao je u Sarajevo. Tu je radio kao upravnik Kursa za stvaranje učiteljskog kadra, nastavnik na Učiteljskoj školi i Prvoj muškoj gimnaziji istovremeno. U narednim godinama bio je angažovan u Sarajevu u radu oko obrazovanja prosvjetnih radnika. U isto vrijeme je nekoliko godina radio u Sindikatu za prosvjetne radnike. Nakon toga postavljen je za kustosa Zemaljskog muzeja u Sarajevu. Našao se u prvoj generaciji novoosnovanog Instituta za društvene nauke u Beogradu. Iza toga izabran je za docenta Filozofskog fakulteta u Sarajevu. U toku naredne dvije godine obavljao je dužnost predsjednika Skupštine grada Sarajeva.

Punih 26 godina radio je na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Po užoj struci je turkolog i tu djelatnost razvija dalje na Filozofskom fakultetu. Osnovnu naučnu djelatnost usmjerava na probleme historije naših naroda u periodu osmanske vladavine, ali ima ostvarenja koja ulaze i u šire okvire osmanistike uopšte. Bio je vrstan znalac orijentalnih jezika, turske, arapske i perzijske historije i kulture. Radovi koje je pisao spadaju u tri grupe: problemi agrarnih odnosa u osmanskoj imperiji s posebnim interesom prema ovoj historijskoj materiji u našim krajevima; problemi procesa islami-zacije, te radovi iz domena historije orijentalnih književnosti.

Odlikovan je mnogim ordenima i nagradama.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje isto-rijsko-filoloških nauka 1967, a za redovnog 1973. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1984. godine.

Gjorgji Filipovski

(1919–2019)

GJORGJI FILIPOVSKI rođen je 1919. godine u Soroviču (Egejska Makedonija). Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Bitolju, a diplomirao je na Poljoprivrednom fakultetu u Sofiji. Doktorirao je 1959. godine na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu.

Na Univerzitetu je obavljao niz značajnih funkcija. Bio je rektor Univerziteta u periodu obnavljanja Univerziteta poslije zemljotresa, dekan Poljoprivrednog fakulteta, prodekan i starješina Odsjeka. Nalazio se na dužnosti predsjednika Savjeta za naučni rad SR Makedonije i član Koordinacionog odbora za nauku SFRJ.

Svojim naučnim opusom od preko 200 naučnih radova i knjiga dao je značajan doprinos razvoju pedologije u Jugoslaviji i Makedoniji. Naročito su značajni njegovi doprinosi u proučavanju i meioraciji halomorfnih zemljišta. U toj oblasti stekao je ugled i priznanje i u međunarodnim pedološkim krugovima.

Druga oblast kojoj se posvetio jeste klasifikacija zemljišta. On je jedan od koautora novije klasifikacije jugoslovenskog zemljišta, koja je prevedena i na engleski jezik. Njegova istraživanja dala su naučnu osnovu za razvoj irigacionih sistema u Makedoniji, čime je, pored priloga nauci, dao i značajan doprinos privrednom razvoju Makedonije i Jugoslavije.

Za svoj naučni, stručni, pedagoški i društveni rad dobio je više priznanja i nagrada. Bio je član Makedonske akademije nauka i umjetnosti.

Za člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (današnji inostrani) izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Skoplju 2019. godine.

Eli Finci

(1911–1980)

ELI FINCI rođen je 1911. godine u Sarajevu. Osnovno školovanje i šest razreda gimnazije završio je u rodnom mjestu. Sedmi i osmi razred polagao, privatno, u Beogradu i Sremskim Karlovcima.

Pisanjem se počeo baviti vrlo mlad, u 19. godini, javljajući se u dnevnim listovima i časopisima. Bio je novinar u *Večernjaj pošti*, *Jugoslovenskam listu* i sarajevski dopisnik *Pravde* i *Vremena*. U oblasti književne i pozorišne kritike saradivao je u *Zapisima*, *Valjcima*, *Književnoj kovačnici*, *Životu i radu*, *Književnaj krajini*, *Srpskom književnom glasniku*, *Pregledu*, *Našoj stvarnosti*, *Umetnosti i kritici* i dr.

Krajem 1935. pokrenuo je u Sarajevu časopis *Brazda*, koji je policija ubrzo zabranila. Od 1936. stalno živi u Beogradu. Jedno vrijeme bio je urednik u izdavačkom preduzeću Geca Kona.

Učestvovao je u narodnooslobodilačkom ratu od 1941. godine. Po oslobođenju bio je urednik *Borbe*, direktor Dizjuga, direktor Jugoslovenskog dramskog pozorišta (u dva perioda), direktor izdavačke kuće Nolit. Urednik časopisa *Književnost* bio je od 1948. do 1968. godine. Dugi niz godina bio je stalni pozorišni kritičar *Politike*. Pored niza kritika, feljtona i eseja, objavljenih u dnevnoj štampi, nedjeljnicima i časopisima, objavio je brojne knjige. Prevodio je sa francuskog i bio urednik biblioteke Putevi.

Nosilac je više ratnih i mirnodopskih odlikovanja.

Za domaćeg člana (današnji insotrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Preminuo je u Beogradu 1980. godine.

Jahiel Finci

(1911–1977)

JAHIEL FINCI rođen je 1911. godine u Sarajevu. Osnovnu i srednju školu završio je u Sarajevu. Studirao je u Pragu, gdje je juna 1936. godine diplomirao na Arhitektonskom fakultetu Visoke tehničke škole.

Nakon završetka studija radio je do početka rata 1941. godine kao arhitekt na stručnim projektantskim i teorijskim problemima. Od 1941. do 1945. bio je u Narodnooslobodilačkoj vojsci i partizanskim odredima Jugoslavije. Nosilac je *Partizanske spomenice 1941. godine*. U narodnooslobodilačkoj vojsci imao je razne funkcije, od borca do povjerenika za građevine ZAVNO-BiH-a. Nakon formiranja prve vlade Bosne i Hercegovine, u maju 1945. godine, postavljen je za prvog pomoćnika ministra građevina. Tu dužnost je obavljao sve do avgusta 1949. godine, tj. do osnivanja Tehničkog fakulteta i do izbora za vanrednog profesora.

Još za vrijeme rata, kao povjerenik za građevine ZAVNOBiH-a, a poslije rata kao pomoćnik ministra građevina, radio je kao organizator obnove i izgradnje zemlje i cjelokupne arhitektonske i građevinske službe. Osnivač je *Tehničkih baza* za obnovu naselja, niza građevinskih i projektantskih preduzeća i biroa, stručnih škola, Zavoda za stambenu izgradnju Bosne i Hercegovine i jedan od osnivača Tehničkog fakulteta i Univerziteta u Sarajevu.

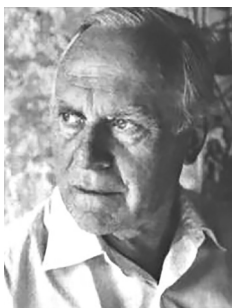
Kao osnivač i dugogodišnji direktor Zavoda za stambenu izgradnju SRBiH, stalno je aktivno učestvovao u publikacijama Zavoda, koji je izdao preko 40 publikacija.

Njegov naučni i stručni rad obuhvata: 60 radova, studija i monografija i prikaza, od kojih 25 većih, posebno štampanih radova; 22 značajna referata i saopštenja podnesena na kongresima i simpozijumima; šest naslova o sudjelovanju na arhitektonskim izložbama; 10 naslova o učestvovanju u redakcijama časopisa, od toga pet je napisao kao glavni urednik; 80 idejnih i glavnih projekata i elaborata stručnog karaktera i 22 javna priznanja (nagrade) dobivena na javnim arhitektonskim konkursima.

Nosilac je niza posebnih nagrada, počasti i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1967, a za redovnog 1969. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1977. godine.

Cvito Fisković

(1908–1996)

CVITO FISKOVIĆ rođen je 1908. godine u Orebiću. Studij historije umjetnosti i arheologije završio je 1934. godine na Sveučilištu u Zagrebu, gdje je 1938. godine i doktorirao. Njegova cjelokupna naučna i društvena djelatnost vezane su uz istraživanje i predstavljanje, te zaštitu kulturne baštine. Zaslužan je i za izgradnju principa očuvanja spomenika još dok je bio u redovima Narodnooslobodilačke borbe. Uporedo s veoma opsežnim naučnim radom, stalno je doprinosa stvaranju novih odnosa prema kulturnom naslijeđu ucrtavajući metodološko-teoretske pretpostavke za njegovo izučavanje i tumačenje, pa je stekao izuzetan ugled u domaćoj i međunarodnoj naučnoj i stručnoj javnosti.

Bio je kustos Arheološkog muzeja u Splitu, direktor Konzervatorskog zavoda za Dalmaciju i voditelj Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku. Razvio je i unaprijedio službu zaštite spomenika kulture u Dalmaciji. Objavio je brojne knjige, rasprave i članke, a bio je i urednik nekoliko stručnih i naučnih časopisa.

Aktivno je učestvovao i pomagao u akcijama na planu zaštite spomenika kulture i izučavanju baštine Bosne i Hercegovine. Kao konzervator, bio je član nekoliko komisija oformljenih pri rješavanju problema urbanih cjelina Mostara, Počitelja, Trebinja i u ostalim dijelovima Hercegovine. Poseban doprinos dao je u razjašnjavanju veza starijeg bosanskohercegovačkog likovnog stvaralaštva s onim u primorju, ukazujući na dvosmjernost dodira i međusobnih utjecaja.

Za svoj naučni, stručni, pedagoški i društveni rad dobio je više priznanja i nagrada.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti i Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1984. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Preminuo je u Splitu 1996. godine.

Ivan Focht

(1927–1992)

IVAN FOCHT rođen je 1927. godine u Sarajevu gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Sudjelovao je u NOB-u u periodu 1941–1945. god. Diplomirao je 1951. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na grupi filozofija. Iste godine, izabran je za asistenta na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, najprije na predmetu Logika, a zatim na predmetu Estetika. Za vanrednog profesora na istom Fakultetu izabran je 1962, a za redovnog 1968. godine.

Doktorirao je 1958. godine u Zagrebu na temu *Hegelovo učenje o odumiranju države*. Ova doktorska disertacija objavljena je 1961. godine pod naslovom *Sudbina umjetnosti*. Na specijalizaciji i studijskom radu boravio je u inostranstvu u tri navrata: u Münchenu, Frankfurtu, Kelnu i Amsterdamu.

Ivan Focht je bio višegodišnji urednik lista *Odjek* i časopisa *Izraz* u Sarajevu. Bio je jedan od urednika edicije Logos IP *Veselin Masleša*, član Savjeta časopisa *Encyclopedia moderna* i *Praxis* u Zagrebu i predsjednik Jugoslovenskog udruženja za filozofiju.

Predavao je kao honorarni nastavnik na Muzičkoj akademiji u Sarajevu i na mnogim javnim tribinama.

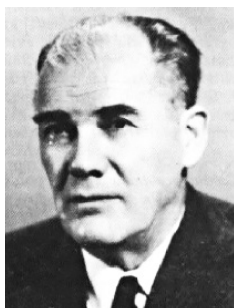
Pored ostvarenog velikog broja studija, pokazao je i izuzetnu originalnost naučne misli u konstituiranju jedne moderne estetičke teorije. On nastoji da u samom umjetničkom djelu vidi onaj najobjektivniji momenat estetičkog fenomena iz koga se može iščitati sve što je u njemu estetički relevantno. Približavajući se, u tom pogledu, fenomenološkoj filozofiji i estetici (Husserl, Ingarden, Adorno, Hartmann, Riezler), on posmatra umjetničko djelo kao estetičko biće koje se po nečemu razlikuje od drugih bića.

U svojoj *konstitutivnoj* ontološkoj analizi umjetničkog djela uočio je da umjetničko djelo posjeduje, nasuprot Hartmannovom učenju o dva plana (*prednjem* i *zadnjem*), tri plana svoje ontološke strukture: materijalno-fizikalni, predmetno-prikazivački i duhovno-metafizički.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine u Odjeljenje društvenih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 1992. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1975. godine.

Pavle Fukarek

(1912–1983)

PAVLE FUKAREK rođen je 1912. godine u Sarajevu, gdje je stekao osnovno i srednje obrazovanje. Poljoprivredno-šumarški fakultet završio je u Zagrebu 1938. godine, a na istom fakultetu odbranio je doktorat nauka 1951. godine.

Bio je učesnik u NOB-u od 1941. godine djelujući ilegalno u Nevesinju i Mostaru. Poslije oslobođenja radio je u Ministarstvu šumarstva i u Planskoj komisiji NRBiH. U toku 1948. izabran je za honorarnog predavača na Visokoj školi za planinsko gazdovanje, 1949. za asistenta, 1952. za docenta, 1957. za vanrednog, te 1961. godine za redovnog profesora na Šumarskom fakultetu u Sarajevu. U akademskoj 1959/1960. bio je dekan ovog fakulteta.

Oblasti naučnog rada bile su mu ekologija, horologija i taksonomija šumskog drveća, zatim fitocenologija i zaštita prirode. Od 1935. godine objavio je preko 200 naučnih i stručnih radova, te mnogobrojne prikaze i ocjene naučne literature. Značajniji radovi su mu studije o rasprostiranju, ekologiji i cenologiji nekih značajnijih vrsta drveća i grmlja Balkanskog poluotoka, te opširne studije o fitocenoza šuma Dinarskih planina, a posebno Nacionalnog parka Sutjeska, prašume Perućica i školskog dobra *Igman* kod Sarajeva.

Aktivno je učestvovao u svim akcijama za zaštitu i unapređenje životne sredine, a posebno u Savezu gorana Bosne i Hercegovine.

Bio je član Inicijativnog odbora za osnivanje Naučnog društva Bosne i Hercegovine. Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka izabran je 1962. godine, a za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 1967. godine.

Za svoj rad odlikovan je brojnim ordenima i nagradama.

Premинуo je u Sarajevu 1983. godine.

Bobodžan Gafurovič Gafurov

(1908–1977)

BOBODŽAN GAFUROVIČ GAFUROV rođen je 1908. godine u Kišlaku (nomadskom zimskom staništu) Ispisar Hodžentskog rejona u Tadžikistanu. Godine 1935. završio je studij žurnalistike. Radio je jednu godinu kao redaktor novina *Kzıl Tadžikistan*. Od 1936. bio je angažovan na partijskom radu. Od 1946. do 1956. bio je prvi sekretar CKKP Tadžikistana. Godine 1956. imenovan je za direktora Instituta vostokovjedenija Akademije nauka SSSR-a.

U vrijeme dok je još bio partijski radnik, četrdesetih godina, počeo se baviti naučnim radom. Odbranio je disertaciju za kandidata historijskih nauka 1941. godine, a stepen doktora historijskih nauka stekao je 1952. godine. Prvi naučni stepen stekao je studijom iz islamistike, a najviše radova je posvetio historiji svoga naroda, Tadžika. Bavio se historijom Kušanskog carstva.

Kao direktor Instituta vostokovjedenija povezoao je tradicionalni način rada u orijentalistici sa savremenim problemima u razvitku zemalja Istoka. Kao predsjednik Komiteta za izučavanje centralne Azije, mnogo se zauzimao da se u okvirima UNESCO-a održe pojedine međunarodne naučne konferencije.

Bio je glavni redaktor ili u redakciji mnogobrojnih orijentalističkih izdanja, a za niz tih izdanja napisao je i predgovore. Objavio je mnogo prikaza i prigodnih članaka iz svoje struke, a dao je i nekoliko važnijih napisa o organizaciji rada na orijentalistici u SSSR-u.

Dobitnik je brojnih nagrada.

Bio je član Akademije nauka Tadžikistana i Akademije nauka SSSR-a.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1972. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Dušanbeu 1977. godine.

Ejup Ganić

EJUP GANIĆ rođen je 1946. godine u Sebečevu kod Novog Pazara. Dodiplomske studije na Tehnološko-metalurškom fakultetu (1970) i postdiplomske studije (1972) završio je na Univerzitetu u Beogradu. Doktorsku disertaciju (1976) odbranio je na MIT-u (Massachusetts Institute of Technology), Boston, SAD, a počasni doktorat dodijeljen mu je na University of Buckingham u Velikoj Britaniji (2009). Akademsku karijeru započeo je u SAD: predavač na MIT (1976); docent na State University of New York – Buffalo (1976/77); University of Illinois tenure professor (1980) i, kasnije, profesor na Mašinskom fakultetu u Sarajevu (1985); gostujući profesor na Lomonosov-Moscow State University (1989); Moscow Technical University Baumanana (1990) i profesor inženjerskih nauka na Sarajevo School of Science and Technology (od 2004).

Objavio je veći broj naučnoistraživačkih radova u vodećim svjetskim časopisima i zbornicima međunarodnih naučnih konferencija, pretežno u oblasti termo-fluidnih nauka. Njegova istraživanja (finansirana dominantno od državnih institucija i kompanija u SAD) obuhvataju eksperimentalni pristup u kombinaciji s teoretskim istraživanjima prijenosa toplote i mase i višestruko su citirana u vodećim bazama podataka. Vlasnik je USA Patenta 4,398,393. Autor, koautor i urednik je devet knjiga iz domena inženjerskih nauka.

Pored ovih aktivnosti, trajan doprinos području termo-fluidnih nauka dao je i kroz tri projekta koja su doprinijela razvoju ove naučne oblasti u svijetu:

Knjige *Handbook of Heat Transfer Fundamentals* (McGraw-Hill 1985) i *Handbook of Heat Transfer Applications* (McGraw-Hill 1985), koje je priredio sa profesorima W. M. Rohsenow i J. P. Hartnett, bile su skoro tri decenije osnovna literatura u oblasti inženjerske termotehnike u svijetu. *McGraw-Hill Handbook of Essential Engineering Information and Data* (1990) i *McGraw-Hill's Engineering Companion* (2002) priređeni sa Tyler G. Hicks, pripadaju temeljnim inženjerskim publikacijama ovog izdavača. Izdavački savjet McGraw-Hill uvrstio je ova djela u kapitalna djela inženjerske literature.

Međunarodni časopis *Experimental Thermal and Fluid Science* (Elsevier New York), čiji je osnivač početkom 80-ih i prvi glavni i odgovorni urednik, postao je jedan od vodećih časopisa u svijetu u oblasti termo-fluidnih nauka sa naglaskom na domen eksperimenta.

Krajem 80-ih osniva i registrira svjetsku konferenciju za eksperimentalnu termodinamiku, mehaniku fluida i prostiranje toplote (*World Congress on Experimental Heat Transfer, Thermodynamics*

and Fluid Mechanics) koja se periodično (uglavnom svake treće godine) organizira u svjetskim centrima koji imaju adekvatnu infrastrukturu za forume ove vrste. Ova konferencija dodjeljuje i jednu od najprestižnijih svjetskih nagrada za naučna dostignuća u oblasti termodinamike, mehanike fluida i prostiranja toplote (*Nusselt-Reynolds Award*).

Na univerzitetima na kojima je duže radio (University of Illinois, Univerzitet u Sarajevu – Mašinski fakultet) razvio je laboratorije (laboratorija za dvofazni tok i laboratorija za sagorijevanje na University of Illinois; istraživačka laboratorija za dvofazni tok i prijenos toplote na Univerzitetu u Sarajevu) i osposobio kadar koji je pod njegovim mentorstvom stekao doktorske disertacije i nastavio akademski i naučnoistraživački rad na Univerzitetu u Sarajevu i University of Illinois u Chicagu.

Rukovodio je osnivanjem UNIS-Instituta koji je funkcionisao u periodu 1982–1990. U ovom periodu obavljao je funkciju direktora Instituta i člana Poslovnog odbora za razvoj kompanije UNIS – najvećeg proizvođača iz domena namjenske industrije u bivšoj Jugoslaviji. U toku 2003. godine osnovao je prvi privatni univerzitet u našoj zemlji (*Sarajevo School of Science and Technology – SSST*) sa nastavom na engleskom jeziku. Ovaj univerzitet je 2019. godine, na osnovu londonske QS University Rankings liste, uvršten u 600 najboljih univerziteta u svijetu. Na univerzitetu se trenutno izučavaju medicinske nauke (opšta medicina, stomatologija i farmacija), kompjuterske nauke i informacioni sistemi, game design and development, političke nauke i internacionalni odnosi, ekonomija, biznis i film.

Dobitnik je značajnih priznanja u zemlji i inostranstvu za doprinos nauci. U periodu 1990–2000. godine bio je aktivan u politici: član Predsjedništva Bosne i Hercegovine 1990–1996; predsjednik/potpredsjednik FBiH 1994–2000. godine. Među domaćim i inostranim priznanjima za odbranu države Bosne i Hercegovine dobio je i orden *Alem bosanskog gazije*.

Jedan je od osnivača *Center for Democracy in Vienna* i prvi njen predsjednik (1996–2001). Osnivač je i predsjednik MET Fondacije koja pruža superviziju i podršku mladim poduzetnicima od 1998. godine.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje tehničkih nauka 1995, a za redovnog 2005. godine.

Jakob Gaon

(1914–1995)

JAKOB GAON rođen je 1914. godine u Travniku, gdje je završio klasičnu gimnaziju. U Beogradu je 1939. diplomirao na Medicinskom fakultetu, a 1950. godine s odličnim uspjehom položio specijalistički ispit iz epidemiologije.

Od 1941. do 1945. bio je u ratnom vojnom zarobljeništvu u Njemačkoj. Nakon terenskog rada u Goraždu, gdje je radio kao sreski ljekar od 1945. do 1947. godine izabran je 1948. godine za asistenta, 1954. za docenta, 1960. za vanrednog, a 1964. godine za redovnog profesora za predmet Epidemiologija na Medicinskom fakultetu u Sarajevu.

Postdiplomsku specijalizaciju u toku 1952. godine obavio je u higijenskom institutu u Zürichu, u tropskom institutu u Hamburgu i u školi za higijenu i tropske bolesti u Londonu. U toku 1959–1960. radio je šest mjeseci u nacionalnoj laboratoriji za rikecijalna oboljenja u Hamiltonu (Montana, USA).

Doktorsku disertaciju iz epidemiologije rikecijalnih oboljenja odbranio je 1964. godine i imenovan je za doktora medicinskih nauka. Objavio je brojne radove u naučnim i stručnim medicinskim publikacijama. Od posebnog značaja za medicinsku nauku su originalni radovi u kojima on ispituje epidemiologiju rikecioza, naročito pjegavog tifusa i njegovog recidiva. Rezultati tih radova citiraju se u mnogim domaćim i stranim časopisima i udžbenicima.

Kao šef Instituta za epidemiologiju, akademik Gaon, je u stalnom stručnom i naučnom kontaktu s odgovarajućim ustanovama u Jugoslaviji, a od inostranih s Harvardskom školom za javno zdravlje (Boston, USA), s Institutom za tropske bolesti (Hamburg, Njemačka), s internom klinikom Western Univerziteta (Cleveland, USA) i s Rocky Mountain Laboratory (Hamilton, USA).

Bio je predsjednik Savjeta Medicinskog fakulteta u Sarajevu i predsjednik Savezne epidemiološke i Republičke epidemiološke komisije za zarazne bolesti, član Vijeća za naučni rad i postdiplomsku nastavu i član Nastavno-obrazovnog vijeća UMC-a u Sarajevu. Više godina je odgovorni urednik časopisa *Folia Medica Facultatis Universitatis Saraeviensis*.

Za svoj naučni i stručni rad više puta je odlikovan.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1967. godine, a za redovnog 1973. godine.

Preminuo je u Zagrebu 1995. godine.

Milutin Garašanin

(1920–2002)

MILUTIN GARAŠANIN rođen je 1920. godine u Beogradu, gdje je završio sve stepene obrazovanja (klasičnu filologiju i arheologiju na Filozofskom fakultetu). Doktorsku disertaciju odbranio je 1950. na Filozofskom fakultetu u Ljubljani sa izvanrednim uspjehom.

Poslije kraćeg rada u Muzeju grada Beograda, Garašanin prelazi u Narodni muzej u Beogradu i u vremenu od 1946. do 1950. godine vrši dužnost asistenta. U 1950. godini izabran je za naučnog saradnika Arheološkog instituta Srpske akademije nauka i umjetnosti, da bi 1958. godine bio biran za vanrednog, a 1962. godine za redovnog profesora Filozofskog fakulteta u Beogradu.

Pored niza dužnosti koje je godinama obavljao, postavljen je i za glavnog redaktora *Arheološkog pregleda* i *Inventara Archaeologica*.

Tokom svog naučnog djelovanja izveo je čitav niz terenskih arheoloških istraživanja, čime je u značajnoj mjeri obogatio znanja o pojedinim periodima na području centralnog Balkana i Makedonije. Među veća istraživanja spadaju ona u Žarkovu kod Beograda, Belotiću i Beloj Crkvi (zapadna Srbija), Bubnju kod Niša, Pavlovcu kod Vranja, Radanju, Vršniku i Anzabegovu (sve kod Štipa) itd. Radi se o naseljima i o nekropolama sa vrlo različitim kulturnim inventarom.

Njegov naučni rad odvijao se u kompleksnom izučavanju prahistorije jugoistočne Evrope. U ovom domenu koristio se rezultatima vlastitih istraživanja u Srbiji i Makedoniji, a zatim i komparativnim materijalom iz zemalja jugoistočne Evrope. Uveo je čitav niz novih pojmova u prahistoriju jugoistočne Evrope (Bubanj - Hum, Mediana, Dubovac - Žuto Brdo i sl.). Prezentirao je i sintezu o čitavoj starijoj prahistoriji Makedonije, koja je do njega bila potpuno nepoznata.

Posebnu pažnju posvećivao je genezi i hronologiji pojedinih prahistorijskih grupa, kao i njihovom međusobnom odnosu. On je uveo u nauku termin *balkansko-anadolski* kompleks i obradio mnoge konkordanse ovih oblasti u neolitskom i bronzanom dobu. Pored toga izučavao je porijeklo i nastanak paleobalkanskih naroda. Njegovi doprinosi u tom pogledu veoma su dragocjeni. Bavio se indoevropskom seobom i indoevropskim pitanjem, pa je u rješavanju tog problema stavio u prvi plan arheološki materijal. Tako se pojavila i teza o velikom uticaju stepskih elemenata u indoeuropeizaciji južne Evrope, što je danas u osnovnim linijama prihvaćeno u nauci.

Na planu metodološke problematike najznačajniji su njegovi doprinosi koji se odnose na pitanje kontinuiteta u razvoju prahistorijskih grupa i prahistorijskog društva, kao i na način kombinovanog iskorištavanja pisanih izvora i arheološke dokumentacije.

Odlikovan je brojnim nagradama i priznanjima.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Preminuo je u Beogradu 2002. godine.

Velibor Gligorić

(1899–1977)

VELIBOR GLIGORIĆ rođen je 1899. godine u Ripnju, Srbija. Završio je osnovnu školu i četiri razreda srednje škole u Beogradu prije Prvog svjetskog rata. Za vrijeme Prvog svjetskog rata, u izbjeglištvu u Francuskoj, pohađa drugi viši razred Liceja. Završava u Bolijeu kraj Nice kurs viših razreda srednje škole, koju organizuju srpske izbjegličke prosvjetne vlasti u Francuskoj. Godine 1918. na tom kursu položio je veliku maturu. Diplomirao je 1924. godine pravne nauke na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Počasni je doktor Univerziteta u Beogradu.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata interniran je u logor na Banjici, a iz njega deportovan u Njemačku.

Po završetku Drugog svjetskog rata bio je direktor Drame i upravnik Narodnog pozorišta u Beogradu, a zatim više od deset godina upravnik Jugoslovenskog dramskog pozorišta u Beogradu. U isto vrijeme predavao je Književnost kao honorarni profesor na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Imao je brojne funkcije u oblasti kulture i u društvenim organizacijama. U društveno-političkim strukturama, bio je savezni poslanik i predsjednik Sekcije interniraca Saveza boraca Jugoslavije.

Radio je u oblasti književne i pozorišne kritike, kao i u oblasti historije književnosti. Objavio je veći broj knjiga i publikacija. Neke od njih su: *Kritike*, *Pozorišne kritike*, *Matoš-Dis-Ujević*, *Srpski realisti*, *U vihoru*, *Knjiga i život*.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti, Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, Slovenske akademije znanosti i umjetnosti i Makedonske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Premинуo je u Beogradu 1977. godine.

Ivo Goldstein

Ivo GOLDSTEIN rođen je 1958. godine u Zagrebu. Historičar, diplomat, diplomirao je 1979. povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, doktorirao 1988. na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Zaposlen je od 1980. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je napredovao do zvanja redovnog profesora u trajnom zvanju (2007).

U prvom dijelu karijere bavio se bizantologijom i hrvatskom poviješću srednjega vijeka, kao i poviješću Židova u Hrvatskoj, a od sredine devedesetih i različitim aspektima hrvatske povijesti 20. stoljeća.

Goldsteinov opus sastoji se od tridesetak knjiga i dvjestotinjak znanstvenih i stručnih radova. Navodimo neke od njih: o hrvatskom srednjem vijeku objavio je knjige *Bizant na Jadranu 6-9. stoljeće* (1992), *Hrvatski rani srednji vijek* (1995), *Hrvati, hrvatske zemlje i Bizant* (2003). U suautorstvu s Borislavom Grginom izašla je *Europa i Sredozemlje u srednjem vijeku* (2006).

Niz Goldsteinovih cjelovitih tekstova o hrvatskoj povijesti počinje 1999. godine, kada objavljuje *Croatia: A History* (London – Montreal), potom slijede tri hrvatska izdanja – *Hrvatska povijest* (2003, 2008, 2013), kao i slovensko - *Hrvaška zgodovina* (Ljubljana, 2008).

U leksikografskom dijelu opusa ističe se suautorstvo (zajedno s V. Anićem) *Rječnika stranih riječi* (1999, 2. izd. 2000), kao i suautorstvo i članstvo u uređivačkom odboru *Hrvatskog enciklopedijskog rječnika* (2002). Goldstein je bio i urednik i glavni autor leksikografsko-historiografskog izdanja *Kronologija – Hrvatska – Europa – svijet* (1996; II. izd. 2002).

Niz knjiga posvećenih hrvatskoj povijesti 20. stoljeća počinje *Holokaustom u Zagrebu* (zajedno s ocem Slavkom, 2001) koja je doživjela američko izdanje – *Holocaust in Croatia* (US Holocaust Memorial Museum - University of Pittsburgh Press, Washington D. C. - Pittsburgh, 2016). Slijede *Židovi u Zagrebu 1918-1941* (2004), *Zagreb 1941-1945* (2011), *Povijest zagrebačke Klasične gimnazije* (zajedno s Agnezom Szabo, 2007) te *Jasenovac* (Zagreb, 2018, srpsko izd. Novi Sad 2019). Zajedno s ocem Slavkom napisao je *Jasenovac i Bleiburg nisu isto* (2011), *Tito* (2015, slovensko izd. Ljubljana 2017, srpsko izd. Novi Sad 2018) te *Tragika, mitomanija, istina – Jasenovac* (2016). Preveo je i prilozima te komentarom opremio traktat Theodora Herzla *Židovska država* (2011; 2. izd. Jeruzalem 2018).

Nastavljajući istraživanja povijesti Zagreba, Goldstein 2011. objavljuje *Zagreb 1941-1945.*, potom 2012–2013. skupno djelo *Povijest grada Zagreba I-II*, u kojem je jedan od dvanaestorice autora prvog sveska i autor 80% drugog sveska te gl. urednik.

Obimna *Hrvatska 1918-2008*. (2008) na početku je pregleda/sinteza hrvatske povijesti 20. stoljeća. Slijedila su proširena i dopunjena izdanja pojedinih dijelova te knjige - *Dvadeset godina samostalne Hrvatske* (2010), trotomna *Povijest Hrvatske 1945-2011*. (2011) u džepnom formatu. Objavio je i *Kontroverze hrvatske povijesti 20. stoljeća* (2019; II. izd. 2020.) te *Hrvatska 1990. – 2020.: godine velikih nada i gorkih razočaranja* (2021).

Goldstein je bio veleposlanik Republike Hrvatske u Francuskoj i pri UNESCO-u (2013–2017).

Urednik je većeg broja izdanja Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Židovske općine Zagreb, Židovske zajednice Bet Israel i *Novog Libera*.

Dobitnik je Nagrade grada Zagreba 2005. godine za ukupni znanstveno-istraživački doprinos te posebno za knjigu *Židovi u Zagrebu 1918-1941*. Odlikovan je 2007. godine Redom Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića za ukupni znanstveni doprinos.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2018. godine na prijedlog Odjeljenja humanističkih nauka.

Blagoje Govedarica

BLAGOJE GOVEDARICA rođen je 1949. godine u Bačkom Dobrom Polju kod Vrbasa u FNR Jugoslaviji, današnjoj Republici Srbiji. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Nikšiću. U periodu 1968–1973. studirao je arheologiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Magistrirao je 1980, a doktorirao 1988. godine tezom *Rano bronzano doba na području istočnog Jadrana*.

Odmah nakon diplomiranja, zaposlen je u Centru za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine kao stručni saradnik (1973–1980), naučni saradnik (1980–1988) i viši naučni saradnik (1988–1992). Godine 1992. seli u Njemačku gdje nastavlja arheološki rad kao naučni saradnik Zavoda za zaštitu spomenika pokrajine Brandenburg. U periodu 1995–1998. bio je na studijskim boravcima u Rumuniji, Bugarskoj, Moldaviji i Ukrajini. Godine 1998. predaje habilitacijsku monografiju *Komplex der frühen Ockergräber im karpatenbalkanischen Raum und im Steppengebiet Südost- und Osteuropas*. Nakon uspješno odbranjene habilitacije 1999. godine dobija visokoškolsku licencu (*venia legendi*) za prahistorijsku arheologiju.

Na Institutu za praistoriju i ranu istoriju Univerziteta u Heidelbergu bio je privremeni profesor u periodu 1999–2000, kao i docent u periodu 2000–2004. Na istom institutu imenovan je 2005. godine za vanrednog profesora. Godine 2007. prelazi u Berlin kao naučni saradnik Eurazijskog odjela Njemačkog arheološkog instituta. Uz to od 2008. godine djeluje kao honorarni profesor na Institutu za praistorijsku arheologiju Slobodnog univerziteta u Berlinu. U mirovinu odlazi 2015. godine, ali još uvijek aktivno djeluje na Univerzitetu u Berlinu i u Njemačkom arheološkom institutu, čiji je dopisni član od 2009. godine.

Od njegovih istraživanja ističu se rekognosciranja, sondažna i sistematska iskopavanja na oko 300 lokaliteta u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Njemačkoj, Moldaviji i Ukrajini. Autor je tri monografije i preko 100 naučnih radova.

Urednik je časopisa *Godišnjak/Jahrbuch Centra za balkanološka ispitivanja ANUBiH* od 2002. godine, te urednik i član redakcija mnogih zbornika i časopisa.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje humanističkih nauka 2008. Godine 2018. izabran je za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje humanističkih nauka.

Bogo Grafenauer

(1916–1995)

BOGO GRAFENAUER rođen je 1916. godine u Ljubljani. Predavao je kao redovni profesor Historiju Slovenaca na Filozofskom fakultetu u Ljubljani.

Prvo područje njegove naučne djelatnosti je izučavanje historije slovenačkih seljačkih buna, kao i seljačkih buna kod drugih jugoslovenskih naroda, prije svega hrvatskih seljačkih buna. Druga oblast njegovog naučnog rada odnosi se na proučavanje karantanskog perioda slovenačke historije. Treća oblast obuhvata probleme naseljavanja Južnih Slovena na Balkan i u Podunavlje. U radove iz tih naučnih oblasti unosi svoje veliko poznavanje medijevalistike. Što se tiče novije slovenačke historije, pisao je o koruškima Slovincima u XIX. i XX. vijeku, odnosno o aktuelnom pitanju koruških Slovenaca. Od njegovih sintetičkih radova treba istaći istoriju slovenačkog naroda, te prikaz slovenačke historije u prvoj i drugoj knjizi *Istorije naroda Jugoslavije* i u *Enciklopediji Jugoslavije* (do 1918. godine).

U komisijama za izradu prve i druge knjige *Istorije naroda Jugoslavije* bio je najaktivniji kao član uže redakcije i za prvu i za drugu knjigu. U drugoj knjizi ove Istorije napisao je odjeljak Katolička crkva u Bosni i franjevačka provincija Srebrenička Bosna. U publikaciji Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine *Predslovenski etnički elementi u etnogenezi Južnih Slovena* (Posebna izdanja XII) dao je prilog *Proces doseljavanja Slovena na zapadni Balkan i Istočne Alpe*.

Bavio se i teorijskim te metodološkim problemima, pa je o tome objavio udžbenik pod naslovom *Struktura in tehnika zgodovinske vede*. Bio je odgovorni urednik slovenačkog historijskog časopisa *Zgodovinski časopis* od 1947. do 1968. godine.

Bio je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Ljubljani 1995. godine.

Paolo Graziosi

(1906–1988)

PAOLO GRAZIOSI rođen je 1906. godine u Firenci gdje je završio školovanje. Od 1936. do 1939. godine bio je asistent na katedri za antropologiju Univerziteta u Firenci. U periodu od 1939. do 1953. godine bio je profesor Humane antropologije na Univerzitetu u Pizi, a od 1954. do 1974. profesor Antropologije na Univerzitetu u Firenci. Bio je i predsjednik Italijanskog instituta za prahistoriju i protohistoriju u Firenci.

Vodio je i učestvovao u terenskim istraživanjima na skoro svim kontinentima. Njegova uža specijalnost u toku tih istraživanja bile su paleolitska i mezolitska umjetnost, ali se nikad nije odrekao ni antropoloških studija. Najviše je radio na Siciliji, u Kalabriji i u Toscani. Pošto je bio vrstan stručnjak za istraživanje pećinskih stanica i pećinske umjetnosti, bio je često pozivan da učestvuje u raznim ekspedicijama, a neke od njih je i sam vodio. Istraživao je u Sahari, Libiji, Etiopiji, Somaliji, Keniji. Učestvovao je u antropološko-etnografskim ekspedicijama na Karakorum-Hindukuš, u Indiji i Afganistanu. Nekoliko godina radio je na terenima u Meksiku, Argentini, Čileu i Peruu. Također, istraživao je i pećinsku umjetnost i u Skandinaviji. Sva svoja saznanja iskoristio je za pisanje brojnih sintetičkih djela koja su veoma dobro ocijenjena u naučnoj javnosti. Također, veoma je poznat i po naučnim raspravama.

Pripadao je stalnom članstvu Italijansko-jugoslovenskog komiteta za izučavanje prahistorije i protohistorije obiju strana Jadrana, te jedno vrijeme i predsjednik tog komiteta. Osnivač je i duže vrijeme je bio urednik časopisa *Rivista di Scienze Preistoriche*. Bio je član Nacionalne akademije *Lincei* i Akademije za nauku i književnost *Toscana*.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Firenci 1988. godine.

Drago Grdenić

(1919–2018)

DRAGO GRDENIĆ rođen je 1919. godine u Križevcima, Hrvatska. Gimnaziju je pohađao u Gospiću, maturirao u Zagrebu (1937), a diplomirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (1942) hemijsku grupu predmeta.

Pomagao je narodnooslobodilački pokret (1941), otišao u partizane (1942), gdje je najprije bio u vojnim jedinicama, a zatim član Prosvjetnog odjela ZAVNOH-a (1944). Nakon oslobođenja bio je profesor Kemije na Višoj pedagoškoj školi u Splitu (1945), zatim asistent u Kemijskom zavodu Filozofskog fakulteta (1945) i na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilista u Zagrebu. Boravio je na specijalizaciji (1946–1948) iz rendgenske strukturne analize u Moskvi, u Institutu za organsku kemiju Akademije nauka SSSR-a, gdje je radio na određivanju kristalne i molekulske strukture organo-životinskih spojeva. Doktorirao s disertacijom iz tog područja na Sveučilistu u Zagrebu (1951). U Laboratoriju za kemijsku kristalografiju Sveučilista u Oxfordu (1955–1956) radio je na strukturi bakterijskog pigmenta feroverdina. Na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu izabran je za docenta (1952), zatim za vanrednog (1956) i redovitog profesora (1960), a 1952. godine i za predstojnika Zavoda za opću i anorgansku kemiju, koji je osnovan na njegov prijedlog i u kome i je i dalje vodio nastavu i obavljao naučni rad iz anorganske kemije i kristalokemije. Sudjelovao je u izgradnji Instituta *Ruđer Bosković* u Zagrebu, gdje je osnovao i vodio (1952–1961) istraživanja materijala posebnih svojstava i uveo metode rendgenske difrakcije, električnog dipolnog momenta, magnetokemije i dr. Bio je direktor Instituta za anorgansku i analitičku kemiju Sveučilista u Zagrebu (1960–1974). Bio je osnivač i predsjednik Jugoslovenskog centra za kristalografiju od 1966. godine. Dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta bio je u periodu 1960–1962, a prodekan iduće dvije godine, zatim predsjednik Hrvatskog kemijskog društva 1970–1972, član mnogih odbora i komisija s nastavnom, naučnom i društvenom djelatnošću.

Bio je član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 2018. godine.

Teodor Gregorič

(1911–1974)

TEODOR GREGORIČ rođen je 1911. godine u Prvačini, Slovenija. Osnovnu školu pohađao je u Deutschlandsbergu (Austrija) i u Sisku, a gimnaziju u Sisku, Sušaku i Subotici, gdje je i maturirao. Diplomirao je 1936. godine na Elektromašinskom odsjeku Tehničkog fakulteta u Beogradu.

Po završetku studija radio je u termoelektrani Borovo do 1941, kada dopijeva u njemačko zaobljeništvu i biva prebačen u Italiju. Godine 1943. bježi u Švicarsku, gdje radi kao volonter na Federalnoj visokoj tehničkoj školi (ETH) u Zürichu. Od januara do augusta 1945. radi u Vojnoj misiji FNR Jugoslavije u Francuskoj, nakon čega se vraća u Jugoslaviju. Po povratku u zemlju radi u Saveznom ministarstvu industrije kao glavni inženjer za elektrifikaciju Makedonije i Kosmeta te direktor izgradnje hidroelektrane *Mavrovo*. Godine 1948. prelazi u Savezni projektantski biro za termoenergetska postrojenja. Od 1951. je direktor tog biroa, zatim glavni inženjer za termoelektrane u Direkciji za elektrifikaciju FNRJ te tehnički direktor preduzeća *Termoelektro*. Premješten je u Elektroprojekt (kasnije Energoinvest) u Sarajevu, gdje ostaje do kraja života, najprije kao glavni inženjer za projektovanje termoelektrana, a od 1957. do 1960. je na čelu studijskog odjeljenja.

Godine 1959. boravi u nuklearnom centru u Sacley-u u Francuskoj gdje završava šestomjesečni postdiplomski kurs iz oblasti nuklearne tehnike.

Nakon osnivanja Mašinskog odsjeka Tehničkog fakulteta u Sarajevu 1958. godine angažuje se na pripremi programa studija iz energetike i na izboru nastavnog kadra. Za vanrednog profesora na Tehničkom fakultetu izabran je 1960, a 1964. za redovnog profesora na Mašinskom fakultetu, na predmetima Termodinamika i Prenos toplote. Doktorat nauka odbranio je 1969. Bio je prvi šef Katedre za termotehniku, kasnije Katedre za energetiku, a u dva izborna perioda (1960–1973) bio je dekan Mašinskog fakulteta u Sarajevu. Na postdiplomskom studiju Elektrotehničkog fakulteta u Zagrebu predavao je predmet Nuklearne elektrane.

Bio je jedan od vodećih projekatana i stručnjaka u oblasti termoenergetike u Jugoslaviji. Projektovao je prvu poslijeratnu termoelektranu *Madžari*, a zatim rukovodio idejnim projektima za sve naredne termoelektrane prve generacije, među kojima i TE *Kakanj*. U skladu s tadašnjim trendom, bio je pobornik gradnje nuklearnih elektrana kod nas i angažovao se na uvođenju i razvoju ove tehnologije. Još 1960, s prvim saradnicima u tek osnovanom IRCT, izrađen je prvi projekat nuklearne elektrane u Bosni i Hercegovini i počele su pripreme za ovladavanje nekom od tehnologija za proizvodnju opreme za ove elektrane u Energoinvestu. Lično se angažuje na promovisanju nuklearne

tehnike: održao je brojna predavanja i napisao više članaka o ovoj problematici. Kao član Stručnog savjeta Savezne komisije za nuklearnu energiju, rukovodi makroprojektom *Nuklearna energetika*.

Za svoj naučni i stručni rad više puta je odlikovan.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka.

Preminuo je u Sarajevu 1974. godine.

Ernest Grin

(1899–1976)

ERNEST GRIN rođen je 1899. godine u Slavonskoj Požegi, gdje je stekao osnovno i srednje obrazovanje. Medicinski fakultet i specijalizaciju iz dermatovenerologije završio je u Beču 1926. Radio je potom u Zagrebu, a 1934, nakon specijalizacije u SAD-u, došao je u Sarajevo, u kojem je proveo najveći dio svog života naučnika i kliničkog radnika, organizatora i pedagoga. Bio je profesor emeritus Medicinskog fakulteta u Sarajevu i direktor Zavoda za kožne i venerične bolesti *Dr. Simo Milošević* u Sarajevu. Još prije završetka Drugog svjetskog rata, objavio je više od dvadeset naučnih radova i saopštenja. Nakon oslobođenja zemlje zasnovao je i vodio dvije široko organizovane akcije: borbu protiv endemskog sifilisa i akciju na suzbijanju mikotičnih oboljenja u Bosni i Hercegovini. Obje ove akcije dale su izvanredne rezultate, stekle velika priznanja i poslužile kao model organizovane borbe protiv tih oboljenja u programu Svjetske zdravstvene organizacije.

Od 1949. bio je član Komiteta eksperata Svjetske zdravstvene organizacije. U posebnim misijama te organizacije boravio je u Tajlandu, Indoneziji, Iranu, Iraku, Siriji, Egiptu, Sudanu i u još nekoliko zemalja Azije i Afrike, u kojima je pružio značajnu pomoć u rješavanju zdravstvenih problema, a posebno u organizovanju akcije na suzbijanju endemskih treponematoza i mikotičnih oboljenja.

Istovremeno s ogromnim kliničkim, terenskim i organizacionim poslovima, uporno je radio na organizaciji naučnog rada u Zavodu za kožne i venerične bolesti i na Medicinskom fakultetu u Sarajevu, okupljajući i učestvujući neposredno u naučnim istraživanjima. U posljednjih tridesetak godina svoga života objavio je preko stotinu naučnih radova i saopštenja, posvećenih najvećim dijelom problemima endemskog sifilisa i mikotičnih oboljenja. Među većim brojem zapaženih i značajnih radova i studija dr. Grina posebno mjesto zauzima njegova monografija *Epidemiology and Control of Endemic Syphilis* (Ženeva 1953), standardno djelo iz problematike endemskih treponematoza u svjetskoj medicinskoj literaturi.

Dobitnik je brojnih odlikovanja i nagrada.

Od osnivanja Naučnog društva Bosne i Hercegovine bio je redovni član, kao i redovni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju medicinskih nauka, od njenog osnivanja, 1966. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1976. godine.

Jela Grujić-Vasić

(1923–2009)

JELA GRUJIĆ-VASIĆ rođena je 1923. godine u Foči. Osnovnu školu i gimnaziju završila je u Sarajevu, studirala je na Farmaceutskom fakultetu u Zagrebu i izabrana je za asistenticu na Medicinskom fakultetu u Sarajevu za predmet Medicinska hemija. Odbranila je doktorsku disertaciju na Univerzitetu u Sarajevu 1960. i nakon toga izabrana je za docenticu, potom za vanrednu profesoricu, a zatim redovnu profesoricu 1985. na Medicinskom fakultetu. Nakon osnivanja Instituta za medicinsku biologiju, fiziku, hemiju i specifične farmaceutske predmete u periodu 1976–1979. bila je v. d. predsjednika Poslovnog odbora ovog Instituta. Osnovala je Katedru za farmakognoziju i hemiju droga 1995. i vrlo uspješno rukovodila njome.

Nakon otvaranja Farmaceutskog fakulteta u Sarajevu birana je za redovnu profesoricu i za predmet Farmakognozija i Hemija. Godine 1982. verifikovana je na Medicinskom i Farmaceutskom fakultetu. Bila je dekanesa Farmaceutskog fakulteta u Sarajevu.

Kao asistentica dobiva stipendiju UNESCO-a i boravi na specijalizaciji organske biohemije u Beču i Bonnu. Na raznim fakultetima u Evropi boravila je u više navrata na poziv ili po razmjeni. Dva mjeseca boravila je u Saarbrückenu i Münchenu kao gošća Instituta Univerziteta. Boravila je na Farmaceutskom fakultetu u Lionu i Parizu, kao i na Farmaceutskom fakultetu u Moskvi i Pjatigorsku. Završila je seminar iz polarografije na Institutu za polarografiju u Pragu i seminar iz hromatografije na Institutu za farmakognoziju i fitohemiju u Saarbrückenu.

Bila je članica Komisije za farmakopeju SFRJ, predsjednica Sekcije za ljekovito bilje Farmaceutskog saveza Jugoslavije, predsjednica Skupštine Zajednice farmaceutskih fakulteta SFRJ, članica Naučnog savjeta *Bosnalijek-Saniteks*, članica Izdavačkog savjeta časopisa *Acta pharmaceutica Jugoslavica*, te predsjednica Farmaceutskog društva SRBiH.

Njen naučni rad doprinio je kvalitetnoj nastavi medicinske hemije na Medicinskom fakultetu. Kao voditeljica projekata dala je više elaborata iz oblasti koje obrađuje.

Publikovala je oko 120 naučnih i više stručnih radova. Njena istraživanja se mogu podijeliti u više oblasti, i to: izučavanje vitamina C (L-askorbinske kiseline); izučavanje prirodnih kumarina; izučavanje saponina i saponinskih droga; ispitivanja fenolnih kiselina i tanina; biohemijsko-fiziološka izučavanja na sadržaj ATP, ADP i AMP u ispitivanim nervima.

Dobitnica je brojnih visokih priznanja za naučni i stručni rad.

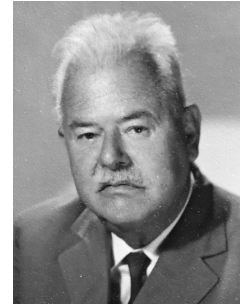
136 | Spomenica ANUBiH-a

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabrana je u Odjeljenje medicinskih nauka 1984, a za redovnu 1995. godine.

Preminula je u Sarajevu 2009. godine.

Branimir Gušić

(1901–1975)

BRANIMIR GUŠIĆ rođen je 1901. godine u Zagrebu. Školovao se u Zagrebu i 1926. diplomirao na Medicinskom fakultetu. Još kao student je počeo da radi na Otorinolaringološkoj klinici, 1927. izabran je za asistenta, a 1938. godine za docenta pri Katedri otorinolaringologije.

Kada je počeo rat, bio je jedan od osnivača prve ćelije Narodnooslobodilačkog pokreta na zagrebačkom Medicinskom fakultetu. Odmah poslije oslobođenja Zagreba biran je za redovnog profesora otorinolaringologije i za prvog poslijeratnog dekana Medicinskog fakulteta.

Razvio je Otorinolaringološku kliniku u visoku naučno-nastavnu ustanovu, osnovao je prvi audiološki centar u Jugoslaviji i postavio temelje modernoj fonijatriji. Odgojio je niz nastavnika i naučnoistraživačkih radnika u otorinolaringologiji. Njegov naučnoistraživački i stručni rad obuhvatio je brojna područja otorinolaringologije, što je objavljeno u 241 publikaciji u domaćim i stranim časopisima. Posebno se bavio respiratornom sluznicom, korozijom jednjaka, endemskom gušavošću, traumatologijom i malignim tumorima u otorinolaringologiji. Bavio se geografijom i etnografijom i objavio brojne radove iz medicinske geografije. Godine 1928. stekao je doktorat iz filozofije na osnovu disertacije *Geneza i elementi mljetske seljačke kuće*, koja je objavljena u zasebnoj knjizi. Naročito je proučavao Dinarske planine, a dao je i veliki doprinos radu Etnografskog muzeja u Zagrebu.

Za svoj rad odlikovan je brojnim nagradama i ordenima.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, Srpske akademije nauka i umjetnosti i Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 1975. godine.

Nedeljko Gvozdenović

(1902–1988)

NEDELJKO GVOZDENOVIĆ rođen je 1902. godine u Mostaru. Slikarstvo je studirao u München u privatnoj školi Hansa Hoffmana do 1924. godine. Od 1926. godine stalno živi i radi u Beogradu. Godine 1940. izabran je za profesora Likovne akademije u Beogradu. Bio je član poznatih umjetničkih grupa u Beogradu *Dvanaestorica* i *Šestorica*.

Samostalno je izlagao u Beogradu, Nišu i Mostaru. Bio je vrlo aktivan i na grupnim izložbama kako pojedinih grupa, tako i Udruženja likovnih umjetnika Srbije, kao i na mnogobrojnim izložbama Saveza likovnih umjetnika Jugoslavije.

Na retrospektivnoj izložbi u Beogradu 1970. godine, koja je obuhvatila razdoblje njegovog stvaralačkog rada od 1930. do 1970, izložio je svojih 146 djela.

Njegov opus svojim najvećim dijelom pripada intimističkom slikarstvu. Senzibilni je pikturalista; bogatog je osjećajnog i likovnog intenziteta. Poslije 1945. godine postaje maksimalno izražajan, najaktivnije reduciran na elementarne sastojke. Prostorna ekspanzija postaje mu tada opsesija. On nastoji da svoju estetsku težnju ka punoći, redu, pravilnosti i ritmu pomiri sa svojim umjetničkim i ličnim izrazom. Spada među najznačajnije pojave u slikarstvu ovih prostora i ostvaruje najviši slikarski domet.

Više puta je nagrađivan za svoja umjetnička djela.

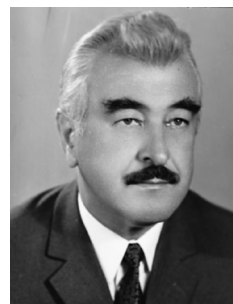
Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Preminuo je u Beogradu 1988. godine.

Avdo Hadžibeganović

(1921–1994)

AVDO HADŽIBEGANOVIĆ rođen je 1921. godine u Vlasenici. Osnovno školovanje završio je u Vlasenici, nižu gimnaziju u Bijeljini, a višu gimnaziju u Tuzli. Školske 1939/1940. godine upisao se na Veterinarski fakultet u Beogradu, u jesen 1941. prepisao se na Veterinarski fakultet u Zagrebu, gdje je i diplomirao 1947. godine. Tokom 1947. radio je u zvanju veterinar na Omladinskoj pruzi Samac–Sarajevo, a 1948. postavljen je za asistenta u Saveznom institutu za veterinarska istraživanja u Zagrebu, u Odjeljenju za mikrobiologiju i epizootologiju, gdje je radio do 1953. do izbora za docenta na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu.

U međuvremenu (1951) položio je pripravnčki ispit za asistenta u Institutu i postigao stepen doktora veterinarskih nauka na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu (1953) odbranivši disertacijski rad *Svojstva mikrokoka uzročnika gangrenoznog mastitisa ovaca i koza u Hrvatskoj*.

Godine 1955. preuzeo je organizaciju Zavoda za higijenu i tehnologiju namirnica na novoosnovanom Veterinarskom fakultetu u Sarajevu i redovnu nastavu iz te oblasti. Godine 1960. izabran je za vanrednog, a 1966. za redovnog profesora za predmet Higijena i tehnologija mesa u okviru Zavoda za higijenu i tehnologiju namirnica, kojim je rukovodio od njegovog osnivanja.

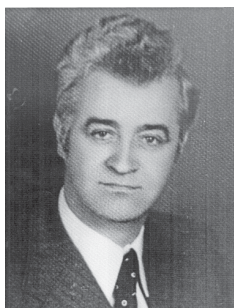
Objavio je veliki broj naučnih i stručnih radova iz higijene, tehnologije i mikrobiologije namirnica u domaćim i stranim časopisima i knjigu *Mikrobiologija mesa i mesnih prerađevina*.

Bio je dekan Veterinarskog fakulteta u Sarajevu, član Savjeta za naučni rad SRBiH, urednik i član uređivačkog odbora nekoliko stručnih i naučnih časopisa. Bio je direktor Instituta za zootehniku i finalizaciju animalnih proizvoda, šef Odjeljenja za higijenu i tehnologiju namirnica Veterinarskog univerzitetskog centra, potpredsjednik Udruženja za unapređenje ishrane naroda SRBiH i Savezne sekcije za higijenu i tehnologiju namirnica Saveza udruženja veterinara i veterinarskih tehničara, član uređivačkog odbora časopisa *Veterinaria* (Sarajevo) i *Tehnologija mesa* (Beograd).

Za svoj naučni i stručni rad više puta je odlikovan.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1975, a za redovnog 1981. godine. Obavljao je i dužnost v. d. generalnog sekretara Akademije. Također je obavljao i dužnost predsjednika Odbora za izdavačku djelatnost, predsjednika Izdavačkog savjeta časopisa Radovi matematički, a bio je i član Odbora za zaštitu životne sredine, član Komisije za biološke resurse Odbora za prirodne resurse, član Savjeta makroprojekta *Zaštita životne sredine od radioaktivne kontaminacije*.

Premинуo je u Sarajevu 1994. godine.

Hasan Hadžiomerović

(1924–1989)

HASAN HADŽIOMEROVIĆ rođen je 1924. godine u Vlasenici. U istom mjestu završio je osnovnu školu. Srednju školu pohađao je u Tuzli i Sarajevu. Odmah po završetku rata, upisao se na Ekonomski fakultet u Beogradu, gdje je diplomirao 1949. Neposredno po završetku studija biran je za asistenta na istom fakultetu, na predmetu Sociologija. Nakon godinu dana prešao je u Sarajevo, na Filozofski fakultet, gdje je biran za asistenta na istom predmetu. Kada je osnovan Ekonomski fakultet, prelazi na taj fakultet, u istom zvanju, kao profesor predmeta Politička ekonomija. Na tom fakultetu stekao je i zvanje redovnog profesora.

Nakon položenog diplomskog ispita na Ekonomskom fakultetu u Beogradu upisao se, kao vanredni student, na Institut društvenih nauka u Beogradu. Doktorsku disertaciju pod naslovom *Ekonomija ženskog rada i položaj žene u društvu* odbranio je na Ekonomskom fakultetu u Beogradu 1957. godine. U međuvremenu je završio i postdiplomski studij u Evropskom univerzitetskom centru u Nansiju, gdje je glavna tema studija bila Zapadnoevropska integracija. Također je bio na dužim studijskim boravcima u Međunarodnoj organizaciji rada u Ženevi, u istraživačkim institucijama OECD-a u Parizu, na Londonskoj visokoj ekonomskoj školi i u Akademiji nauka u Moskvi i Leningradu.

Bio je rukovodilac postdiplomskog studija Ekonomski razvoj na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu.

Njegova naučna aktivnost usmjerena je na tri osnovna područja, koja se organski povezuju i međusobno dopunjuju. To su: ljudski faktor, regionalni razvoj i svjetska privreda. Njegovi prilazi ovim oblastima su prevashodno teoretsko-fundamentalnog karaktera.

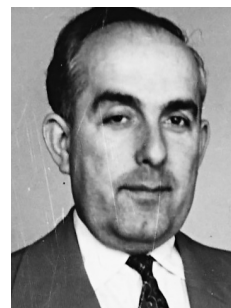
Za svoj naučni i stručni rad više puta je odlikovan.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 1975, a za redovnog 1981. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1989. godine.

Hajrudin Hadžiselimović

(1914–1981)

HAJRUDIN HADŽISELIMOVIĆ rođen je 1914. godine u Banjoj Luci. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Banjoj Luci. Medicinski fakultet završio je u Beogradu 1939. U martu 1940. postavljen je za asistenta na Anatomskom institutu u Beogradu. Od septembra 1946. nalazio se na dužnosti na Medicinskom fakultetu u Sarajevu. Za redovnog profesora je izabran 1959. godine. Bio je dekan fakulteta od 1964. do 1967. Aktivno je učestvovao u razvoju Medicinskog fakulteta i u njegovim organima upravljanja.

Glavni naučni problemi za koje se zanimao su: izučavanje izgleda moždanih struktura u odnosu na konfiguraciju čovjekove lobanje; proučavanje labirinta (unutrašnjeg uha) čovjeka i životinja; izučavanje karličnog zgloba djece u normalnim uslovima i u slučajevima displazija i iščašenja; izučavanje krvnih sudova srca; anatomske osobine organa djeteta u prve dvije godine života; ispitivanje inervacije jetre; seksualne oznake na skeletu čovjeka.

Jedan je od osnivača Medicinskog fakulteta u Sarajevu. U toku 30 godina rada na Medicinskom fakultetu u Sarajevu, organizovao je Anatomski institut sa svim potrebnim odjeljenjima (za muzej, za primijenjenu anatomiju, rendgenanatomiju, antropološku anatomiju i neuroanatomiju). Stvorio je uzornu anatomsku školu sa savremenim koncepcijama funkcionalne anatomije čovjeka.

Odgodio je brojne saradnike, a u Anatomskom institutu su, pod njegovim rukovođenjem, izrađene mnoge habilitacione i disertacione radnje. Godine 1968. je organizovao Sekciju Udruženja anatomama Jugoslavije za SR Bosnu i Hercegovinu, kojom je rukovodio osam godina, a koja je prerasla u Sekciju Udruženja anatomama SRBiH.

Bio je urednik časopisa *Folia medica facultatis medicinae Universitatis Saraeviensis* i *Folia anatomica Jugoslavica*. U domaćim i inostranim časopisima publikovao je 95 naučnih i stručnih radova.

Bio je član Njujorške akademije nauka.

Za svoj naučni i stručni rad više puta je odlikovan.

Za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1973. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1981. godine.

Rifat Hadžiselimović

RIFAT HADŽISELIMOVIĆ rođen je 1944. godine u Šipragama, Kotor-Varoš. Srednjoškolsko obrazovanje je završio u Banjoj Luci 1962. godine kada upisuje Prirodno-matematički fakultet u Sarajevu. Diplomirao je 1966. stekavši zvanje profesora biologije. Magistraturu bioloških znanosti (Antropologija), završio je 1971. godine na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, obranom teze *Istorijski aspekt kretanja relativne frekvencije dva alelogena u ljudskim populacijama*. Doktorat bioloških nauka stekao je 1976. godine na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, obranom teze *Genetika sekrecije ABH antigena u stanovništvu Bosne i Hercegovine*.

Od 1966. angažiran je na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, najprije kao asistent (1966–1977), zatim kao docent (1977), vanredni (1980) te redovni profesor (1984) na predmetima: Humana genetika, Genetičko inženjerstvo i biotehnologija, Evolucija, Antropologija i Eksperimentalna biomedicina. Od 1984. do 1986. obavljao je i funkciju šefa Odsjeka za biologiju. U 1994. godini bio je utemeljitelj postdiplomskog studija bioloških nauka, a zatim, od 2003. godine voditelj studija, a nakon toga, do 2007. voditelj smjera Genetika.

U periodu od 1987. do 2001. bio je osnivač i prvi direktor Instituta za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, a od 2001. godine bio je koordinator DNK projekta koji je realiziran u saradnji s Međunarodnom komisijom za nestale osobe (International Commission on Missing Persons – ICMP) i kao naučni savjetnik u institutu, gdje je od 2006. do 2012. godine djelovao i kao predsjednik Upravnog odbora. Djelovao je kao aktivni član Antropološkog društva Jugoslavije, a osnivač je i član Udruženja genetičara u Bosni i Hercegovini.

Od 2013. godine, nakon više od 45 godina radnog staža, izabran je u zvanje emeritusa i djeluje kao znanstveni savjetnik u Institutu za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju u Sarajevu.

U međunarodnim razmjerima afirmisan je kao vrstan, polivalentan i izuzetno plodan naučni stvaralac i ekspert u oblasti genetike čovjeka, citigenetike, genotoksikologije, bioantropologije i općih fundamentalnih bioloških nauka. Objavio je preko 200 djela: 210 naučnih i 35 stručnih, te preko 30 knjiga, udžbenika, poglavlja ili priručnika, a aktivno je učestvovao u radu oko 90 naučnih skupova. Pokretač je i koautor nekoliko srednjoškolskih udžbenika u opkoljenom Sarajevu (1992–1995). Kao rukovodilac ili saradnik dao je doprinos u realizaciji 75 naučnoistraživačkih i stručnih projekata (elaborata) – od lokalnog do međunarodnog značaja. Svojim ukupnim angažmanom i

djelom značajno je obilježio i usmjerio razvoj ovih oblasti u bosanskohercegovačkom i širem okruženju. Glavne oblasti u koje se mogu svrstati njegovi radovi su: genetika ljudskih populacija, citogenetika i molekulska genetika, dok nekoliko radova ima ekološko-fiziološki karakter.

Dobitnik je brojnih nagrada i odlikovanja.

U 2020. godini osnovao je i postao prvi direktor Centra za demografsku genetiku ANUBiH. Iste godine reaktivirao je nekadašnju Komisiju za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju ANUBiH i postao njen novi predsjednik.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2018. godine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka.

Julije Hahamović

(1897–1990)

JULIJE HAHAMOVIĆ rođen je 1897. godine u Sarajevu. Osnovno i srednje školovanje završio je u Sarajevu, a maturirao je u Banjoj Luci. Studirao je na Građevinskom fakultetu Češkog tehničkog sveučilišta u Pragu i diplomirao 1923. godine. Doktorat tehničkih nauka odbranio je 1930. na Češkom tehničkom sveučilištu u Pragu. Po završetku studija 1923. godine zaposlio se u Građevinskoj direkciji u Sarajevu, gdje je preko sedam godina radio na projektovanju, trasiranju i građenju puteva i mostova u Bosni i Hercegovini. U periodu 1931–1941. radio je u Inženjerskom odjeljenju Komande Vazduhoplovstva u Zemunu, gdje je projektovao velike vojne objekte i aerodrome. Poslije okupacije 1941. godine odlazi u italijansku okupacionu zonu, a zatim 1943. godine i na oslobođenu teritoriju. Početkom 1945. godine vraća se u Beograd na novu dužnost u Ministarstvo građevina gdje, između ostalog, značajan doprinos daje stvaranju nove tehničke regulative građenja.

Godine 1950. izabran je za vanrednog profesora na novoosnovanom Tehničkom fakultetu u Sarajevu. Na građevinskom odsjeku Tehničkog fakulteta (kasnije Građevinski fakultet) predavao je nekoliko predmeta iz oblasti ispitivanja i istraživanja materijala i konstrukcija u građevinarstvu. Uporedo s nastavnom djelatnošću na Fakultetu, nastavio je svoju istraživačku i naučnu aktivnost u oblasti građevinskih materijala i konstrukcija s teorijskog i eksperimentalnog aspekta. Obradio je neke od fundamentalnih problema, kao što su: teorijske osnove ispitivanja materijala bez razaranja, metodika ispitivanja konstrukcija, odnosi napona u zavarenim konstrukcijama, vibracije čeličnih konstrukcija, građenje u seizmičkim područjima, problemi otpornosti i ponašanja materijala i konstrukcija pri požaru, problemi elastičnog ponašanja tehničkog drveta. Jedan dio njegovih radova predstavlja značajan doprinos u oblasti primjene novih građevinskih materijala kao što su sintetičke smole, zatim u domenu novih metoda ispitivanja i korištenja otpadnih materijala, npr. azbestni otpaci, topioničke zgure, pepeo i sl.

Osnivanje, izgradnja i organizacija naučnoistraživačkog rada u Zavodu za ispitivanje materijala i konstrukcija Građevinskog fakulteta u Sarajevu predstavljaju njegov veliki lični doprinos univerzitetnoj nastavi i građevinarstvu Bosne i Hercegovine. Bio je direktor Zavoda od osnivanja, 1952, pa do 1974. Treba spomenuti i sudjelovanje Zavoda u otklanjanju posljedica zemljotresa u Banja Luci i Skoplju. Rukovodio je, na osnovu međudržavnog ugovora od 1972. godine, međunarodnim naučnim projektom Otpornost građevina na seizmičke uticaje u kojem su učestvovali instituti iz

Beograda, Zagreba, Skoplja, Sarajeva i Ljubljane te University Berkeley (California). Projekat je okončan 1979/1980. godine.

Objavio je brojne radove iz oblasti kojima se bavio i obavljao je veliki broj dužnosti u domaćim i međunarodnim stručnim i naučnim organizacijama, na fakultetu i Univerzitetu u Sarajevu i u društvenim organizacijama.

Za svoj naučni i stručni rad više puta je odlikovan.

Izabran je za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno tehničkih nauka 1955. godine, za redovnog 1961, zatim je postao član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine po njenom osnivanju 1966. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1990. godine.

Senahid Halilović

SENAHID HALILOVIĆ rođen je 1958. godine u Tuholju kod Kladnja. Na Filološkom fakultetu u Beogradu diplomirao 1980. na grupi za južnoslavenske jezike i književnosti. Na istom fakultetu završio postdiplomski studij 1985, a 1990. odbranio doktorsku disertaciju. Tokom 1989. boravio na stručnom usavršavanju na Humboldtovu univerzitetu u Berlinu. Područja stručnog i naučnog bavljenja: dijalektologija, lingvistička geografija, sociolingvistika.

Školske 1980/1981. bio profesor u Gimnaziji u Kladnju; krajem 1981. novinar u Brčkom. Od 1982. do 1994. radio u Institutu za jezik; u odjeljenju za dijalektologiju prošao zvanja asistenta, asistenta istraživača i naučnog saradnika. Od 1994. radi kao docent na Filozofskom fakultetu u Sarajevu; od 1996. u zvanju vanrednog, a od 2003. u zvanju redovnog profesora. Bio mentor u izradi više magistarskih i doktorskih teza.

Član redakcije *Općeslavenskog lingvističkog atlasa* Međunarodnog komiteta slavista (Moskva); bio glavni urednik *Bosanskohercegovačkog dijalektološkog zbornika* (Sarajevo) i član redakcije časopisa *Socjolingwistyka* (Krakov), a od 2008. do 2021. bio predsjednik Slavističkog komiteta.

Držao predavanja u više slavističkih centara; sudjelovao u radu brojnih naučnih i stručnih skupova u zemlji i inozemstvu (Austrija, Bjelorusija, Češka, Hrvatska, Makedonija, Norveška, Njemačka, Poljska, Rusija, SAD, Slovačka, Slovenija, Švedska) te u dvadesetak međunarodnih i domaćih projekata (*Općeslavenski lingvistički atlas*, *Evropski lingvistički atlas*, *Bosanskohercegovački lingvistički atlas*, *Jezik u Bosni i Hercegovini*, *Govor grada Sarajeva*, *Rječnik bosanskoga jezika*, *Izabrana djela akademika Asima Pece I–VI*, *Biblioteka Bosnistika* i dr.).

Objavio trinaest knjiga (osam autorskih i pet koautorskih) i više od stotinu naučnih i stručnih radova. Radovi su mu objavljeni u časopisima *Bosanskohercegovački dijalektološki zbornik*, *Književni jezik*, *Radovi* Filozofskog fakulteta (Sarajevo), *Književnost i jezik* (Beograd), *Croatica et Slavica Iadertina* (Zadar), *Studia linguistica polono-meridianslavica* (Skoplje), *Socjolingwistyka* (Krakov), *Zeitschrift für Slawistik* (Berlin) i drugdje.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje humanističkih nauka izabran je 2018. godine.

Muhidin Hamamdžić

MUHIDIN HAMAMDŽIĆ rođen je 1936. godine u Sarajevu. U Sarajevu je završio Drugu mušku gimnaziju 1954. i Veterinarski fakultet 1960. godine.

Kao gostujući saradnik u istraživanju boravio je na Klinici za unutrašnje bolesti i Institutu za patološku fiziologiju Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U dva navrata boravio je u Institutu za fiziologiju Medicinskog fakulteta Wisconsin, Milwaukee, USA prvi put tri mjeseca, kao gostujući saradnik u istraživanju, a drugi put godinu dana, kao stipendista Fulbrightovog programa.

Od 1961. do 1996, od zvanja asistenta pa do redovnog profesora na predmetu Animalna fiziologija, radi na Veterinarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Sada je u statusu profesora emeritusa na istom fakultetu. Učesnik je u postdiplomskoj nastavi na više fakulteta Sarajevskog i drugih univerziteta u zemlji.

Doktorsku tezu odbranio je 1971. na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu. U toku radnog angažmana na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu obavljao je funkciju prodekana, dekana i predsjednika Savjeta.

Od 2000. do 2005. bio je gradonačelnik Sarajeva.

1982. dobio je Specijalnu plaketu Univerziteta u Sarajevu za ukupni doprinos u razvoju Univerziteta u Sarajevu, a 1986. nagradu *Veselin Masleša* za uspjehe u pedagoškom i naučnom radu.

Glavni i odgovorni urednik časopisa *Veterinaria* bio je od 1978. do 1986. te od 2006. do 2010. godine.

Orijentacija u istraživanju: mehanizmi djelovanja insulina, transport kroz staničnu membranu, patofiziologija hemoragičkog šoka, fiziologija probave u preživača.

Veći istraživački projekti: 1976–1978 *Implantacija fetalnog pankreasa u pasa sa eksperimentalno izazvanim dijabetesom*; 1977–1979. *Ispitivanje efekata implantacije fetalnog pankreasa na evoluciju eksperimentalno izazvanog dijabetesa u pasa*; 1980–1983. *Ispitivanje funkcionalnih i morfoloških vaskularnih promjena u eksperimentalnom dijabetesu pasa*; 1982–1985. *Ispitivanje stanja tkivne perfuzije u različitim fazama posthemoragijske hipotenzije i mogućnosti njenog poboljšanja u cilju odlaganja pojave ireverzibilnih promjena*; 1986–1990. *Etiopatogenetska istraživanja neuro i angio-patskih promjena u eksperimentalnom dijabetesu*; 1988–1992. *Probavni i resorptivni kapaciteti digestivnog trakta preživača*; 1997. *Efekat opijatnih peptida na regulaciju alfa-adrenergičnih receptora*

u prednjoj mezenterijalnoj arteriji kunića; 2001–2003. Ispitivanje genetskih markera (polimorfizam proteina krvi) i kariotipa kod bosanskohercegovačkog brdskog konja. Autor ili koautor je više od 140 objavljenih radova. Kao koautor objavio je prijevod s engleskog jezika jednog udžbenika animalne fiziologije te kao autor ili kao koautor tri udžbenika animalne fiziologije, jedan za srednju školu poljoprivredno-stočarskog usmjerenja i dva za studente Veterinarskog i Poljoprivrednog fakulteta. Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je u Odjeljenje medicinskih nauka 1995, a za redovnog 2005. godine.

Kemal Hanjalić

KEMAL HANJALIĆ rođen je 1939. godine u Sarajevu, gdje je završio osnovnu školu, gimnaziju i Mašinski fakultet. Magistrirao je 1966. na Postdiplomskoj školi iz termodinamike Univerziteta u Briminghamu, a doktorirao 1970. iz mehanike fluida na Imperial College of Science and Technology Univerziteta u Londonu.

Od 1964. radi u Istraživačko-razvojnog centru za termotehniku i nuklearnu tehniku, ITEN – Energoinvest i kao asistent na Mašinskom fakultetu u Sarajevu, gdje je 1968. biran za predavača, 1972. docenta, 1976. vanrednog, a 1979. za redovnog profesora na predmetima Mehanika fluida i Toplotne turbomašine. Godine 1972. je organizovao i rukovodio prvim postdiplomskim studijem iz energetike i procesne tehnike.

U julu 1991. odlazi na Univerzitet Erlangen kao gostujući profesor. Od 1993. je profesor na Tehnološkom univerzitetu Michigan, SAD, a od 1994. šef Katedre za termo-fluidne nauke Tehničkog univerziteta Delft, Nizozemska. Nakon emeritiranja 31. 3. 2005. do 2006. radi kao gostujući profesor na Tehničkom univerzitetu Darmstadt, a od 2007. do 2011. je profesor i titular EU katedre *Marie Curie* na Sapienza Univerziteta u Rimu. Kao dobitnik *Lead Scientist Grant* Ruske Federacije, od 2011–2016. vodi Laboratorij za simulacije energetskih procesa na Državnom univerzitetu i Institutu za termofiziku RAN u Novosibirsku.

Njegova naučna i stručna djelatnost obuhvata fundamentalna i razvojna istraživanja te primjene u oblasti termo-fluidnih nauka: razvoj matematskih modela i eksperimentalna istraživanja turbulentnog strujanja fluida, prenosa toplote, sagorijevanja i magneto-hidrodinamike te simuliranje i optimizacija procesa i dijagnostička ispitivanja termotehničkih i energetskih uređaja i postrojenja. Autor ili koautor je preko 500 publikacija među kojima pet knjiga, te urednik 15 zbornika i monografija (Cambridge University Press, Springer, Taylor & Francis, Begell House, Delft University Press, Svjetlost). Spada u međunarodno najpriznatije naučnike s naših područja i ima reputaciju jednog od pionira i vodećeg naučnog autoriteta u oblasti matematskog modeliranja turbulencije. U literaturi poznati kao Hanjalić-Launder (HL) modeli (J. Fluid Mech 1972/75) i kasnije verzije citirani su u brojnim časopisima i knjigama i ugrađeni u brojne CFD (Computational Fluid Dynamics) softvere. Numeričko simuliranje turbulentnog dinama Zemljinog magnetnog polja (sa S. Kenjerešom, 2007) objavljeno je kao vijest i *news flash* u brojnim naučno-popularnim i drugim

medijima (Science Daily, Science News, Eureka Alert, Alpha Galileo News, Terra Daily, Washington DC News, NRC Handelsblad (NL), The Times of India, Malaysia Sun i dr.)

Dao je i doprinos razvoju novih termotehničkih uređaja i procesa: kompresora (s N. Stošićem, realizirani u tvornici Trudbenik, Energoinvest), metoda gasifikacije uglja (s M. Sijerčićem), pulsirajućih gorionika, te metoda detonacionog otklanjanja naslaga u kotlovima (dva patenta, s I. Smajevićem, višestruko citirani u U. S. Patents), koji je realiziran i u pogonu od 1989. do 2011. na dva kotla u TE Kakanj.

Obavljao je više funkcija: direktor Instituta za procesnu tehniku, energetiku i okoliš (IPES) (1980–1984), prodekan (1975–1978) i dekan (1984–1985) Mašinskog fakulteta u Sarajevu, gradonačelnik Sarajeva (1985–1987), član Izvršnog vijeća BiH (1987–1991) kada je vodio izradu prve Strategije naučno-tehnološkog razvoja BiH te projekat opremanja i obnove istraživačko-pedagoške opreme na univerzitetima u Bosni i Hercegovini. Bio je delegat Jugoslavije u Komitetu za životnu sredinu OECD-a u Parizu (1982–1990), predsjednik Savjeta zajednica za naučni rad Jugoslavije (1987–1988) te predsjednik Zajednice gradova i opština Jugoslavije (1985–1986). Kao dekan, 1984. aktivirao je industrijski konzorcij za Mašinski fakultet u Sarajevu te pokrenuo i vodio izgradnju nove zgrade, koja je stavljena u funkciju 1989.

Predavao je i držao konsultacije na brojnim univerzitetima i institutima u Jugoslaviji i inostranstvu (Almaty, Cambridge, Darmstadt, Erlangen, Göteborg, Imperial College, Krakow, Kyoto, Novosibirsk, Oxford, Rim, Singapur, Tokyo, Univ. Kalifornije Davis, NASA Langley i dr.). Održao je oko 80 plenarnih predavanja na međunarodnim skupovima i oko 100 seminarskih predavanja širom svijeta. Kao mentor vodio je blizu 40 doktoranata i brojne magistrante. Bio je glavni urednik časopisa *Flow, Turbulence and Combustion* (Springer, 2005–2015) i član uređivačkih odbora više međunarodnih časopisa. Bio je predsjednik Međunarodnog centra za prenos toplote i mase (ICHMT, 2015–2018) te član brojnih naučnih i stručnih asocijacija.

Dobio je više nagrada i priznanja: plakete Univerziteta u Sarajevu (1984, 1986), odlikovanja: Orden rada sa srebrenim vijencem SFRJ (1980), predsjednika Republike Finske (Commander 1st Class in the Order Lion of Finland, 1987) i Kraljice Nizozemske (Officer in the Order Oranje-Nassau, 2010), Dvadesetsedmojulska nagrada BiH (1987), Max-Planck nagrada (Njemačka, 1992), Nusselt-Reynolds Prize (Assembly of World ExHFT Conferences, 2020), viši doktorat (DSc) Univerziteta u Londonu (1998), počasni doktorati (Dr. h. c.) Univ. Reims, Champagne i Ardenne (Francuska, 2009) i Internat. Burch Univ., Sarajevo (2018), *Crystal Space Shuttle* Univ. Texas A&M (2007). Izabran je za inostranog člana (Int. Fellow) UK Royal Academy of Engineering (FREng, 2005) i Ruske akademije nauka (2019), te člana (Fellow) Instituta za fiziku (FInstP, 2004), Američke asocijacije mašinskih inženjera (FASME, 2005) i Međunarodnog centra za prenos toplote i mase (FICHMT, 2005).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1981, a za redovnog 1987. godine.

Horst Haselsteiner

(1942–2019)

HORST HASELSTEINER rođen je 1942. godine u Beogradu, a od 1947. godine živi u Beču gdje je maturirao 1960. godine. Na Univerzitetu u Beču studirao je pravo od 1960. do 1965, a od 1965. germanistiku, slavistiku i historiju. Naučnu djelatnost započeo je 1966. godine pod vodstvom profesora Richarda Plaschke na Institutu za istočnoevropsku historiju i istraživanje jugoistoka na Univerzitetu u Beču, gdje je 1970. godine i doktorirao. Univerzitetski nastavnik postaje 1981. godine na predmetu Istorija istočne Evrope s posebnim osvrtom na podunavske zemlje. Godine 1988. izabran je za redovnog profesora na Univerzitetu u Grazu, gdje je vodio Odjeljenje za istoriju jugoistočne Evrope Instituta za istoriju. Tu ostaje sve do 1993. godine kada se vraća na Univerzitet u Beču na mjesto redovnog profesora Istorije srednjoistočne Evrope.

Njegov obimni naučni doprinos zahvata historijsku problematiku od srednjeg vijeka do najnovijeg doba. Radovi koje je objavio su različitog tematskog karaktera, počevši od radova baziranih na minucioznim istraživanjima činjenica i rekonstrukcijama zbivanja, pa do izdavanja historijskih izvora, sintetičkih pregleda, pa do tretmana globalnih pitanja. Težište njegovih interesovanja bio je na periodu od 18. do kraja 20. stoljeća, a u regionalnom pogledu to je srednjoistočna i jugoistočna Evropa. Pri tome tretira i univerzalna historijska i interdisciplinarna pitanja. Publikovao je radove na njemačkom, engleskom, francuskom, mađarskom, kao i na našem jeziku. Posjedovao je naglašeno historijsko, pravno i filološko obrazovanje koje je došlo do izražaja u objavljenim radovima, uz vidan smisao za sintezu.

Uz sav doprinos razvoju historiografije, afirmirao se i kao organizator interdisciplinarne kooperacije. Gostovao je s brojnim predavanjima u organizaciji akademija nauka, univerziteta i instituta u Evropi i Sjedinjenim Američkim Državama. Izlagao je i objavio brojne radove sa svojim priložima o historiji Bosne i Hercegovine.

Bio je član Austrijske akademije nauka, Mađarske akademije nauka, Akademije nauka i umjetnosti Sudetskih Nijemaca u Münchenu i Katoličke akademije nauka u Beču.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja humanističkih nauka.

Premинуo je u Neunkirchenu 2019. godine.

Zijad Haznadar

(1935–2021)

ZIJAD HAZNADAR rođen je 1935. godine u Banjoj Luci. Osnovnu i srednju školu završio je 1953. godine u Sarajevu, a diplomirao 1959. na Odsjeku za jake struje Elektrotehničkog fakulteta u Zagrebu. Doktorat pod naslovom *Točnija analiza strujnih i magnetskih krugova asinhronog stroja sa kaveznim rotorom* odbranio je 1964. na Elektrotehničkom fakultetu u Zagrebu.

Redoviti je profesor na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu od 1977. godine, a prodekan u periodu 1976–1978. Od 1986. do 1988. i od 1998. do 2000. godine predstojnik Zavoda za osnove elektrotehnike i električka mjerenja. Izgradio je CAD laboratorij na FER-u 1990. godine. Napisao je tri skripte i temeljni udžbenik *Elektromagnetizam* u dva sveska 1997. godine. Godine 2000. u nakladi IOS-Press objavio je monografiju *Electromagnetic Fields, Waves and Numerical Methods*, Amsterdam, 2000.

Tijekom 45 godina djelatnosti na ETF-u, odnosno FER-u u Zagrebu, sudjelovao je u obrazovanju preko 10.000 diplomiranih inženjera elektrotehnike, bio je mentor u izradi 55 magistarskih radnji i 31 doktorske disertacije. Bio je član povjerenstva za osnivanje Računskog centra na ETF-u u Zagrebu 1967. godine, te jedan od osnivača Sveučilišnog računskog centra *SRCE*.

Napisao je sam i sa suradnicima preko 350 znanstvenih i stručnih radova. Od toga je 126 znanstvenih radova, a njih su 43 objavljena u inozemstvu, te 83 u zemlji. Napisao je sa suradnicima preko 230 stručnih radova. Vodio je tri međunarodna projekta i šest državnih. Vodio je preko 40 istraživačkih projekata za hrvatsku industriju. Ostvario je četiri značajna tehnička unapređenja i vodio realizaciju osam novih proizvoda. Sudjelovao je pri osnivanju Elektrotehničkog instituta *Končar* 1959., te bio savjetnik u BI Uljanik u Puli 1970–1990.

Sudjelovao je i član je u više međunarodnih znanstvenih komiteta značajnih konferencija i časopisa u inozemstvu i u Hrvatskoj. Održao je mnoštvo pozvanih predavanja i bio gost na mnogim konferencijama i sveučilištima.

Dobitnik je Hrvatske državne nagrade za znanost *Nikola Tesla* 1987., nagrade *Hrvoje Požar* za razvitak energetskih znanosti 1997., zlatne plakete *Josip Lončar* za doprinos razvitku FER-a 1997., nagrade J. J. *Strossmayer* 1997., nagrade za životno djelo Akademije tehničkih znanosti Hrvatske 2002., znanstvene nagrade *Fran Bošnjaković* Senata Sveučilišta u Zagrebu 2003., nagrade HAZU za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj za 2004. godinu u području

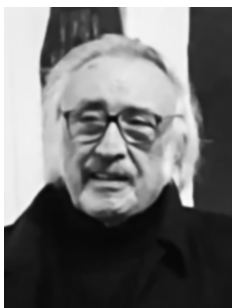
tehničkih znanosti, i Državne nagrade za znanost Sabora RH Nagrada za životno djelo 2005. godine.

Od 1968. do 1986. godine bio je urednik za područje *Elektromagnetsko polje* u časopisu *Elektrotehnika* (Zagreb). Od 1987. godine član je Uredničkog odbora Međunarodne konferencije o proračunavanju elektromagnetskih polja *Compumag* London, a od 1991. godine član je Međunarodnog znanstvenog komiteta Internacionalnog simpozija za magnetizam *ISEM* Tokio. Član je znanstvenih savjeta u nekoliko stručnih časopisa. Recenzirao je znanstvene radove za više časopisa (IEEE Transactions on Magnetism, USA i drugi).

Organizirao je i vodio Međunarodne simpozije *Projektiranje i proizvodnja podržani računalom — CAD/CAM* kojih je 10 održano u Zagrebu od 1979. do 1990. godine. Od 1992. član je Odbora za računalom vođenu proizvodnju Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, koji je 1997. godine preimenovan u Odbor za proizvodne znanosti Razreda za tehničke znanosti HAZU. Počasni je član Hrvatske komore inženjera elektrotehnike i Elektrotehničkog društva Zagreb. Od osnutka 1993. redoviti je član Hrvatske akademije tehničkih znanosti. Od 2003. godine član je Vijeća za tehnološki razvoj HAZU-a.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 2021. godine.

Dževad Hozo

(1938–2020)

DŽEVAD HOZO rođen je 1938. godine u Užicu. U Bihaću je završio gimnaziju i upisao historiju umjetnosti na beogradskom Filozofskom fakultetu. Studij je prekinuo i 1958. upisao se na Akademiju likovnih umjetnosti u Ljubljani. Poslije diplome 1963. godine upisao je grafičku specijalku kod prof. Rike Debenjaka. Godine 1966. dobio je status slobodnog umjetnika sve do 1973. kada je postao docent za grafiku na novoustanovljenoj Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu.

Radio je na oblikovanju programa Collegiuma artisticuma i napisao rukopis o manuelnim grafičkim tehnikama, kojeg je kasnije izdao pod naslovom *Umjetnost multioriginala* kod izdavača Prva književna komuna u Mostaru. Prva generacija sarajevskih grafičara pod njegovim rukovođenjem diplomirala je 1976. Vanredni profesor postao je 1979, a redovni 1983. godine.

Samostalno je priredio više od 40 izložbi. Sudjelovao je na brojnim izložbama jugoslovenske grafike u domovini i inozemstvu i na međunarodnim izložbama, među ostalim na 6, 14, 16, 18. i 21. međunarodnom grafičkom bijenalu u Ljubljani, međunarodnoj grafičkoj izložbi Biella, Profile 6, u Bochumu, 10. zagrebačkoj izložbi jugoslovenske grafike, 5. grafičkom bijenalu u Tokiju, 9. međunarodnom bijenalu u Sao Paulu, sredozemnom bijenalu u Aleksandriji, grafičkom bijenalu u Krakovu, 4. bijenalu mladih u Parizu, grafičkom bijenalu u Bradfordu, Frechenu, Buenos Airesu, Fredrikstadu, 2. međunarodnom bijenalu srednjeevropske likovne pobude u Sežani 1993/1994, izložbi Grafike za samostalnu Sloveniju u Ljubljani 1991. godine, Dialoghi artisti della Ex Jugoslavia u Pordenonu 1994, izložbama umjetnika Sarajeva *Za slobodnu Bosnu i Hercegovinu* u Ljubljani, Mariboru (1994. i 1995) i dr.

Dobitnik je brojnih visokih priznanja za izuzetan umjetnički rad i stvaralaštvo. Primio je brojne otkupne nagrade i premije za grafička dostignuća.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i umjetnost (kasnije Odjeljenje umjetnosti) izabran je 1981, a za redovnog 1987. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2020. godine.

Serafin Hrkać

(1942–2021)

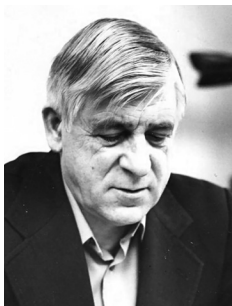
SERAFIN HRKAĆ rođen je 1942. godine u Izbičnu, općina Široki Brijeg. Osnovnu školu je završio u Izbičnu, nižu gimnaziju i malu maturu u Lištici, višu klasičnu gimnaziju u Sinju i Dubrovniku. Filozofsko-teološki studij počeo je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, a završio na Pontificium Athenaeum Antonianum u Rimu. Za svećenika je zaređen 1966. godine. Studij klasične filologije završio je u Rimu gdje je (1971) i doktorirao odbranom disertacije *De vita et operibus Nicolai Mordrussiensis – De mortalium felicitate dialogus (editio critica cum fontibus)*. Nostrifikacija akademskoga gradusa obavljena je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Predavao je u Splitu, Visokom, Humcu kod Ljubuškog, Širokom Brijegu. Godine 1992. počeo je predavati latinski jezik na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, a od 1995. latinski jezik i filozofiju na Pedagoškom fakultetu na istom sveučilištu. Doktorat iz filozofije stekao je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu (1997) odbranom disertacije *Izlaganje o univerzalijama u djelu Antuna Žderića 'Enchyridion in universam aristotelico-scoticam logicam'*. Od akademske 1999/2000. bio je pročelnik odjela na novoutemeljenom studiju filozofije Sveučilišta u Mostaru, a od 2001/2002. pročelnik odjela na novoutemeljenom studiju latinskog jezika na istom Sveučilištu. Bio je član Hrvatskog društva za znanost i umjetnost (HDZU) od 2000. i direktor Instituta za latinitet. Uređivao je znanstvena izdanja u ZIRAL-u – izdavačkoj kući hercegovačkih franjevaca u Mostaru.

Objavio je, uredio, pripremio i preveo više desetina stručnih i naučnih radova iz raznih oblasti znanosti i umjetnosti.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje humanističkih nauka izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine.

Premинуo je u Mostaru 2021. godine.

Ahmet Hromadžić

(1923–2003)

AHMET HROMADŽIĆ rođen je 1923. godine u Bjelaju kod Bosanskog Petrovca, gdje završava osnovnu školu. Tehničku i Višu pedagošku školu završava u Sarajevu. Radio je kao novinar-urednik lista *Krajina* u Bihaću i kulturne rubrike sarajevskog lista *Oslobođenje*. Kao urednik izdavačkog preduzeća *Veselin Masleša*, osnovao je dječiju biblioteku *Lastavica*. Pisao je pripovijetke i romane za djecu i odrasle, književne i teatarske kritike, književne reportaže, crtice i članke.

Nije počeo pisati kao pisac za djecu. Njegov književni prvijenac bio je roman *Labudova poljana* s tematikom iz NOB-a, pisan pod snažnim uticajem Mihaila Šolohova, iz čijeg su šinjela izašli mnogi naši pisci iz prethodnih generacija. Sljedeća njegova knjiga bila je zbirka priča u kojima već nije bilo ni traga od autora Labudove poljane, a koja je svojim lirizmom najavljivala nekog našeg Remarka u priči.

Nakon toga nastupio je preokret, tačnije, uslijedilo je treće rođenje pisca, ovog puta kao pisca za djecu. Hromadžićevi romani *Patuljak iz Zaboravljene zemlje*, *Okamenjeni vukovi*, *Dječak jaše konja* i *Bistri potoci*, kao i brojne knjige priča, odavno su klasika bosanskohercegovačke književnosti za djecu. Neke od ovih knjiga doživjele su i po dvadeset izdanja, kao i prevode na brojne svjetske jezike. U njima izvanredno uspješno spaja maštu i zbilju, što mu kod najmlađih čitalaca obezbjeđuje mjesto najčitanijeg dječijeg pisca u Bosni i Hercegovini.

Za Hromadžića valja reći i to da je svojim djelom, ali i cjelokupnim angažmanom, izvršio pravu revoluciju u oblasti koja je prije njega kod nas egzistirala uglavnom kao dodatak pedagogiji. Iz Hromadžićevog šinjela izašle su čitave generacije pisaca za djecu. Kao dugogodišnji urednik *Lastavice*, najčuvenije jugoslovenske biblioteke za djecu, on je tim piscima omogućio da dođu i do sopstvenog imena.

Dobitnik je brojnih visokih priznanja za izuzetan umjetnički rad i stvaralaštvo.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine u Odjeljenje za književnost i lingvistiku.

Premинуo je u Sarajevu 2003. godine.

Hazim Hrvatović

HAZIM HRVATOVIĆ rođen je 1955. godine u Hrvatima kod Lukavca. U Lukavcu završava osnovnu školu i gimnaziju. Na Rudarsko-geološkom fakultetu u Tuzli diplomira 1978. godine na Odsjeku za primijenjenu geologiju – smjer ekonomska geologija. U Institutu za geologiju, sa sjedištem na Ilidži zapošljava se 1979. godine. U periodu od 1979. do 1986. godine, radi na istraživanju boksita u Hercegovini, nuklearnih mineralnih sirovina na području srednje i sjeveroistočne Bosne, olova, cinka i barita na području Vareša, kobalta u Gornjim Živinicama, detaljnom geološkom kartiranju za projekte istraživanja mangana na području Kotor Varoši i antimona u Čemernici kod Fojnice. Kao član ekipe učestvovao je u realizaciji dvije naučno-istraživačke studije iz oblasti nuklearnih mineralnih sirovina te silicijskih mineralnih sirovina u Bosni i Hercegovini.

Od 1987. do 1989. godine rukovodi makroprojektom *Nova geološka karta Bosne i Hercegovine*, razmjere 1:10000. Tokom rada na ovom projektu, na području Srednjobosanskoga škriljavog gorja i Prače, terenski je prikupio podatke i izvršio njihovu interpretaciju u vidu geološke karte za površinu od 750 km².

U martu 1990. imenovan je za tehničkog direktora Geoinstituta na Ilidži, 1992. za direktora Zavoda za geološka istraživanja Republike Bosne i Hercegovine, 1994. za šefa grupe za geološku kartu, a od 1995. do 2005. direktor je Zavoda za geologiju. Nakon formiranja Federalnog zavoda za geologiju 2005. godine imenovan je za direktora gdje ostaje do penzionisanja 2020. godine. U periodu od 1996. do 2004. učestvovao je u međunarodnim naučnoistraživačkim projektima: Geološka karta Evrope 1:5 miliona, Procjena zagađenja ekosistema iz otpadnih materijala stvorenih ratnim djelovanjem u području bivše Jugoslavije i Studija antropogenog zagađenja nakon rata i utvrđivanje mjera za zaštitu nacionalnog parka Plitvice i regije Bihać na graničnom području Hrvatske i Bosne i Hercegovine. U istom periodu učestvovao je u izradi geoloških karata za projekte istraživanja geotermalne energije i izgradnje infrastrukturnih objekata (brana, tunela i putova) i projekata: Hidrogeološka istraživanja mineralnih i termomineralnih voda na Ilidži, Istraživanje tehničkog i arhitektonsko-građevinskog kamena u FBiH i projektima obnove kulturno-historijskog naslijeđa kao što su Stari most u Mostaru i džamija Ferhadija u Banjaluci.

U periodu od 2005. do 2020. godine, učestvovao je u međunarodnim naučno-istraživačkim projektima iz oblasti seizmotehtonike, geochemije poljoprivrednog tla Evrope, geochemije mineralnih

voda Evrope, geotermalne energije dunavskog regiona, biostratigrafskog istraživanja geološke granice permtrijas i tektonike u Dinaridima, izradi strategija i strateških dokumenata iz oblasti istraživanja mineralnih sirovina i podzemnih voda u FBiH, komparativnih prednosti FBiH za razvoj naučno-istraživačkog rada i pokretanju Projekta istraživanja nafte i plina na području Federacije BiH.

Završio je specijalizaciju iz oblasti strukturne geologije 1995. i odbranio doktorsku disertaciju 1997. godine na Rudarskogeološko-građevinskom fakultetu u Tuzli.

Na Rudarsko-geološkom fakultetu u Tuzli 1993. godine izabran je za asistenta na nastavnom predmetu Geološko kartiranje. Docent je na predmetima Geološko kartiranje i Strukturna geologija na Rudarsko-geološko-građevinskom fakultetu u Tuzli od 1999, a od 2006. vanredni profesor na istim predmetima. U zvanje redovnog profesora, za naučnu oblast Geologija, izabran je 2012. na Rudarsko-geološko-građevinskom fakultetu u Tuzli.

Redovni je član Znanstvenog vijeća za naftu HAZU, član Udruženja geologa BiH (bio predsjednik), urednik i član uredništva domaćih i međunarodnih naučnih časopisa. Recenzent je radova međunarodnih naučnih časopisa, univerzitetskih udžbenika, naučnih monografija, studija, projekata i elaborata.

Mentor je disertacija, magistarskih i diplomskih radova, predsjednik/član komisije za ocjenu i odbranu doktorskih disertacija i magistarskih radova

Autor je i koautor 250 radova (2 univerzitetska udžbenika, 13 monografija, četiri uredničke knjige, četiri poglavlja u knjigama, sedam vodiča i 220 članaka u časopisima i zbornicima konferencija). Radovi su indeksirani u bazama: Web of Science Core Collection, Current Contents Connect i Scopus.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 2018. godine. Direktor je Centra za istraživanje i održivi razvoj krša ANUBiH od 2020. i član Odbora za prirodne resurse ANUBiH.

Mirsada Hukić

MIRSADA HUKIĆ rođena je 1950. godine u Varešu. Gimnaziju je završila u Tuzli 1968, a Medicinski fakultet u Sarajevu 1974. godine. Stručni ispit položila je 1976. godine u Općoj bolnici u Osijeku. Pedagoško-psihološko obrazovanje stekla je na Univerzitetu u Sarajevu, školske 1978/1979. godine. Medicinsku mikrobiologiju specijalizirala je u periodu od 1978–1981, a specijalistički ispit položila je 1981. na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu i tako stekla zvanje specijaliste mikrobiologije. Postdiplomski studij pohađala je u periodu 1981–1982. na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Doktorsku disertaciju odbranila je 1992. god. na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Tuzli.

Znanja i vještine iz oblasti mikrobiologije, imunologije i parazitologije sticala je tokom brojnih usavršavanja u zemlji i inostranstvu. Neka od njih su: usavršavanje iz oblasti imunologije (1979), Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu; usavršavanje iz oblasti imunologije i bakteriologije (1991), Institut za eksperimentalnu medicinu i Institut za mikrobiologiju Vojno medicinske akademije Beograd; usavršavanje iz oblasti virusologije (1995), State Institute for Public Health, Oslo, Norway; usavršavanje iz oblasti virusologije (1995–1996), The Department of Defense Microbiology, Swedish Institute for Infectious Disease Control Stockholm, Sweden. Završila je kurs iz *Molekularne biologije u medicini* (1996), Ljetni Univerzitet u Tuzli. Usavršavala se iz oblasti molekularne biologije na Institute for Clinical Research University of Bern, Switzerland u toku 1996, poslije i u ljetnoj školi Medical Summer School Dubrovnik, IUC Inter-University Centre, Dubrovnik, Introduction into Molecular Medicine (with emphasis of genetic mechanisms). Godine 1997. završila je seminar iz rukovođenja i planiranja rada u zdravstvu *The American International Health Alliance & The Association of University Programs In Health Administration* (Series I, May 1997, Osijek, Hrvatska, Series II, July 8-13, 1997, Zlaća, Bosna i Hercegovina).

Kontinuirano, od 2004. uključena je u rad radionica WHO i ECDC iz oblasti kontrole rezistencije mikroorganizama na antibiotike i dijagnostike virusnih infekcija.

Ljekarski staž obavila je 1974. u Općoj bolnici *Dr. Mustafa Mujbegović* Tuzla. Kao ljekar opće prakse radila je u Domu zdravlja Tuzla do 1978. godine. Poslove šefa Dispanzera za kućno liječenje obavljala je od 1976. do 1978. godine. Od 1978. do 1981. bila je na specijalizaciji iz oblasti mikrobiologije i parazitologije u Kliničkom centru Sarajevo i Kliničkom centru Tuzla. U istom periodu obavljala je poslove asistenta na Katedri za mikrobiologiju Medicinskog fakulteta Univerziteta u

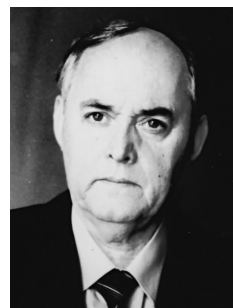
Tuzli. Nakon završene specijalizacije (1981) radi u Zavodu za mikrobiologiju Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla, kao šefica Odsjeka za parazitologiju i crijevne infekcije. Od 1987. do 1992. obavlja poslove direktorice OOUR-a Zavod za medicinsku dijagnostiku, a od 1992. do 2003. je načelnica Zavoda za mikrobiologiju UKC Tuzla. Bila je članica Upravnog odbora Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla. Od septembra 2003. godine šefica je Instituta za mikrobiologiju, imunologiju i parazitologiju Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu. U periodu od 2004. do 2013. bila je članica Upravnog odbora Fakulteta za sport i predsjednica Specijalne olimpijade BiH. Od 2008. predstavnic je Bosne i Hercegovine u Programskom odboru *Zdravlje, demografske promjene i kvaliteta života* u programima EU za istraživanje i inovacije, uključujući: sedmi okvirni program (FP7), Horizont 2020 i Horizont Europa. Od 2018. godine predsjednica je Odbora za naučno-istraživački i istraživačkorazvojni rad Predsjedništva ANUBiH-a. Godine 2011. osnovala je Zavod za biomedicinsku dijagnostiku i ispitivanje *Nalaz*, a 2020. godine Centar za kontrolu bolesti i geozdravstvene studije ANUBiH, čija je direktorica.

U naučno zvanje docentice izabrana je 1993, vanredne profesorice 1998, a redovne profesorice 2005. godine za oblast Mikrobiologija i imunologija. Za redovnu članicu Evropske akademije nauka, Divizija medicina i prirodne nauke, izabrana je 2003. godine.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabrana je u Odjeljenje medicinskih nauka 2012, a za redovnu 2018. godine.

Seid Huković

(1925–2001)

SEID HUKOVIĆ rođen je 1925. godine u Sarajevu. Osnovnu i srednju školu završio je u Sarajevu. Upisao se na Medicinski fakultet u Zagrebu 1945/1946. i diplomirao na istom Fakultetu 1951. Odmah nakon diplomiranja javio se na Institut za farmakologiju Medicinskog fakulteta u Sarajevu. Na Medicinskom fakultetu u Sarajevu 1958. odbranio je doktorsku disertaciju. Reizabran je za stručnog saradnika, za docenta je izabran 1959, za vanrednog profesora 1962, a 1969. za redovnog profesora.

Bio je član brojnih komisija i odbora društvenih organizacija, te član redakcija časopisa *European Journal of Pharmacology*, *Archives internationales de Pharmacodynamie et de Thérapie*, *Physiologica et pharmacologica Acta*, *Acta Pharmaceutica Jugoslavica*, *Folia Medica Facultatis Medicinae Universitatis Sarajevisis*, *Medicinski arhiv* i *Pharmaca*. Bio je redovni profesor farmakologije i toksikologije na Medicinskom, Stomatološkom i Farmaceutskom fakultetu u Sarajevu. U više navrata bio je član Upravnog odbora Društva ljekara Bosne i Hercegovine.

Oblast u kojoj je najviše radio je izrada modela za ispitivanja lijekova. Taj njegov naučni opus bi se mogao podijeliti u nekoliko faza. Najprije se bavio sistemom biogenih amina, kao i njihovih modifikatora, antagonista i agonista. Potom se bavio model sistemima, izoliranim i inerviranim organima za ispitivanje djelovanja lijekova i drugih supstancija. Te preparacije su bile veći dijelovi cjeline, a mogle su poslužiti za nadomještanje skupih aparata. Služile su ustanovljavanju djelovanja različitih supstancija, za njihovu identifikaciju i mjerenje. Jedan dio istraživanja je bio iz toksikologije mirnodopskih i ratnih otrova i traženja modela za ispitivanje neuroloških i drugih bolesti. Iz tog područja je objavio preko 300 radova i nekoliko knjiga. Citiran je nekoliko stotina puta. Važniji radovi u autorstvu ili koautorstvu: *Isolated Rabbit atria with Sympathetic Nerve Supply*; *Responses of the Isolated Sympathetic Nerve Ductus Deferens Preparation of the Guinea-pig*; *Specific Antagonists of Substance P*; *Die Noradrenalin-Abgabe aus dem isolierten Kaninchenherzen bei sympathischer Nervenreizung und ihre pharmakologische Beeinflussung*; *Observations on an Isolated, Innervated Preparation of Rat Urinary Bladder*; *The Effect of Anticholine Rases on the Increase in Rate of the Isolated Rabbit Heart in Response to Stimulation of the Accelerator Fibres*; *Prüfung der Botulinus-Toxin-Wirkung am in vivo vergifteten isolierten innervierten Oesophagus der Maus*; *Effekt der transmuralen Stimulation und von Pharmaka auf die Froschungen in vitro*;

The Effect of Benactizine Tubocurarine and Physistignine on Isolated Innervated Organs Taken from Mice Treated with Botulinum Toxin Hemisholinium.

Za svoj rad dobio je veliki broj priznanja i odlikovanja: Orden rada (dva puta), Orden zasluga za narod, Dvadesetsedmojulsku nagradu Bosne i Hercegovine, Nagradu ZAVNOBiH za naučno djelo, sigurno najveću nagradu u bivšoj domovini koju je mogao dobiti jedan građanin Bosne i Hercegovine, više plaketa, priznanja, zahvalnice Univerziteta, Medicinskog fakulteta, Društva ljekara Grada Sarajeva, Saveza studenata medicine, itd.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1967, a za redovnog 1973. godine. Bio je predsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1990. do 1999. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2001. godine.

Hamza Humo

(1895–1970)

HAMZA HUMO rođen je 1895. godine u Mostaru. Osnovnu školu i gimnaziju pohađao je u Mostaru. U Prvom svjetskom ratu mobilisan je i zatvaran. Jedno vrijeme rata proveo je kao tumač u vojnoj bolnici u Đeru. Nakon rata vraća se u Mostar i maturira. Historiju umjetnosti počeo je da studira u Zagrebu, Beču i Beogradu. Studije je prekinuo da bi se posvetio književnosti i umjetnosti. Radio je u više institucija, književnih i umjetničkih društava i udruženja, u redakcijama časopisa i revija. Od 1923. godine uređuje list *Zabavnik*, a od 1927. do 1931. uređuje časopis *Gajret*. Od 1932. do 1937. radi kao novinar u Pres-birou, a zatim sve do rata je novinar beogradske *Politike*. Drugi svjetski rat provodi u Cimu kod Mostara. Od 1945. godine uređuje list *Novo doba*, a potom je bio urednik Radio Sarajeva i Galerije slika Bosne i Hercegovine, čiji je jedan od osnivača.

Prvu zbirku pjesama *Nutarnji život* objavio je u Mostaru 1919, a zatim su slijedile zbirke: *Grad rime i ritmova* (Beograd 1924), *Sa ploča istočnih* (Beograd 1925), *Nova saznanja* (Sarajevo 1948), *Poema o Mostaru* (Sarajevo 1948), *Izabrane pjesme* (Sarajevo 1954). Humo je pisao i prozu. Njegov prvi lirski roman je *Grozdanin kikot* (Beograd 1927), zatim zbirke pripovijedaka: *Pod žrvnjem vremena* (Sarajevo 1928), *Pripovijetke* (Beograd 1932), *Perišićeva ljubav* (Sarajevo 1953), *Hadžijin mač* (Sarajevo 1955); *Zgrada na ruševinama*, roman (Beograd 1939), novela *Slučaj raba slikara* (Sarajevo 1930), drama *Tri svijeta* (Sarajevo 1950) i druga djela. Prevod njegovog romana *Grozdanin kikot* doživio je u Njemačkoj više izdanja i bio od kritike odlično primljen.

Za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine u Odjeljenje za književnost i umjetnost.

Premинуo je u Sarajevu 1970. godine.

Adnan Ibrahimbegović

ADNAN IBRAHIMBEGOVIĆ rođen je 1958. godine u Sarajevu. Diplomirao je 1980. na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, magistrirao 1984. na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu iz oblasti konstruktivnog inženjerstva. Kao dobitnik Fullbright stipendije za Jugoslaviju, doktorirao je 1989. na Univerzitetu Kalifornije, Berkli (University of California, Berkeley) iz oblasti proračunske mehanike. Habilitaciju za upravljanjem istraživanjima iz mehanike je odbranio u 1997. na Univerzitetu Piere i Marija Kiri (Université Pierre et Marie Curie, sada poznat kao Sorbonne Université nakon udruživanja sa Sorbonom) u Francuskoj.

U proteklom periodu, radio je na više Univerziteta: UTC-Alliance Sorbonne Université, Francuska (profesor najviše klase), Ecole Normale Supérieure-Cachan, sada poznat kao Paris-Saclay, Francuska (profesor najviše klase), Ecole Polytechnique Fédérale Lausanne, Švicarska (istraživač – Adjoint Sci.), University of California, Berkeley, SAD (doktorant i post-doktorant). Trenutno je profesor najviše klase (professor Classe Exceptionnelle), senior član IUF-Institute Universitaire de France (jedan od 40 nominovanih u 2020, te jedan od četiri ponovno izabranih za drugi mandat) i nosilac pozicije Chair iz oblasti numeričke mehanike na Univerzitetu Tehnologije u Compiègne-u (UTC - Université de Technologie Compiègne), koji je dio Alliance Sorbonne Université.

Na Građevinskom fakultetu u Sarajevu je angažovan kao član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine za ispomoć na doktorskom studiju. Područje znanstvenog rada su teorijski, primjenjeni i interdisciplinarni aspekti numeričke mehanike. Bio je mentor na izradi 48 magistarskih teza, 44 doktorskih teza, 11 postdoktorata i tri habilitacije. Trenutno je mentor na izradi pet doktorskih disertacija i 1 postdoktorata. Predavao je na 32 kursa organizovana od strane raznih svjetskih univerziteta i kompanija u Evropi, Aziji i Americi. Organizator je preko 40 međunarodnih konferencija i simpozija. Objavio je preko 500 znanstvenih radova (od toga preko 200 u referentnim znanstvenim časopisima, 30-ak poglavlja u knjigama, 9 knjiga i 24 specijalna izdanja časopisa i zbornika radova). Dobitnik je mnogih nagrada i priznanja kao što su Fullbright fellowship za doktorske studije u SAD-u, Alexander von Humboldt nagrada od Njemačke za istraživački rad, nagrada Internacionalne asocijacije numeričke mehanike (IACM), nagrada slovenske fondacije za nauku (ARRS), nagrada programa profesor svjetske klase (WCP) za Indoneziju, Claude-Levy-Strauss katedre za univerzitet u Sao Paulo-u, Brazil. Pozvani je profesor na mnogim Univerzitetima kao što

su Tehnički Univerzitet u Tampere, Finska (TU Tampere), Korejski Institut za nauku i tehnologiju (KAIST), Tehnički Univerzitet u Istanbulu (ITU).

Urednik je znanstvenog časopisa *Coupled Systems Mechanics* u izdanju Techno Press. Član je uredničkih odbora znanstvenih časopisa: *Springer Nature SN Applied Science* (Njemačka); *Computers and Concrete* (Južna Koreja); *Computers and Structures (SAD)*; *Finite Elements in Analysis and Design (SAD)*; *Int. Journal of Engineering Computations* (Velika Britanija); *Int. Journal of Engineering Modeling* (Hrvatska); *Int. Journal of Serbian Society of Computational Mechanics* (Srbija); *Int. Journal of Advanced Modelling and Simulation in Engineering Sciences* (Francuska); *Journal of Structural Mechanics (Rakenteiden Mekaniikka)* (Finska). Od 2013. je član upravnog odbora, od 2017. je potpredsjednik, a od 2020. predsjednik CEACM – Central European Association of Computational Mechanics, asocijacija koja okuplja Austriju, Bosnu i Hercegovinu, Češku Republiku, Hrvatsku, Mađarsku, Slovačku i Sloveniju. Od 2016. je član generalnog vijeća IACM International Association for Computational Mechanics.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2018. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Nedžad Ibrišimović

(1940–2011)

NEDŽAD IBRIŠIMOVIĆ rođen je 1940. godine u Sarajevu. Osnovnu školu završio je u Žepču, Srednju umjetničku školu, Odsjek kiparstvo, u Sarajevu 1961, potom Filozofski fakultet, Odsjek filozofija, u Sarajevu 1974. godine. Bio je predsjednik Društva pisaca BiH 1993–2001. i glavni i odgovorni urednik časopisa za književnost *Život* 1995–1998. godine.

Objavio je: *Kuća zatvorenih vrata*, priče (Sarajevo 1964); *Ugursuz*, roman (Sarajevo 1968); *Karabeg*, roman (Sarajevo 1971); *Priče* (Sarajevo 1972); *Zla krev* (prijevod Milada Nedvedova, Praha 1976); *Živo i mrtvo* (Sarajevo 1978); *Bog si ove hefte*, autobiografska proza (Sarajevo 1980); *Zmaj od Bosne, pripovijest* (Sarajevo 1980); *Samili i Tubakovi*, priče (Sarajevo 1984); *Nakaza i vila*, kratke priče (Sarajevo 1986); *Drame* (Sarajevo 1988): *Ogursezi* (Perkhteu Musa Ramadani, Prishtine 1988); *Kuća bez vrata i druge priče* (Sarajevo 1989); *Braća i veziri*, roman (Sarajevo 1989); *Car si ove hefte* (Sarajevo 1991); Dva dana u *Al-Akaru*, pripovijest (Sarajevo 1991); *Knjiga Adema Kabrimana*, pripovijest (Sarajevo 1992); *Zambaci moje duše*, pjesme (Sarajevo 1994); *Ruhani i šejtani*, članci i intervjui (Sarajevo 1996); *Bio jednom jedan* (77 priča), Kratke priče (Sarajevo 2000); *El libro de Adem Kabriman* (Traduccion de Antonio Saborit y Stephen Schwartz, Mexico 2000); *Woland u Sarajevu*, drama (Tešanj 2000); *Vječnik* (Sarajevo 2005); *Izabrana djela* u 10 knjiga, (Sarajevo 2005); *Bio jednom jedan* (prijevod na arapski dr. Gamal Saed, Kairo 2007); *Eternee* (*Vječnik*, prevod na engleski jezik, Sarajevo 2010 i 2011); *El-Hidrova knjiga* (Sarajevo 2011).

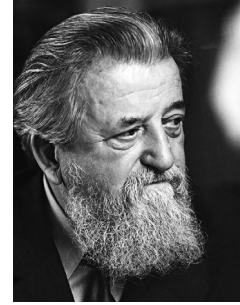
Dobitnik je brojnih visokih priznanja za izuzetan umjetnički rad i stvaralaštvo.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine u Odjeljenje umjetnosti.

Premинуo je u Sarajevu 2011. godine.

Božidar Jakac

(1899–1989)

BOŽIDAR JAKAC rođen je 1899. godine u Novom Mestu. Po završetku realne gimnazije u Idriji, odlazi da studira na Umjetničkoj akademiji u Pragu.

Jakac je mnogo putovao i na svojim putovanjima pravio skice i crteže. Putujući po Evropi, Africi i Americi, Jakac bilježi i stvara svoje crteže, grafike i uljana platna i te svoje radove izlaže ne samo u gradovima u Jugoslaviji nego i u Briselu, Parizu, Zürichu, Firenci, Pragu, Berlinu, Lvovu, Brnu, Barceloni, Clevelandu, Londonu, Varšavi, Lajpcigu, Milanu, Los Angelesu, itd. Na taj način njegov stvaralački rad postiže veliki uspjeh u svijetu, a štampa prati i konstatuje njegove izvanredne rezultate. Od 1943. godine učestvovao je u narodnooslobodilačkoj borbi.

Počasni je član Academie delle Arti del Disegno u Firenci. Jedan je od inicijatora za organizovanje grafičkog bijenala u Ljubljani.

Priredio je preko 100 izložbi u zemlji i inostranstvu. Svoje radove podijelio je u šest grupa, i to: Grafika, Partizanska grafika, Portreti, Slike, Crteži i Partizanski crteži. Posebno je zapažen kao slikar pejzaža. Svi njegovi radovi odlikuju se realnim gledanjem, koje je svojstveno ovom umjetniku. Tu nema ničeg suvišnog ni dodatnog. On je realista i u tom svome shvatanju dosljedan je od prvih svojih stvaralačkih radova.

Nadaleko su poznati njegovi portreti: maršala Tita (rađen 1943. u Jajcu), akademika Josipa Vidmara, Ivana Ribara, te mnogi portreti iz revolucije i kulturnog života Slovenije i Jugoslavije, među kojima je i autoportret.

Bio je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti i Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za svoj umjetnički rad odlikovan je brojnim nagradama i ordenima.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Premинуo je u Ljubljani 1989. godine.

Miro Jakovljević

MIRO JAKOVLJEVIĆ rođen je 1954. godine u Sarajevu. Osnovnu školu završio je u Hrasnici 1968, gimnaziju na Ilidži 1972, a Medicinski fakultet u Sarajevu 1977. godine. Od 1978. do 1979. godine radio je u Psihijatrijskoj bolnici Sokolac. Od 1979. godine bio je zaposlen na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na Klinici za psihijatriju Rebro, kasnije Klinici za psihijatriju i psihološku medicinu u KBC Zagreb. Specijalistički ispit iz psihijatrije položio je 1983. godine. Magistrirao je 1984. godine nakon završetka poslijediplomskog studija iz kliničke farmakologije, a doktorat medicinskih znanosti obranio 1989. godine. Prošao je edukaciju iz transakcijske analize, neurolingvističkog programiranja (NLP), hipnoterapije, kibernetike psihoterapije, te radionice iz psihodrame i bioenergetske analize. Razvija originalne, a u stručnim i znanstvenim krugovima već prepoznatljive koncepte teorijske psihijatrije, transdisciplinarnu integrativnu psihijatrije i kreativne, na osobu usmjerene narativne psihofarmakoterapije.

Od 2007. do 2015. godine bio predstojnik Klinike za psihijatriju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u KBC Zagreb, a pročelnik Katedre za psihijatriju i psihološku medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 2010/2011. godine. Jedan je od pokretača, prvo jedan od urednika, a potom i glavnih urednika internacionalnog časopisa *Psychiatria Danubina* koji redovito izlazi od 1989. godine.

Od 2000. do 2013. godine bio je pročelnik Katedre za psihijatriju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru i uspješno organizirao nastavu iz psihijatrije tako da danas lokalni kadrovi u potpunosti samostalno i kvalitetno izvode svu nastavu. Pokretač je *Mostarske psihijatrijske subote* koja se održava redovito od 2004. godine. Od 2007. do 2013. godine bio je prodekan za znanost na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru kada je pokrenuo časopis *Medicina Academica Mostariensia* koji redovito izlazi od 2013. godine kao specijalno izdanje časopisa *Psychiatria Danubina* u formi suplementa.

Godinama je bio voditelj istraživačkih projekata sponzoriranih od ministarstva znanosti RH i međunarodnih organizacija. Autor je 20 knjiga, preko 200 znanstvenih i stručnih radova, a svoje tekstove ima u 28 knjiga drugih autora. Najcitiraniji je psihijatar u Hrvatskoj i regionu s h-indeksom 39 i preko 5200 citata prema SCOPUS-u. Godine 2005. dobio je medalju i priznanje Svjetske federacije udruženja za biologijsku psihijatriju (World Federation of Societies for Biological Psychiatry) za doprinosu radu Predsjedničkog savjeta 2001–2005. godine i poticaj razvoju biologijske

psihijatrije. Dobio je nagradu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za iznimnu znanstvenu aktivnost 2011. godine.

Bio je predsjednik humanitarne akcije Bijeli put za Novu Bilu i Bosnu Srebrenu 1993–1994, te hrvatski koordinator internacionalne humanitarne akcije Humanitarni putovi mira i ljubavi za BiH 1994. Bio je član Hrvatskog Helsinškog odbora za ljudska prava od 2000. do 2011. godine, te Etičkog povjerenstva Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Od 1997. godine redoviti je član Hrvatske akademije medicinskih znanosti, a od 2012. godine voditelj kolegija psihološke medicine. Član je Europske akademije znanosti i umjetnosti od 2019. godine. Predsjednik je Hrvatskog društva za psihofarmakoterapiju i biologijsku psihijatriju Hrvatskog liječničkog zbora od njegovog osnivanja. Bio je pozvani predavač na nekoliko svjetskih i europskih psihijatrijskih kongresa, te na svim kongresima psihijatara Bosne i Hercegovine. Organizirao je sedam internacionalnih kongresa u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2012. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Živorad Janković

(1924–1990)

ŽIVORAD JANKOVIĆ rođen je 1924. godine u Višegradu. Gimnaziju je završio u Sarajevu, a Arhitektonski fakultet u Beogradu 1950. godine. Od 1950. do 1952. bio je asistent na Tehničkom fakultetu u Sarajevu. Od 1952. do 1970. radi na projektnim zadacima u Projektnom preduzeću Dom u Sarajevu. U tom periodu obavio je dvije specijalizacije: 1950. u Švedskoj, Danskoj i Holandiji, a 1963. u Sjedinjenim Američkim Državama.

U oktobru 1968. izabran je za vanrednog profesora na Arhitektonskom fakultetu u Sarajevu na predmetu Osnovi projektovanja. Za glavnog urbanistu grada Sarajeva postavljen je u maju 1970. i na toj dužnosti ostao do oktobra 1972. godine. Uporedo s tom dužnošću obavljao je od 1968. do 1972. i nastavničku dužnost na Arhitektonskom fakultetu u Sarajevu. U stalni radni odnos na taj Fakultet prešao je u novembru 1972. Za redovnog profesora izabran je 1977, a za dekana 1981. godine.

Trajnim umjetničkim i graditeljskim kvalitetima, uz brojne izvedene objekte i stambena naselja, ne samo da je trajno obilježio svoju arhitektonsku misao širom zemlje, već je dao i veoma značajan doprinos cjelokupnoj arhitekturi Jugoslavije. U knjigama o savremenoj jugoslovenskoj arhitekturi ima istaknuto mjesto svojim ostvarenjima.

Kroz cijeli period svog graditeljskog djelovanja bio je na razne načine veoma aktivan član Saveza arhitekata Bosne i Hercegovine, odnosno Saveza arhitekata Jugoslavije, i to kroz Umjetničke savjete Saveza i ocjenjivačke sudove na brojnim jugoslovenskim arhitektonsko-urbanističkim konkursima.

Bio je član Urbanističkog savjeta Grada Sarajeva, Odbora za naučno-istraživački rad Privredne komore BiH, član Savjeta za naučni rad BiH, te u Vijeću tehničkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

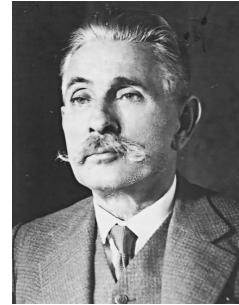
Za visoki domet svojih arhitektonskih ideja dobio je niz zapaženih stručnih i društvenih priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1987. godine u Odjeljenje tehničkih nauka.

Preminuo je u Sarajevu 1990. godine.

Risto Jeremić

(1869–1952)

RISTO JEREMIĆ rođen je 1869. godine u Foči. Gimnaziju je pohađao u Sarajevu, a završio je i maturirao u Dubrovniku. Medicinski fakultet je pohađao i završio u Gracu, a promovisan je 1898. godine. Službovao je kao ljekar u Zemaljskoj bolnici u Sarajevu, bio je opštinski ljekar i bolnički ljekar u Tuzli, kratko vrijeme upravnik bolnice u Sarajevu, a penzionisan je kao šef saniteta Direkcije državnih željeznica u Subotici 1934. godine. Sudjelovao je kao ljekar dobrovoljac u balkanskom ratu. Postao je počasni doktor Beogradskog univerziteta, bio je počasni predsjednik Sekcije za istoriju medicine i farmacije Srpskog lekarskog društva te nosilac brojnih odlikovanja.

Jedan je od prvih historiografa naše medicine i zdravstvene kulture. Na ovom području dao je svoja najznačajnija djela, osvjetljavajući ne samo zdravstvene i medicinske probleme u Bosni i Hercegovini i u drugim mjestima naše zemlje, već i društvene odnose i prilike koje su uslovljavale takvu zdravstvenu kulturu. Povezivao je zdravstvenu kulturu sa svakodnevnim uslovima života. U svim njegovim radovima vodeća ideja je bila da zdravstvena kultura i medicinsko stanje i prilike zavise od vrlo mnogo faktora i da je zdravlje naroda rezultat djelovanja tih raznih faktora.

Njegova preokupacija bila je i u oblasti hirurgije. Obrađivao je kazuistiku i pojedine hirurške metode. Neobično su značajni i njegovi radovi koji imaju čisto historijski karakter. U njima je obrađivao ličnosti iz medicine.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine izabran je 1952. godine u Odjeljenje medicinskih nauka.

Premинуo je u Mostaru 1952. godine.

Josip Ježić

(1899–1981)

JOSIP JEŽIĆ rođen je 1899. godine u Novom Vinodolu. Osnovnu školu završio je u Novom Vinodolu, realnu gimnaziju u Senju. Jedan period studirao je na Eksportnoj akademiji u Beču, a diplomirao je na Veterinarskom fakultetu u Beču. Doktorat nauka branio je u Zagrebu 1925. Poslije doktorata u Zagrebu, nastavio je specijalizaciju u mikrobiologiji i imunologiji u Institutu za tropske bolesti u Skoplju i higijenskim zavodima u Beogradu, Novom Sadu i Zagrebu. Izabran je 1930. za docenta, a potom za profesora spomenute specijalnosti u Zagrebu. Radio je na osnivanju Veterinarske eksperimentalne stanice Ministarstva poljoprivrede u Zagrebu, ali ubrzo napušta Univerzitet u Zagrebu, prelazi u Beograd i uključuje se u proizvodnju i distribuciju bioloških, hemijsko-farmaceutskih proizvoda i koncentrata ishrane.

Sarađivao je s NOP-om od 1942. (snabdijevanje nekih bolnica na oslobođenoj teritoriji solju, lijekovima i drugim materijalom). Godine 1944. radi na osnivanju laboratorije na Kordunu, a zatim je upućen u Italiju na razgovore sa zapadnim saveznicima u vezi s pitanjem boljeg snabdijevanja lijekovima. Na oslobođenoj istočnoj teritoriji radi na organizaciji kombinata proizvodnje, uvoza, izvoza i distribucije bioloških, hemijsko-farmaceutskih proizvoda, koncentrata ishrane i drugih potreba poljoprivrede. Godine 1950. prelazi na novosnovani Veterinarski fakultet u Sarajevu.

Težište njegovog istraživačkog rada je neposredno vezano za unapređenje stočarske proizvodnje usporedno s higijenom ishrane. Posebno se posvetio izradi bioloških i hemijsko-farmaceutskih preparata, organizaciji prometa, proizvodnje, uvoza, izvoza i distribucije u saradnji s naprednim stručnjacima poljoprivrede. U naučnom sektoru tih poslova izrađivao je originalne vakcine protiv ovčjih boginja, dvije vakcine protiv antraksa, modificirao vakcinu protiv bjesnoće i uveo vakcinaciju protiv slinavke i šapa. Izrađivao je sredstva za masovnu profilaksu invazivnih bolesti, u prvom redu protiv metiljavosti ovaca, a poslije i protiv metiljavosti goveda.

Objavio je preko 250 saopćenja. U 15 radova obrađuje patologiju, u oko 50 pojedine probleme imunoprofilakse i masovne terapije invazivnih bolesti, općoj higijeni posvetio je oko 20 radova, komparativnoj patologiji i fundamentalnim istraživanjima oko 75 radova. Razumljivo je da je svojim urođenim istraživačkim instinktom uočio niz oboljenja prisutnih u patologiji životinja (hematurija vezikalisa, zajuživanje) i ljudi (endemska struma, endemska nefropatija), kao i ona zajednička ljudima i životinjama (malignomi) i posvetio im dobar dio svoje radne energije. Njegov pristup nizu tih oboljenja bio je originalan, često ih je dovodio u vezu odnosa između tla i bića koji žive na

tom tlu. Veoma uspješno je identificirao veze i odnose između živih bića i okoline, stvarao smjele hipoteze o odnosu mikroerozije i nastanka nekih oboljenja ljudi i životinja. Naučni interes je posvećivao i nekim problemima ishrane ljudi, kao naprimjer korištenje algi u ishrani. Bio je prvi glavni i odgovorni urednik časopisa Veterinaria, pokrenutog 1951. godine.

Dobitnik je brojnih nagrada i odlikovanja.

Bio je član The New York Academy of Sciences.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenju medicinskih nauka izabran je 1957. godine, a redovni je član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njenog osnivanja 1966. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1981. godine.

Vlado Jokanović

(1898–1968)

VLADO JOKANOVIĆ rođen je 1898. godine u Bileći. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, gimnaziju u Sarajevu, a Pravni fakultet u Zagrebu. Učestvovao je u narodnooslobodilačkoj borbi od 1941. i nosilac je Spomenice 1941, bio je član ZAVNOBiH-a i predsjednik Zakonodavnog odbora ZAVNOBiH-a, sekretar Komisije za ratne zločine, a poslije oslobođenja sudija Vrhovnog suda Bosne i Hercegovine i direktor Zemaljskog zavoda za zaštitu spomenika kulture. Za profesora Pravnog fakulteta izabran je 1948. godine.

Kao mladi pravnik pokazivao je poseban interes za proučavanje i objašnjavanje društvenih problema, naročito problema države i prava. Pripadao je grupi osnivača Sociološkog kluba u Sarajevu. Kao advokat često je nastupao pred Sudom za zaštitu države i branio optužene koji su se suprotstavljali profašističkim režimima.

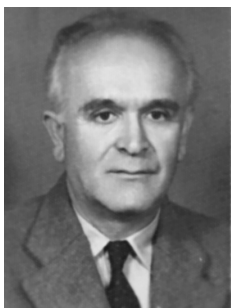
Kao nastavnik bio je briljantan predavač. Bio je dekan Pravnog fakulteta i šef Univerzitetskog centra za sociologiju. Postavši nastavnik već u poznom dobu života, iscrpljen naporima u pređenom životnom putu i ozbiljno oštećenog zdravlja, nije bio u stanju da našoj nauci da opus koji odgovara njegovoj naučnoj erudiciji. Zbog toga njegov naučni opus po obimu nije velik, ali je po svom kvalitetu na visokom nivou. Svi njegovi radovi odlikuju se dubinom analize proučavanih odnosa, logičnom dosljednošću, stilskom dotjeranošću i lijepim jezikom.

Među njegovim treba istaći raspravu Socijalistička svojina u FNRJ, koja spada među prve radove ove vrste u našoj literaturi. U objavljenim radovima isticao je povezanost nastajanja i razvoja društvene svojine s procesom odumiranja države i prava. Jasnoća, odlično poznavanje povezanosti ekonomske s političkom i pravnom stranom problema društvene svojine i jasno izlaganje zastupanih shvatanja – odlike su ovog rada. Bavio se još i ispitivanjem karaktera bosanskog feudalizma, te specifičnostima historijskog procesa formiranja nacionalnosti u Bosni i Hercegovini. Njegovi zaključci, kao i niz specifičnih zapažanja o ovom procesu, rezultat su dobrog poznavanja i dublje analize društvenih i političkih zbivanja u Bosni i Hercegovini od osamnaestog vijeka pa dalje, kao i starije i novije literature o tom pitanju.

Za njegov naučni rad karakteristično je da je sav, izuzev jednog, posvećen tematici vezanoj za Bosnu i Hercegovinu. Pored objavljenih naučnih radova napisao je i više prikaza i recenzija, u kojima su vidno došle do izraza njegove vanredne dijalektičko-materijalističke metodološke sposobnosti.

Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenju istorijsko-filoloških nauka izabran je 1961. godine, a dopisni je član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njenog osnivanja 1966. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1968. godine.

Radoslav Jovanović

(1906–1985)

RADOSLAV JOVANOVIĆ rođen je 1906. godine u Stanarima. Osnovnu školu završio je u Sitnici (Ključ), gimnaziju u Slavanskom Brodu (1928), a diplomirao je na Prirodno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu – grupu geoloških nauka 1932. godine. Doktorsku disertaciju odbranio je 1955. na Univerzitetu u Beogradu.

Od 1934. godine radi kao geolog u Geološkom institutu Kraljevine Jugoslavije u Beogradu, gdje ostaje do početka rata. U toku rata bio je u zarobljeničkim logorima u Italiji i Njemačkoj. Poslije rata nalazio se na različitim dužnostima: učestvovao je i radio na osnivanju Saveznog geološkog naučnoistraživačkog instituta (1945–1946) u Beogradu; učestvovao u osnivanju, a zatim radio u Geološkom naučno-istraživačkom institutu NR Srbije (1946–1947) u Beogradu; osnivač je Geološkog naučno-istraživačkog instituta NR BiH u Sarajevu i njim je rukovodio (1947–1950).

Od 1948. do 1975. vanredni je i redovni profesor na nekoliko fakulteta Sarajevskog univerziteta. Predavao je na Visokoj školi za planinsko gazdovanje (od 1948), na Šumarskom (od 1950), Tehničkom (od 1950), Filozofskom (od 1951), Arhitektonsko-urbanističkom fakultetu (od 1965), a zatim od osnivanja do penzionisanja (1975) na Građevinskom fakultetu u Sarajevu. Godine 1953. osnovao je Zavod za inženjersku geologiju i hidrogeologiju Građevinskog fakulteta u Sarajevu i njime rukovodio. U periodu 1965–1967. bio je dekan Građevinskog fakulteta u Sarajevu.

Rad akademika Radoslava Jovanovića (87 objavljenih radova) mogao bi se podijeliti na dvije oblasti: organizovanje naučnoistraživačkih institucija u oblasti geoloških nauka i geološka kartografija u kojoj je dao značajne priloge vršeći geološka snimanja u dijelovima Makedonije, Kosova, Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine. Tako je dao veći broj radova iz oblasti stratigrafije i tektonike navedenih prostora. Dao je i znatne priloge u oblasti teoretskih pitanja inženjerske geologije i hidrogeologije.

Veliki je njegov doprinos kao geologa praktičara na važnim objektima, kao što su: građenje pruga Šamac–Sarajevo, Doboj–Banja Luka, Sarajevo–Ploče; putnih mreža Semizovac–Kladanj, Ustiprača–Goražde–Bistrica, u dolini Bosne: Sarajevo–Doboj, Banja Luka–Prijedor–Bosanski Novi, Travnik–Jajce–Petrovac–Bihać (put AVNOJ-a); hidroenergetski objekti: Jablanica, Jajce I i II, Rama, Grančarevo itd.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenju privredno-tehničkih nauka izabran je 1961. godine. Dopisni je član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njenog osnivanja 1966, a redovni od 1967. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1985. godine.

Ivan Jurković

(1917–2014)

IVAN JURKOVIĆ rođen je 1917. godine u Ogulinu. Osnovnu školu i realnu gimnaziju završio je u Zagrebu 1935. godine. Od 1935. do 1939. godine studirao je na hemijskom odjelu Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, postigavši akademski stepen diplomiranog inženjera hemije, a od 1939. do 1941. godine studirao je mineraloško-geološku grupu Filozofskog fakulteta istog Sveučilišta, postigavši akademski stepen diplomiranog geologa. Od 1941. do 1945. godine sudjelovao je u NOP-u.

Godine 1953. specijalizirao je nauku o metalnim i nemetalnim ležištima na Geološkom fakultetu u Beogradu, a godine 1957. optiku opakih minerala na Univerzitetu u Heidelbergu. Odbranio je doktorsku disertaciju sa temom *Mineralne parageneze Srednjobosanskog Rudogorja s naročitim osvrtom na tetraedrite* na Tehničkom fakultetu u Zagrebu 1956, postigavši doktorat tehničkih nauka, a godine 1957. odbranio je na istom fakultetu habilitacionu radnju o rudištima.

U periodu od 1955. do 1964. godine sudjelovao je na kraćim ili dužim naučnim istraživanjima rudnih ležišta u Burmi, Indiji, Grčkoj, Egiptu, Tunisu, Venecueli. Od 1965. do 1968. godine bio je ekspert i savjetnik Ujedinjenih nacija i boravio je preko tri godine na naučnim istraživanjima u Tunisu, Maroku i Togou. Publicirao je brojne naučne radove i izradio vrlo značajne stručne i znanstveno-stručne studije o mineralnim sirovinama.

Univerzitetsku karijeru od asistenta do redovnog profesora proveo je na Tehničkom, Tehnološkom i Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu u Zagrebu. Od ranijih važnijih funkcija navodimo: direktor Geološko-rudarskog instituta Hrvatske, pomoćnik ministra industrije i rudarstva SR Hrvatske, glavni geolog Saveznog ministarstva obojene metalurgije u Beogradu, poslanik Kulturno-prosvjetnog vijeća i Društveno-političkog vijeća Sabora SR Hrvatske, član Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske, predsjednik Republičkog savjeta za naučni rad SRH, član CK SK Hrvatske, redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

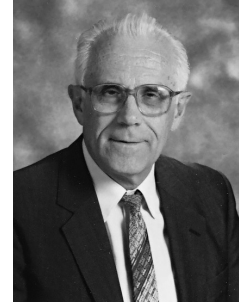
Dobitnik je brojnih nagrada i ordena.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (kasnije Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti).

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 2014. godine.

Dževad Juzbašić

DŽEVAD JUZBAŠIĆ rođen je 1929. godine u Sarajevu, gdje je završio osnovno, gimnazijsko i univerzitetsko obrazovanje. Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu diplomirao je 1955. opštu i nacionalnu istoriju. Potom je do 1962. godine predavao Historiju u Prvoj klasičnoj gimnaziji u Sarajevu. Po izboru za asistenta na Institutu za istoriju u Sarajevu (1962) orijentisao se na izučavanje perioda austrougarske uprave u Bosni i Hercegovini. Od 1965. do 1967. godine boravio je kao stipendista austrijske vlade na Bečkom univerzitetu i specijalizirao noviju historiju podunavskih zemalja. Upravo je pohađao kolokvij za disertanta i u bečkim arhivima prikupljao građu za disertaciju i druge naučne radove. Doktorsku disertaciju *Izgradnja željeznica u BiH u svjetlu austrougarske politike od okupacije do kraja Kallayeve ere* odbranio je 1972. godine na Filozofskom fakultetu u Sarajevu i ona je publikovana u izdanju ANUBiH Djela X/28 1974. godine. U Institutu je prošao sva naučna zvanja, od naučnog saradnika do naučnog savjetnika, a početkom 1993. godine izabran je za redovnog profesora Opšte istorije novog vijeka sa savremenom istorijom na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

U svojim radovima tretirao je različite probleme iz političke, ekonomske, državopravne, socijalne i kulturne istorije Bosne i Hercegovine u sklopu odnosa u Habsburškoj monarhiji i u vezi s austrougarskom balkanskom politikom. Bio je glavni urednik, časopisa Instituta za istoriju u Sarajevu *Prilozi*, a također član redakcije *Godišnjaka Društva istoričara BiH* te redakcije *Acta historico-oecconomica Yugoslaviae* za sve vrijeme izlaženja ovog časopisa. Organizator je brojnih naučnih skupova, priređivač zbornika radova i urednik historijskih monografija.

Rezultate svojih istraživanja prezentirao je na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu, objavljujući svoje radove u uglednim publikacijama. Nastupao je i s predavanjima na univerzitetima u Grazu, Beogradu, Beču i Münchenu.

Za svoj naučni rad dobitnik je priznanja: republičke nagrade za nauku *Veselin Masleša* (1976) i Herderove nagrade, koja mu je dodijeljena na Bečkom univerzitetu (1994). Ovu nagradu dobio je za *poseban doprinos koji je dao objektivnoj obradi istorije svoje domovine u 19. i 20. stoljeću, a naročito boljem razumijevanju uzajamnih odnosa u okviru Podunavske monarhije*. Prvi je intelektualac iz Bosne i Hercegovine koji je dobio ovo izuzetno priznanje. Šestoaprilsku nagradu grada Sarajeva dobio je 2000. godine. I nakon penzionisanja 2000. godine, bio je do pred kraj 2002. angažovan

na dodiplomskoj i postdiplomskoj nastavi na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Senat Univerziteta u Sarajevu dodijelio mu je 2004. godine počasno zvanje profesor emeritus.

Od 1997. djeluje kao član Komisije za istoriju jugoistočne Evrope Fondacije pro oriente u Beču. Član je Internacionalne komisije za izučavanje historije Slavena pri Internacionalnom komitetu za historijske nauke.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka) izabran je 1995. godine, a za redovnog 2002. godine. Od 2002. je predsjednik Akademijinog Odbora za istorijske nauke. Od 1998. godine vršilac je dužnosti direktora Centra za balkanološka ispitivanja ANUBiH, a od 2008. direktor. Član je Centra za balkanološka ispitivanja ANUBiH-a od 2008. godine. Član je redakcije *Godišnjaka* spomenutog Centra.

Muhamed Kadić

(1906–1983)

MUHAMED KADIĆ rođen je 1906. godine u Mostaru. Osnovnu i srednju školu završio je u Sarajevu, studirao je na Arhitektonskom fakultetu Češke visoke tehničke škole u Pragu 1926–1933, gdje je i diplomirao 1939. godine.

Za vrijeme studija bio je aktivan kao predsjednik antifašističkog studentskog društva *Matija Gubec* u borbi protiv tadašnje kraljevsko-fašističke diktature u Jugoslaviji, pa je na zahtjev diktatorske vlade bio protjeran iz Praga i prekinuo studije 1933–1938. Doktorat nauka odbranio je na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu 1963. godine.

Prije rata radio je kao privatni projektant u Sarajevu. Od juna 1944. učestvovao je u Narodno-oslobodilačkoj borbi i kasnije u Građevinskom odjeljenju ZAVNOBiH-a, zatim, poslije rata, u Ministarstvu građevina NRBiH. Od 1950. godine angažovan je na Tehničkom, današnjem Arhitektonskom fakultetu u Sarajevu, u početnom zvanju docenta do završnog zvanja redovnog profesora tog fakulteta. U toku te aktivnosti djelovao je tri godine, 1965–1968, kao gostujući redovni profesor na Arhitektonskom fakultetu u Khartoumu u okviru naučne pomoći Sudanu.

U projektantskom periodu svoje aktivnosti djelovao je kao projektant stambenih zgrada i kompleksa, a kasnije se naročito angažovao na projektovanju proizvodnih zgrada – poljoprivrednih i industrijskih. U nastavku tih aktivnosti proširio je oblast svog rada i proučavanja na problematiku naselja, najprije ruralnih, a u daljnjem radu i urbanih, kao i sistema naselja u širim oblastima prostorne raspodjele naselja.

U toku rada projektovao oko 45 izgrađenih arhitektonskih objekata, nagrađen je na 10 javnih arhitektonskih konkursa, objavio je 12 monografija i veći broj članaka, prikaza, referata i naučnih saopštenja.

Za svoj rad je dobio veliki broj nagrada, priznanja i odlikovanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka izabran je 1973, a za redovnog 1975. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1983. godine.

Mustafa Kamarić

(1906–1973)

MUSTAFA KAMARIĆ rođen je 1906. godine u Gračanici. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, gimnaziju u Sarajevu, a Pravni fakultet u Beogradu 1932. godine. Doktorat pravnih nauka stekao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Po završetku studija radio je kao službenik Ministarstva unutrašnjih poslova i Državnog savjeta u Beogradu.

U toku okupacije otpušten je iz državne službe kao antifašista i do kraja rata obavljao je posao advokata u rodnom mjestu. U toku narodnooslobodilačke borbe aktivno se uključio u narodnooslobodilački pokret. Neposredno poslije rata prešao je u Zakonodavno-pravno odjeljenje Predsjedništva Vlade Bosne i Hercegovine i ostao na toj dužnosti do izbora za nastavnika Pravnog fakulteta u Sarajevu.

Aktivno je surađivao u Ustavnoj komisiji Skupštine SRBiH i drugim komisijama za proučavanje i pripremu pojedinih zakonskih nacrti, a bio je i član Instituta za uporedno pravo u Beogradu, Jugoslovenskog udruženja za pravne nauke, Udruženja za uporedno zakonodavstvo u Parizu i Udruženja za pravo u Londonu. Učestvovao je na mnogim naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu.

Naučna oblast u kojoj je postigao najznačajniji uspjeh i opšte priznanje jeste područje raspodjele normativne djelatnosti između predstavničkih i upravnih organa u savremenoj državi. Većina njegovih radova odnosi se na taj složeni i veoma značajni problem, a posebno njegova monografija *Problemi uredbe sa naročitim obzirom na široka ovlašćenja*, objavljena u izdanju Naučnog društva SRBiH. Za ovo djelo naša naučna kritika je konstatala da je *Naučno društvo Bosne i Hercegovine mnogo zadužilo našu pravnu nauku izdavanjem djela profesora Mustafe Kamarića, jer se time naša pravna nauka obogaćuje odličnom monografijom*. Većina njegovih radova razrađuje oblasti: skupštinska kontrola uredbe, klasifikacija uredaba, domen zakona i uredbe, primat egzekutive i široka ovlašćenja, razgraničenje područja zakona i uredbe. U ovim radovima obrađena su značajna pitanja iz domena odnosa legislative i egzekutive u savremenoj državi i kod nas. Njegova monografija s ovim posebnim radovima predstavlja u našoj naučnoj literaturi najširi zahvat u ovom domenu i doprinos od trajne naučne vrijednosti. Njegov udžbenik *Upravno pravo*, namijenjen prvenstveno za potrebe studenata, prihvaćen je u praksi kao veoma cijenjena i korisna literatura.

Za uspješan stručni, nastavni i naučni rad odlikovan je brojnim orednima i nagradama.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka izabran je 1967. godine.

Premинуo je u Innsbrucku 1973. godine.

Dušan Kanazir

(1921–2009)

DUŠAN KANAZIR rođen je 1921. godine u Mosorinu, Novi Sad. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Novom Sadu 1940. godine. Iste godine upisao se na Medicinski fakultet u Beogradu. Poslije prekida od četiri godine (ratne godine), medicinu je nastavio studirati na Pariškom univerzitetu, gdje je ostao od 1945. do 1949. godine. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu u Beogradu 1949. godine. Doktorirao je na Briselskom univerzitetu 1955. godine i time stekao doktorat fizioloških nauka.

Vršio je dužnosti: predsjednika Jugoslovenske Pagvas-grupe, člana Nacionalnog odbora Jugoslovenske lige za mir, Savezne komisije za nuklearnu energiju, Naučnog kolegijuma SKNE, Komisije za biologiju Savjeta za naučni rad SFRJ, Komisije za biologiju SR Srbije, Saveta PMF, Saveta Biološkog instituta, Naučnog kolegijuma Biološkog instituta, predsjednika Komisije za radiobiologiju. Bio je član Prosvetnog saveta SRS, Izvršnog odbora Zajednice za nauku, Skupštine PMF Beograd, Savjeta akademija, itd.

Bio je redovni je profesor Prirodno-matematičkog fakulteta u Beogradu, načelnik Radiobiološke laboratorije Instituta *Boris Kidrič* u Vinči i član Naučnog savjeta tog Instituta, te potpredsjednik Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Naučni radovi iz oblasti u kojoj je prof. Kanazir radio (molekularna biologija): *Alterations of Intracellular Deoxyribonucleic Acid and their Biological Consequence* (u koautorstvu), *Cold Spring Harbor Symp. on Quantitative Biology*, 21, 19, 1956; *The Apparent Mutagenicity of Thymine Deficiency*, *Biochim. Biophys. Acta*, 30, 12-23, 1958; *Recovery from Radiation Injury Obtained by Highly Polymerized Nucleic Acids* (u koautorstvu), *Radiation Research*, 9, 137, No. 183, 1959; *Recovery from Radiation Injury by Means of Nucleic Acids*, *Studia Biophysica*, 7, 55-76, 1968; *Radiation - Induced Alterations in the Structure of Deoxyribonucleic Acid and their Biological Consequence*. Poglavlje u knjizi *Progress in Nucleic Acid Research and Molecular Biology*, Vol. 9, pp. 117-214, 1969, Academic Press; *Inheritable Difference in the Electrophoretic Pattern of Hemoglobin Revealed in a Local Random Breed Colony of Albino Rats* (u koautorstvu), *Blood*, 35, 347-450, 1970; *The Effect of a Histidine Operator-Constitutive Mutation on UV-Induced Mutability within the Histidine Operon of *Salmonella typhimurium** (u koautorstvu), *Mol. gen. Genet.*, 118, 45-50, 1972.

Za svoj rad odlikovan je brojnim nagradama i ordenima.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (danas Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti) i Atinske akademije nauka. Također je bio član Biohemijskog društva Belgije i Internacionalnog društva za biologiju ćelije.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Beogradu 2009. godine.

Mehmed Kantardžić

MEHMED KANTARDŽIĆ rođen je 1948. godine u Sarajevu, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Studij elektrotehnike, smjer automatike, završio je u 1972. godini, magistrirao je 1976, a doktorirao 1980. godine u oblasti informatike, sve na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. U periodu od 1972. do 1994. godine, radio je na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, u početku kao asistent, zatim kao docent, i konačno kao vanredni profesor na odsjeku za informatiku. U periodima 1987–1989 i 1992–1994 obavljao je i dužnost prodekana za naučno-istraživački rad na istom fakultetu. Od 1995. zaposlen je na Odsjeku za računarstvo Univerziteta u Louisvillu, SAD, u početku kao gostujući profesor, zatim vanredni, i konačno od 2004. godine u zvanju redovni profesor. Od 2010. obavlja dužnosti direktora postdiplomskih studija u oblasti računarstva, kao i direktora istraživačke laboratorije za rudarenje podacima čija istraživanja su finansijski podržana od NSF, KSEF, US Army, NASA, NSA, US Treasury, i Microsofta. Pored rada na Univerzitetu u Louisvillu, savjetnik je u Humani, jednoj od najvećih osiguravajućih kompanija u SAD.

Oblasti njegovog stručnog i naučnog djelovanja su: rudarenje podacima, mašinsko učenje, vještačka inteligencija, interpretacija prediktivnih modela u vremenu i prostoru. Rezultati tih istraživanja su prezentirani u preko 300 publikovanih naučnih radova sa preko 9000 citiranja u međunarodnim časopisima, knjigama i na konferencijama, a osam radova su proglašeni najboljim na međunarodnim konferencijama. Autor je jedanaest stručnih knjiga uključujući udžbenik o rudarenju podacima *Data Mining: Concepts, Models, Methods, and Algorithms*, čiji je izdavač John Wiley, a treće izdanje je izašlo u 2020. godini. Udžbenik je korišten na preko 100 univerziteta u SAD-u i u svijetu, a preveden je na kineski, španski, japanski i farsi. Od strane poznate agencije Xinhua iz Kine, udžbenik je izabran kao klasika u oblasti računarskih nauka, dok je u Japanu 2011. proglašen jednim od 100 bestselera u oblasti inženjerstva i tehnologija.

Obavljao je značajne funkcije u naučnim i stručnim organizacijama kao što su IEEE i ACM, a u 2018. godini izabran je za potpredsjednika međunarodnog udruženja za mašinsko učenje i primjene (AMLA). Niz godina je na dužnosti urednika za poznate međunarodne časopise: *Data Mining and Knowledge Discovery* (WIRES DMKD) izdavačke kuće John Wiley i *Transactions on Machine Learning and Data Mining Journal*. Bio je generalni predsjedatelj na 11, i programski predsjedatelj na 12 međunarodnih konferencija, a također je bio pozvani plenarni predavač na univerzitetima i

konferencijama u SAD-u, Meksiku, Bosni i Hercegovini, Egiptu, Japanu, Indiji, i Alžiru. Postdiplomske kurseve održao je na univerzitetima u Tuzli i na SSST-u, Sarajevo. U Sarajevu je organizovao jednu od prvih poslijeratnih IEEE konferencija ISPIT 2008, a značajan je njegov doprinos u osnivanju ICAT konferencije tokom ranih 1970. godina, i njegova podrška u tradicionalnom održavanju u Sarajevu preko 25 puta.

Za svoj naučni rad u oblasti rudarenja, dobio je brojna priznanja, uključujući izbor za Fulbrightovog specijalistu za oblast rudarenja 2013. godine, nagradu LinkedIna u 2015. godini, i Microsofta u 2016. godini. Univerzitet u Louisvillu ga je nagradio s *Distinguished Service Award* u 2008. godini za doprinos razvoju u oblastima rudarenja podacima i mašinskog učenja u svijetu.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2018. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Kemal Kapetanović

(1921–1984)

KEMAL KAPETANOVIĆ rođen je 1921. godine u Sarajevu. Osnovno i srednje obrazovanje završio je u Sarajevu, gdje je maturirao u Drugoj muškoj realnoj gimnaziji 1940. Diplomirao je 1944. na Montanističkoj visokoj školi u Leobenu u Austriji, a doktorirao decembra 1965. na Univerzitetu u Ljubljani.

Bio je predsjednik Odbora za nauku Kulturno-prosvjetnog vijeća Savezne skupštine, predsjednik Odbora za koordinaciju naučnog rada Akademije te predsjednik Koordinacionog odbora Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ. Bio je potpredsjednik Odbora za naučnoistraživački rad Udruženja jugoslovenskih željezara i predsjednik Komisije za naučnoistraživački rad u metalnom kompleksu Republičke zajednice za naučni rad BiH. Bio je član Komiteta za livenje i kristalizaciju Zajednice za uglj i čelik Evropske ekonomske zajednice i savjetnik UN-a o pitanjima naučnoistraživačkog rada u metalurgiji i saradnje s privredom.

Svoju karijeru počeo je u Željezari Zenica 1945, gdje je obavljao funkcije asistenta u Čeličani, direktora Čeličane te glavnog metalurga Željezare *Zenica* sve do 1961. Organizator je Metalurškog instituta u Zenici tako što je postavio njegovu osnovnu organizaciju, razradio koncepciju istraživanja i razradio projekte objekata Instituta, koji je po njima izgrađen i razvio se u ustanovu s 300 zaposlenih, od kojih preko 100 istraživača s fakultetskom spremom. Pored toga, bio je redovni profesor na Metalurškom fakultetu u Zenici za predmete Osnovi fizičke metalurgije i Metalurška tehnologija, kao i šef Katedre za fizičku metalurgiju Metalurškog fakulteta u Zenici. Bio je direktor Metalurškog instituta *Hasan Brkić* u Zenici.

Naučni doprinos je ostvario u oblasti metalurgije čelika, posebno livenja i kristalizacije čeličnih ingota te fizičke metalurgije čelika i čeličnih proizvoda. Pored toga, znatan dio aktivnosti je posvetio i organizaciji naučnog rada u metalurgiji i izgradnji koncepta organizacije primijenjenih istraživanja. Publicirao je brojne radove iz oblasti kojima se bavio.

Za uspješan rad odlikovan je brojnim orednima i nagradama.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1967. godine, a za redovnog 1973. Bio je potpredsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1974. do 1981. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1984. godine.

Hamdija Kapidžić

(1904–1974)

HAMDİJA KAPIDŽIĆ rođen je 1904. godine u Bileći. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, a gimnaziju u Mostaru. Srednjoškolsko obrazovanje završava 1924, pa odmah nastavlja univerzitetske studije na grupi istorije Filozofskog fakulteta u Beogradu. Diplomirao je s odličnim uspjehom 1928. na Beogradskom univerzitetu. U Sarajevo dolazi 1928, gdje će ostati sve do kraja svoga života. Prvo radi kao profesor Šerijatske, a zatim Druge muške gimnazije, čiji će i direktor biti u razdoblju 1945–1948. Kraće vrijeme je radio u Ministarstvu prosvjete Bosne i Hercegovine kao instruktor za istorijsku nastavu, a 1949. postavljen je za profesora istorije na Višoj pedagoškoj školi u Sarajevu. Tu se zadržao kraće vrijeme, da bi poslije osnivanja Filozofskog fakulteta u Sarajevu bio izabran za nastavnika Istorije naroda Jugoslavije – novi vijek. On je bio prvi nastavnik na ovom predmetu i tu je ostao sve do svoje smrti. Doktorirao je 1956. na Beogradskom univerzitetu. Penzionisan je kao redovni profesor krajem 1973. godine.

Pored dugogodišnje nastavne aktivnosti i stručnog rada, veliki dio svog života posvetio je naučnom izučavanju istorije jugoslovenskih naroda u novom vijeku, a u okviru toga posebno historije Bosne i Hercegovine u XIX. stoljeću. Iz te oblasti su i njegovi najznačajniji radovi o hercegovačkom ustanku, Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske vladavine i o stvaranju jugoslovenske države i ti radovi predstavljaju pionirske i temeljne istraživačke radove u jugoslovenskoj historiografiji. Bibliografija od 103 bibliografske jedinice, objavljena u XIX. knjizi *Godišnjaka Društva istoričara Bosne i Hercegovine*, daje pun uvid kako u njegov naučni opus tako i u njegove rezultate.

Uređivao je najvažniji stručni časopis bosanskohercegovačkih historičara *Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine*. Obavljao je i brojne druge odgovorne poslove; bio je šef Odsjeka za istoriju Filozofskog fakulteta, predsjednik Arhivskog savjeta BiH, urednik Glasnika Arhiva i Društva arhivista Bosne i Hercegovine, predsjednik Naučnog vijeća Instituta za istoriju u Sarajevu.

Za uspješan stručni, nastavni i naučni rad odlikovan je brojnim ordenima i nagradama.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 1969. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1974. godine.

Hanifa Kapidžić-Osmanagić

(1935–2019)

HANIFA KAPIDŽIĆ-OSMANAGIĆ rođena je 1935. godine u Sarajevu, gdje se i školovala. Odsjek za francuski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu završila je 1958. godine, kada je i izabrana za asistenticu za francusku književnost. Nakon uzastopnih izbora u zvanje docentice i vanredne profesorice, za redovnu profesoricu za savremenu francusku književnost, izabrana je 1975. godine. Od 1960. do 1963. godine provela je na dužnosti lektorice za srpskohrvatski jezik na Faculté des Lettres Univerziteta u Dijonu, Francuska, gdje je juna 1963. odbranila (mention très honorable) doktorsku disertaciju *Le surréalisme serbe dans ses rapports avec le surréalisme français*.

U toku univerzitetske karijere obavljala je dužnosti šefice Katedre za francusku književnost, predsjednice Vijeća Odsjeka za romanistiku, kao i dekanese Filozofskog fakulteta u Sarajevu (1973–1975) i prorektorice Univerziteta u Sarajevu (1985–1988). U ratu 1992–1995. nastavila je svoje univerzitetske dužnosti u opkoljenom Sarajevu. Na poziv francuske strane, a uz pomoć francuskih snaga UNPROFOR-a privremeno je izašla iz sarajevskog obruča i u seriji predavanja svjedočila o situaciji u gradu u Francuskoj, Švicarskoj i Španiji. Istom prilikom održala je ciklus predavanja o nadrealizmu (*Le surréalisme contre le nationalisme*) na prestižnoj École Normale Supérieure rue d'Ulm u Parizu, na kojoj je u okviru tromjesečnih predavanja nastavila sa gostovanjem pridruženog profesora u naredne tri godine (1995, 1996, 1997). Na slavistici Univerziteta Paris IV Sorbona održala je, kao professeur associé, šestomjesečnu nastavu iz književnosti s bivših jugoslovenskih prostora 1997. godine. Saradnju s tim univerzitetom i povremena gostovanja nastavila je sljedećih godina.

Bavila se književnošću 20-og vijeka s produžecima u 21. vijek, u prvom redu francuskom i komparativnom, književnostima u Bosni i Hercegovini i široj regiji, kao i teorijom književnosti. Kontinuirano je tretirala nadrealizam, egzistencijalizam, strukturalizam, poststrukturalizam, žensko pisanje u modernizmu i u postmodernoj književnosti.

Objavila je mnoge radove iz oblasti kojima se bavila, te je priređivala brojne knjige poezije, kao i Djela Midhata Begića u šest tomova, sve s iscrpnim popratnim studijama. Bila je dugogodišnja glavna urednica časopisa za književnu i umjetničku kritiku *Novi Izraz*. Bila je predsjednica PEN Centra BiH od 1997. do 2001. godine.

Dobitnica je brojnih društvenih i profesionalnih priznanja za svoj rad.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju književnosti i umjetnosti (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka) izabrana je 1995, a za redovnu 2005. godine. Preminula je u Sarajevu 2019. godine.

Isak Karabegović

ISAK KARABEGOVIĆ rođen je 1955. godine u Bihaću. Diplomirao je 1978. godine na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Magistrirao 1982. godine na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu i 1989. odbranio doktorsku disertaciju na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Od 1978. do 1979. radio je u Tekstilnom kombinatu *Kombiteks*, a od 1979. do 1980. u Tvornici kartona *Incel* u Cazinu. Radio je u zvanju profesora više škole (1978–1989) na Višoj tehničkoj školi Bihać Univerziteta u Banjoj Luci, u zvanju profesora (1989–1992), na Mašinskom fakultetu u Zenici Univerziteta u Sarajevu, od 1995. godine na Mašinskom fakultetu Bihać Univerziteta u Sarajevu te od 1997. godine na Tehničkom fakultetu Univerziteta u Bihaću. Držao je nastavu i na Elektrotehničkom fakultetu u Tuzli (1996–1997), Mašinskom fakultetu u Sarajevu (1997–1999) i na Mašinskom fakultetu u Mostaru (2000–2007), predavajući više kolegija iz mehanike krutog i deformabilnog tijela i robotike na dodiplomskom i postdiplomskom studiju.

Osnivač je Mašinskog fakulteta u Bihaću 1995. godine pri Univerzitetu u Sarajevu. Jedan je od osnivača Univerziteta u Bihaću 1997. godine, te osnivač Tehničkog fakulteta u Bihaću u sklopu Univerziteta u Bihaću 1999. godine.

Bio je mentor većeg broja diplomskih, magistarskih i doktorskih radova. Učesnik je i organizator većeg broja znanstvenih skupova. Obavljao je funkcije dekana Više tehničke škole Univerziteta u Banjoj Luci (1982–1986, 1988–1992), dekana Mašinskog fakulteta Bihać Univerziteta u Sarajevu (1995–1997), dekana Mašinskog fakulteta Univerziteta u Bihaću (1997–1999), dekana Tehničkog fakulteta Univerziteta u Bihaću (1999–2001), rektora Univerziteta u Bihaću (2002–2004), dekana Tehničkog fakulteta Univerziteta u Bihaću (2004–2010) i prorektora za nastavu Univerziteta u Bihaću (2015–2016).

Jedan je od osnivača Društva za robotiku u BiH 2003. godine. Obavlja dužnost generalnog sekretara Društva za robotiku u BiH od 2003. godine. Član je Odbora za mehatroniku Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, član Odbora za energiju, energetiku i okoliš Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, član Američkog udruženja za nauku i tehnologiju, član Društva za mehaniku Hrvatske, član Društva za mehaniku Srbije, član Društva elektro-inženjera Hrvatske, član Saveza inženjera i tehničara Srbije i član Savjeta istraživačkog odbora Američkog biografskog instituta. Kao ekspert za evaluaciju visokog obrazovanja učestvovao je u evaluaciji

Univerziteta Crna Gora i Univerziteta u Sarajevu, te kao predsjednik Komisije za ispunjavanje uvjeta za rad visokoškolske ustanove eMPIRICA na Tuzlanskom kantonu.

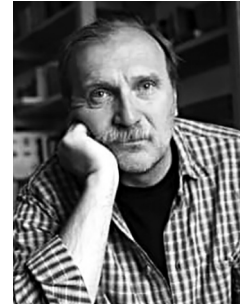
Dobitnik je povelje Univerziteta u Banjoj Luci 1990. godine, povelje Tehničkog fakulteta Bihać, povelje Univerziteta u Bihaću te prestižne nagrade za naučni rad i stvaralaštvo iz oblasti tehničkih znanosti-mehanika od Internacionalnog biografskog centra iz Cambridgea.

Kao rektor dobitnik je nagrade *Međunarodni trofej za tehnologiju i kvalitet* 2003. godine u Ženevi. Dobitnik je srebrene plakete Mašinskog fakulteta Univerziteta u Mostaru 2009. godine. Dobitnik je plakete kao najmenadžer Bosne i Hercegovine, Jugositočne i Srednje Evrope u Sarajevu 2008. godine.

Dobitnik je Plakete grada Bihaća za izuzetan doprinos za razvoj obrazovanja i nauke, i većeg broja priznanja za svoj znanstveno-pedagoški rad na Univerzitetima u Bosni i Hercegovini i svijetu, kao i Povelje *26. februar* Grada Bihaća za izuzetna ostvarenja i postignute rezultate u naučnom radu i stvaralaštvu u obrazovnom sistemu, te izuzetan doprinos u cjelokupnom društveno-političkom razvoju i unapređenju kvaliteta življenja grada Bihaća.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka izabran je 2018. godine.

Dževad Karahasan

DŽEVAD KARAHASAN rođen je 1953. godine u Duvnu. Diplomirao je komparatistiku i teatrologiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, doktorirao tezom *Dramaturski modeli u Glembajevskom ciklusu Miroslava Krležę*. Uređivao je reviju *Odjek* i časopis *Izraz* u Sarajevu. Radio je kao dramaturg u teatrima u Zenici, Salzburgu i Sarajevu. Predavao je na univerzitetima u Sarajevu, Salzburgu, Göttingenu, Berlinu, Baselu, Grazu.

Objavio je: romane *Istočni diwan*, *Šahrijarov prsten*, *Sara i Serafina*, *Noćno vijeće*, *Što pepeo priča*; knjige pripovjedaka *Kraljevske legende*, *Izvjestaji iz tamnog vilajeta*, *Kuća za umorne*; knjige eseja *O jeziku i strahu*, *Dnevnik selidbe*, *Knjiga vrtova*, *Die Schatten der Städte*; drame *Kralju ipak ne sviđa se gluma*, *Misionari*, *Koncert ptica*. Knjige su mu prevedene na dvadeset jezika.

Njegov rad je više puta nagrađen, i to: Nagrada *Veselin Masleša* za knjigu godine (1981), Nagrada *Željezare Sisak* za roman godine (1989), Nagrada franjevačke provincije Bosna Srebrena za rad povodom obilježavanja 700 godina prisutnosti franjevaca u Bosni (1991), Nagrada *Charles Veillon* za najbolju knjigu eseja objavljenu tokom jedne godine u Evropi (1994), Nagrada *Bruno Kreisky* (1995), Nagrada za interkulturalni dijalog *Forli* (1998), Knjižna nagrada sajma knjiga Leipzig za evropsko razumijevanje (2004), Nagrada za srednjoevropsku književnost *Vilenica* (2010), Medalja *Heinrich Heine* (2012), *Goetheova* medalja (2012), Nagrada *25. novembar* (2016), Nagrada *Franz Nabl* (2018), Nagrada *Jeanette Schocken* (2019), *Goetheova* nagrada (2020). Univerzitet u Baselu dodijelio mu je počasni doktorat.

Član je Njemačke akademije za jezik i književnost.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti izabran je 2008. godine. Godine 2012. izabran je za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju umjetnosti, a za redovnog 2018.

Gordan Karaman

GORDAN S. KARAMAN rođen je 1938. godine u Skoplju, u obitelji poznatih biologa. Osnovnu školu završio je u Splitu, gimnaziju u Dubrovniku i Skoplju 1957. Diplomirao je 1961. na Prirodno-matematičkom fakultetu, odsjek biologija u Skoplju; doktorirao 1964. na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu. Od 1963. do 1966. radi kao asistent u Zavodu za biologiju mora u Kotoru; 1967. godine izabran je za naučnog saradnika u Biološkom institutu u Podgorici; 1971. godine za višeg naučnog saradnika, a 1976. za naučnog savjetnika u istom institutu. Od 1980. do 1982. je generalni direktor Instituta za biološka i medicinska istraživanja Crne Gore; 1982–1990. rukovodilac je Hidrobiološkog odjeljenja Biološkog Instituta u Podgorici; 1987–1989. je profesor na Nastavničkom fakultetu, Odsjek za biologiju u Nikšiću. Godine 1990. izabran je za redovnog profesora na Prirodno-matematičkom fakultetu u Podgorici, Odsjek za biologiju, na predmetima Invertebrata i Ekologija životinja sa zoogeografijom, na kojemu je ostao sve do penzionisanja, 2004. godine. U periodima 1996–1997. i 2002–2004. bio je šef Odsjeka za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Crne Gore. Bio je predavač i na nekoliko fakulteta u Srbiji i Crnoj Gori.

Član je mnogobrojnih međunarodnih udruženja kao i redakcija međunarodnih i domaćih naučnih časopisa. Učestvovao je u osnivanju i formiranju Odsjeka za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta u Podgorici i Prirodnjačkog muzeja Crne Gore.

U naučnom radu obuhvatio je zoološka proučavanje grupe rakova Amphipoda morskih, slatkovodnih i podzemnih biotopa cijelog svijeta, istraživanja zoobentosa Jadranskog mora i kontinentalnih voda Crne Gore; faune mrava (Formicidae), speleološka istraživanja biodiverziteta.

Sa grupom evropskih naučnika učestvuje u projektu istraživanja morskih Amphipoda Mediterana, koji je rezultirao izradom monografije u četiri toma [Ruffo, S. (ed.): *The Amphipoda of the Mediterranean 1982–1993*, Monaco] kao koordinator i koautor. Monografija predstavlja i danas osnovu za istraživanja Amphipoda Mediterana.

Organizovao je projekat Biološkog instituta u Podgorici i Smithsonian instituta u Washingtonu o istraživanju morskih Amphipoda (1980–1982) (koordinatori i autori: Barnard, J. L. and G. Karaman), što je rezultiralo izdavanjem kapitalne monografije o fauni morskih Amphipoda svijeta, u dva toma, štampane u Australiji [Barnard, J. L. & Karaman, G. 1991: *The Families and Genera of Marine Gammaridean Amphipoda (Except Marine Gammaroids)*.- *Records of the Australian*

Museum, Supplement 13 (parts 1 and 2)], koja i danas predstavlja osnovu za istraživanja te grupe organizama u svijetu.

Monografija o fauni Amphipoda Italije [Karaman, G. 1993. Crustacea Amphipoda di acqua dolce.- Fauna d'Italia, vol. XXXI: 1–337, Edizione Calderini Bologna, Italia] kapitalna je monografija o italijanskim Amphipodima.

Rukovodilac je i koautor na međunarodnom projektu sa nizom američkih instituta i fakulteta na istraživanju Skadarskog jezera (1972–1977), što je rezultiralo objavljivanjem monografije: *The biota and Limnology of Lake Skadar*, Podgorica 1981.

Objavio je sam ili u saradnji sa saradnicima preko 350 naučnih radova u domaćim i inostranim časopisima, uglavnom o istraživanjima Amphipoda širom svijeta, u kojima je opisao preko 255 vrsta i podvrsta, preko 100 rodova i nekoliko familija, novih za nauku.

Naučnici iz svijeta posvetili su njemu novootkrivenih 17 vrsta i dva roda životinja [rod *Gordania*, Berge & Vader, 2000 (Amphipoda), rod *Gordanitocrella*, Karanović & Hancock, 2009 (Copepoda); *Rhipidogammarus gordankaramani*, Özbek & Sket, 2019 (Amphipoda), *Harpinia karamani*, King, 2004 (Amphipoda), itd.].

Za profesora emeritusa Univerziteta Crne Gore izabran je 2004. godine; za vanrednog člana Crnogorske akademije nauka i umjetnosti izabran 1988, a za redovnog člana 1993. godine, a za člana Evropske akademije nauka i umjetnosti u Salzburgu 2014. godine. Za inostranog člana Ruske akademije nauka i umjetnosti (Odjeljenje prirodnih nauka) izabran je 2019. godine.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Muhamed Karamehmedović

(1924–2008)

MUHAMED KARAMEHMEDOVIĆ rođen 1924. godine u Trebinju. Studij historije umjetnosti završio je u Beogradu 1956. godine. Doktorsku disertaciju *Umjetnička obrada metala turskog perioda u Bosni i Hercegovini* odbranio je u Ljubljani 1965. Bio je profesor na Arhitektonskom fakultetu u Sarajevu od 1960, a na Akademiji likovnih umjetnosti od 1972. godine. Predavao je i na Filozofskom fakultetu i na Akademiji scenskih umjetnosti u Sarajevu.

Mnogi veliki uspjesi Akademije likovnih umjetnosti vezani su za njegovo ime. Upravo njemu treba zahvaliti jer je sarajevska Akademija najljepši od svih obrazovnih objekata u našoj zemlji. Bio je i direktor Narodnog pozorišta u Sarajevu.

Početak šezdesetih godina počinje, a potom postaje sve snažnija i značajnija njegova kritička riječ u našoj sredini. U cijelom tom periodu, kroz četiri decenije, on je najistrajnije, najredovnije i najpotpunije pratio, analizirao i kritički procjenjivao tekuću likovnu i arhitektonsku produkciju, upozoravajući podjednako i na vrijednosti i na promašaje, pišući lapidarne ocjene, koncentrovane analize te uvodne tekstove u okviru kataloga za pojedinačne i kolektivne izložbe ili za potrebe različitih žirija.

Iz tog obimnog naučno-teoretskog opusa teško je izdvojiti najznačajnije. Tematika svih studija pokazuje da se njegov interes kao teoretičara likovnosti i estete kreće na području historije likovnih umjetnosti i arhitekture. Svi ti radovi odlikuju se velikim poznavanjem problema o kojima piše, sposobnošću da se problemi i pojave na našem tlu povezuju sa svjetskim likovnim i estetskim kretnjima, uvođenjem nove problematike i u bosanskohercegovačku i u jugoslavensku likovnu misao.

Svojim istraživanjima umjetničke obrade metala u Bosni i Hercegovini tokom osmanske vlasti, zatim i ostalih vrsta primijenjenih umjetnosti na istom tlu razbio je predrasudu o tzv. islamskoj neosjetljivosti i neprijateljstvu prema likovnom izražavanju. On to radi na širokoj skali – od Seldžuka, Turaka do naših bosanskih stvaralaca – Bošnjaka, Hrvata, Srba i Jevreja.

Bio je član Međunarodnog udruženja likovnih kritičara (AICA) i Saveza istoričara umjetnosti Jugoslavije.

Za uspješan stručni, nastavni i naučni rad odlikovan je brojnim nagradama.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje umjetnosti (kasnije prebačen u Odjeljenje humanističkih nauka) izabran je 1995, a za redovnog 2005. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2008. godine.

Edvard Kardelj

(1910–1979)

EDVARD KARDELJ, slovenski i jugoslovenski komunistički političar i publicist rođen je 1910. godine u Ljubljani. Završio je učiteljsku školu u Ljubljani. Od 1928. bio je član KPJ, a u periodu 1930–1932. bio je zatvoren. U periodu 1934–1937. radio je u Kominterni u Moskvi, gdje je upoznao Josipa Broza Tita, koji ga je uključio u novo vodstvo KPJ. Osnovao je Komunističku partiju Slovenije 1937, a od 1940. do smrti bio je član najužeg vodstva KPJ. Suosnivač je Osvobodilne fronte Slovenije.

Bio je potpredsjednik Izvršnog odbora AVNOJ-a 1942, potpredsjednik partizanske vlade (NKOJ) 1943, potpredsjednik jugoslavenske vlade 1945–1963, te ministar vanjskih poslova 1948–1953. Također je bio i predsjednik Savezne skupštine 1963–1967, a bio je i član Predsjedništva SFRJ od 1974. do smrti. Istovremeno je obavljao i najviše partijske funkcije. Za redovnog profesora Ekonomskog fakulteta u Ljubljani izabran je 1974. godine.

Od početka svog djelovanja zastupao je ravnotežu klasnog i nacionalnog pristupa, a bio je glavni idejni tvorac i najveći teoretičar jugoslavenskog samoupravnog socijalizma.

Za počasnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1971. godine.

Premинуo je u Ljubljani 1979. godine.

Radoslav Katičić

(1930–2019)

RADOSLAV KATIČIĆ rođen je 1930. godine u Zagrebu gdje je pohađao osnovnu školu i klasičnu gimnaziju. Kao gimnazijalac je već pokazao posebno zanimanje za latinski i grčki jezik, a sam je u to vrijeme savladao i osnove sanskritskog jezika. Godine 1954. diplomirao je klasičnu filologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i odmah poslije postao bibliotekar na istom seminaru.

U nekoliko navrata boravio je na specijalizacijama u raznim naučnim centrima: Atena (1956–1957) – bizantska filologija, Tübingen (1960–1961) – iliologija, Bonn (1968–1969) – indologija. Doktorirao je u Zagrebu 1960. godine i ubrzo zatim izabran za docenta sa zadatkom da formira dvije nove studijske grupe: za opću lingvistiku i za indologiju. Godine 1966. izabran je za vanrednog, a 1972. za redovnog profesora Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Za profesora slavistike i šefa katedre za ovu oblast na Univerzitetu u Beču izabran je 1979. godine, ali je i dalje bio prisutan na katedri indologije u Zagrebu preko postdiplomskih studija.

Bavio se komparativnom lingvistikom, kao i proučavanjem jezika i starih balkanskih naroda, njihove kulturne ostavštine i tradicije. Tu spadaju stari Grci, Iliri i Tračani, a uz to je obrađivao i rimsku, keltsku i staromakedonsku tradiciju. Svoje studije zasnivao je najčešće na izučavanju toponimijske i natroponimijske zaostavštine tih naroda na epigrafskim spomenicima i na tumačenju izvorne tekstualne građe. Objavio je veliki broj radova, saradivao je u mnogim domaćim i stranim naučnim časopisima i napisao nekoliko posebnih djela iz navedenih oblasti.

Dobitnik je brojnih nagrada i ordena.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (kasnije Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti), Austrijske akademije nauka, Norveške akademije, Academia Europaea i Accademia dei Lincei (Italija), te Kosovske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1984. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka).

Premинуo je u Beču 2019. godine.

Marina Katnić-Bakaršić

MARINA KATNIĆ-BAKARŠIĆ rođena je 1960. godine u Sarajevu. Redovna je profesorica na Odsjeku za slavenske jezike i književnosti i na Odsjeku za komparativnu književnost i informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Sarajevu i na Odsjeku za dramaturgiju na Akademiji scenskih umjetnosti u Sarajevu. Bila je voditeljica Postdiplomskog studija iz lingvistike na Filozofskom fakultetu u Sarajevu i prva voditeljica Doktorskog studija iz lingvistike na istom Fakultetu. Osnovna područja znanstvenog zanimanja su joj stilistika, diskursna stilistika i kritička diskursna analiza. Objavila je dvanaest knjiga, od toga jednu elektronsku i dvije u koautorstvu, te dva udžbenika i dva priručnika ruskog jezika za osnovnu školu, također u koautorstvu. Najznačajnije su joj knjige *Gradacija*, Sarajevo, 1996. (elektronsko izdanje Zagreb, 2018), *Stilistika*, Sarajevo, 2000. i 2007, *Stilistika dramskog diskursa*, Sarajevo, 2003. i 2013, *Između diskursa moći i moći diskursa*, Zagreb, ZORO, 2012, te *Suvremena tumačenja književnosti* – u koautorstvu sa Hanifom Kapidžić Osmanagić, Zdenkom Lešićem i Tvrtkom Kulenovićem, Sarajevo, 2006.

Autorica je preko sto sedamdeset znanstvenih, stručnih radova, prijevoda i prikaza, koje je objavila u različitim domaćim i stranim časopisima, zbornicima i glasilima. Bila je voditeljica nekoliko međunarodnih i domaćih projekata. Sudjelovala je na brojnim međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili držala gostujuća predavanja u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Sloveniji, Japanu, Austriji, Poljskoj, Holandiji, Portugalu, Malti, Crnoj Gori i dr. Godine 2003. i 2004. predavala je na individualiziranom postdiplomskom studiju na Filozofskom fakultetu u Ljubljani (Slovenija) predmet Diskursne studije. U zimskom semestru 2011/12. bila je gostujuća profesorica na predmetu Diskursna analiza u Klagenfurtu (Austrija), Univerzitet Alpe-Adria.

Bila je na studijskim boravcima u Rusiji: Hercenov Univerzitet u St. Petersburgu (1983), MGU Lomonosov (1986), Puškinov institut u Moskvi (1989), u Poljskoj (Krakow, 1998) i gošća St. John's Collegea u Oxfordu (1999).

Članica je PEN-a BiH od 2007. godine; predstavljala je PEN na međunarodnim konferencijama PEN-a na Bledu i svjetskim kongresima u Tokiju (Japan) i Biškeku (Kirgistan).

Angažirana je kao strana evaluatorica znanstvenih projekata u Sloveniji za ARRS (Javna agencija za istraživačku djelatnost R Slovenije). Bila je ekspert ECML (Centra za žive jezike) koji u okviru Vijeća Evrope djeluje u Grazu, Austrija. Članica je međunarodne redakcije časopisa *Fluminensia*

(Rijeka, Hrvatska). Bila je članica redakcije *Radova Filozofskog fakulteta u Sarajevu* i časopisa *Pregled*, u kojem je bila i zamjenica glavnog urednika.

U više navrata bila je voditeljica Odsjeka za slavenske jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Sarajevu; Od 1994–1996. bila je prodekanesa Filozofskog fakulteta.

Dobitnica je nekoliko nagrada, od kojih je posebno značajna međunarodna nagrada *Grozdanin kikot* za dramski odgoj 2008, kao i nagrade Univerziteta u Sarajevu za najuspješnijeg profesora Filozofskog fakulteta u 2010/2011. (20. 12. 2011) i nagrade *Dr. Razija Lagumdžija* Akademije scenskih umjetnosti za pedagoški i naučni rad u 2012/2013. godini.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje humanističkih nauka izabrana je 2018. godine.

Dušan Kecmanović

(1942–2014)

DUŠAN KECMANOVIĆ rođen je 1942. godine u Beogradu. Medicinski fakultet završio je 1965, magistrirao 1968, specijalistički ispit iz neuropsihijatrije položio je 1971, a doktorsku disertaciju odbranio 1973. godine. Za asistenta iz predmeta Neuropsihijatrija na Medicinskom fakultetu u Sarajevu izabran je 1974, za docenta 1977, za vanrednog profesora 1982, a za redovnog profesora 1986. godine. Te godine izabran je i za redovnog profesora socijalne psihijatrije s opštom psihopatologijom na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu. U Psihijatrijskoj klinici *Dr. Nedo Zec* obavljao je funkciju šefa Kliničko-psihijatrijskog odjeljenja. Do 1992. bio je redovni profesor psihijatrije na Medicinskom fakultetu u Sarajevu i redovni profesor političke psihologije na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu. Od 2000. je profesor po pozivu na Medicinskom fakultetu u Beogradu.

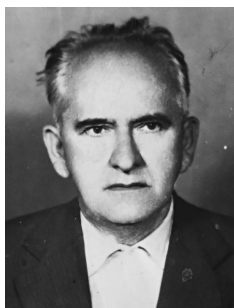
Osim u zemlji, usavršavao se i u nekoliko međunarodno najpriznatijih psihijatrijskih centara: u Institutu za psihijatriju Maudsley bolnice u Londonu, u Centru za mentalno zdravlje u Parizu, u Psihijatrijskoj klinici Bel-Air u Parizu, u Centru za mentalno zdravlje u Trstu i Veroni, u Institutu za psihijatriju u Varšavi, u Psihijatrijskoj klinici u Beču. Održao je i brojna pozivna predavanja u inostranstvu, te bio član nekoliko redakcija stručnih časopisa.

Tri su osnovne oblasti njegovog interesa: socijalna psihijatrija, psihološki aspekti etnonacionalizma i konceptualne osnove psihijatrije. Dao je značajan doprinos ovim oblastima. Njegova djela citirana su na preko 800 mjesta u časopisima i knjigama na engleskom, francuskom, njemačkom, ruskom, turskom, češkom, poljskom, albanskom, kineskom (mandarin), španskom, slovenskom, makedonskom, bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku. Učestvovao je u kreiranju dnevne bolnice sa centrom za krizna stanja sa stalnom tele-apel službom kao i Kabineta za psihijatrijsku epidemiologiju. Kao prvi autor objavio je 273 rada u 42 časopisa.

Za izuzetno bogatu naučnu i stručnu aktivnost dobio je brojne nagrade.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1990. godine. Nakon preseljenja u Australiju prestaje biti u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i postaje njen domaći član.

Premинуo je u Sidneju 2014. godine.

Ilija Kecmanović

(1902–1975)

ILIJA KECMANOVIĆ rođen je 1902. godine u Bosanskoj Kostajnici. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Banjoj Luci. Studirao je filozofiju u Zagrebu, Beču, Parizu i u Beogradu, gdje je i diplomirao na Filozofskom fakultetu, 1925. godine. Na istom fakultetu odbranio je 1957. doktorsku disertaciju o Silviju Strahimiru Kranjčeviću.

Prije rata bio je srednjoškolski profesor u Banjoj Luci, Pančevu, Sarajevu i Beogradu. Tu je u februaru 1933, kao profesor Trgovačke akademije, uhapšen s motivacijom *umnožavanja i rasturanja letaka protiv državnog uređenja i političkog stanja*, ali uskoro je pušten iz zatvora i poslije dvije godine, u februaru 1935, vraćen ponovo u državnu službu na svoje ranije mjesto profesora Trgovačke akademije.

Poslije oslobođenja obavljao je razne dužnosti i funkcije: dužnost urednika kulturne rubrike lista *Oslobođenje* (do formiranja Vlade Narodne Republike Bosne i Hercegovine); funkciju pomoćnika ministra prosvjete (poslije formiranja Vlade NRBiH); rektora Više pedagoške škole u Sarajevu (od 1946. do 1947); upravnika Narodne biblioteke Bosne i Hercegovine (od 1947. do 1951); dužnost redaktora i sekretara Redakcije Enciklopedije Jugoslavije za Bosnu i Hercegovinu (od 1951. do penzionisanja).

Kecmanovićeva književna i naučna aktivnost kretala se u dva pravca, koji su tekli paralelno: historija književnosti i kulturna historija. U oblasti književne historije pisao je o nizu jugoslavenskih pisaca, starijih i novijih, ali su u čitavom njegovom opusu najobimniji i najznačajniji radovi koji tretiraju književnu i kulturnu historiju Bosne i Hercegovine. Među njima treba spomenuti: *Silvije Strahimir Kranjčević – Život i djelo* (Sarajevo 1958); *Ivo Frano Jukić (Beograd 1963)*; *Barišićeva afera* (Sarajevo 1954), i dr.

Bio je isto tako plodan i vrstan prevodilac s njemačkog i francuskog jezika. Spomenimo ovdje samo prevode tri poznata Balzakova romana: *Seoski lekar*, *Muzej starina* i *Mutivoda*.

Značajan je i Kecmanovićev redakcijski i društveni rad. Pored ostalog, bio je povremeno član redakcije i urednik i glavni urednik nekih bosanskohercegovačkih časopisa (*Brazda*, *Pregled*, *Život*). Obavljao je, pored ostalog, i funkcije predsjednika Saveza književnih prevodilaca Jugoslavije, člana uprave PEN-kluba i dr.

Za izuzetno bogatu i vrijednu naučnu i stručnu aktivnost dobio je brojne nagrade.

Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenju istorijsko-filoloških nauka izabran je 1961. godine, a dopisni je član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njenog osnivanja 1966. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1975. godine.

Franjo Kogoj

(1894–1983)

FRANJO KOGOJ rođen je 1894. godine u Kranjskoj Gori. Nakon mature u klasičnoj gimnaziji, 1913. godine započeo je studij medicine na Karlovom univerzitetu u Pragu, gdje je promoviran 1920. godine. Od 1920. do 1926. proveo je na dermatovenerološkim klinikama prof. Sambergera u Pragu i prof. Tryba u Brnu, prof. Savnika u Zagrebu, prof. Jadassohna u Breslau, prof. Pautriera u Strasbourgu i u Hôpital St. Louis u Parizu. Godine 1925. habilitirao kao docent na Masarykovom univerzitetu u Brnu, 1927. izabran za vanrednog profesora i predstojnika Dermatovenerološke klinike u Zagrebu, a 1932. za redovnog profesora Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Četiri puta bio je dekan, a pet puta prodekan Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Od 1967. do 1974. godine bio je direktor Instituta za klinička medicinska istraživanja. Od 1955. do 1964. povjerena mu je nastava i naučno-organizaciono vodstvo na Dermatovenerološkoj klinici u Ljubljani.

Posebno se bavio dermatohistologijom (spongiformna pistula), eksperimentalnom dermatomikozom, kliničkom problematikom alergije, keratodermijom (mljetska bolest), buloznom dermatozom, senilnom kofom, prurigom, problematikom ekcema, lokalizacijom dermatopatije i terapijom sifilisa. Objavio je oko 250 stručnih i naučnih radova u domaćim i stranim časopisima. Njegove posebne knjige i monografije odnose se na terapiju sifilisa, dermatovenerološku propedeutiku, problematiku ekcema, te spolne bolesti i bolesti kože.

Dobitnik je brojnih nagrada i ordena.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, Njemačke akademije nauka Leopoldina, Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Srpske akademije nauka i umjetnosti, Švicarske akademije medicinskih nauka i Austrijske akademije nauka.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Premинуo je u Kranjskoj Gori 1983. godine.

Vojin Komadina

(1933–1997)

VOJIN KOMADINA rođen je 1933. godine u Karlovcu. Osnovnu školu, gimnaziju i srednju muzičku školu završio je u Beogradu. Studij kompozicije započeo je u Beogradu, a završio u Sarajevu na Muzičkoj akademiji. Slušao je kurs kompozicije u Darmštatu, a završio majstorski kurs kompozicije na Visokoj muzičkoj školi u Kelnu. Po završetku školovanja dolazi na rad u Tuzlu gdje radi u Srednjoj muzičkoj školi do 1966. godine. Tada prelazi na razne uredničke dužnosti u muzičkom programu Radio Televizije Sarajevo. Od 1968. radio je i na Muzičkoj akademiji u Sarajevu, najprije kao predavač, zatim u zvanju docenta, a 1975. je kao vanredni profesor prešao potpuno na rad na Muzičku akademiju u Sarajevu, gdje je predavao Kompoziciju i orkestraciju te istovremeno bio šef Katedre za kompoziciju i dirigovanje.

Bio je član Udruženja kompozitora Bosne i Hercegovine od 1957. U ovom Udruženju i u Savezu kompozitora Jugoslavije obavljao je više odgovornih dužnosti.

Opus Vojina Komadine je vrlo obiman i mnoga od tih djela su nagrađena. Napisao je oko stotinu djela, koja su izvođena u mnogim pozorištima (Beograd, Sarajevo, Tuzla, Banja Luka, Zenica, Mostar, Leskovac, Pula, Šibenik, itd). Neka od njih su: Mačkin dom, dječija opereta po V. Maršaku; Dorćolska posla, muzika po djelu Ilije Stanojevića; Kuća oplakana, djelo nagrađeno Sterijinom nagradom i nagradom na Pozorišnim igrama BiH u Jajcu; Čovjek je čovjek, djelo nagrađeno na pozorišnim igrama BiH u Jajcu; Horska muzika: I rukovet, djelo nagrađeno nagradom SKUD *Ivan Goran Kovačić*; II rukovet, djelo nagrađeno nagradom SKUD *Ivan Goran Kovačić*, kao i na Međunarodnom omladinskom festivalu u Torinu; III rukovet, komponovana 1958; IV rukovet, komponovana 1957; V rukovet, djelo nagrađeno nagradom *Ivan Goran Kovačić*; Potkozarje, djelo nagrađeno Mokranjčevom nagradom; Pjesme Janje Čičak, djelo nagrađeno nagradom Mokranjčevi dani; Tri horske minijature, djelo nagrađeno nagradom JRT. Solo pjesme: Pjesme jednog kaluđera, djelo nagrađeno nagradom JRT; Mikrokantate, djelo komponovano 1967. Kamerna djela: II gudački kvartet – Epeisodios, djelo nagrađeno nagradom JRT i Udruženja kompozitora BiH; Glose sa margina Srećkovićevoeg jevanđelja i Smrt majke Jugovića. Orkestralna djela: Nokturno za gudački orkestar; Ruka do ruke (koreografska svita); I simfonija Most, djelo nagrađeno nagradom JRT i Republičke zajednice za kulturu; Svita igara, djelo nagrađeno nagradom JRT godine. Vokalno-instrumentalna djela: Titov – Naprijed, kantata za bas, recitatora, mješoviti hor i orkestar, djelo nagrađeno nagradom Doma JNA Beograd; Herojski triptihon, djelo nagrađeno nagradom RTV

Sarajevo; Iskre, kantata, djelo nagrađeno nagradom SUBNOR-a; Zazivam sunce i zemlju, kantata; Tito, kantata za sopran, bariton i recitatora i veliki simfonijski orkestar; Drug Tito, scenski oratorijum. Scenska djela: Satana, balet u dva čina i osam slika, djelo nagrađeno Šestoaprilskom nagradom grada Sarajeva i proglašeno najboljom predstavom u Osijeku (Anale) i u Ljubljani (Bijenale), izvedeno je u Sarajevu, Beogradu, Zenici, Tuzli, Bugojnu, Brčkom, Jajcu, Splitu, zatim u Belgiji (četiri predstave), Italiji (šest predstava), Turskoj (četiri predstave) i Mađarskoj; Hasanaginica, balet, djelo nagrađeno nagradom Republičke zajednice za kulturu, izvedeno je u Sarajevu, Ljubljani, Opatiji, Osijeku, Splitu, Rimu i proglašeno najboljom predstavom Anala u Osijeku i Bijenala u Ljubljani; Derviš i smrt, balet.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje književnosti i umjetnosti izabran je 1978. godine.

Premينو je u Beogradu 1997. godine.

Blaže Koneski

(1921–1993)

BLAŽE KONESKI rođen je 1921. godine u Nebregovu kod Prilepa. Osnovnu školu i nižu gimnaziju završio je u Prilepu, višu gimnaziju u Kragujevcu, slovensku filologiju studirao je u Beogradu i Sofiji, gdje je diplomirao 1944. na Istorijsko-filološkom fakultetu.

Učestvovao je u radu komisije koja je 1945. izvršila kodifikaciju makedonskog književnog jezika. Bio je redovni profesor fakulteta u Skoplju, rektor Skopskog univerziteta (1958–1960) i prvi predsjednik Makedonske akademije nauka i umjetnosti (1967–1975). Osnovao je i dugo godina uređivao lingvistički časopis *Makedonski jazik*.

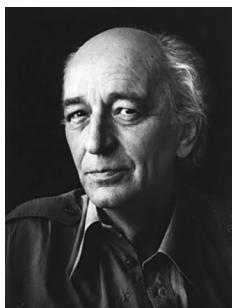
Jedan je od prvih makedonskih pjesnika poslije oslobođenja koji je makedonsku poeziju učinio umjetnički ravnopravnom s poezijom drugih makedonskih naroda. On u poeziju unosi novi duh i savremeni senzibilitet. Oslanjajući se na tradiciju narodne poezije, pronalazi potpuno nove izražaje i pjesničke mogućnosti.

Više puta je nagrađivan nagradama za naučne i književne radove.

Bio je član Makedonske akademije nauka i umjetnosti, Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (kasnije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti), Srpske akademije nauka i umjetnosti i Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Preminuo je u Skoplju 1993. godine.

Radomir Konstantinović

(1928–2011)

RADOMIR KONSTANTINOVIĆ rođen je 1928. godine u Subotici. Bio je pjesnik, romansijer, esejist. Vremenom se njegovo osjećanje poetičnosti nastanilo u njegove romane, a romane je sa svoje strane prozeo i obuhvatio esej: po tome je ovaj izuzetni stvaralac u mnogome reprezentativan za evoluciju modernih pisaca 20. vijeka, a njegovo književno tkivo za evoluciju žanrova. Sve to je predstavljao na samo svoj, originalan način, izuzetan na planu kako srpske, tako i južnoslovenskih književnosti, kao i na fonu evropskog stvaralaštva. Kosmopolit i univerzalist, rani kritičar srpskog nacionalizma i *duha palanke*, svojim profilom pisca, svojim opredjeljenjima angažovanog intelektualca, potiskivan u svojoj domovini posljednje dvije decenije svog života, spašava čast *jedne druge Srbije*.

U književnosti se prvi put pojavio zbirkom pjesama *Kuća bez krova* 1951. godine. Poslije je došla serija romana, od kojih su neki: *Daj nam danas* (1954), *Mišolovka* (1956), *Čisti i prljavi* (1958) i *Izlazak* (1960), nagrađen NIN-ovom nagradom 1961. godine. Uređivao je časopise *Mladost*, *Književne novine* i dvosedmičnik *Danas*. Više desetljeća bio je ugledni saradnik *Trećeg programa Radio Beograda*. Nakon *Filosofije palanke*, Konstantinović se najviše posvetio esejistici i filozofskim tekstovima koji su objedinjeni u osam tomova djela *Biće i jezik* (1983), nagrađenog nagradom Miroslav Krleža 1985. godine. Više desetina eseja i rasprava emitirani su mu na radiju i televiziji, štampani u listovima i časopisima. Među njima su i esejistički i teorijski radovi *Ahasver ili traktak o pivskoj flaši* (1964), *Pentagram* (1966), *Dekartova smrt* (1998), *Beket prijatelj* (2000). U *Filosofiji palanke* dijagnosticira svijet palanke srpskog društva i opasnosti koje iz njega proistječu.

U svom najznačajnijem prijeratnom teorijskom djelu *biće i jezik* analitičko-sintetički je predstavio pjesnike sa svih jugoslovenskih prostora, u čemu su bitno mjesto dobili bosanskohercegovački pjesnici.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i jezik.

Premинуo je u Beogradu 2011. godine.

Faruk Konjhodžić

(1936–2007)

FARUK KONJHODŽIĆ rođen je 1936. godine u Mostaru. Osnovnu školu, a zatim Drugu realnu gimnaziju je završio je u Sarajevu, gdje je maturirao 1953, kada se upisao na Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu. Tadašnji šestogodišnji studij završio je 1959. s prosječnom ocjenom 9,6. Poslije obaveznog ljekarskog staža u Kliničkoj bolnici *Koševo* u Sarajevu, radio je godinu dana kao ljekar opće prakse u Zdravstvenoj stanici na Vratniku, pri Domu zdravlja *Stari grad* u Sarajevu. Od 1962. radio je na Hirurškoj klinici Bolnice *Koševo*, najprije u svojstvu sekundarnog ljekara, a potom ljekara na specijalizaciji iz opće hirurgije. Specijalizaciju iz opće hirurgije završio je 1966. i dvije godine radio kao specijalista opći hirurg, baveći se pretežno abdominalnom hirurgijom. Godine 1968. započinje specijalizaciju iz neurohirurgije, kao zasebnu hiruršku specijalnost, i to najprije na Neurohirurškoj klinici u Beogradu, potom na Atkinson Morley's Hospital, St George's Hospital u Londonu, te na Neurokirurgiska kliniken, Sahlgrenska Sjukhuset u Goeteborgu. Specijalizaciju iz neurohirurgije je završio 1971. kao prvi specijalista neurohirurg u Bosni i Hercegovini i od tada se bavio pretežno neurohirurgijom.

Budući da je prvi počeo raditi i razvijati novu specijalizaciju profesionalno i na bazi aktuelne nauke, inaugurisao je čitav niz operativnih zahvata i tehnika i s pravom se smatra pionikom ove struke u Bosni i Hercegovini. Svi kasniji neurohirurzi u našoj zemlji su nastali pod njegovim rukovodstvom ili su njegovi đaci. Radio je od početka kao ljekar specijalista na Neurohirurškom odjeljenju Hirurške klinike, zatim kao šef odsjeka za neurohirurgiju od 1972. i kasnije, od 1982. kao šef Klinike za neurohirurgiju.

Godine 1972. je odbranio magistarsku tezu: *Vrijednost jednodimenzionalne ehoencefalografije kod supra-tentorijalnih tumora mozga*. Poslije toga je biran u zvanje asistenta na Medicinskom fakultetu u Sarajevu gdje je 1975. odbranio doktorsku tezu pod naslovom *Promjene enzimske aktivnosti cerebrospinalnog likvora kod nekih neurohirurških oboljenja*. Nakon toga je biran za docenta, a 1982. za vanrednog profesora na Medicinskom fakultetu u Sarajevu. Godine 1986. je biran u zvanje redovnog profesora hirurgije – segment neurohirurgija – na Medicinskom fakultetu u Sarajevu. Od početka svoje nastavne djelatnosti predavao je Neurohirurgiju i Urgentnu medicinu studentima medicine, stomatologije i Više medicinske škole.

Na Postdiplomskom studiju na Medicinskom fakultetu u Sarajevu predavao je Metodologiju naučnog istraživanja u kliničkoj medicini od 1986. godine. Bio je predsjednik i član mnogih komisija za specijalističke ispite iz hirurgije, neurohirurgije i urgentne medicine.

Formiranjem Više medicinske škole u Sarajevu od samog početka 1972. predavao je Urgentnu medicinu u ovoj školi, najprije kao predavač, a kasnije, izborom u nastavno zvanje na Medicinskom fakultetu, njegova se nastavna zvanja prenose na Višu medicinsku školu. Bio je i matičar i prodekan ove škole te sudjelovao u njenom osnivanju, formiranju i afirmaciji. Na osnovu njegovih radova i knjiga ova je struka dobila mogućnost specijalizacije kao i druge struke.

Kao gostujući profesor boravio je u Libiji 1981. i 1983, potom na Medical School University of Manchester 1984. gdje je predavao Neurohirurgiju i Bolesti likvorskog sistema.

Na dodatnom neurohirurškom usavršavanju boravio je u Zagrebu, Prom mikroneurohirurškom kursu u Ljubljani, Mikroneurohirurškom kursu u Zuerichu, na Temple University Philadelphia, Massachusetts General Hospital u USA, Karolinska Sjukhuset u Stocholmu (5 puta), a također na više kongresa širom Europe i svijeta (Muenchen, Toronto, Moskva, Barcelona, New Delhi, Singapoore, Beč, Zagreb, Beograd, Geteborg).

Bio je generalni sekretar Udruženja neurohirurga Jugoslavije od 1972. do 1979. Postao je član Training Committee of European Association of Neurological Surgeons od 1988, kao jedini jugoslovenski neurohirurg. Godine 1992. biran je za predsjednika Sabora ljekara Bosne i Hercegovine. Formiranjem Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu, postao je direktor za razvoj, edukaciju i nauku, direktor Instituta za naučnoistraživački rad i razvoj Kliničkog centra te predsjednik Naučnog vijeća Instituta. Bio je i generalni direktor Kliničkog centra.

Napisao je veliki broj udžbenika, knjiga, članaka, prikaza te priredio veliki broj zbornika.

Za uspješan stručni, nastavni i naučni rad odlikovan je brojnim nagradama.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1995, a za redovnog 2005. godine.

Premينو je u Sarajevu 2007. godine.

Veselko Koroman

VESELKO KOROMAN, pjesnik, pripovjedač, romanopisac, esejist, književni kritičar, putopisac, književni povjesničar i antologičar rođen je 1934. godine u Radišićima pokraj Ljubuškog. Osnovnu školu završava u rodnom mjestu, Srednju ekonomsku u Mostaru, a studij južnoslavenskih književnosti i filozofije na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

Radio je kao profesor na Školi za radnička zanimanja u Kaknju, Gimnaziji u Čapljini i Gimnaziji u Visokom, a nakon toga bio je korektor, lektor i urednik u sarajevskom nakladnom poduzeću Svjetlost. Od 1961. do 1971. godine uređuje poeziju u časopisu Život. Godine 1995. do 1988. urednik je mostarskog književnog tromjesečnika *Osvit*.

Dosad je objavio 512 pjesama. Od toga 145 ih je uvršteno u 78 antologija, 12 u čitanke, a 327 prevedeno na druge jezike. Društvo hrvatskih književnika u Zagrebu nominiralo ga je 2017. i 2018. godine za Nobelovu nagradu.

Objavio je knjige *Grad prema sjeveru*, pjesme (Mostar 1957.); *Crne naranče*, pjesme (Sarajevo, 1965.); *Knjiga svanuća*, pjesme (Sarajevo, 1967.); *Svjetiljka od trnja*, pjesme (Sarajevo, 1971.); *Pogled iz zrcala*, kritike i eseji (Sarajevo, 1974.); *Sjaj i rana*, pjesme (Sarajevo, 1975.); *Izabrane pjesme* (Sarajevo, 1975.); *Na tom svijetu*, pjesme (Sarajevo, 1977.); *Svijet ili dvije polovice*, razmatranja (Sarajevo, 1979.); *Mihovil*, roman (Sarajevo 1983.); *Jezik na pašnjaku*, izabrane pjesme (Zagreb, 1984.); *Pjesme i zapisi*, izabrane pjesme i razmatranja (Sarajevo, 1985.); *Dok vlada prah*, pjesme (Zagreb, 1986.); *Zemljom, snovi*, novelete (Banja Luka, 1987.); *Poems*, pjesme (Sarajevo, 1988.); *Zeleni se što je bilo*, pjesme (Sarajevo 1989.); *Hrvatsko pjesništvo Bosne i Hercegovine od Lovre Sitovića do danas*, antologija (Zagreb, 1990.); *Hrvatska proza Bosne i Hercegovine od Matije Divkovića do danas*, (Mostar, Split, Međugorje, 1995.); *Hrvatsko pjesništvo Bosne i Hercegovine od Lovre Sitovića do danas*, antologija; drugo, prošireno izdanje (Mostar, Split, Međugorje, 1996.); *Potruga za cjelinom*, eseji, kritike, članci, putopisi, razgovori (Zagreb, 1996.); *Na dan svega*, pjesme (Zagreb, 1997.); *Razgovori o književnosti i ostalom* (Zagreb, 1998.); *U zemaljsko vrijeme*, izabrane pjesme (Zagreb, 2000.); *Mihovil*, roman, drugo izdanje (Međugorje, 2000.); *Sok od velebilja*, pjesme (Zagreb, 2001.); *Estratto di belladonna*, pjesme na talijanskom (Roma, 2002.); *Ljubuški*, pjesničko grafička mapa s Đurom Sederom (Zagreb, 2002.); *Plaćene riječi*, kritike, članci, polemike, pisma, nekrolozi, razgovori, eseji, govori, izvješća, putopisi (Zagreb, Ljubuški, 2003.); *Mihovil*, roman, treće izdanje (Mostar, 2003.); *Sabrane pjesme* (Zagreb, 2004.); *Svijet ili dvije polovice – Sarajevski*

listići, razmatranja (Zagreb, 2005.); *Prijadranske kiše – Zemljom, snovi*, pripovijetke i novelete (Zagreb, 2005.); *Moja pisma savremenima* (Zagreb, 2006.); *Deadly nightshade juice*, pjesme na engleskom (Toronto, 2006.); *Czarne pomaranče*, izabrane pjesme na poljskom (Warszawa, 2007.); *Hrvatska drama Bosne i Hercegovine od Matije Divkovića do danas*, antologija (Mostar, 2008.); *Stariji od vremena*, pjesme (Zagreb, 2008.); *Plus âge que le temps*, pjesme na francuskom (Sarajevo, 2012.); *Älter als die Zeit*, pjesme na njemačkom (Zagreb, 2013.); *Ja, putnik*, pjesme (Zagreb, 2014.); *Pjesme*, izabrane pjesme (Sarajevo, 2014.); *Proza I* (Sarajevo, 2014.); *Proza II* (Sarajevo, 2014.); *Pred tajnom postojećeg*, igrokazi, razmatranja, eseji, razgovori, bio-bibliografija (Zagreb, 2015.); *Yo, el viajero*, pjesme na španjolskom (Guadalajara, Meksiko, 2015.); *Sabrana djela, I – IV*, poezija, proza (Sarajevo, Zagreb, 2017.); *Bit ću negdje*, pjesme (Zagreb, 2021.).

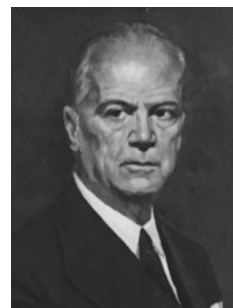
Dobitnik je Poletove nagrade za prozu, Udruženja književnika Bosne i Hercegovine za poeziju, Goranova vijenca za ukupni književni rad, Povelje sa Zlatnim grbom općine Ljubuški za životno djelo, te nagrada *Dubravko Horvatić* za poeziju, *Maslinov vijenac*, *Dobro jutro more*, *Didak* za životno djelo i *Stećak*.

Član je Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje umjetnosti izabran je 2008, a za redovitog 2012. godine.

Milivoje Kostić

(1883–1974)

MILIVOJE KOSTIĆ rođen je 1883. godine u Sarajevu. Školovao se u Sarajevu, a Medicinski fakultet završio je u Beču 1906. godine. Odmah po završetku studija zapošljava se u Zemaljskoj bolnici u Sarajevu, gdje je radio dvije godine. Zatim odlazi na specijalizaciju u poznate hirurške klinike u Hamburgu, Berlinu i Parizu. Nakon rata (1918) bio je šef Hirurškog odjeljenja i upravnik Bolnice u Sarajevu, a 1923. odlazi u Beograd, gdje je biran za profesora Medicinskog fakulteta.

Na Hirurškoj klinici u Sarajevu, kojom je rukovodio sve do penzionisanja 1956, uvodi nove, moderne i radikalne hirurške metode u opštoj hirurgiji, a posebno u hirurgiji gastrointestinalnog sistema. Umjesto gastroenterostomije, on je primjenjivao i usavršavao radikalnu resekciju želuca. Broj ljudi ovako operisanih od peptičkog ulkusa za vrijeme njegovog rukovođenja Hirurškom klinikom dosegao je cifru od 17 hiljada.

O hirurgiji abdominalnih organa napisao je brojne naučne radove. Od toga je patogenezi, resekciji i posljedicama ulkusne bolesti, posvetio osam radova. Sedam radova posvetio je holecistitiji i njenom hirurškom liječenju. Zalagao se za ranu hiruršku intervenciju, dok je proces holecistitijaze ograničen na žučnu kesicu, budući da je tada operacija s najmanje komplikacija. U područje hirurgije abdominalnih organa spadaju još i njegovi opisi slučajeva limfogranulomatoze jejunuma, retroperitonealnog teratoma i hernija posebnog tipa.

Hirurgiji kardiovaskularnog sistema posvetio je sedam radova, a hirurgiji respiratornog sistema tri rada. Prva grupa radova sadrži studije transplantacije i šivanja krvnih sudova. Jedan od najranijih radova u ovom području bio je njegov prvi eksperimentalni rad *O šivanju krvnih sudova*, o čemu je referisao na sastanku jugoslovenskih hirurga 1911. godine. Njegovi radovi iz grudne hirurgije odnose se na hirurško liječenje tuberkuloze pluća, ehinokokusa i tumora.

On je prvi u našoj zemlji počeo da operiše bolesnike s tumorom mozga i kičmene moždine, i to još 1925. godine. Uveo je savremene neurološke i dijagnostičke metode, kao što su pneumoencefalografija, ventrikulografija i cerebralna angografija. Ovom području hirurgije i neurohirurgije posvetio je šest radova. Formirao je zasebno Neurohirurško odjeljenje, koje je 1951. godine pretvoreno u Neurohiruršku kliniku.

Aktivno je sudjelovao na domaćim i stranim hirurškim kongresima, kao naprimjer u Pragu, Sofiji, Rimu, Berlinu, Londonu, New Orleansu, Parizu, Kopenhagenu, Münchenu, Moskvi i Rimu.

Bio je član brojnih društava i nekih akademija. Tako je izabran za člana Akademije za hirurgiju u Parizu, za dopisnog člana Berlinskog medicinskog društva, za člana Naučnog savjeta Međunarodnog hiruškog društva, za dopisnog člana Britanskog hiruškog društva, za počasnog člana Jugoslovenskog hiruškog društva, za počasnog člana Udruženja neurohirurga Jugoslavije, za počasnog člana Slovenačkog ljekarskog društva, za predsjednika kongresa Jugoslovenskih hirurga, te za člana Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1955. godine, a redovni je član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njenog osnivanja 1966. godine.

Premинуo je u Beogradu 1974. godne.

Mirko Kovač

(1938–2013)

MIRKO KOVAČ rođen je 1938. godine u Petrovićima kod Bileće. Studirao je na Akademiji za pozorište, film i televiziju, Odsjek dramaturgija, u Beogradu. Po završetku fakulteta nastavio je živjeti u Beogradu baveći se književnim radom. Dolaskom na vlast srpskih nacionalista 1991. godine emigrira u Hrvatsku, Rovinj, gdje je pišući proveo posljednje godine života.

Njegov bogat i raznolik stvaralački opus obuhvata romane, pripovijetke, drame, pjesme, eseje, TV i filmske scenarije. Pažnju čitalačke publike, književne kritike i političkih moćnika izazvao je prvim romanom *Gubilište* 1962. godine. Tu kratku romansijersku prozu čitaoci i kritika su primili s pohvalama, istovremeno je doživjela i političku osudu, a mladi autor javni progon. Tri godine kasnije javlja se romanom *Moja sestra Elida*, a 1971. objavljuje *Životopis Malvine Trifković*, preveden na šest jezika. Uslijedili su romani *Ruganje s dušom*, *Vrata od utrobe*, *Uvod u dugi život* i *Kristalne rešetke* (objavljen u Sarajevu), zbirka pripovijedaka *Rane Luke Meštrevića*, *Nebeski zaručnici* i knjiga *Evropska trulež*. *Knjiga pisama* sačinjena je od korespondencije na relaciji Rovinj - Beograd i obrnuto, s prijateljem, književnikom Filipom Davidom. Posthumno je objavljen obimni roman-memoari *Vrijeme* koje se udaljava koje mnogi posmatraju kao njegov književni testament.

Prevođen je na francuski, njemački, švedski, talijanski, mađarski, poljski, holandski, češki, slovački, i druge jezike. Pored prvog filma *Mali vojnici* snimljenim u produkciji sarajevskog Bosna-filma, scenarista je deset igranih filmova. Najpoznatiji su *Okupacija u 26 slika* i *Pad Italije* u saradnji sa rediteljem Lordanom Zafranovićem. Oba su nagrađena nagradom *Zlatna arena* u Puli.

Za izuzetan književni rad i stvaralaštvo nagrađen je brojnim nagradama.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti.

Preminuo je u Rovinju 2008. godine.

Nikola Kovač

(1936–2007)

NIKOLA KOVAČ rođen je 1936. godine u Pločicama kraj Dubrovnika. Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu diplomirao je francuski jezik i književnost, da bi od 1961, kada je izabran za asistenta na predmetu Francuska književnost, na istom Fakultetu prošao sva zvanja do redovnog profesora. Bio je lektor srpsko-hrvatskog jezika na Institutu za istočne jezike u Parizu između 1975. i 1977. godine, te gostujući profesor na Univerzitetu Pariz VIII 2000. i na Ecole Normale Supérieure u Parizu 2001. godine.

Književnohistorijski i esejistički opus Nikole Kovača, usmjeren prvenstveno na francusku literaturu, odaje pronicljivog naučnika i suptilnog mislioca, što je jasno vidljivo već iz samog izbora teme doktorske disertacije (*Alijenacija u djelu Alberta Camusa*), obranjene 1969. i njenog konačnog uobličenja u knjizi pod naslovom *Sukob bića i ideala, objavljenoj 1975. Ova preokupiranost aktivnim odnosom stvaralaca prema izazovima svijeta, njegove historije, pa i politike, do svog punog izražaja dolazi u knjizi književnih eseja karakterističnog naslova *Upitna misao* (1980). Započinjući knjigu esejom o Montaigneevim *Esejima* i uključivši najznačajnije francuske pjesnike i pisce druge polovine prethodnog i prve polovine prošlog stoljeća, autor je zaključuje najobimnijom i najprodubljenijom studijom o djelu Ive Andrića. O osobenom pristupu romanu, u kojem se roman nastoji sagledati kao stjecište čovjekovih historijskih i egzistencijalnih iskustava, svjedoče knjige *Roman, istorija, politika* (1988) i *Prostori romana* (1991).*

Navedene knjige, posebno *Prostori romana*, koja je posvećena isključivo piscima i djelima našeg jezičkog izraza, kao i *Skice i portreti* (1990) o savremenim pripovjedačima, pjesnicima i kritičarima u Bosni i Hercegovini, otkrivaju i njegov interes i poznavanje domaće književnosti. Posebnu pažnju, uz Andrićevo, posvetio je i djelu Ćamila Sijarića, o kojem je objavio i knjigu *Ćamil Sijarić kao pripovjedač* (1983).

Cjelokupan njegov književnohistorijski esejistički i kritički opus svjedoči o njegovoj upućenosti u teorijsku problematiku pristupa književnosti, da bi se svojim priložima o strukturalnoj i sociološkoj metodi proučavanja književnosti u zborniku *Moderna tumačenja književnosti* (1981) dokazao i kao kompetentan književni teoretičar. Istovremeno pak priložima o francuskim piscima 19. i 20. stoljeća u knjizi *Francuska književnost III* (1981-1982) u okviru kapitalnog projekta sarajevske *Svjetoštosti* i beogradskog *Nolita* Edicija strane književnosti, pokazao je smisao za monografsku obradu i književnohistorijsku sintezu. Preveo je s francuskog djela značajnih pisaca. Pored književnosti,

Kovačeva stalna preokupacija je i likovna umjetnost. Zanimljivo je da je i njegova prva objavljena knjiga posvećena slikarstvu. Riječ je o zbirci eseja *Slika predmeta i predmet slike* (1973) o modernom slikarstvu u Bosni i Hercegovini, za koju je 1974. dobio Šestoaprilsku nagradu Grada Sarajeva.

Svojevrsan intelektualni angažman imanentan je u Kovačevom odnosu prema književnosti, ali će on izravno biti izražen tokom proteklog rata u knjizi napisanoj na francuskom *Bosnie – Le Prix de la Paix* (Bosna – cijena mira) 1995, u čijem je uvodu dao sintetički prikaz kulturne historije Bosne i Hercegovine i njene geopolitičke situacije, da bi posebno problematizirao odnos međunarodne zajednice prema krizi na Balkanu, kao i u eseju o iskušenjima i otporu opsjednutog grada u, također, na francuskom objavljenom zborniku *Sarajevo – Le Miroir brisé* (Sarajevo – razbijeno ogledalo), 1994. godine.

Pored već spomenute Šestoaprilске nagrade on je za svoje djelo dobio i brojne druge nagrade i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i lingvistiku izabran je 2002. godine.

Premينو je u Sarajevu 2007. godine.

Blagoje Kovačević

(1900–1959)

BLAGOJE KOVAČEVIĆ rođen je 1900. godine u Grahovu, u bivšem nikšićkom srezu u Crnoj Gori. Gimnaziju je pohađao u Cetinju i Beogradu, gdje je i maturirao 1920. godine. Upisao se na Medicinski fakultet u Beču 1926. godine. Službovao je u raznim mjestima i specijalizirao se za hirurgu, u prvom redu za grudnu hirurgiju. Došao je u Državnu bolnicu u Sarajevu u kojoj, prije početka II svjetskog rata, postaje šef Hirurškog odjeljenja. U toku narodnooslobodilačke borbe odlazi u partizane i postaje upravnik bolnice V korpusa u Jajcu.

Kada je došao u oslobođeno Sarajevo, imenovan je za šefa Hirurškog odjeljenja i upravnika Državne bolnice, a poslije osnivanja Medicinskog fakulteta, kao njegov matičar, izabran je među prvim za redovnog profesora. Bio je dekan i prodekan Medicinskog fakulteta, dugogodišnji predsjednik Ljekarskog društva Bosne i Hercegovine, urednik *Medicinskog arhiva Društva ljekara Bosne i Hercegovine*, prvi profesor hirurgije na Medicinskom fakultetu u Sarajevu.

Objavio je brojne stručne i naučne radove iz područja hirurgije. Već 1931. objavio je prvi stručni rad, a ukupan broj njegovih stručnih radova iznosi oko 40 bibliografskih jedinica. Njegovu stručnu djelatnost karakteriše ispitivanje i uvođenje raznih preparata u hirurgsku dijagnostiku i terapiju, a naročito uvođenje savremenih metoda u operaciju. Pažnju je pobudila njegova pinceta za šivanje rane, koja je patentirana 1930. godine.

Problem pneumolize, terapije akutnog hematogenog osteomielita, naročito kod djece, značaj talasoterapije u liječenju osteomielita, nespecifični osteomielit, chinokokus pluća, operacija jednjaka – to su problemi kojima se bavio u svojoj bogatoj praksi i kojima je prišao kao istraživač i naučnik. U ovoj oblasti dao je svoj naučni doprinos koji je priznat i u svijetu. Svoje uspjehe i poglede na rješavanje spomenutih problema iznio je ne samo na brojnim kongresima u našoj zemlji već i u inostranstvu. Rezultate svojih istraživanja saopštio je na kongresima hirurga u Sovjetskom Savezu, Italiji, Francuskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Bugarskoj, Turskoj i Austriji. Vrijedno je istaći njegova nastojanja i uspjehe u usavršavanju torakalne hirurgije i hirurgije šake.

Treba istaknuti njegovo veliko zalaganje oko organizacije i rada Crvenog krsta ne samo u Bosni i Hercegovini, već i u cijeloj Jugoslaviji. Odmah poslije oslobođenja zemlje izabran je za predsjednika Crvenog krsta Bosne i Hercegovine i na tom položaju ostao je do svoje smrti.

Njegova organizatorska sposobnost bila je neiscrpna. Istaknuo se uspjehom oko organizovanja Republičkog zavoda za transfuziju krvi u Sarajevu, koji se razvijao u vrlo značajnu medicinsku

ustanovu, kao i depandanasa Hirurške klinike Medicinskog fakulteta u Sarajevu i Stocu i za dječiju tuberkulozu u Cavtatu.

Organizaciji naučnog rada u Bosni i Hercegovini posvetio je naročito veliku pažnju. Kao dugogodišnji predsjednik Republičke komisije za naučni rad, okupljao je naučne radnike, brinuo se za materijalna sredstva i postavljao prve organizatorske temelje za što uspješniji naučni rad.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1952. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1959. godine.

Desanka Kovačević-Kojić

DESANKA KOVAČEVIĆ-KOJIĆ rođena je 1925. godine u Sarajevu, gdje je završila osnovno i srednje školovanje. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu Beogradskog univerziteta (grupa istorija) 1950. Na istom fakultetu odbranila je doktorsku tezu 1956. Školsku godinu 1957/58. provela je na École des Hautes Etudes u Parizu. Bila je redovna profesorica na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, gdje je predavala Istoriju naroda Jugoslavije – srednji vijek. Objavila je šest autorskih knjiga i oko 100 naučnih i stručnih radova, prikaza i osvrta. Bila je saradnica Enciklopedije Jugoslavije. Učestvovala je na većem broju naučnih skupova u zemlji i inozemstvu. Bila je predsjednica Društva istoričara Bosne i Hercegovine. Nositeljica je Ordena rada, a dobitnica je i Dvadesetsedmajulske nagrade BiH i nagrade *Veselin Masleša*.

Bavi se uglavnom pitanjima iz oblasti ekonomske historije srednjeg vijeka, naročito srednjovjekovne Bosne: rudarstvom, trgovinom, zanatstvom, novčarstvom, carinama, itd. Svi radovi zasnovani su na novoj i neobjavljenoj građi iz Dubrovačkog arhiva.

U studijama o rudarstvu srednjovjekovne Bosne i Srbije ukazuje na njegov značaj za evropsku privredu onoga vremena (*Dans la Serbie et la Bosnie médiévales: les mines d'or et d'argent, Annales, économie, société, civilisation*). Proučava djelatnost kako domaćih tako i stranih zanatlija u gradovima bosanske i srpske države (Dubrovčani zanatlije u srednjovjekovnoj Srebrenici). Posebnu pažnju posvećuje proučavanju trgovine i u knjizi *Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni* obrađuje obim, organizaciju, strukturu i tehniku trgovine te jačinu i položaj dubrovačkih naseobina. U njoj se prvi put prikazuje učešće domaćih ljudi u trgovini i novčanom prometu. U svojim istraživanjima, pored Bosne, obuhvata i privredu susjednih zemalja (Srbija, Dubrovnik). Objavila je, između ostalog, i radove o ulozi dubrovačkih trgovaca u balkanskoj trgovini, naročito o dubrovačkim naseobinama u srpskim gradovima (*Dubrovačka naseobina u Smederevu*).

Posebno se posvećuje proučavanju srednjovjekovnih gradova (*Le développement économique des agglomérations urbaines sur le territoire actuel de la Yougoslavie du XIII au XV siècle, Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države i Gradski život u Srbiji i Bosni*). Često prikazuje razvoj i sve vidove života pojedinih gradova (Zvornik, Zvornik u srednjem vijeku i Srednjovjekovna Srebrenica, XIV-XV vijek). Pored privrede, bavila se i drugim temama iz kulturne i političke istorije, kao i problematikom vlaha (Srednjovjekovni katun po dubrovačkim izvorima).

Dobitnica je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju društvenih nauka izabrana je 1975. godine, a za redovnu 1981. godine.

Od 1992. godine Desanka Kovačević-Kojić živi i radi u Beogradu.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1993. godine.

Mithad Kozličić

(1954–2021)

MITHAD KOZLIČIĆ rođen je 1954. godine u Zenici. Osnovnoškolsko obrazovanje dobio je u Bihaću. Srednju školu počeo u Puli, a završio u Divuljama pored Trogira. U Splitu je diplomirao na Mornaričkoj vojnoj akademiji 1978, a usporedno izvanredno studirao na Filozofskom fakultetu u Zadru. Plovio je na različitim površinskim brodovima i podmornicama. Zbog agresije tzv. JNA na Sloveniju prekinuo je aktivnu službu u JRM 26. srpnja 1991. godine. U toj vojsci postigao je čin kapetana korvete. Bio je ravnatelj Vojnopomorskog muzeja HRM u Splitu 1991–1992. godine.

Poslijediplomski magistarski studij *Kulturna povijest istočnog Jadrana* završio je 1984. u dubrovačkom Interuniverzitetском centru za poslijediplomski studij Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu obranom magistarskog rada *Historijska geografija istočne obale Jadrana u svjetlu kartografskih istraživanja Ptolemejeve Geografije*. Disertacijom *Historijska geografija istočnog Jadrana u svjetlu rezultata istraživanja antičkih geografskih djela na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu* 1988. postigao je znanstveni stupanj doktora povijesnih znanosti (oba puta mentor akademik Mate Suić).

Uže mu je znanstveno-istraživačko područje povijest pomorstva, uključujući u to historijsku geografiju, povijest kartografije i povijesnu demografiju istočnog Jadrana te bližeg i dubljeg zaobalja.

U znanstvenog suradnika izabran 1991, izvanrednog profesora 1994, u redovitog profesora - 1. izbor 2000, 2005. redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje humanističkih znanosti, znanstveno polje povijest, a u profesora emeritusa izabran 2021. godine.

Od 1994. do umirovljenja 2021. bio je u stalnom radnom odnosu na Filozofskom fakultetu u Zadru Sveučilišta u Splitu (danas: Odjel za povijest Sveučilišta u Zadru). Predavao je honorarno na Pomorskom fakultetu i Visokoj učiteljskoj školi Sveučilišta u Splitu te Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Bihaću.

Predavao na poslijediplomskom magistarskom studiju *Kulturna povijest istočnog Jadrana* Sveučilišta u Zagrebu te doktorskom studiju Univerziteta u Tuzli. Inicijator je i voditelj predbolonjskog poslijediplomskog magistarskog i doktorskog studija *Povijest hrvatskog pomorstva na Filozofskom fakultetu u Zadru* Sveučilišta u Splitu (2000–2010). Predavao na poslijediplomskom magistarskom i doktorskom studiju *Geografske osnove litoralizacije Hrvatske* Sveučilišta u Zadru. Jedan je od inicijatora ustrojenja bolonjskog poslijediplomskog doktorskog studija *Jadran - poveznica među kontinentima na Sveučilišta u Zadru* i prvi voditelj toga doktorskoga studija (2010. – 2020).

Bio je mentor ili komentor 26 magistarskih znanstvenih i doktorskih disertacija obranjenih na poslijediplomskim studijima ili izvan njih.

Od 1982. do danas ukupno je referirao samostalno ili u koautorstvu na 18 međunarodnih i 31 domaćih znanstvenih skupova, tj. na sveukupno 49 znanstvenih skupova. Sudjelovao kao voditelj ili suradnik na više međunarodnih i domaćih znanstvenih projekata.

Dosad je objavio 16 znanstvenih knjiga, priredio jednu, a uredio tri znanstvene monografije. Također publicirao ukupno 92 znanstvena rada i studiju. Ukupna mu bibliografija, skupa sa stručnim radovima, broji 262 bibliografske jedinice. Objavljivao na hrvatskom, engleskom, talijanskom, njemačkom, albanskom i slovenskom jeziku ponajviše u prestižnim domaćim i međunarodnim časopisima.

Od prve nagrade za znanost koju je dobio 1991. do danas ukupno su njegova djela šest puta nagrađivana ili je za njih dobio posebno priznanje.

Predstojnik Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zadru Sveučilišta u Splitu 2001–2003. godine. Pretvorbom te visokoškolske ustanove u Sveučilište u Zadru, u kontinuitetu, 2003–2009. pročelnik Odjela za povijest, 2009/2010. v.d. pročelnika, a 2010–2014. opet pročelnik tog Odjela. Držao je javna predavanja u Splitu, Osijeku, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Bihaću, Kotoru, Stuttgartu, Zweibrückenu i Tuzli uvijek o rezultatima pojedinih aspekata vlastitih znanstvenih istraživanja.

Od prve nagrade za znanost koju je dobio 1991. do danas ukupno su njegova djela šest puta nagrađivana ili je za njih dobio posebno priznanje.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2012. godine na prijedlog Odjeljenja humanističkih nauka.

Premينو je u Bihaću 2021. godine.

Hamdija Kreševljaković

(1888–1959)

HAMDİJA KREŠEVLJAKOVIĆ rođen je 1888. godine u Sarajevu, gdje je završio osnovno školovanje, a odmah potom i Učiteljsku školu 1912. godine. Jedan od njegovih nastavnika bio je i pjesnik Si-livije Strahimir Kranjčević. Životne okolnosti mu nisu dozvoljavale da rano razvijeni interes za narodnu književnost i historiju dopuni studijem na univerzitetu. Zaposlen kao učitelj u sarajevskim osnovnim školama, on će raditi na skupljanju narodnih pjesama i predanja i objavljivati ih u vodećim časopisima tog vremena. Saradnja s istaknutim historičarem dr. Karlom Pačom u Zemaljskom muzeju u Sarajevu, navešće ga na ozbiljnija naučna istraživanja, a brojni kraći članci pred, u toku i nakon Prvog svjetskog rata upućuju na ogromni trud na intelektualnom i naučnom izgrađivanju. Znanje orijentalnih i nekih evropskih jezika, uvid u sve važnije arhivske i rukopisne fondove i brojna putovanja po Bosni, Jugoslaviji i Evropi pomoći će mu da se vrlo rano afirmiše kao istaknuti stručnjak za historiju naših naroda pod osmanskom vlašću.

Poslije 1918. godine bio je nastavnik u građanskim školama i Učiteljskoj školi u Sarajevu, a nakon ranog penzionisanja 1932. bio je i honorarni nastavnik Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu. Godine 1941. reaktiviran je kao nastavnik sarajevske Učiteljske škole, a neposredno nakon oslobođenja bio je nastavnik na Drugoj gimnaziji u Sarajevu i večernjim kursevima za oficire. Od 1947. zaposlen je u Zemaljskom zavodu za zaštitu spomenika kulture i prirodnih rijetkosti u Sarajevu u svojstvu naučnog saradnika.

Njegov naučni interes bio je vrlo širok, ali od svih radova iz oblasti kulturne, političke i društvene historije ističu se oni koji su posvećeni ekonomskoj historiji Bosne i Hercegovine pod osmanskom vlašću. Već 1927. u časopisu *Narodna starina* objavio je zapažen rad *Sarajevska čaršija, njeni esnaf i obrti*, koji će za osam godina doraditi i objaviti u izdanjima Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti kao posebnu knjigu. U narednih dvadesetak godina objavio je više naučnih studija iz historije bosanskih zanata i trgovine. U toj oblasti bio je najbolji poznavalac i neprevaziđen stručnjak. S jednakim uspjehom ogleđao se i na ispitivanju političke historije Bosne i Hercegovine. Godine 1955. objavio je dosada najbolji naučni rad o kapetanijama i kapetanima u Bosni i Hercegovini, kao i o okupaciji Bosne i Hercegovine 1878. godine, historiji bosanskih gradova i utvrđenja.

Popis njegovih naučnih radova iznosi oko 350 bibliografskih jedinica, a od tog je većinu objavio nakon oslobođenja 1945. godine. Tek poslije njegove smrti objavljena je njegova *Istorija Sarajeva od 1878. do 1918.* kao nastavak Skarićeve historije Sarajeva za ranija vremena.

Odlikovan je Ordenom rada drugog reda.

Bio je član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenju istorijsko-filoloških nauka izabran je 1952. godine. Bio je prvi potpredsjednik Naučnog društva Bosne i Hercegovine (1951–1955).

Preminuo je u Sarajevu 1959. godine.

Miroslav Krleža

(1893–1981)

MIROSLAV KRLEŽA rođen je 1893. godine u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i pohađao gimnaziju. Školovanje je zatim nastavio u kadetskoj školi u Pečuju i na vojnoj akademiji Ludoviceum u Budimpešti.

Osim književnog rada, kojim se bavio više od sedam decenija, razvio je bogatu javnu djelatnost, te je za svoje izuzetno plodno i svestrano književno djelo, kao i za svoju široko zasnovanu intelektualnu aktivnost i angažovanost u oblasti kulturnog i društvenopolitičkog života dobio niz značajnih društvenih priznanja.

Još u periodu između dva rata djelovao je kao izrazito progresivan intelektualac i pisac. U tom periodu je, pored ostalog, uređivao niz naprednih književnih listova i časopisa (*Plamen*, *Književna republika*, *Danas*, *Pečat*). I poslije oslobođenja bio je neprestano aktivan, i kao književnik i kao javni radnik. Osim književne i uređivačke djelatnosti (*Republika*, *Forum*), aktivno se angažovao kao društveno-politički radnik. Od 1950. godine bio je direktor ugoslavenskog leksikografskog zavoda u Zagrebu (koji je kasnije i nazvan po njemu) i glavni urednik Enciklopedije Jugoslavije.

Ogroman je i raznovrstan njegov književni opus. Može se sa sigurnošću reći da nema gotovo nijedne književne oblasti u kojoj nije došao do izražaja njegov veliki literarni talenat, koji se kao izrazito senzibilna stvaralačka ličnost cijelim svojim bićem i svojim djelom, od *Pana* do *Zastava*, sudbinski povezao sa svim dramskim tokovima zbivanja u stvarnosti prošlog stoljeća.

Književnu karijeru započeo je kao pjesnik i objavio je nekoliko knjiga poezije, među kojima su, mnogi smatraju, najznačajnije *Balade Petrice Kerempuha*, pisane arhaičnom kajkavštinom, a po svom sadržaju predstavljaju potresnu poetsku hroniku mukotrpnog življenja hrvatskog naroda u viševjekovnom vremenskom rasponu. Kao dramski pisac, svojim djelom je, od simbolističkih i ekspresionističkih drama (*Mikelandelo*, *Bounaroti*, *Kristofor Kolumbo*, *Kraljevo*) i drama sa ratnom tematikom (*U logoru*, *Golgota* i *Vučjak*), preko drama iz ciklusa o Glembajevima (*Gospoda Glembajevi*, *U agoniji*, *Leda*) do Areteja, ne samo obogatio jugoslovensku literaturu nego je i stvorio mogućnosti za nove, modernije perspektive cjelokupnog jugoslovenskog dramskog repertoara.

Napisao je i četiri romana: *Povratak Filipa Latinovića*, *Na rubu pameti*, *Banket u Blitvi* i *Zastave*, a poznat je i kao novelist i pripovjedač (*Hrvatski bog Mars*, *Hrvatska rapsodija*). Ni ostali vidovi njegove književne djelatnosti nisu manje značajni – književna i umjetnička kritika i esejistika, publicistika i putopisna proza, jer je i na stranicama te izuzetne literature, kao i u svom cjelokupnom

djelu, pokazao snažan interes za društvena i politička zbivanja, u prvom redu, ali i za problematiku iz raznih oblasti umjetnosti i nauke, a svemu je prilazio na jedan poseban, osobeno intiman način.

Bio je član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Slovenske akademije znanosti i umjetnosti i Srpske akademije nauka i umetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Preminuo je u Zagrebu 1981. godine.

Slavica Krneta

(1927–2010)

SLAVICA KRNETA rođena je 1927. godine u Sarajevu, gdje je završila osnovnu školu i gimnaziju. Diplomirala je na Pravnom fakultetu u Sarajevu 1953. godine. Nakon toga je radila kao sudska pripravnica na Okružnom sudu u Sarajevu do 1953. godine, kada je izabrana za sudinicu Sreskog suda u Sarajevu. Sudijsku dužnost je obavljala do 1955. godine i to isključivo u građanskom odjeljenju tog Suda. Na Pravnom fakultetu u Sarajevu odbranila je doktorsku disertaciju *Uloga i značaj posjeda u našem pravu* 1963. godine.

Na istom fakultetu angažovana je od 1956. kao asistentica, kao docentica od 1964, kao vanredna profesorica od 1970, a od 1977. birana je u zvanje redovne profesorice za predmete Građansko pravo i Autorsko pravo sa pravom industrijskog vlasništva.

Kao docentica, provela je dva semestra u Münchenu kao stipendistica Alexander von Humboldt Fondacije na Max-Planck Institutu za inostrano i međunarodno, patentno, autorsko i pravo konkurencije (kratica Max-Planck Institut für Geistiges Eigentum). Na Institutu je radila na problematici ličnih prava, autorskog prava i prava industrijskog vlasništva. Na Max-Planck Institut für Geistiges Eigentum u Münchenu kao gostujuća profesorica provela je od januara 1993. do augusta 1996. baveći se intenzivno problemima intelektualnog vlasništva (autorsko pravo i pravo industrijskog vlasništva), posebno europskog, kao i novim tendencijama u razvoju ličnih prava. Od 1997. više puta je izvještavala Institut o osnovnim praktičnim i zakonodavnim problemima s područja intelektualnog vlasništva u Bosni i Hercegovini. Svi ovi izvještaji (Bericht) su objavljeni u poznatom časopisu GRUR. Održavala je veze i s Pravnim fakultetom u Pragu gdje je održala predavanja: Karakteristike Zakona o autorskom pravu SFRJ iz 1968. i Zaštita ličnih prava u Jugoslaviji. Održala je predavanja na Pravnom fakultetu u Mannheimu i na Max-Planck Institutu za intelektualno vlasništvo u Münchenu – predavanje Aktuelni problemi zaštite intelektualnog vlasništva u Bosni i Hercegovini.

Predavala je na postdiplomskom studiju Građanskog prava na Pravnom fakultetu u Sarajevu. Gostovala je i na Postdiplomskom studiju Pravnog fakulteta u Zagrebu, na Pravnom fakultetu u Rijeci i na Centralnoeuropskom Institutu u Budimpešti za studente iz zemalja bivše Jugoslavije. Rukovodila je i učestvovala u izradi projekta *Pravne i faktičke prepreke za povratak izbjeglica u Bosnu i Hercegovinu* koji je finansirao Univerzitet u Bernu. Rukovodila je grupom koja je pripremila tekst

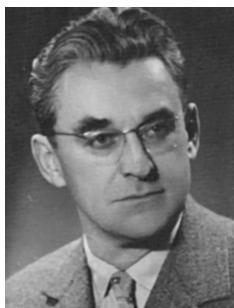
novog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima Bosne i Hercegovine i bila konsultant pri grupi koja je pripremila nacrt Zakona o industrijskom vlasništvu Bosne i Hercegovine.

U stranim i domaćim časopisima i edicijama objavila je brojne radove.

Dobitnica je brojnih društvenih i profesionalnih priznanja za svoj rad.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabrana je 2002, a za redovnu 2008. godine.

Preminula je u Sarajevu 2010. godine.

Dušan Krsmanović

(1908–1974)

DUŠAN KRSMANOVIĆ rođen je 1908. godine u Sarajevu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Na Građevinskom odsjeku Tehničkog fakulteta u Beogradu stekao je 1931. diplomu građevinskog inženjera. Step en doktora tehničkih nauka postigao je 1957. odbranom teze na Građevinskom fakultetu u Beogradu.

Po završetku studija posvetio se operativnom stručnom radu na gradilištima u Bosni i Hercegovini, posebno u Zenici. U toku Drugog svjetskog rata izbjegao je u Beograd, gdje je po oslobođenju uključen u proces obnove i izgradnje zemlje u Povjereništvu za obnovu Beograda i u Saveznom ministarstvu građevina.

Za docenta na Tehničkom fakultetu u Sarajevu izabran je 1950. godine, 1954. je biran u zvanje vanrednog, a 1957. u zvanje redovnog profesora.

Pored odgovornih funkcija na fakultetu, biran je za sekretara i za predsjednika Jugoslavenskog društva za mehaniku tla i fundiranje, za predsjednika Upravnog odbora Republičkog fonda za naučni rad, za člana Savjeta za naučni rad SRBiH, a nalazio se i na mnogim drugim odgovornim dužnostima.

Bio je osnivač Zavoda za geotehniku i fundiranje Građevinskog fakulteta u Sarajevu i njegov upravnik od osnivanja (1954) pa sve do svoje smrti 1974. U tom periodu radio je predano na okupljanju mlađih saradnika za stručni i naučni rad i na poboljšanju kadrovske i eksperimentalne baze Zavoda. Pored modernizacije standardne opreme, u Zavodu je kreiran i u saradnji sa specijalizovanim radionicama izrađen jedan broj eksperimentalnih uređaja, koji su predstavljali novinu u tom području i koji su omogućili nestandardna ispitivanja kao što su: čvrstoća smicanja stijene u velikoj laboratorijskoj razmjeri, osobine krupnozrnih kamenih materijala, osobine injekcionih smjesa, injektiranih pijeskova i modelskih materijala. Dalju fazu predstavljaju modelska ispitivanja – opiti nosivosti temelja u rastresitoj sredini, geotehnički modeli ravnih segmenata lučnih brana i prostorni geotehnički model lučne brane Grančarevo. Na ovaj način postignut je intenzivan razvoj naučnih istraživanja i uspješna primjena geotehničkih disciplina u građevinarstvu Bosne i Hercegovine i šire.

U objavljenim radovima, samostalno ili sa saradnicima, dao je svestranu i kvalitetnu analizu rezultata ispitivanja provedenih u Zavodu, a treba posebno istaći veoma značajne radove o prostornom geotehničkom modelu brane Grančarevo.

Zapažena su njegova predavanja na univerzitetima u Zagrebu, Ljubljani i Beogradu, Briselu, Kartumu, Kopenhagenu, Luvenu, Moskvi, Rio de Janeirou, Sao Paolu i drugim centrima gdje je u posebnim predavanjima ili predavanjima za postdiplomski studij prenosio dostignuća Zavoda za geotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu kao rezultate svoga rada i rada svojih saradnika.

Naučnu i stručnu aktivnost usmjerio je na discipline mehanike tla i mehanike stijene. Na domaćim i međunarodnim naučnim skupovima i u stručnim publikacijama objavio je preko 50 naučnih radova. Uži pravci njegovog istraživanja su: a) oslanjanje konstrukcija na tlo: Uticaj krutosti, kontinuiteta i diskontinuiteta na proračun konstrukcija oslonjenih na elastično tlo; b) Stabilnost padina i kosina u tlu i stijeni; c) karakteristike otpornosti na smicanje stijena; d) fundiranje brana u stjenovitim sredinama; e) ponašanje stjenovitih materijala pri izgradnji tunela.

Učestvovao je u rješavanju problema izgradnje velikog broja objekata, od kojih pominjemo velike hidroenergetske objekte: HE *Jablanica*, HE *Grančarevo*, HE *Đerdap* i HE *Mratinje*, željezničke pruge Sarajevo – Ploče i Beograd – Bar i modernizaciji putne mreže u Bosni i Hercegovini.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka izabran je 1961. godine. Dopisni je član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njenog osnivanja 1966, a redovni od 1967. godine. Bio je generalni sekretar Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1969. do 1971. godine.

Premинуo je u Beogradu 1974. godine.

Vera Kržišnik-Bukić

VERA KRŽIŠNIK-BUKIĆ rođena je 1949. godine u Ljubljani. Tu je završila cjelokupno formalno školovanje. Profesorica istorije i sociologije postaje 1973, magistrica politologije 1981, doktorica istorije 1987. godine. Prešernova nagrada za studentski diplomski rad s područja slovenske nacionalne istorije 1974. utjecala je na njezino kasnije interdisciplinarno istraživačko zanimanje za etnička i nacionalna pitanja u širem jugoslovenskom prostoru.

Porodična opredjeljenost iz djetinstva za šah životno ju je povezala s budućim suprugom Banjalučaninom Enverom Bukićem, kasnije prvim bošnjačkim šahovskim velemajstorem dok je sama postala šahovska majstorica. U Banjaluci su im se rodile dvije kćeri. U godinama 1982–1983. s porodicom biva u Kuwaitu trenirajući žensku šahovsku reprezentaciju te zemlje. U gradu na Vrbasu uključila se u lokalne društvene aktivnosti, šest godina radila je u srednjoj školi. Odlučena baviti se naučnim radom, sa zadovoljstvom je sudjelovala u osnivanju Instituta za istoriju, gdje je bila zaposlena do svog napuštanja Banjaluke. Iz već nacionalističkom klimom sudbonosno zatrovanog grada, kojega je nakon doseljenja 1967. iskreno zavoljela i u njemu se dugo godina dobro osjećala, 1991. vraća se, s porodicom, u rodni grad te se zapošljava na Inštitutu za narodnostna vprašanja.

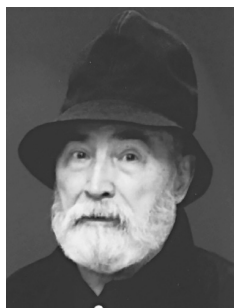
U desetljeću rada u banjalučkom Institutu bila je fokusirana na istoriju Banjaluke i Bosanske krajine u 20. stoljeću. Institut joj je 1987. izdao proširenu doktorsku disertaciju o politici KPJ odnosno države prema agrarnom i seljačkom pitanju u Jugoslaviji i Bosanskoj krajini 1945–1948. (1987). Ovo istraživanje dovelo ju je do otkrića čitavo poslijeratno vrijeme tabu teme o planiranoj samonikloj buni seljaka protiv države na Cazinskoj krajini i u Kordunu 1950. godine. Svoju polutajnu istragu realizovala je objavom obimne studije *Cazinska buna 1950.* u izdanju sarajevske Svjetlosti oktobra 1991. I zbog prijatnji u vezi s nastajanjem ove knjige trebalo je da ode iz Bosne. *Cazinska buna 1950.* je njezino životno djelo. Izišla je još tri puta, 1993. nakon uništenja zalihe u opsadi Sarajeva u samoizdanju, 2013. kao proširena edicija s naslovom *Cazinska buna 1950 - od istine ka pravdi*, i 2020. godine na engleskom, u izdanju Platforme europskog sjećanja i savjesti iz Praga.

Na Inštitutu za narodnostna vprašanja zaposlila se u 1992. godini uz vođenje multidisciplinarnog projekta o Slovencima u prostoru dotadašnje Jugoslavije što je bila i ostala jedna od njenih glavnih stalnih istraživačkih radnih preokupacija. O toj tematici napisala je i uredila više monografija i veći

broj naučnih i stručnih radova. Najznačajnija je monografija o Slovincima u Bosni i Hercegovini kroz istoriju do početka 21. stoljeća, 2007. godine. Radeći u Ljubljani, i dalje istražuje te publicira o društvenoj tematici Bosne. Pažnju je privukla monografija *Bosanska identiteta med preteklostjo in prihodnostjo*, 1996, i u prevodu Josipa Ostija na bosanskom jeziku, Sarajevo 1997, te knjižica *Prilog programu za Bosnu, polazišta za rješavanje bosanskoga pitanja*, 1997.

Pored samostalnog i timskog istraživanja te objavljivanja, učestvovala je i na brojnim domaćim i stranim naučnim skupovima, stručno je odgojila više doktoranata. U profesionalnoj naučnoj karijeri dostigla je zvanje naučne savjetnice, 1994. godine. Veoma je ponosna na proglašenje počasnom građankom Općine Cazin 2013. godine. Živi u Ljubljani gdje se već 20 godina posvećuje aktivnostima za priznavanje statusa manjina narodnim zajednicama sa područja bivše države u Sloveniji.

Za inostranu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabrana je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka).

Boško Kućanski

(1931–2016)

BOŠKO KUĆANSKI rođen je 1931. godine u Krbavici, Lika, u porodici učitelja. Osnovnu školu pohađao je na više mjesta Like, Dalmacije, Bosne i Srbije, a nižu i višu gimnaziju u Šapcu.

Završio je Stomatološki fakultet u Beogradu (1958) i Medicinski fakultet u Sarajevu (1972). Studirao je istoriju umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Beogradu i studijski boravio u Italiji, Francuskoj, Čehoslovačkoj Republici, Mađarskoj, Španiji, SAD-u i Kanadi. Odbranio je svoju doktorsku disertaciju (1965) i položio ispit specijalnosti iz hirurgije (1971). Kao univerzitetski profesor kontinuirano je radio na Stomatološkom fakultetu i Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu i po pozivu držao predavanja na likovnim akademijama u Cetinju, Trebinju, Leipzigu i Berlinu.

Pripadao je najužem krugu osnivača i utemeljivača Stomatološkog fakulteta i Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu. Kao prvi specijalista iz oralne hirurgije i prvi doktor stomatoloških nauka u Bosni i Hercegovini educirao je generacije studenata, specijalizanata, magistranata i doktoranata.

Osim stručnih knjiga *Plastična anatomija* i *Oralna hirurgija* napisao je preko 130 stručnih i naučnih radova među kojima i šest originalnih hirurških postupaka ili metoda, koji predstavljaju značajan doprinos struci i nauci.

Uporedo s pedagoškim, naučnoistraživačkim i zdravstvenim radom, aktivno se bavio književnošću i likovnim umjetnostima, skulpturom i slikarstvom. Bio je član Društva književnika, Udruženja likovnih umjetnika BiH i Međunarodne asocijacije plastičara pri UNESCO-u. Pored mnogobrojnih individualnih i kolektivnih izložbi u zemlji i inostranstvu, kao reprezentant savremene jugoslovenske umjetnosti izlagao je na međunarodnim bijenalima (Budimpešta, Padova, Venecija, Gabrovo, Njujork, G. Milanovac, Aleksandrija) i mnogim selektivnim i tematskim izložbama u zemlji i inostranstvu gotovo na svim kontinentima. Po pozivu je samostalno izlagao u poznatim evropskim likovnim centrima, Gallerie Palazzo dei Diamanti Ferrara i Galerie Akademie der Künste Berlin. Na širokom rasponu oblika, od minijature, preko galerijskih formata i onih izrađenih za slobodne prostore na internacionalnim vajarским simpozijumima ističe se njegova prostorna kompozicija Spomenik Bitke za ranjenike na planini Makljenu (1978). Organizovano je 106 njegovih samostalnih likovnih izložbi u zemlji i inostranstvu.

Za svoja ostvarenja dobio je brojne nagrade i priznanja.

Bio je član Vojvođanske akademije nauka i umjetnosti.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju za književnost i umjetnost (kasnije Odjeljenje umjetnosti) izabran je 1978, a za redovnog 1984. godine. Bio je potpredsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 2011. do 2014. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2016. godine.

Anton Kuhelj

(1902–1980)

ANTON KUHELJ rođen je 1902. godine u Općini kraj Trsta. Gimnaziju je pohađao u Trstu i Kranju, gdje je maturirao 1922. godine. Elektrotehnički studij završio je 1927. na Univerzitetu u Ljubljani, kada je diplomirao za inženjera elektrotehnike. Godine 1936. promovisan je u Ljubljani za doktora tehničkih nauka.

Od 1928. godine radio je u Srednjoj tehničkoj školi u Ljubljani, i to sve do 1933, kada je izabran za docenta za teorijsku mehaniku na Tehničkom fakultetu u Ljubljani. Godine 1938. izabran je za vanrednog profesora, a početkom 1946. za redovnog profesora za predmet Mehanika.

Akademске godine 1947/1948. bio je dekan Tehničkog fakulteta. Od 1952. do 1954. bio je rektor Visoke tehničke škole, a 1954. izabran je za prvog rektora udruženog Univerziteta u Ljubljani.

Značajan je njegov rad kao konstruktora i statičara još u predratnom periodu u preduzeću Strojne tovarne in livarne u Ljubljani. Proveo je aerodinamične i statičke proračune za sportski motorni letaćki aparat Bloudek XV. Konstruisao je tri jednosjedna aviona (1939/1940), jedan školski dvosjedni aparat (1952/1954), jedan turistički četverosjedni avion (1952/54) i jednu školsku je-drilicu (1936/37).

Kao naučni saradnik Vazduhoplovnog tehničkog instituta u Beogradu 1948/1949. godine imao je vodeće mjesto u naučnom radu tog Instituta. Između naučnih radova koje je objavio treba posebno istaći njegove brojne publikacije iz oblasti mehanike: o elastičnoj stabilnosti krivih ploča, o električnom zavarivanju, o stabilitetnim kriterijima u mehanici elastičnih tijela, o torziji vitkih profila i dr. Svojim radovima i svojim djelovanjem vršio je velik uticaj na razvoj naučne misli, a posebno na području teoretske i racionalne mehanike. Stekao je međunarodni ugled svojim doprinosima u oblasti o energičnom kriteriju elastične stabilnosti i o teoriji elasticiteta ljuski. Od 1951. bio je stalni saradnik međunarodne revije *Applied Mechanics Reviews*, koju izdaje American Society of Mechanical Engineers.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Bio je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Preminuo je u Ljubljani 1980. godine.

Slavo Kukić

SLAVO KUKIĆ rođen je 1954. godine u Vinjanima, Posušje. U veljači 1977. godine je na Fakultetu političkih nauka Sarajevo stekao zvanje diplomiranog politologa, 1983. godine na Interdisciplinarnom poslijediplomskom studiju Univerziteta u Sarajevu titulu magistra društvenih znanosti te, na koncu, u studenom 1986. godine na Fakulteta političkih nauka titulu doktora socioloških znanosti.

Radni vijek započinje 1977. godine kao stručni suradnik u SO-e Posušje, potom kao rukovoditelj Marksističkog centra, a nakon toga odlazi u obrazovanje. U Srednjoškolskom centru u Posušju je radio kao profesor, a zatim i kao ravnatelj. Sredinom 1987. godine izabran je na funkciju predsjednika Izvršnog odbora SO-e Posušje, a nakon toga, 1992. godine odlazi na Ekonomski fakultet u Mostaru, na kojem je u radnom odnosu do odlaska u mirovinu 2018. godine.

U zvanje docenta biran je 1987. godine, u zvanje izvanrednog profesora 1997., a u zvanje redovitog profesora 2000. godine. U četiri mandata je prodekan za nastavu, u dva ciklusa voditelj poslijediplomskih magistarskih studija, te u dva ciklusa voditelj poslijediplomskih specijalističkih studija.

Nastavu iz Sociologije, Metodologije, Ponašanja potrošača, ali i srodnih disciplina, izvodi na diplomskim, diplomskim i poslijediplomskim doktorskim studijima više fakulteta u Bosni i Hercegovini i regiji – Agronomskom, Filozofskom, Medicinskom te Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru, Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zadru, Ekonomskom i Pravnom fakultetu Univerziteta u Tuzli, Fakultetu političkih nauka i Ekonomskom fakultetu u Banjoj Luci, Fakultetu za turizam i vanjsku trgovinu Sveučilišta u Dubrovniku, Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, Doktorskoj školi Sveučilišta u Osijeku itd.

Ovako intenzivan angažman u visokoškolskom nastavnom radu posljedica je rijetko plodnog spisateljskog rada. Sam ili u koautorstvu potpisuje 35 knjiga i studija – među njima devet sveučilišnih i tri srednjoškolska udžbenika. U svojstvu voditelja ili člana ekspertnog tima, potom, potpisuje i dvanaest projekata iz područja sociologije, politologije i ekonomije, a na jednom od njih – Early Warning System in Bosnia and Herzegovina – radi u kontinuitetu pet godina. Na koncu, autor je preko 160 znanstvenih i stručnih radova, objavljenih u časopisima i zbornicima na više svjetskih jezika, te oko 90 recenzija i prikaza djela drugih autora.

Član je i većeg broja redakcija i uredništava časopisa i zbornika: *Zbornik radova – Journal of Economy and Business* (Mostar), *Sociološki diskurs* (Banja Luka), *Tranzicija* (Tuzla), *Medijski dijalozi*

(Podgorica), a danas je kourednik časopisa *Dijalog* ANUBiH – te više organizacijskih odbora znanstvenih skupova i drugih odbora, a pod njegovim mentorstvom su urađene tri doktorske disertacije, pet magistarskih i šezdesetak diplomskih radova.

Angažiran je i kao ekspert Evropske komisije na pitanjima razvoja lokalne samouprave. Do sada je, u tom svojstvu, sudjelovao u realizaciji projekata razvoja lokalne samouprave u BiH i Gruziji.

U društvenom životu BiH je angažiran u radu niza NVO. Bio je predsjednik Upravnog odbora Centra za zaštitu prava manjina, član Upravnog odbora Centra za euroatlanske integracije, te Centra za unapređenje ljudskih prava i demokracije, član upravnog odbora Helsinškog komiteta BiH itd.

Na koncu, čitav radni vijek je angažiran i u društvenom i gospodarskom životu BiH. Bio je direktor Srednjoškolskog centra u Posušju, predsjednik Izvršnog odbora SO-e Posušje, a 2011. godine i mandatar za sastav Vijeća ministara BiH. Zaboraviti ne treba ni to da je 9 godina bio na čelu upravljačke strukture Federalne RTV – od njezina formiranja 2000. godine do rujna 2009. godine – u vremenu, u kojemu je FTV stvorila program, serijski posebice, po kojemu je prepoznatljiva još uvijek.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 2012, a za redovnog 2018. godine.

Mustafa Kulenović

MUSTAFA KULENOVIĆ rođen je 1951. godine u Sarajevu gdje je završio osnovno i srednje obrazovanje. Godine 1970. upisao je studij matematike na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu na kojem je diplomirao 1974. godine. Stepene magistra i doktora matematičkih nauka je stekao 1977. i 1981. godine na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Kao asistent radio je na Odsjeku za matematiku Prirodno-matematičkog fakultetu Univerziteta u Sarajevu od 1974. do 1982. godine. Od 1982. do septembra 1994. bio je docent (1982–1987), vanredni profesor (1987–1989) i redovni profesor (1990–1994) na Odsjeku za matematiku Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. U akademskoj godini 1989/90. bio je gostujući vanredni profesor na American University in Cairo, Cairo, Egipat. U periodu 1994–2000. bio je gostujući profesor na University of Rhode Island, USA gdje je dobio stalnu poziciju 2000. i bio promoviran za redovnog profesora 2006. godine. Od 2008. godine ima poziciju profesora emeritusa na Univerzitetu u Tuzli. U maju 2010. dobio je priznanje za izvanredno istraživanje i intelektualno vlasništvo od Univerziteta u Rhode Island. Akademске 2015/16. dobio je Maitland P. Simmons Research Award, University of Rhode Island.

Ima 30 godina predavačkog iskustva na Odsjeku za matematiku, Univerziteta u Rhode Island, gdje je predavao veliki broj kurseva uključujući osam postdiplomskih kurseva. Na Odsjeku za matematiku, PMF u Sarajevu ima 16 godina predavačkog uključujući nekoliko postdiplomskih kurseva. Bio je mentor za osam magistarskih radova i 20 doktorskih radova, od kojih 11 u BiH i 9 u USA i trenutno je mentor za dva doktorska studenta. Objavio je dvije monografije i više od 180 radova i neke softverske pakete sa 60 koautora.

U periodu od 1980. do 1992. njegovi istraživački interesi su bili fokusirani na teoriju oscilacija i asimptotskog ponašanja rješenja običnih i parcijalnih diferencijalnih jednačbi kao i na matematičko modeliranje koje je koristilo te jednačbe. U tome periodu je sa G. Ladasom osnovao teoriju lineariziranih oscilacija diferencijalnih jednačbi. U tome razdoblju je objavio oko 50 radova iz te oblasti od kojih je 28 radova objavljeno u časopisima koji su uvršteni u Science Citation Index i smatraju se vodećim u svojim oblastima. Od 1995. istraživački fokus se pomjerio prema globalnoj dinamici diferentnih jednačbi i diskretnih dinamičkih sistema. U tom periodu objavio je 130 radova iz te oblasti od kojih je većina objavljeno u časopisima koji su uvršteni u Science Citation

Index. Pri tome je 95 radova objavljeno u vodećim časopisima u gore navedenoj oblasti. Sa G. Ladason inicirao je teoriju globalne stabilnosti racionalnih diferentnih jednažbi.

Naučni rezultati koje je ostvario su u samom vrhu po citiranosti i ima preko 3000 citiranja u Science Citation Index sa preko 2000 citiranja od 1998. godine i 2500 citiranja u bazi *Scopus*. Uz to, ima 1450 citiranja u *MathSciNet* i preko 5800 citiranja u *Google Scholar*. Neki od radova su među jedan posto najviše citiranih radova u matematici. Nekoliko radova su citirani u većini monografija iz teorije oscilacija i asimptotskog ponašanja diferencijalnih i diferentnih jednažbi objavljenih u posljednjih 20 godina. Na kraju, nekoliko radova su citirani u vodećim monografijama iz matematičke biologije objavljenih u posljednjih 20 godina.

Od 1980. godine održao je niz predavanja na vodećim konferencijama iz diferentnih i diferencijalnih jednažbi u Evropi, Americi i Kanadi. Dva puta je bio pozvani predavač na Svjetskom kongresu matematičara.

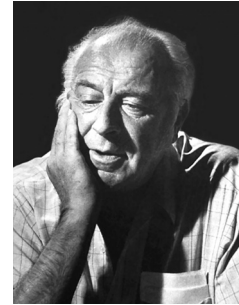
Softver *Dynamica* koji je razvio sa kolegom Orlandom Merinom je najviše korišteni softver u simulacijama diskretnih dinamičkih sistema. Nekoliko naprednih kurseva na univerzitetima u SAD, Italiji i Španiji koriste taj softver i knjigu koja ide uz njega kao dodiplomski univerzitetski kurs.

Bio je potpredsjednik Društva matematičara, fizičara i astronoma Bosne i Hercegovine (1982–1985), voditelj Katedre za primijenjenu matematiku Univerziteta u Sarajevu (1984–1989) i šef Odsjeka za matematiku Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (1991–1994). Trenutno je član uredničkog odbora pet internacionalnih časopisa a bio je i član uredničkog odbora još tri internacionalna časopisa. Uz to je član uredničkog odbora časopisa ANUBiH-a *Sarajevo Journal of Mathematics*. Bio je član Upravnog odbora BIT – Bosnian Association for Information Technologies (1992–1994) i član Uredničkog odbora *Acta Informatica Medica*, Bosna i Hercegovina (1993–1994). Bio je koorganizator velikog broja (16) Specijalnih sesija AMS (Američko matematičko društvo).

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2012. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Skender Kulenović

(1910–1978)

SKENDER KULENOVIĆ rođen je 1910. godine u Bosanskom Petrovcu. Osnovnu školu završio je u Bosanskom Petrovcu, a gimnaziju u Travniku. U Zagrebu je apsolvirao Pravni fakultet, koji je poslije toga napustio predavši se potpuno političkom i kasnije književnom radu.

Sarađivao je u brojnim listovima i časopisima, a 1937. godine s Hasanom Kikićem i Safetom Krupićem pokrenuo je u Zagrebu časopis *Putokaz*. Godine 1941. stupio je u prvi partizanski odred Bosanske krajine. Na prvom zasjedanju ZAVNOBiH-a održanom u noći 25. i 26. novembra 1943. godine u Mrkonjić Gradu, zajedno s Ilijom Došenom izabran je za sekretara. Bio je vijećnik je AVNOJ-a 1943. godine, a otada 15 godina poslanik Republičke i Savezne skupštine i 1950. sekretar Vijeća naroda Savezne skupštine.

Već u ratu je pisao poeme, uređivao listove (*Bosanski udarnik*, *Glas*, *Oslobođenje*). Odmah poslije rata bio je direktor drame Narodnog pozorišta u Sarajevu. Uređivao je *Pregled*, *Književne novine* i *Novu misao*. Od 1957. pa sve do 1970. bio je dramaturg Narodnog pozorišta u Mostaru, a kasnije urednik u beogradskoj *Prosveti*.

Njegovo djelo u žanrovskom i poetičkom pogledu obilježeno je snažnim kontrastima. Počeo je ciklusom soneta *Ocvale primule* (1927), a sonetu se vratio i mnogo godina kasnije, već pri kraju književne karijere (*Soneti* 1968, *Soneti* 1974). Apsolutnu pjesničku slavu u Jugoslaviji postigao je partizanskom poemom *Stojanka majka Knežopoljka* (1942), a kasnije i poemom *Ševa* (1952). Objavio je i nekoliko drama: *A šta sad?* (1946), *Djelidba*, *Večera* (1947), *Svjetlo na drugom spratu* (1950); zbirki pripovjedaka: *Divanhana* (1972), *Gromovo đule* (1975), te pred kraj života roman *Ponornica* (1977). Posthumno je objavljen pronađeni rukopis poeme *Na pravi sam ti put, majko, izišo*.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti i Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Premинуo je u Beogradu 1978. godine.

Tvrtko Kulenović

(1935–2019)

TVRTRKO KULENOVIĆ rođen je 1935. godine u Šapcu, gdje je završio osnovnu školu, a gimnaziju je završio u Sarajevu. Diplomirao je jugoslavensku književnost na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Poslije završetka studija radio je u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci u Sarajevu, gdje je ostao do 1968, kada je postao dramaturg Drame Narodnog pozorišta u Sarajevu.

Od 1965. do 1967. godine boravio je na Osmania University u Hyderabadu (Indija) gdje je studirao klasičnu indijsku i azijsku estetiku, posebno pozorište. Od januara do juna 1971. na Istituto del Teatro, Università di Roma, izučavao je commedia dell'arte i njene veze s azijskim pozorištem.

Godine 1971. izabran je za asistenta na novootvorenom Odsjeku za komparativnu književnost, teatrologiju i bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Novembra 1974. doktorirao je s temom *Teorijske osnove modernog evropskog i klasičnog azijskog pozorišta* na Filozofskom fakultetu u Sarajevu te je 1975. biran u zvanje docenta, 1980. u zvanje vanrednog profesora i 1983. u zvanje redovnog profesora na Odsjeku za opštu književnost i bibliotekarstvo. Predavao je na Akademiji scenskih umjetnosti u Sarajevu, Akademiji umetnosti u Novom Sadu i Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu. U dva navrata, 1981. i 1987, boravio je i predavao u okviru Fulbrightove fondacije u SAD-u (Rutgers University, University of Florida).

Njegova bibliografija broji više od 800 jedinica, od kojih sedamdesetak iz oblasti teatrologije, i knjige iz oblasti teatrologije i književne i umjetničke teorije i kritike: *Indija i umjetnost*; *Čakra – Istok Zapadu danas*; *Teorijske osnove modernog evropskog i klasičnog azijskog teatra*; *Lektira*; *Lektira II*; *Lektira III*; *Umjetnost i komunikacija*; *Pozorište Azije*; *Galerije te Rezime*. Iz oblasti proznog književnog stvaralaštva (romani, putopisi i pripovijetke) objavio je: *Odanost jugu*; *Putovanje*; *Pejsaži zrelog doba*; *Karavan*; *Kasino*; *Mehanika fluida*; *Čovjekova porodica*; *Istorija bolesti*; *Jesenja violina* i *Trag crne žuči*.

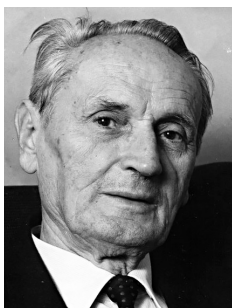
Napisao je pet radiodrama. Radiodrama *Smrt na fotografiji proglašena je za najbolji* radiodramski tekst Jugoslavije na Festivalu radija u Ohridu 1989. i predstavljala je Jugoslaviju na festivalu Prix Futura u Berlinu iste godine, a radiodrama *San o staklu* predstavljala je Bosnu i Hercegovinu na istom festivalu 1994. Za potrebe Narodnog pozorišta u Sarajevu preveo je dramu Henri Rousseaua – *Carinik Osveta ruske sirotice, koja je u režiji Želimira Oreškovića dobila Zlatnu masku Festivala malih i eksperimentalnih scena Sarajeva 1969*, i dramu Georges-a Shéhéadéa *Povratak iseljenika koja nije izvođena*.

Autor je i poetsko-dokumentarnog filma *Smrt u Sarajevu*. Film je na festivalu dokumentarnog filma *Joris Ivens* u Amsterdamu dobio treću nagradu publike. U periodu od 1999. do 2003. bio je direktor Narodnog pozorišta u Sarajevu.

Dobitnik je brojnih nagrada za svoje djelovanje u nauci, obrazovanju i kulturi.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju književnosti i umjetnosti (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka) izabran je 1995, a za redovnog 2005. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2019. godine.

Đuro Kurepa

(1907–1993)

ĐURO KUREPA rođen je 1907. godine u Majskim Poljanama pored Gline (Hrvatska). Studij matematike i fizike završio je na Sveučilištu u Zagrebu 1931. godine. Od 1932. do 1935. bio je na specijalizaciji u Parizu, gdje je doktorirao 1935. godine kod čuvenog matematičara Frécheta. Godine 1937. bio je na studijskom boravku u Varšavi. Od 1937. do 1945. bio je docent, od 1945. do 1946. vanredni profesor na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a od 1946. do 1965. redovni profesor na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Od 1965. do 1977, tj. do odlaska u penziju, bio je redovni profesor po pozivu na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu. Od 1944. do 1965. bio je upravnik matematičkog zavoda odnosno Matematičkog instituta Filozofskog, a kasnije Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, a od 1969. do 1976. obavljao je te iste funkcije u Beogradu.

Od 1959. do 1960. bio je gostujući profesor na University of Colorado u Boulderu, SAD. U toku 1959. bio je gostujući profesor i na Columbia University u New Yorku.

Njegovi naučni radovi odnose se na razne oblasti matematike, teorije skupova, algebru, topologiju, teoriju brojeva, teoriju grafova, funkcionalnu analizu, teoriju funkcija i geometriju. Napisao je brojne knjige i udžbenike, te osnovao nekoliko matematičkih časopisa. Po svojim vrlo značajnim naučnim doprinosima matematici poznat je širom svijeta. Neki pojmovi i hipoteze koje je on uveo i danas nose njegovo ime (Kurepino stablo, Kurepina hipoteza, Kurepin kontinuum i dr.) Radovi koje je objavio imali su utjecaja i u teoretskom i u praktičnom vidu. Pojedina istraživanja našla su primjene u ekonomskim razmatranjima i u matematičkim mašinama, posebno u nastavi i u metodi matematike.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (kasnije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti) i Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za dopisnog člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1984. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih matematičkih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1993. godine.

Asim Kurjak

ASIM KURJAK rođen je 1942. godine u Vraniću, Kotor Varoš. Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 1966. godine, stažirao i odmah bio postavljen za direktora Doma zdravlja u Kotor Varoši, svom rodnom mjestu.

Tri godine kasnije liječnik je na zagrebačkoj Klinici za ženske bolesti i porode, uz to od 1970. i asistent na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na tim poslovima ostat će do 1980. godine, a u međuvremenu 1972. završiti poslijediplomski studij na Sveučilištu u Londonu, 1974. položiti u Zagrebu specijalistički ispit iz ginekologije i porodništva te doktorsku radnju obraniti 1977. u Beogradu. Dvije godine kasnije izabran je za voditelja Centra za ultrazvučnu dijagnostiku Opće bolnice Dr. Josipa Kajfeša u Zagrebu. Godine 1985. voditelj je suradnog centra za ultrazvuk u zemljama u razvoju pri Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji.

Jedan od pionira ultrazvučne dijagnostike u nas i u svijetu i jedan od vodećih perinatologa u svijetu. Značajan je autor u području fetalne dijagnostike i terapije. Uveo je originalnu tehniku transvaginalnog obojenog doplera 1986. godine, te Kurjak Antenatal Neurodevelopmental Test (KANET) za procjenu neurološkog statusa fetusa 2008. godine. Izdao je tri univerzitetska udžbenika na našem jeziku te prvi i jedini udžbenik iz perinatalne medicine na engleskom jeziku.

Osnovao je međunarodnu udrugu Fetus as a Patient 1984. godine. Godine 1981. osnovao je međunarodnu školu ultrazvuka Ian Donald koja ima ogranke u 75 zemalja svijeta. Osnovao je i vodio referalni centar za ultrazvučnu dijagnostiku Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske. Bio je voditelj i osnovao Suradni centar za ultrazvuk Svjetske zdravstvene organizacije u Zagrebu.

Do 2002. godine predstojnik je Klinike za ginekologiju i porodništvo Opće bolnice Sveti Duh, a potom pročelnik Katedre za ginekologiju i porodništvo Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Redovni je član Svjetske akademije umjetnosti i znanosti, Europske akademije znanosti i umjetnosti, Međunarodne akademije za humanu medicinu.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2012. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Đorđe Lazarević

(1903–1993)

ĐORĐE LAZAREVIĆ rođen je 1903. godine na Vlasinu pored Vranja. Osnovnu školu pohađao je u Ristovnju, Janji pod Midforom i Surdulici, gimnaziju u Nišu (1913–1914), a i Pirotu, gdje je i maturirao 1922. godine. Studirao je na Tehničkom fakultetu Univerziteta u Beogradu i diplomirao 1927. godine.

Do početka Drugog svjetskog rata radio je kao samostalni projektant, konstruktor i savjetodavni inženjer u raznim preduzećima i ustanovama. U toku rata bio je u zarobljeništvu u Njemačkoj. Po povratku iz zarobljeništvu postao je direktor Projektantskog zavoda Srbije, a radio je i kao savjetnik i konstruktor u preduzećima *Silos* i *Elektroistok*.

Za profesora Arhitektonskog odsjeka Tehničkog fakulteta izabran je 1947. godine, a poslije i za profesora Građevinskog odsjeka Tehničkog fakulteta u Beogradu. Kada je 1949. godine osnovana Tehnička velika škola, izabran je za matičnog dekana. Godine 1953. izabran je za prorektora Tehničke velike škole.

Njegov rad u oblasti konstruktorstva dijeli se na tri grupe: problemi projektovanja i izgradnje konstrukcija visokih objekata u urbanim naseljima, problemi mostova velikih raspona i problemi hidrotehničkih objekata, posebno masivnih brana. U svim grupama rješavao je probleme i teoretskog i praktičnog značaja. Obimna bibliografija odnosi se na radove iz navedenih oblasti.

Značajan doprinos u razvoju i izgradnji naše zemlje dao je svojim učešćem pri izgradnji raznih krupnih objekata (posebno hidroenergetskih postrojenja), kao i učešćem u obrazovnim procesima.

Dobitnik je brojnih nagrada i odlikovanja.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1993. godine.

Alija Lekić

(1940–2009)

ALIJA LEKIĆ rođen je 1940. godine u mjestu Tuzi, Podgorica. Osnovnu školu završio je u Tuzima 1948. godine. U Sarajevu je 1954. završio osmogodišnju školu, a gimnaziju 1958. godine. Mašinski fakultet završio je 1963. godine.

Bio je saradnik u Energoinvestu – Institut za termotehniku i nuklearnu tehniku (ITEN) i asistent na predmetima Termodinamika i Prenos toplote na Mašinskom fakultetu u Sarajevu u toku 1963. i 1964. Nakon odsluženja vojnog roka od 1965. do 1968. ponovo je saradnik u ITEN-u i asistent na Mašinskom fakultetu. U periodu 1966–1967. bio je osam mjeseci na specijalizaciji na Moskovskom energetsom institutu. Na postdiplomskom studiju na University of Waterloo, Ontario, Canada, boravio je 1968–1970. Tu je stekao zvanje magistra primijenjenih nauka čija je diploma nostrificirana na Mašinskom fakultetu u Sarajevu.

Od 1970. do 1975. saradnik je u ITEN-u i viši asistent na Mašinskom fakultetu u Sarajevu iz predmeta Termodinamika na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu i Mašinskom fakultetu u Mostaru. Na postdiplomskom studiju na University of Waterloo, Ontario, Canada, boravio je 1975–1977. gdje je stekao zvanje doktora nauka. Diploma doktora nauka nostrificirana mu je na Mašinskom fakultetu u Sarajevu. Radio je kao docent na Mašinskom fakultetu u Sarajevu 1977–1985, naučna oblast Termotehnika. U periodu 1985–1991. vanredni je profesor na Mašinskom fakultetu i viši naučni saradniku u ITEN-u. Direktor ITEN-a bio je u periodu 1987–1999. Za redovnog profesora Mašinskog fakulteta u Sarajevu i naučnog savjetnika u ITEN-u izabran je 1991. Bio je šef katedre za energetiku Mašinskog fakulteta, član Upravnog odbora Energoinvesta, predsjednik Komisije za nuklearnu energiju BiH, predsjednik Upravnog odbora Mašinskog fakulteta, prodekan za naučnoistraživački rad i jedan od organizatora, predavač i voditelj kursa na Međunarodnoj ljetnoj akademiji.

Njegova naučna djelatnost odvijala se u području termotehnike i energetike. Značajan je njegov doprinos u oblastima: prijenos topline pri kondenzaciji u neposrednom kontaktu, metode izračunavanja sastava i termodinamskih i transportnih svojstava proizvoda sagorijevanja i energetske tehnologije. Razvio je model i izraze za izračunavanje kondenzacije na jediničnim kapljicama i mlazu kapljica koji se smatraju osnovama toga procesa i koji su prihvaćeni u znanstvenoj literaturi. Njegov rad *Rast kapljica pri kondenzaciji* objavljen 1973. smatra se jednim od temeljnih radova iz ovog djelokruga. Rad je uvršten i u fakultetski udžbenik na Moskovskom energetsom institutu.

Zajedno sa saradnicima ITEN-a razvio je i model i program za izračunavanje sastava i termodinamskih i transportnih svojstava proizvoda sagorijevanja fosilnih goriva.

Više godina radio je na razvoju magnetohidrodinamske pretvorbe toplotne u električnu energiju. U okviru toga rada u ITEN-u je, u saradnji s IVTAN-om iz Moskve, izvedeno eksperimentalno MHD postrojenje, jedno od nekoliko MHD postrojenja u svijetu. Na temelju radova u ovoj sferi bio je predstavnik bivše Jugoslavije u Savjetu za MHD konverziju energije država SEV-a, Finske i Jugoslavije.

Značajan je i veći broj stručnih radova, posebno u vezi s razvojem programa i unapređenjem projektovanja pomoću računara u područjima izmjenjivača topline i cjevovodnih sistema što su proizvođeni u Energoinvestu i izvezeni su u više država.

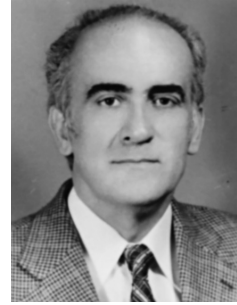
Za svoj stručni i naučni rad dobio je brojne nagrade i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2009. godine.

Slavko Leovac

(1929–2000)

SLAVKO LEOVAC rođen je 1929. godine u Mostaru. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Sarajevu, a Filozofski fakultet, Odsjek za klasičnu filologiju, u Beogradu 1957. Od početka 1953. do kraja 1954. radio je kao novinar. Od maja 1957. jedan je od urednika časopisa *Izraz*. Bio je urednik u IP Svjetlost i rukovodilac Centra za opšte obrazovanje Narodnog pozorišta u Sarajevu. Godine 1962. odbranio je na Filozofskom fakultetu u Beogradu doktorsku disertaciju *Helenska tradicija i srpska književnost XX vijeka*. Iste godine izabran je za docenta na Katedri za istoriju jugoslovenskih književnosti Filozofskog fakulteta u Sarajevu i od tada je predavao predmete Uvod u istoriju književnosti i Opštu književnost. Za vanrednog profesora izabran je 1967. godine, a za redovnog 1972.

Pored dugogodišnjeg uređivanja časopisa *Izraz* bio je predsjednik uređivačkog odbora časopisa *Scena*. Veoma je zaslužan što je na Filozofskom fakultetu u Sarajevu osnovan Odsjek za opštu književnost, scensku umjetnost i bibliotekarstvo.

Autor je 12 knjiga i velikog broja rasprava, eseja i kritičkih članaka. Četiri njegove knjige: *Mit i poezija*, *Drama poezije*, *Metamorfoze* i *Kritika i kreacija* sastavljene su od eseja i kritičkih osvrti koji analiziraju aktuelne probleme poezije, kritike i drame i prikazuju savremene pisce i knjige. U njima se ogledaju duhovna raspoloženja i osjećanja jednog vremena, kao i nastojanja kritičara-filozofa da definiše prirodu svog metoda, da se odredi prema pitanjima savremene poezije, proze i drame i da iskaže svoj vlastiti stav koji je primjeren klasicističkom obrazovanju. On, naime, želi da definiše ideal traženja u literaturi helenske radosti i subverzivne harmonije. Pri tom je u svakoj od tih knjiga varirao posebne teme u formi brušenog i suptilno građenog eseja. Knjiga eseja *Drama poezije* sastavljena je isključivo iz teorijskih eseja čija je suština u razmatranju tri tematska kruga problema savremene umjetnosti i književnosti: odnos tradicije i umjetnosti; protejski karakter umjetničkog stvaranja na primjeru modernog umjetnika i umjetničkog djela te pitanje suštine eseja kao stvaralačke forme. I *Metamorfoze* i *Kritika i kreacija* sačinjene su na sličan način: iz teorijskih eseja i esejističkih ili kritičkih analiza. Razlika je jedino u tome što prve sadrže eseje o piscima i brojne prikaze knjiga, dok druga na uvodnom mjestu donosi rasprave o kritici i historiji književnosti. Napisao je još nekoliko važnih kritičkih djela.

Dobitnik je brojnih nagrada i odlikovanja.

250 | Spomenica ANUBiH-a

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju za književnost i umjetnost izabran je 1987. godine.

Preminuo je u Beogradu 2000. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1992. godine.

Josip Lešić

(1929–1993)

JOSIP LEŠIĆ rođen je 1929. godine u Velikom Bečkereku, današnjem Zrenjaninu. Osnovnu školu završio je na otoku Visu, gimnaziju u Sarajevu 1948, a režiju je diplomirao 1952. na beogradskoj Pozorišnoj akademiji gdje je odbranio doktorsku disertaciju 1973. na temu pozorišnog života u Sarajevu za vrijeme austrougarske vladavine. Kao teatarski reditelj radio je u mnogim jugoslovenskim pozorištima – Cetinju, Zrenjaninu, Kragujevcu, Mostaru, Somboru, Novom Sadu, Sarajevu, Banjoj Luci i Beogradu.

Bio je upravnik teatra u Kragujevcu, direktor drame u Novom Sadu, umjetnički direktor u Zrenjaninu i Sarajevu. Jedan je od osnivača Akademije scenskih umjetnosti u Sarajevu. U periodu od 1962. do 1966. bio je umjetnički direktor *Bosna-filma*, a od 1966. do 1975. direktor Festivala malih i eksperimentalnih scena Jugoslavije. Godine 1973. izabran je za vanrednog, a potom i za redovnog profesora na Odsjeku za opštu književnost na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Jedan je od osnivača dramskog studija i kasnije Akademije scenskih umjetnosti u Sarajevu.

Objavio je brojna djela, uredio i priredio više knjiga te saradivao u mnogim časopisima. Njegov naučni rad ima dva obimna tematska kruga: o historiji pozorišta Bosne i Hercegovine i Jugoslavije u cjelini, te o historiji drame u Jugoslaviji i u drugim zemljama. Reditelj, dramaturg i književnik, posjedovao je značajno radno i stvaralačko iskustvo koje mu je pomoglo da svestranije i uspjelije razumije teatarsku problematiku, da interpretira i procijeni historijska i druga pitanja drame i pozorišta. Lešićeva studija *Slike i zvuk drama Miroslava Krležje* je važna studija o slikovitosti i zvukovnosti u dramama, dramaturgiji i inscenaciji Krležinih drama. On nam otkriva novog Krležu, koji nije samo veliki dramski retoričar, već i veliki dramski slikar i muzičar. Posebno je bio okupiran djelom i djelovanjem Branislava Nušića kojem posvećuje svoje tri knjige. Uz spominjanje njegov dragocjenog rada na pripremanju i uređivanju mnogih posebnih izdanja i djela naših i stranih dramskih stvaralaca, potrebno je ukazati i na njegov romansijerski rad gdje afirmira u našoj sredini prilično zapostavljen žanr biografskog romana.

Za izuzetno bogatu umjetničku i književnu aktivnost dobio je brojne nagrade.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i umjetnost izabran je 1990. godine.

Premинуo je u Novom Sadu 1993. godine.

Zdenko Lešić

(1934–2018)

ZDENKO LEŠIĆ rođen je 1934. godine na otoku Ugljanu kraj Zadra. Djetinjstvo je proveo na dalmatinskim otocima (Ugljan, Brač, Vis). Godine 1940. s roditeljima je došao u Sarajevo, gdje je završio osnovnu, učiteljsku i višu pedagošku školu. Od 1952. do 1954. radio je kao nastavnik u Osnovnoj školi u Kreševu. Filozofski fakultet (Odsjek za istoriju jugoslovenskih književnosti) završio je 1957. gdje je odmah izabran za asistenta na predmetu Teorija književnosti. Godine 1965. odbranio je doktorsku disertaciju *Književno djelo Ivana Gorana Kovačića*. Iste godine izabran je za docenta za teoriju književnosti. Godine 1971. izabran je za vanrednog, a 1977. za redovnog profesora.

U međuvremenu je kao nastavnik gostovao na Školi za istočnoeuropske i slavenske studije Londonskog Univerziteta (1967–1969), na Columbia University u New Yorku (1974) te na Indiana University Bloomington, SAD (1987–1988). Krajem 1993. po pozivu Britanskog savjeta radio je dvije godine kao profesor na Londonskom univerzitetu, a zatim tri godine (1996–1999) na Korejskom univerzitetu za strane studije u Seulu. Godine 1999. vratio se u Sarajevo i bio ponovno izabran za redovnog profesora za Teoriju književnosti na Filozofskom fakultetu.

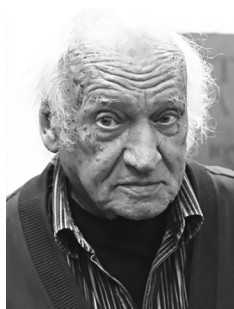
Njegov naučni rad obuhvata široku oblast teorije književnosti i metodologije proučavanja književnosti (*Jezik i književno djelo*, 1971; *Moderna tumačenja književnosti*, 1981; *Književnost i njena istorija*, 1985; *Nova čitanja*, 2003, *Novi istoricizam i kulturni materijalizam*, 2003; *Teorija književnosti*, Sarajevo 2006, Beograd 2008; *Suvremena tumačenja književnosti*, 2007).

Posebno je značajan njegov trotomni prikaz historije dramskih teorija pod naslovom *Teorija drame kroz stoljeća* (tom I 1977, tom II 1979, tom III 1990). Kao književni historičar bavio se raznim pojavama u južnoslovenskim književnostima, od književnog djela Ivana Gorana Kovačića (*Polja svijetla i tamna*, 1971), preko poezije najznačajnijih srpskih i hrvatskih pjesnika iz 20-tih godina XX. stoljeća (*Klasici avangarde*), do pripovijedne književnosti u Bosni i Hercegovini (*Pripovjedači*, 1988, *Pripovjedačka Bosna*, u dva toma, 1990). Autor je petnaest knjiga (od kojih su neke višetomne, a neke su doživjele više izdanja) te stotinjak naučnih i stručnih radova, objavljenih u različitim domaćim i inostranim časopisima i zbornicima, kao i dva romana (*Sarajevski tabloid*, Split 2001; *Knjiga o Tari*, Sarajevo 2004, Novi Sad 2009). Objavio je i više prijevoda s engleskog jezika.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i umjetnost (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka) izabran je 1987, a za redovnog 2002. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2018. godine.

Franjo Likar

FRANJO LIKAR rođen je 1928. godine u Varaždinu, Hrvatska. Pohadao je Klasičnu gimnaziju u Varaždinu i realnu u Koprivnici, a odmah poslije Drugog svjetskog rata s prvim radnim brigadama dolazi u Sarajevo. Završio je 1951. godine Državnu školu za likovne umjetnosti i umjetničke zanate u Sarajevu, gdje je živio do rata baveći se pored slikarstva, skulpturom, grafikom, pozorišnom scenografijom, filmom, glumom, fotografijom, ilustracijom i instalacijom. Početkom rata napustio je Sarajevo i trajno se nastanio u Klagenfurtu (Austrija).

Retrospektivna izložba Franje Likara održana je 1989. godine u Umjetničkoj galeriji Bosne i Hercegovine.

Jedna je od najoriginalnijih figura u našem kulturnom okruženju i pionir modernizma u našoj zemlji pedesetih godina XX. stoljeća. Sredstva kojima je demonstrirao svoje izražajne mogućnosti uključuju ne samo slikarstvo i skulpturu, već također i fotografiju, filmsku i pozorišnu scenografiju, terenski rad na istraživanju i prepoznavanju naivne likovne umjetnosti u Bosni i Hercegovini.

U najranijem periodu u cilju modernizacije vlastitog izraza, istraživao je monohromiju zagasitih tonova, dalje biva posebno nadahnut klasičnim evropskim slikarstvom. Potom se bavio pozivanjem na tradiciju do strmljenja u transavangardu i postmodernu. U svakom periodu stvaranja tematski je okrenut ženi i kao biću i kao simbolu. Poslijeratno stvaranje odlikuju pitanja, sumnje, duhovitost, ozbiljnost, samoironičnost, ali gotovo uvijek paradoksalnost. Sva njegova djela nalikuju samo na njegova vlastita iz svih prethodnih faza, pa djeluju kao sažetak, pokušaj da se napravi neki zaključak.

Živi i radi u Klagenfurtu, Brelima i Sarajevu, okušavajući se povremeno i u drugim stvaralačkim djelatnostima, te se i dalje aktivno bavi umjetnošću.

Dobitnik je nekoliko republičkih, gradskih i strukovnih nagrada za svoj rad.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti.

Lidija Lincender-Cvijetić

LIDIJA LINCENDER-CVIJETIĆ rođena je 1943. godine u Sarajevu. Osnovnu i srednju školu završila je u Sarajevu, a Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu 1968. Postdiplomski studij završila je na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1980. i magistrirala s temom *Procjena ekskretorne sposobnosti hepatocita u prikazu bilijarnog trakta metodom infuzione holecgrafije u korelaciji s vrijednostima transaminaze i alkalne fosfataze u serumu*. Doktorsku disertaciju odbranila je na Medicinskom fakultetu u Sarajevu 1983. s temom *Tomodenzitometrijska evaluacija indeksa veličine pankreasa*.

Birana je u zvanja: 1968–1969. specijalizantski staž u Univerzitetskom medicinskom centru UMC, Sarajevo; 1969–1972. liječnica u Domu zdravlja *Centar* Sarajevo u Dijagnostičkom centru; 1972–1973. specijalizacija iz radiologije i onkologije na Institutu za Radiologiju i onkologiju UMC-a Sarajevo; 1974–1975. specijalizacija na Kliničkom bolničkom centru *Rebro* u Zagrebu; 1976. i 1982. asistentica Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na predmetu Radiologija i onkologija; 1978–1982. delegatkinja Skupštine SIZ-a nauke BiH; 1980. na dužnosti odgovorne ljekarke Odsjeka za digestivnu dijagnostiku; 1986. docentica – Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu na Katedri za radiologiju i onkologiju; 1991. vanredna profesorica Medicinskog i Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Više medicinske škole na Katedri za radiologiju i onkologiju; 1991. članica Izdavačkog savjeta stručnog radiološkog časopisa *Radiologia Jugoslavica*; 1992. šefica abdominalne dijagnostike Instituta za Radiologiju; 1996. članica Hrvatskog društva za znanost i umjetnost Sarajevo; 2000. članica Balkanskog udruženja radiologa i Organizacionog komiteta; 2001. redovna profesorica Medicinskog i Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Više medicinske škole, na Katedri za radiologiju i onkologiju; 2004–2008. predsjednica Udruženja radiologa BiH; 2004. i 2005. predavala na postdiplomskoj nastavi Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu iz Kliničke radiologije; 2005. direktorica dijagnostičkih disciplina KCUS i šefica Instituta za radiologiju; 2005. članica Uredništva časopisa KCUS *Medicinski žurnal*; 2006. predavala na postdiplomskoj nastavi na Univerzitetu u Tuzli – Radiološka fizika; 2007–2008. prodekanesa za nastavu na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Osnovna oblast kojom se posebno bavila u svom naučnom radu je primjena mnogobrojnih radioloških dijagnostičkih postupaka i ispitivanje njihovih mogućnosti u skoro svim oblastima kliničke prakse. Posebno se posvetila kompjuteriziranoj tomografiji (CT) i magnetnoj rezonanci, te

ispitivanju njihovih mogućnosti u dijagnostičkim procedurama, kao i u vrlo zahtjevnim interventnim postupcima. Iz tih oblasti objavila je brojne knjige, udžbenike i članke, samostalno i u koautorstvu.

Dobila je brojne nagrade i priznanja.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabrana je 2008, a za redovnu 2012. godine. Potpredsjednica je Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 2014. godine.

Slobodan Loga

SLOBODAN LOGA rođen je 1936. godine u Oštrelju, Drvar. Osnovnu školu, gimnaziju i Medicinski fakultet završio je u Sarajevu (1960). Pohađao je Summer Medical School in Scandinavia (1960). Specijalista neuropsihijatar je od 1966. godine. Postdiplomski studij eksperimentalne medicine pohađao je na Medicinskom fakultetu u Sarajevu (1967–1969), a postdiplomski kurs iz kliničke psihofarmakologije na Institutu za farmakologiju Medicinskog fakulteta Karlovog Univerziteta u Pragu (1969–1970). Magistarski rad (1969) i doktorsku tezu (1973) odbranio je na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Mentor doktorskog rada (projekat realizovan na University of London – UK) bio mu je Malcolm Lader, jedan od najistaknutijih istraživača u području kliničke psihofarmakologije.

Univerzitetsku karijeru započeo je kao asistent na Institutu za psihijatriju u Londonu (stipendija British Council), a nakon izbora u docenta i vanrednog profesora, stekao je zvanje redovnog profesora (1986) na Medicinskom fakultetu u Sarajevu. Od 1986. do 2000. godine bio je šef katedre za neurologiju, psihijatriju i medicinsku psihologiju Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Predavao je Pravnu medicinu na Pravnom i Sudsku psihopatologiju na Fakultetu kriminalističkih nauka Univerziteta u Sarajevu. U periodu od 1989. do 1991. godine bio je prorektor Univerziteta u Sarajevu. Emeritirani profesor je na Univerzitetu u Sarajevu od 2005. godine. Predavao je, po pozivu, na postdiplomskim studijama na univerzitetima u Evropi, Aziji i SAD-u. Koordinator je na postdiplomskim studijama *Mentalno zdravlje u zajednici* (Tempus program s partnerima: univerzitetima u Italiji, Engleskoj, Austriji i Sloveniji) i *Dječija i adolescentna psihologija i psihijatrija* (partner Umea Univerzitet u Švedskoj). U magistarskom studiju *Državni menadžment i humanitarni poslovi* u organizaciji Univerziteta u Sarajevu, Beogradu i Rimu (La Sapienza) jedan je od nosilaca modula. Voditelj je modula *Mentalno zdravlje* na Medicinskom fakultetu u Sarajevu. Brojni ljekari su pod njegovim mentorstvom specijalizirali neuropsihijatriju i radili magistarske radove i doktorske teze. Obavljao je niz stručnih funkcija, od ljekara opšte medicine, preko šefa Odsjeka biološke psihijatrije i šefa Psihijatrijske klinike u Sarajevu, potpredsjednika Univerzitetskog medicinskog centra Sarajevo, do člana Direktorijuma Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu (1992–1997). Osnivač je Odjeljenja intenzivne njege na Psihijatrijskoj klinici u Sarajevu.

Autor i koautor je brojnih publikovanih radova i knjiga, pisanih uglavnom u domenu kliničke psihijatrije i psihofarmakologije. Dio radova objavio je i na svjetskim jezicima. Učestvovao je u više od

50 projekata kao glavni koordinator. Na brojnim međunarodnim naučnim i stručnim skupovima izlagao je svoja istraživanja.

Jedan je od 10 najcitiranijih istraživača u Bosni i Hercegovini u periodu od 1980. do 1990. godine i dobitnik je više priznanja, između ostalih, nagrade Isa-beg Ishaković za postignuća u nauci (2010). Učestvovao je u rješavanju izuzetnih naučnih problema, kao što su: 1. neuroleptici u kombinovanoj terapiji shizofrenije (prvi je istraživač u SFRJ u oblasti kliničke farmakokinetike psihofarmaka); 2. uticaj psihičke traume u ratu na duševno zdravlje stanovništva (psihijatrijska epidemiološka istraživanja u toku rata od 1992–1995) i 3. organizacija zaštite mentalnog zdravlja stanovništva u Bosni i Hercegovini. Uticao je na organizaciono i programsko usmjeravanje u psihijatriji (definisao organizacioni model urgentne zaštite psihijatrijskih bolesnika – jedinice intenzivne njege) i kao predsjednik ekspertne grupe Ministarstva zdravstva FBiH uspješno je vodio reformu zaštite mentalnog zdravlja prema savremenim naučnim principima.

Član je Evropske akademije nauka i umjetnosti (Salzburg) od 2011. godine.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1995, a za redovnog 2005. godine. U periodu od 2002. do 2008. godine bio je generalni sekretar Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, a od 2008. do 2012. godine njen potpredsjednik.

Dubravko Lovrenović

(1956–2017)

DUBRAVKO LOVRENOVIĆ rođen je 1956. godine u Jajcu. Filozofski fakultet, Odsjek za historiju, završio u Sarajevu 1979. Za asistenta-pripravnika na predmetu Opća historija srednjeg vijeka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu izabran je 1980. godine. Postdiplomski studij upisao na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1981, da bi 1985. na istom fakultetu odbranio magistarski rad na temu *Balkanske zemlje prema mletačko-ugarskim ratovima početkom XV stoljeća*. Nakon odbrane magistarskog rada izabran u zvanje asistenta na predmetu Opća historija srednjeg vijeka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

Poslije istraživanja u arhivima Dubrovnika, Zadra i Zagreba te bibliotekama Budimpešte, Zagreba, Zadra i Beograda prijavio je koncem 1989. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu doktorsku disertaciju *Ugarska i Bosna od 1387. do 1463. godine*, te je odbranio 1999. Godine 2000. izabran je u zvanje docenta na predmetu Opća historija srednjeg vijeka, na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Tokom ljetnog semestra školske godine 2001/2002. boravio je kao gostujući profesor na Američkom univerzitetu Yale. Tokom ljetnog semestra školske godine 2004/2005. boravio kao stipendist na Centralno-europskom univerzitetu u Budimpešti. U toku 2006. izabran je u zvanje vanrednog profesora na predmetu Opća historija srednjeg vijeka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Školsku godinu 2007/2008. Proveo je na University of Chicago kao stipendist Fulbright fondacije. Godine 2010. izabran je za redovnog profesora na oblasti Historija srednjeg vijeka.

Objavio je brojne naučne radove posvećene bosanskom i europskom srednjovjekovlju u domaćim i stranim stručnim časopisima. Tokom rada na Filozofskom fakultetu, Odsjek za historiju, sudjelovao je u nastavi na predmetu Opća historija srednjeg vijeka (vježbe i seminari) i držao povjerenu nastavu na predmetima Historija srednjovjekovne Bosne i Pomoćne historijske nauke. Bio je predavač i mentor na postdiplomskom studiju iz srednjeg vijeka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

Bio je član brojnih stručnih komisija, a učestvovao je i u tri projekta nominacije nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine za Listu svjetske kulturne baštine UNESCO-a: Most Mehmeda-paše Sokolovića u Višegradu, Historijsko područje grada Jajca (koordinatorski izrade Nominacijskog dosijea) i Stećci – srednjovjekovni nadgrobnici (koordinatorski izrade Nominacijskog dosijea – Bosna i Hercegovina, Srbija, Hrvatska i Crna Gora).

260 | Spomenica ANUBiH-a

Dobitnik je brojnih nagrada.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju humanističkih nauka izabran je 2012. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2017. godine.

Stjepan Lovrenović

(1908–1988)

STJEPAN LOVRENOVIĆ rođen je 1908. godine u Jajcu. Osnovnu i srednju školu završio je u Sarajevu. U periodu 1930–1936. diplomirao je i doktorirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu i na École des Hautes Études Sociales u Parizu. Od 1937. do 1951. Bio je zaposlen u Trgovinsko-industrijskoj komori za Bosnu i Hercegovinu, Zanatskoj komori za Bosnu i Hercegovinu i u Komitetu za spoljnu trgovinu SRBiH. U toku 1951. godine izabran je za nastavnika Pravnog fakulteta u Sarajevu za predmet Ekonomska politika.

Sarađivao je s brojnim ustanovama – naučnim: ekonomskim institutima u Sarajevu, Zagrebu, Rijeci, Leksikografskim zavodom u Zagrebu, Zavodom za ekonomiku uslužnih djelatnosti u Beogradu, Institut für gewerbliche Wirtschaft, St. Gallen (Švicarska), Ente nazionale per l'artigianato e le piccole industrie, Rim (Italija), Organization for Economic Cooperation and Development – OECD, Paris, i stručnim: Pravni savjet SRBiH, Zavod za privredno planiranje BiH, Privredna komora Jugoslavije, Privredna komora BiH i dr.

Aktivno je učestvovao na brojnim kongresima i simpozijima u zemlji i u inostranstvu. Održao je predavanja na Pravnom fakultetu Ain Shams u Kairu (1965), Pravnom fakultetu Karlovog univerziteta u Pragu (1966), Faculté de droit et des sciences économiques u Parizu (1967), Institut pour l'Économie du travail u Parizu (1967), Faculté des sciences politiques u Parizu (1971).

Lista publikovanih radova je veoma široka – posebne publikacije, studijski članci u časopisima, zbornicima, godišnjacima i sl. Njegova glavna naučna oblast je oblast ekonomske politike. Glavna odlika njegovog djelovanja bila je originalni doprinos u kome postupkom visoke analize i sinteze povezuje tri bitna elementa u konceptu koji zastupa: elemenat teorije, elemenat univerzalnosti ekonomske politike i elemenat s kojim se ona projicira na posebne okvire socijalističkog društva. Druga značajna oblast kojom se bavio bila je oblast zanatstva, kako tradicionalnog tako i modernog u viziji savremenih uslužnih djelatnosti, te u toj oblasti se afirmisao kao ekspert međunarodnog ugleda.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 1975, a za redovnog 1984. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1988. godine.

Krunoslav Ljolje

(1928–2003)

KRUNOSLAV LJOLJE rođen je 1928. godine u Jajcu. Osnovno i srednje obrazovanje završio je u Sarajevu. Studij matematike i fizike započeo je 1947. na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, a završio 1951. na istom fakultetu. Doktorat iz fizičkih nauka odbranio je 1954. na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U redovnom radnom odnosu nalazio se na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu od 1951. godine. Duže vremena vodio je Katedru za teorijsku fiziku. Više godina učestvovao je u radu post-diplomskih studija iz fizike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu i kraće vrijeme u Ljubljani, te u istraživanjima Instituta *Ruđer Bošković* u Zagrebu. U periodu 1960–1962. radio je kao Res. Assistant Professor na University of Illinois, Urbana, USA. Bio je niz godina član i rukovodilac organa raznih naučnih i društvenih institucija u SRBiH i SFRJ.

Osnovni njegov naučni interes bio je u teorijskoj fizici. Uža područja istraživanja bili su mu veliki nerelativistički sistemi, višestručna pobuđenja atoma i teorija polja. U oblasti velikih nerelativističkih sistema ističu se kvantne tečnosti, a u teoriji polja elektromagnetsko polje, Diracovo polje i gravitaciono polje. Pored ovih oblasti, radove je pisao o problemima: luminescentne pojave u čvrstim materijama, električna svojstva metala, Columbovo međudjelovanje elektrona u metalima, fononski plin u metalima, supravodljivo stanje u metalima, međudjelovanje elektrona i fonona u metalima, supravodljivo stanje u metalima, itd. Druga etapa u njegovom naučnom radu odnosi se na teoriju polja, a njom se počinje baviti sedamdesetih godina prošlog stoljeća, opservacijom interesantne veze između Maxwellovog i Diracovog polja u njihovoj kanonskoj formulaciji. Sarađujući s brojnim saradnicima suočavao se s teškim neriješenim problemima divergencija u teoriji polja, i na nekonvencionalan i originalan način nastojao je naći njihovo rješenje. Rezultat dugogodišnjeg naučnog rada je veliki broj objavljenih radova u renomiranim svjetskim časopisima.

Za svoj izvanredan doprinos razvoju naučne misli nagrađen je brojnim nagradama i ordenima.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1967, a za redovnog 1975. godine.

Premينو je u Sarajevu 2003. godine.

Dušan Maksimović

(1915–1978)

DUŠAN MAKSIMOVIĆ rođen je 1915. godine u Sijekovcu, Bosanski Brod. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Tuzli, a diplomu inženjera poljoprivrede stekao je na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zemunu 1939. na kom je obavio i staž do 1940. U periodu 1940–1944. bio je nastavnik i direktor Poljoprivredne škole u Sevoju kod Užica. U NOV je otišao 1944, a 1945. godine je demobilisan da bi vršio dužnost načelnika za poljoprivredu Okružnog NO Užice. Iste godine prelazi u SRBiH, gdje je prvo obavljao dužnost direktora Niže poljoprivredne škole u Maglaju, a zatim dužnost načelnika Odjeljenja za stručne škole u Ministarstvu poljoprivrede BiH. Godine 1949. izabran je za asistenta na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu, u kojem svojstvu je doktorirao 1953. odbranivši tezu iz područja ishrane domaćih životinja. izabran je za docenta na istom fakultetu 1954, a 1959. za vanrednog, te 1962. za redovnog profesora.

Od početka svog stručnog i naučnog djelovanja posvećuje se području ishrane domaćih životinja. Intenzivna naučnoistraživačka djelatnost ispoljava se i u publikovanju preko 130 naslova, koji obuhvataju naučne i stručne radove, studije i udžbenike. Većina radova rezultat je timskog rada i interdisciplinarnih istraživanja. S brojnim saradnicima razvio je naročito djelatnost u sistematskim istraživanjima stanja i dinamike mikroelemenata u najvažnijim tipovima zemljišta kod nas, protežući ispitivanja na utvrđivanje obezbijeđenosti životinja mineralima u tragovima. Veći radovi sintetskog karaktera koji se odnose na migraciju mikroelemenata u sistemu zemljište – biljka – životinja su: dinamika mikroelemenata u crvenkastosmeđem karbonatnom aluvijumu, lucerki gajenoj na tom zemljištu i iskorištavanje mikroelemenata iz lucerke od strane krava muzara i Dinamika mikroelemenata u rendzini na laporu, sadržaj mikroelemenata u biljnom pokrivaču i njihovo iskorištavanje u životinjskom organizmu. Baveći se problemima otklanjanja deficita bjelančevina u ishrani preživara, sa saradnicima je postigao značajne rezultate na području zamjene prirodnih proteina ureom u ishrani preživara.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1967, a za redovnog 1973. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1978. godine.

Siniša Malešević

SINIŠA MALEŠEVIĆ rođen je 1969. godine u Banjoj Luci gdje je završio osnovnu školu te tri razreda srednje škole (Gimnazija Banja Luka). Završni razred srednje škole završio je u New Bern High School, Sjeverna Karolina, SAD 1988. godine. Diplomirao je sociologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1993. godine, a magistarske studije iz sociologije završio je na CEU (Centralnoevropski univerzitet) u Pragu, Češka i Univerzitetu u Lancasteru, Velika Britanija 1995. godine. Doktorirao je iz oblasti sociologije 1999. godine na Univerzitetu u Corku u Irskoj (University College, Cork). Akademsku karijeru je počeo kao istraživač na Institutu za razvoj i međunarodne odnose (Zagreb), te na Centru za proučavanje nacionalizma, CEU, Prag gdje je radio s vodećim teoretičarem nacionalizma Ernestom Gellnerom.

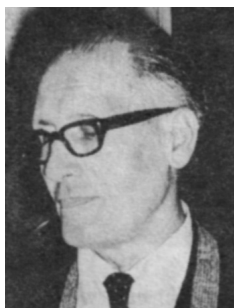
Od 1998. do 1999. bio je zaposlen kao predavač na St. Angela's College, Sligo, Irska. Godine 1999. izabran je za docenta na Nacionalnom univerzitetu Irske u Galway-u (National University of Ireland, Galway), Irska. Na ovom univerzitetu je biran u zvanje višeg docenta 2004. (lecturer above bar), te vanrednog profesora 2009. godine. Godine 2011. postao je redovni profesor i šef katedre za sociologiju na najvećem univerzitetu u Republici Irskoj – Univerzitetском koledžu u Dublinu (University College, Dublin). Također, bio je gostujući profesor i istraživač na Université Libre de Bruxelles (Eric Remacle profesor na studijama sukoba i mira), Institutu za humane nauke u Beču, Londonskoj školi ekonomije, Univerzitetu Uppsala i Nizozemskom institutu za napredne humanističke studije i društvene nauke u Amsterdamu. Uz to je 2018. izabran za višeg naučnog saradnika i istraživača na CNAM-u u Parizu (Conservatoire national des arts et métiers, Paris) Francuska.

Njegovi istraživački interesi uključuju komparativno-historijsku i teorijsku analizu etniciteta, nacionalnih država, nacionalizma, carstava, ideologije, rata, nasilja i socioloških teorija. Autor je deset i urednik devet knjiga i tomova, uključujući utjecajne monografije *Ideology, Legitimacy and the New State* (London, Routledge 2002), *The Sociology of Ethnicity* (London, Sage 2004), *Identity as Ideology* (New York, Palgrave 2006), *The Sociology of War and Violence* (Cambridge, Cambridge University Press 2010), *Nation-States and Nationalisms* (Cambridge, Polity Press 2013), *The Rise of Organised Brutality* (Cambridge, Cambridge University Press 2017), *Grounded Nationalisms* (Cambridge, Cambridge University Press 2019), te kao koautor *Classical Sociological Theory* (London, Sage 2021) i *Contemporary Sociological Theory* (London, Sage 2021). Njegova knjiga *The Rise of Organised Brutality* (Uspón organizovane brutalnosti) dobitnik je nagrade za najbolju knjigu

2018. Američkog sociološkog udruženja, a *Grounded Nationalisms* (Utemeljeni nacionalizmi) bio je drugoplasirani (počasno priznanje) nagrade Stein Rokkan za komparativna društvena istraživanja. Autor je preko 100 recenziranih članaka u međunarodnim časopisima i poglavlja knjiga sa vodećim međunarodnim izadavačima. Održao više od 140 predavanja po pozivu širom svijeta (Yale, Princeton, Oxford, Cambridge, LSE, Amsterdam, Uppsala, Bruxelles itd). Skoro svi njegovi radovi i knjige su objavljeni na engleskom te s engleskog prevedeni na brojne jezike, uključujući albanski, arapski, kineski, hrvatski, francuski, indonezijski, japanski, perzijski, portugalski, srpski, španski, turski i ruski.

U toku 2010. izabran je za člana Kraljevske irske akademije, a 2014. za člana Evropske akademije nauka – Academia Europaea.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2012. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Dragomir Malić

(1913–1979)

DRAGOMIR MALIĆ rođen je 1913. godine u selu Oštra Luka, općina Sanski Most, Bosna i Hercegovina. Gimnaziju završio je u Banjoj Luci 1936, a Tehnički fakultet, Mašinsko-elektrotehnički odsjek Univerziteta u Beogradu 1941. godine. Doktorirao je na Višoj tehničkoj školi u Beču 1959. godine. Od 1941. do 1947. bio je zaposlen na projektovanju i građenju postrojenja grijanja, ventilacije i klimatizacije u Elektro-mašinskom odjeljenju Ministarstva građevina u Beogradu. Od decembra 1945. do septembra 1946. proveo je na specijalizaciji u Češkoj i Slovačkoj gdje je obavljao stručnu praksu u termoelektrani-toplani *Holešovice* u Pragu i u energetskej grupi Batinih zavoda u Gotvaldovu. U isto vrijeme bio je upisan kao doktorant na Tehničkoj visokoj školi u Pragu, gdje je uradio i svoj prvi naučni rad. Od septembra 1950. do maja 1951. bio je na specijalizaciji u SAD, odakle potiče i njegov drugi naučni rad iz iste oblasti. Od oktobra 1952. do februara 1953. bio je na specijalizaciji u Danskoj i Francuskoj gdje se upoznao s praksom ovih zemalja u oblasti kombinovanog dobijanja električne i toplotne energije i daljinskog grijanja.

Na tadašnjem Tehničkom fakultetu u Beogradu izabran je 1947. za docenta za predmet Termodinamika s termotehnikom. Za vanrednog profesora izabran je 1956, a za redovnog 1960. za predmete Termodinamika i Opšte mašinstvo na Rudarsko-geološkom fakultetu u Beogradu. Godine 1963. izabran je za redovnog profesora za predmet Termodinamika s termotehnikom na Tehnološkom fakultetu u Beogradu. Na Mašinskom fakultetu u Nišu od 1968. predavao je predmet Termodinamika, dok je na Mašinskom fakultetu u Beogradu više godina predavao predmet Klipni kompresori. Na postdiplomskim studijama na Tehnološko-metalurškom, Mašinskom i Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu prvi u tadašnjoj SFRJ je uveo i više godina predavao kurs iz Termodinamike nepovratnih procesa. U novembru 1975. izabran je za redovnog profesora Mašinskog fakulteta u Beogradu. Više puta je biran za prodekana i dekana Fakulteta i dva puta za prorektora Univerziteta u Beogradu. Na novoosnovanom Univerzitetu u Banjoj Luci 1975. izabran je za rektora.

Imao je publikovanih 95 naučnih i stručnih radova, jedan štampani prevod knjige, 20 studija i idejnih projekata, šest izvedbenih projekata, tj. 115 značajnih radova. Učestvovao je na većem broju domaćih i inostranih naučnih skupova.

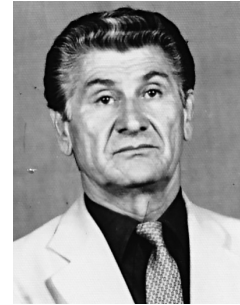
Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka izabran je 1978. godine.

Premинуo je u Beogradu 1979. godine.

Petar Mandić

(1928–1999)

PETAR MANDIĆ rođen je 1928. godine u Vlahovlju, Kalinovik. Osnovnu školu završio je u Kalinoviku, nižu gimnaziju u Foči, učiteljsku školu u Sarajevu, studij pedagogije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu (diplomirao je 1958). Na istom Univerzitetu doktorirao je 1961. godine. Specijalizirao je u Velikoj Britaniji u periodu 1962–1963. Od 1958. radi na Filozofskom fakultetu u Sarajevu na Odsjeku za pedagogiju i psihologiju gdje je prošao sva nastavnička zvanja. Bio je šef odsjeka i dekan fakulteta.

Njegov obiman i raznovrstan naučni rad ogleda se u više od 20 objavljenih knjiga i više od 200 radova u naučnim i stručnim časopisima. Tematski gledano, radovi su iz područja opšte pedagogije, komparativne pedagogije, moralnog obrazovanja, unapređenja nastave, inovacija u nastavi, profesionalne orijentacije, savjetodavnog vaspitnog rada, humanizacije odnosa u školi, humanizacije odnosa među polovima, seksualnog obrazovanja, porodičnog obrazovanja, saradnje porodice i škole i visokoškolske pedagogije. Radovi su objavljeni na srpsko-hrvatskom/hrvatsko-srpskom, slovenskom, albanskom, ruskom, engleskom, španskom, njemačkom, grčkom i češkom jeziku. Pozivan je za gostujućeg profesora u Velikoj Britaniji, tadašnjoj Čehoslovačkoj, Njemačkoj, bivšoj SSSR i SAD.

Svojim djelima u nauci i ukupnoj pedagoškoj aktivnosti svrstao se među najistaknutije naučnike iz pedagogije, a u nekim pedagoškim oblastima (moralni odgoj, inovacije u nastavi, humanizacija odnosa među polovima i seksualno obrazovanje) bio je priznat kao vodeći naučni istraživač na prostorima cijele Jugoslavije. Najveći i svakako najznačajniji dio svoje naučne djelatnosti usredredio je na probleme moralnog vaspitanja, što je izložio u više radova, posebno u knjizi *Moralni samonadzor kao problem moralnog vaspitanja školske mladeži*. Istraživao je faktore koji doprinose razvoju slobodne ličnosti, promišljao o sredstvima, tehnikama, metodama i postupcima moralnog obrazovanja, problemima međuljudskih odnosa, činiocima koji utiču na njihovu humanizaciju ili dehumanizaciju, prihvatanju moralnih normi i razvijanja oblika ponašanja koji su prihvatljivi sa stanovišta društvenih normi. Humanizacija odnosa među polovima i seksualno obrazovanje – tematska je oblast koju je dugo istraživao povezujući pedagoško-psihološke teorije i empirijske metode. Njegovo kompletno proučavanje ove problematike razbijalo je predrasude, a njegove knjige i studije predstavljaju svojevrsno naučno utemeljenje ove discipline koja obuhvata biološki,

medicinski i pedagoško-psihološki vid ljudske seksualnosti i seksualnog obrazovanja, odnosa među polovima, problemima braka i bračne zajednice, odgovornog roditeljstva i planiranja porodice.

Za svoj naučni, stručni i društveni rad dobio je brojna priznanja i odlikovanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju društvenih nauka izabran je 1981, a za redovnog 1990. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1999. godine.

Radivoje Mandić

RADIVOJE MANDIĆ rođen je 1947. godine u Bosanskom Petrovcu. Studirao je na Arhitektonsko-urbanističkom fakultetu u Sarajevu, gdje je i diplomirao 1970. godine. Nakon završenog fakulteta počinje raditi u Projektnom birou G. P. Vranica, a dvije godine nakon toga u d. d. Arhitekt, Sarajevo, gdje ostaje sve do 2001. godine. U Medicoinženjeringu d. o. o. Sarajevo radi od 2001. do 2012. godine.

Akademsku karijeru započinje 1996. godine, kada je izabran u zvanje docenta na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu na nastavnom predmetu Javne zgrade, a potom i u zvanje vanrednog profesora 2004. godine. Kao gostujući profesor učestvuje u nastavi i na Arhitektonsko-građevinskom fakultetu u Banjaluci i Fakultetu sanitarnog inženjerstva u Sarajevu.

U bogatom opusu, s više od 35 projekata i više od 17 realizacija, uspješno projektira različite vrste objekata, gdje su najzastupljeniji objekti zdravstvene zaštite, nakon čega slijede najvažnija priznanja u oblasti arhitekture na našim prostorima. To su: Savezna nagrada za arhitekturu lista *Borba* 1980. godine za realizaciju I faze izgradnje Regionalnog medicinskog centra u Banjaluci; Godišnja nagrada Collegium Artisticum za realizaciju I faze Regionalnog medicinskog centra u Banjaluci; Šestoaprilska nagrada grada Sarajeva 1992. godine za realizaciju objekta Dijagnostika i poliklinika Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu na lokaciji Koševo i Specijalno priznanje lista *Borba* 1992. godine za realizaciju objekta *Dijagnostika i poliklinika* u kompleksu Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu na lokaciji Koševo.

Od 1971. godine do danas uspješno je učestvovao na brojnim konkursima širom bivše Jugoslavije i izvan nje, pri čemu je višestruko nagrađivan. Neke od nagrada su: Prva nagrada na općem jugoslavenskom konkursu za Školski centar u Koprivnici, 1971. godine; Treća nagrada na općem jugoslavenskom konkursu za Spomen dom *Mitar Trifunović Učo* u Bosanskom Šamcu, 1974. godine; jedna od četiri prve nagrade na općem jugoslavenskom konkursu za Hotel *Orjen* u Herceg Novom, 1975. godine; Druga nagrada na općem jugoslavenskom konkursu za Sportsko-rekreacioni centar u Zenici, 1979. godine; Prva nagrada na pozivnom jugoslavenskom konkursu za Dom penzionera i invalida rada Crne Gore u Titogradu, 1979. godine; Prva nagrada na pozivnom jugoslavenskom konkursu za Hotel Teuta u Risnu, 1980. godine; Treća nagrada na međunarodnom konkursu za Bagdadski sajam u Iraku, 1981. godine; Prva nagrada na pozivnom međunarodnom konkursu za Banjsko-rekreacioni kompleks El Sulphur spa u Missurati, Libija, 1984. godine; Druga nagrada

na pozivnom gradskom konkursu za Mašinski fakultet u Sarajevu, 1985. godine; Prva nagrada na pozivnom konkursu za Centar za nezbrinute stare ljude u Vitezu, 2000.

Njegova iznimno uspješna arhitektonska ostvarenja javno su predstavljena na više značajnih skupnih izložbi u zemlji i izvan nje. Neke od njih su: Izložba primijenjenih i likovnih umjetnika *Collegium Artisticum*, 1971. godine; Izložba primijenjenih i likovnih umjetnika *Collegium Artisticum*, 1979. godine; 7. Salon arhitekture u Beogradu, 1981 godine; Izložba primijenjenih i likovnih umjetnika *Collegium Artisticum*, 1984. godine; Izložba sarajevskih arhitekata pod nazivom *San i stvarnost* u organizaciji National Institute for Architectural Education-New York, održana u New Yorku, Texasu, New Jerseyu, tokom 1995. godine.

Izuzetno bogati opus i raznolikost tipologija – od individualnih stambenih zgrada do zdravstvenih objekata, koji pripadaju onima s tehnološki najzahtjevnijom problematikom, on znalački i lucidno rješava, usmjeravajući ih ka zadovoljenju, kako njihove funkcije i prostorne organizacije, tako i u harmoničnom dosluhu sa likovnim senzacijama karaktera objekta i mjesta.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje umjetnosti izabran je 2018. godine.

Enver Mandžić

ENVER MANDŽIĆ rođen je 1944. godine u Tuzli. Diplomirao je na Rudarskom fakultetu u Tuzli 1967, magistrirao na Rudarsko-geološkom fakultetu u Tuzli (magistar rudarstva), na kome je radio i habilitacioni rad. Doktorirao je na Rudarsko-geološkom fakultetu u Beogradu. Profesor je emeritus Univerziteta u Tuzli.

Objavio je preko 200 radova, od čega: studija 90; monografija 1; knjiga 6; značajniji stručni radovi: više od 100. Značajniji radovi koji imaju uticaj u odgovarajućoj naučnoj oblasti: rudarska istraživanja za površinsku i podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina u Bosni i Hercegovini: čvrstoća stijenskog materijala, stanje napona oko podzemnih prostorija (komora i stubova), veza geomehaničkih parametara, klasifikacija stijenskih masa, otpor kopanju stijena, plastične zone u stijenskoj masi i tlu, fazi metodologija u geomehanici, reološki fenomeni u stabilnosti stijena i tla, uvođenje matematskih metoda u rješavanje rudarsko-geoloških problema (metoda konačnih elemenata), uvođenje izotaha u mehaniku stijena, istraživanje mehanizma gorskih udara, povezivanje geološke i rudarske nauke u teoriji i praksi površinske i podzemne eksploatacije.

Djela koja predstavljaju značajan doprinos rudarskoj nauci: publikovani radovi iz domena fundamentalnih istraživanja čvrstoće stijenskog materijala pod jednoosnim pritiskom; radovi iz domena fundamentalnih istraživanja ponašanja kamene soli u uslovima složenog stanja napona; publikovani radovi iz domena stabilnosti visokih jednoetažnih odlagališta na površinskim kopovima; publikovani radovi o nestabilnim kosinama na površinskim kopovima ili kosinama u stadijumu kontinualnog kretanja; publikovani radovi o utvrđivanju korelacionih veza geotehničkih parametara za različita ležišta i korištenje rezultata iz tih veza za siguran i ekonomičan rad rudnika; publikovani radovi o pojavi plastičnih zona oko podzemnih prostorija i plastičnih zona u odloženoj masi; publikovani radovi koji tretiraju problem uvođenja fazi metodologije u rudarsku nauku i praksu u površinskoj i podzemnoj eksploataciji.

Djela i rad koji otvaraju nove pravce naučnih istraživanja: fazi metodologija istraživanja, sistematizacije i klasifikacija procesa i pojava u rudarstvu; uvođenje izotaha u rješavanje reoloških problema u eksploataciji kamene soli i rješavanju reoloških problema stabilnosti kosina koje se nalaze u stanju kontinualnog kretanja; uvođenje principa i metoda mehanike stijena u rudarsku nauku i praksu, posebno u domenu matematskih metoda (metoda konačnih elemenata); povezivanje geološke i rudarske nauke preko inženjerske geologije i geomehanike, posebno u domenu nove nauke:

geotehnologije ili tehnoloških svojstava stijena i stijenskih masa u procesu dobivanja mineralnih sirovina i pratećih sedimenata; uvođenje jednoetažnih odlagališta u cilju maksimalne ekonomičnosti, iskorištenja prostora, zaštite okoline – ekološka problematika.

Naučni doprinos iz inženjerske prakse: uticaj na čvrstoću stijenskog materijala pod jednoosnim pritiskom; očvršćavanje kamene soli sa deformacijom za rješavanje problema stabilnosti komora i stubova; visoka jednoetažna odlagališta; tehnološka svojstva stijena, otpor kopanja; optimalizacija dužine širokog čela; specijalni način podgrađivanja podzemnih prostorija u uslovima bujanja materijala; klasifikacija stijenskih masa za ocjenu stabilnosti podzemnih prostorija i izbor racionalnog sistema podgrađivanja; fazi metodologija za proračun stabilnosti kosina i proračun stabilnosti podzemnih prostorija, kao i procjene opasnosti od pojava gorskih udara; sistemi izotaha kao linija istih brzina pomjeranja masiva za određivanje mehanizma kretanja stijenske mase na/ili kosini površinskog kopa i na/ili u stijenskom masivu; učestvovao u otvaranju velikih površinskih kopova mineralnih sirovina u Bosni i Hercegovini; kao ekspert Ujedinjenih nacija učestvovao u formiranju odjela za mehaniku stijena i inženjersku geologiju u Institutu za goriva i energiju u Ulan Batoru u Mongoliji.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine.

Manojlo Maravić

(1919–2000)

MANOJLO MARAVIĆ rođen je 1919. godine u Drežnici, Ogulin, gdje je pohađao osnovnu školu. Gimnaziju je završio 1938. u Karlovcu i iste godine se upisao na studij matematike na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Izbijanjem rata, vraća se u Drežnicu i uključuje u NOB, u kojoj učestvuje do oslobođenja 1945. godine. Nosilac je Partizanske spomenice 1941.

Po završetku studija (1947) postaje prvi asistent na Odsjeku za matematiku Prirodno-matematičkog fakulteta i saradnik Matematičkog instituta SANU u Beogradu. Karijeru univerzitetskog nastavnika započinje u Sarajevu, izborom za docenta na Tehničkom fakultetu (1953). Kao prvi matematičar s Univerziteta u Sarajevu, 1956. je stekao doktorat matematičkih nauka, 1961. je izabran za vanrednog, a 1967. godine za redovnog profesora Građevinskog fakulteta u Sarajevu.

Dvije školske godine proveo je kao profesor matematike na Univerzitetu u Khartoumu (Sudan), a zatim dvije, na poziv poznatog američkog matematičara Daniela Watermana, boravio kao gostujući profesor, na Wayne State University u Detroitu (SAD).

Integracijom nastave matematike na Univerzitetu u Sarajevu desetak godina je radio na Prirodno-matematičkom fakultetu, ali se dezintegracijom, po vlastitoj želji, vratio na Građevinski fakultet, na kojem ostaje do penzionisanja (1979).

Njegova naučna djelatnost odvijala se u dvije važne oblasti matematičke analize: teoriji sumabilnosti i Fourierovoj analizi. Objavio je preko 40 naučnih radova u uglednim domaćim i stranim naučnim časopisima i jednu monografiju publikovanu u ediciji *Djela ANUBiH-a*.

Činjenica da je studij završio u Beogradu i univerzitetsku karijeru započeo kao asistent Jovana Karamate – jednog od najznačajnijih predstavnika *Beogradske škole analize Mihajla Petrovića Alasa* svrstala ga je među sljedbenike te škole. Zanimljiva i ozbiljna naučna problematika, a i sama njegova ličnost, doprinijeli su da se oko njega okupi grupa učenika – njegovih doktoranata, koja je, u njemačkom referativnom žurnalu *Zentralblatt für Mathematik*, nazvana učenicima *Sarajevske škole analize Manojla Maravića*.

Njegovi naučni radovi su vrlo pozitivno prikazani u najznačajnijim svjetskim referativnim časopisima: *Mathematical Reviews*, USA; *Referativnii Zhurnal Matematika*, AN SSSR i *Zentralblatt für Mathematik*, Njemačka, a i citirani, kako u radovima drugih matematičara tako i u

monografijama: K. Zeller – W. Beckmann, *Theorie der Limitierungsverfahren* (Springer-Verlag, 1970), *Itogi nauki i tehniki AN SSSR* (Moskva, 1974).

Afirmisan i cijenjen kao naučnik, pozivan je da drži predavanja o svojim rezultatima na brojnim odsjecima matematike i matematičkim institutima akademija nauka u svijetu, od kojih su najznačajniji, engleski: *University of London, University College London, Woolwich Polytechnic*, London, odnosno američki: *Syracuse University*, New-York; *Wayne State University*, Detroit, *University of South Florida*, Tampa, *University of California* (UCLA), Los Angeles, itd.

Spada među najznačajnije matematičare poslijeratne plejade matematičara Bosne i Hercegovine i Jugoslavije. Pored bavljenja naukom bio je angažovan i na drugim poslovima: sekretar Odjeljenja tehničkih nauka, član Predsjedništva ANUBiH-a, glavni urednik naučnih časopisa ANUBiH-a: *Radovi Odjeljenja tehničkih nauka* i *Radovi matematički*, predsjednik *Društva MFiABiH*, itd.

Dobitnik je najznačajnijih republičkih nagrada za nauku: Veselin Masleša, Dvadesetsedmojulske nagrade BiH i ZAVNOBiH-a, kao i brojnih povelja i plaketa.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno-tehničkih (kasnije Odjeljenje tehničkih nauka) nauka izabran je 1967, a za redovnog 1975. godine.

Preminuo je u Beogradu 2000. godine.

Ivan Markešić

IVAN MARKEŠIĆ rođen je 1954. godine u Proslapu, općina Prozor-Rama. Osnovnu školu završio je u Orašcu i Šćitu, Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom (1972), studij sociologije na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu (1978), te studij njemačkoga jezika na Filozofskome fakultetu u Sarajevu (1984). Na Filozofskome fakultetu u Zagrebu završio poslijediplomski studij iz područja sociologije religije i magistrirao temom *Politička teologija Dorothee Soelle – sociološke pretpostavke i sociološke implikacije* (1988), te na istome fakultetu doktorirao temom *Religija u teoriji sustava Niklasa Luhmanna* (1997).

Radio je u UNIS-Prozoru (1978–1987), Institutu za proučavanje nacionalnih odnosa u Sarajevu (1987–1991), HDZBiH kao glavni tajnik (1991–1992), Hrvatskom informacijskom centru (HIC) u Zagrebu (1992–1993), Leksikografskome zavodu *Miroslav Krleža* u Zagrebu (1993–2005), te Institutu društvenih znanosti *Ivo Pilar* u Zagrebu (2005–2019).

U Leksikografskome zavodu *Miroslav Krleža* Zagreb biran je u zvanje znanstvenoga suradnika (2000), višega leksikografa (2005) te u naslovno zvanje leksikografskoga savjetnika (2010), potom u Institutu *Ivo Pilar* u zvanje višega znanstvenog suradnika (2005), znanstvenoga savjetnika (2010), te znanstvenoga savjetnika u trajnome zvanju (2018).

U zvanje docenta biran je na Fakultetu političkih znanosti Zagreb (2000) i na Fakultetu hrvatskih studija (2001), dok je u naslovna zvanja izvanrednog (2006), redovitog (2011) te redovitoga profesora u trajnome zvanju (2016) biran na Edukacijsko-rehabilitacijskome fakultetu u Zagrebu.

Na Fakultetu hrvatskih studija u Zagrebu predavao je *Sociološke teorije*, *Sociologiju religije* te *Sociologiju umiranja i smrti*, na Edukacijsko-rehabilitacijskome fakultetu *Osnove sociologije*, a na Zdravstvenome veleučilištu u Zagrebu *Sociologiju zdravlja*. Na Fakultetu društvenih znanosti Sveučilišta *Hercegovina* u Međugorju predavao je više sociologijskih kolegija te bio voditelj *Doktorskoga studija Sociologije religije*.

Objavljivao je u časopisima *Društvena istraživanja*, *Socijalna ekologija*, *Filozofska istraživanja*, *Politička misao*, *Periodicum biologorum*, *Nova prisutnost*, *Obnovljeni život* te *Bosna franciscana*, *Vrbbosnensia*, *Hrvatska misao*, *Jukić* kao i u zbornicima s domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova.

Bio je član uredništva časopisa *Društvena istraživanja* (1996–2000), član redakcije (urednik za BiH) *Hrvatskoga leksikona* (I/II, 1997), urednik i suradnik *Osmojezičnog enciklopedijskog rječnika* (OER) Leksikografskoga zavoda *Miroslav Krleža* (1993–2005), zamjenik glavnoga urednika i izvršni urednik prvoga sveska (A-Đ) *Hrvatske enciklopedije Bosne i Hercegovine* (2009). Trenutno je u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i hercegovine angažiran u pripremi izrade *Opće enciklopedije Bosne i Hercegovine*.

Bio je voditelj dva znanstvena projekata Ministarstva znanosti i obrazovanja RH: *Znanstveno nazivlje teologije, sociologije religije i filozofije religije* (2002–2006) i *Religijski, nacionalni i politički identitet Hrvata u Bosni i Hercegovini* (2008–2014), te saradnik na tri znanstvena projekta: *Hrvati kao dio multikulturalnog identiteta okolnih zemalja* (1996–2002); *Globalizacija i postmoderni religijski i crkveni pokreti u Hrvatskoj* (2002–2005); *Hrvatski identitet, religija i izazovi europskih integracija* (2007–2011).

Član je Međunarodne udruge sociologa religije srednje i istočne Europe (ISORECEA), Hrvatskoga sociološkog društva, Hrvatskoga društva znanstvenih i tehničkih prevoditelja u Zagrebu, Matice hrvatske i dr.

Objavio je šest knjiga: *Hrvatska i Bosna i Hercegovina na Križu života* (2012); *Religija i političke stranke – na primjeru Bosne i Hercegovine* (2009); *Leksikon članova Udruge đaka Franjevačke klasične gimnazije Visoko* (2008); *Kako smo sačuvali Bosnu i Hercegovine. U povodu desete obljetnice HNVBiH* (2004); *Luhmann o religiji* (2001); *Njemačko-hrvatski/hrvatsko-njemački rječnik* - suautor (1998). S njemačkog na hrvatski jezik preveo više članaka te šest knjiga: Knoblauch, H. (2004) *Sociologija religije*; *Nautički vodič Jadrana. Hrvatska obala* (2000); Besson, W. / Jasper, G. (1998) *Temeljni pojmovi moderne demokracije*; Dohmen, Ch. (1998) *Božić i Stari zavjet*; Benz, E. (1992) *Duh i život Istočne crkve* (1992. i 2003) te objavio preko 40 znanstvenih, više desetaka preglednih i stručnih radova te prikaza knjiga.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2018. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Tihomil Marković

(1919–1984)

TIHOMIL MARKOVIĆ rođen je 1919. godine u Zemunu, Srbija. U periodu 1926–1930. pohađao je i završio osnovnu školu u Osijeku, 1930–1938. Realnu gimnaziju u Osijeku, zatim 1939–1941. studirao na Tehničkom fakultetu u Beogradu, 1945–1948. na Tehničkom fakultetu u Zagrebu, te 1948–1952. na Prirodno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Doktorirao je na Tehnološkom fakultetu u Zagrebu 1954, a habilitirao 1956. iz oblasti fizičke hemije i korozije.

Od 1948. do 1951. bio je šef pogona elektrolize *Elektrobosne* u Jajcu. Bio je višegodišnji dekan Tehnološkog fakulteta u Tuzli koji je pod njegovim vodstvom pokazao vidan uspon. Fakultet je popunjen iskusnim inženjerskim kadrom, a Institut za rudarska i hemijsko-tehnološka istraživanja popunjava svoje zavode iskusnim hemičarima i tehnologima. Zajednički časopis pod nazivom Arhiv za rudarstvo i tehnologiju (*Technologica acta*) pod njegovim uredništvom postaje poznato i van granica Jugoslavije.

Sam i sa saradnicima objavljivao je radove u svjetskim časopisima u Njemačkoj, Engleskoj, Belgiji, Francuskoj, Austriji, Italiji, te nekoliko veoma cijenjenih monografija.

Bio je član brojnih komiteta naučnih društava: CEOCOR (Belgija), Ferrara (Italija), počasni profesor University of Mexico (IPN), višegodišnji ekspert i šef grupe eksperata UNESCO-a u Meksiku i Pakistanu, te redovni profesor Tehnološkog fakulteta u Tuzli.

Glavne oblasti naučnog rada bile su mu: hemijska i elektrohemijska termodinamika, kinetika, korozija i zaštita materijala, ireverzibilna elektrohemijska termodinamika, fotohemija na metalima, redox-kinetski efekat.

Dobitnik je velikog broja nagrada za nauku.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1975, a za redovnog 1981. godine.

Preminuo je u Zagrebu 1984. godine.

Branislav Martić

(1923–1985)

BRANISLAV MARTIĆ rođen je 1923. godine u Valjevu, Srbija. Kao učenik 7. razreda gimnazije, ratne 1941. prekida školovanje započeto u Sarajevu i bježi u Srbiju. Godine 1942. je bio uhapšen u Valjevu i odveden u logor u Njemačku. Nakon bjekstva iz logora (maj 1944), uključuje se u Sloveniji u partizane i u njihovim redovima ostaje do oktobra 1945. godine. Poslije oslobođenja, vraća se u Sarajevo i nastavlja školovanje.

Nakon završetka gimnazije 1946, upisuje studij matematike na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Beogradu koji završava 1950. Po završetku studija kraće vrijeme radi kao srednjoškolski profesor u Bosni i Hercegovini.

Univerzitetsku karijeru započeo je 1954. izborom za asistenta, a 1960. izabran je za predavača na Tehničkom fakultetu u Sarajevu. Godine 1961. je, na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu odbranio doktorsku disertaciju *O jednom skupu dvoparametarskih postupaka zbirljivosti i njihovim primjenama*, nakon čega je izabran za vanrednog profesora Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu. Kratko zatim prelazi na Višu tehničku školu u Trsteniku, a potom na Tehnički fakultet u Banjoj Luci, na kojem je izabran za redovnog profesora. Godine 1975. prelazi na Prirodno-matematički fakultet u Sarajevu, na kojem ostaje do 1983, kada odlazi u penziju.

Njegova plodna naučna djelatnost trajala je neprekidno 35 godina, do njegove prerane smrti koja ga je prekinula u punoj stvaralačkoj aktivnosti. U tom periodu objavio je preko 100 naučnih radova iz raznih oblasti matematike, u kojim je obrađivao probleme iz teorije sumabilnosti, teorije funkcija kompleksne promjenljive, teorije specijalnih funkcija, funkcionalnih jednačina, analitičkih nejednakosti, matematičke logike i algebre, te običnih i parcijalnih diferencijalnih jednačina.

Po obimu i značaju svog naučnog opusa predstavljao je jednog od najplodnijih i najznačajnijih matematičara u Bosni i Hercegovini i bivšoj Jugoslaviji. Veliki broj objavljenih radova pripada oblasti teorije sumabilnosti u kojoj je započeo svoj naučni rad, radom na doktorskoj disertaciji u kojoj je proučavao dvoparametarske postupke zbirljivosti, ispitivao njihove osobine i mogućnosti njihovih primjena. Njegovi radovi su veoma pozitivno prikazani u sva tri, u ono vrijeme najuglednija, svjetska referentna žurnala: *Mathematical Reviews* (USA); *Referativnii Zhurnal Matematika*, AN SSSR i *Zentralblatt für Mathematik* (Njemačka).

Veći broj radova je, ne samo citiran, u radovima drugih matematičara, nego je uključen i u poznate svjetske monografije: *K. Zeller - W. Beckmann, Theorie der Limitierungsverfahren* (Springer-Verlag, 1970) i *Itogi nauki i tehniki AN SSSR* (Moskva, 1974) u kojim je citirano 21, odnosno 20 njegovih naučnih radova. Ovi radovi, ne samo da su ga afirmisali kao matematičara u međunarodnoj matematičkoj javnosti, nego su mu obezbijedili trajno mjesto u svjetskoj nauci.

Bio je izuzetan nastavnik i veoma zanimljiv predavač. Tragovi predavanja brojnih kurseva koje je predavao na raznim fakultetima ostali su, ne samo u sjećanjima njegovih slušalaca, nego i u obliku više veoma uspješnih udžbenika i skripti, napisanih njegovom rukom i umnoženih *offset* tehnikom, tako da trajno čuvaju uspomenu na njega.

Za svoj naučni rad dobio je *Nagradu Skupštine Opštine Banja Luka* (1971) i najveću Republičku nagradu za nauku *Veselin Masleša* (1984).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka (kasnije Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka) izabran je 1969. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1985. godine.

Juraj Martinović

(1936–2021)

JURAJ MARTINOVIĆ rođen je 1936. godine u Sarajevu. Diplomirao je historiju jugoslavenskih književnosti i srpskohrvatski jezik na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Na ljubljanskom Filozofskom fakultetu magistrirao je 1969. na temu *Uticaji srpskohrvatske narodne književnosti na slovensku epiku između 1848. i 1858. godine*, a 1975. obranio doktorsku disertaciju *Poezija Dragotina Kettea*.

Radio je kao redovni profesor slovenske i hrvatske književnosti na Odsjeku za književnosti naroda BiH Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Glavno područje naučnog i stručnog djelovanja mu je novija slovenska književnost s težištem na periodu od romantizma do moderne, kao i komparativno izučavanje južnoslavenskih književnosti. Autor je pet knjiga iz oblasti književne historije i jedne zbirke poezije. Objavio je oko 150 naučnih i stručnih radova. Preveo je sa slovenskog i priredio petnaestak knjiga te brojne eseje, stručne i naučne članke. Učestvovao je s referatima na većem broju naučnih skupova i slavističkih kongresa. Kao gostujući profesor predavao je na Filozofskom fakultetu u Ljubljani.

Obavljao je dužnosti dekana Filozofskog fakulteta, direktora Instituta za jezik i književnost u Sarajevu, a 1989. i 1990. predsjednika Skupštine grada, odnosno gradonačelnika Sarajeva.

Dobitnik je Povelje Otona Župančića Društva slovenskih pisaca, Dvadesetsedmojulske nagrade BiH, Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva i Zlatne povelje mira i humanizma Internacionalne lige humanista.

Objavio je sljedeće knjige: *Apsurd i harmonija, jedno viđenje Prešernovog pjesničkog djela* (Sarajevo 1973); *Poezija Dragotina Ketteja* (Ljubljana 1976); *Dragotin Kette* (Ljubljana 1978); *Sonetni vijenac Franceta Prešerna – portret književnog djela* (Beograd 1983); *U kosoj projekciji – ogledi i rasprave iz slovenačke književnosti* (Sarajevo 1986); *Posunovraćeno vrijeme* (Zbirka pjesama, Ljubljana 1994).

Dopisni je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i lingvistiku (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka) izabran je 1995, a za redovnog 2005. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2021. godine.

Božidar Matić

(1937–2016)

BOŽIDAR MATIĆ rođen je 1937. godine u Bogatiću, Srbija. Živio je u Bosni i Hercegovini od 1941. godine. Osnovnu i srednju školu završio je u Visokom. Elektrotehnički fakultet Univerziteta u Zagrebu završio je 1960, a postdiplomski studij na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Beogradu 1963. godine. Doktorirao je na Univerzitetu u Sarajevu 1971. i stekao zvanje doktora tehničkih nauka.

Nakon diplomiranja, zaposlio se u Energoinvestu, u projektnom birou za automatiku. Od 1971. do 1981. u istom preduzeću radi kao direktor Instituta za automatiku i računarske nauke, 1985–1986. vrši funkciju potpredsjednika za istraživanje i razvoj ovog preduzeća (pet instituta i šest istraživačko-razvojnih centara), da bi od 1989. do 1993. bio izabran za predsjednika i glavnog direktora Energoinvesta koji je u to vrijeme imao godišnju prodaju u iznosu od dvije milijarde dolara i aktivnosti u 34 zemlje. Nakon ovoga, od 1993. do 1999. godine član je Uprave preduzeća Energoinvest. Paralelno s radom u Energoinvestu, nakon habilitacije, izabran je za asistenta Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu i prošao na njemu sva zvanja do redovnog profesora (1976). Za profesora emeritusa Univerziteta u Sarajevu izabran je 2008. godine.

U projektnom birou za automatiku Energoinvesta radio je na uticaju energetske vodova na telekomunikacijske, signalne i sigurnosne uređaje u okviru projekta elektrifikacije pruge Sarajevo–Ploče, a zatim na istraživačkom projektu Energoinvesta u Institutu za nuklearne nauke u Vinči na razvoju poluprovodničkog PID regulatora za regulaciju tehnoloških procesa. Bio je vodeći istraživač na razvoju druge generacije regulacijskog sistema, koji je nakon osvajanja u proizvodnji bio osnova automatike tvornice glinice u Mostaru, tvornice glinice Birač te termoelektrskih blokova u termoelektrani Kakanj i termoelektrani Medan u Indoneziji. Početkom 70-ih godina vodio je razvoj treće generacije regulacijskog sistema u okviru zajedničkog projekta s Institutom za automatiku i telemehaniku Akademije nauka SSSR-a, koji je proizvođen paralelno u Energoinvestovoj tvornici i u ruskoj tvornici u Harkovu. Sistem je primijenjen na mnogim objektima u zemlji i inozemstvu, od čega se posebno ističu blokovi 200 MW u Kaknju te 300 MW u Gacku i Ugljeviku. Kao direktor Instituta za automatiku i računarske nauke u Energoinvestu, istovremeno vodi razvoj avijacijskih automatskih sistema za avione Galeb 4 i Orao, nakon čega, u okviru instituta, organizira virtualnu tvornicu avijacijske opreme, koja se proizvodila sve do 1991. godine.

Glavno polje njegovog naučnog djelovanja jeste automatizacija i upravljanje tehnoloških procesa, kao i automatika aviona, a bavio se i općom publicistikom, posebno problemima razvoja Bosne i Hercegovine, iz čega su proizašle dvije knjige i 98 bibliografskih jedinica. Bio je gostujući istraživač na Institut Avtomatiki i telemekhanici Akademije nauka SSSR, Moskva, 1966.

Obavljao je još i funkcije rektora Univerziteta u Sarajevu (1981–1985); federalnog ministra za nauku i tehnologiju (1986–1989) kada je organizirao Savezni komitet za nauku i tehnologije, pripremio Strategiju naučno-tehnološkog razvoja Jugoslavije i osnovao Fond za finansiranje saveznih projekata u snazi 0,5 BDP-a bivše Jugoslavije koji je funkcionirao sve do raspada Jugoslavije; zatim funkciju predsjednika nacionalnog komiteta Međunarodne komisije za elektrotehniku – IEC (Bosanskohercegovački komitet za elektrotehniku – BAKE) (1996–2016); predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (2001); predsjednika Upravnog odbora Agencije za privatizaciju u FBiH (2002–2005); izabranog predsjednika Ekonomsko-socijalnog vijeća FBiH (2002–2009); predsjednika Savjeta Privredne komore Kantona Sarajevo (2002) te predsjednika Savjeta za nauku Kantona Sarajevo (2004–2008).

Počasni doktorat (honoris causa) dodijeljen mu je od Univerziteta Grand Valley, SAD, 1986. Bio je počasni član Svjetske Fondacije za inovacije (World Innovation Foundation) od 2002, član Svjetske akademije nauka i umjetnosti (WAAS) od 2005. te član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti od 2008. godine.

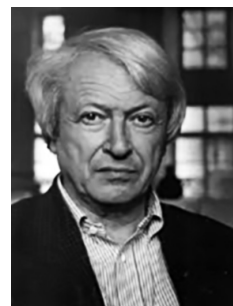
Dobitnik je velikog broja nagrada za nauku.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1984, a za redovnog 1995. godine. Bio je predsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1999. do 2014. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2016. godine.

Predrag Matvejević

(1932–2017)

PREDRAG MATVEJEVIĆ rođen je 1932. godine u Mostaru. Studirao je romanistiku prvo u Sarajevu, a onda u Zagrebu, gdje se i nastanio i gdje je ostvario zapaženu karijeru profesora francuske književnosti i komparativistike. Doktorirao je 1967. godine na Sorbonnei (komparativna književnosti i estetika).

Iz prijateljstva s Krležom nastala je njegova knjiga *Razgovori s Krležom*, koja je doživjela brojna izdanja, predstavljajući jedan od najpouzdanijih izvora saznanja o tom velikom hrvatskom piscu. Iz ugla krležologije Matvejević se okrenuo pitanjima angažirane književnosti, iz čega su, s jedne strane, proizašle dvije njegove teorijske knjige objavljene u Francuskoj (*La poesie de circonstance*, 1971, i *Pour une poetique de l'évenement*, 1979), a s druge strane serija njegovih politički angažiranih knjiga objavljenih kod nas, u kojima se beskompromisno zalagao za slobodu mišljenja, javne riječi, stvaralaštva i stvaralaca. Kao već dobro poznati naučnik i književnik, napisao je knjigu *Mediteranski brevijar* (1987), koja je istovremeno i nauka i poezija, i isповijest i historija, i briljantan esej i eruditna studija. Ta knjiga, koja je prevedena na više od dvadeset jezika, donijela mu je svjetsku slavu. Postao je doživotni potpredsjednik Međunarodnog P.E.N.-a, a otvoren mu je i pristup najpoznatijim evropskim univerzitetima.

Ratovi u Jugoslaviji i agresija u Bosni i Hercegovini pokrenuli su ga na odlučan intelektualni i moralni angažman, a političke reakcije na njegovo oštro protivljenje *demokraturi* u Hrvatskoj tog doba odvele su ga u Pariz, gdje je bio profesor na Novoj Sorboni, a zatim u Rim, na univerzitet *La Sapienza*. Nastavivši se trajno u inostranstvu, pomno je pratio dešavanja u domovini, strasno se angažujući u borbi za istinu, posebno o ratu u Bosni i Hercegovini. Sav svoj naučnički i književnički ugled, i uticaj koji ima u intelektualnim krugovima Evrope, on je stavio u službu te borbe, borbe za istinu, za Sarajevo, grad u koji je dolazio i u vrijeme opsade, za rodni Mostar, koji je posljednjih godina često posjećivao. Nastavljajući svoj intelektualni angažman u novim knjigama, koje su uglavnom objavljivane u Parizu (*Pisma iz druge Evrope, Između azila i egzila, Mediteran i Europa* i dr.), on je postao jedan od najznačajnijih među onim savremenim evropskim piscima koji ne prestaju da tragaju za odgovorima na mučna pitanja koja se postavljaju pred narode Balkana, pred savješću Evrope, pred modernim svijetom u cjelini.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i jezik (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka).

Premинуo je u Zagrebu 2017. godine.

Esad Mekuli

(1916–1993)

ESAD MEKULI rođen je 1916. godine u Plavu, Crna Gora. Po završetku lokalne osnovne škole, srednju školu je pohađao u Peći, a prema nekim izvorima i u Sarajevu. Maturirao je 1936. godine. Tada se upisao na Veterinarski fakultet Univerziteta u Beogradu na kojem je diplomirao 1947. godine. Jedno vrijeme je bio na specijalizaciji iz parazitologije u Zagrebu, nakon čega je doktorirao 1949. godine u Beogradu.

Tamo je stupio u kontakt s marksističkim krugovima i bio je veteran *Španskog građanskog rata*. Zbog svoje političke aktivnosti uhapšen je 1940. godine. Pušten je u aprilu 1941. godine, nakon proglašenja amnestije. Počeo je raditi u Peći kao veterinar, a talijanska vojska ponovno ga je uhapsila 1942. godine zbog sumnje da ima veze s pokretom otpora. Nakon puštanja, pridružio se jugoslovenskim partizanskim snagama 1943. godine i postao urednik ilegalnih partizanskih novina na albanskom jeziku *Lirija (Sloboda)*.

Nakon Drugog svjetskog rata nastavio je raditi kao veterinar, kao i urednik jedinih legalnih albanskih novina na Kosovu, *Rilindja (Preporod)*. Godine 1949. osnovao je književni časopis *Jeta e re (Novi život)* i ostao je njegov glavni urednik do 1971. godine. Također je pisao i saradivao s mnogim novinama u Srbiji, Crnoj Gori i Hrvatskoj. Bio je glavni i odgovorni urednik *Enciklopedije Jugoslavije* za Kosovo.

Iako je pripadao veterinarskoj struci, bio je poznatiji kao pjesnik, prevodilac, esejista, književni kritičar. Njegova djela uključuju i prevode djela jugoslovenskih književnosti na albanski jezik, kao i prevode djela albanske književnosti na jezike naroda bivše Jugoslavije.

Bio je član Akademije nauka i umjetnosti Kosova i njen prvi predsjednik, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Premинуo je u Prištini 1993. godine.

Senka Mesihović-Dinarević

SENKA MESIHOVIĆ-DINAREVIĆ rođena je 1958. godine u Sarajevu gdje je završila osnovnu i muzičku školu. Maturantica je generacije Prve gimnazije u Sarajevu. Diplomirala je kao studentica generacije na Medicinskom fakultetu 1982. godine. Dobitnica je nagrade *Dr. Bogdan Zimonjić* i Zlatne značke *Hasan Brkić*. Od 1982. do 2016. godine radi na Pedijatrijskoj klinici Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu. Od 2016. godine zaposlena je na Poliklinici Eurofarm Sarajevo kao subspecijalista dječije kardiologije. Postdiplomski studij završila je 1985. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, gdje je iste godine i magistrirala. Specijalizirala je pedijatriju 1988. godine, a subspecijalizaciju iz dječije kardiologije obavlja u Sarajevu, Beogradu i Londonu. Na Medicinskom fakultetu 1989. godine izabrana je za asistenticu na predmetu Pedijatrija. Doktorirala je u Sarajevu 1991. godine. Docentica je na predmetu Pedijatrija Medicinskog fakulteta u Sarajevu od 1997. godine, a vanredna profesorica na istom predmetu od 2001. godine. Za redovnu profesoricu Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na predmetu Pedijatrija izabrana je 2006. godine. Redovna profesorica je na predmetu Pedijatrija 2016. godine Sveučilište u Mostaru. Godine 1994. postala je redovna članica Evropskog udruženja pedijataru kardiologa (AEPC), a 1995. godine članica Britanskog udruženja pedijataru kardiologa (BPCA). U toku 1995–1996. godine predavala je Dječiju ehokardiografiju na Postdiplomskom studiju kardiologije u Royal Brompton Hospital u Londonu. Od 1995. do 2011. godine, predavala je Dječiju kardiologiju na Postdiplomskom studiju u Londonu-Membership Royal Collage of Physicinas (MRCP). Za direktoricu Pedijatrijske klinike KCU Sarajevo izabrana je 2003. godine kada je postala i šefica Katedre za pedijatriju Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, kao i predsjednica Pedijatrijskog edukativnog centra Sarajevo (PECS). Direktorica je Discipline za zdravlje djeteta KCU Sarajevo: Pedijatrijska klinika i Klinika za dječiju hirurgiju od 2011. do 2016, a od 2014. do 2016. godine i direktorica Discipline za zaštitu zdravlja žene i djeteta koja uključuje i Ginekološko-akušersku kliniku UKC Sarajevo. Konsultantica je pedijatarica-kardiologinja pri Royal College of Paediatrics and Child Health (RCPCH) Engleska od 1997. godine.

Od 1998. predsjednica je pedijatrijsko-kardiološke sekcije BiH. Tokom 1999. godine kao gostujuća profesorica predavala je Dječiju kardiologiju u Bergamu-International Heart School *J. W. Kriklin*, a 2000. godine u Švedskoj-Univerzitet u Lundu, potom u Beču-AKH Univerzitetska klinika, kao

i u Hrvatskoj, Beogradu, Ljubljani, Istanbulu Veneciji, Lisabonu, Granadi, Antaliji i dr. Tokom 2016. godine je pozivna predavačica na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Od 2000. godine članica je Evropskog Udruženja kardiologa (FESC), a od 2006. godine i članica Odbora za kardiovaskularnu patologiju Odjeljenja medicinskih nauka Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Od 2009. predsjednica je Odbora za kardiovaskularnu patologiju Odjeljenja medicinskih nauka ANUBiH-a.

Dobitnica je priznanja: *Liga humanista* za 2010. godinu, za Pedijatrijsku kliniku KCU Sarajevo: Šestoapriilske nagrade Grada Sarajeva za 2007. godinu, kao i Internacionalne nagrade European Society for Quality Research 2012 (Rim) i 2013 (London), a 2016. dobija Priznanje na 7. Kongresu kardiologa i angiologa BiH, Mostar za naučni i ekspertni razvoj kardiologije u Bosni i Hercegovini. 2014. godine je dobila Počasni Doktorat of Letters Internacionalnog biografskog centra za pedijatrijsku kardiologiju, Cambridge, Engleska.

Organizatorica je Internacionalne naučne konferencije (2012) ispred ANUBiH-a pri InterUniverzitetском Centru u Dubrovniku *Perspektive u dječijoj kardiologiji* sa Univerzitetima u Austriji, Sloveniji i Hrvatskoj, kao i mnogih drugih internacionalnih simpozija i konferencija. Članica je Udruženja ljekara Bosne i Hercegovine, a od 2016. godine je redovna članica Evropske akademije nauka i umjetnosti. Od 2017. godine redovna je profesorica Evropskog centra za mir i razvoj Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija. Objavila preko 543 rada u domaćim i stranim medicinskim časopisima uključujući i 16 knjiga, uz brojne recenzije indeksiranih radova, knjiga, publikacija i CD kao i mentorstva diplomskih, magistarskih i doktorskih radnji u zemlji i inostranstvu. Izlagala je na brojnim domaćim i svjetskim skupovima. Citirana je preko 218 puta na ICI Web of Sciencu - ISI Web of Knowledge, index basis scopus 235.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabrana je u Odjeljenje medicinskih nauka 2008, a za redovnu 2012. godine.

Stjepan Mikulec

(1916–1978)

STJEPAN MIKULEC rođen je 1916. godine u Krapini, Hrvatska. Osnovnu školu završio je u Krapini, a realnu gimnaziju u Zagrebu. Građevinarstvo je studirao na Tehničkom fakultetu, građevinski odsjek, u Zagrebu, gdje je i diplomirao 1943. godine. Živio je i radio u Sarajevu od 1946. godine.

Bavio se projektovanjem i istraživanjem u oblasti iskorištavanja vodnih snaga i vodoprivrede. Bio je šef Biroa za elektroprivredu u Zemaljskom projektantskom zavodu 1947–1949, direktor Hidrobiora u preduzeću Energoinvest od 1955. do 1973. i direktor Zavoda za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu. Za docenta na predmetu Iskorištavanje vodnih snaga na Građevinskom fakultetu u Sarajevu izabran je 1956. Od 1967. redovni je profesor na istom predmetu. Bio je dekan Građevinskog fakulteta u periodu 1967–1972. Bio je potpredsjednik Jugoslovenskog komiteta za visoke brane od 1960. do 1966. i od 1970. do 1973, a predsjednik 1966–1970. Predsjednik Speleološkog saveza SFRJ bio je od 1962. do 1965, a potpredsjednik Međunarodne speleološke unije od 1965. do 1968. godine.

Član Savjeta Univerziteta u Sarajevu bio je od 1967. i njegov potpredsjednik od 1968. do 1973. Na dužnosti predsjednika Vijeća tehničkih fakulteta nalazio se od 1971. do 1973. te predsjednika Vijeća visokoškolskih ustanova Republičke zajednice za visoko školstvo od 1973. Predsjednik Savjeta Građevinskog fakulteta bio je u toku dva mandata, kao i prvi predsjednik Radničkog savjeta u preduzeću *Energoinvest* 1952. godine.

Poseban značaj imaju njegov rad i uloga na koncipiranju, projektovanju i izgradnji hidroenergetskih objekata u Bosni i Hercegovini. Sudjelovao je u izradi projekta za HE Jablanicu, a rukovodio izradom projekata za mnoge druge hidroelektrane (Vlasenica, Mesići, Jajce, Trebišnjica, Čapljina). Izučavao je vodne snage važnijih slivova u Bosni i Hercegovini. Rezultati ovih istraživanja omogućili su mu da koncipira i predloži široko zasnovana i kompleksna rješenja, kao što je, naprimjer, koncepcija iskorištenja voda u istočnoj Hercegovini.

Objavio je 98 naučnih i stručnih radova i napisao (sam ili s koautorima).

Za svoj rad primio je mnoga priznanja i nagrade.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1975. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1978. godine.

Bogdan Milanković

(1884–1966)

BOGDAN MILANKOVIĆ rođen je 1884. godine u Dalju, Hrvatska. Osnovnu školu završio je u Dalju, gimnaziju u Osijeku, a univerzitet u Beču, gdje je 1909. promovisan za doktora filozofije.

Osnove muzičkog obrazovanja počeo je sticati u Dalju, i to već prije osnovne škole, u Osijeku je nastavio da uči violinu i klavir, zatim u Parizu (klavir) i u Beču (muzičku teoriju).

Kao profesor romanskih jezika radio je u gimnaziji u Sarajevu (1910–1917), Banjoj Luci (1917–1919), opet u Sarajevu (1919–1954) i najzad na Višoj pedagoškoj školi u Sarajevu od 1946. do 1947. kada je penzionisan.

Uz pedagošku djelatnost aktivno je učestvovao u organizovanju muzičkog života Sarajeva: od 1932. do početka Drugog svjetskog rata bio je direktor Oblasne muzičke škole; s prijateljima muzike je osnovao 1933. Sarajevsku filharmoniju, bio njen dugogodišnji predsjednik i pisao ocjene i prikaze najvažnijih muzičkih zbivanja u časopisu *Pregled* i u lokalnoj štampi. Poslije rata je bio dugo godina potpredsjednik Udruženja kompozitora i muzikologa Bosne i Hercegovine.

U razmatranju pijanističke tehnike (tonske, mehaničko-fiziološke i muzičko-estetske prirode) on polazi od tona i njegovog tehničkog izvođenja. Pisao je i o iskustvu kremonskih lautara koji su uspjeli da podignu izradu violina do najvišeg stepena. Značajne su i njegove lingvističke studije koje je posvetio romanskim jezicima.

Bio je honorarni naučni saradnik Muzikološkog instituta SANU-a i član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka izabran je 1961. godine, a osnivanjem Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 1966. godine nastavlja biti njen dopisni član.

Premинуo je u Sarajevu 1966. godine.

Janez Milčinski

(1913–1993)

JANEZ MILČINSKI rođen je 1913. godine u Ljubljani. Realnu gimnaziju završio je u Ljubljani 1931. godine, a Pravni fakultet 1936. godine. Potom upisuje Medicinski fakultet u Zagrebu koji završava 1940. godine. Od 1941. do 1943. bio je asistent pripravnik na Patološko-anatomskom institutu, nakon čega pristupa NOV-u, gdje je djelovao kao vojni hirurg, organizator vojno-sanitetske službe i edukator pomoćnih zdravstvenih kadrova.

Nakon demobilizacije 1945. godine, bio je načelnik za odgoj zdravstvenih kadrova pri Ministarstvu za zdravlje NR Slovenije i s te funkcije učestvovao je u osnivanju Medicinskog fakulteta u Ljubljani. Godine 1945. izabran je za vanrednog profesora sudske medicine i za redovnog profesora na Medicinskom fakultetu u Ljubljani. Predmet Sudske medicine predavao je na Pravnom i Stomatološkom fakultetu u Ljubljani. Bio je matičar Medicinskih fakulteta u Sarajevu i Skoplju.

Objavio je brojne radove, najviše iz oblasti sudske medicine, medicinske etike i deontologije i to u brojnim jugoslovenskim i svjetskim časopisima, te je bio član uredništva mnogih domaćih i inostranih časopisa.

Bio je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (kasnije Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti), Srpske akademije nauka i umjetnosti i Makedonske akademije nauka i umjetnosti. Bio je predsjednik Slovenske akademije znanosti i umjetnosti od 1976. do 1992. godine.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Preminuo je u Ljubljani 1993. godine.

Svetislav Milić

(1923–1973)

SVETISLAV MILIĆ rođen je 1923. godine u selu Papratište, srez Užice, Srbija. Osnovnu školu završio je 1937. u Požegi, a gimnaziju 1942. godine u Užicu. Diplomirao je 1953. na Građevinskom odsjeku Tehničkog fakulteta u Beogradu. Doktorat tehničkih nauka stekao je 1965. na Građevinskom fakultetu u Sarajevu odbranivši disertaciju pod naslovom *Savijanje kontinuiranih pravougaonih ploča sa konačnim brojem jednakih polja*.

Od 1953. do 1956. radio je u građevinskoj operativi kao tehnički direktor Građevinskog preduzeća *Hidrogradnja* u Čačku.

Godine 1956. izabran je za asistenta na predmetima Otpornost materijala i Elastostatika na Tehničkom fakultetu u Sarajevu; 1958. habilitovan je s radom Prilog proučavanju kontinualnih nosača na elastičnim osloncima; 1960. izabran je za docenta na predmetu Otpornost materijala, 1965. za vanrednog profesora, a 1971. za redovnog profesora na istom predmetu. Pored svog osnovnog predmeta, kao nastavnik Građevinskog i Mašinskog fakulteta predavao je i predmete Mehanika I i II, kao i predmet Teorija elastičnosti za 3. stepen nastave.

Pored nastavničkog rada bio je i rukovodilac Odjeljenja za ispitivanje konstrukcija u Zavodu za ispitivanje materijala i konstrukcija.

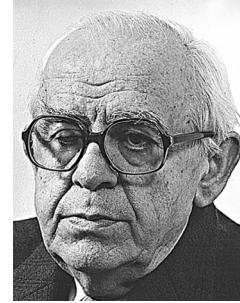
Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1973. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1973. godine.

Radivoj Milin

(1912–1996)

RADIVOJ MILIN rođen je 1912. godine u Laliću, Vojvodina. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, srednju školu u Somboru. Medicinu je studirao u Nansiju (Francuska), a studije je završio na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu 1936. godine.

Bio je predsjednik izdavačkog savjeta *Medicinskog pregleda*, član upravnog odbora Matice srpske. Bio je na dužnosti upravnika Instituta za histologiju i embriologiju Medicinskog fakulteta u Sarajevu, direktor Instituta za univerzitetsku nastavu Univerziteta u Novom Sadu, dekan Medicinskog fakulteta u Novom Sadu u dva izborna perioda i u jednom vanrednom periodu. Bio je upravnik Zavoda za histologiju i embriologiju istog fakulteta.

Njegova naučnoistraživačka djelatnost obuhvata radove iz domena eksperimentalne neuroendokrinologije, eksperimentalne histologije i stresologije. Njihovo najbitnije obilježje predstavljaju rezultati proučavanja uticaja pojedinih faktora spoljašnje sredine na građu i funkciju pojedinih organa i sistema: utjecaj buke, buke i vibracije; utjecaj tame i svjetlosti; utjecaj klimatskih faktora, emocije, iradijacije, imobilizacije. Posebno mjesto pripada radovima o građi i funkciji pinealne žlijezde.

Bio je član brojnih međunarodnih, odnosno inostranih naučnih društava među kojima su: International Society of Bioclimatology and Meteorology (Leiden), International Society of Psychoneuroendocrinology Royal Medical Society (London), Association des anatomistes (France), Anatomische Gesellschaft (BRD, DDR), Societa Italiana di Anatomia, Société d'Endocrinologie (Paris), European Society of Comparative Endocrinology, European Cell Biology Organization, Hungarian Society of anatomists, histologists and embryologists, Czechoslovak Anatomical Society.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1955, a za redovnog 1961. godine. Osnivanjem Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 1966. godine nastavlja biti njen redovni član.

Premинуo je u Novom Sadu 1996. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1967. godine.

Harry Miller

(1939–2018)

HARRY MILLER rođen je 1939. godine u Chicagu, SAD. U istom gradu završio je osnovnu školu i gimnaziju. Studirao je matematiku na Odsjeku za matematiku na Illinois Institute of Technology u Chicagu i diplomirao 1960. godine. Na istom institutu je pohađao postdiplomski studij iz matematike i magistrirao je 1962. godine. U periodu od 1962. do 1963. godine koristio je stipendiju Univerziteta u Michiganu. Doktorirao je 1966. na Illinois Institute of Technology u Chicagu.

Od 1960. do 1965. bio je asistent na Odsjeku za matematiku na Illinois Institute of Technology u Chicagu, s izuzetkom stipendijskog boravka na Univerzitetu u Michiganu. Od 1966. do 1969. radio je kao docent na Odsjeku za matematiku na De Paul Univeristy Chicago.

U periodu od 1969. do 1992. predavao je brojne matematičke predmete na Odsjeku za matematiku Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (kao docent od 1969. do 1975, kao vanredni profesor od 1975. do 1979, a kao redovni profesor od 1979. do 1992. godine). Od 1994. do 1998. godine radio je na Odsjeku za matematiku University of Tennessee, Chattanooga kao šef odsjeka, a sve do 2002. godine kao profesor tog fakulteta. Od 1999. do 2008. ponovo je radio na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu kao redovni profesor na Odsjeku za matematiku.

Osnovne oblasti kojima se bavio su: realna analiza, teorija vjerovatnoće i teorija sumabilnosti. Postigao je značajne rezultate koji su bitno utjecali na razvoj ovih oblasti. Mnogi rezultati su postali poznati i smatraju se trajnim dostignućima. Objavio je brojne radove u međunarodnim časopisima i izlagao na svjetskim matematičkim konferencijama. Bio je urednik nekoliko časopisa, među kojima je najvažniji *Sarajevo Journal of Mathematics* (ranije *Radovi matematički*) čiji je jedan od osnivača i koji publikuje Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Sarajevu 2018. godine.

Dejan Milošević

DEJAN MILOŠEVIĆ rođen je 1959. godine u Sarajevu gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, na Odsjeku za fiziku, diplomirao je 1981. Postdiplomski studij teorijske fizike završio je na Fizičkom fakultetu Prirodno-matematičkih fakulteta u Beogradu, gdje je magistrirao 1986. i doktorirao 1990. godine.

U periodu 1982–1984. radio je kao asistent na Institutu za fiziku Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. Od 1984. do 1998. kao istraživač u Centru za istraživanje i razvoj preduzeća Zrak, Sarajevo, radio je na razvoju kompjuterskih programa za optički dizajn, te razvoju optičkih, laserskih i termovizijskih uređaja. Godine 1991. izabran je u zvanje docenta na Odsjeku za preciznu mehaniku i optiku Mašinskog fakulteta u Sarajevu.

Na Odsjeku za fiziku Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu izabran je u zvanje vanrednog (1998) i redovnog (2004) profesora za oblast Teorijska fizika. Od 2001. šef je Katedre za atomsku, molekularnu i optičku fiziku. Od 2013. do 2019. bio je voditelj doktorskog studija na Odsjeku za fiziku, a od 2011. do 2016. prodekan za međunarodnu saradnju i osiguranje kvaliteta. Od 2017. je predsjedavajući Savjeta za nauku i umjetnost i član Upravnog odbora Univerziteta u Sarajevu. Od 2018. je član Znanstvenog savjeta Instituta za fiziku iz Zagreba.

Njegov naučno-istraživački rad je iz oblasti teorijske atomske, molekularne i optičke fizike. Pionir je u oblasti interakcije jakog laserskog polja i atoma i atonauci.

Među studijskim boravcima izdvajaju se oni u: Laboratoire de Physique Atomique et Moléculaire Université Catholique de Louvain, Belgija (11 mjeseci u periodu 1995–1997), Institute for Theoretical Physics, University of Innsbruck, Austrija (6 mjeseci tokom 1997. i 1998), Department of Physics and Astronomy, The University of Nebraska, Lincoln, SAD (1 godina u toku 1998. i 1999), Max-Born-Institut für Nichtlineare Optik und Kurzzeit-Spektroskopie, Berlin, Njemačka (14 mjeseci tokom 1999–2000, po 1 mjesec godišnje 2001–2008, 2017, 2019), Institute of Applied Physics and Computational Mathematics, Beijing, Kina (3 sedmice 2019).

Na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu oformio je naučno-istraživačku grupu mladih istraživača Samophys. U okviru te grupe odbranjeno je sedam doktorskih teza.

U toku 2011. u Sarajevu je organizovao jubilarnu 20-tu međunarodnu naučnu konferenciju iz laserske fizike LPHYS'11 na kojoj je učestvovalo 400 naučnika iz 43 zemlje.

Dobitnik je više nagrada i priznanja: 1981 – Zlatna značka Ognjen Prica i Zlatna značka Univerziteta u Sarajevu, 1999–2000 – Alexander von Humboldt stipendija, 2001–2008 – VolkswagenStiftung, 2009 – Nagrada Univerziteta u Sarajevu za najuspješnijeg profesora u 2008/09. godini, 2011 – Pojedinačna Šestoaprilska nagrada Grada Sarajeva za doprinos u oblasti nauke i obrazovanja, 2016 – Plaketa za ostvarene izuzetne rezultate u naučnoistraživačkom radu, dodijeljena povodom 56 godina kontinuiranog rada Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, 2018 – Plaketa Kantona Sarajevo za izuzetan doprinos razvoju nauke i obrazovanja u Kantonu Sarajevo i Bosni i Hercegovini, kao i za naučna postignuća u teorijskoj fizici, 2018 – Nagrada u oblasti nauke u Bosni i Hercegovini za uspjehe na međunarodnom planu za 2017. godinu, 2018 – *Georg Forster Research Award*, Alexander von Humboldt fondacija, 2019 – Medalja Univerziteta u Sarajevu.

Član je Američkog fizičkog društva (doživotni), Američkog optičkog društva, Društva fizičara u BiH, Hrvatskog društva za znanost i umjetnosti i Evropske akademije nauka i umjetnosti.

Recenzent je za preko četrdeset međunarodnih časopisa i naučne agencije U.S. Department of Energy, Deutsche Forschungsgemeinschaft, Special Research Program Austria, Aarhus Institute for Advances Study, Israel Science Foundation.

Prema bazi podataka Web of Science Core Collection (27. 10. 2021), objavio je 201 rad citiran 8587 puta (h-indeks 49). Koautor je radova u najprestižnijim časopisima kao što su *Science*, *Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA*, *Physical Review Letters* (11 radova).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 2008, a za redovnog 2012. godine.

Vlado Milošević

(1901–1990)

VLADO MILOŠEVIĆ rođen je 1901. godine u Banjoj Luci. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Banjoj Luci, gdje je maturirao 1921. godine. Studirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu i 1929. položio ispit za nastavnika pjevanja u srednjim školama. U periodu 1921–1929. odslužio je vojni rok, slušao predavanja iz muzikologije u Beču i predavanja iz historije i geografije u Zagrebu i Beogradu. Školske 1927/28. godine bio je nastavnik, 1929–1941. suplent, zatim profesor za muziku i pjevanje na Učiteljskoj školi u Banjoj Luci. Od 1941. do 1946. bio je gimnazijski profesor u Nišu. Od 1946. do 1953. bio je direktor Muzičke škole u Banjoj Luci. Od 1953. do 1962. radio u Muzeju Bosanske krajine u Banjoj Luci.

Njegov rad se kretao u više pravaca. Do 1953. bila je to, uglavnom, pedagoška i dirigentska djelatnost, a od 1953. melografsko-sakupljačka i kompozitorska, mada su ponekad sve te djelatnosti tekle uporedo.

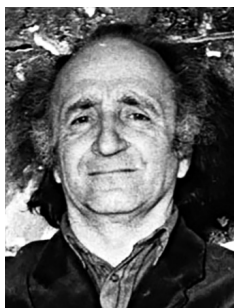
Napisao je brojne radove, a bibliografija mu se sastoji od ukupno 749 jedinica. Među najznačajnija ostvarenja spadaju: *Pjesme sa Zmijanja* i *Oj Dubice*; *Krvava bajka*, *Marija na Prkosima*, za mješoviti hor, te *Jama*, za bas solo i mješoviti hor; *Kameni spavač*, za recitatora i gudački kvartet; *Koncert za violinu i orkestar*; *Dramatična simfonija*, *Asonanca*, *Sa planine*, za simfonijski orkestar; *Bosanske elegije*, za solistu, recitatora, mješoviti hor, gudače, dvije trube i timpane.

Najveći njegov domet bio je u komponovanju solo-pjesama. Sakupio je oko 2000, što seoskih, što gradskih narodnih pjesama, od kojih su mnoge štampane u četiri knjige bosanskih narodnih pjesama u izdanju Muzeja Bosanske krajine u Banjoj Luci.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka (kasnije Odjeljenje za književnost i umjetnost) izabran je 1967. godine.

Premинуo je u Banjoj Luci 1990. godine.

Bekir Misirlić

(1931–2002)

BEKIR MISIRLIĆ rođen je 1931. godine u Banjoj Luci. Završio je Srednju tehničku školu, Odsjek arhitekture i konstrukcije, 1950. godine, a Višu pedagošku školu, Odsjek lijepih umjetnosti, 1953. godine u Banjoj Luci. Radio je kao nastavnik crtanja u osnovnoj školi i gimnaziji, a potom kao prvi direktor Umjetničke galerije u Banjoj Luci (od 1970. do 1973). Od 1973. godine bio je kulturni animator u Kulturnom centru Banja Luka. Jedan je od osnivača grupe *Četvorica*. Bio je član grupe *Prostor-Oblik*. Bavio se slikarstvom, skulpturom, keramikom i mozaikom. Imao je čitav niz samostalnih izložbi, a učestvovao je i na mnogobrojnim kolektivnim izložbama.

Kontinuitet njegovog stvaralaštva prepoznatljiv je po svojevrsnom i snažnom kolorizmu, po nabijenosti slikarskom materijom, po znalačkoj konstrukciji prostora slike i uravnoteženosti kompozicionih planova.

Po ikonografskom registru on pripada plejadi bosanskohercegovačkih slikara koji se inspirišu atmosferom ambijenta, najčešće likovnim naslijeđem s rodnog tla ili uspomenama na navike i običaje zavičajnih predjela. Ne samo da pripada toj struji u likovnoj umjetnosti Bosne i Hercegovine već je i jedan od njenih autentičnih rodonačelnika.

Njegovo slikarstvo se može generalno svesti na cikluse: prve slike (1953–1958), Enterijeri i prozori (1958–1961), Nišani, (1960–1967), Enterijeri u Bosni i međuigre (1970–1977), Znaci prošlosti (1977–1978), Bijele pregrade i igre (1979), Bijele visoravni (1980–1983), Crni znaci i igre (1981–1982), Crne igre – Decembar (1983–1984), Erozija bijelog... (1983–1985), Maske i tanjuri (1984–1985), Bijela bašta (1985–1986), Bijeli bor (1985–1986), Ulica (1986–1987), Elementi visoravni (1988–1989), Crne glave (1987–1990), Bijeli borovi (1988–1990), Mravi, Glave, Makovi (1990–2002).

Retrospektivna izložba radova Bekira Misirlića otvorena je u novembru 1990. godine u Umjetničkom paviljonu Collegium artisticum u Sarajevu, u organizaciji Umjetničke galerije Bosne i Hercegovine i Umjetničke galerije Banja Luka. Poslije, 1996. godine, Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine Sarajevo, priredila je tri samostalne izložbe Bekira Misirlića s radovima nastalim poslije 1990. godine.

Dobitnik je mnogih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i umjetnost izabran je 1987, a za redovnog 2002. godine.

Premинуo je u Banjoj Luci 2002. godine.

Svein Mønnesland

SVEIN MØNNESLAND rođen je 1943. godine u mjestu Skien, Norveška. Tu je stekao osnovno i srednje obrazovanje, dok je više obrazovanje nastavio u Oslu studijem slavističkih disciplina, ruskog i južnoslavenskih jezika. U toku studija jednu godinu je proveo na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Pored slavistike studirao je i francuski jezik u Parizu. Od 1969. godine zaposlen je u Institutu za istočnoevropske i orijentalne studije Univerziteta u Oslu. Tu je prošao kroz sve etape naučnog napredovanja – od kandidata (asistenta) do redovnog profesora (1979).

Godine 1985. izabran je za predsjednika Norveškog, 1986. i Skandinavskog udruženja slavista, a potom i za šefa Katedre za slavistiku Univerziteta u Oslu. Ostale zapaženije funkcije su: bio je skandinavski član Međunarodnog odbora za studije Jugoistočne Evrope (1989–1996), predsjednik Odbora za Jugoistočnu Evropu pri Univerzitetu u Oslu (1990–1996), osnivač i predsjednik organizacije LA Bosna leve (Da Bosna živi), a od 1992. vodi i izdavačku kuću Syress Forlag, karakterističnu po objavljivanju brojnih publikacija sa tematikom vezanom za Balkan.

U radovima naučnoistraživačkog karaktera dotakao se skoro svih oblasti i nivoa jezičke strukture južnoslavenskih jezika, ali dotičući se i drugih jezika, ruskog, poljskog, češkog, a sve kada je neke pojave nastojao do kraja osvijetliti i izvesti zaključke na nivou opće zakonomjernosti. Zajednička karakteristika koja prožima sve njegove radove je minuciozna analiza, primjeren metodološki postupak i precizan zaključak.

Neke od njegovih najpoznatijih monografija su: *Serbia in the 19th century seen by foreigners* (2016), *A town in Europe through 2,400 years: Stari Grad (Pharos) on Hvar* (2016), *Lær kroatisk!* (2014), *National Symbols in Multi-National States* (2013), *Bosansko-turski rječnik. Muhamed Hevai Uskufi* (2012), *Dalmatia through foreign eyes* (2011), *Jezik u Bosni i Hercegovini* (2005), *Bosnisk-kroatisks-erbisk grammatikk* (2002), *1001 dan: Bosna i Hercegovina slikom i riječju kroz stoljeća* (2001), *Norsk-bosnisk/kroatisk/erbisk ordbok.*, (2001), *Land ohne Wiederkehr. Ex-Jugoslavien: Die Wurzeln des Krieges* (1997), *Bosnia-Hercegovina* (1994), *Kosovo* (1994), *Før Jugoslavia, og etter* (1992) (5. izd. 2006), *Hajdemo u Jugoslaviju* (1986). Prevodio je književna djela autora s ovih prostora na norveški jezik i obratno.

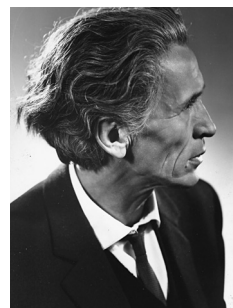
Prihvativši raslojavanje zajedničkog standardnog jezika na posebne nacionalne standarde kao zakonomjernu pojavu poslije disolucije političke zajednice, posebno se založio u podržavanju ravnopravnog statusa bosanskog standardnog jezika u zajednici standardnih jezika štokavskog

narječja. To se očituje kako u teorijskim elaboracijama problematike, tako i u praktičnim potezima – bosanskom jeziku je otvorio mjesto kao studijskom predmetu na fakultetu na kojem je radio. Član je Norveške akademije nauka.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka).

Ismet Mujezinović

(1907–1984)

ISMET MUJEZINOVIĆ rođen je 1907. godine u Tuzli. Gimnaziju je pohađao u Tuzli, Sarajevu i Beogradu. Studirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu i specijalizirao fresko-slikarstvo. Živio je u Beogradu od 1930. do 1931. godine i radio u Centralnom pres-birou. U međuvremenu izlagao je na izložbi jugoslovenskih umjetnika, pisao scenarij i režirao dokumentarni film *Sveslavenski sokolski stil*, čime je ostvario svoju želju iz djetinjstva da se bavi dramskim i filmskim stvaralaštvom. Godine 1936. stalno se nastanjuje u Sarajevu. Okuplja mlađe i s njima izlaže, sa željom da istaknu angažovanost svoje umjetnosti. Naročito je bio aktivan u *Collegium artisticumu*, u kome je bio jedan od osnivača. U periodu 1941–1945. učestvovao je u NOB-u kao borac, propagandista, novinar, glumac, režiser. Bio je saradnik *Borbe*, *Narodnog oslobođenja*, *Omladinske riječi*, *Žene danas*, *Krajiškog udarnika*, član prve redakcije *Fronta slobode*.

U Foči (1942) radio je u tehnici Vrhovnog štaba, vodio dramsku sekciju, bio organizator i učesnik izložbe antifašističkog plakata i atletskog takmičenja u danima proslave 1. maja. U Bihaću je pripremao i dekorisao prostorije za Prvo zasjedanje AVNOJ-a.

U oslobođenom Beogradu 1944–1945. u propagandnom odjeljenju Vrhovnog štaba vodio je više kulturno-umjetničkih sekcija; naročito je bio aktivan u likovnoj i filmskoj sekciji, koja je postala jezgro jugoslovenskog filma. Pokrenuo je i kao glavni urednik izdavao ilustrovani list *Front*.

Po povratku u Sarajevo 1945. angažovao se na raznim poslovima: u izdavačkoj djelatnosti, scenografiji, realizaciji i štampanju plakata, propagandi (dekorisao trgove, ulice, dvorane). Jedan je od osnivača i prvih profesora Škole za likovnu umjetnost u Sarajevu, Udruženja likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine (zajedno s arhitektima), *Bosna-filma*, Saveza likovnih umjetnika Jugoslavije. Bio je glavni urednik ilustrovanog lista *Vidik*. Djelovao je u raznim klubovima, savjetima, komisijama, žirijima – republičkog i saveznog značaja.

Napustio je Sarajevo 1953. i prešao u svoj rodni grad Tuzlu, gdje je kao slobodni umjetnik radio na kompozicijama većeg formata.

Značajnija djela su mu: *Prelaz preko Neretve I*; *Prelaz preko Neretve II*; *Ustanak*; *Sutjeska*; *Oslobođenje Jajca I*; *Oslobođenje Jajca II*; *Oslobođenje Tuzle*; *Skice za fresku spomenika na Šebitlucima*; *Skice za dekoraciju Vojnog muzeja*.

Bio je član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Dobitnik je mnogih nagrada i priznanja.

Za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju istorijsko-filoloških nauka (kasnije Odjeljenje za književnost i umjetnost) izabran je 1967. godine.

Preminuo je u Tuzli 1984. godine.

Marko Mušič

MARKO MUŠIČ rođen je 1941. godine u Ljubljani. Dolazi iz porodice arhitekata u kojoj je bio centralna ličnost njegov otac, akademik arhitekt, profesor Marjan Mušič. Studirao je u Ljubljani kod Edvarda Ravnikara i diplomirao 1966. godine te kod američkog arhitekta Louisa Kahna.

Prema obrazloženju Prešernove nagrade *pojavi se u šezdesetim godinama kao kometa na nebu jugoslovenske arhitekture, čudesni mladić koji je sa lakoćom primao nagrade na velikim Jugoslovenskim konkursima*. Nakon pobjede na konkursu za Dom omladine u Zagrebu su kao prvonagrađeni radovi izvedeni Univerziteti centar u Skopju te Domovi kulture u Kolašinu, Bitoli, Bosanskom Šamcu i Nikšiću. Među ostalim primio je drugu nagradu na svjetskom konkursu za Operu u Beogradu.

U modernističkoj arhitekturi tih građevina istupaju jasnost i čistost volumena te naglašeni autorški izraz cjelokupne kompozicije. Prisutna je čežnja za funkcionalnost tih zgrada te njihova jasna tipologija, dakle čitljivost unutrašnjosti u vanjskoj prezenci. U njima je poštovana tradicija, koja je kreativno reinterpetirana. Iznimni kvalitet jugoslovenskog modernizma nedavno je na svjetskoj sceni naglasila velika izložba u Njujorškoj MoMI na kojoj su predstavljena četiri Mušičeva rada.

Drugo je razdoblje posvetio arhitekturama s naglašenom duhovnošću, simbolikom i sakralnošću. U osamdesetim godinama ga je uveo projekt nove crkve u Ljubljani. U njemu suptilno poštuje blizinu barokne crkve, dok je unutrašnjost pejzaž slobodnih, organskih formi. Na sakralne arhitekture nadovezuju se nove crkve koje je za zajednicu Bosne Srebrene izgradio u Kotor Varošu i Podmilačju gdje uređuje u ratu srušeno svetište.

Iznimna suptilnost, pieteta i duhovnost prisutni su također u uređivanju novog dijela ljubljanskog centralnog groblja Žale, također kod uređivanja Memorialnih parkova. Nakon pobjede na konkursu za Spomenpark Jajinci kod Beograda u Sloveniji realizuje Park sjećanja u Teharjima.

U Sloveniji realizuje Autobusku stanicu i Biblioteku u Novom mestu. Obnavlja i revitalizira značajne povijesne arhitekture Ljubljane, Nacionalni muzej, palatu NUK Jožeta Plečnika i staru željezničku stanicu. U Ljubljani pobjeđuje na konkursima za novu putničku stanicu, za novu Nacionalnu biblioteku te Apostolsku Nunciaturu. Uređuje trgove, gradi vile te stvara i manje arhitekture, fontane i obilježja koje obogaćuju javni prostor.

U arhitekturi nastoji stvarati ravnotežu između racionalnih i iracionalnih značenja. Stvara autor-ski naglašenu i prepoznatljivu humanističku arhitekturu u kojoj se spajaju tradicija i vrijeme nje-zinog nastanka. Kao i vjekovnu arhitekturu koja prevazilazi trendove te poštuje ambijent u koji je ugrađena.

O njegovoj arhitekturi izašle su monografije *Valovanje v svetlobi, arhitektura nove draveljske cerkve* (Nace Šumi), *Nove Žale, monografija o razširjenem delu ljubljanskega pokopališča* (Nace Šumi), *Znak v prostoru, arhitektura nove avtobusne postaje v Novem mestu* (Nace Šumi), *Vile* (Nace Šumi), *Znamenja, knjiga o arhitekturni obliki, njeni vsebini in pomenu* (Nace Šumi), *Učlovečena arhitek-tura, nova cerkev v Dravljah* (Jure Mikuž), *Mušičeve Žale* (Jure Mikuž), *Kolašin in Lovčen* (Fedja Košir), *Park spomina Teharje* (Edvard Kovač), *Univerzitetno središče v Skopju* (Georgi Konstanti-novski).

Primio je brojne nagrade i priznanja, među ostalom Zlatnu pticu, nagradu Prešernove zaklade, republičku nagradu Borbe, Plečnikovu nagradu, Valvasorevu nagradu, nagradu *4. jul*, Platinastu olovku Zbornice za arhitekturu i prostor Slovenije te Prešernovu nagradu.

Član je Slovenske akademije znanosti i umjetnosti (također njezin nekadašnji potpredsjednik i predsjednik), Europske akademije nauka i umjetnosti, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2012. godine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti.

Salko Nazečić

(1904–1970)

SALKO NAZEČIĆ rođen je 1904. godine u Mostaru, gdje je završio osnovnu školu i šest razreda gimnazije, dok je dva posljednja razreda gimnazije položio privatno u Beogradu, a maturu u Vele-su. U vremenu od 1924. do 1928. studirao je na Filozofskom fakultetu u Beogradu grupu nauka: jugoslovenska književnost i uporedna književnost, s teorijom književnosti. Diplomirao je 1928. godine. Četiri godine kasnije, 1932, položio je profesorski ispit. Doktorirao je na istom fakultetu 1956. godine.

Od 1929. do rata radio je kao srednjoškolski nastavnik u Mostaru, Trebinju i Dubrovniku. Kada je počeo rat, ilegalno je radio za narodnooslobodilački pokret, zbog koga je, početkom 1942, zarobljen i bio u italijanskom zatvoru. Po izlasku iz zatvora otpušten je iz službe. Poslije kapitulacije Italije, u septembru iste godine, odlazi na oslobođenu teritoriju u Hercegovini, gdje je u svojstvu povjerenika za prosvjetu Oblasnog narodnog odbora organizovao prosvjetnu djelatnost. Od 1946. godine služio je kao pomoćnik ministra prosvjete u Vladi Bosne i Hercegovine, upravnik Narodnog pozorišta u Sarajevu, profesor Više pedagoške škole u Sarajevu i od 1950. godine kao profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Glavno područje njegovog književnog i naučnog rada bile su historija jugoslovenskih književnosti i književna kritika. U ovim oblastima njegov interes je bio usmjeren naročito u tri pravca: 1) dubrovačka i dalmatinska književnost u razdoblju od XV. do XVII. vijeka; 2) narodna književnost; 3) jugoslovenske književnosti XIX. i XX. stoljeća.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka izabran je 1961. godine. Bio je potpredsjednik Naučnog društva Bosne i Hercegovine od 1963. do 1966. godine. Od osnivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1966. godine, nastavlja biti njen redovni član.

Premинуo je u Sarajevu 1970. godine.

Juraj Neidhardt

(1901–1979)

JURAJ NEIDHARDT rođen je 1901. godine u Zagrebu, gdje je stekao osnovno i srednjoškolsko obrazovanje. Diplomirao je na Meisterschule für Architektur u Beču 1924. godine. Stečena diploma mu je nostrificirana u Beogradu 1938, kada je položio i ispit ovlaštenog inženjera arhitekture. Nakon diplomiranja u Beču duže vremena je djelovao kao saradnik istaknutih pionira moderne arhitekture u Parizu. Jedno vrijeme je radio u projektnim biroima kod poznatih arhitekata u Parizu, Beču i Zagrebu.

Svoje djelovanje u Bosni počeo je 1937. zapošljavanjem u Željezari Zenica, zatim u *Jugoslovenskom čeliku* u Sarajevu, a nakon Drugog svjetskog rata u Ministarstvu građevina u Sarajevu i kasnije u Urbanističkom zavodu Bosne i Hercegovine, da bi 1953. godine bio izabran za vanrednog, a kasnije i za redovnog profesora na Tehničkom, odnosno Arhitektonsko-urbanističkom fakultetu u Sarajevu.

Za vrijeme saradnje kod profesora Behrensa radio je na projektima sinagoge u Zlinu (ČSSR), trgovačke kuće na Aleksanderplatzu u Berlinu, seoskog naselja u Woenlauke i dr. Kod Corbusiera je saradivao na urbanističkim projektima Stockholma, Alžira, Nemoursa – na izradi poznate Corbusierove studije *La ville radieuse* i dr. U drugim inostranim preduzećima radio je na projektima dviju bolnica za Zürich i Lille.

U Bosni i Hercegovini je sa saradnicima projektovao i realizirao 12 većih i manjih stambenih blokova i zgrada, veliki hotel u Zenici, četiri veće školske zgrade, a posebno se ističu: zgrada Filozofskog fakulteta u Sarajevu, nekoliko zdravstvenih i rekreacionih objekata na Boračkom jezeru i u Travniku, soliter republičkih organa uprave na Marindvoru u Sarajevu i zgrada Skupštine Bosne i Hercegovine na istoj lokaciji. U oblasti urbanizma izradio je urbanističke planove za Novi Sad i Zenicu, te 12 direktivnih urbanističkih planova za neka veća i srednja naselja u Bosni i Hercegovini.

Sudjelujući sa saradnicima na javnim arhitektonskim konkursima uspješno se plasirao i dobio razne nagrade i otkupe na 12 značajnih konkursa, među kojima se ističu: Prva nagrada za zgradu Skupštine Bosne i Hercegovine, Druga nagrada za zgradu Ljudske skupštine u Ljubljani, Prva nagrada za zgradu Pozorišta u Zenici i Prva nagrada za Islamski centar u Zagrebu.

U oblasti prostornog i plošnog dizajna vrijedni su pažnje unutrašnji uređaji tri objekta koje je i građevinski projektovao, dekoracije za oko 30 velikih javnih manifestacija u Sarajevu, Zenici i drugim mjestima, te oko 15 propagandnih plakata. Učestvovao je na sedam javnih izložbi u Parizu,

Beogradu, Zagrebu, Ljubljani i Novom Sadu. Publicirao je oko 150 radova, među kojima se ističu naučne studije: *Sarajevo i njegovi trabanti*, *Arhitektura Bosne i put u savremeno* i *Turistička BH magistrala*. Rezultate svojih istraživanja i folklorne historijske arhitekture u Bosni i Hercegovini objavio je u knjizi *Arhitektura Bosne i put u savremeno*, u saradnji s Dušanom Grabrijanom 1957. godine u Sarajevu.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka izabran je 1978. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1979. godine.

Aleksandar Nikulin

(1926–2005)

ALEKSANDAR NIKULIN rođen je 1926. godine u Sarajevu. Osnovnu školu završio je u Čapljini. Gimnaziju je pohađao u Mostaru, Travniku i Sarajevu, gdje je i završio srednje obrazovanje. Studij medicine započeo je nakon demobilizacije iz JNA godine 1946. u Beogradu, a nastavio na Medicinskom fakultetu u Sarajevu, gdje je diplomirao i promovisan u prvoj grupi ljekara ovog fakulteta 1953. godine.

Nakon završetka studija posvetio se odmah svojoj struci – patološkoj anatomiji. Svoju akademsku karijeru počeo je kao asistent na Medicinskom fakultetu u Sarajevu 1953. Specijalista iz patološke anatomije postao je 1957, zatim je biran za docenta, vanrednog i redovnog profesora. Duži niz godina je bio šef Katedre za patologiju Medicinskog fakulteta i direktor Instituta za patologiju Univerzitetsko-medicinskog centra u Sarajevu. Doktorat nauka stekao je odbranom disertacije *O nekim morfološkim promjenama kod akutnog djelovanja histamina* na Medicinskom fakultetu u Sarajevu 1965. godine.

Publikovao je, sam ili kao saradnik u timskim radovima, preko stotinu radova u domaćim i inostranim časopisima. U jednoj grupi obrađena su brojna područja značajna za kliničku i morfološku patologiju. U drugoj grupi radova se različitim metodama eksperimentalne patologije obrađuju pojedini aktuelni i neriješeni fundamentalni problemi, kao naprimjer promjene na plućnim arterijama nakon hroničnog djelovanja histamina, efekti pojedinih formi deficitarne ishrane na jezgrama parenhiranih organa, posljedice ozračenja radioaktivnim Co60 na bronhijalnom epitelu, itd. Značajna je grupa radova u kojima se s morfološke strane obrađuje uloga pojedinih hemijskih medijatora upale u raznim modelima upalnog procesa. Patološke promjene respiratornog stabla, proučene morfološkim i ekfolijativno-citološkim metodama, obrađene su u sljedećoj grupi radova, a posljednja grupa posvećena je eksperimentalnim i morfološkim studijama šoka, kako kod pokusnih životinja, tako i kod ljudi umrlih u šoku. Značajni su mu radovi o elektronsko-mikroskopskim opservacijama endotela krvnih sudova, alveolarnih pneumocita, ponašanja trombocita, itd. U više radova iz ove grupe detaljno su obrađeni morfološki ekvivalenti šoka kod ljudi.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1975, a za redovnog 1984. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2005. godine.

Grga Novak

(1888–1978)

GRGA NOVAK rođen je 1888. godine na Hvaru. Gimnaziju je završio na Hvaru i Travniku, a studije historije i arheologije u Zagrebu, Pragu i Beču. Poslije višegodišnjeg rada u Gimnaziji i Arheološkom muzeju u Splitu (kada je odbranio i doktorsku disertaciju) odlazi na Filozofski fakultet u Skoplje, a potom je 1924. godine izabran za redovnog profesora Historije starog vijeka na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

U početku se pretežno bavio naučnim istraživanjem oblasti novije historije. Kasnije je proširio svoje interesovanje i na neke druge epohe. Istovremeno, on je vršio značajna istraživanja iz oblasti prahistorijske arheologije, da bi poslije oslobođenja svoju glavnu aktivnost usmjerio na ta istraživanja.

On je dugi niz godina sakupljao historijsku građu u arhivima Bosne i Hercegovine kao i arhivima susjednih zemalja zbog čega njegovi historijski radovi nose pečat dokumentarnosti i uvjerljivosti. Najveći dio tih radova posvećen je Hvaru i Dalmaciji i jadranskoj oblasti u cjelini. Napisao je neka vrijedna sintetska djela o tim područjima. Obradio je gotovo kompletnu prošlost jadranskih regija, sa svih aspekata, a u njegovim djelima se reljefno ogledaju i događaji na širem području južne Evrope.

U oblasti prahistorijske arheologije gotovo isključivo je radio na Jadranu, posebno na njegovim ostrvima. Dugogodišnja istraživanja pećinskih nalazišta na Hvaru rezultirala su monumentalnim djelom Prethistorijski Hvar, Grapčeva Špilja (Zagreb 1955), a zatim i nizom radova o neolitskim nalazima u Pokriveniku i Markovoj špilji, koje je pretežno objavio u ediciji *Arheološki radovi i rasprave* (čiji je pokretač i urednik). Pored toga, on je vršio iskopavanja i pisao o rezultatima istraživanja na Korčuli, Lastovu i drugim ostrvima.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Srpske akademije nauka i umjetnosti, Makedonske akademije nauka i umjetnosti, Austrijske akademije nauka i Rumunjske akademije nauka. Bio je predsjednik Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti od 1958. do 1978. godine.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 1978. godine.

Božidar Oklješa

(1903–1983)

BOŽIDAR OKLJEŠA rođen je 1903. godine u Zlataru, Varaždin. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Varaždinu. Godine 1922. upisao je Veterinarski fakultet u Zagrebu i 1927. godine diplomirao. Za asistenta na Zavodu za zarazne bolesti Veterinarskog fakulteta u Zagrebu izabran je 1928. godine. Doktorsku disertaciju odbranio je 1930. godine.

Godine 1932. prelazi na Bujatričku kliniku Veterinarskog fakulteta u Zagrebu gdje se bavio veterinarskim porodiljstvom, te je 1934. izabran za docenta na predmetu Porodiljstvo domaćih životinja, a 1935. godine izabran je za voditelja novoformirane Klinike za porodiljstvo. Posebno se bavio suzbijanjem steriliteta domaćih životinja, porodiljstvom i bolestima vimena. Za vanrednog profesora izabran je 1939, a za redovnog 1945. godine. Tokom 1938. godine boravio je na Visokoj veterinarskoj školi u Münchenu, Leipzigu, Berlinu i Beču, gdje se upoznao s problematikom naučnog rada i nastave. Bio je dekan Veterinarskog fakulteta od 1946. do 1947. godine. Od 1936. do 1940, te od 1945 do 1976. godine bio je vrlo aktivan član uređivačkog odbora časopisa Veterinarskog fakulteta *Veterinarski arhiv*.

Osnivač je prvog Centra za umjetno osjemenjivanje na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu, a zatim i Centra za umjetno osjemenjivanje u Križevcima. Vodio je Odsjek za uzgojne bolesti, sterilitet i umjetno osjemenjivanje na Veterinarskom eksperimentalnom zavodu u Zagrebu (kasnije Savezni veterinarski institut) od 1946. do 1951. godine.

Svojom aktivnošću u cijeloj Jugoslaviji mobilizirao je stručnjake na suzbijanju, terapiji i profilaksi neplodnosti, suzbijanju spolnih zaraza i oboljenja mliječne žlijezde kod domaćih životinja, posebno goveda.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1981. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 1983. godine.

Mladen Oljača

(1926–1994)

MLADEN OLJAČA rođen je 1926. godine u selu Devetaci, Bosanski Novi. Gimnaziju je pohađao u Prijedoru, a Filozofski fakultet u Beogradu. Bavio se književnim radom od 1947. godine, predstavljajući se od samih početaka kao vrсни pripovjedač, čija će osnovna inspiracija u književnosti biti narodnooslobodilački rat. Uporedo s književnim radom bio je i urednik revija, časopisa i listova: *Omladina*, *Mladost*, *Borba*, *Književne novine*, Publicističkog zavoda u Beogradu i dr. Objavio je sljedeća djela: *Šapat borova* (zbirka pripovijedaka), romane *Tri života*, *Posle ponoći*, *Molitva za moju braću*, *Razvalina*, *Nađa* i *Kozara*, zbirku reportaža *Priča narodnih heroja* i druga.

Njegovi romani i pripovijetke objavljeni su na mnogim jezicima: slovenskom, makedonskom, mađarskom, albanskom, njemačkom, italijanskom, bugarskom, francuskom, ukrajinskom, rumunskom, gruzijskom, švedskom, engleskom, španskom, ruskom, poljskom, češkom, bjeloruskom, litvanskom, estonskom, perzijskom, hindu jeziku i drugim. Njegova pripovijetka *Sin* ušla je u antologije ratnih pripovijedaka objavljenih u Skoplju, Sarajevu, Berlinu, Sofiji, Pragu, Teheranu, Bratislavi, New Delhiju, Budimpešti i u još nekim gradovima.

Roman *Molitva za moju braću*, za koji je dobio nagradu Udruženja književnika Srbije, objavljen je u Sarajevu, Ljubljani, Skoplju, Prištini, Varšavi, Münchenu, Milanu, Parizu, Bukureštu, Štokholmu i Njujorku. Roman *Kozara*, za koji je Oljača dobio nagradu Saveza boraca Jugoslavije za najbolji roman na temu narodnooslobodilačke borbe, objavljen je u Beogradu, Sarajevu, Trstu, Varšavi, Pragu i Moskvi.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i umjetnost izabran je 1978, a za redovnog 1987. godine.

Premинуo je u Beogradu 1994. godine.

Ljerka Ostojić

LJERKA OSTOJIĆ rođena je 1956. godine u Mostaru, gdje je završila osnovnu školu i gimnaziju. Medicinski fakultet završila je u Sarajevu 1980. godine, gdje je 1983. položila i stručni ispit. Postdiplomski studij prirodnih znanosti smjer biomedicina Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu pohađala je od 1981. do 1983. godine. Magistarski rad odbranila je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1984. godine. Doktorsku dizertaciju odbranila je 1989. godine u Banjoj Luci.

Od 1980. do 1981. radila je kao asistentica na Institutu za anatomiju Medicinskog fakulteta u Sarajevu; od 1981. do 1989. bila je asistentica u Zavodu za anatomiju Medicinskog fakulteta u Banjoj Luci; od 1989. do 1991. docentica je u Zavodu za anatomiju Medicinskog fakulteta u Banjoj Luci; od 1997. do 2004. izvanredna je profesorica na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Od 2004. godine redovita je profesorica na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru; od 2009. voditeljica doktorskog studija Biomedicina i zdravstvo na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru; od 2009. voditeljica kolegija u postdiplomskom studiju na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Splitu; od 2012. redovita profesorica na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Uveliko je doprinijela oblasti anatomije integriranjem najnovijih spoznaja iz te oblasti u nastavu i znanstveni rad. Njeni radovi i spoznaje iz područja fizikalne medicine i rehabilitacije našli su praktičnu primjenu u svakodnevnoj kliničkoj praksi. Objavila je brojne knjige, udžbenike, poglavlja u knjigama i članke u časopisima i zbornicima, a najistaknutije djelo je *Anatomija čovjeka* koje je doživjelo tri izdanja.

Funkcije koje je obavljala: pročelnica Katedre za anatomiju i prodekanica za financije Medicinskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci (1989–1991); pročelnica Katedre za anatomiju na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru (1997–); prodekanica za nastavu na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru (2000–2007); pročelnica Katedre za Funkcionalnu anatomiju Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Splitu (2000–); dekanica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru (2007–2013); rektorica Sveučilišta u Mostaru (2013–2017); predsjednica Matice hrvatske Mostar (2014–); zamjenica predsjednika Savjeta za nauku FMON (2016–); članica izdavačkog savjeta časopisa *Acta Medica Academica*; predsjednica Vijeća za znanost MVP BiH (2020–). Odgovorna je urednica časopisa za kulturu, znanost i društvena pitanja *Motrišta*.

Dobitnica je mnogih nagrada i priznanja.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabrana je 2012, a za redovnu 2018. godine.

Ladislav Ožegović

(1921–2011)

LADISLAV OŽEGOVIĆ rođen je 1921. godine u Splitu. Osnovno i srednje obrazovanje stekao je u Splitu, a klasičnu gimnaziju završio je 1939. godine. Na Veterinarski fakultet u Zagrebu upisao se 1939, ali je studiranje, uslijed rata, prekinuo od aprila 1941. do oktobra 1946. Nastavio je školovanje na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu i diplomirao u oktobru 1946. godine.

Bio je demonstrator na Internoj klinici Veterinarskog fakulteta u Zagrebu u periodu 1942–1946. godina. Istraživao je s dr. A. Sutlićem leptospirozu konja. Godine 1947. izabran je za asistenta na Medicinskoj klinici Veterinarskog fakulteta u Zagrebu. Doktorirao je 1948. na temu *Supraklavikularna i ezofagička auskultacija srca u konja i mesojeda*. Te godine proveo je tri mjeseca kod dr. Beate Brausil na upoznavanju kliničke hematologije. Godine 1950. izabran je za docenta na predmetu Unutrašnje bolesti kopitara i mesojeda na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu te proveo jednu godinu u biohemijskom laboratoriju kod dr. I. Ružića u Zagrebu (Merkurov sanatorium) na upoznavanju biohemijskih metoda važnih u dijagnostici internih oboljenja.

U periodu 1950–1952. preveo je dva udžbenika: Silbersilpe E. i Berge R.: *Specijalna kirurgija za veterinare i studente* (uz saradnju dr. J. Marolta) i Wirth-Diernhofer: *Unutarnje bolesti domaćih životinja, sa originalnim dodacima: Diferencijalna dijagnostika količnih oboljenja u konja; Opće napomene u vezi sa oboljenjima jetre; Klasifikacija bubrežnih oboljenja životinja; Upotreba antibiotika i Dermatofiti i dermatofitije životinja*.

U Sarajevu je 1952. osnovao Medicinsku kliniku Veterinarskog fakulteta, koju je vodio do 1958. Uveo je u rad bolničare, laborante i organizirao nastavni i naučno istraživački rad asistenata i suradnika.

Godine 1954. počeo je rad u Zavodu za dermatovenerologiju *Dr. S. Milošević* kao mikolog (šef mikološkog laboratorija, do 1978). Kao stipendista SZO proveo je šest mjeseci kao vodeći mikolog Evrope, na upoznavanju moderne mikologije (Austwick, Gentles i Ainsworth – Velika Britanija, Vanbreuseghem – Belgija, Devries – Nizozemska, Rivalier – Francuska).

Za vanrednog profesora na predmetu Unutrašnje bolesti kopitara, mesojeda i svinja izabran je 1959, za redovnog profesora na istom predmetu 1976. godine. U periodu 1959–1974. rukovodio je Ambulantnom službom na Fakultetu. Kao stipendista SZO proveo je 1971. tri mjeseca u SAD na upoznavanju metoda i rada kod mikotoksikoza (Boston, Massachusset School – Prof. Dr.

Newberne, Nashville Institut for biochemistry, Prof. Willson; St. Paul, Minnesota dept. plant Pathology; Prof Miroha).

Objavio je brojne radove i učestvovao na mnogim domaćim i međunarodnim konferencijama.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1978, a za redovnog 1987. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2011. godine.

Ivo Padovan

(1922–2010)

Ivo PADOVAN rođen je 1922. godine u mjestu Blato na Korčuli. Studij medicine završio je u Zagrebu 1947. godine i bio je stipendista HKD Napredak. Specijalizaciju iz otorinolaringologije završio je 1950. godine, a zatim je odbranio i doktorsku disertaciju iz rinologije. Za vanrednog profesora na Medicinskom fakultetu u Zagrebu izabran je 1961. godine, a šest godina kasnije i za redovnog. Bio je šef Katedre za otorinolaringologiju od 1966. do 1988. godine, te direktor Instituta za istraživanje tumora gornjega respiratornog trakta u periodu od 1964. do 1988. godine.

Posebno se bavio karcinomom glave i vrata, plastičnom i rekonstruktivnom hirurgijom glave i vrata, rekonstrukcijom govora, primjenom radioaktivnih izotopa i aplikacijom interferona u kliničkoj praksi, te limfologijom glave i vrata. Osnovao je subdisciplinu mikrolaringoskopija. Objavljivao je stručne i naučne radove u domaćim i stranim časopisima, na engleskom i njemačkom jeziku. Bio je član brojnih asocijacija u svijetu, te rukovodilac projekta Medicinski leksikon u Leksikografskom zavodu Miroslav Krleža u Zagrebu. Bio je glavni urednik časopisa *Symposia otorhinolaryngologica iugoslavica*.

Pružao je veliku podršku Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, dajući priliku za usavršavanje naših stručnjaka, ali i da naši članovi u toku agresije na Bosnu i Hercegovinu imaju priliku u Zagrebu razgovarati sa svjetskim stručnjacima o tadašnjim dešavanjima.

Učestvovao je na mnogim domaćim i međunarodnim konferencijama.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (kasnije Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti) i njen predsjednik od 1998. do 2003. godine.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 2010. godine.

Predrag Palavestra

(1930–2014)

PREDRAG PALAVESTRA rođen je 1930. godine u Sarajevu. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Sarajevu. U Beogradu je završio Filološki fakultet na kome je doktorirao 1964. godine na temu *Književnost Mlade Bosne*.

Kao književni kritičar pisao je za list *Politika*, bio je urednik *Mlade kulture* i *Književnih novina* i časopisa *Savremenik*. Bio je član Saveza književnika Jugoslavije od 1954. godine. Radio je kao naučni savjetnik i direktor Instituta za književnost i umjetnost u Beogradu, gdje je pokazao izuzetnu sposobnost organizacije naučnog rada. Pokrenuo je i vodio niz značajnih naučnih projekata oko kojih je okupio brojne naučne radnike iz cijele Jugoslavije. Među tim projektima posebno je značajan bio rad na historiji srpske književne kritike.

Kao gost održao je brojna predavanja na univerzitetima u Novom Sadu, Zagrebu, Kopenhagenu, Londonu, Oslu, te u SAD-u i Kanadi.

Jedan je od najznačajnijih historičara jugoslovenske književnosti, koji je u svojim brojnim i u naučnoj javnosti dobro poznatim i visoko cijenjenim studijama veliku pažnju posvećivao književnosti koja je stvarana u Bosni i Hercegovini. S izuzetnom naučnom erudicijom, sasvim modernom književnoteorijskom vizurom i prefinjenim kritičkim senzibilitetom osvjetljavao je mnoga djela, pisce i probleme bosanskohercegovačke književnosti, stavljaajući ih uvijek u kontekst jugoslovenske i evropske književnosti.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1990. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Preminuo je u Beogradu 2014. godine.

Isidor Papo

(1913–1996)

ISIDOR PAPO rođen je 1913. godine u Ljubuškom. Maturirao je 1932. godine u Mostaru, a diplomirao na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1937. godine. Po odsluženju vojske 1939. godine radio je u Sarajevu na hirurškom i ginekološkom odjeljenju. Kada je izbio rat 1941. godine, odlazi u NOB i radi kao ratni hirurg u raznim hirurškim ustanovama, a 1944. godine upućen je u savezničke hirurške centre na usavršavanje.

Od 1946. do 1948. godine usavršavao se u hirurgiji na hirurškim univerzitetskim centrima u SSSR-u. Kod profesora Judina naučio je njegovu tehniku rekonstrukcije jednjaka i počeo je primjenjivati ali i usavršavati, pa se ta operacija u hirurškim tehnikama naziva *operacijom po Judinu i Papi*. Do tada ove bolesnike u Jugoslaviji niko nije operisao, a kako ih je bilo mnogo, Papo je ubrzo uradio preko 350 operacija ovih bolesnika, po čemu je stekao i međunarodno priznanje. Godine 1950. bio je na višemjesečnom usavršavanju kardiovaskularne hirurgije u hirurškim centrima SAD-a. Bio je na klinikama u Philadelphiji, Mayo klinici, Mt Sinay Hospital i drugim. Po povratku naročito se posvetio radu na hirurgiji pluća, jednjaka i srca na osnovu stečenih iskustava u SAD-u, a počinje raditi i operacije na srcu, te već 1965. godine ugrađuje prvu umjetnu valvulu. Uradio je blizu 4.000 operacija na otvorenom srcu.

Godine 1953. izabran je za vanrednog a 1956. godine za redovnog profesora hirurgije. Bio je general-pukovnik i glavni hirurg Jugoslovenske narodne armije i načelnik Klinike za hirurške bolesti Vojno-medicinske akademije u Beogradu (VMA).

Aktivno je učestvovao u radu naučnih i stručnih skupova u zemlji i inostranstvu i objavio oko 200 naučnih i stručnih radova, od kojih treba izdvojiti radove o hirurgiji jednjaka, o urođenim srčanim manama i stečenim srčanim manama.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti i Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, te član mnogih domaćih i inostranih hirurških društava.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1996. godine.

Adila Pašalić Kreso

ADILA PAŠALIĆ KRESO rođena je 1944. godine u Sarajevu, gdje je završila osnovnu školu i Klasičnu gimnaziju. Diplomirala je pedagogiju i francuski jezik 1967. godine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Zvanje magistra stekla je na Univerzitetu u Beogradu 1977. godine, a doktorat na Univerzitetu u Sarajevu 1983. godine. Govori francuski i engleski jezik i ima bazično znanje iz ruskog i perzijskog jezika.

Usavršavala se godinu dana u OECD-u u Parizu (1979) u Centru za istraživanje u obrazovanju; na Universität Mannheim (mjesec dana) 1986; na University of Pittsburgh, School of Education (dva jednomjesečna boravka, 1999. i 2001); te na Fulbright stipendiji za univerzitetske profesore (2000–2001) u SAD-u na University of Dayton, Kent State University i West Florida University, Pensacola.

Prvo radno iskustvo sticala je na Radničkom univerzitetu *Đuro Đaković* u Sarajevu kao saradnica u istraživanju u Centru za obrazovanje odraslih. Za asistenticu na predmetima: Opća pedagogija i Metodika birana je u aprilu 1970. godine na Fakultetu političkih nauka UNSA, gdje se usavršavala i bila birana za docenticu 1983. godine, a za vanrednu profesoricu 1988. godine. Od juna 1989. godine do juna 1996. godine boravi sa mužem, predstavnikom Energoinvesta u Teheranu gdje na preporuku rektora Univerziteta u Sarajevu i tadašnjeg jugoslovenskog ambasadora u Iranu ostvaruje saradnju s Univerzitetom u Teheranu i povremeno predaje na postdiplomskom studiju. U jesen 1996. godine birana je u zvanju vanredne profesorice na Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta UNSA na predmete: Komparativna pedagogija, Porodična pedagogija, zatim Obrazovne politike i Interkulturalni odgoj. Penzionisana je 1. 10. 2014. godine, a potom izabrana za profesoricu emeritu u decembru 2014. godine.

Objavila je šest knjiga (dvije u ponovljenom izdanju), pet zbornika, sedam istraživačkih studija te preko 100 radova u časopisima i publikacijama. Mentorirala je sedam doktorskih disertacija.

U toku univerzitetske karijere obavljala je najrazličitije dužnosti i funkcije i u više navrata vodila važne naučno-istraživačke projekte. Bila je prodekanesa na Fakultetu političkih nauka (1981–1985); urednica časopisa *Porodica i dijete* u dva navrata, članica redakcije, potom urednica *Opredjeljenja*; voditeljica prvog Internacionalnog magistarskog u saradnji s University Joensuu iz Finske, pod naslovom Individualizacija i inkluzija u obrazovanju (2000–2004); članica i potpredsjednica ECRI (European Commission against Racism and Intolerance) Council of Europe-Strasbourg

(2002–2008); predsjednica Odsjeka za pedagogiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu (2004–2010); predsjednica Organizacionog komiteta XIII World Congress of Comparative Education Societies, održanog u Sarajevu 3–7. septembra 2007; predsjednica MESCE (Mediterranean Education Society of Comparative Education 2005–2007); potpredsjednica WCCES (World Council of Comparative Educational Societies 2007–2011).

Ostvarila je članstvo u većem broju značajnih strukovnih udruženja u Evropi i SAD-u. Članica je CIES – American Association of Comparative and International Education Societies; članica MESCE; članica ELA – European Association for Education Law and Policy; članica AFEC – Association Francophone d'Education Comparee i stalna je saradnica u internacionalnim i nevladinim organizacijama u BiH: UNDP, UNICEF, OSCE, SOROS, IBHI, Save the Children (Norway).

Gostovala je na više univerziteta u Evropi i SAD-u: University of Malta; University of Joensuu, Finska, Università da Catania, Italija, te na više univerziteta u SAD-u: University of West Florida; Gostujuća profesorica University of Michigan; Kent State University; Wayne State University, SAD.

Učestvovala je na brojnim međunarodnim konferencijama i skupovima u Bosni i Hercegovini, zatim u svim zemljama bivše SFRJ, a od stranih navodimo samo najznačajnije: Kuala Lumpur University Kebangsaan - Bangi, maj 2005; University of Manoa, Havai'i, SAD, mart 2006; Teachers College Columbia University, New York, Mart 2008; Mohammed V Rabat University, Morocco, novembar 2009; Bogasici University, Istanbul, Juni 2010; University of Amsterdam, juni 2013.

Predstavljala je ANUBiH na sastancima u Österreichische Akademie der Wissenschaften i u Académie française.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabrana je 2008, a za redovnu 2012. godine. Bila je potpredsjednica Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 2014. do 2020. godine.

Zijo Pašić

ZIJO PAŠIĆ rođen je 1936. godine u Čajniču. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Visokom, a Elektrotehnički fakultet, smjer slabe struje, u Zagrebu 1961. godine. Postdiplomski studij je pohađao na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu, a habilitacioni rad (1970. godine) i doktorsku disertaciju (1971. godine) iz oblasti sistema s promjenljivom strukturom odbranio je na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu. U nastavno zvanje predavača izabran je 1966, docenta 1971, vanrednog profesora 1977, a u zvanje redovnog profesora 1981. godine.

Značajan je njegov angažman na formiranju nastavnih planova i programa i uvođenju novih predmeta na dodiplomskom i postdiplomskom studiju na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu te na formiranju inženjerskih, istraživačkih i naučnih kadrova iz oblasti automatike i elektronike i oblasti upravljanja i zaštite elektroenergetskih sistema. U periodu od 1963. do 1992. godine, pored aktivnosti na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, bio je angažovan i u Istraživačko-razvojnog centru za automatiku – IRCA Energoinvest i Tvornici sekundarne opreme – TSO Energoinvest, na poslovima istraživača, šefa istraživačko-razvojnog odjeljenja, naučnog saradnika i savjetnika za razvoj. Ova profesionalna relacija s Energoinvestom prekinuta je agresijom na RBiH 1992. godine, kada su navedene organizacije i fizički uništene. Period agresije na RBiH proveo je u Sarajevu, gdje je od 1992. do konca 2000. godine obavljao dužnost dekana Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Elektrotehnički fakultet u Sarajevu (smješten u Lukavici) okupiran je početkom agresije na RBiH. Profesor Zijo Pašić je uspio okupiti nastavnike i studente (na novoj lokaciji), obezbijediti neophodnu opremu, održati kontinuitet i očuvati profesionalni nivo fakulteta. Za ovaj period je posebno značajno istaći da je 1994. godine, u jeku agresije na RBiH, kada je zbog nepostojanja laboratorijske opreme egzistencija fakulteta bila ugrožena, profesor Zijo Pašić uspio obezbijediti boravak trideset šest studenata Odsjeka za automatiku i elektroniku i Odsjeka za telekomunikacije i odgovarajućeg broja nastavnika i asistenata, na Tehničkom univerzitetu u Gracu (Austrija), gdje su tokom njihovih ljetnih ferija, koristeći laboratorije toga fakulteta, uspješno obavili potrebnu nastavu u ukupnom trajanju i vratili se u Sarajevo. Tokom njegovog mandata dekana obnovljeno je i redefinirano redovno dvogodišnje savjetovanje ICAT (International Symposium on Information, Communication and Automation Technologies, ranije “*Informatika Jahorina*”) i ustanovljeno (danas tradicionalno) “Međunarodno Savjetovanje o telekomunikacijama BIHTEL”. Autor je dvije knjige u izdanju “*Svjetlost*” – Sarajevo, jedne knjige u izdanju Univerziteta u Sarajevu te tri knjige za potrebe studenata Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i četiri knjige namijenjene inženjerima

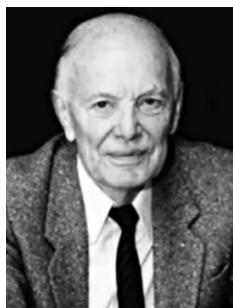
iz oblasti zaštite i upravljanja elektroenergetskih sistema (izdavač: Elektrotehnički fakultet Univerziteta u Sarajevu). Pored toga, njegove naučne i stručne publikacije obuhvataju i četrdeset tri rada objavljena na naučnim i stručnim skupovima, dvadeset dva projekta i studije i jedanaest radova objavljenih u naučnim časopisima.

Bio je organizator i član programskih odbora više međunarodnih savjetovanja organiziranih u Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Hrvatskoj, Bugarskoj i Portugalu.

Njegov naučni i stručni rad vezan je za oblasti: sinteza kompleksnih elektroničkih struktura, sistemi s promjenljivom strukturom i sistemi upravljanja i zaštite elektroenergetskih sistema. U oblasti sistema s promjenljivom strukturom, istraživanja započeta u *Institutu za automatiku i telemehaniku – tehničku kibernetiku* Akademije nauka SSSR-a u Moskvi, rezultirala su pristupom koji, u uslovima postojanja šuma, omogućuje dobijanje informacija o stanju procesa bliskih optimalnim (1971. godine). U oblasti elektroenergetskih sistema među prvima je u Evropi uveo poluvodičke sisteme upravljanja i zaštite, koji su, u daljnjem, evoluirali u statičke, digitalne i numeričke sisteme upravljanja i zaštite. Radovi u ovoj oblasti obuhvataju definicije teoretskih osnova, novih sistemotehničkih rješenja i teoretskih ograničenja. Naučnoistraživački i istraživačkorazvojni rad u IRCA (kasnije: Institut za automatiku i računarske nauke) Energoinvest, pored određenog broja aparata iz oblasti automatizacije proizvodnih procesa, rezultirao je i u preko trideset pet različitih funkcionalnosti aparata i sistema koji su predstavljali dominantni segment proizvodnog programa Tvornice sekundarne opreme, Energoinvest.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka izabran je 1995, a za redovnog 2005. godine. U okviru svoje aktivnosti u ANUBiH-u obavljao je dužnosti: generalnog sekretara ANUBiH-a (od 2008. do 2020), člana Predsjedništva ANUBiH-a, člana Izvršnog odbora ANUBiH-a, predsjednika “Komisije za naučno-tehnološke osnove rekonstrukcije i razvoja” Predsjedništva ANUBiH-a, člana Centra za sistemsku istraživanja ANUBiH-a, člana Odbora za energiju, energetiku i okoliš ANUBiH-a. Predstavljao je ANUBiH na više generalnih skupština međunarodnih organizacija čiji je ANUBiH član. Pored aktivnosti u ANUBiH-u, bio je angažovan na izradi dokumenata iz oblasti obrazovanja i nauke na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Kantona Sarajevo, te kao predsjednik Savjeta za nauku Kantona Sarajevo. Također je aktivno angažovan u radu Savjeta za standardizaciju Instituta za standardizaciju BiH-BAS-a, a predsjednik je i Tehničkog odbora Bosanskohercegovačke komisije za elektrotehniku - BAKE i član njenog Upravnog odbora.

Član je CIGRE BiH i Međunarodnog profesionalnog udruženja IEEE.

Boris Evgenevič Paton

(1918–2020)

BORIS EVGENEVIČ PATON rođen je 1918. godine u Kijevu, Ukrajina. Diplomirao je na Industrijskom institutu Nacionalnog univerziteta tehničkih nauka Ukrajine 1941. godine. Dalju djelatnost je nastavio u Institutu za zavarivanje *Eugen Oskarovič Paton* (uz Nacionalnu akademiju nauka Ukrajine), nazvanom po njegovom ocu, gdje je prošao sva zvanja, od mladog naučnog saradnika do direktora. Pod njegovim vodstvom ovaj institut je posebno unaprijedio razvoj automatizovanog EPP postupka, pronalazak i primjenu postupka zavarivanja pod elektronskim snopom (elektrošljakom) i razvoj postupka zavarivanja pod zaštitom CO₂. Sva tri postupka su dovela do korjenitih promjena u proizvodnji pojedinih vrsta metalnih proizvoda, višestruko povećavajući produktivnost rada.

Bio je svjetski poznat naučnik u oblastima zavarivanja, metalurgije i metalske tehnologije. Autor je brojnih naučnih radova, objavio je nekoliko knjiga iz oblasti zavarivanja i nosilac je brojnih patenata. Teme radova kreću se kroz široke oblasti, od razvoja potpuno novih procesa zavarivanja i prečišćavanja materijala, pa do projektovanja novih uređaja za tehniku zavarivanja i uvođenja programiranih algoritama u te uređaje.

Posebna njegova zasluga je rad na obrazovanju kadrova za zavarivanje i preradu metala. Kao direktor Instituta bio je jedan od inicijatora saradnje SSSR – Jugoslavija, a posebno uspješna bila je saradnja ovog instituta s preduzećem Energoinvest u Sarajevu.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Bio je član Ukrajinske akademije nauka i njen predsjednik od 1962. do 2020. godine, te član brojnih drugih akademija i udruženja.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Premинуo je u Kijevu 2020. godine.

Branko Pavićević

(1922–2012)

BRANKO PAVIĆEVIĆ rođen je 1922. godine u Nikšiću, gdje je stekao osnovno i srednje obrazovanje. Poslije završenih univerzitetskih studija (na Pravnom fakultetu u Beogradu, 1949), nastavio je školovanje na Institutu društvenih nauka u Beogradu i po njegovom završetku (1951) izabran za saradnika u Institutu za istoriju Srpske akademije nauka i umjetnosti. Godine 1954. odbranio je doktorsku disertaciju na Beogradskom univerzitetu (*Stvaranje crnogorske države*). Dvije godine proveo je na specijalizaciji u Moskvi kao aspirant Istorijskog fakulteta Moskovskog državnog univerziteta i to vrijeme iskoristio za rad u ruskim i sovjetskim arhivima, prikupljajući građu za historiju pojedinih balkanskih zemalja i naroda. Od 1938. učestvovao je u naprednom omladinskom pokretu. Od jula 1941. do kraja rata bio je u raznim jedinicama NOV.

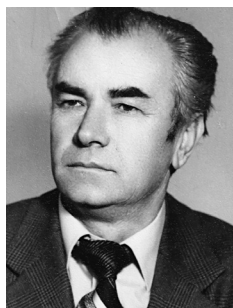
Bavio se istraživanjima crnogorske historije XVIII–XIX. vijeka, o čemu je objavio nekoliko studija, više rasprava i članaka u historijskim glasilima i publikacijama. Kao jedan od najboljih poznavalaca sovjetskih arhiva na ovim prostorima, radio je i na zbirci dokumenata o odnosu Rusije prema ustanku u Bosni i Hercegovini 1875–1878.

Bio je član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i njen prvi predsjednik od 1973. do 1981. godine.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja za društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka).

Premинуo je u Podgorici 2012. godine.

Asim Peco

(1927–2011)

ASIM PECO rođen je 1927. godine u Ortiješu pored Mostara. Osnovnu školu završio je na Buni, a srednju u Mostaru. U periodu 1945–1947. bio je učitelj u Hutovu (Čapljina), 1947–1948. bio je referent za narodno prosvjeđivanje pri SNO-u Prozor, a 1948. upisao je Višu pedagošku školu u Sarajevu koju je završio nakon dvije godine.

Dalje studije nastavio je na Filozofskom fakultetu u Beogradu, gdje je na grupi za južnoslovenske jezike i opštu lingvistiku diplomirao 1952. godine. Poslije završenih studija postavljen je za profesora pripravnika na Katedri za južnoslovenske jezike, a 1957. godine izabran je za asistenta na istoj katedri. Do 1960. godine bio je lektor našeg jezika u Strazburu, godine 1958. u Beogradu odbranio je doktorsku disertaciju pod naslovom *Govor istočne Hercegovine*, nakon čega je na spomenutoj katedri u Beogradu radio u zvanju docenta, vanrednog profesora, da bi 1970. bio izabran za redovnog profesora na predmetu Istorija srpskohrvatskog jezika sa dijalektologijom. Bio je i šef Katedre za južnoslovenske jezike na Filološkom fakultetu u Beogradu.

Njegova interesovanja i naučni rad kreću se kroz prilično širok krug lingvističkih disciplina. On nije bio samo kompletan dijalektolog i historičar jezika, nego se intenzivno i s uspjehom bavio problematikom srpskohrvatskog jezika u cjelosti, uključujući praktična jezička pitanja i pravopisnu problematiku, pitanja norme jezika, pa sve do lingvostilističke i sociolingvističke problematike.

Poseban naučni doprinos dao je proučavanju hercegovačkih govora. Bez njegovih radova o tom vitalnom dijalekatskom području ne bismo suštinski poznavali jedan dijalekatski izraz u kome je srpskohrvatski jezik nalazio nezamjenjivo oslonac. Pored toga, izučavao je i govore sjeverozapadne Bosne, identificirao je i naučno osvijetlio ikavskošćakavsku osnovu tog govora. Napisao je i brojna djela sintetičkog karaktera, te djela iz historije jezika. Proučavao je i jezik bosanskohercegovačkih pisaca (Šantić, Ćorović, Dizdarević, Kulenović) iz aspekta odnosa njihovog književnog izraza prema dijalekatskoj bazi, ali i sa stanovišta lingvističkih interpretacija.

Jedan je od pokretača projekta *Bosanskohercegovački dijalekatski kompleks - sinhronijska deskripcija i odnos prema standardnom književnom izrazu* čiji su glavni rezultati bili izrada sintetičke studije o bosanskohercegovačkim govorima i izrada bosanskohercegovačkog dijalektološkog atlasa.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Beogradu 2011. godine.

Mirko Pejanović

MIRKO PEJANOVIĆ rođen je 1946. godine u Matijevićima, opština Kladanj. Osnovnu školu završio je u Stuparima, a Učiteljsku školu u Tuzli. Redovni studij Sociologije završio je na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu s odličnim uspjehom. Na ovom fakultetu pohađao je i završio postdiplomski studij. Doktorsku disertaciju na temu *Delegatsko odlučivanje u skupštinama društveno-političkih zajednica* odbranio je na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu 1988. godine.

U višedecenijskom nastavno-naučnom radu bio je profesor na Odsjeku za politologiju Fakulteta političkih nauka i saradnik fakultetskog Instituta za društvena istraživanja. Predavao je na predmetima: Lokalna i regionalna samouprava; Evropske integracije; Teorijski koncepti i modeli lokalne samouprave u državama Evropske unije; Javna uprava u BiH i Participacija građana u odlučivanju o javnim poslovima u lokalnoj zajednici. Studijski je boravio u Republici Sloveniji 2000. godine i izučavao lokalnu samoupravu u Republici Sloveniji. Učestvovao je u izvođenju nastave na postdiplomskim studijama *Bosna i Hercegovina u savremenom svijetu* i *Diplomatija u savremenom svijetu*. Imao je više desetina mentorstava za magistre nauka i magistre struke. Bio je mentor za 12 doktorskih disertacija.

Od 2012. godine učestvuje u izvođenju nastave na doktorskom studiju Fakulteta političkih nauka na predmetima: Političko predstavljanje, Demokratija u lokalnim zajednicama i Evropski regionalizam.

Bio je voditelj više naučno-istraživačkih projekata. Rezultati istraživanja su štampani kao posebne studije u izdanju Fakulteta političkih nauka: *Euroregije i Bosna i Hercegovina* (2006), *Opštine/Općine u Bosni i Hercegovini: demografske, socijalne, ekonomske i političke činjenice* (2006), *Razvoj političkog pluralizma u Sloveniji i Bosni i Hercegovini* (2006). U okviru naučno-istraživačke aktivnosti bio je rukovodilac fakultetskog Centra za razvoj lokalne i regionalne samouprave od 1998. do odlaska u penziju 2014. godine.

Obavljao je i dužnost rukovodioca Odsjeka za politologiju na Fakultetu političkih nauka i dekana Fakulteta od 2007. do 2012. godine. Na temelju odluke Senata Univerziteta u Sarajevu od decembra 2014. ima zvanje profesora emeritusa.

Objavio je 17 knjiga u autorstvu i 12 knjiga u koautorstvu. Objavio je i više desetina naučnih i stručnih radova u časopisima *Pravna misao*, *Pregled*, *Istorijska traganja*, *Bosna franciscana*, *Glas antifašista*, *Ljudska prava*, *Znakovi vremena*, *Sveske* i dr.

Obavljao je dužnost prorektora i člana Upravnog odbora Univerziteta u Sarajevu. Od 2005. do 2007. godine obavljao je dužnost glavnog i odgovornog urednika univerzitetskog časopisa *Pregled*. Tokom 2013. godine predvodio je Odbor za održavanje Međunarodne naučne konferencije u ANUBiH-u na temu *Lokalni, ekonomski i infrastrukturni razvoj u zemljama jugoistočne Evrope*. Pristupno predavanje na temu *Društveno-istorijski razvoj lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini u XX stoljeću* održano je 4. 11. 2014. godine u ANUBiH-u. Od 2015. godine učestvovao je u organizaciji više naučnih konferencija i naučnih simpozija u okviru realizacije programa Odjeljenja društvenih nauka. Poseban značaj su imale međunarodne naučne konferencije povodom 20-godišnjice Dejtonskog mirovnog sporazuma i 75-godišnjice Prvog zasjedanja ZAVNOBiH-a. Predvodio je naučni tim tokom 2019. godine na izradi istraživačke studije *Sarajevo grad i regija u vremenu i prostoru do 2030. godine*.

U studentskom dobu bio je aktivista studentske organizacije i predsjednik univerzitetskog odbora Saveza studenata Univerziteta u Sarajevu. Na prvim višestranačkim izborima u Bosni i Hercegovini 1990. godine bio je kandidat stranaka ljevice za člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Od juna 1992. do septembra 1996. godine bio je član ratnog Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine. U ulozi člana Predsjedništva bio je član državne delegacije za pregovore o postizanju mirovnog rješenja u Bosni i Hercegovini na Mirovnoj Ženevskoj konferenciji od 1992. do sredine 1994. godine.

Bio je osnivač i predsjednik Srpskog građanskog vijeća od 1994. do 2010. godine. Na parlamentarnim izborima u Bosni i Hercegovini 2010. godine izabran je na listi Socijaldemokratske partije BiH za poslanika u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH za mandatni period 2010–2014. godina.

Član je Asocijacije nezavisnih intelektualaca *Krug 99* i Vijeća internacionalne lige humanista.

Dobitnik je više pohvala i nagrada Fakulteta političkih nauka i Univerziteta u Sarajevu, te Plakete za doprinos miru i humanizmu Internacionalne lige humanista. Dobitnik je Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva za 2020. godinu.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 2012, a za redovnog 2018. godine. Potpredsjednik ANUBiH-a je od 2021. godine.

Danilo Pejović

(1928–2007)

DANILO PEJOVIĆ rođen je 1928. godine u Ludbregu, Hrvatska. Učestvovao je u NOB-u od 1943. godine. Studij filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu upisao je 1948. godine, gdje je diplomirao 1953. i doktorirao 1958. godine na temu o Hartmanovoj ontologiji. Na istom fakultetu radio je kao asistent od 1955. a redovni profesor od 1971. godine na predmetima savremene filozofije. Bio je na studijskim boravcima u Njemačkoj, Francuskoj i SAD-u. Pored tekstova, prikaza, osvrta, eseja koje piše, prevodio je značajna filozofska djela s njemačkog, francuskog, italijanskog, engleskog, ruskog jezika. Bio je i autor mnogih predgovora i pogovora filozofskih djela.

Njegovo naučno djelo je obuhvatno, raznovrsno, sasvim utemeljeno u gradnji vlastitog sistema s izraženom jezičkom artikulacijom. Njegova djela potaknula su bitna pitanja filozofije savremenog doba i društva, te historije filozofije Zapada. Bavio se promišljanjem i proučavanjem svih struja savremene filozofije i svih filozofskih disciplina: fenomenologije, savremene filozofski orjentisane hermeneutike i praktične filozofije. Uveo je pojam intersubjektivne pravde i istine, kao i specifičan model hermeneutičke i moralne ontologije, koju je on razvio u formi osobenog humanizma i filozofskog stanovišta. Njegov teorijski opus doživio je veliku i pozitivnu recepciju. U duhu savremenog stvaralačkog promišljanja o filozofiji ostvario je najviša naučna dostignuća koja se mogu interpretirati kao odgovor na presudna pitanja o historiji i savremenom naučno-tehnološkom periodu.

Gostovao je na uglednim univerzitetima u Njemačkoj, Francuskoj, Velikoj Britaniji, Italiji, SAD-u, Indiji, Rumuniji, Bugarskoj. Poseban doprinos dao je kao saradnik Centra za filozofska istraživanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka).

Preminuo je u Zagrebu 2007. godine.

Veselin Perić

(1930–2009)

VESELIN PERIĆ rođen je 1930. godine u Zagoriču, Podgorica, Crna Gora. Po završetku gimnazije upisuje studij matematike na Matematičkom odjelu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji završava 1954. Iste godine se zaposlio kao asistent na Katedri za matematiku Filozofskog fakulteta u Sarajevu, koja ubrzo prerasta u Odsjek za matematiku Prirodno-matematičkog fakulteta. U Zagrebu je stekao stepene magistra (1965) i doktora (1966) matematičkih nauka.

Na Odsjeku za matematiku Prirodno-matematičkog fakulteta radio je do kraja novembra 1992. s izuzetkom šest godina koje je proveo na Mašinskom fakultetu. Kada je napustio Sarajevo, odlazi u Njemačku, a zatim u Podgoricu (1993). Na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore radio je do odlaska u penziju. Predavao je na postdiplomskim studijima u Sarajevu, Zagrebu, Banjoj Luci, te na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu.

Za njega je od posebnog značaja bio studijski boravak na Matematičkom institutu Univerziteta u Göttingenu – školi Emmy Nöther, na kojem je proveo pet semestara kao stipendista DAAD i *Aleksander von Humboldt Stiftung*. S njim na prostore Bosne i Hercegovine stiže moderna algebra, tako da se razvoj algebre kod nas s pravom može vezati za njegovo ime. Modernizaciji nastave algebre su posebno doprinijeli njegovi udžbenici *Algebra I* i *Algebra II* koji su doživjeli više izdanja. Bogatstvom izloženog materijala i konciznošću, karakterističnom za njega, nosili su pečat njegove široke matematičke kulture i dubokog poznavanja materije. Bio je mentor pri izradi dvadesetak magistarskih i šest doktorskih disertacija.

Objavio je skoro 50 naučnih i isto toliko stručnih radova u raznim uglednim domaćim i stranim časopisima, koji su veoma pozitivno prikazani u sva tri referativna žurnala: *Mathematical Reviews* (USA), *Referativnii Zhurnal Akademii Nauk* (SSSR) i *Zentralblatt für Mathematik* (Njemačka).

Njegova naučna djelatnost odvijala se u raznim oblastima algebre, kao što su: komutativna algebra, asocijativni prsteni, u koje, uslovno, spadaju i radovi koji se odnose na module nad određenim prstenima, kao i radovi o skoro prstenima. Najznačajnije rezultate je postigao u vezi sa kvazi-inverzibilnošću ideala, primarnim razlaganjima i tzv. S-komponentama ideala u komutativnoj algebri, te u vezi s komutativnošću i subdirektnim razlaganja asocijativnih prstena.

Izvjestan broj njegovih radova citiran je u radovima drugih matematičara, kao i u poznatim monografijama: R.W. Gilmer, *Multiplicative Ideal Theory* (Marcel Dekker, 1972) i M. Larsen, P. McCarthy, *Multiplicative Theory Ideals* (Academic Press, 1971).

Bio je član redakcija pet naučnih časopisa: *Radovi ANUBiH* Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka koji je preimenovan u *Radove Matematičke* (Sarajevo), *Glasnik Matematički* (Zagreb), *Punime Matematike* (Priština) i *Matematica Montisnigri* (Podgorica) i glavni urednik Jugoslovenskog stručno-metodičkog časopisa *Matematika*. Obavljao je razne funkcije na fakultetu i Univerzitetu: šef Odsjeka za matematiku, dekan Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu, predsjednik Društva MFA BiH, član Plenuma Društava MFA Jugoslavije i dr.

Dobitnik je brojnih priznanja: najveće republičke nagrade za nauku *Veselin Masleša*, Dvadesetsedmajulske nagrade BiH, Ordena zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom, brojnih povelja i plaketa.

Bio je član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1987. godine

Preminuo je u Podgorici 2009. godine.

Branislava Peruničić

BRANISLAVA PERUNIČIĆ rođena je 1936. godine u Pančevu. Elektrotehnički fakultet završila je u Beogradu 1960. Odbranila je titulu kandidata tehničkih nauka na Moskovskom Energetskom institutu 1969, a doktorsku disertaciju 1971. godine na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Izabrana je za docenticu 1966, za vanrednu profesoricu 1972. i za redovnu profesoricu Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu 1976. godine. Pored rada na Elektrotehničkom fakultetu bila je i naučna saradnica instituta IRCA te saradnica IRIS-a u Energoinvestu.

Kao dopisna članica ANUBiH-a bila je redovna profesorica Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu do 1992. godine. U tom periodu bila je predsjednica Savjeta za kompjuterizaciju Energoinvesta, članica Izdavačkog savjeta preduzeća Svjetlost i delegat Savjeta akademija SFRJ u komisiji za nauku. Školsku 1996/97. provela je kao gostujuća profesorica na University of Illinois, Urbana.

Od 1992. do 1998. živjela je u SAD-u. Bila je pozvana u svojstvu gostujuće istraživačice na A&M Univerzitetu u Texasu, gdje je otišla sa saglasnošću svog fakulteta u Sarajevu i provela ljetni semestar 1992. Pošto se nije mogla vratiti u Sarajevo zbog blokade, produžen joj je angažman i na jesenji semestar 1992. Nakon toga je bila gostujuća profesorica na University of Illinois u Urbani, a od 1993. do 1998. radila je kao redovna profesorica Univerziteta Lamar u Texasu. Vratila se u Bosnu i Hercegovinu 1998. i od tada je redovna profesorica na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu. Bila je predsjednica Upravnog odbora Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu, a u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine je obavljala i dužnost sekretarke Odjeljenja tehničkih nauka i predsjednice Odbora za izdavačku djelatnost.

Značajne naučne doprinose ima u tri oblasti: teoriji sistema sa promjenljivom strukturom, digitalnoj zaštiti, lokaciji kvara i mjerenju u elektroenergetskim sistemima i teoriji grafova.

Njen rad u oblasti sistema s promjenljivom strukturom vezan je za klizne režime. Ona je uvela pojam ekvivalentnog upravljanja, uslov invarijantnosti na smetnje i promjene parametara i klizne režime na presjeku više kliznih hiperpovršina. Njen pionirski rad koji je posvećen ovim pojmovima nosi naslov *The Invariance Conditions in Variable Structure Systems*, a objavljen je 1969. u časopisu Internacionalne federacije za automatsko upravljanje (IFAC) *Automatica*. Ovaj rad je jedan od najcitiranijih radova u ovoj oblasti. Od 1972. do danas citiran je po SCI 135 puta, a Uslov invarijantnosti nosi njeno ime.

U oblasti digitalne zaštite, lokacije kvara i mjerenja baziranog na uzorcima uvela je 1988. metod analize pomoću bilinearnih formi.

U oblasti teorije grafova definisala je prvi algoritam za postavljanje grafova u projektivnu ravan. Njen rad *An Efficient Algorithm for Embedding of Graphs in Projective Plane*, čiji je koautor Z. Durić, objavljen je u knjizi *Graph Theory with applications to Algorithms and Computer Science* u izdanju John Wiley&Sons 1984. godine.

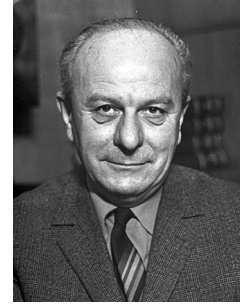
Dokaz njenog renomea u međunarodnoj naučnoj javnosti su sedam predavanja po pozivu održanih na univerzitetima u SAD-u. Ona je bila pet puta profesor po pozivu na Univerzitetima u SAD-u (Lamar University, University of Illinois in Urbana, A&M University). Članica je međunarodnog udruženja elektroinženjera IEEE gdje ima poziciju Senior member. Ova se pozicija dobija poslije detaljnog razmatranja prijedloga koje treba da napišu drugi Senior članovi.

Kao profesorica predavala je predmete iz oblasti analize signala, energetike i telekomunikacija. Bila je mentorica mnogobrojnih magistarskih i doktorskih radova.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabrana je 1987. godine, a za redovnu 2002. godine. Bila je potpredsjednica Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 2008. do 2011. godine.

Mihail D. Petruševski

(1911–1990)

MIHAIL D. PETRUŠEVSKI rođen je 1911. godine u Bitolju, Makedonija. Osnovno i srednje obrazovanje (realna gimnazija) završio je u Bitolju, Filozofski fakultet (grupa za klasičnu filologiju) na Univerzitetu u Beogradu (1931–1935). Odbranio je doktorsku tezu *Božanstva i demoni crne boje kod starih naroda* na istom fakultetu 1940. godine.

Radio je kao nastavnik gimnazije u Bitolju (1936–1939), zatim kao asistent Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Seminar za klasičnu filologiju (1939–1946), te kao vanredni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Skoplju (1946–1956), odnosno kao redovni profesor istog fakulteta (od 1957). Bio je dekan Filozofskog fakulteta u Skoplju (1946–1949) i prodekan istog fakulteta (1949–1950), te rektor Univerziteta u Skoplju (1956–1958). Uređivao je časopis *Živa antika*.

Naučne oblasti koje je izučavao pripadaju oblasti klasične filologije (grčka i latinska historijska gramatika, kritika teksta), makedonskog jezika i, posebno, mikenologije. Tri su osnovna pravca njegovog djelovanja: izučavanje velikog grčkog filozofa Aristotela, izučavanje historije grčkog jezika i prepjevavanje grčkih tekstova na makedonski jezik.

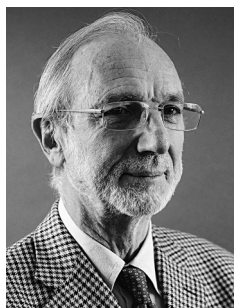
Učestvovao je na brojnim međunarodnim naučnim skupovima, te je održao predavanja u Rimu, Moskvi, Lenjingradu. Bio je član Centra za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i njegov vrlo aktivan saradnik.

Bio je član Makedonske akademije nauka i umjetnosti.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Preminuo je u Skoplju 1990. godine.

Renzo Piano

RENZO PIANO rođen je 1937. godine u Đenovi. Od 1962. do 1964. god. studirao je na Univerzitetu u Firenci, a diplomirao je 1964. godine na Milanskom politehničkom univerzitetu, gdje je od 1965. do 1968. radio i kao predavač. Odmah nakon diplomiranja počeo je istraživati nove materijale i tehnologije. Na studijskim putovanjima u Velikoj Britaniji i SAD-u, upoznao je Louisa Kahna koji ga je pozvao u svoj slavni arhitektonski ured Kahn u Philadelphiji kao pripravnika (1965–1970).

On spada u sami vrh svjetski priznatih graditelja savremenih arhitektonskih dometa. Od dana kada je, s koautorom Richardom Rogersom, predložena ideja za Nacionalni centar umjetnosti i kulture *Georges Pompidou* u Parizu 1971. godine zaslužno izabrana kao najuspjelija. Nakon izgradnje, Centar je postao jedan od simbola nove ere u razvoju arhitektonske misli. Malo je velikih imena sa svjetske graditeljske scene čije je svako novo ostvarenje novo rješenje, nova forma, novi materijal koji dominira u oblikovanju.

Od oblikovanja Centra na Beaubourguč je ideja - nakon famozne opere u Sidneju - prva koja je snažno ustalasala arhitektonsku populaciju otkrivajući arhitektonske mogućnosti visoke tehnologije; a zatim 1987. godine ideja za nogometni stadion u Bariju; godine 1988. ideja za Kansai International Airport, do sada još uvijek najveći zračni terminal na svijetu izgrađen na vještačkom ostrvu u Osaki; rekonstrukcija *Porto Antico* u Đenovi 1988. godine; ideja i izgradnja Centra kulture u Noumeu - Nova Kaledonija godine 1991; ideja za NeMo - muzej nauke i tehnologije u Amsterdamu 1992. godine; koncept iz godine 1994. za *Parco della Musica* u Rimu; ideja za Muzej *Paul Klee* u Bernu 1999. godine; do rekonstrukcije i izgradnje novog Potsdamer Platzu u Berlinu od 1992–2000. godine, itd.

Za svoja ostvarenja i ideje dobio je niz visokih međunarodnih priznanja od kojih se izdvajaju: počasni član American Institute of Architects, Legion Honneur u Francuskoj, počasni član Royal Institute of British Architects, Royal Gold Medal for Architecture Velike Britanije, Kyoto Prize Inamori Foundation u Japanu, Premio Michelangelo u Italiji, Erasmus Prize u Amsterdamu, Pritzker Prize za 1998. godinu (arhitektonski Nobel), Leone d'Oro Biennale di Venezia, i brojne druge nagrade ništa manje značajne od nabrojanih.

Proglašen je počasnim građaninom Sarajeva 2008. godine čime je odato priznanje za njegov doprinos u stvaranju Centra svjetske savremene umjetnosti *Ars Aevi*. Od 1999. godine je u ulozi Ambasadora dobre volje UNESCO-a. Projektant je budućeg sarajevskog Muzeja *Ars Aevi*.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti.

Haralampije Polenaković

(1909–1984)

HARALAMPIJE POLENAKOVIĆ rođen je 1909. godine u Gostivaru, Makedonija. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, gimnaziju i Filozofski fakultet (grupa za istoriju jugoslovenskih književnosti) u Skoplju 1934. godine. Doktorirao je 1939. godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1935. godine radio je prvo kao asistent, onda kao vanredni i potom redovni profesor Filozofskog fakulteta u Skoplju. Za vrijeme rata radio je kao asistent Filozofskog fakulteta u Beogradu. Od 1960. godine više godina vodio je Katedru za jugoslovenske književnosti na Filozofskom fakultetu u Prištini. S odabranim predavanjima, gostovao je na Filozofskim fakultetima u Beogradu, Novom Sadu, Zagrebu, Zadru, Ljubljani, Istočnom Berlinu, Lajpcigu, Haleu, Krajovi, Bukureštu.

Bavio se proučavanjima makedonske i jugoslovenskih književnosti, folklorom, balkanistikom. Posebno se isticao priložima o srednjovjekovnoj književnosti te književnosti XIX. stoljeća. Iako se bavio i uporednim studijama, najvrjednijim se smatraju njegovi naučni prilozi iz oblasti makedonske književnosti, starije i novije. Svi njegovi radovi rezultat su strpljivih istraživanja vršenih ne samo u arhivima i bibliotekama naših zemalja, već i izvan njih (Sveta Gora, Turska, Grčka, Italija, Francuska, Austrija i dr.) Uz Blažu Koneskog, bio je jedan od pokretača i urednika makedonskoga izdanja Enciklopedije Jugoslavije (I–IV, 1974).

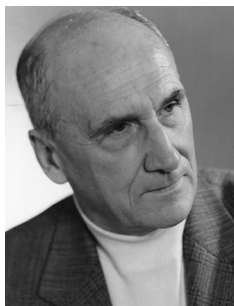
Sa referatima i diskusijama učestvovao je na svim poslijeratnim međunarodnim slavističkim kongresima: u Beogradu 1955, Moskvi 1958, Sofiji 1963, Pragu 1968, Varšavi 1973. godine.

Bio je član Makedonske akademije nauka i umjetnosti i Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Preminuo je u Skoplju 1984. godine.

Vladimir Prelog

(1906–1998)

VLADIMIR PRELOG rođen je 1906. godine u Sarajevu. Osnovnu školu završio je u Sarajevu, a pučku školu u Zagrebu 1916. godine. Realnu gimnaziju u Zagrebu pohađao je u periodu 1916–1919, zatim u Osijeku 1919–1921. i u Zagrebu 1921–1924. Studirao je na Češkoj visokoj tehničkoj školi u Pragu od 1924. do 1929; diplomski ispit položio je 1928, a doktorski ispit 1929. godine.

Radio je kao hemičar u Laboratoriju G. J. Dhza u Pragu (1929–1935); na Sveučilištu u Zagrebu: docent 1935–1940), vanredni profesor (1940–1941); Savezna visoka tehnička škola u Zurichu (1941), privatni docent (1942), titularni profesor (1945), i vanredni profesor (1947), redovni profesor (1950), direktor Laboratorija za organsku kemiju i nasljednik profesora L. Ružičke (1957–1965).

Objavio je brojne naučne radove s područja organske hemije, ponajviše hemije prirodnih spojeva i stereochemije. U svojim prvim radovima istraživao je pretežno heterocikličke spojeve. Prve značajne uspjehe postigao je istraživanjem bicikličkih sistema s N-atomom kao mostom. U Zagrebu mu je uspjela sinteza dijamantoidnog ugljikovodika adamantana, koja je postala znamenita. Logičan nastavak njegovih preparativno-sintetskih radova su istraživanja u području prirodnih spojeva sa azotom – alkaloida. Sa saradnicima je uspio razjasniti relativnu i apsolutnu konfiguraciju mnogih alkaloida, npr. kina-alkaloida. njegova istraživanja pridonijela su u znatnoj mjeri rješenju strukture strihnina, solanina, eritrina i steroid-alkaloida. Izučavao je prirodne spojeve i iz ostalih područja, kao što su aliciklički spojevi. Veliki broj radova posvetio je izučavanju ugljikovog prstena.

Bio je član mnogih akademija: Leopoldina Halle/Sale, Jugoslovenska akademija znanosti i umjetnosti, American Academy of Arts and Sciences, Boston, National Academy of Sciences of the USA, Washington, Royal Society, London, Istituto Lombardo, Milano, Accademia nazionale dei Lincei, Roma, Akademija nauk SSSR, Moskva, Academy of Pharmaceutical Sciences, Washington, Royal Irish Academy of Sciences, Dublin, Royal Danish Academy of Arts and Sciences, Kopenhagen.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada među kojima se ističe Nobelova nagrada za hemiju 1975. godine dodijeljena za njegov doprinos stereochemiji molekula i reakcija.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1972. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Zürichu 1998. godine.

Vladimir Premec

(1939–2018)

VLADIMIR PREMEC rođen je 1939. godine u selu Gola, Hrvatska. Osnovnu školu pohađao je u Goli i Virju. Maturirao je na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu 1958. godine. U periodu 1958–1968. bio je student filozofije, komparativne književnosti i teologije u Zagrebu i Beogradu. Godine 1965. bio je asistent pripravnik na Saveznom institutu društvenih nauka – Beograd, ogranak u Zagrebu. Od 1967. asistent je za historiju filozofije, antičke i srednjevjekovne, na Odsjeku za filozofiju i sociologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Doktorat nauka iz filozofije stekao je 1968. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Na istom Fakultetu 1970. postao je docent, 1975. vanredni profesor, a 1983. redovni profesor.

Bio je predsjednik Društva za filozofiju BiH od 1976. do 1978. Od 1976. do 1977. bio je predsjednik Odsjeka za filozofiju i sociologiju, a 1977–1979. prodekan Filozofskog fakulteta.

U periodu 1980–1981. bio je stipendista Zadužbine Alexander von Humboldt, posebna stipendija Fritz Thyssen-Stiftung, Savezna Republika Njemačka. Proveo je dvadeset tri mjeseca na univerzitetima Mannheim i Heidelberg. Od 1992. bio je gostujući profesor za estetiku na Akademiji scenskih umjetnosti u Sarajevu.

Bio je član mnogih društava bosansko-inozemnih prijateljstava; član Hrvatskog društva za znanost i umjetnost; član osnivač PEN Centra Bosne i Hercegovine.

Počasni doktorat filozofije Univerziteta u Ferrari, Italija, dobio je 1995. godine.

Objavio je sljedeće knjige: *Filozofijska i sociološka bibliografija SRH od 1945. do 1962.*; *Franciscus Patricius, Petrićeva kritika Aristotelesa*; *Patricijeva filozofija bitka*; *Biće beskonačnog*; *Hrestomatija etičkih tekstova Patristike-Sholastike-Renesanse*; *Pohvala filodoksije*; *O marksistima i kršćanima*; *Logos u Herakleitosa*; *Tjeskoba tolerancije*; zatim prijevode: Thomae Aquinatis, *De ente et essentia – O biću i biti* (s latinskog); Thomae Aquinatis, *De veritate, c. I – O istini, gl. 1* (s latinskog); Thomae Aquinatis, *De conceptibus universalibus – O općim pojmovima* (s latinskog); Francesco Patrizi, *La città felice – Sretan grad* (s renesansnog italijanskog); Rudolf Otto, *Das Heilige – Sveto* (s njemačkog); Herakleitos, *Odlomci* (sa starogrčkog); Jakob Böhme, *Jutarnje rumenilo na uranku* (Aurora) (s njemačkog).

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka) izabran je 1995. a za redovnog 2005. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2018. godine.

Vladimir Pšorn

(1921–1993)

VLADIMIR PŠORN rođen je 1921. godine u Zenici. Srednju školu završio je u Sarajevu, a Medicinski fakultet u Zagrebu. Specijalizaciju iz ortopedske hirurgije obavio je u Rovinju, Ljubljani i Zagrebu. Nakon specijalističkog ispita 1953. dolazi u Sarajevo, gdje postaje prvi šef ortopedskog odjeljenja na tadašnjoj Hirurškoj klinici. Kao šef odjeljenja, proširio je djelatnost ne samo na Sarajevo, nego i na cijelu Republiku i na taj način afirmisao ortopediju kao struku koja je prije u našoj zemlji bila takoreći nepoznata. Radeći na pružanju stručne pomoći pacijentima, okupio je oko sebe tim mladih stručnjaka na ortopedskom odjeljenju, a kasnije na Ortopedskoj klinici.

Za asistenta na Medicinskom fakultetu u Sarajevu biran je 1953, na mjesto docenta 1962, za vanrednog profesora 1969, a za redovnog profesora 1973. godine.

Zahvaljujući njemu i njegovim saradnicima, izgrađena je nova ortopedska klinika koja je završena 1973. godine. Boravio je na stručnom usavršavanju na ortopedskim i traumatološkim ustanovama u Engleskoj, Njemačkoj, Švedskoj, SSSR, Italiji i SAD-u. Objavio je brojne radove, od toga je 12 radova publikovano u inostranim časopisima. Objavio je dvije monografije, udžbenik iz ortopedije za studente Medicinskog fakulteta i ljekare opšte prakse. Objavljeni radovi su odraz stanja nauke kao i potreba za ortopedsko-medicinskom pomoći. Poslijeratni period je period masovnih oboljenja od koštano-zglobne tuberkuloze, osteomijelitisa i dječije paralize. Tako su prvi radovi posvećeni tim problemima.

Nakon studijskih boravaka u Velikoj Britaniji i u Norveškoj, donosi nove metode, kako dijagnostike, tako i liječenja spomenutih bolesti, kao i novonastalih akutnih problema u ortopediji i traumatologiji. Svojim radovima iz tog perioda, koji su već bili zapaženi i u zemlji, radovima o koštanoj tuberkulozi i u inostranstvu, dao je značajan doprinos nauci. Posebno je tome doprinijela teza koju je branio na Medicinskom fakultetu u Sarajevu 1969. godine pod naslovom *Artroplastične operacije kod tuberkuloznog koksitisa* u kojoj zastupa potpuno nova shvatanja liječenja koštanih tuberkuloza. U daljem periodu, posebno nakon proširenih prava zdravstvene zaštite stanovništva, masovno se javljaju kongenitalne anomalije, iščašenje kukova, kriva stopala i sl.

Među prvim u Jugoslaviji vršio je artroplastičnu operaciju kuka pomoću Smith-Petersenove kapice. Artroplastične operacije kukova i koljena bile su otežane finansijskim problemima oko nabavke skupih implantata. Boravkom u Njemačkoj, Norveškoj i Švedskoj, Pšorn je savladao najmoderniju

tehniku ovakvih operativnih zahvata, tako da se na bivšem ortopedskom odjeljenju Hirurške klinike, a kasnije i na Ortopedskoj klinici od 1972. vrši i najteža operacija na zglobovima.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1987. godine.

Preminuo je u Zagrebu 1993. godine.

Zdravko Pujić

(1932–2006)

ZDRAVKO PUJIĆ rođen je 1932. godine u Bihaću. Državnu realnu gimnaziju završio je 1950. u Banjoj Luci. Godine 1956. završava studij hemije na Univerzitetu u Sarajevu i dobiva posao u Zavodu za industrijska istraživanja Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Godine 1959. biran je za asistenta za biohemiju na Katedri za fiziologiju i u Centru za primjenu izotopa na Medicinskom fakultetu u Sarajevu. Ovo radno mjesto je uticalo na njegovo opredjeljenje za istraživačko polje primijenjene radiohemije, u fundamentalnim i aplikativnim hemijskim disciplinama.

Godine 1962. specijalizirao je postupke hromatografije na Farmaceutskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Ova specijalizacija omogućila mu je da primjenjuje hromatografske metode u nizu radova koji kasnije slijede. Godine 1963. odbranio je doktorsku disertaciju iz hemijskih nauka na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu, čija je tema bila vezana za dinamiku ugradnje radioaktivnog fosfora (P-32) u organske fosforne spojeve jetre sisara. Godine 1967. izabran je za docenta na Odsjeku za hemiju Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu, a 1974. za vanrednog profesora na predmetima Biohemija i Metodika nastave hemije. Redovni profesor na istom fakultetu postao je 1978. godine. U periodu od 1977. do 1981. bio je prorektor Univerziteta u Sarajevu.

Od 1970. do 1990. bio je gostujući profesor na Tehnološkom fakultetu u Banjoj Luci te na Farmaceutskom i Medicinskom fakultetu u Sarajevu. Bio je član Redakcije *Glasnika hemičara i tehnologa BiH* i časopisa *Pregled*, predsjednik Društva hemičara i tehnologa BiH i predsjednik Vijeća općina grada Sarajeva.

Više od stotinu njegovih naučnih publikacija se odnosi na razvoj radiohemijskih metoda i njihovu primjenu u hemijskim i srodnim naučnim oblastima, kao što su medicina, veterina i druge. Nakon završetka specijalne škole za primjenu izotopa u Institutu *Boris Kidrič* u Beogradu, radio je na osnivanju radio-hemijske laboratorije i na razvoju predmeta radio-hemije, koja se do tada nije izučavala na Univerzitetu u Sarajevu. Radio-hemijska laboratorija Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu je proučavala radionuklide u gradskoj atmosferi.

Kroz svoje stručne radove pristupa nizu aktualnih problema u oblastima hemije i hemijske tehnologije i u oblasti fiziološke hemije (transport energije kroz živi svijet). Tako u nizu radova prati problem i sudbinu rezervi kiseonika u atmosferi. Značajni su njegovi doprinosi vezani za određivanje insulina obilježenim radioaktivnim jodom, što je značajno doprinijelo tačnom određivanju

indikatora šećerne bolesti. Prijavio je nadležnom uredu patent za proizvodnju praškastog scintilatora za masovno praćenje radiacionog hazarda i za otkrivanje uranske kontaminacije.

U saradnji s M. Deželićem, Z. Kneževićem i V. Miličevićem objavio je udžbenik iz hemije koji je doživio 11 izdanja. Ovi su udžbenici služili više godina u sistemu opšteg obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Knjigu monografskog karaktera pod nazivom *Radioaktivnost u prirodi – uran i osiromašeni uran* izdaje u koautorstvu sa S. E. Zovkom.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1995, a za redovnog 2005. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2006. godine.

Ljubiša Rakić

LJUBIŠA RAKIĆ rođen je 1931. godine u Sarajevu. Osnovnu školu završio je u Sarajevu, a gimnaziju i Medicinski fakultet u Beogradu 1955. godine. Odmah po diplomiranju postavljen je za ljekara na Fiziološkom institutu, a 1957. izabran je za asistenta, te 1961. za docenta na predmetu Fiziologija na Medicinskom fakultetu u Beogradu. U toku 1964. postao je upravnik Biohemijskog instituta Medicinskog fakulteta u Beogradu. Za vanrednog profesora izabran je 1969, a za redovnog 1974. godine. Od 1969. do 1974. bio je šef Katedre biohemije i fiziologije na Medicinskom fakultetu u Beogradu, a od 1978. do 1980. godine šef Katedre biohemije. Bio je dekan Medicinskog fakulteta u Beogradu od 1980. do 1984. godine.

Šezdesetih godina osnovao je Laboratoriju za neurofiziologiju i neurohemiju u Institutu za biološka istraživanja *Siniša Stanković* Univerziteta u Beogradu i Međunarodnu laboratoriju za istraživanje mozga u Kotoru, pod pokroviteljstvom UNESCO-a i Nacionalnog instituta za zdravlje američke vlade. Usavršavao se u Institutu akademika P. K. Anohina u Moskvi (1956) i Institutu za istraživanje mozga Univerziteta Kalifornija u Los Anđelesu (1962–1963). Od kraja šezdesetih do početka osamdesetih godina bio je stalni gostujući profesor Univerziteta Kalifornija u Los Anđelesu, a tokom osamdesetih na Bejlor koledžu za medicinu u Hjustonu.

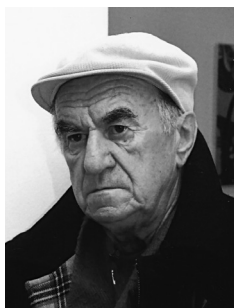
Kao predavač po pozivu, učestvovao je s referatima na više međunarodnih kongresa fiziologa, biohemičara, neurohemičara, neurologa, razvojnih neuroloških nauka. Održao je brojna predavanja na univerzitetima i naučnim institucijama u SSSR-u, SAD-u, Velikoj Britaniji, Francuskoj, Poljskoj, Mađarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, Italiji, Njemačkoj, Egiptu, Izraelu, Libiji, Albaniji, uključujući sve univerzitete na području bivše Jugoslavije.

Njegova naučna aktivnost obuhvata istraživanja iz oblasti centralnog nervnog sistema u kontekstu neurofizioloških i biohemijskih, imunoloških, te evolucionih aspekata. Ta istraživanja odnose se i na područja: regulacioni mehanizmi i inhibicija u centralnom nervnom sistemu, biohemija deprivacije spavanja, imunološka istraživanja i evolucija mozga (onto- i filogenetska istraživanja). Rezultati ovih istraživanja citirani su u brojnim domaćim i međunarodnim publikacijama – udžbenicima, monografijama i časopisima.

Član je Srpske akademije nauka i umjetnosti, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, Akademije nauka i umjetnosti Kosova, Akademije nauka SSSR-a (sada Ruska akademija nauka), Njujorške

akademije nauka, Evroazijske akademije nauka, Evropske akademije nauka i umjetnosti i Evropske akademije nauka, umjetnosti i literature.

Za vanjskog člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1984. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Affan Ramić

(1932–2015)

AFFAN RAMIĆ rođen je 1932. godine u Derventi. Osnovnu školu i nižu gimnaziju završio je u Mostaru, gdje mu je likovni odgoj predavao Karlo Afan de Rivera. Državnu školu za likovne umjetnosti upisao je 1948. godine, te je uspješno završio 1952. godine u klasi profesora Petra Šaina. Akademiju za likovne umetnosti u Beogradu pohađao je u periodu od 1953. do 1958. godine u klasama profesora Marka Čelebovnovića i profesorice Ljubice Cuce Sokić. Vratio se u Sarajevo 1959. godine. Stipendiju *Moša Pijade* za specijalističko usavršavanje u Parizu dobio je 1962. godine, a za usavršavanje u Pragu 1969. godine. Kratko vrijeme radi i kao kustos u Muzeju revolucije Bosne i Hercegovine. Radio je kao likovni i tehnički urednik nedjeljnika *Svijet*, i grafički urednik revije *Odjek*. Sedamdesetih godina obavljao je funkcije predsjednika Udruženja likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine i Saveza udruženja likovnih umetnika Jugoslavije. Također je radio i kao profesor na likovnom odsjeku Pedagoške akademije u Sarajevu. Pored slikarstva bavio se i pozorišnom scenografijom.

Studijska putovanja: Italija, Poljska, Švicarska, Egipat, Španija, Finska, Austrija i Holandija.

Studijski boravci i specijalizacija: Pariz 1963, Prag 1967/68.

Samostalne izložbe: Trideset pet samostalnih izložbi održanih, između ostalog, u Sarajevu, Zagrebu, Beogradu, Ljubljani, Novom Sadu, Krakovu, Brnu, Banjoj Luci, Kairu, Beču, Mostaru, Bihaću, Avinjonu, Amsterdamu.

Zajedničke izložbe: Prostori bivše Jugoslavije, Francuska, Poljska, Holandija, bivši SSSR, Italija, Sirija, Libija, Tunis, Bizerta, Engleska...

Nagrade i priznanja: nagrada Sekretarijata za kulturu SR Srbije 1957; Šestoaprilska nagrada Grada Sarajeva za slikarstvo 1965; Otkupna nagrada za slikarstvo na III i V Sarajevskom salonu 1970. i 1972; Nagrada za slikarstvo na II izložbi jugoslovenskog portreta u Tuzli 1971; Srebrna plaketa saveza likovnih umjetnika Jugoslavije 1973; Otkupna nagrada na III izložbi jugoslovenskog portreta u Tuzli 1975; Priznanje povodom 30 godina HDLU-a za razvoj likovne umjetnosti u BiH 1975; Povelje za doprinos u međunarodnoj prosvjetnoj i kulturnoj saradnji 1983; Godišnja nagrada ULUBiH-a 1984; Dvadesetsedmjulska nagrada Bosne i Hercegovine 1984; *Zlatno kolo* – godišnja nagrada republičke zajednice kulture BiH 1991; Zlatna plaketa humanizma Međunarodne lige humanista 1998; Nagrada *Sloboda* Međunarodnog centra za mir 2001; Zahvalnica povodom 50 godina postojanja Kamernog teatra 55 – Sarajevo 2005; Povelja osnivačima Helsinškog komiteta

u povodu 10 godina postojanja – Sarajevo 2005; Povelja Skupštine opštine Stari Grad za razvoj kulture, Sarajevo, 2009.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju umjetnosti izabran je 1995, a za redovnog 2005. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2015. godine.

Mehmed Ramović

(1924–1997)

MEHMED RAMOVIĆ rođen je 1924. godine u Foči. Osnovnu školu završio je u Hrenovici kod Prače, a klasičnu jezičku gimnaziju u Sarajevu. Poslije demobilizacije započeo je 1946/47. školske godine studije rudarstva u Moravskoj Ostravi, u tadašnjoj Čehoslovačkoj, da bi ih prekinuo izbijanjem Rezolucije Informbiroa, pa je 1948. nastavio studije u Beogradu gdje je diplomirao 1950. godine.

Kao mladi inženjer raspoređen je na rad u Saveznu geološku upravu, a već 1951. premješten je u Geološki zavod BiH, od kada i započinje njegova stručna, naučna i publicistička djelatnost. Godine 1963. prelazi na Prirodno-matematički fakultet u Sarajevu, a potom i na Rudarsko-geološki fakultet u Tuzli.

U Geološkom zavodu u Sarajevu započeo je rad kao šef Odjeljenja za obojene metale gdje je postigao veliki uspjeh na otkrivanju značajnih rudišta: olova i cinka, boksita, željeza, barita, kaolina i dr. na kojima je uspostavljena primarna proizvodnja i prerada i zaposleno više hiljada radnika.

Bio je neumoran terenski radnik. Rukovodio je od početka do kraja otvaranjem rudnika olova, cinka, srebra i kadmijuma *Sase* kod Srebrenice, rudnika olova, cinka i barita *Veovača* kod Vareša, rudnika olova kod Olova, barita kod Gornjeg Vakufa/Uskoplja, Prače, Kreševa, otvorio je kop kaolina u B. Kobašu, te istražio ležišta žive *Draževići* kod Srednjeg. Njegov značajan doprinos je i na otkrivanju boksita Vlasenica, željeza Ljubija itd.

Pokazao je izuzetan interes za utvrđivanje metalogenetskih zakonitosti razmjestaja rudnih ležišta, što je rezultiralo objavom kapitalnih radova iz ove problematike, čime su udareni temelji izradi Metalogenetske karte Bosne i Hercegovine. Ovi njegovi radovi rezultirali su publikovanjem više desetina drugih radova. Neki od njih su: *Sedimentno ležište cinka, olova i barita Borovina-Vareš*, poslije čega je otvoren rudnik *Veovača*; *Kraći pregled baritnih ležišta BiH*; *Pregled nalazišta olova i cinka BiH*; *Oblici, prostorni raspored strukture i teksture rudnih žila Srebrenica*.

Godine 1962. odbranio je doktorsku disertaciju o rudnim paragenezama Srebrenice na Tehnološkom fakultetu u Zagrebu. Ova disertacija bila je temelj za otvaranje rudnika olova i cinka *Sase*. Iza toga sve više proučava problematiku teoretske metodologije i metalogenetskih principa te, između ostalog, publikuje sljedeće radove: *Regionalna metalogenetska diferencijacija i evolucija tipova rudnih ležišta*, *Zakonomjernost raspodjele rudnih ležišta u svijetu*, *Metode izrade prognoznih i metalogenetskih karata*, *Geotermodinamski ciklus*, *Geološko vrijeme kao faktor metalogenije i Jursko krednopaleogene metalogene zone i pojasevi*.

Veoma zapažene rezultate postigao je na proučavanju meteorita bivše Jugoslavije. Više obrađenih meteorita prezentirao je u obimnom radu na engleskom jeziku *Katalog kolekcije meteorita iz Jugoslavije*. Također na engleskom jeziku objavio je poznato djelo *Osnovi metalogenije* koje je poslužilo i kao udžbenik. Njegova knjiga *Magmatizam i metalogenija BiH* dobila je 1981. nagradu *Veselin Masleša*.

Dobitnik je, pored ostalih priznanja, i Ordena zasluga za narod 1946. i Dvadesetsedmojulske nagrade BiH 1984. godine.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka izabran je 1995. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1997. godine.

Enver Redžić

(1915–2009)

ENVER REDŽIĆ rođen je 1915. godine u Starom Majdanu, Sanski Most. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Bihaću. Diplomirao je germanistiku, jugoslavensku književnost i istoriju na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1940. Bio je suplent na gimnaziji u Podgorici 1940/41. i Sarajevu 1941/42.

U NOB-u je bio u periodu 1941–1945. Bio je vijećnik ZAVNOBiH-a i AVNOJ-a, sekretar i potpredsjednik Okružnog Narodnooslobodilačkog odbora Bihać 1944/45, član Okružnog Narodnooslobodilačkog odbora Banja Luka 1946/47, sekretar Komiteta za visoke škole, fakultete i naučne ustanove pri Vladi NRBiH 1947/48, slušalac Više partijske škole *Đuro Đaković* pri CKKPJ 1948/50. godine.

Docent za predmet Osnovi društvenih nauka na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu bio je 1950–1952, direktor izdavačkog preduzeća *Svjetlost* 1952–1959, direktor Instituta za istoriju radničkog pokreta 1960–1971. Nosilac je Partizanske spomenice 1941, Ordena za hrabrost, Ordena Bratstva i jedinstva II reda, Ordena zaslugu za narod II reda, Ordena Crvene zastave i Ordena Republike sa zlatnim vijencem.

Dobio je nagradu Izdavačkog preduzeća *Svjetlost* za nauku 1983. i 1987, nagradu Izdavačkog preduzeća *Veselin Masleša* za nauku 1988, Dvadesetsedmajulsku nagradu BiH 1985, Nagradu ZAVNOBiH-a 1979, Šestoaprilsku nagradu Grada Sarajeva 2001, zatim Zlatnu plaketu AVNOJ-a sa ugraviranim imenom i prezimenom; Zlatnu značku AVNOJ-a sa ugraviranim imenom i prezimenom; Zlatnu značku SUBNOR-a BiH i Grada Sarajeva te povelje: ANUBiH za 25 godina neprekidnog rada; Opštine Bihać o proglašenju za počasnog građanina Bihaća; SUBNOR-a BiH uz 60. godišnjicu ZAVNOBiH-a.

Bibliografija radova (izbor): *Prilozi o nacionalnom pitanju* (Sarajevo 1963); *Tokovi i otpori* (Sarajevo 1970); *Austromarksizam i jugoslovensko pitanje* (Beograd 1977); *Jugoslovenska misao i socijalizam* (Sarajevo 1982); *Jugoslavenski radnički pokret i nacionalno pitanje u Bosni i Hercegovini (1918–1941)* (Sarajevo 1983); *Muslimansko autonomaštvo i 13. SS divizija – autonomija BiH i Hitlerov Treći Rajh* (Sarajevo 1987); *Istorijski pogledi na vjerske i nacionalne odnose u BiH* (Sarajevo 1993); *Bosna i Hercegovina u Drugom svjetskom ratu* (Sarajevo 1998); *Sto godina muslimanske politike* (Sarajevo 2000); *Pogledi iz antiistorije* (Sarajevo 2001).

Autor je i sljedećih djela: *Akademici i istoričari – Anto Babić* (Sarajevo 2001), Branislav Đurđev (Sarajevo 2001) i Hamdija Kapidžić, (Sarajevo 2003); *Pola stoljeća ANUBiH* (Sarajevo 2004) i *Bosnia and Herzegovina in the Second World War* (London–New York 2005).

Njegova obimna bibliografija i svojim naslovima i sadržajem ukazuje na činjenicu da se hvatao u koštac s najtežim i najbitnijim pitanjima naše novije historije i da je dao nemjerljiv doprinos njihovom naučnom objašnjenju te spasio i našu nauku i društvenu praksu od uobičajenih predrasuda i stereotipa koji su u našoj nauci dugo vladali o nekim od ovih pitanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka) izabran je 1978, a za redovnog 1984. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2009. godine.

Husref Redžić

(1919–1984)

HUSREF REDŽIĆ rođen je 1919. godine u Starom Majdanu, Sanski Most. Osnovnu školu i Realnu gimnaziju završio je u Bihaću 1937. Studirao je na Arhitektonskom odsjeku Tehničkog fakulteta u Beogradu od oktobra 1937. do marta 1941, zatim od aprila 1946. do maja 1947, kada je diplomirao. Bio je aktivan učesnik NOB-a od 1941. godine. Kao student Beogradskog univerziteta isticao se društveno-političkom aktivnošću u beogradskom *Gajretu – Osman Dikić*, udruženju bosansko-hercegovačkih studenata *Petar Kočić* i udruženju studenata arhitekture USA. Bio je potpisnik dva studentska proglašenja narodima Bosne i Hercegovine, koji su pred Drugi svjetski rat inspirisali KPJ. Od jula 1947. radio je u Zemaljskom projektantskom zavodu BiH u Sarajevu, a od septembra 1949. do oktobra 1950. bio je direktor te ustanove. U oktobru 1950. izabran je za asistenta za Istoriju arhitekture na tek otvorenom Arhitektonskom odsjeku Tehničkog fakulteta u Sarajevu. U zvanje docenta izabran je 1954, u zvanje vanrednog profesora 1960, a u zvanje redovnog profesora 1968. godine.

Bio je šef Arhitektonskog odsjeka na Tehničkom fakultetu i dekan Arhitektonsko-urbanističkog fakulteta 1968–1970, član Univerzitetskog i mnogih drugih savjeta, kao što su: Savjet Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture, Savjet Jugoslovenskog trienala u Beogradu, Savjet Umjetničke galerije u Sarajevu, Izdavački savjet *Veselina Masleše* u Sarajevu, Savjeta Orijentalnog instituta u Sarajevu i drugih. Bio je glavni urednik stručno-naučne publikacije Arhitektonsko-urbanističkog fakulteta *Radovi* te član redakcije biblioteke *Kulturno nasljeđe naroda Bosne i Hercegovine* za oblast likovnih umjetnosti.

Bio je šef je Katedre za razvoj arhitekture na Arhitektonsko-urbanističkom fakultetu od njenog osnivanja. Iako se bavio i arhitektonskim i urbanističkim projektovanjem, glavna oblast njegovog djelovanja je historija arhitekture i rad na zaštiti i revitalizaciji arhitektonskih spomenika i starih urbanih struktura. Opus njegove naučne i stručne zainteresovanosti obuhvata proučavanje arhitektonskog nasljeđa u Bosni i Hercegovini, s akcentom na istraživanje srednjovjekovnih utvrđenih gradova i islamske arhitekture u svim njenim vidovima. Karakteristični za njegov naučni interes su sljedeći radovi: *Ko je graditelj Gazi Husrevbegove džamije u Sarajevu?*; *Arhitektonska konzervacija Aladža Džamije u Foči*; *Islamska umjetnost Jugoslavije*; *Istorija arhitekture starog vijeka*; *Arapski korijeni u islamskoj umjetnosti omajadskog doba*; *Razlike između omajadske i abasidske umjetnosti*;

Srednjovjekovni utvrđeni gradovi u Bosni i Hercegovini (koautor R. Jadrić); *Regulacioni plan sarajevske čarsije* (koautori: Dž. Ćelić, J. Najdhart, R. Jadrić i A. Bejtić).

Nosilac je dva ratna i dva poslijeratna odlikovanja: Plakete grada Sarajeva, Plakete Univerziteta u Sarajevu, Plakete Arhitektonsko-urbanističkog fakulteta u Sarajevu i Jubilarne medalje zaštite spomenika kulture u Jugoslaviji.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1975, a za redovnog 1981. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1984. godine.

Sulejman Redžić

(1954–2013)

SULEJMAN REDŽIĆ rođen je 1954. godine u Jajcu. Završio je studij biologije, smjer eksperimentalni, na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1977. godine. Na istom fakultetu završio je i postdiplomski studij iz ekologije i zaštite životne sredine, magistrirao je 1982. i doktorirao 1990. godine.

Dodatno obrazovanje sticao je studijskim boravcima u više naučnoistraživačkih institucija: Odjel ekologije biljaka i geobotanike Zavoda za botaniku Prirodno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; Royal Botanic Garden, Edinburgh, V. Britanija; University Botanic Garden, Cambridge; Department of Plant Sciences of Cambridge University, Engleska; Department of Ecological Botany Uppsala University, Švedska; Botanic Garden and Department of Vegetation Ecology, La Sapienza, Università di Roma, Italija; Det Naturvidenskabelige Fakultet, Kobenhavns Universitet, Danska; Faculty of Science University of Kingston; Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü (ETAE), Izmir, Turska; Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona, Španija; Department of Pharmaceutical Sciences, University of Graz, Austrija; Fatih Üniversitesi, Istanbul, Turska; Orto Botanico dell'Università di Pisa, Italija, itd.

Bio je redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (naučna oblast ekologija i zaštita životne sredine). Izvodio je visokoškolsku nastavu na Prirodno-matematičkom, Farmaceutskom i Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, Visokoj zdravstvenoj školi u Sarajevu, Prirodno-matematičkom i Farmaceutskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, te Biotehničkom fakultetu u Bihaću. Postdiplomsku nastavu izvodio je na više fakulteta: Centar za interdisciplinarnu postdiplomsku studiju Univerziteta u Sarajevu; *State Management and Humanitarian Affairs* (Univerzitet u Sarajevu i Univerzitet *La Sapienza*, Rim); Prirodno-matematički, Farmaceutski, Mašinski, Poljoprivredni, Šumarski i Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu; Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli; Mašinski fakultet Univerziteta u Zenici; Fakultet islamskih nauka u Sarajevu.

Naučne oblasti kojima je posebno bio posvećen su: ekologija (sinekologija, singeneza, teorijska ekologija, autekologija biljaka, humana ekologija, ekološko modeliranje, molekularna ekologija); biogeografija (horologija, fitogeografija, filogeografija, endemogeneza); zaštita životne sredine (globalna ekologija, ekološko planiranje, održivi razvoj, ekološko inženjerstvo, ekološka konzervacija i restauracija, obrazovanje, informisanje, ekološka kultura).

Rukovodio je mnogim međunarodnim, regionalnim i lokalnim projektima i učestvovao s referatima na brojnim naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu. Objavio je više od 250 naučnih radova i brojne stručno-popularne članke. Njegovi naučni radovi navode se u mnogim svjetskim bazama podataka i citirani su u mnogim naučnim časopisima i knjigama domaćih i stranih autora.

Bio je dekan Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu, osnivač je Centra za ekologiju i prirodne resurse Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Laboratorije za palinologiju pri Centru za ekologiju i prirodne resurse Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu – prve u BiH.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 2008, a za redovnog 2012. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2013. godine.

Duje Rendić-Miočević

(1916–1993)

DUJE RENDIĆ-MIOČEVIĆ rođen je 1916. godine u Splitu, Hrvatska. Osnovno i srednje (klasična gimnazija) školovanje završio je u rodnom gradu, a fakultetski studij započeo na Filozofskom fakultetu u Beogradu, da bi ga nastavio na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je i diplomirao 1939. godine. Studirao je i diplomirao klasične jezike i književnosti s arheologijom i poviješću staroga vijeka i s nacionalnom poviješću. Doktorat filozofije, s temom iz antičke epigrafije i onomastike (*Ilirska onomastika na latinskim natpisima Dalmacije*), odbranio je 1948. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilista u Zagrebu. Bio je redovni profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Od 1941. je kustos, a od 1949. do 1954. direktor Arheološkog muzeja u Splitu. Od 1955. izvanredni pa redovni profesor antičke arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (na osnovi postignute habilitacije). Od 1968 do 1970. bio je dekan Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Osnovao je i više godina vodio Arheološki institut Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Bio je predsjednik Arheološkog društva Jugoslavije.

Naučne oblasti kojim se bavio: antička (provincijalna) arheologija, grčka i latinska epigrafija, te antička (posebno grčko-ilirska) numizmatika. Posebno se posvetio pitanju razvoja grčke kolonizacije na istočnom Jadranu, odnos Grka i Ilira, te Ilira u doba rimske vladavine u našim krajevima. Uz povijesna i arheološka istraživanja, posebno je radio na osvjetljavanju problema ilirske onomastike (antroponimije) i numizmatike, iz kojih područja je i najveći dio njegovih objavljenih radova.

Bio je član italijanskog Instituta za prehistoriju i protohistoriju i Austrijskog arheološkog instituta, te dopisni član njemačkog Arheološkog instituta, te brojnih domaćih stručnih udruženja i institucija. Za vrijeme boravka u Ateni i Princetonu (USA) bio je, kao gost član Francuske (arheološke) škole u Ateni, odnosno Instituta za više studije (The Institute for Advanced Study) u Princetonu, a također i stipendist-gost Rimsko-germanske Komisije Njemačkog arheološkog instituta u Frankfurtu. Bio je član i predsjednik, od njegova osnivanja, Jugoslovenskotalijanskog međuakademij-skog komiteta za proučavanje prehistorije i protohistorije Jadrana. Učestvovao je (u prvo vrijeme redovno kao delegat Akademijskog savjeta) na brojnim naučnim međunarodnim kongresima (arheologija, epigrafija, numizmatika, povijest). Bio je urednik mnogih stručnih publikacija (Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, *Opuscula archaeologica*, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu i dr.). Veća arheološka iskopavanja: Salona, Budva, Scupi, Danilo kraj Sibenika (*Municipium Ridentarum*) i dr.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, kasnije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka. Bio je član Centra za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti od njegovog osnivanja.

Preminuo je u Zagrebu 1993. godine.

Džemal Rezaković

(1920–2004)

DŽEMAL REZAKOVIĆ rođen je 1920. godine u Fojnici. Gimnaziju je završio u Sarajevu. Studij medicine započeo je 1941. u Beogradu koji je prekinuo uslijed rata. Godine 1945. nastavlja studij u Pragu i redovno polaže sve ispite do Rezolucije Informbiroa. Nakon toga, 1948. nastavlja studije u Zagrebu, gdje je 1951. i diplomirao.

Po završetku studija radi u Sarajevu. Specijalistički ispit iz interne medicine položio je 1957. godine u Zagrebu. Skoro cijeli radni vijek proveo je na Internoj klinici u Sarajevu.

Njegova univerzitetska karijera počinje na Medicinskom fakultetu u Sarajevu izborom u asistent-sko zvanje 1955. i nastavlja se izborom za docenta 1962, vanrednog profesora 1968. i redovnog profesora 1975. Za profesora emeritusa na Medicinskom fakultetu u Sarajevu izabran je 1990. Bio je dugogodišnji direktor Klinike za hematologiju i u više navrata šef Katedre za internu medicinu Medicinskog fakulteta u Sarajevu.

Punu afirmaciju kao stručnjak i naučnik doživljava u domenu hematologije. U Francuskoj, u Montpellieru na Institutu za hematologiju stiče fundamentalno obrazovanje iz hematologije kod profesora Calla. Poslije toga usavršava se u Parizu kod jednog od osnivača moderne hematologije u svijetu. Znanje iz ove oblasti proširuje na Institut za gerontologiju kod profesorice Aslan gdje se naročita pažnja posvećivala bolestima krvi kod starijih osoba. Informacije i praktične vještine dobiva i u Tel Avivu, Moskvi i Bukureštu. Kao rezultat studioznog rada u navedenim centrima objavljuje originalne postavke o anemiji kod osoba zaraženih *Ascaris lumbricoides*om i nastanku pojedinih refrakternih anemija u staračkoj dobi. Kasniji naučni i stručni opus odlikuje ga karakteristikama vrsnog kliničara. Njegova praktična zapažanja na pacijentima dovela su do korekcije ranije važećih teoretskih stavova, a u svakodnevnoj praksi koristio je savremena teoretska znanja iz hematologije.

Objavio je 93 rada i bio koautor i redaktor dvije monografije *Trombodinamoelastografija* i *Trombofilija i tromboembolijska bolest*. U svom radu bavio se, uglavnom, problematikom iz hematologije i hemostazeologije. Naročito se mogu istaknuti tri grupe radova u kojima je izučavao naučne probleme. Prvo od tih područja je izučavanje određenih kliničkih tipova anemije. Kliničkim posmatranjem i laboratorijskim istraživanjima kretanja metabolizma željeza kod osoba zaraženih *ascaris lumbricoides* ustanovio je da paraziti za svoj metabolizam koriste domaćinovo željezo i na taj način izazivaju feriprivno stanje i anemiju kod nosilaca parazita. Izučavajući metabolizam željeza kod osoba treće starosne dobi ustanovio je da se kod određenih osoba razvija feriprivna anemija

zbog nedostatka transferina kao glavnog transportera željeza na relaciji crijevna sluznica – koštana srž. Tako se razvije anemija koja je refrakтерна na terapiju. Opis oba ova tipa anemije je potpuno originalan i doprinos je medicinskoj nauci. Objavio je oko 100 radova u časopisima i kongresnim zbornicima.

Dobitnik je Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva za naučna dostignuća u izučavanju hematologije; Nagrade ZAVNOBiH-a; Medalje za hrabrost (ratno odlikovanje); Medalje zasluga za narod; Ordena rada sa zlatnim vijencem; Ordena rada sa crvenom zastavom te više plaketa, diploma i priznanja.

U prvom sazivu Savezne skupštine SFRJ 1965. biran je za saveznog poslanika Zdravstveno-socijalnog vijeća.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1978, a za redovnog 1987. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2004. godine.

Muhamed Ridžanović

(1930–1983)

MUHAMED RIDŽANOVIĆ rođen je 1930. godine u Čapljini. Osnovno obrazovanje započeo je u Mostaru, a završio u Sarajevu. Maturirao je 1948. u Drugoj muškoj gimnaziji u Sarajevu. Diplomirao je 1954. hidrotehniku na Građevinskom fakultetu u Beogradu. Od 1955. radi kao asistent na Tehničkom fakultetu u Sarajevu na predmetu Hidraulika, a 1957/58. specijalizira u hidrauličkoj laboratoriji Instituta *Jaroslav Černi* u Beogradu. Augusta 1959. odlazi na postdiplomski studij na Fakultet za mehaniku i hidrauliku Univerziteta Iowa, SAD, gdje 1960. stiče stepen magistra, a 1963. doktora tehničkih nauka.

Uporedo s gimnazijskim školovanjem i studijem građevine, učio je i bavio se muzikom. Završio je nižu i srednju muzičku školu, a zatim studirao violinu na Muzičkoj akademiji u Beogradu. U periodu od 1951. do 1954. bio je član orkestra Beogradske opere i stalni član Sarajevske filharmonije.

Po povratku iz SAD-a dolazi na Mašinski fakultet u Sarajevu, gdje u zvanju docenta od 1963, vanrednog profesora od 1967. i redovnog profesora od 1973. predaje Mehaniku fluida na odjeljenjima ovog Fakulteta u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci te na Elektrotehničkom i Građevinskom fakultetu u Sarajevu. Na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu od 1965. drži predavanja iz Mehanike neprekidnih sredina. Paralelno s nastavom na redovnom, predavao je i na postdiplomskom studiju u Sarajevu i Beogradu. Tri školske godine u svojstvu stručnjaka tehničke pomoći (1968–1971) predavao je Mehaniku fluida na Tehničkom fakultetu Univerziteta u Kartumu – Sudan.

Shvatajući značaj ogledne nastave i istraživačke infrastrukture, s velikim entuzijazmom se angažuje na projektovanju i izgradnji eksperimentalnih poligona i nabavci moderne mjerne opreme za pedagoške i istraživačke potrebe. Svoje vizije i projekte realizira uglavnom u Zavodu za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu, čiji je saradnik bio neprekidno od 1955, stvorivši tako prvu savremenu eksperimentalnu bazu iz mehanike fluida u Bosni i Hercegovini. Napisao je nekoliko uspješnih udžbenika koji svojom originalnošću, modernim pristupom, metodikom i stilom bivaju prihvaćeni i na univerzitetima van Bosne i Hercegovine. Sve ovo, kao i nesebična pomoć koju je pružao mladim univerzitetkim centrima, posebno Mašinskom i Građevinskom fakultetu u Mostaru, donijeli su mu reputaciju utemeljitelja savremene mehanike fluida kao naučne i inženjerske discipline u Bosni i Hercegovini.

Njegova istraživačka djelatnost obuhvata šire područje mehanike, posebno turbulencije i transportnih fenomena s primjenom u mašinstvu, energetici, građevini i arhitekturi. Njegov naučni i

stručni opus obuhvata oko 60 radova, najvećim dijelom realiziranih u Zavodu za hidrotehniku. Jedan broj naučnih publikacija ostat će trajno zabilježen u naučnoj literaturi, kao npr. njegov metod proračuna graničnog sloja i otpora oscilirajućih tijela u fluidu, *Drag coefficients of flat plates oscillating normally to their planes* (1962), koji je u knjizi *Kačka korablja* (Semeon et al., 1969) naveden kao *metod Riđanovića* za proračun stabilizatora brodova.

Posebno značajan uticaj je ostavio radovima posvećenim hidrodinamičkim problemima zaštite voda, s fokusom na istraživanju procesa u kraškim akumulacijama, njihove termalne stratifikacije i uticaja na kvalitet vode, njenog miješanja i zahvatanja. Značajni su mu također radovi u oblasti arhitektonske aerodinamike, posebno dinamičkog ponašanja objekata pod djelovanjem vjetra. Rad *Određivanje aerodinamičkih efekata na cilindar poligonalnog poprečnog presjeka* i drugi, bazirani na laboratorijskom istraživanju modela objekata, rezultirali su podlogama za prognozu efekata vjetra na visoke objekte izloženih ekstremnim uslovima, koje su primijenjene pri proračunu i projektovanju nekih novijih TV i PTT tornjeva u Bosni i Hercegovini.

Za svoje plodno djelovanje kao pedagog, istraživač i stručnjak dobio je više nagrada i priznanja: nagradu Jugoslovenskog društva hidrauličara (1966), *Veselin Masleša* (1974) za knjigu *Hidrodinamika* te, kao posebno priznanje za sveukupno djelovanje, Dvasesetsedmojulsku nagradu SRBiH.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1975, a za redovnog 1981. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1983. godine.

Cvjetko Rihtman

(1902–1989)

CVJETKO RIHTMAN rođen je 1902. godine u Rijeci, Hrvatska. Osnovno i srednje obrazovanje (gimnazija klasičnog smjera) stiče na Sušaku. Na Konzervatoriju u Pragu i Leipzigu studira kompoziciju, a zatim, po završetku Konzervatorija, prelazi na Visoku muzičku školu (Ecole supérieure de Musique) Schola Cantorum u Parizu, kod Vincenta d'Indya. Na toj ustanovi je diplomirao 1932. radom koji se, pored kompozicije dramske scene, sastoji od muzikološkog rada (Muzika Južnih Slavena u srednjem vijeku), u kojem je jedan dio posvećen izvjesnim oblicima narodnog muzičkog stvaralaštva.

Tokom Drugog svjetskog rata uključen je (od juna 1941) u rad ilegalne organizacije Sarajeva. Za rad u oblasti nauke i kulture odlikovan je: Ordenom rada II reda (1950, Ukazom Prezidijuma NS FNRJ), Dvadesetsedmojulskom nagradom BiH za rezultate postignute u istraživanjima bosansko-hercegovačkog folkloru, kao i za značajna muzička ostvarenja (1961) i Ordenom zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom (1970).

Bio je član Izvršnog odbora Saveza udruženja folklorista Jugoslavije, počasni predsjednik Udruženja folklorista BiH i član Međunarodnog savjeta za narodnu muziku.

Za vrijeme studija u Parizu radi četiri godine kao orguljaš protestantske crkve (Des Billettes), a zatim i kao horovođa Jugoslovenskog muzičkog društva. Po dolasku u Sarajevo, pored nastave na Mješovitoj učiteljskoj školi, vodi horove Srpskog pjevačkog društva *Sloga*, Radničkog pjevačkog društva *Proleter* i Muslimanskog pjevačkog društva *Gajret*.

Pod njegovim rukovodstvom osnivaju se nakon rata: Stručna muzička škola (uključujući i balet – 1945), Opera (1946), Institut za proučavanje folkloru (1947) i Muzička akademija (1956).

Penzionisan je 1974. u zvanju redovnog profesora Muzičke akademije u Sarajevu.

Glavno područje njegovog interesovanja i rada bila je etnomuzikologija. U radovima iz te oblasti mogu se konstatovati novine u posmatranju narodne polifone prakse, tradicionalnih tonskih odnosa, funkcije melopoetskih oblika kratkog i dugog napjeva i funkcije *radnih* pjesama.

Značajniji radovi su: *Polifoni oblici u narodnoj muzičkoj tradiciji Bosne i Hercegovine*; *Čičak Janja – narodni pjevač sa Kupresa*; *Oblici kratkog napjeva u narodnoj tradiciji Bosne i Hercegovine*; *Membranofoni muzički instrumenti u narodnoj tradiciji Bosne i Hercegovine*; *Diple u Bosni i Hercegovini – aerofoni instrumenti tipa klarinet*; *O poreklu staroslavenskoga obrednoga prtja na otoku Krku*;

Tradicionalni oblici pjevanja epskih pjesama u narodnoj tradiciji Bosne i Hercegovine; Zbornik napjeva dječjih pjesama Bosne i Hercegovine.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka izabran je 1952, a za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka (kasnije Odjeljenje za književnost i umjetnost) izabran je njenim osnivanjem 1966. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1989. godine.

Teodor Romanić

(1926–2019)

TEODOR ROMANIĆ rođen je 1926. godine u Bjelovaru, Hrvatska. Osnovnu i srednju školu završio je u Bjelovaru. Diplomirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, odsjek za dirigiranje. Nakon diplome 1952. bio je aktivan kao dirigent Orkestra Narodnog kazališta u Varaždinu.

Od septembra 1956. dirigent je Opere Narodnog pozorišta u Sarajevu. Od tog dana ostaje bez prekida u Sarajevu djelujući kao dirigent u Operi, u Filharmoniji, s Orkestrom RT Sarajevo. Nastavnik je na Muzičkoj akademiji u svim zvanjima od asistenta do redovnog profesora za predmete Dirigiranje, Orkestar, Sviranje partitura i kao šef Operskog studija. Od 1999. redovni je profesor na Muzičkoj akademiji u Istočnom Sarajevu. U okviru svoje aktivnosti bio je dekan Muzičke akademije u dva mandata, zatim direktor Opere i Filharmonije u dva navrata. Svoju aktivnost proširio je značajno na publicistiku i kompoziciju. Bio je dugogodišnji predsjednik Udruženja muzičkih umjetnika BiH te predsjednik Saveza muzičkih umjetnika Jugoslavije. Dirigirao je brojna djela – standardne operске literature raznih epoha te mnogih simfonijskih koncerata.

Gostovao je kao dirigent Opere i kao dirigent simfonijskih koncerata u mnogim zemljama Evrope, Azije i Amerike. Sve su to bili nastupi s izvanrednim orkestrima i u značajnijim operским kućama znatne muzičke tradicije. U Operskom studiju radio je s mladim solistima, budućim članovima vodećih operских kuća u Evropi i u bivšoj Jugoslaviji. Napisao je četiri do sada izdana djela: *Sviranje partitura i izrada klavirskih izvoda*, *Dirigiranje*, *Kreativnost dirigentske prakse* i *Muzika u Sarajevu*. Pored izrazito pedagoškog aspekta, sva djela sadrže opsežne studije o općoj problematici muzičke umjetnosti te su kao takva snažno zapažena na području nekadašnjeg srpsko-hrvatskog jezika.

Za svoj rad odlikovan je Ordenom rada, Ordenom zasluga za narod bivše Jugoslavije, Ordenom za zasluge u nauci i umjetnosti Republike Austrije. Nosilac je Šestoaprijske nagrade Grada Sarajeva, Dvadesetsedmojulske nagrade BiH, Plakete Univerziteta u Sarajevu i mnogih drugih javnih priznanja. Spisak objavljenih ili izvedenih kompozicija: *Ciklus od 6 pjesama za sopran i klavir*; *Ciklus od 6 pjesama za tenor i klavir*; *Trio za violinu, klarinet i klavir*; *Sonata za violu i klavir*; *Gudački kvartet*; *3 kompozicije za mješoviti hor*; *Trio za violinu, violu i čelo*; *Skice za 3 viole*; *Instrumentacija za veliki simfonijski orkestar: Bach-Busoni-Romanić, Chaconne*.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje umjetnosti izabran je 2002. a za redovnog 2008. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2019. godine.

Jakov Rukavina

(1905–1978)

JAKOV RUKAVINA rođen je 1905. godine u Trnovcu, Gospić, Hrvatska. Osnovnu školu završio je u Slunju, a klasičnu gimnaziju 1923. u Gospiću. Studirao je na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu, gdje je diplomirao 1931. godine. Doktorat nauka odbranio je 1938. na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu.

U periodu 1931–1939. radi kao sreski veterinar u Perušiću i Gospiću, zatim 1939–1943. u Šidu. Kao sreski veterinar u Šidu saradivao je s Narodnooslobodilačkim pokretom 1941–1943, kada je nakon hapšenja i otpuštanja iz službe morao napustiti Šid. Sklanja se u Zagreb, odakle je 1944. odveden u Njemačku. Poslije mjesec dana pobjegao je iz Njemačke i živio ilegalno u Zagrebu. Godine 1944. je dodijeljen Stočno-veterinarskom zavodu u Zagrebu, 1945. dekretom ZAVNOH-a postavljen je za privremenog upravnika tog Zavoda, 1946–1947. bio je šef Odsjeka za suzbijanje stočnih zaraza Veterinarske uprave SRH, 1947–1950. šef epizootiološke službe u Veterinarskoj upravi Savjeta ministarstva poljoprivrede u Beogradu. U periodu 1950–1972. bio je docent, zatim vanredni i redovni profesor parazitologije i invazivnih bolesti na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu. Uporedo je vršio i dužnost direktora Instituta za ribarstvo BiH do njegovog spajanja s Biološkim institutom BiH. Njegov dolazak u Sarajevo može se sa sigurnošću označiti kao početak istraživanja iz oblasti veterinarske parazitologije u Bosni i Hercegovini.

Bio je predsjednik Društva veterinara BiH od 1954. do 1955, član Odbora Naučnog društva parazitologa Jugoslavije, a od 1973. predsjednik Društva, nadalje član Jugoslavenskog društva ihtiologa i Jugoslavenskog društva za unapređenje stočarstva i dr. Bio je dekan i prodekan Veterinarskog fakulteta, član Upravnog odbora Fonda za unapređenje ribarstva, član Savjeta Biološkog instituta itd.

Područje njegovog naučnog rada bili su paraziti i parazitoze domaćih i nekih drugih korisnih životinja i njihovo suzbijanje. Mnogo je radio na parazitozama domaćih preživača, zatim na parazitima divljači, parazitima slatkovodnih riba i ribljug podmlatka te na parazitoozoonozama ljudi i životinja. Osim toga, bavio se i pitanjima opće parazitologije i faunistike. Među njegovim objavljenim naučnim i stručnim radovima veći broj ih se odnosi na područje zoonoza koji razjašnjavaju neke momente epizootologije, trihineloze, ehinokokoze i tenijatzu. Ova su istraživanja od posebnog značaja i interesa kako za veterinarsku, tako i humanu parazitologiju, jer su se ponudena rješenja pokazala kao najbolji put eradikacije ovih veoma važnih antropozooparazitoza.

Objavio je kao autor ili koautor ukupno 124 naučna i stručna rada, od kojih navodimo: *Slinavka i šap u Bitoljskoj oblasti; Eksperimentalna imunizacija pasa protiv ehinokoze; Stanje zdravlja ovaca na nekim poljoprivrednim dobrima; Prilog poznavanju parazitofaune srna u BiH; Primjena uljanih pripravaka u suzbijanju hipodermoze; Trihineloza divljači u nekim krajevima Jugoslavije; Parazitofauna slatkovodnih riba u BiH; Problem organizacije mjera za suzbijanje cisticerkoze goveda i tenijaze ljudi.*

Za svoj rad nagrađivan je više puta: nagradama Savjeta ministarstva poljoprivrede 1948. i 1953, Ministarstva poljoprivrede SR Makedonije 1950. za uspješno suzbijanje slinavke i šapa u toj republici, dobitnik je i Dvadesetsedmojulske nagrade BiH 1967, a III kongres veterinarara 1967. dodijelio mu je diplomu s plaketom *za posebne zasluge na unapređenju veterinarstva u našoj zemlji*, kao i još nekoliko manjih diploma. Ordenom rada II reda odlikovan je 1960. godine.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1973. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1978. godine.

Radovan Samardžić

(1922–1994)

RADOVAN SAMARDŽIĆ rođen je 1922. godine u Sarajevu, gdje je završio osnovno i srednje obrazovanje. Grupu istorije je diplomirao na beogradskom Filozofskom fakultetu 1949. godine da bi uskoro postao asistent profesora Jorja Tadića na Katedri za opštu istoriju novog vijeka, godine 1956. Odbranio je doktorsku disertaciju *Dubrovački pesnik i diplomata Jaketa Palmotić*. Vremenom postaje šef Katedre za opštu istoriju novog vijeka. Predavao je Opštu istoriju od 15. do 18. vijeka na Istorijsko-filozofskom fakultetu u Beogradu.

U toku 1957. i 1958. godine bio je na naučnoj specijalizaciji na *École Pratique des Hautes Études* kod profesora Fernana Brodela, a 1967. i 1968. godine bio je na specijalizaciji u Majncu, na Institut für europäische Geschichte. Bio je dekan Filozofskog fakulteta u Beogradu od 1975. do 1977. godine.

Glavna područja njegovog interesovanja bila su jugoslovenska i opšta istorija od 15. do kraja 18. vijeka, iako je u dosta radova prelazio tu granicu i objavljivao uspješne priloge iz historije 19. vijeka. Bio je jedan od vodećih stručnjaka za historiju Dubrovnika. Drugo značajno područje njegovog istraživanja je historija historiografije i historijske misli uopšte, a treće područje odnosi se na izučavanje veza balkanskog istoka i evropske kulture kroz više radova o putopisnoj literaturi o Balkanu i južnoslavenskim zemljama.

Bio je historičar koji je pokušao i uspio historijsku materiju približiti najširem krugu čitalaca. Najpoznatija njegova djela su *Sulejman i Rokselana*, *Mehmed Sokolović* i *Osman*. Iako su ta djela zasnovana na dugotrajnom naučnom istraživanju, i iza sebe kriju znatan materijal i podatke, po svojoj stilistici i metodi doimaju se kao književna ostvarenja. Ova djela smatraju se uspješnom simbiozom nauke i umjetnosti u historiografiji.

Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada. Za naučni i stručni rad dobio je Oktobarsku nagradu grada Beograda 1962. godine i Sedmojulsku nagradu SR Srbije 1974. godine.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1981. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1994. godine.

Dževad Sarač

(1932–2018)

DŽEVAD SARAČ rođen je 1932. godine u Mostaru, a od 1938. nastanjen je u Sarajevu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Diplomirao je na Tehničkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, građevinski odsjek, 1958. godine. Doktorsku disertaciju pod naslovom *Nosivost ankersnih fundamenata opterećenih vertikalnom silom* odbranio je 1970. na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Po završetku studija radio je u preduzeću *Elektro-centar*, Sarajevo, kao projektant, a zatim i kao direktor Projektantskog biroa. U Zavodu za geotehniku i fundiranje Građevinskog fakulteta u Sarajevu počeo je raditi 1964, a na Građevinskom fakultetu od 1966, otkada je počela njegova akademska karijera. Na Građevinskom fakultetu biran je u zvanje asistenta, docenta, vanrednog profesora i redovnog profesora (1982). Predavao je predmete Mehanika tla, Mehanika tla i stijena i Fundiranje, na dodiplomskom studiju, i predmet Specijalna poglavlja donjeg stroja saobraćajnica, na postdiplomskom studiju. Paralelno s izvođenjem nastave na Fakultetu učestvovao je u Zavodu za geotehniku na stručnim i naučnoistraživačkim projektima. Direktor Zavoda bio je u dva izborna perioda (1974–1982), a zatim i predsjednik Naučnog savjeta Zavoda. Od 1974. do 1991. na Fakultetu građevinskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, na postdiplomskom studiju, smjer geotehnika, predavao je predmete Stabilnost kosina, Deformacije kontinuuma i Sanacija klizišta. Na University Keban-saan Malaysia, Kuala Lumpur, biran je za redovnog profesora, predavao je predmete iz naučne oblasti geotehnika i bio rukovodilac Grupe za geotehniku Univerziteta (1995–1997). Kao konsultant za geotehniku u Higrainžinjeringu Energoinvesta, Sarajevo, bio je angažovan od 1987. do 1992.

Važniji uži pravci naučnih istraživanja s nekoliko ilustrativnih naslova objavljenih radova: nosivost plitkih ankersnih temelja (*Bearing Capacity of Anchor Foundations as Loaded by Vertical Force, The uplift capacity of shallow buried anchor slabs*), analize stabilnosti kosina, posebno u slučaju nelinearnog kriterija sloma (*Analiza stabilnosti za slučaj nelinearnog kriterija sloma, Shear strength of rock-fill and slope stability* s M. Popović), stabilnost i slijeganje nasipa na veoma mekom tlu (*Settlements of an embankment on organic soil* s M. Popović), ponašanje visokih objekata temeljenih na aluvijalnom tlu i na mekim stijenama (*Numerical analysis of soil-structure interaction for a special case of heterogeneity* s M. Popović), nosivost na vlačnu silu predfabrikovanih i bušenih šipova (*Pulling tests*

on precast concrete piles in silty clays s B. Lalović), nosivost ankera u ispucaljoj stijeni (*Nosivost ankera u ispucaljoj krečnjačkoj masi*).

U časopisima i konferencijskim zbornicima objavio je preko četrdeset naučnih i stručnih radova. Napisao je knjigu *Metode proračuna stabilnosti kosina u mehanici tla*. Autor ili koautor je preko 150 geotehničkih studija, ekspertiza i projekata, izrađenih pretežno za objekte u Bosni i Hercegovini, ali i na prostorima bivše Jugoslavije, Indonezije, Libije, Kipra, Pakistana i Iraka. Učestvovao je kod planiranja, projektovanja ili izgradnje velikog broja objekata, na izradi geotehničke dokumentacije, kao konsultant ili član revizionih komisija. Navodimo neke od većih objekata: autoput na koridoru Vc, most preko Jablaničkog jezera, TE Gacko, TE Medan, Indonezija, HE Grabovica, HE Salakovac, HE Mostar, PHE Čapljina, HE Orlovac, Hrvatska, brana Vrba kod Gacka, brane odlagališta rudnika željezne rude Prijedor, klizišta Vasin Han i Tičići.

Bio je član Međunarodnog i Jugoslavenkog društva za mehaniku tla i fundiranje, kao i društva za jugoistočnu Aziju. U četiri izborna perioda (1968–1981) biran je u Upravni odbor Jugoslavenkog društva, a od 1981. bio je predsjednik sekcije društva u Bosni i Hercegovini.

Dobitnik je republičke nagrade za nauku *Veselin Masleša* (1977) i većeg broja priznanja: Orden rada sa zlatnim vijencem (1976), Povelja Građevinskog fakulteta (1975) i Plaketa Univerziteta u Sarajevu (1985). Proglašen je za zaslužnog člana Saveza građevinskih inženjera i tehničara Jugoslavije (1975).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1987, a za redovnog 1995. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2018. godine.

Ešref Sarajlić

(1923–1980)

EŠREF SARAJLIĆ rođen je 1923. godine u Sarajevu. Osnovnu i srednju školu završio je u Sarajevu. Medicinski fakultet upisao je u Zagrebu 1946, a nastavlja studij na Medicinskom fakultetu u Sarajevu, gdje je diplomirao i promovisan u prvoj grupi ljekara ovog fakulteta 1953. godine.

Po završetku obaveznog kliničkog staža, započinje specijalizaciju iz pedijatrije, a potom je biran za asistenta na istom predmetu. Specijalistički ispit je položio 1958. godine. Za docenta je izabran 1963, za vanrednog profesora 1969, te za redovnog profesora Medicinskog fakulteta u Sarajevu na predmetu Pedijatrija 1975. godine.

U užoj specijalizaciji – pedijatrijskoj kardioreumatologiji – osim u bivšim jugoslovenskim institucijama, usavršavao se i u više institucija u inostranstvu: 1959. se nalazi na specijalizaciji u Karolinškoj Sjukhuset u Stokholmu, zatim 1963. u Londonu. Godine 1963. odbranio je habilitacioni rad *Carditis u primo ataku reumatske bolesti u djece*, a 1972. disertacioni rad *Promjene elektrokardiograma izazvane abnormalnim koncentracijama kalijuma i njihov klinički značaj*.

Bio je dekan Medicinskog fakulteta, predsjednik Udruženja kardiologa Jugoslavije, potpredsjednik Udruženja reumatologa Jugoslavije, član Evropskog kardiološkog društva, član Evropskog udruženja alergologa.

Publikovao je ili sam ili kao glavni autor ili koautor 83 naučna i stručna rada u domaćim i stranim časopisima. Većina ovih radova se odnosi na najvažnije probleme pedijatrijske kardioreumatologije, mada je objavio i radove iz drugih oblasti pedijatrije. Navešćemo samo neke značajnije radove: *O problemu reumatske konstitucije* (s M. Sarvan, M. Švob i N. Hadžimusić); *Penicilinska profilaksa recidiva reumatske bolesti u djece* (s N. Hadžimusić i A. Semze); *Uticao različiti koncentracija elektrolita kalijuma i kalcijuma na elektrokardiogram* (sa S. Brkić); *Elektrokardiografske promjene u toku akutne intermitentne opstrukcije respiratornih puteva astmatskog porijekla u djece* (sa Z. Popović); *Elektrolitski poremećaji u akutnom infarktu miokarda sa osvrtnom na polarizantno liječenje*; *Sociomedicinski i klinički značaj reumatske bolesti u djece u SRBiH*; *Juvenilni reumatoidni artritis*; *Primarna profilaksa reumatske groznice*; *Evolucija kriterija za dijagnozu juvenilnog reumatoidnog artritisa*.

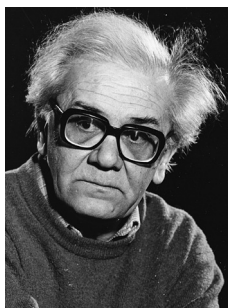
Bio je aktivni učesnik mnogih stručnih kongresa u zemlji i inostranstvu, a bio je i jugoslovenski predstavnik na Konferenciji za prevenciju i liječenje srčanih oboljenja pod pokroviteljstvom WHO

u Briselu, 1972. Bio je mentor više magistarskih i doktorskih disertacija. Nosilac je više naučnih projekata.

Za svoj rad je više puta odlikovan, a dobitnik je i Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva za 1974. godinu.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1978. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1980. godine.

Izet Sarajlić

(1930–2002)

IZET SARAJLIĆ rođen je 1930. godine u Doboju. Djetinjstvo je proveo u Trebinju i Dubrovniku. U Sarajevu, gdje doseljava 1945, završio je gimnaziju i studirao na Filozofskom fakultetu, a uporedio je radio u redakcijama raznih listova i časopisa onog vremena.

Prvu pjesmu objavio je 1947, a prvu zbirku pjesama *U susretu* 1949. Ostale njegove knjige su: *Sivi vikend*, *Minutu ćutanja*, *Posveta*, *Tranzit*, *Intermeco*, *Godine, godine*, *Ipak elegija*, *Vilsonovo šetaliste*, *Stihovi za laku noć*, *Pisma*, *Nastavak razgovora*, *Trinaesta knjižica poezije*. Više izbora njegove poezije objavljeno je u Sarajevu i Beogradu, od kojih su najpotpuniji: *Rođeni 23*, *streljani 42*, *Izabrane pesme* i *Poezija*.

Njegove pjesme prevedene su na brojne svjetske jezike. Izbori iz poezije Izeta Sarajlića objavljeni su na makedonskom, slovenskom, ruskom, turskom, engleskom, litvanskom i albanskom jeziku.

Svojom poezijom zastupljen je u brojnim antologijama u zemlji i inostranstvu (Bukurešt, Moskva, Tbilisi, Kijev, Minsk, Berlin, München, London, Pariz, Sijena, Budimpešta, Lima, Urbana (Ili-nois), Varšava, Istanbul, Atina, Prag, Bratislava, Vilnius i dr.). Njegovom pjesmom počinje i poznata antologija evropske pacifističke misli *Europa, das XX. Jahrhundert. Ein Lesebuch* (Dortmund-Moskva 1980) štampana povodom pete godišnjice potpisivanja Helsinškog sporazuma. U istoj antologiji objavljeni su tekstovi najvećih evropskih pisaca, umjetnika i mislilaca XX. vijeka. Napisao je i knjigu memoarske proze *Koga će sutra voziti taksisti*, kao i *Knjiga prijatelja* u kojoj je objavio svoje prevode i kraće portrete četrdesetorice inostranih pjesnika.

O njegovoj poeziji pisalo se mnogo i kod nas i u svijetu. Među autorima tih tekstova nalaze se i P. Palavestra, S. Raičković, I. Šop, R. Trifković, B. Miljković, I. Fogl, M. Danojlić, R. Tautović, D. Redžep, D. Brajković, M. Bogičević, G. Todorovski, J. Brković, J. Martinović, B. Petrović, B. A. Popović, S. Tontić, K. Ković, B. Kovaček, B. Bošnjak, J. Nagibin, V. Ognjev, I. Radvoljina, T. Popova (Moskva), V. Skripka (Vilnius), K. Bek, M. C. Anday (Istanbul), L. Morandini (Udine), F. Lipka (Bratislava), A. Vahafir al Bayati (Irak), G. Savov (Sofija), D. C. Straszynska (Varšava), T. Eckman (USA).

Jedan je od osnivača poznate međunarodne pjesničke manifestacije *Sarajevski dani poezije* na čijem je čelu stajao deset godina. Kao urednik u izdavačkoj kući *Veselin Masleša* objavio je brojna djela domaćih i stranih pisaca.

Za svoju poeziju dobio je sljedeće nagrade: Nagradu Centralnog komiteta narodne omladine BiH (1950), Udruženja književnika, Dvadesetsedmojulsku nagradu SRBiH (1964) i Zmajevu nagradu za 1984. Dobitnik je i Disove plakete (1982).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje književnosti i lingvistike izabran je 1984, a za redovnog 1995. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2002. godine.

Milivoje Sarvan

(1896–1978)

MILIVOJE SARVAN rođen je 1896. godine u Uzičkoj Požegi, Srbija, gdje je završio osnovnu školu. Gimnaziju je pohađao u Čačku i Valjevu, a maturu položio u Francuskoj. Medicinski fakultet završio je u Lionu (Francuska), 1922. Doktorsku tezu također je odbranio u Lionu 1922. godine. Od 1924. do 1946. radio je na Dečijoj klinici u Beogradu u svojstvu asistenta i docenta. Poslije sticanja zvanja specijaliste za dječije bolesti, proveo je na radu dvije godine u dječijim klinikama u Berlinu i Düsseldorfu.

Po pozivu Ministarstva zdravlja Bosne i Hercegovine došao je u Sarajevo 1947. gdje je osnovao Dječiju kliniku i formirao visokokvalifikovane pedijatrijske kadrove. Ubrzo poslije dolaska u Sarajevo izučavao je savremene metode naučnoistraživačkog rada u pedijatriji u Parizu, Londonu, Stockholmu i Zürichu, što je imalo odraza na organizaciju rada u Dječijoj klinici u Sarajevu i na naučnom planu.

Pored redovnih dužnosti na Dječijoj klinici, obavljao je i sljedeće: bio je prorektor Univerziteta u Sarajevu, dekan Medicinskog fakulteta u Sarajevu, sekretar Odjeljenja medicinskih nauka Naučnog društva BiH, predsjednik Komisije za zdravstvenu zaštitu majki i dece pri Saveznom zavodu za zdravstvenu zaštitu u Beogradu, predsjednik Komisije za zaštitu majki i djece pri Republičkom zavodu za zdravstvenu zaštitu BiH, predsjednik i doživotni počasni predsjednik Udruženja pedijatar Jugoslavije, predsjednik i osnivač pedijatrijske sekcije Društva ljekara BiH, predsjednik Udruženja alergologa Jugoslavije, član Savjeta Međunarodnog dječijeg centra u Parizu.

Penzionisan je 1967. kao emeritirani redovni profesor Medicinskog fakulteta i šef Dječije klinike u Sarajevu. Publikovao je 123 naučna i stručna rada, od kojih znatan broj u inostranstvu. Problemi koje je, pored ostalih, naučno obrađivao, sam ili sa svojim saradnicima, su: ishrana djece, akutni i hronični poremećaji digestivnog trakta; rahitis kao najrasprostranjenija avitaminoza u naše djece; dječija tuberkuloza, BCG i druge vakcinacije; bronhopneumopatije u djece; astmatične i astmatiformne manifestacije; reumatska bolest u djece; izučavanje zdravstvenog stanja naše djece, naročito novorođene i nedonesene; morbiditet i mortalitet djece u Jugoslaviji, sa naročitim osvrtom na BiH.

Navodimo samo nekoliko glavnih radova: *Ishrana odojčadi i male dece u našoj zemlji i njeni pozitivni i negativni rezultati*; *Sur l' étiologie du rachitisme en Yougoslavie*; *Naše iskustvo u terapiji tuberkuloznog meningitisa*; *Poremećaji acidobazne ravnoteže jonskog statusa kod akutnih bronhopneumopatija u prve tri godine života*; *Analyse clinique des cas d'asthme chez les enfants hospitalisés au cours*

des dix dernières années; Vrednost bioloških testova za procenjivanje evolucije i efekta hormonskog lečenja reumatske bolesti u dece; Izučavanje faktora koji utiču na pojavu lošeg zdravstvenog stanja dece u rudarskom rejonu opštine Kakanj; Epidemiološki faktori koji utiču na mortalitet dojenčadi u Jugoslaviji.

Odlikovan je Ordenom Republike sa srebrnim vijencem, Ordenom rada I i II reda, kao i francuskim ordenom Legije časti. Uz to, dobio je i mnoga priznanja u vidu plaketa i diploma. Dobitnik je nagrade AVNOJ-a i Dvadesetsedmojulske nagrade Bosne i Hercegovine.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1955. godine. Od osnivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1966. godine, nastavlja biti njen redovni član.

Premинуo je u Beogradu 1978. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1969. godine.

Pavle Savić

(1909–1994)

PAVLE SAVIĆ rođen je 1909. godine u Solunu. Osnovnu skolu završio je u Beogradu, gimnaziju i maturu u Požarevcu 1927. godine. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Beogradu na grupi fizičko-hemijskih nauka 1932. godine, i iste godine izabran je za asistenta fizičke hemije na Univerzitetu. Od 1934. do 1939. godine provodi na istraživačkom radu u Institutu za radijum (Pariz), gdje u saradnji s gospođom Žolijom Kiri objavljuje niz radova o elementima koji postaju iz urana pod uticajem neutrona, izazivajući eksploziju uranovog jezgra. Godine 1940. izabran je za nastavnika Fizičke hemije na Farmaceutskom odseku Medicinskog fakulteta. Od 1941. godine do završetka rata nalazi se u Narodnooslobodilačkoj vojsci. Za vrijeme narodnooslobodilačkog rata nalazio se na raznim dužnostima, a pri formiranju AVNOJ-a u Bihaću bio je jedan od potpredsjednika. Po oslobođenju izabran je za člana Predsedništva ASNOS-a, gdje mu je povjereno povjereništvo za obnovu Srbije i, kasnije, Privredni savet Srbije. Godine 1944. odlazi u Moskvu kao član vojne misije Jugoslovenske armije. 1945. godine izabran je po pozivu za redovnog profesora fizičke hemije na Prirodno-matematičkom fakultetu u Beogradu, i na toj dužnosti se nalazio do odlaska u penziju. 1945. godine odlazi na poziv Akademije nauka SSSR-a u Moskvu kao učesnik na proslavi 220-godišnjice osnivanja Akademije. Tu godinu provodi na radu u Institutu za fizičke probleme Akademije nauka SSSR-a. Bio je narodni poslanik od 1943. (AVNOJ) do 1953.

Osnovao je Institut za nuklearne nauke *Boris Kidrič* u Vinči 1948. godine. Predvodio je jugoslovensku delegaciju naučnih radnika na obje konferencije za mirnodopsku primjenu nuklearne energije u Ženevi 1955. i 1958. Učestvovao je, po pozivu Jorda Russella, na III-oj Pagwash-konferenciji u Kiitzbichelu (Austrija). Također, učestvovao je, po pozivu, na konferencijama za mirnodopsku primjenu nuklearne energije u Moskvi 1955. i Parizu 1956 (UNESCO). Po pozivu, da posjeti lično velike nuklearne centre, putuje 1957 (novembar) - 1958 (januar) u Francusku, Kanadu, Japan, Burmu, Indiju, Egipat, Grčku, u kojima provodi po dvije sedmice kao gost vlada tih zemalja. Prilikom boravka u Japanu posjetio je i Hirošimu, mjesto gdje je eksplodirala prva atomska bomba (1945). Posjetio je i nuklearne centre i institute u Danskoj, Norveškoj, Engleskoj i Švedskoj 1951. godine. Bio je potpredsjednik Savezne komisije za nuklearnu energiju (SKNE) od osnivanja do 1960, kada podnosi ostavku na sve funkcije (17 ukupno) i sve što je u nadležnosti te Komisije, tako da je zadržao samo nastavničku dužnost na Univerzitetu.

Iz bibliografije: *The Origin of the Rotation of a System and of Celestial Bodies*, Bull. de l' Academie serbe HHVI No p 107 (1961); P. Savić-R. Kašanin: *The Behaviour of the materials under high pressures*, Serbian Academy of Sciences and Arts. Monographs 1962; P. Savić -R. Kašanin: *The Behaviour of the materials under high pressures*, Serbian Academy of Sciences and Arts. Monographs 1963 - II; P. Savić- R. Kašanin: *The Behaviour of the materials under high pressures*, Serb. Academy of Sciences and Arts. Monographs 1964 - III; P. Savić - R. Kašanin: *The Behaviour of the materials under high pressures*, Serb. Academy of Sciences and Arts. Monographs 1965 - IV; P. Savić-R. Kašanin: *Povedenii materiala pod visokim davleniem. Geohimiceski aspekt*, Zbornik radova posvećen akademiku A. P. Vinogradovu, Problemi geohimije, AN SSSR, 1966; P. Savić - R. Kašanin: *Stratification of systems of partieleles as a consequence of their microstructure*. Symposium on Mohorovičić's Discontinuity, The Yugoslav Academy of Sciences and Arts, 1968; *Šta se može znati o Mesecu po teoriji Ponašanja materijala pod pritiskom*. Saopštenje na Savetovanju Srpskog geološkog društva 1969, Beograd; P. Savić - S. Pavlović: *Rasporjaženie očagov vulkanov v svjaziv razrivom Mohorovičića*. I Mezdunarodnij kongres geohimii – Moskva 1971.

Za učešće u narodnooslobodilačkom ratu odlikovan je Ordenom partizanske zvijezde II reda. Nosilac je Spomenice od 1941. godine. Dobitnik je Oktobarske nagrade grada Beograda za naučno-istraživački rad. Nagradu AVNOJ-a dobio je 1966. godine.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti, Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, (kasnije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti), Mađarske akademija nauka i New York Academy of Sciences.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1994. godine.

Mehmed Meša Selimović

(1910–1982)

MEHMED MEŠA SELIMOVIĆ rođen je 1910. godine u Tuzli. Osnovnu i srednju školu završio je u Tuzli. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1933. (XIII grupa: Jugoslovenska književnost i srpski jezik). Tokom studija bio je stipendista Gajreta. Od 1935. do 1941. godine radio je kao profesor u Gimnaziji u Tuzli. Učestvovao je u NOB-u od 1941. godine. Od 1943. godine bio je član Komunističke partije Jugoslavije. Sarađivao je u novopokrenutim listovima *Oslobođenje* i *Front slobode*.

Godine 1945. je otišao u Beograd gdje je dobio namještenje na visokom mjestu načelnika Odjela za publikacije Komisije za ratne zločine, a zatim je bio pomoćnik saveznog ministra za kulturu. Dolazi u Sarajevo gdje je nakratko bio profesor na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, predavao na Višoj pedagoškoj školi, zatim bio direktor Drame Narodnog pozorišta, umjetnički direktor Bosna filma, glavni urednik IP *Svjetlost* i s tog mjesta otišao je u penziju 1972. godine.

Bio je i glavni i odgovorni urednik časopisa za književnost *Život*, te časopisa *Brazde*. U poratnom periodu u bosanskohercegovačkom časopisu *Brazde* nenametljivo je osvajao pozicije u ondašnjem književnom stvaranju. To je bila pripovijedna proza koja je zadirala u najsudbonosnije trenutke razgaranja narodnooslobodilačke borbe i revolucije. Ali, pravi Selimovićev književni opus čine njegova opsežna prozna djela nastala u desetljeću 1961–1970: *Tišine* (1961), *Magla i mjesočina* (1965), *Derviš i smrt* (1967) i *Tvrđava* (1970) te roman *Ostrvo*.

Bavio se intenzivno i književnom kritikom i lingvističkom esejistikom (radovi o Hasanu Kikiću, o Augustu Cesarcu, o Vuku Karadžiću i dr.).

Nosilac je Ordena zasluga za narod, Ordena bratstva i jedinstva, Ordena Republike sa zlatnim vijencem. Dobitnik je NIN-ove nagrade za najbolji roman 1966, zatim Goranove nagrade za knjigu godine 1967, Njegoševe nagrade za književnost 1969 i brojnih drugih. Promovisan je za počasnog doktora Sarajevskog univerziteta, i dobitnik je Dvadesetsedmojulske nagrade i nagrade AVNOJ-a. Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za redovnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka izabran je 1967. godine.

Premинуo je u Beogradu 1982. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1973. godine.

Hišam Serdarević

(1917–1986)

HIŠAM SERDAREVIĆ rođen je 1917. godine u Zenici. Osnovnu školu završio je u Zenici, a gimnaziju u Sarajevu 1936. godine. Medicinske studije započeo je na Medicinskom fakultetu u Beogradu, a diplomirao je na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, gdje je diplomirao 1944. godine. Po završetku studija otišao je u NOB i postao ljekar Unske operativne grupe, a zatim ljekar VIII korunaške udarne divizije. Od 1946. godine bio je na specijalizaciji iz fiziologije na grudnom odjeljenju Vojne bolnice u Sarajevu. Godine 1956. demobilisan je u činu majora JNA i iste godine izabran za docenta na predmetu Ftiziologija na Medicinskom fakultetu u Sarajevu. Habilitirao je radom *Nespecifični plućni infiltrati*.

Godine 1959. bio je na studijskom boravku u Edinburgu, Glasgowu, Oxfordu i Londonu, a 1960. boravio je tri mjeseca u Parizu obilazeći većinu ustanova koje se bave pneumoftizijom. Za vanrednog profesora izabran je 1961, a za redovnog 1968. godine. Bio je dugogodišnji šef Klinike za plućne bolesti i tuberkulozu Podhrastovi.

Bio je predsjednik Skupštine Crvenog krsta SRBiH, član Predsjedništva Skupštine Crvenog krsta Jugoslavije, predsjednik Udruženja pneumoftizijologa Jugoslavije, član Jugoslavenske komisije za saradnju sa međunarodnim zdravstvenim organizacijama, predsjednik Nastavno-obrazovnog vijeća UMC-a, Sarajevo.

Djelokrug njegovog stručnog i naučnog interesovanja kretao se u domenu tuberkuloze pluća i drugih respiratornih oboljenja. Od preko 60 objavljenih radova treba spomenuti neke: *Frekvencija pojave primarno-rezistentnih, neliječenih bolesnika tuberkulozom respiratornih organa u kliničkom materijalu; Učestalost respiratornog sistema kod kolagenih oboljenja; Ispitivanje histoplazmoze u Bosni i Hercegovini; Prilog tumačenju krvarenja kod aspergiloze pluća; Imunoglobulinska disocijacija sa recidivirajućim bronhopneumopatijama kao kliničkom manifestacijom; Tonus Decrease of the Interstitial Musculature of the Lungs under the Effect of Tub or culo statics; Intersticijelne pneumonije; Investigation on the Incidence and Presence of Farmer's Lung in the Rural Population of the Mountainous Regions of Bosnia*. S prof. dr. Špirom Janovićem izdao je udžbenik za studente medicine i ljekare opšte prakse pod naslovom *Tuberkuloza pluća*.

Rukovodio je brojnim istraživačkim projektima, kao naprimjer *Ispitivanje mikroalergoza kod ljudi i životinja* s akademikom Ladislavom Ožegovićem kao prvim takvim projektom u Jugoslaviji koji

se bavio pojavom alergičnog alveolitisa kao posljedicom ishrane životinja pljesnivim sijenom, zatim *Ispitivanje histoplazmoze u nekim područjima BiH, Ispitivanje plućne funkcije kod zdravih stanovnika, pri različitim stepenima aerozagađenja i različitim meteorološkim uslovima, Pleuralni izljevi – etiopatogeneza i diferencijalna dijagnostika sa posebnim osvrtom na enzimatske i imunološke analize* itd. Pisao je radove koji se bave tuberkulozom pluća mikotičnim oboljenjima i nespecifičnim i virusnim oboljenjima. Tu se posebno ističu radovi o pojavi i značaju primarne rezistencije Kochove klice na tuberkulostatike, radovi o liječenju TBC bolesnika s rezistentnim klicama, te radovi o mikotičnim oboljenjima pluća.

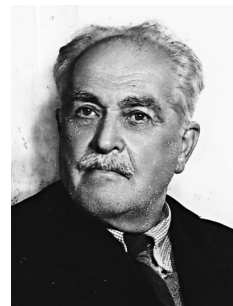
Odlikovan je Ordenom za hrabrost, Ordenom rada sa srebrnim i zlatnim vijencem, Ordenom Republike sa srebrnim vijencem. Dobitnik je Dvadesetsedmojulske nagrade BiH za 1972. godinu.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1975. godine, a za redovnog 1984. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1986. godine.

Dimitrije Sergejevski

(1886–1965)

DIMITRIJE SERGEJEVSKI rođen je 1886. godine u Petrogradu, Rusija. U istom gradu završio je gimnaziju, kao i studije na Istorijsko-filološkom fakultetu tamošnjeg Univerziteta. U proučavanju kulture antičkog svijeta, on je čitav svoj život posvetio ovoj problematici i postigao na tom području zapažene rezultate.

Radio je kao nastavnik klasičnih jezika u Petrogradu i na Kavkazu, a poslije Prvog svjetskog rata obavljao je isti posao u gimnazijama u Velikoj Kikindi i Sarajevu. Neko vrijeme je bio volonter u Zemaljskom muzeju u Sarajevu, a 1930. je dobio stalno zaposlenje u ovoj instituciji i u njoj je od tada radio do kraja života.

Kao arheolog i klasični filolog, tokom naučne djelatnosti slijedio je nekoliko specifičnih pravaca: u topografiji, epigrafici, ilirologiji, u proučavanju rimskih cesta, ranokršćanskih bazilika i stećaka.

Vrlo rano je počeo da objavljuje natpise sa kamenih spomenika, a najviše novih epigrafskih podataka je pružio iz zapadne i istočne Bosne, užičkog kraja i Sandžaka. Na osnovu ovih natpisa izučavao je raspored vojnih jedinica, topografske i onomastičke probleme, kao i pojave iz oblasti religije. U poznijim godinama života je posebnu pažnju posvetio izučavanju ekonomske situacije (rudarstva na prvom mjestu) u našoj zemlji za vrijeme rimske vladavine. Epigrafsku građu je objavljivao pretežno u *Glasniku Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, zatim u *Spomeniku SANU*, u *Corpus inscriptionum latinarum* i dr.

Obilazeći teren Bosne i Hercegovine i susjednih krajeva prikupio je veliku masu podataka o tragovima rimskih cesta, o miljokazima i cestovnim trasama. Najznačajniji su mu radovi u tom pogledu: Rimska cesta na Nevesinjskom polju i Rimska cesta Narona–Leusinium.

Kada je riječ o ilirskim studijama, bavio se izučavanjem ilirske kulturne tradicije u antičkom vremenu, tj. izučavanjem narodne kulture, kako je on obično nazivao ovaj kulturni fenomen. U tom pogledu njegova glavna preokupacija je bila usmjerena prema ispitivanju elemenata ilirske umjetnosti na nadgrobnim spomenicima i drugim umjetničkim tvorevinama iz rimskog doba.

Ovaj pravac izučavanja došao je do izražaja i u jednom od najvažnijih sektora njegovog naučnog rada – u izučavanju starokršćanskih bazilika. Izvršio je iskopavanja bazilika u Brezi, Mokrom, Klobuku, Nerezima i drugim lokalitetima. U izvjesnoj mjeri, bavio se i izučavanjem stećaka na

području Jugoslavije. Rezultat interesovanja u ovom smislu su objavljene monografije: Ludmer i Srednjovjekovno groblje kod Petrove crkve u Nikšiću. Objavio je oko 70 naučnih radova.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka izabran je 1952. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1965. godine.

Abdulah Sidran

ABDULAH SIDRAN rođen je 1944. godine u Sarajevu. Osnovnu školu i gimnaziju pohađao je u Zvorniku i Sarajevu. Apsolvirao je na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Povremeno je radio kao urednik omladinskih listova i javnih tribina te, do 1992. godine, na Televiziji BiH kao *vodeći dramaturg*. Između tih povremenih uposlenja, živio i radio kao profesionalni pisac. Majstorski kandidat u šahu.

Književna djela: *Šabbaza* (Sarajevo, 1970), *Potukač* (Zagreb, 1971), *Kost i meso* (Sarajevo, 1976), *Dječija bolest: Otac na službenom putu, pozorišni komad* (Sarajevo, 1983), *Otac na službenom putu* (Beograd, 1985), *Bolest od duše* (Nikšić, 1988), *Bolest od duše* (Nikšić, 1989), *Potukač* (Sarajevo, 1990), *Sarajevska zbirka, izabrane pjesme* (Sarajevo, 1991), *Sarajevski tabut* (Sarajevo, 1994), *Dvije grafike, dvije pjesme, poetsko – likovna mapa* (sa Safetom Zecom, Udine, 1994), *Planeta Sarajevo* (Stockholm, 1995), *Zdravo Bosno, stižem iz Sarajeva, putopis* (Tuzla, 1996), *Zašto tone Venecija* (Sarajevo, 1996), *Sarajevska zbirka i druge pjesme* (Sarajevo, 1997), *Sarajevska zbirka* (Sarajevo, 1999), *Sarajevska zbirka i druge pjesme* (Sarajevo, 1999), *U Zvorniku ja sam ostavio svoje srce* (Tuzla, 2002), *Kuduz, filmski scenarij* (Zenica, 2003), *Kuduz* (Sarajevo, 2003), *Sjećaj li se Doli Bel* (Sarajevo, 2003), *Sarajevski tabut* (Sarajevo, 2004), *Tvrđava Meše Selimovića, dramatisacija i scenarij* (Sarajevo, 2004), *Drama: Putopisi, Izabrana djela I–V, knj. 4* (Tuzla, 2004), *Filmski scenariji, Izabrana djela I–V, knj. 3* (Tuzla, 2004), *Pjesme, Izabrana djela I–V, knj. 1* (Tuzla, 2004), *Proze, Izabrana djela I–V, knj. 2* (Tuzla, 2004), *Publicistika, Izabrana djela I–V, knj. 5* (Tuzla, 2004), *Sarajevska zbirka i druge pjesme* (Sarajevo, 2006), *Morija* (Sarajevo, 2006), *Morija, 2. izd.* (Sarajevo, 2006), *Pjesme poslije rata* (Sarajevo, 2006), *Izabrane pjesme* (Beograd, 2007), *Morija* (Sarajevo, 2007), *Dobročinitelj* (sa Mersadom Berberom, Sarajevo, 2008), *Suze majki Srebrenice* (Sarajevo, 2009), *Otkup sirove kože roman*, (Beograd, 2011, 2013, 2014, 2015), *Otkup sirove kože* (Zagreb, 2011), *Otkup sirove kože* (Sarajevo/Banja Luka, 2012), *Oranje mora, publicistički tekstovi* (Sarajevo/Zagreb, 2016, 2017, 2018), *A Nurija veli, publicistički tekstovi* (Sarajevo, 2021).

Prevedena književna djela: *Pamatuješ Dolly Bellovou* (prevod na češki Milada Černa, Praha, 1985), *Insel bin ich, im herzen der welt: Gedichte 1965 – 1987* (prevod na njemački Klaus Detlef Olof, Klagenfurt/Salzburg, 1993), *Cercueil de Sarajevo* (prevod na francuski Mireille Robin, Paris/Sarajevo, 1993), *La bara di Sarajevo/Sarajevski tabut* (prevod na italijanski Silvio Ferrari, Trieste, 1993, 1995, 1996, 2006), *Due acquaforti, due poesie* (sa Safetom Zecom, Udine, 1994), *Je*

suis une île au coeur du monde (prevod na francuski Mireille Robin, Paris, 1995), *The blindman sings to his city* (prevod na engleski Dubravka Dostal, Sarajevo, 1997), *Varfor sjunker Venedig/ Zašto tone Venecija* (prevod na švedski Sven Gustavsson, Stockholm, 1999), *A Zvornik ho lasciato il mio cuore* (prevod na italijanski Silvio Ferari, Milano, 2006), *Il cieco canta alla sua citta* (prevod na italijanski Silvio Ferarai, Milano, 2006), *Gošč z innego swiata* (prevod na poljski Grzegorz Latuszynski, Warszawa, 2009), *Romanzo Balcanico, privedio: Piero Del Giudice* (Roma/Regio Emilia, 2009), *Tears of the mothers of Srebrenica* (prevod na engleski Ahmed i Lejla Ananda, Sarajevo, 2009), *Dumu ummehat Srebrenica* (prevod na arapski Nurko Karaman, Sarajevo, 2009), *Terar for Srebrenicas mor* (prevod na švedski Đorđe Žarković, Sarajevo, 2009), *La lacrime delle madri di Srebrenica* (preveli na italijanski Nadira Šehović i Silvio Ferari, Lugano, 2010), *Il grasso di lepre* (preveli na italijanski Nadira Šehović i Silvio Ferari, Bellinzona, 2010), *Tabuti Sarajevas* (prevod na albanski Smajl Smaka, Pristhine, 2011), *Zakaj tonejo Benetke* (prevod na slovenski Uroš Zupan, Ljubljana, 2017), *Selected poems* (prevod na engleski Olja Knežević, Sarajevo, 2018).

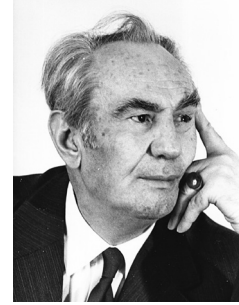
Važnije domaće i inostrane književne nagrade i priznanja: Godišnja nagrada Udruženja književnika BiH, 1979; Godišnja nagrada izdavačkog preduzeća *Svjetlost*, 1979; Zmajeva nagrada – Matice srpska, Novi Sad, 1980; *Šestoaprilska nagrada* grada Sarajeva, 1986; Nagrada *Skender Kulenović*, 2002; Godišnja nagrada BZK Preporod, 2002; Bosanski stećak – nagrada Društva pisaca BiH za životno djelo, 2004; Velika Plaketa Kantona Sarajevo, 2006; Nagrada za slobodu govora i izražavanja Fondacije za slobodu govora i izražavanja, USA, 1993; Nagrada Slobode PEN centra Francuske, 1994; Premio letterario della Fondazione Laboratorio Mediterraneo 1996.; Premio letterario dedicato a Umberto Saba, Trieste, 2005.

Filmske nagrade i priznanja: Zlatna Arena, jugoslavenskog filmskog festivala u Puli za scenarij filma *Sjećaš li se Doli Bel*; Zlatna Arena, istog festivala, za scenarij filma *Otac na službenom putu*; Zlatna Arena, istog festivala, za scenarij filma *Kuduz*; Nagrada *Vjekoslav Afrić*, za doprinos jugoslavenskoj kinematografiji; Felix, nagrada Evropske filmske akademije, za film *Kuduz*; Kaciga celjskog viteza, za film *Savršeni krug*; Zlatni lav, filmskog festivala u Veneciji, za film *Sjećaš li se Doli Bel*; Zlatna palma, filmskog festivala u Kanu, za film *Otac na službenom putu*; Nominacije za *Oskara*: *Sjećaš li se Doli Bel*, *Otac na službenom putu*, *Atorzija*; Počasni doktor (*Doctor honoris causa*) Univerziteta za audiovizuelne umjetnosti Evropske filmske akademije ESRA Paris–Skopje–New York.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje književnosti i umjetnosti (kasnije Odjeljenje umjetnosti) izabran je 1995, a za redovnog 2008. godine.

Ćamil Sijarić

(1913–1989)

ĆAMIL SIJARIĆ rođen je 1913. godine u Šipovicama kod Bijelog Polja, Crna Gora. Osnovnu školu završio je u selu Godijevu, Veliku medresu u Skoplju, a gimnaziju je završio u Vranju. Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu upisao je 1936. i završio ga 1940. godine.

Bio je učesnik Narodnooslobodilačke borbe. Također, bio je angažovan u raznim kulturnim i umjetničkim udruženjima i institucijama, kao član Savjeta NIP *Oslobođenje*, član Savjeta NIP *Zadrugar*, delegat u Savezu književnika Jugoslavije, urednik izdavačke djelatnosti Međurepubličke kulturno-prosvjetne zajednice, urednik književnih emisija Radio-Sarajeva, itd.

Objavio je djela: *Ram-Bulja*, zbirka pripovijedaka (Sarajevo 1953), *Bihorci*, roman (Sarajevo 1955), *Zelen prsten na vodi*, zbirka pripovijedaka (Sarajevo 1956), *Naša snaha i mi momci*, zbirka pripovijedaka (*Veselin Masleša*, Sarajevo 1962), *Sablja*, zbirka pripovijedaka (Grafički zavod, Titograd 1969), *Kuću kućom čine lastavice*, roman (Sarajevo 1962), *Mojkovačka bitka*, roman (Sarajevo 1968), *Na putu putnici*, zbirka pripovijedaka (Sarajevo 1970), *Konak*, roman (Sarajevo 1971), *Zapisi o gradovima*, zbirka književnih reportaža (Sarajevo 1970) i drugu knjigu *Zapisi o gradovima* (Zadrugar, Sarajevo 1976). Njegovi romani i pripovijetke prevedeni su na ruski, bugarski, turski, albanski, poljski, njemački i mađarski jezik.

Njegovo pripovijedanje odlikovalo se izvanrednom spontanošću, melodijskom rečenicom, intenzivnim reljefom slike i uspjelom karakterizacijom likova. Kasnija djela dodatno se odlikuju zrelošću piščevog umjetničkog stava, umjetničkom sigurnošću jezika i slike i jačom sugestivnošću opšteg stava. Slika njegove plodne književne djelatnosti zaokružena je putopisima koje je objavljivao u novinama i časopisima, te na radiju.

Za svoj književni rad dobio je više nagrada, među kojima Udruženja književnika Bosne i Hercegovine, Dvadesetsedmajulsku SR Bosne i Hercegovine, Trinaestojulsku SR Crne Gore i druge.

Odlikovao je Ordenom rada sa zlatnim vijencem i Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrcima.

Bio je član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i umjetnost izabran je 1969, a za redovnog 1973. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1989. godine.

Miodrag Simović

MIODRAG SIMOVIĆ rođen je 1952. godine u Foči. Gimnaziju je završio u Foči, studij prava na Pravnom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu 1981. Na istom fakultetu stekao doktorat 1985. godine.

Zaposlenje i funkcije: Ministarstvo unutrašnjih poslova SRBiH (1976–1986), Ministarstvo pravosuđa i uprave SRBiH (1986–1990), potpredsjednik Vlade SRBiH i Republike BiH, predsjednik Komisije Vlade SRBiH za unutrašnju politiku, pravosuđe i upravu, član Savjeta za opštenarodnu odbranu i Savjeta za zaštitu ustavnog poretka Predsjedništva BiH (1991–1993), komandant Republičkog štaba Civilne zaštite SRBiH (1991–1992), sekretar Ustavnog suda Republike Srpske (1994–1998), sudija Ustavnog suda Republike Srpske (1998–2003), potpredsjednik Ustavnog suda BiH (2003–2009), (2012–2015) i (2021–), predsjednik Ustavnog suda BiH (2009–2012) i sudija Ustavnog suda BiH (2003–2021).

Od 1994. godine docent, vanredni i redovni profesor Pravnog fakulteta u Banjaluci na predmetu Krivično procesno pravo. Od 1995. godine profesor Pravnog fakulteta u Istočnom Sarajevu na predmetima Krivično procesno pravo, Međunarodno krivično pravo, Maloljetničko krivično pravo i Viktimologija i na Fakultetu bezbjednosnih nauka u Banjaluci na predmetima Krivično procesno pravo i Policija u krivičnom postupku. Od 2005. godine redovni profesor Pravnog fakulteta u Bihaću na predmetu Krivično procesno pravo.

Rukovodilac Klinike za krivično procesno pravo i Forenzičko-kriminalističke klinike na Pravnom fakultetu Univerziteta u Banjaluci.

Držao predavanja na magistarskim i master-studijama Krivičnog prava na pravnim fakultetima u Banjaluci, Istočnom Sarajevu, Bihaću, Sarajevu, Mostaru, Tuzli i Zenici na predmetima Krivično procesno pravo, Međunarodno krivično pravo, Maloljetničko krivično pravo, Uporedni krivičnoprocesni sistemi, Viktimologija i Krivično pravo–izabrane teme. Bio je mentor i član više komisija za odbranu magistarskih radova i doktorskih disertacija u zemlji i inostranstvu.

Članstvo u odborima ANUBiH-a: član Predsjedništva ANUBiH-a, sekretar Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a i predsjednik Odbora za pravne nauke Odjeljenja društvenih nauka ANUBiH-a.

Članstvo u stručnim udruženjima i komisijama: član Odbora za pravne nauke Odjeljenja društvenih nauka Akademije nauka i umjetnosti RS (2003–2012), član Komisije za polaganje pravosudnog ispita Ministarstva pravde RS (2000–2003) i član Komisije za polaganje pravosudnog ispita Ministarstva pravde BiH (2003–2007), kopredsjedavajući Tima Ministarstva pravde BiH za praćenje primjene novog krivičnog zakonodavstva na teritoriji BiH (2004–2012), predsjednik Udruženja za krivično pravo i kriminologiju BiH (1988–2003), potpredsjednik Udruženja pravnik RS (1996–2003), član Predsjedništva Udruženja pravnik RS i član Predsjedništva Udruženja pravnik Republike Srbije i RS, te član Predsjedništva i potpredsjednik Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu čije je sjedište u Beogradu, šef Katedre krivičnopravnih nauka Udruženja pravnik RS, član Evropskog društva za kriminologiju, Univerzitet u Lozani, Švajcarska (2020–), član Međunarodnog udruženja za istraživanje mira (IPRA), Najrobi, Kenija (2020–), obavljao je i brojne druge dužnosti.

Urednički rad: Glavni i odgovorni urednik časopisa *Vještak* iz Banjaluke. Član redakcije časopisa *Dijalog* (Sarajevo), *Revija za kriminologiju i krivično pravo* (Beograd), *Defendologija* (Banjaluka), *Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjaluci* (Banjaluka), *Pravna riječ* (Banjaluka), *Izbor sudske prakse* (Beograd), *Pravne teme* iz Novog Pazara i *Sudska praksa* (Sarajevo). Član Redakcije i Međunarodnog izdavačkog savjeta *Revije za krivično pravo i kriminologiju* Makedonskog udruženja za krivično pravo i kriminologiju iz Skoplja.

Priznanja i nagrade: nosilac je, između ostalog, Povelje u čast jubileja 20 godina Evropskog defendologija centra iz Banjaluke (1997–2017), Plakete Pravnog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu (2011), Zahvalnice Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu – povodom 50 godina postojanja (2010), Godišnjeg priznanja Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu iz Beograda (2008) i Ordena rada (1985. godine).

Inostrani je član Ruske akademije prirodnih nauka od 2011. godine i redovni član Evropske akademije nauka i umjetnosti od 2014. godine.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 2012, a za redovnog 2018. godine.

Jakov Sirotković

(1922–2002)

JAKOV SIROTKOVIĆ rođen je 1922. godine u Rabu, Hrvatska. Osnovnu školu završio je u Šibeniku, a srednju u Zagrebu 1941. godine (III muška realna gimnazija). Studirao je medicinu od 1941. do 1943. godine. U periodu od 1943. do 1945. godine bio je u Narodnooslobodilačkoj borbi referent saniteta Zagrebačkog odreda, III brigade 33. divizije i komandant medikosanitetskog bataljona 33. divizije X korpusa Zagrebačkog. Od 1945. do 1948. godine bio je student na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, gdje je i diplomirao. Doktorat ekonomskih nauka stekao je na Zagrebačkom sveučilištu 1951. godine, a specijalistička obrazovanja na London School of Economics 1954. do 1955. godine, na univerzitetu u Manchesteru 1960. do 1961, te na kalifornijskom sveučilištu u Berkeleyu 1965. godine.

Prvo zaposlenje u Planskoj komisiji Hrvatske od 1947. do 1950. godine, od 1950. do 1957. predavač i docent na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, od 1957. do 1960. na Ekonomskom fakultetu u Beogradu docent i vanredni profesor, od 1960. do 1971. vanredni i redovni profesor na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, od 1971. do 1974. potpredsjednik Saveznog izvršnog vijeća, od 1974. do 1978. predsjednik Izvršnog vijeća SR Hrvatske, od 1978. do 1991. godine profesor na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu.

Obavljao je i sljedeće važnije dužnosti: osnivač i direktor Ekonomskog instituta Zagreb (u početku Ekonomski institut Hrvatske), od 1952. do 1957. godine, državni savjetnik u Saveznom zavodu za planiranje od 1957. do 1960. godine, direktor Republičkog zavoda za planiranje Hrvatske od 1960. do 1962. godine, direktor u Saveznom zavodu za planiranje od 1962. do 1964. godine, rektor Zagrebačkog sveučilišta od 1966. do 1968. godine, te prorektor od 1968. do 1970. godine, zastupnik u Prosvjetno kulturnom vijeću Sabora SR Hrvatske od 1966. do 1968. godine, te zastupnik u Privrednom vijeću Savezne skupštine od 1968. do 1971. godine, član Komiteta za planiranje razvoja Ujedinjenih naroda od 1966. do 1971. godine, od 1966. do 1976. glavni i odgovorni je urednik časopisa *Ekonomist*, od 1982. do 1991. godine bio je glavni urednik Enciklopedije Jugoslavije.

Objavio je 22 knjige, te preko 100 drugih naučnih radova u stručnim časopisima, u zbornicima i u zajedničkim radovima s drugim autorima (udžbenička literatura, znanstveni skupovi, savjetovanja i drugo). Osnovna područja njegovog istraživanja bila su: teorija i politika ekonomskog razvoja, s težištem na planiranju, makroekonomskoj analizi, ekonomskoj politici, ekonomici bivše Jugoslavije i hrvatskom gospodarstvu.

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, (kasnije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti) i njen predsjednik od 1978. do 1991. godine.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 2002. godine.

Boris Sket

BORIS SKET rođen je 1936. godine u Ljubljani, Slovenija. Osnovnu školu pohađao je u Ljubljani, a gimnaziju u Bjelovaru, Karlovcu, Beogradu i Ljubljani. Studirao je biologiju na Univerzitetu u Ljubljani gdje je diplomirao 1958. godine i doktorirao 1961. godine na tezi iz zoologije. Predavao je predmete Zoologija beskičmenjaka i Evolucija, a od 1979. kao redovni profesor predavao je i Speleobiologiju, predmet koji je on prvi uveo u nastavu. Obnašao je funkciju dekana i prodekana Biotehničkog fakulteta kao i funkciju rektora Univerziteta u Ljubljani u periodu 1989–1991. Imenovan je i počasnim senatorom ljubljanskog univerziteta. Godine 1998. bio je nacionalni koordinator za oblast biologije Republike Slovenije. Bio je dugogodišnji vođa programske skupine za zoološka i speleobiološka istraživanja.

Član je raznih odbora, član uredničkog odbora ili kourednik nekih internacionalnih časopisa, uključujući pridruženo uredništvo za megareviju *Zootaxa*. Bio je aktivan speleolog i pećinski ronilac kao i predsjednik Speleološkog saveza Slovenije i International Society of Subterranean Biology.

Glavno područje njegovih istraživanja je speleobiologija, biologija podzemnih staništa. Istraživao je i stara jezera, naprimjer Fuxian Hu, pa pijavice na Ohridu. Mnogo je istraživao pećinsku faunu na području Bosne i Hercegovine, još više Slovenije, a ne sasvim neprimjetno u Filipinima, Kini, Južnoj Americi, Bermudima, Keniji, Floridi. Bavio se i analizom zagađenih voda i teorijom u polucijskoj biologiji, uključujući i podzemne vode. Kao prvi u svijetu započeo je s ekološkim istraživanjima anihalinih podzemnih voda, te s istraživanjem intersticialne faune u Sloveniji. Odredio je uzorke rasprostranjenja dinarskih podzemnih vrsta i uzroke za useljavanje površinskih vrsta u podzemlje.

Objavio je preko 300 naučnih članaka, poglavlja i predavanja, pretežno o speleobiologiji, ali i drugim područjima, većinom u stranim, indeksiranim časopisima. Istaknutiji rad je SKET, Boris. *Ecology of the mixohaline hypogean fauna along the Yugoslav coasts*. U: WHITE, W. B. (ur.), CULVER, D. C. (ur.). *Benchmark papers in Karst science*, (Special publication, 11). Leesburg, VA: Karst Waters Institute. 2007, str. 395-418, objavljen je u *International journal of speleology* i kasnije odštampan u zborniku *Benchmark papers in Karst science*.

Pri rješavanju biogeografskih i ekoloških pitanja bavio se i taksonomijom, pa je tako opisao preko 100 vrsta, nekolicinu životinjskih rodova i dvije nove familije (Atlantasellidae i Brasileirinidae). To su bili većinom rakovi (Decapoda, Amphipoda, Isopoda), ali u neznatnom opsegu i kralježnjaci

i bakterije. S kolegama je započeo s novim molekulskim pristupom pri filogeniji i taksonomiji. Posebno su interesantna otkrića jedini troglobiotski predstavnici slatkovodnih spužvi i knidarija, crna populacija čovječje ribice, te uloga kompeticije kod formiranja podzemne faune.

Njemu u čast nazvano je oko 40 životinjskih vrsta, nekolicina rodova, pa i opsežni Borisov rov u pećini Najdena jama, koji je otkrio 1950. godine. Bavio se i popularnim publiciranjem sa saradnicima, edicijom ključeva za određivanje životinja Jugoslavije, itd. Aktivan je i u novinskoj publicistici.

Primio je visoka državna priznanja, odlikovanja, uglavnom za naučni rad, od SFRJ i od Republike Slovenije. Postao je počasni član Speleološkog saveza Jugoslavije, primio plaketu sa zlatnim znakom za životni rad Jamarske zveze Slovenije, Zoisovu nagradu za vrhunska naučna dostignuća Republike Slovenije (2003) i druga priznanja.

Redovni je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti od 2017. godine.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Izet Smajević

IZET SMAJEVIĆ rođen je 1952. godine u Visokom. Dodiplomski (1976) i postdiplomski studij (1984, uz radni odnos u privredi) završio je na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Doktorsku disertaciju (1991, također uz radni odnos u privredi), je odbranio na Mašinskom fakultetu u Sarajevu. Redovni profesor na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu do 2017. i vanredni profesor na Mašinskom fakultetu u Zenici (2003–2007). Radio kao inženjer održavanja, termoeenergetski analitičar, rukovodilac Službe za kontrolu i analizu procesa, rukovodilac Tehničkog sektora i direktor u Termoelektrani Kakanj (1976–2011, s prekidima 1991–1998 i 2002–2010). Pridruženi istraživač i samostalni istraživač na Institutu za procesnu tehniku, energetiku i tehniku sredine Sarajevo-IPES (1982–1992), nastavnik na Mašinskom fakultetu u Sarajevu, u dopunskom, punom i dijeljenom radnom odnosu (1989–2017, s prekidom 1992–1997; redovni profesor od 2007) i na Mašinskom fakultetu u Zenici (2000–2005), inženjer istraživač u Zweckverband Sondermüll-Entsorgung Mittelfranken-ZVSMM (1993–1995), savjetnik istraživač u INSUMMA Architekten + Ingenieure, Nürnberg (1996–1998), direktor Sektora za razvoj i investicije, savjetnik Generalnog direktora za tehnička pitanja i vodeći inženjer za pripremu izgradnje termoelektrana u Direkciji JP Elektroprivrede BiH d.d. Sarajevo (2002–2017, s prekidom 2010–2011). Predavanja po pozivu održao je na Mechanical Engineering Faculty, University Bratislava, Slovak Republic (1990) i Lehrstuhl fuer Apparatchechnik und Chemiemaschinenbau, Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg, BR Deutschland (1993). Predavanja po pozivu je održao i u velikim svjetskim kompanijama: Public Power Corporation in Greece, TPP Kardias, Greece (2005), i Pratt & Whitney, Seattle Aerosciences Center, Seattle, Washington State, USA (2002). Radio je na istraživačkim i razvojnim projektima u BiH i inostranstvu. Objavio značajan broj naučno-istraživačkih i stručnih radova u vodećim svjetskim časopisima i zbornicima međunarodnih naučnih i stručnih konferencija, pretežno u oblasti energetike, sagorijevanja i zaštite okoline. Njegova istraživanja, finansirana dominantno od državnih institucija i kompanija u BiH, ali i u okviru međunarodnih projekata (FP6, Horizon 2020) sredstvima EU, obuhvataju pretežno eksperimentalni pristup u kombinaciji s teoretskim istraživanjima ključnih aspekata procesa sagorijevanja i kosagorijevanja uglja i biomase, naročito s obzirom na ekonomsku i okolinsku održivost tih procesa, i energetike općenito, a naročito u Bosni i Hercegovini.

Na Mašinskom fakultetu Sarajevo je, u međunarodnoj naučno-tehničkoj saradnji s F-A Universität Erlangen-Nürnberg i TU Stuttgart, i uz materijalnu potporu državnih institucija i kompanija u Bosni i Hercegovini, uspostavio eksperimentalnu liniju za istraživanje (ko)sagorijevanja sprae-nog uglja i biomase (1998–2004) i nakon toga organizirao intenzivna i praktično veoma korisna istraživanja u toj oblasti. Prije toga je, u saradnji s prof. K. Hanjalić, na Mašinskom fakultetu Sa-rajevo uspostavio još dvije eksperimentalne linije: a) za istraživanje mogućnosti primjene detona-ciono-impulsnih talasa na čišćenje ogrijevnih površina tokom pogona energetskih i industrijskih kotlova velike snage i b) za istraživanje i razvoj gorionika za pulzirajuće sagorijevanje gasovitog go-riva (i sprae-nog uglja) uz analizu mogućnosti primjene. Rezultati istraživanja detonaciono-impul-snog postupka čišćenja su pretočeni u vlastito tehničko-tehnološko rješenje, koje je (s K. Hanjalić) patentirano, i koje se tokom duže od dvodecenijske redovne primjene (3 puta dnevno) u pogonu dva kotla TE Kakanj, praktično u potpunosti dokazalo, uštedivši u tom periodu na pogonskim troškovima u TE Kakanj oko 60 miliona KM. Pomenuti patenti su citirani više od 50 puta u svim značajnijim patentnim zavodima u svijetu i u bazi SCOPUS.

Objavio zapažen broj naučno-istraživačkih radova u priznatim međunarodnim časopisima i zbor-nicima međunarodnih naučnih konferencija, koautor je dva univerzitetska udžbenika, poglavlja u još pet knjiga, jedne monografije i bio je kourednik dvije knjige posebnih izdanja ANUBiH-a. Član je naučnih savjeta i stalni recenzent više međunarodnih naučnih konferencija (SDEWES, SEE SDEWES, INFUB) i časopisa (Energy, Applied Energy i drugi). Bio je član ili rukovodi-lac tima za realizaciju više naučno-istraživačkih (i stručnih) projekata (6 međunarodnih) i član je više domaćih i međunarodnih naučno-stručnih udruženja, među kojima i član Nadzornog odbora Adria Section of Combustion Institue, ASCI (2013–2017).

Dobitnik je više nagrada i priznanja: Zlatna značka TE Kakanj (1990), Medalja rada Predsjed-ništva SFR Jugoslavije (1988), Nagrada za najbolji rad na Konferenciji SDEWES, Ohrid (2012), Plaketa za doprinos razvoju i širenju ugleda Mašinskog fakulteta Sarajevo (2014).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih na-uka izabran je 2018. godine.

Ivan Soklić

(1917–2004)

IVAN SOKLIĆ rođen je 1917. godine u Sarajevu gdje je završio osnovnu i srednju školu. Visoku stručnu spremu stiče na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomiravši na predmetima: Zoologija, Botanika, Geologija i Paleontologija. Doktorat nauka stekao je na Sveučilištu u Zagrebu 1946. temom *Biljni svijet Podravske pijesaka*.

Prvo radi kao profesor u gimnaziji, a zatim kao saradnik Geološkog zavoda u Zagrebu. Sredinom 1944. izlazi na oslobođeni teritorij Bosanske krajine, gdje radi u Privrednom odjeljenju Oblasnog NO odbora i kasnije u Geološko-mjeračkoj ekipi ZAVNOBiH-a.

Poslije rata rukovodi Odsjekom za rudarska istraživanja Ministarstva industrije i rudarstva NR-BiH, Mineraloško-geološkim odjelom Zemaljskog muzeja i Kursom za geološke prospektore. Kasnije, u Geološkom zavodu u Sarajevu, rukovodio je grupom koja je vršila geološka kartiranja ugljonošnih terena. Od 1949. do 1951. radi u naftnoj privredi, i to prvo kao zamjenik generalnog geologa Direkcije u Beogradu, a kasnije kao glavni geolog naftnog polja Šumečani u Hrvatskoj. Od 1951. do 1960. rukovodi geološkom službom Preduzeća za istraživanje nafte u Tuzli. Za docenta geologije na Filozofskom fakultetu u Sarajevu izabran je 1955. godine, od 1960. je vanredni, a od 1964. redovni profesor Rudarskog fakulteta u Tuzli.

Od njegovih naučnih radova treba istaći: *Kenozoik Bosne i Hercegovine* (1957); *Fauna moluska...* (1955); *Sarmata Panonskog bazena. U Postpontskom periodu, Južnopanonskoj oglejenoj sviti, Stratigrafiji kvartara...* (1970) i drugim radovima obrađuje potolinski srednji i gornji pliocen i kvartar. Tako utvrđuje tektonske i klimatske promjene koje se kod nas dešavaju u postpontskom periodu. U *Neogenskoj paleogeografiji sjeverne Bosne* (1973) prikazuje evoluciju podvodnih i suhozemnih predjela na jugu Panonskog bazena, s posebnim osvrtom na mogućnost obrazovanja ležišta uglja, nafte, soli itd. *Horizontalni i vertikalni pokreti tektonskih blokova* (1965), *Postanak i struktura Tuzlanskog bazena* (1964) i drugi radovi.

Radovi o tektonici sjeverne Bosne ističu potrebu poznavanja geneze nabora i njihovog morfološkog razlikovanja kako bi se utvrdili smjer i vrijeme kretanja odvojenih blokova litosfere u prošlosti i prilikom savremenih zemljotresa. Obrađivao je geologiju mnogih naših ugljenih bazena i revira. Vršio je mikrostratigrafska i petrološka ispitivanja nekih ugljenih ležišta, dao prijedlog za naučnu klasifikaciju lignita iz Kreke, itd. U svojim naftološkim studijama prikazuje rezultate ispitivanja

sjeverno-bosanskog tercijara sa stanovišta mogućnosti otkrivanja ležišta nafte. Obrađuje pitanje postanka naše nafte, njene današnje kolektore, puteve migracije, tipove zamki i sl.

Za svoj naučni i stručni rad više puta je odlikovan.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka izabran je 1973, a za redovnog 1978. godine.

Preminuo je u Tuzli 2004. godine.

Vladimir Evgenevič Sokolov

(1928–1998)

VLADIMIR EVGENEVIČ SOKOLOV rođen je 1928. godine u Moskvi. Diplomirao je na Moskovskom državnom univerzitetu 1950. godine. Poslije je postao viši predavač i voditelj postdiplomskih studija na Moskovskom institutu za ribarstvo (1953–1956); profesor i voditelj Odsjeka za tlo i biologiju na Moskovskom državnom univerzitetu (1956–1967) i kasnije direktor Instituta za evolucijsku morfologiju i ekologiju životinja.

Njegovo istraživanje fokusiralo se na ekologiju, morfologiju, elektronsku mikroskopiju i histologiju, hidrodinamiku plivanja i fiziologiju okoliša, bioniku i telemetriju, radio-ekologiju i ekotoksikologiju te zemaljsko praćenje okoliša. Pokazao je veliko interesovanje za ekološko pravo i pitanja upravljanja divljim životinjama, očuvanje biodiverziteta i rijetkih vrsta, historiju zoologije i obrazovanje o životnoj sredini. Bio je jedan od prvih autora koji je pisao o konceptu rezervata biosfere.

Objavio je brojne radove iz oblasti ekologije kičmenjaka, razrađujući niz teoretskih i praktičnih važnih problema (morfologija, ekologija, sistematika, zaštita životinjskog svijeta). Najveći broj radova posvećen je proučavanju kožnog pokrivača i kožnih žlijezda kod sisara. Jedan je od osnivača hidrobionike u SSSR-u, u vezi s proučavanjem brzine plivanja, orijentacijom, navigacijom i komunikacijom morskih sisara.

Tokom svog rada organizovao je brojne zoološke ekspedicije u Sovjetskom Savezu, kao i u inostranstvu: Bolivija, Kuba, Etiopija, Meksiko, Mongolija, Peru, Vijetnam, Jugoslavija (saradnja s Biološkim institutom Univerziteta u Sarajevu i s Odjeljenjem prirodnih i matematičkih nauka Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine). Njegovi istraživački interesi bili su različiti. Studirao je radiobiologiju nakon katastrofe u Černobilu, kao i etologiju i sistematiku sisavaca.

Po njemu je nazvana vrsta glodara, *Cricetulus sokolovi*. Također, u njegovu čast je nazvana vrsta guštera bez nogu, *Ophisaurus sokolovi*.

Bio je član Akademije nauka SSSR-a, Međunarodne akademije nauka München i Američke akademije nauka i umjetnosti.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1984. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Premинуo je u Moskvi 1998. godine.

Vojislav Spaić

(1910–1986)

VOJISLAV SPAIĆ rođen je 1910. godine u Ključu. Gimnaziju je završio u Sarajevu. Diplomirao je 1934. na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Na istom Fakultetu je doktorirao 1941. odbranivši disertaciju pod naslovom: *Nasljedno običajno pravo u Bosni i Hercegovini*.

Do Drugog svjetskog rata bio je sudija Sreskog suda u Sarajevu. Od 1941. do 1945. nalazio se u Njemačkoj u raznim zarobljeničkim logorima, a bio je i u nekim kažnjeničkim logorima usljed svog naprednog stava (pristalica NOP-a). Po povratku u otadžbinu (septembra 1945), postavljen je za referenta u Republičkoj komisiji za ratne zločine u Sarajevu, a od 1. januara 1946. za načelnika odjeljenja i sekretara Ministarstva industrije i rudarstva BiH. Za docenta na Katedri građanskog prava na Pravnom fakultetu u Sarajevu postavljen je 15. novembra 1947, za vanrednog profesora izabran je 1952, a za redovnog profesora 1957. na istom Fakultetu. Bio je dekan, predsjednik Savjeta, šef Katedre građanskog prava, a nekoliko puta i prodekan.

Pored nastavičkog rada, učestvovao je aktivno u stručnoj i naučnoj djelatnosti van fakulteta. Kao član raznih komisija Saveznog izvršnog vijeća i Skupštine SFRJ, a u nekim i kao rukovodilac, učestvovao je u izradi raznih pravnih propisa. Kao stručnjak učestvovao je u radu Pravnog savjeta SIV-a, Pravnog savjeta SIP-a i Pravnog savjeta BiH, bio je član Nacionalnog komiteta SFRJ Međunarodne trgovinske komore u Parizu. Učestvovao je na mnogobrojnim diplomatskim konferencijama kao član jugoslovenske delegacije. Kao ekspert UNESCO-a i BIT-a učestvovao je u Hagu 1960. u izradi nacrtu Međunarodne konvencije za zaštitu prava srodnih autorskom pravu.

Kao naučni radnik objavio je preko stotinu radova na našem i stranim jezicima, u kojima se obrađuju razna pitanja iz savremene pravne problematike i pravne historije. Pokazivao je specijalni afinitet prema čisto teoretskim problemima (npr.: *Država kao pravno lice*, *Teorija kauze u građanskom pravu*, *Pravna priroda autorskog prava*, *Teorije o prirodi društvene svojine*, *Problemi iz građanskog prava*, *Zaštita ličnosti i sloboda intelektualnog stvaralaštva*). Objavio je nekoliko udžbenika iz građanskog prava (*Uvod u građansko pravo*, *Stvarno pravo*, *Građansko pravo*).

Veliki dio svog naučnog opusa posvetio je obrađivanju problema autorskog prava. Među ovim radovima naročito se ističe monografija: *Teorija autorskog prava i autorsko pravo SFRJ* (u izdanju Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine).

Učestvovao je na mnogobrojnim naučnim kongresima u zemlji i inostranstvu i na mnogima je podnosio i glavne referate.

Za svoj naučni rad odlikovan je Ordenom rada s crvenom zastavom, Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima, a za svoje držanje u logorima za vrijeme rata Medaljom za zasluge za narod. Nosilac je Dvadesetsedmojulske nagrade BiH i Plakete Univerziteta u Sarajevu.

Kao predstavnik Jugoslavije bio je izabran u Legislativnu komisiju Međunarodne konfederacije društava autora i kompozitora i u Administrativni savjet Međunarodnog društva za autorsko pravo. Bio je redovni član Instituta za uporedno pravo u Beogradu, Društva za uporedno pravo u Parizu i Udruženja za međunarodno pravo u Londonu.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka (kasnije Odjeljenje društvenih nauka) izabran je 1967, a za redovnog 1973. godine.

Premينو je u Sarajevu 1986. godine.

Gordan Srkalović

GORDAN SRKALOVIĆ rođen je 1956. godine u Sarajevu, gdje je završio osnovno i srednje obrazovanje. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu u Sarajevu 1981. godine. Magistrirao je na istom fakultetu 1985. godine na ulozi simpatetičkog sistema u kontroli mezenteričke cirkulacije u hemoragičnom šoku. Doktorirao je na Medicinskom fakultetu u Tuzli 1987. na ulozi opioidnog sistema u hemoragičnom šoku. Na Zavodu za fiziologiju Medicinskog fakulteta u Tuzli je radio kao asistent, docent, vanredni profesor i šef Zavoda do 1992. godine. Obavljao je dužnost prodekana za međunarodnu saradnju Medicinskog fakulteta u Tuzli do konačnog odlaska u SAD 1992. Tokom 1987. godine proveo je četiri mjeseca na Institutu za fiziologiju Univerziteta u Geteborgu, Švedska, kao nosilac stipendije Švedskog državnog instituta. Proveo je dvije godine kao postdoktorski istraživač na Tulane Univerzitetu u New Orleansu u laboratoriji A.V. Schally-a, nosioca Nobelove nagrade za fiziologiju i medicinu 1977. godine. U 1992. godini proveo je šest mjeseci kao gostujući profesor na Univerzitetu Santiago de Compostela u Španiji. U SAD-u je počeo kao postdoktorski istraživač na Univerzitetu Kent State i proveo dvije godine na istraživanjima dnevno-noćnog ritma. Specijalizaciju iz interne medicine je obavio u Canton, država Ohio i onda subspecijalizaciju iz malignih oboljenja i bolesti krvi na Cleveland Clinic, također u državi Ohio. Poslije subspecijalizacije ja radio na istoj klinici kao ljekar specijalista za multipli mijelom i amioleidozu i bio zamjenik direktora specijalizacije iz malignih oboljenja i krvnih bolesti. Od 2003. radi u Sparrow Herbert-Herman centru za maligna oboljenja u Lansingu kao ljekar specijalista i direktor kliničkih istraživanja. Od 2018. godine direktor je Sparrow Herbert-Herman centra za maligna oboljenja. Trenutno je klinički vanredni profesor na Michigan State University College of Human Medicine i vanredni profesor na SSST Univerzitetu.

Glavna područja njegovog istraživanja su hemoragični šok, uloga peptida i peptidnih receptora u nastanku i razvoju tumora, razvoj novih lijekova za tumor prostate i multipli mijelom, razvoj multidisciplinarnih istraživanja u oblasti ciljane terapije, kreiranje novih vidova saradnje različitih disciplina u unapređenju tretmana pacijenata s malignim oboljenjima.

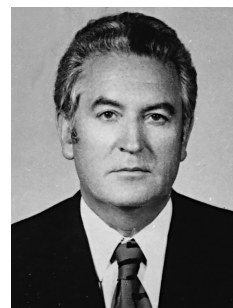
Član je mnogobrojnih naučnih i stručnih društava. Obavio je više od 150 predavanja na mnogobrojnim univerzitetima i klinikama u SAD-u i svijetu. Bio je glavni istraživač na studijama Nacionalnog instituta za tumore SAD-a. Objavio je preko 90 radova u recenziranim časopisima, uključujući *Proceedings of National Academy of Science*, *New England Journal of Medicine*, *Lancet*,

Blood, Journal of Clinical Oncology, Cancer, Journal of National Cancer Institute, British Journal of Haematology i drugim. Prezentirao je preko 90 radova na nacionalnim i internacionalnim skupovima. Bio je i sada je član izdavačkih odbora i recenzent u mnogobrojnim časopisima, uključujući *Acta Medica Academica, BJBMS, Cancer Research, Cardiovascular and Hematological Agents in Medicinal Chemistry, Current Hematology Reports, American Journal of Hematology, European Journal of Haematology*. Član je upravnih odbora u sklopu Sparrow bolničkog sistema i na državnom nivou Michigan. Član je radne grupe Komiteta za multipli mijelom i podkomiteta za šire anagažovanje Komiteta za tumor pluća u Southwest Oncology Group Nacionalnog instituta za tumore SAD-a. Član je i bivši predsjednik Bosanskohercegovačko-Američke akademije umjetnosti i nauka (Bosnian-Herzegovinian American Academy of Arts and Sciences).

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2018. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Dragomir Stanković

(1919–1999)

DRAGOMIR STANKOVIĆ rođen je 1919. godine u Novom Gradu (Odžak). Odmah nakon što je završio Medicinski fakultet u Sarajevu, izabran je za asistenta na predmetu Patološka anatomija. Uža specijalnost u struci mu je bila interna medicina, profesionalne bolesti i toksikologija radne sredine. Po završenoj specijalizaciji interne medicine 1957. godine na Internoj klinici Rebro u Zagrebu, radio je u Zavodu za zdravstvenu zaštitu BiH. Prije specijalizacije, od 1950. do 1954. radio je kao asistent na patološkoj anatomiji u Srpskoj akademiji nauka i umjetnosti, Beograd. Drugu specijalizaciju iz medicine rada završio je na Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

U inostranstvu je specijalizirao na Internom odjelu Karolinske klinike u Štokholmu, zatim na Internoj klinici u Frajburgu i na Maks Plankovom institutu za fiziologiju u Njemačkoj. Devet mjeseci je radio u Pavlovljevom institutu za fiziologiju Akademije medicinskih znanosti u Moskvi.

Godine 1959. odbranio je habilitacioni rad pod naslovom *Prilog proučavanju vrste i uslova rada na krvni pritisak i uticaj pregrijane sredine na krvni pritisak radnika*, a doktorsku disertaciju pod naslovom *Prilog ranoj ekspozicionoj dijagnostici ranog saturizma* odbranio je 1963. godine.

Za docenta na Medicinskom fakultetu u Sarajevu biran je 1960, za vanrednog profesora 1963, a za redovnog profesora na predmetu Patološka fiziologija 1970. godine. Osnovao je Institut za patofiziologiju te Institut za medicinu rada i profesionalne bolesti. Bio je osnivač i dugogodišnji rukovodilac Centra za specijalizaciju kadrova iz medicine rada. Pod njegovim specijalnim rukovodstvom educirano je oko 250 ljekara specijaliziranih za medicinu rada.

Objavio je oko 250 naučnih i stručnih radova. Posebno treba istaknuti udžbenike iz patološke fiziologije. Kruna njegovih publikacija je enciklopedijski i magistralni udžbenik *Medicina rada*, te njegovo djelo *Profesionalne bolesti*. Bio je nosilac više od 30 projekata. Većinom se ovi projekti odnose na štetna djelovanja okoline na radnu sredinu i na zaposlene radnike.

Njegove publikacije mogu se svrstati u više kategorija, ali tri su najvažnije. U prvu grupu se svrstavaju radovi koji se odnose na izučavanje interakcija malih doza teških metala i nekih zemnoalkalnih elemenata na molekularnom i celularnom nivou, posebno na celularnoj membrani. U drugoj grupi su radovi koji se odnose na izučavanje biohemijskih i nervnih mehanizama u nastajanju ekstrapiramidalnih poremećaja izazvanih toksičkim djelovanjem mangana. Treća grupa radova

odnosi se na izučavanje toksičnog i teratogenog djelovanja na izolovanim organima, embrionima, fetusima i kulturi tkiva.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1987, a za redovnog 1995. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1999. godine.

Siniša Stanković

(1892–1974)

SINIŠA STANKOVIĆ rođen je 1892. godine u Zaječaru, Srbija. U Zaječaru je završio osnovnu i srednju školu. Na Univerzitet u Beogradu upisao se 1910. godine odabravši studije biologije. Studije je prekinuo 1914. godine zbog početka Prvog svjetskog rata. S Krfa je upućen u Francusku, u Grenobl, gdje je nastavio i završio studije biologije. Diplomirao je 1918. godine, a doktorirao 1921. u Grenoblu. Za asistenta Univerziteta u Beogradu izabran je 1921. godine. U zvanje docenta izabran je 1922, vanrednog profesora 1924. godine, a 1934. izabran je u zvanje redovnog profesora.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata bio je zatvoren u zloglasnom logoru na Banjici. Vršio je dužnost člana Glavnog narodnooslobodilačkog odbora Srbije, predsjednika Prezidijuma Skupštine Srbije, poslanika Savezne skupštine Jugoslavije, predsjednika Nacionalne komisije UNESCO-a.

Svoj naučni i nastavni rad razvijao je na Univerzitetu u Beogradu, ali je ostvarivao i saradnju s velikim brojem naučnih ustanova i univerziteta u zemlji i inostranstvu. Samo na Univerzitetu u Beogradu držao je nastavu na Medicinskom, Veterinarskom, Poljoprivredno-šumarskom i Prirodno-matematičkom fakultetu. Niz godina bio je šef Katedre za zoologiju i direktor Instituta za ekologiju i biogeografiju SANU-a i kasnije Instituta za biološka istraživanja SRS-a. Izveo je veliki broj naučnih radnika rukovodeći izradom njihovih doktorskih disertacija, specijalizacijama i na druge načine.

Znatan dio svog naučnog rada posvetio je proučavanju reliktna i endemične faune Ohridskog jezera. Proučio je niz vrsta iz tog jezera, opisivao nove vrste, njihovu diferencijaciju u Ohridskom jezeru, ekologiju i rasprostranjenje pojedinih vrsta i grupa životinja. U periodu do Drugog svjetskog rata razmatra regionalno-limnološke karakteristike i tipologiju balkanskih jezera. Na proučavanju živog svijeta Ohridskog jezera okupio je veliku grupu istraživača iz Jugoslavije i iz inostranstva, što je rezultiralo i osnivanjem Hidrobiološkog zavoda u Ohridu. Objavio je oko sto naučnih radova, prevodio na naš jezik (tako je preveo na naš jezik Lenjinovo djelo *Materijalizam i empiriokritičizam*), napisao niz veoma cijenjenih udžbenika i monografija i bio istaknuti popularizator nauke.

Dobitnik je Sedmojulske nagrade i nagrade AVNOJ-a.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti, Akademije nauka SSSR-a i SAD-a, te član svih akademija u Jugoslaviji.

Za dopisnog člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine na prijedlog Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

Preminuo je u Beogradu 1974. godine.

Pavao Stern

(1913–1976)

PAVAO STERN rođen je 1913. godine u Varaždinu, Hrvatska. Osnovnu i srednju školu završio je u Varaždinu. Upisao se na Medicinski fakultet u Zagrebu 1931, a diplomirao 1937. godine. Farmakologijom se počeo baviti 1937. radeći u Tvornici lijekova u Zagrebu. Ubrzo odlazi na specijalizaciju, u Farmakološkom institutu Medicinskog fakulteta u Beču, a iza toga na Farmakološkom institutu u Amsterdamu. U Beču je zajedno s prof. Brückeom publicirao svoj prvi farmakološki rad i pokazao da adrenergičke niti za kardiju želuca zeca leže u vagusu. U Amsterdamu je izradio metodu poznatu u svijetu kao prvu za kvantitativno određivanje adrenokortikotropnog hormona. Vrativši se u Zagreb, osnovao je farmakološki laboratorij u tvornici *Kaštel* (sadašnja *Pliva*).

Njegovi prvi radovi bili su vezani za teme: izrada modela za ispitivanje inervacije kardije, ispitivanje antimalarika i ispitivanje adrenalinske inverzije. Brzo se orijentirao na istraživanje histamina i antihistaminika, pa je objavio da derivati piperidina djeluju kao antihistaminici. Spada među najpoznatije histaminologe i jedan je od dvojice otaca antihistaminika. U Čikagu je ispitivao inaktivaciju histamina.

Nakon rata biran je za asistenta na Farmakološkom institutu Medicinskog fakulteta u Zagrebu, a 1946. godine za docenta. Istovremeno je od 1945. do 1948. predavao Farmakologiju na Farmaceutskom fakultetu u Zagrebu. Habilitacionu raspravu *O mehanizmu djelovanja histamina* započeo je još u Tvornici lijekova *Pliva*. U tom radu ukazao je, u stvari, prvi na to da bi diaminooksidaza, ferment koji razara histamin, mogao biti receptor za histamin i na taj način jedan od prvih uveo u farmakološku literaturu pojam receptora. Za redovnog profesora novootvorenog Medicinskog fakulteta u Sarajevu izabran je 1947, a 1948. počeo je s osnivanjem Farmakološkog instituta.

Publicirao je 550 originalnih radova iz više područja. Sva je ta područja povezivao s endogenim aktivnim supstancama i procesima hemijske neurotransmisije. Rastumačio je i djelovanje oxotremorina, dokazavši da on aktivira holinacetilazu. *Supstanca P* je bila njegova preokupacija, te je vezano za nju publicirao oko 35 radova. Isto tako, značajnu oblast njegovog rada predstavlja ispitivanje raznih toksina, kao botulinustoksina, latrodektustoksina, miktotoksina i ostalih otrova neuromišićne transmisije.

Organizovao je tri međunarodna simpozija u Sarajevu. Učestvovao je na brojnim međunarodnim kongresima i simpozijima. Ispitivao je i farmakologiju upale, reume, kardiovaskularnog sistema i hemoterapiju tumora. Posebno treba naglasiti da se često bavio farmakološkom tehnikom. Tako je

njegova metoda kardioventrikule izvrstan farmakološki model za ispitivanje beta-blokera i spazmolitika.

Dobitnik je Dvadesetsedmojulske nagrade BiH (1960), a iste godine dobio je i nagradu od KOMNIS-a za uspješno istraživanje terapije trovanja bojnim otrovima.

Bio je dopisni član Njujorške akademije nauka, Njemačkog alergološkog društva, Royal Society of Medicine. Bio je član i predsjednik za Jugoslaviju IBRO-a, član Academia Medica Lombarda, Međunarodnog psihofarmakološkog udruženja, Njemačkog farmakološkog društva.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenju medicinskih nauka izabran je 1952. godine. Od osnivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1966. godine, nastavlja biti njen redovni član.

Preminuo je u Zagrebu 1976. godine.

Petar Stevanović

(1914–1999)

PETAR STEVANOVIĆ rođen je 1914. godine u Bačevcu, Beograd. Srednju školu završio je 1933. godine. Diplomirao je Geološko-mineralošku grupu nauka na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1937. godine. Radio je kao kustos Muzeja srpske zemlje u Beogradu (1938–1940). Godine 1939. proveo je kraće vrijeme na usavršavanju u muzejskim poslovima, jedno vrijeme u Zemaljskom muzeju u Sarajevu, a poslije u geološko-mineraloškim muzejima u Zagrebu i Ljubljani.

Rat je proveo u zarobljeništvu u Nemačkoj. Posle rata i kratkog boravka u Muzeju, zaposlio se u Geološkom zavodu Univerziteta u Beogradu (1946). Te iste godine otišao na usavršavanje u SSSR, u Paleontološki institut Sovjetske akademije nauka. Doktorsku disertaciju na temu *Donji pliocen Srbije i susednih oblasti*, odbranio je na Moskovskom geološko-istraživačkom institutu (1948).

Nakon povratka u Jugoslaviju, biran je prvo za docenta (1949) a kasnije i za vanrednog (1950) i redovnog profesora (1957) na Geološko-paleontološkoj grupi Prirodno-matematičkog fakulteta u Beogradu. U isto vrijeme je držao predavanja i na Geološkom i Rudarsko-geološkom fakultetu u Beogradu. Bio je predsjednik Komisije za integraciju geoloških škola u Beogradu (1963). Nakon objedinjavanja, bio je šef Katedre za istorijsku geologiju i Katedre za regionalnu geologiju (1963–1967). Na strudijskom usavršavanju u Prirodnjačkom muzeju u Beču bio je 1950. godine.

Publikovao je preko 200 radova, uglavnom iz stratigrafije neogena, paleontologije i historije geologije. Objavljivao je, osim u domaćim časopisima, i u inostranim zbornicima i časopisima u: Moskvi, Budimpešti, Beču, Madridu, Bernu, Varšavi, Bolonji, Lionu, Bratislavi, Sofiji.

Posebno se ističu njegova otkrića devona kod Prače blizu Sarajeva i kod Družetića blizu Valjeva. Proučavao je i neogen u paleontološkom, biostratigrafskom i paleogeografskom smislu. Istraživanja je vršio u dijelovima Srbije, Bosne, Vojvodine, Grčke, podunavskih zemalja, Rusije, itd. Pored istraživanja neogena, u našoj zemlji učestvovao je i u ispitivanju ugljenih bazena, solnog ležišta u Tuzli, nafte, solnog slijeganja grada Tuzle, itd.

Dobitnik je velikog broja društvenih i stručnih priznanja i nagrada.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti, Slovenske akademije znanosti i umjetnosti i Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (kasnije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti).

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1999. godine.

Zdisław Stieber

(1903–1980)

ZDISŁAW STIEBER rođen je 1903. godine u mjestu Szczakowa, Poljska. Najprije je studirao hemiju, međutim, već se 1926. godine posvetio uporednoj slavističkoj lingvistici na Univerzitetu u Krakovu. Od 1937. bio je profesor na Sveučilištu u Lavovu, od 1945. u Varšavi i Łódžu.

Zanimao se za dijalekte pograničnih područja i to ga je dovelo ga je do proučavanja istočnoslovačkih i ukrajinskih govora, gdje se njegov rad fokusirao na toponime, njihovu etimologiju, te historiju i naseljavanje mjesta na kojima su živjeli. Također je istraživao lužički i bjeloruski jezik, a bio je uključen i u rad na lingvističkim atlasima kašupskog (1964–1978), poljskog (Nitsch 1957–1970) i lemkijskog (1956–1964) jezika. Posebno je vrijedno bilo njegovo uvođenje boja i simbola u dijalekatske karte.

Njegov rad 1930-ih godina predstavljao je neke od prvih studija dijalekta Lemko Rusina. Deportacija ove etničke grupe u operaciji Visla nakon Drugog svjetskog rata naglašava važnost njegovog rada koji je obavljao dok je zajednica još bila netaknuta.

Pisao je i radove o historiji i razvoju poljskog (1934), češkog (1957) i slovenskog jezika uopšte (1969). Održavao je nastavničke sastanke u Krakovu, Lavovu, Łódžu i Varšavi. Njegovi radovi u poljskoj i slavenskoj filologiji imali su posebno snažan utjecaj na uvođenje strukturne metode u nastavu fonologije na Univerzitetu u Łódžu.

Zakon Nitsch-Trnka-Stieber (u kojem se navodi da se fonemski kontrasti u jeziku mogu proizvesti samo redovnim zdravim zakonima ili posuđivanjem, ali ne i kao rezultat analognih promjena u morfofonemskim pravilima) i dalje je predmet rasprava u lingvističkim krugovima.

Glavni radovi: *Načini nastanka prijelaznih slavenskih govora (Sposoby powstawania słowiańskich gwar przejściowych, 1938)*, *Povijesna i suvremena fonologija poljskoga jezika (Historyczna i współczesna fonologia języka polskiego, 1966)*, *Nacrt povijesne gramatike slavenskih jezika (Zarys gramatyki historycznej języków słowiańskich, 1969–1973)*.

Treba istaći i činjenicu da se, pored svega ostalog, nalazio dugo vremena na čelu Zaklada Słowiańszczyzny PAN, s kojom je Komisija za lingvistička ispitivanja ANUBiH-a dugo vremena uspješno sarđivala.

Bio je član Poljske akademije nauka i umetnosti i mnogih inostranih naučnih društava i akademija. Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Preminuo je u Varšavi 1980. godine.

Joseph Straus

JOSEPH STRAUS rođen je 1938. godine u Trstu, Italija. Diplomirao je pravo 1962. godine na Univerzitetu u Ljubljani, Slovenija, a doktorirao pravne nauke 1968. godine na Univerzitetu Ludwig-Maximilian u Münchenu, Njemačka. Godine 1986. izabran je za redovnog nazivnog profesora na predmetu Intelektualno vlasništvo, na Univerzitetu u Ljubljani; 1992. godine predavao je na predmetu Zakon o patentima na Univerzitetu u Münchenu; 1998. godine imenovan je za profesora (*Honorarprofessor*) na predmetu Patentno pravo na Univerzitetu u Münchenu.

U periodu 1972–2001. bio je šef odjela i voditelj biblioteke Max-Planck-instituta za strano i međunarodno patentno, autorsko i pravo konkurencije u Münchenu, 2001–2008. godine, direktor i naučni član na Max-Planck-institutu za intelektualno vlasništvo, konkurenciju i porezno pravo, u Münchenu, nakon toga, emeritus naučni član i emeritus direktor instituta (sada Max-Planck-Institut za inovacije i konkurenciju).

Bio je gostujući profesor prava na Pravnom fakultetu Univerziteta Cornell, Ithaca, N.Y. (1989–1998), Marshall B. Coyne, gostujući profesor Međunarodnog i komparativnog prava, Pravni fakultet Univerziteta George Washington, Washington D.C (2001–2019); uvaženi gostujući profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Torontu (proljeće 2005), Katedra za intelektualno vlasništvo NIPMO-UNISA, Univerzitet Južne Afrike (UNISA), Pretorija (2011–2016), gostujući profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Tsinghua, Peking (2015–2017), gostujući *fellow* Hoover institucija, Univerziteta Stanford (2009–2014), počasni profesor kineskih univerziteta: Tongji, Šangaj, Univerzitet nauka i tehnologije Huazhong (HUST), Wuhan i Univerzitet Xiamen, Xiamen.

Dobitnik je počasnih doktorata Univerziteta u Ljubljani (2001) i Univerziteta u Kragujevcu (2003). Dobitnik je brojnih nagrada: 2000. godine nagrada za nauku Fondacije za njemačku nauku, Grosses Verdienstkreuz (Zapovjednički križ) des Verdienstordens der Bundesrepublik Deutschland (2005), IV. Venecijanska nagrada za intelektualno vlasništvo (2007), Orden za zasluge Republike Slovenije (2010), ambasador nauke Republike Slovenije (2011). Dopisni je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti (1995), član je Academia Europaea (2001, predsjedavajući Pravnog odjela 2009–2015), član Evropske akademije nauka i umjetnosti (2001, potpredsjednik 2010–2015), inostrani član Akademije Nazionale dei Lincei (2017).

Član je brojnih strukovnih udruženja: Međunarodno udruženje za nastavu i istraživanje intelektualnog vlasništva (ATRIP, predsjednik 1993–1995), Međunarodno udruženje za zaštitu

intelektualnog vlasništva (predsjednik Programskog odbora 1997–2006, počasni član), Organizacija ljudskog genoma (HUGO, predsjednik Odbora za prava intelektualnog vlasništva 1995–2006), Njemačko udruženje za zaštitu intelektualnog vlasništva (potpredsjednik 2001–2008, počasni član). Savjetnik: OECD-a, WIPO-a, Evropske komisije, Svjetske banke, UNIDO-a, UNCTAD-a, Njemačke, Slovenačke i Švicarske vlade te Evropskog zavoda za patente. Objavio je više od 350 publikacija u svim područjima intelektualnog vlasništva. Mentor je na više od 50 doktorskih radova i još više magistarskih.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2018. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Avdo Sućeska

(1927–2001)

AVDO SUĆESKA rođen je 1927. godine u Jasenici, Rogatica. Poslije završene osnovne škole i gimnazije, studirao je na Pravnom fakultetu u Sarajevu i diplomirao 1950. godine. Na istom fakultetu ubrzo je izabran za asistenta, a zatim i za docenta na Katedri istorije države i prava naroda Jugoslavije. Školske 1962/1963. bio je na specijalizaciji u Münchenu, u Institutu za istoriju i kulturu Bliskog Istoka i turkologiju. Doktorirao je na Pravnom fakultetu u Beogradu 1959. U zvanje vanrednog profesora izabran je 1964, a redovnog profesora 1969, i to za predmet Istorija države i prava naroda Jugoslavije. Uporedo s radom na Pravnom fakultetu od 1968. do 1971. bio je direktor Orijentalnog instituta u Sarajevu. Dvije godine bio je dekan Pravnog fakulteta.

Jedan je od najistaknutijih svjetskih poznavalaca društvene, pravne i političke historije jugoistočne Evrope za vrijeme turske vlasti. Posebno je uticao na razvitak orijentalnih studija i historiografije jugoslovenskih naroda pod turskom vlašću. To se u najvećoj mjeri odnosi na unutrašnju historiju jugoslovenskih zemalja, prije svega Bosne i Hercegovine, i na sistem turske uprave, poreskog sistema i vojnog uređenja. Uporedo s tim, on je bio veoma aktivan i u organizovanju naučnih istraživanja i podsticanja svih onih naučnih polemika koje su vodile raščišćavanju pojedinih pitanja turske administracije u jugoistočnoj Evropi. Podnio je veliki broj naučnih referata i saopštenja na najuglednijim jugoslovenskim i svjetskim naučnim skupovima. Svojim naučnim rezultatima i koncepcijama ne samo da je doprinio razvitku istraživanja i studija o turskom periodu jugoslovenske historije nego je podstakao veliki broj istraživača da krenu njegovim putem.

Kao profesor Pravnog fakulteta u Sarajevu objavio je obimni udžbenik *Istorija države i prava naroda SFRJ*. Napisao je oko sedamdeset naučnih studija i rasprava koje su velikim dijelom objavljene na svjetskim jezicima i po najuglednijim periodičnim publikacijama u inostranstvu. Pored ostalog, posebno je ispitivao probleme lokalne Uprave u Bosni i Hercegovini pod osmanskom vlašću, i to ne samo ulogom ajana u toj upravi nego i ustanovom muteselima kao predstavnika pokrajinskih, odnosno centralnih vlasti, pravnim običajem uzajamnog jamčenja stanovnika jednog naselja, obično grada, za održavanje reda i mira, kao i gradskom upravom uopšte. Isto tako je znalački izučavao i prikazivao razvitak čifluka i čiflučkog sistema, i to ne samo u Bosni i Hercegovini, a veliku pažnju je posvetio i položaju raje, i muslimanske i kršćanske. Posebno se zadržao na pojavi Jevreja u BiH i njihovom socijalnom i pravnom položaju.

Na prvom mjestu treba zapaziti njegovu obimnu i temeljitu monografiju Ajani (Prilog izučavanju lokalne vlasti u našim zemljama za vrijeme Turaka). Na osnovu bogate naučne literature i izvorne građe, u ovoj knjizi je ispitao i prikazao nastanak i razvitak jedne od ustanova koje su najkarakterističnije za osmanski režim XVIII. i početka XIX. vijeka. Ta ustanova je dobila posebno izrazite oblike u Bosni i Hercegovini, ali je obilježila osmanski režim navedenog razdoblja u cjelini. Pojava ajana kao uglednih prvaka i organa lokalne vlasti označila je prelomne trenutke u historiji Osman-skog carstva krajem XVII. i početkom XVIII. vijeka.

Dobitnik je Šestoaprilske nagrada Grada Sarajeva, Dvadesetsedmojulske nagrade Bosne i Hercegovine i mnogih drugih odlikovanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 1987, a za redovnog 1995. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2001. godine.

Mate Suić

(1915–2002)

MATE SUIĆ rođen je 1915. godine u Postiri, Brač, Hrvatska. U Splitu je pohađao osnovnu školu i završio klasičnu gimnaziju. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1941. godine diplomirao je klasičnu filologiju, arheologiju i povijest starog vijeka. Predavao je u srednjim školama u Zagrebu i Pragu, a od 1943. godine učestvovao je u NOB-u.

Bio je direktor Arheološkog muzeja u Zadru (1947-1966). Postaje docent Filozofskog fakulteta u Zadru 1956, poslije vanredni, pa redovni profesor na predmetu Povijest starog vijeka i antička arheologija. Od 1968. godine redovni je profesor na Filozofskom fakultetu u Zagrebu na predmetu Povijest starog vijeka (kao nasljednik profesora Grge Novaka).

Držao je nastavu na postdiplomskim studijima Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu i Arhitektonskog fakulteta u Splitu. Bio je i jedan od voditelja postdiplomskog studija u Dubrovniku gdje je predavao predmet Kulturna povijest istočnog Jadrana.

Bavio se materijalnom i duhovnom kulturom nekih predrimskih grupa, elementima kontinuiteta od prahistorijskog doba do srednjeg vijeka, pitanjima agrara i proizvodnje na selu, odnosima sela i grada u antičkom dobu, pitanjima municipalnog uređenja gradskih aglomeracija, poleogenezom i urbanizacijom u antičkom vremenu, nekim geografskim problemima, društvenim strukturama itd. On je bio naučnik širokog dijapazona. Bio je dobar poznavalac latinskog i grčkog jezika, filolog, klasični arheolog i historičar starog vijeka. Zbog dobrog poznavanja nekoliko naučnih disciplina mogao je riješiti neka kompleksnija naučna pitanja.

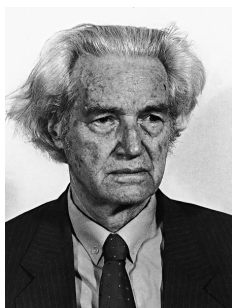
Vodio je terenska arheološka istraživanja u Mulinama na Ugljanu, u Bribiru, Zadru, Ninu, Solinu i dr. Dobio je Nagradu za životno djelo (1983). Osnivač je veoma značajnog časopisa *Diadora*, čiji je bio i urednik. Pored toga, bio je član redakcija mnogih drugih časopisa.

Neka od njegovih djela: *Liburnski nadgrobni spomenik* (u časopisu *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 1951), *Limitacija agera rimskih kolonija na istočnoj jadranskoj obali* (u *Zborniku Instituta za historijske nauke u Zadru*, 1955), *Istočna jadranska obala u Pseudo Skilakovu Periplusu* (u časopisu *Rad JAZU*, 1955), *O municipalitetu antičke Salone* (u časopisu *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 1958), *Antički Nin i njegovi spomenici* (u *Povijest grada Nina*, 1969), *Noviji natpisi iz Burnuma* (u časopisu *Diadora*, 1971), *Povijest Zadra, I.* (1975), *Antički grad na istočnom Jadranu* (1976), *Hijeronim Stridonjanin – građanin Tarsatike* (u časopisu *Rad JAZU*, 1986), *Odbrani radovi iz stare povijesti Hrvatske: opera selecta* (1996).

Bio je član Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (kasnije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti).

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1981. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Premинуo je u Zagrebu 2002. godine.

Ivan Supek

(1915–2007)

IVAN SUPEK, hrvatski fizičar, filozof i književnik rođen je 1915. godine u Zagrebu. Studij fizike i filozofije započeo je u Zagrebu, a nastavio u Zürichu i Leipzigu, gdje je doktorirao (1940). Uhapšen je 1941, pa potom pušten. Nakon toga je djelovao u Prosvjetnom odjelu ZAVNOH-a (1943). Kao član predsjedništva Kongresa kulturnih radnika u Topuskom (1944) upozorio je na opasnost od nuklearnog oružja.

Predavao je Fiziku na Medicinskom fakultetu u Zagrebu (1945–1946) i bio prvi profesor Teorijske fizike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu (1947–1985), gdje je osnovao školu teorijske fizike. Osnovao je Institut Ruđer Bošković (1950) i bio njegov prvi direktor, a zbog protivljenja nemirnodopskom korištenju nuklearne energije za izradu atomske bombe bio je isključen s Instituta (1958). Bio je i prvi profesor filozofije znanosti na Sveučilištu u Zagrebu, a osnovao je i Institut za filozofiju znanosti i mir (1960). Učestvovao je u osnivanju Pugwashke konferencije o znanosti i svjetskim zbivanjima. Pokrenuo je i uređivao časopis *Encyclopaedia moderna*.

Kao rektor Sveučilišta u Zagrebu (1968–1971), potaknuo je osnivanje Interuniverzitetskog centra u Dubrovniku (1970). Nakon 1971. prisilno je bio isključen iz javnog života, ali se ponovo vratio djelovanju 1989. godine.

Bavio se problemima supravodljivosti i kvantne elektrodinamike, teorijom metala na niskim temperaturama, preinačio je Blochovu integralnu jednačinu u diferencijalnu jednačinu za električnu vodljivost na Fermijevoj plohi. U književnosti je pisao drame, romane, esejistička i publicistička djela. Dobitnik je brojnih nagrada.

Za počasnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine. Preminuo je u Zagrebu 2007. godine.

Derviš Sušić

(1925–1990)

DERVIŠ SUŠIĆ rođen je 1925. godine u Vlasenici. Osnovnu školu završio je u Vlasenici, četiri razreda gimnazije u Tuzli, a iz drugog razreda Učiteljske škole u Sarajevu, početkom 1942, otišao je u NOV, da bi školovanje nastavio poslije oslobođenja.

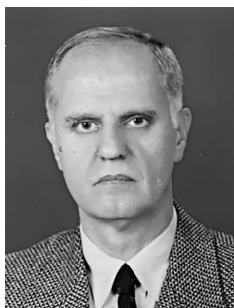
Od 1945. radio je u Okružnom komitetu SKOJ-a u Tuzli, zatim u redakcijama *Oslobođenja*, *Omladinske riječi* i drugim, jedno vrijeme kao prosvjetni radnik u Srebrenici, zatim referent za kulturu u Skupštini opštine Tuzla, direktor Narodne biblioteke u Tuzli i savjetnik za nauku, kulturu i obrazovanje u Skupštini SRBiH. Bio je predsjednik Udruženja književnika Bosne i Hercegovine.

Književna djela objavljivao je od 1950. godine, a osnovne karakteristike njegovog književnog djela su: serioznost i mudrost pripovijedanja, elementarnost jezika i fraze, široka i konkretna pozornica zbivanje čina – zanimljivost, čitkost i sugestija teksta. Uz izrazit talenat odlikovao se i velikom upornošću u radu i istraživanju. Bio je prvashodno pisac Bosne. Najvažnija književna ostvarenja su mu: romani: *Ja, Danilo*; *Pobune*; *Uhode*; *Hodža Strah*; *Pratilac*; *Žestine*. Osim navedenih romana, napisao je još nekoliko knjiga proze, jedan roman za djecu i niz pripovijedaka objavljenih u dnevnim listovima i časopisima. Najpoznatije drame su mu: *Veliki vezir*; *Jesenji cvat*; *Posljednja ljubav Hasana Kaimije*; *Ne čekajući Mijata*; *Bujrum*. Napisao je i niz drama za djecu i omladinu. Autor je niza dramskih tekstova, izvođenih u svim pozorištima Bosne i Hercegovine i na drugim scenama: splitskoj, zagrebačkoj, beogradskoj, niškoj i dr. Scenska adaptacija romana *Ja, Danilo* izvođena je nekoliko puta u dramskim emisijama Radio-Beograda i Radio-Sarajeva. Televizija Sarajevo prikazala je autorovu igranu seriju pod zajedničkim naslovom *Odbornici*, kasnije veoma uspješnu seriju *Tale*, kao i još dvije drame. Roman *Ja, Danilo* preveden je u Švicarskoj, tadašnjoj Čehoslovačkoj, Mađarskoj, Poljskoj, Rusiji, te na slovenski jezik. Roman *Uhode* preveden je na makedonski.

Dobitnik je sljedećih nagrada: Dvadesetsedmojulske BiH, Oktobarske nagrade Grada Tuzle, tri puta je nagrađivan za najbolji dramski tekst godine, TV-drame *Bijeg* i *Muhtar* dobile su prve nagrade na jugoslovenskom festivalu televizije na Bledu, radioadaptacija priče *Plaćenik* dobila je prvu nagradu na jugoslovenskom festivalu radio-drame u Skoplju; *šestoaprilaska nagrada* grada Sarajeva, nagradu ZAVNOBiH-a, i Plaketu Saveznog odbora SUBNOR-a.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i umjetnost izabran je 1975, a za redovnog 1981. godine.

Premинуo je u Tuzli 1990. godine.

Asif Šabanović

ASIF ŠABANOVIĆ rođen je 1946. godine u Uvorićima, Visoko. Srednju školu (gimnazija) završio je u Visokom 1965. godine. Diplomirao 1970, magistrirao 1975. i odbranio doktorsku disertaciju 1979. godine, sve na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu.

Od 1970. do 1991. godine radio u Energoinvestu – Institut za automatiku i računarske nauke (IRCA). Od 1973. do 1991. godine radio u dopunskom radnom odnosu na Elektrotehničkom fakultetu (ETF) u Sarajevu u zvanjima asistenta, predavača, docenta, vanrednog profesora i od 1989. redovnog profesora. U 1991. godini zasnovao je stalni radni odnos na ETF-u u Sarajevu. U 1974. godini boravio je u Institutu za probleme upravljanja (IAT) AN SSSR, Moskva. Od 1983–1985. boravio kao gostujući profesor na California Institute of Technology (Caltech), Pasadena, CA, USA. U 1987. boravio kao Research Fellow na Tokyo University, Tokyo. Od 1991. i 1992. godine boravio je u zvanju Hitachi Chair Professor na Keio University, Yokohama Japan, a 1992. i 1993. radio kao redovni profesor na Yamaguchi University, Ube, Japan. Krajem 1993. izabran je za rukovodioca odjeljenja CAD/CAM Robotics u TÜBİTAK – Marmara Research Centre, Kocaeli, Turska u kojem je s prekidima radio do 1999. Od 1994. je radio u B.H. Engineering Co. i u dopunskom odnosu na Istanbul Teknik Üniversitesi, Istanbul i Kocaeli Üniversitesi, Izmit, Turska. U 1999. godini izabran je za redovnog profesora na Sabancı University, Istanbul, Turska na kome u punom radnom odnosu ostaje do 2015, a poslije toga je na istom univerzitetu angažovan u zvanju emeritus profesora. U periodu 1995–2011. radio je u dopunskom radnom odnosu na ETF-u, Sarajevo. Tokom 2008–2009. boravio je na Keio University, Japan kao Research Fellow in GCOE programu. U 2014. je izabran za profesora emeritusa na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu, a 2019. za profesora emeritus na Univerzitetu u Sarajevu.

Dobio je Dvadesetsedmjolsku nagradu za doprinos razvoju energetske elektronike. The Elginkan Vakfı 10. *Türk Kültürü Araştırma ve Teknoloji Ödülleri* – Teknoloji Dalında i ODTÜ Prof. Dr. Mustafa Parlar Vakfı 2017 year Group Technology Award, dobio je kao član Sabancı University tima za projekat Tissue Ablation by Bubbles.

Oblasti njegovog stručnog i naučnog djelovanja su: sistemi upravljanja s posebnim akcentom na nelinearne sisteme, energetska elektronika, mehatronika, robotika, upravljani elektromotorni pogoni, mikro-nano sistemi, haptički sistemi, upravljanje u elektroenergetskom sistemu, sistemi daljinskog upravljanja (*cyber-physical* sistemi).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka izabran je 2012, a za redovnog 2018. godine. Od 2021. godine je generalni sekretar Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Midhat Šamić

(1907–1990)

MIDHAT ŠAMIĆ rođen je 1907. godine u Sarajevu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Diplomirao je 1931. na Filozofskom fakultetu u Beogradu, grupa nauka: francuski jezik i književnost, uporedna književnost sa jugoslovenskom književnošću i latinskim jezikom. Položio je profesorski ispit u Beogradu 1935, a državni doktorat književnosti na Filozofskom fakultetu u Parizu (Sorbona) 1958, odbranivši dvije teze iz uporedne književnosti.

Od 1931. do 1950. bio je profesor gimnazije u Prijedoru, Beogradu i Sarajevu, od 1946. do 1947. profesor francuskog jezika i književnosti na Višoj pedagoškoj školi u Sarajevu; od 1954. do 1956. predavao je kao lektor srpsko-hrvatski jezik i jugoslavenske književnosti na Sorboni. Od 1950. predavao je francusku književnost na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

Bio je glavni urednik *Radova* Odjeljenja, kao i član Redakcionog odbora saveznog časopisa *Filološki pregled*. Bio je član i Međunarodnog udruženja za uporednu književnost, Udruženja književnika BiH i Udruženja književnih prevodilaca BiH.

Dvije su osnovne naučne oblasti u kojima se odvijala njegova naučna aktivnost: francuska književnost i uporedna književnost. Dok je u oblasti francuske književnosti pisao o velikom broju pisaca raznih epoha, od XVI. do XX. vijeka (Rabelais, Montaigne, Molière, Pascal, J. J. Rousseau, Victor Hugo, Roger Martin du Gard, André Gide i dr.), dotle je u oblasti uporedne književnosti dao niz djela i radova (od kojih su neki objavljeni na francuskom i u Francuskoj) posvećenih uporednim proučavanjima književno-kulturnih veza i dodira između Francuske i Bosne i Hercegovine.

Značajnija djela iz ove dvije oblasti su: *Les voyageurs français en Bosnie à la fin du 18e siècle et au début du 19;* *Istorijski izvori Travničke bronike Ive Andrića i njihova umjetnička transpozicija;* *Francuski putnici u Bosni na pragu XIX stoljeća;* *Iz strane i uporedne književnosti;* *Andre Žid i Rože Marten di Gar: književno prijateljstvo;* *Ličnost, djelo i doba A. Žida u svjetlu njegova dnevnika.*

Pored toga, kao nastavnik i pedagog, bavio se, s jedne strane, problemima metodike nastave i tehnike učenja živih jezika, a s druge strane, metodikom i tehnikom naučnoistraživačkog rada. Plod toga njegovog bavljenja su dva priručnika, i to: *Metodika nastave i tehnika učenja živih jezika (s posebnim osvrtom na engleski, francuski, ruski i njemački jezik)* i *Kako nastaje naučno djelo.*

Odlikovan je Ordenom rada sa zlatnim vijencem, Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima, spomen-plaketom Sarajeva i plaketom Univerziteta u Sarajevu. Dobitnik je Dvadesetsedmojulske nagrade BiH za 1968. godinu.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i umjetnost izabran je 1969, a za redovnog 1973. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1990. godine.

Abdulah Šarčević

(1929–2021)

ABDULAH ŠARČEVIĆ rođen je 1929. godine u Starom Majdanu. Studirao je od 1948. godine filozofiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i diplomirao 1952. Bio je profesor Filozofije u gimnaziji u Banjoj Luci od 1952. do 1954. Krajem 1954. izabran je za asistenta za predmet Historija filozofije na Odsjeku za filozofiju Filozofskog fakulteta u Skoplju. Krajem 1959. počeo je raditi na Filozofskom fakultetu u Sarajevu na predmetima Ontologija i Teorija spoznaje. Doktorirao je s tezom *Kriza povijesti i suvremenost* 1967, a potom je izabran za vanrednog profesora Ontologije. Bio je saradnik i glavni i odgovorni urednik *Radova* Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Uveo je u redovni studij filozofije na Odsjeku za filozofiju i sociologiju predmete Ontologija, Sociologija kulture, Istočne filozofije i Uvod u filozofiju. Od početka 1955. vodio je više semestara seminar o Hegelovoj Fenomenologiji duha u Skoplju i Sarajevu. Bio je predsjednik Kolegija za postdiplomski studij filozofije na Filozofskom fakultetu u Sarajevu gdje je izabran u zvanje redovnog profesora. Predavao je na Pima Community College u Tucsonu, USA.

Član je Internacionalnog parlamenta pisaca (1992), član Društva pisaca Bosne i Hercegovine (1971), bio je član redakcije, osnivač i direktor Centra za filozofska istraživanja (1990).

Bavio se raznim fenomenima kulture i filozofije Istoka i Zapada, teorijskim problemima suvremenih filozofskih strujanja, napose u Evropi i u SAD-u. Najveći dio njegove istraživačke djelatnosti vezan je za rad u filozofskoj biblioteci *Logos*. Bio je u savjetu časopisa *Filozofija* (Beograd), časopisa *Praxis* (Zagreb). Učestvovao je na brojnim filozofskim simpozijima u zemlji i inostranstvu.

Objavljivao je prikaze, eseje, studije i članke o problemima koji se odnose na temeljna pitanja povijesti filozofije i istočnih filozofija, suvremene filozofije od modernizma do postmodernizma, ontologije, filozofske antropologije, filozofije i sociologije kulture, filozofije jezika i hermeneutike, estetike i etike, sociologije i teorije kulture, duhovnih, odnosno kulturalnih nauka. Objavio je 28 knjiga iz područja suvremene filozofije, povijesti filozofije, filozofije kulture, filozofije umjetnosti i estetike, ontologije i hermeneutičke filozofije, filozofske etike, filozofije jezika, filozofije znanosti, filozofije tehnike, filozofije prirode, duhovnih znanosti, itd. Od brojnih radova valja spomenuti i niz rasprava (monografija) o filozofiji pojedinih filozofa.

Objavio je djela iz različitih filozofskih disciplina. Među njima: *Iskon i smisao; Sfinga Zapada; Kriza svijeta i istina; Iskustvo i vrijeme; De Homine. Mišljenje i moderni mit o čovjeku; Estetička*

teorija danas. Ideje Adornove estetičke teorije; Utopija smisla i istina vremena; Čovjek i moderni svijet; U labirintu svijeta; Moderna filozofija; Iskustvo vremena; Filozofija u moderni; Sfinga Zapada na kraju 20. stoljeća; Mersad Berber / Filozofija slikarstva; Odvažnost slobode; Politička filozofija i multikulturalni svijet / Istina o istini: Svijet moderne i postmoderne; Istina i sloboda / Filozofija umjetnosti / Suvremena povijest u istini / Evropa: horizonti duhovnog života i nade / Ka estetiци i kritici / Ni prostor a ni vrijeme – eseji / Odabrani spisi; Moderna filozofija / Filozofija i filozofske nauke u 20. stoljeću / Knjiga I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII; Filozofija i znanost / Filozofija i vrijeme / Evropska filozofija i duhovne znanosti; Fenomenologija svijeta života / Iskustvo mišljenja / Svijet kao vrijeme / Na putevima neizrecivog ili Traženja novog početka / Abdulah Šarčević / Filozofija u ogledalu kritike / Dokumenta. Od 1949. saraduje u časopisima i stručnim publikacijama u Sarajevu, Skoplju, Zagrebu, Beogradu i Ljubljani i u SAD.

Dobio je Povelju za izvanredne doprinose napretku Filozofskog fakulteta u Skoplju 1963, odlikovanja za rad na Univerzitetu i Filozofskom fakultetu u Sarajevu, Povelje izdavačkih kuća *Svjatlost* i *Veselin Masleša*. Dodijeljena mu je Šestoaprilaska nagrada Grada Sarajeva 1971. Dobitnik je Dvadesetsedmojulske nagrade SRBiH 1975. i Republičke nagrade za nauku *Veselin Masleša* 1981. godine. Na XVIII. međunarodnom sajmu knjiga i učila 2006. u Sarajevu dobio je Plaketu za životno djelo. Nominiran je za nagradu John W. Kluge – Library of Congress, USA (2009) za Međunarodnu nagradu Vlade Katalonije za razvoj kulture, nauke, ekonomije, umjetnosti i humanosti. Također je nominiran za nagradu *Prof. Luigi Tartufari*, koju dodjeljuje Accademia Nazionale dei Lince, Roma za 2010–2011. (literatura, poezija, umjetnost, historija, filozofija, socioekonomske nauke) povodom 150 godina od ujedinjenja Italije. Ohridska Akademija za humanizam dodijelila mu je Svjetsku nagradu za humanizam za 2021. godinu.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka) izabran je 1981, a za redovnog 1990. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2021. godine.

Edin Šarčević

EDIN ŠARČEVIĆ rođen je 1958. godine u Sanskom Mostu. Studirao je pravne nauke na Pravnim fakultetima u Sarajevu (BiH), Beogradu (Srbija) i Saarbrückenu (Njemačka). Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Sarajevu 1981. godine, a magistrirao je i stekao zvanje magistra pravnih nauka na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu 1988. godine. Promoviran je u doktora pravnih nauka na Pravnom i ekonomskom fakultetu Univerziteta u Saarbrückenu 1992. godine tezom o pravnoj državi. Za disertaciju je odlikovan nagradom Univerziteta Saarbrücken za izvanredan znanstveni doprinos postignut u okviru disertacije za područje pravih nauka. Habilitirao je na Pravnom fakultetu (Juristenfakultät) Univerziteta Leipzig (Njemačka) 1999. godine i stekao *venia legendi* za državno pravo, evropsko pravo, međunarodno pravo i opštu teoriju države.

Radio je kao novinar na Prvom programu Radio Sarajeva, zatim kao referent u opštini Sanski Most i od 1984. do 1988. godine kao urednik u redakciji Treći program Radio Sarajeva. U zvanje asistenta i višeg asistenta na Pravnom fakultetu u Sarajevu izabran je 1988. godine. Mjesto gostujućeg profesora na Univerzitetu Helsinki preuzeo je početkom 1992. godine. U ljetnom semestru 1993. godine izabran je u zvanje višeg asistenta, a 2000. godine imenovan je u zvanje docenta na Univerzitetu Leipzig. Za profesora na Pravnom fakultetu Univerziteta Leipzig izabran je juna 2004. godine. Osim toga, biran je u aprilu 2010. godine za redovnog profesora na Pravnom fakultetu u Sarajevu, a maja 2011. godine za redovitog profesora na Pravnom fakultetu Sveučilišta na Rijeci, ali nije angažiran na ovim fakultetima u nastavničkom zvanju. U Bosni i Hercegovini je 2010. godine utemeljio regionalni Centar za javno pravo. U okviru Centra je osnovao stručni časopis *Sveske za javno pravo* koje vodi i uređuje kao glavni i odgovorni urednik. Utemeljivač je i urednik biblioteka *Javno pravo* i *Pravo i politika* u kojima su objavljene analize javnopravnih problema iz regije kao i prevodi i monografije sa graničnih područja prava, politologije i sociologije.

Njegov angažman se proteže na različite probleme javnog prava, međunarodnog prava, opšte teorije države i prava i filozofije prava kao i na prevode javnopravnih tekstova i sudskih odluka s njemačkog na bosanski, srpski i hrvatski jezik. Autor je različitih analiza njemačkog ustavnog i upravnog prava, međunarodnog prava, ustavnog prava BiH, Srbije, Crne Gore i Hrvatske, teorije države i prava, pravne filozofije i politologije kao i stručnih mišljenja koja su poslužila kao osnov za odluke ustavnih sudova. Radio je kao savjetnik više internacionalnih i nacionalnih organizacija u Njemačkoj, Austriji, Hrvatskoj, Srbiji, Crnoj Gori i BiH. Između ostalog, bio je savjetnik u

postupku donošenja crnogorskog ustava 2006/2007. godine i član ekspertske grupe Ministarstva vanjskih poslova *Task Force Jugoslawien* od 1999. do 2003. godine.

Važnije monografije su: *Rechtstaat* (Leipzig 1996), *Ustav i politika* (Sarajevo 1997), *Religionsfreiheit und der Streit um den Ruf des Muezzins* (Leipzig 2000), *Das Bundesstaatsprinzip* (Tübingen 2002), *Fallsammlung zum Staatsrecht* (koautor R. Brinktrine, Heidelberg 2004), *Osnove nemačkog državnog prava* (Sarajevo 2005), *Dejtonski ustav: Karakteristike i karakteristični problemi* (Sarajevo 2009), *Ustav iz nužde* (Sarajevo 2010), *Njemački ustav* (Sarajevo 2019). Član je Internacionalnog udruženja za pravnu i socijalnu filozofiju (IVR), Njemačkog udruženja profesora državnog prava (VDSrRL).

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Taib Šarić

(1934–2019)

TAIB ŠARIĆ rođen je 1934. godine u Čapljini. Školovao se u Čapljini, Mostaru i Derventi. Diplomirao je, magistrirao i doktorirao iz agronomije na Univerzitetu u Sarajevu. Kao apsolvent, proveo je tri i po mjeseca na ferijalnoj stručnoj praksi u Njemačkoj, u Hanoveru, radeći na primjeni biljnih hormona u rasadnicima cvijeća i povrća. Pohađao je postmagistarski studij u SAD-u (Kansas State University i Bucknell University, Pennsylvania) i postdoktorski studij u Holandiji (Wageningen Agricultural University). Radio je dvije godine naučne projekte iz južnih ratarskih kultura u Indiji (Indian Agricultural Research Institute, New Delhi). Na studijskim usavršavanjima bio je i u Njemačkoj, Češkoj, Slovačkoj i Švicarskoj.

Bio je profesor na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu na kojem je izvodio nastavu na postdiplomskom studiju iz agroekologije. Objavio je brojne naučne radove i stručne članke iz oblasti ratarstva, agroekologije, herbologije i zaštite okoliša, koji su bili predmet njegovih istraživanja tokom pet decenija rada. Učestvovao je u obrazovanju 44 generacije studenata agronomije. Objavio je i 24 knjige (s ponovljenim proširenim izdanjima ukupno 45 knjiga) iz navedenih oblasti – univerzitetske i srednjoškolske udžbenike i priručnike za praksu.

Najduže, tokom četiri decenije, na Fakultetu je predavao predmet Opšte ratarstvo, a određeni broj godina je predavao i Agroekologiju s agrotehnikom, Osnove ratarstva, Specijalno ratarstvo i Zaštitu i uređenje okoliša. Na postdiplomskim studijima je predavao više predmeta iz oblasti ratarstva, herbologije i zaštite okoliša. Godine 1977. osnovao je na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu Opštejugoslovenski postdiplomski studij iz herbologije, prvi takav u Evropi, gdje su predavali i predavači iz Švicarske, Italije, itd.

Bio je utemeljitelj herbologije kao nauke u Bosni i Hercegovini i jedan od njenih pionira u Jugoslaviji. Bio je jedan od pionira nove naučne oblasti alelopatije (biohemijski inhibitorni ili stimulatívni međututjecaj biljaka) u Evropi. Tokom sedam godina rukovodio je velikim jugoameričkim naučnim projektom o istraživanju alelopatije usjeva i korova.

Pored velikog broja naučnih saopštenja koje je podnio na simpozijima i kongresima u raznim gradovima širom Jugoslavije, od Ohrida do Bleda, podnio je i više naučnih referata na međunarodnim simpozijima i kongresima u: Upsali, Moskvi, Varšavi, Leipzigu, Brnu, Bratislavi, Keszthelyu (Mađarska), Poznanju, BRIGHTONU, Gentu, Visakapatnama (Indija), Sidneju, itd. Bio je jedan od osnivača Jugoslovenskog društva za proučavanje i suzbijanje korova (u Sarajevu, 1973) i više godina

njegov predsjednik. Jedan je od osnivača European Weed Research Society (EWRS, Pariz, 1975) i dugo vremena član raznih njegovih rukovodećih organa (Scientific Committee, Educational Committee, National Representative of Yugoslavia and Bosnia and Herzegovina). Od svih osnivača EWRS, najduže je bio aktivan u njegovim organima (30 godina). Predsjedavao je evropskim simpozijima o korovima u Upsali, Brajtonu, Parizu i Lisabonu.

Kao gost Indijske vlade, 1975. godine držao je plenarni referat na Indijskom kongresu nauke, Sektor za poljoprivredu, o metodama unapređenja ratarske proizvodnje. Tada je držao predavanja i na postdiplomskim studijama na poljoprivrednim univerzitetima u New Delhiju, Hajderabadu i Bengaluru.

Bio je kroz tri decenije glavni i odgovorni urednik tri časopisa iz poljoprivrede, od kojih je napoznatiji časopis *Herbologia*.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2019. godine.

Aleksander Efimovič Šejndlin

(1916–2017)

ALEKSANDER EFIMOVIČ ŠEJNDLIN rođen je 1916. godine u Samari, Rusija. Godine 1937. diplomirao je na Moskovskom energetsom institutu. Doktor tehničkih nauka postao je 1954. godine. Od 1955. godine bio je profesor Moskovskog instituta za energetiku. Osnivač je Instituta za visoke temperature Akademije nauka SSSR-a osnovanog 1961. Od 1977. godine počasni je direktor Instituta za visoke temperature RAS.

Stvorio je naučnu osnovu za modernu toplotnu energiju koja sada daje 90% sve energije. On je autor pionirskih studija o termodinamičkim svojstvima vode i pare, što čini osnovu za stvaranje nove generacije termoelektrana s natkritičnim parametrima. Najveće svjetske laboratorije razvijale su istraživanja u tom smjeru, ali je njegovo istraživanje uključeno u sve temeljne vodiče.

Proučavao je toplinska svojstva metala i njihovih para (natrij, kalij, cezij, rubidij, tekući uran). Mnoga od ovih svojstava otkrivena su i formulirana po prvi put u svijetu. Rezultati njegovog naučnog rada naširoko su primijenjeni u nuklearnim elektranama s direktnom pretvorbom energije. Pod njegovim vodstvom izgrađeni su i uspješno rade prvi eksperimentalni model MHD instalacije U-02 (1964) i pilot postrojenje U-25 (1971) za direktno pretvaranje toplinske energije u električnu. Autor je preko 250 naučnih radova. Obrazovao je plejadu talentovanih studenata, među kojima je više od 50 doktoriralo, a 30 su doktori nauka. Bio je osnivač i dugogodišnji urednik časopisa *Термофизика високих температур*, kao i član redakcija mnogih uglednih međunarodnih časopisa.

Poseban doprinos dao je na polju razvijanja međunarodne naučno-tehničke saradnje između SSSR i Jugoslavije, a zahvaljujući sporazumima koje je on inicirao, posebnu saradnju su razvili instituti Akademije nauka SSSR-a i sarajevskog Energoinvesta.

Godine 2004. je dobio Globalnu nagradu za energiju za fundamentalna istraživanja termo-fizičkih svojstava tvari na izuzetno visokim temperaturama za energetiku.

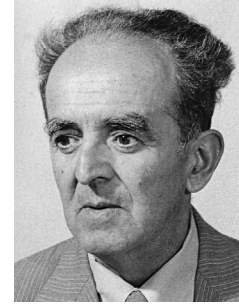
Bio je član Akademije nauka SSSR-a (kasnije Ruska akademija nauka) i mnogih drugih naučnih društava i akademija nauka.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1984. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Preminuo je u mjestu Zhukovka, Moskva, Rusija 2017. godine.

Ivo Šeremet

(1900–1991)

IVO ŠEREMET rođen je 1900. godine u Livnu. Osnovnu školu završio je u Livnu, nižu realnu gimnaziju u Sarajevu. Krajem drugog razreda Srednje tehničke škole u Sarajevu dobio je stipendiju od Zemaljske vlade BiH za studije grafike u Beču. Grafičku umjetničku školu završio je 1922, a Umjetničku akademiju u Krakovu 1927. godine.

U periodu od 1930. do 1934. godine živio je u Beogradu, gdje je izlagao s grupom Oblik. Godine 1935. dobio je stipendiju Francuske vlade i boravio u Parizu, gdje je izlagao sa zagrebačkom grupom Trojica. U Zagreb je odselio 1941. godine i pridružio se pokretu otpora. Nakon Drugog svjetskog rata trajno se nastanio u Sarajevu gdje je prvo radio kao profesor Državne škole za likovnu umjetnost (1948–1951), a od 1951. do 1965. godine obavljao funkciju direktora Umjetničke galerije Bosne i Hercegovine. Jedan je od osnivača Udruženja likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine i Umjetničke kolonije u Počitelju.

Izlagao je na mnogobrojnim samostalnim i grupnim izložbama. Retrospektivna izložba ostvarenja Ive Šeremeta održana je 1980. godine u Umjetničkoj galeriji Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Kao istaknuti likovni stvaralac učinio je mnogo na stvaranju Memorijalnog muzeja Branka Šotre u Stocu, osnivanju Likovne kolonije Bosne i Hercegovine u Počitelju, podizanju Umjetničkog paviljona u Sarajevu, formiranju Udruženja likovnih umjetnika BiH (ULUBiH) i dr.

U svojoj plodnoj likovnoj djelatnosti slikao je portrete i figure na kojima je, pored fizičke sličnosti, insistirao na dubokoj psihološkoj analizi i kolorističkom zadovoljenju. Mnogo je radio i na motivima mrtve prirode. Ta djela radio je vrlo strpljivo u dugom studijskom postupku (cvijeće, voće, povrće, ćupovi i dr.), kombinujući ih uvijek s nekom draperijom. Poseban značaj imao je kao pejzažista, naročito ističući pejzaže Bosne (Prenj, Zelengora, Sutjeska i dr). Cjelokupno Šeremetovo likovno stvaralaštvo odlikuje umjetnika koji je stvarao bez pomodnih uticaja, ostajući uvijek svoj i prepoznatljiv u opštoj fizionomiji našeg savremenog slikarstva.

Odlikovan je Ordenom rada II reda te Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima Jugoslavije.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje za književnost i umjetnost izabran je 1967. godine, a za redovnog 1973. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1991. godine.

Srećko Šimić

(1929–2011)

SREĆKO ŠIMIĆ rođen je 1929. godine u Travniku. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1954, specijalistički ispit iz Ginekologije i akušerstva položio je 1961. na Ginekološko-akušerskoj klinici Univerziteta u Sarajevu. Habilitacioni rad pod naslovom *Mogućnosti laparoskopije i kuldoskopije u ginekološkoj dijagnostici* odbranio je 1968, a doktorsku disertaciju pod naslovom *Neki efekti estrogena i progesterona na subepitelnu kapilarnu mrežu vaginalnog dijela uterusa* odbranio je 1972. godine. Radi stručnog usavršavanja, skoro dvije godine proveo je na klinikama u Ljubljani, Gracu, Beču, Münchenu, Hamburgu, Kielu, Štokholmu, Londonu i Oxfordu. Za asistenta na katedri za ginekologiju i akušerstvo izabran je 1961, za docenta 1968, za vanrednog profesora 1974. i za redovnog profesora 1982. Za profesora emeritusa izabran je 1998. godine.

Bio je direktor Ginekološko-akušerske klinike od 1974. do 1994. godine. U tom vremenu Ginekološko-akušerska klinika s 10.000 poroda godišnje i s hiljadama ginekoloških operacija bila je jedna od najvećih klinika u Evropi. U kliničku praksu uveo je sve u tom vremenu najsavremenije dijagnostičke i terapijske metode. U svakodnevnu praksu uveo je vakuum ekstraktor za dovršavanje vaginalnog poroda, amnioskopiju, Ph fetalne krvi, kardiotokeografiju (CTG), ultrazvučnu dijagnostiku (treći ultrazvučni aparat u Jugoslaviji) i ekstraperitonealni carski rez.

Uveo je mnogobrojne abdominalne i vaginalne operacije, a posebno značajnu vaginalnu operaciju kod cervikalnog karcinoma (Schauta). Kasnije uvodi kolposkopiju i kolpomikroskopiju s konizacijom.

Prvi na prostoru Jugoslavije (1962) u kliničku praksu uvodi kuldoskopiju i laparoskopiju i na prvom svjetskom kongresu *Celioskopija u ginekologiji* u Palermu, u oktobru 1964, objavljuje dva vrlo značajna rada. Od 1992. do 1997. bio je član Direktorijuma KUC. Nakon penzionisanja, 1998. radio je kao savjetnik na Ginekološko-akušerskom odjeljenju Opće bolnice *Prim. dr. Abdulah Nakaš* u Sarajevu. Bio je šef katedre za Ginekologiju i porodiljstvo Fakulteta zdravstvenih studija od 2002. u Mostaru. Bio je mentor 18 doktorskih disertacija i 25 magistarskih radova.

Kao autor objavio je sljedeće knjige: *Celioskopija u ginekologiji* (Sarajevo 1967); *Urgentna stanja u ginekologiji i opstetriciji* (Sarajevo 1974); *Endoskopija u ginekologiji i opstetriciji* (Zagreb 1981); *Urgentna stanja u ginekologiji i opstetriciji* (dopunjeno izdanje); *Rađanje i rat u Sarajevu* (Sarajevo 1997); *Childbirth and the War in Sarajevo* (Sanhose 1988); *Ginekologija i opstetricija, akutna i urgentna stanja* (Muller 2003); *Ginekologija i perinatologija* (Mostar 2005). U koautorstvu

je objavio sljedeće knjige: *Antibiotici i antibiotska terapija* (Zagreb 1971); *Perinatalna medicina* (Zagreb 1977); *Porodiljstvo* (Beograd–Zagreb 1977); *Carski rez* (Novi Sad 1981); *Ginekologija i perinatologija* (Zagreb 1989); *Ginekologija i perinatologija* (drugo prošireno izdanje 1995); *Perinatalni trendovi u BiH* (Sarajevo 2006); Simpozijum *Učestalost, dijagnostika i terapija genitalnog karcinoma u BiH* (Sarajevo 2007); Simpozijum *Perinatalni trendovi i socioekonomski status u BiH* (Sarajevo 2009). Pored ovoga, objavio je 198 stručnih i naučnih publikacija. Učestvovao je na mnogobrojnim svjetskim, evropskim, jugoslavenskim i poslijeratnim kongresima.

Dobitnik je sljedećih priznanja i nagrada: Dvadesetsedmojulska nagrada BiH 1989, Plaketa Univerziteta u Sarajevu sa poveljom 1992, Leading Intellectuals of the World, USA 2004, Povelja Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu 2005, Velika plaketa Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu 2007. i Hipokratova povelja Liječničke komore Kantona Sarajevo 2009.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju medicinskih nauka izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2011. godine.

Tonko Šoljan

(1907–1980)

TONKO ŠOLJAN rođen je 1907. godine na Hvaru, Hrvatska. Osnovnu školu pohađao je u Zadru i Splitu, gimnaziju u Zadru, Dubrovniku, Šibeniku i tu maturirao. Studirao je prirodnu grupu (zoologija, botanika, mineralogija, geologija i geografija) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Beču i Grazu gdje je 1930. apsolvirao i doktorirao tezom iz zoologije.

Na poziv JAZU i SAN-a biva kustos, prvi naučni radnik i administrator novoosnovane Stanice, zatim Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu (1930–1935), nakon toga profesor Realne gimnazije (1935–1941) i direktor Prirodoslovnog muzeja, zoovrta i akvarija (1939–1941) u Splitu. U Zagrebu je 1941–1943. šef Odsjeka za ribarstvo Ministarstva narodnog gospodarstva, 1943–1945. docent i šef Katedre zoologije na Filozofskom fakultetu, a 1943–1944. i direktor Hrvatskog narodnog zoološkog muzeja, 1945–1946. načelnik Odjela za ribarstvo, potom šef Odsjeka za znanstveno unapređenje ribarstva Ministarstva pomorstva i ribarstva NRH. Bio je direktor i ujedno šef Odjela za ihtiologiju i ribarstvo Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu (1947–1956), organiziravši i predvođeci Ribarstvenobiološku ekspediciju *Hvar* 1948–1949. Suosnivač je, predsjednik Savjeta i honorarni naučni savjetnik Zavoda za biologiju mora u Kotoru 1962–1974. U periodu 1956–1970. godina postaje redovni profesor Zoologije na Filozofskom, sadašnjem Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu, 1957–1959. šef njegove Katedre za biologiju i 1959–1970. direktor Biološkog Instituta Univerziteta u Sarajevu.

Objavio je 144 naučna i stručna rada (ne računajući ostale). Specijalnost mu je ihtiologija, posebno sistematska i ekologija riba, od koje prvenstveno problematika njihove njege potomstva s originalnim vlastitim koncepcijama i sistemom tog fenomena u cjelini. Od njegovih radova navode se samo najkarakterističniji: *Die Fortpflanzung und das Wachstum von Crenilabrus ocellatus forsk, einem Lippfisch des Mittelmeeres; Brutpflege durch Nestbau bei crenilabrus quinquemaculatus risso, einem adriatischen Lippfisch; Untersuchungen über die Ernährung der adriatischen Scorpäna-Arten; Poisson amphibiens des zones supralittorale et littorale exposées de L'adriatique; Skrb riba za potomstvo i njena sistematika; Nuovi concetti, definizione e sistematica delle cure per la prole nei pesci; Roditeljske adaptacije u ostvarivanju njege legla kod riba; Ribe Jadrana.*

Odlikovan je Ordenom rada za uspjeh ekspedicije *Hvar* i na osnovu njenih rezultata uspješno vođenje pregovora sa sklapanjem ugovora o ribolovu SFRJ-a s Italijom; tuniskim ordenom *Nichan If-tikhar* za uvođenje najsavremenijih metoda tunolova u Tunisu; Dvadesetsedmojulskom nagradom

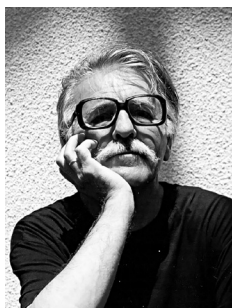
BiH za uspjehe u vlastitom naučnom radu i njegovoj organizaciji; za uspjehe u sistematici riba izabran je 1950. za člana Society of Systematic Zoology u Washingtonu, USA. Godine 1967. dodijeljena mu je povelja u znak priznanja za uspješan rad i buduća nastojanja na unapređenju pomorstva SFRJ-a.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Bio je član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti.

Za dopisnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka izabran je 1961, a za redovnog 1967. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1980. godine.

Ivan Štraus

(1928–2018)

IVAN ŠTRAUS rođen je 1928. godine u Kremni, Užice, Srbija. Arhitektonske studije započeo je u Zagrebu 1947, a nastavio i diplomirao na Tehničkom fakultetu u Sarajevu 1958. godine.

Izlagao je samostalno 1973–1974. i 1986–1987. u Sarajevu, Zagrebu, Beogradu, Ljubljani, Skoplju i Novom Sadu i na kolektivnim izložbama arhitekture u New Yorku, Budimpešti, Pekingu, Šangaju, Džakarti, Bagdadu i Varšavi.

Značajnija arhitektonska ostvarenja: 1969. Glavna pošta i Ministarstvo PTT, Addis Abeba, Etiopija (koautor Z. Kovačević); 1972. Hotel *Osmine*, Slano kraj Dubrovnika; 1977. Dom armije, Derventa; 1978. Zgrada Elektroprivrede BiH, Sarajevo; 1982. Hotel *Onogošt* Nikšić, (koautor T. Štraus); 1983. Hotel *Holiday Inn*, Sarajevo, Press-centar na Bjelašnici kraj Sarajeva; 1984. Zgrada Elektrodistribucije Sarajeva; 1986. Poslovni centar UNIS, Sarajevo; 1989. Muzej avijacije, Beograd; 1996. Župna crkva, Zovik kraj Brčkog; 1996. Kapela u Franjevačkom samostanu sv. Ante u Sarajevu; 2006. Redizajn fasada zgrade Vijeća ministara BiH u Sarajevu (koautor T. Neidhardt).

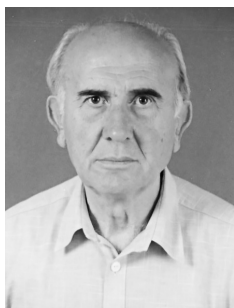
Značajnije nagrade na konkursima: 1964. Glavna pošta i Ministarstvo PTT, Addis Abeba, Etiopija (koautor Z. Kovačević) – I nagrada; 1973. Nova zgrada Opere, Sofija, Bugarska (koautor H. Muhasilović) – I nagrada; 1985. Velika džamija Oran, Alžir (koautor H. Muhasilović) – I plasman; 1962. Dom štampe i Gradski hotel Sarajevo – I nagrada; 1963. Kongresni plakat i logo Saveza arhitekata Jugoslavije – I nagrada; 1969. Muzej avijacije, Beograd – I nagrada; Hotel *Progres*, Sarajevo – I nagrada; 1973. Dom armije, Derventa – I nagrada; 1974. Narodna biblioteka i dječije pozorište, Banja Luka – I nagrada; 1976. Hotel *Onogošt*, Nikšić – I nagrada; 1979. Hotel *Crna Gora*, Titograd – I nagrada; 1983. Arhitektonsko-urbanističko rješenje ulice Kneza Mihajla, Beograd – I nagrada; 1952. Gradski hotel, Foča – II nagrada; 1960. Poljoprivredni fakultet i Šumarski fakultet, Skoplje – II nagrada; 1971. Šoping centar *Bit Pazar*, Skoplje – II nagrada; 1973. Spomen dom, Split – II nagrada; 1991. Sportska dvorana, Novi Beograd – II nagrada; 1955. Gradski hotel, Niš – III nagrada; Arhitektonsko-urbanističko rješenje *Kastelov čošak*, Banja Luka - III nagrada; 1958. Muzej revolucije, Sarajevo – III nagrada; 1961. Robna kuća, Sarajevo – III nagrada; 1965. Izložbeni paviljon Jugoslavije na Svjetskoj izložbi, Montreal (Kanada) – III nagrada; 1984. Sportski centar, Pljevlja – III nagrada; 1988. Hotel *Jadran*, Ulcinj – III nagrada; 2000. Župna crkva u Dubravama kraj Brčkog – I nagrada.

Autor je desetak publikovanih djela iz domena arhitektonske djelatnosti kod nas, a najznačajnija je prva kronika *Arhitektura Jugoslavije 1945–1990*. (Sarajevo 1991).

Dobitnik je Dvadesetsedmojulske nagrade BiH 1978, Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva 1965. i Savezne nagrade za arhitekturu dnevnika Borba za 1989. godinu.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka (kasnije prebačen u Odjeljenje umjetnosti) izabran je 1984, a za redovnog 1995. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2018. godine.

Marko Šunjić

(1927–1998)

MARKO ŠUNJIĆ rođen je 1927. godine u Rodoču kod Mostara. Osnovno i srednje obrazovanje završio je u Mostaru, a studirao i diplomirao 1955. na Odsjeku za istoriju Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Po završenim studijama 1955–1957. radio je kao profesor Povijesti na Mostarskoj gimnaziji gdje je bio i direktor. U jesen 1957. izabran je za asistenta Opće istorije srednjeg vijeka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, odakle je odmah upućen u Ljubljanu na jednogodišnju specijalizaciju. Školsku 1959/60. godinu kao stipendista italijanske vlade proveo je na istraživačkom radu u arhivima i bibliotekama Venecije, gdje je prikupljao izvornu građu za doktorsku disertaciju odbranjenu 1964. pod naslovom *Uspostavljanje i organizacija mletačke vlasti u Dalmaciji u XV st.*

Početkom 1965. izabran je za docenta i sukcesivno u sva ostala univerzitetska nastavnička zvanja. Jedan semestar (1967) proveo je na Institutu za evropsku istoriju u Majncu i više puta učestvovao na studijskim sedmicama iz istorije ranog srednjeg vijeka u Spoletu (Italija). Godine 1975. pohađao je dvomjesečni tečaj *Lingua e cultura italiana* u Rimu. Uporedo s radom na fakultetu, pet godina (1969–1974) proveo je na dužnosti potpredsjednika Izvršnog vijeća Skupštine BiH. Bio je i dekan Filozofskog fakulteta (1975–1977). Uz saglasnost Fakultetskog savjeta prešao je u Savezni sekretarijat za inostrane poslove i kao ambasador SFRJ išao u Venecuelu odakle se, po isteku mandata, vratio na Fakultet gdje je u radnom odnosu ostao do penzionisanja 1990. godine.

Kao nastavnik stalno se starao o unapređivanju svoga predmeta za koji je izradio i nastavni program. Pripremio je i knjigu *Narodi i države ranog srednjeg vijeka* koja je objavljena 1995. kao univerzitetski udžbenik. Izrađena na osnovama brojne i prvorazredne svjetske literature, ona svakako prevazilazi potrebe studija i predstavlja djelo kakvo do sada na našem jeziku nismo imali. Podižući nivo nastave, objavio je veoma prikladnu *Hrestomatiju izvora za Opću istoriju srednjeg vijeka*.

Drugo područje na kome se, pored nastave, uspješno ogledao svakako je znalčko otkrivanje, prikupljanje i proučavanje izvorne građe neophodne za osvjetljavanje naše prošlosti. Njegov rad u arhivima Zadra, Venecije i Ankone dao je zavidne rezultate. Iako je srednjovjekovna građa svih arhiva odavno pristupačna nauci i uglavnom objavljena, njemu je najčešće ipak polazilo za rukom da otkrije i ponešto zagubljeno ili nedovoljno pažljivo pročitano. Njegovi podaci o Gostu Radinu jedno su takvo toliko neočekivano i interesantno otkriće da su se odmah po objavljivanju (1961) za njih živo interesirali brojni istraživači jeretičkih pokreta. Otkriće je doprinijelo da i kod nas

uslijede korekcije shvatanja koja su tendirala u pogrešnom smjeru. Ništa manje nisu neočekivana otkrića zanemarenih, vlagom oštećenih i teško čitljivih koncepata izvještaja kojima je trogirski knez, od kraja maja do polovine juna 1463. upoznao mletačku vladu o kretanju turske osvajačke vojske preko Bosne. Tako se dugogodišnjim pedantnim pretraživanjem arhivskih fondova Zadra, Venecije i Ankone došlo do mnogo sitnih i ranije nepoznatih vijesti o najrazličitijim oblastima života u Bosni, Dalmaciji, pa i u Veneciji i Ankoni.

Orijentisan na istraživanje izvora mletačke provenijencije dao je nekoliko studija kojima su na nov način, bez optuživanja i bez amnestiranja, objektivno razmatrani problemi uspostavljanja i djelovanja mletačke vlasti u Dalmaciji. Najprije se zanimao Dalmacijom i samo uzgredno je prikupljao građu koja se odnosila na Bosnu. Tako je već 1961. objavljena rasprava *Prilozi za istoriju bosansko-venecijanskih odnosa 1420–1463.* kojom su nagoviještene brojne novine.

Za sav ovaj trud slijedila su i brojna priznanja i nagrade: plakete gradova Mostara i Sarajeva, plaketa i diploma Sarajevskog univerziteta, Četrnaestofebruarska nagrada grada Mostara i Dvadesetsedmajulska nagrada BiH, kao i domaća i strana odlikovanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 1995. godine.

Premينو je u Sarajevu 1998. godine.

Husref Tahirović

HUSREF TAHIROVIĆ rođen je 1943. godine u Tuzli. Osnovno i srednje obrazovanje završio je u Tuzli, Medicinski fakultet u Sarajevu. Apsolvirao je postdiplomski studij i odbranio doktorsku disertaciju na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Njegov naučno istraživački rad fokusiran je na: periferni metabolizam hormona štitne žlijezde, jod deficitarne poremećaje, neonatalni skrining kongenitalnih endokrinoloških bolesti, dijabetes dječije dobi, kao i na druga područja pedijatrijske endokrinologije, toksikologije, nefrologije, kvaliteta života djece oboljele od hroničnih bolesti i istoriju medicine Bosne i Hercegovine.

Zajedno sa saradnicima utvrdio je: da je periferni metabolizam hormona štitne žlijezde izmijenjen u djece u toku metaboličke acidoze, bez obzira na njeno porijeklo; da je područje Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) jod deficitarno i pored primjene jodne profilakse jodiranom solju od 5 do 15 mg KJ na kg, te na osnovu istraživanja i dobivenih rezultata predložio da se so jodira s 20–30 mg elementarnog joda na jedan kg soli i u tom smislu sugerisao promjenu Pravilnika o jodiranju soli u FBiH i na osnovu novog istraživanja dvije godine nakon primjene novog pravilnika utvrdio da je područje FBiH jod suficitarno; srednju dob pojave menarhe u djevojčica u FBiH; incidencu i genetske uzroke kongenitalnog hipotireoidizma u FBiH; nepovoljan utjecaj joda na funkciju štitne žlijezde fetusa rođenih carskim rezom, nakon njegove primjene u dezinfekciji operativnog polja trudnice; incidencu dijabetične ketoacidoze na početku šećerne bolesti dječijeg doba, organizovao kampanju blagovremenog otkrivanja šećerne bolesti dječije dobi prije pojave akutnih metaboličkih poremećaja te modificirao nitrit test. Navedena istraživanja rađena su na osnovu prethodno recenziranih projekata, od kojih su neki bili finansirani od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke ili su bili dio međunarodnih projekata.

U toku agresije na Bosnu i Hercegovinu uradio je dva značajna projekta: *Jodni status* školske djece u opkoljenoj Srebrenici i *Dob menarhe kod djevojčica prognanih iz Srebrenice*. Rezultati navedenih istraživanja referisani su na domaćim i inostranim naučnim kongresima i objavljeni u internacionalnim medicinskim časopisima.

Samostalno ili sa svojim saradnicima napisao je 180 članaka u domaćim i inostranim časopisima, dvije stručne knjige, jednu naučnu monografiju, 39 zdravstveno-prosvjetnih brošura, osam poglavlja u knjigama drugih autora, 40 članaka u zbornicima stručnih i naučnih sastanaka i deset članaka u novinama. Uredio je sedam medicinskih knjiga i dao za domaće novine devet *intervjua* koji su se

odnosili na njegov stručni i naučni rad. Veći broj *njegovih stručnih i naučnih tekstova* višestruko je citiran u značajnim domaćim i inostranim časopisima i knjigama.

Osnivač je Laboratorija za rano otkrivanje urođenih metaboličkih bolesti (Laboratorij) na Klinici za dječije bolesti u Tuzli, koji je utemeljen 1999. godine. Laboratorij je početkom 2005. godine odlukom Federalnog ministarstva zdravstva proglašen ovlaštenim Laboratorijem za implementaciju neonatalnog skrininga prvo na kongenitalni hipotireoidizam i fenilketonuriju, a tri godine kasnije i na hiperplaziju glandule suprarenalis u svim porodilištima u FBiH. Rezultati rada Laboratorija u prvih deset godina njegovog postojanja objavljeni su u časopisu *European Journal of Pediatrics* 2009.

Husref Tahirović je 2005. godine osnovao časopis *Pedijatrija danas / Paediatrics Today* – prvi pedijatrijski časopis u Bosni i Hercegovini. Od 2017. godine časopis izlazi pod novim imenom *The European Journal of Paediatrics* i od tada je indeksiran u indeksnoj i citatnoj bazi Scopus. Kao glavni i odgovorni urednik časopisa *Acta Medica Academica (AMA)* dao je značajan doprinos njegovom osnivanju i opstanku, njegovoj modernizaciji i afirmaciji u svijetu, te indeksaciji u najpoznatijoj bibliografsko-indeksnoj bazi PubMed.

Član je mnogobrojnih naučnih i stručnih društava u inostranstvu, od kojih su najpoznatija: International Association for Neonatal Screening, European Thyroid Association, The International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes (ISPAD) i The International Council for Control of Iodine Deficiency Disorders (ICCIDD).

Pored stručnog, nastavnog i naučnog rada, vršio je niz izbornih društvenih funkcija, od kojih su najznačajnije direktor Klinike za dječije bolesti u Tuzli i dekan Medicinskog fakulteta u Tuzli. Za dostignuća i postignute rezultate dobio je brojna naučna, stručna i društvena priznanja. Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (ANUBiH) izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine. U ANUBiH obavlja dužnost zamjenika sekretara Odjeljenja medicinskih nauka, glavnog i odgovornog urednika časopisa *AMA* i člana Predsjedništva. U više navrata bio je član i predsjednik Odbora za izdavačku djelatnost.

Mihra Taljanović

MIHRA TALJANOVIĆ (Prohić) rođena je 1957. godine u Sarajevu, gdje je završila osnovno i srednje obrazovanje. Na Medicinskom fakultetu u Sarajevu diplomirala je 1980. godine. U toku 1981. godine obavila je ljekarski staž u Univerzitetnoj bolnici *Koševo* u Sarajevu, nakon čega je radila kao ljekar sekundarac na Odjeljenju za onkologiju pri Institutu za radiologiju i onkologiju u istoj instituciji do 1984. godine. U periodu 1984–1987. godine obavila je specijalizaciju i položila specijalistički ispit iz dijagnostičke radiologije na Institutu za radiologiju i onkologiju u Sarajevu, gdje radi do 1993. godine, na lokomotornoj (1988–1992) i neuro (1992–1993) dijagnostici. U periodu 1990–1993. godine bila je asistentica na Višoj medicinskoj školi, a 1993. godine i na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

U periodu 1983–1986. završila je magistarski studij *Osnovi medicinskih istraživanja*, na Medicinskom fakultetu u Sarajevu. Magistarski rad na temu *Određivanje parametara hepatomegalije na osnovu volumena jetre mjerenom kompjuteriziranom tomografijom u korelaciji sa ultrazvučnim mjerenjem i tjelesnom težinom* odbranila je 1991. godine. Godine 2012. na Medicinskom fakultetu u Sarajevu odbranila je doktorsku disertaciju na temu *Visoko rezolucijska ultrazvučna dijagnostika dorzalnih i palmarnih ekstrinzičnih ligamenata ručnog zgloba u korelaciji sa 3T magnetnom rezonansom kod 40 normalnih volontera i 10 kadavera sa hirurškom korelacijom*. U periodu 1988–1989. bila je *visiting fellow* iz muskuloskeletne radiologije u VA Hospital, University of California, San Diego, SAD kod profesora Donalda Resnicka.

U periodu 1994–1995. radi *Research Fellowship* iz *MSK Ultrasound* na University of Michigan (UM) Hospitals, Ann Arbor, Michigan, SAD. U istoj instituciji u periodu 1994–1995. godine obavila je *Clinical Fellowship* iz *Musculoskeletal Radiology*. Diplomom Medicinskog fakulteta nostrificirala je u SAD-u 1986. godine. USMLE Step III položila je 1996. godine.

U periodu 1995–1999. ponovila je specijalizaciju iz dijagnostičke radiologije u UM Hospitals, Ann Arbor, Michigan, a u 1999. godine položila je i specijalistički ispit u SAD-u.

U periodu 1999–2004. godine radi kao *Assistant Professor* na *Department of Radiology* (od 2011. *Department of Medical Imaging*) na University of Arizona (UA), Tucson, SAD. U julu 2004. promovisana je u akademsko zvanje *Associate Professor of Clinical Radiology and Clinical Orthopaedic Surgery*, u julu 2005. u zvanje *Tenured Associate Professor of Radiology and Orthopaedic Surgery*, a 2009. u zvanje *Tenured Professor* u istoj instituciji. Od 1999. ima zvanje šefice muskuloskeletne

sekcije, a od jeseni 2011–2019. i zvanje *Director of Musculoskeletal Imaging Research and Development* u *Department of Medical Imaging*, University of Arizona. U periodu 2005–2019. vodi katedru radiologije za studente treće i četvrte godine medicine (*Director*), a 2000–2005. bila je *Associate Director*. U periodu 2019–2021. radi u privatnoj praksi SimonMed Imaging u Tucsonu i ima zvanje *Emerita Professor of Medical Imaging and Orthopaedic Surgery* na University of Arizona gdje nastavlja raditi na akademskim projektima i povremeno klinički. Od marta 2021. radi kao *Professor of Radiology* na University of New Mexico, Albuquerque, New Mexico.

Za svoj uspješan rad dobila je 50 priznanja i počasnih nagrada. Članica je niza profesionalnih udruženja u SAD-u i svijetu. Objavila je 131 rad u indeksiranim časopisima, 23 knjige i poglavlja u knjigama, izlagala je na mnogim stručnim kongresima te održala 319 pozvanih predavanja i 41 workshop iz ultrazvuka muskuloskeletnog sistema.

Za domaću članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabrana je 2018. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Arif Tanović

(1925–2010)

ARIF TANOVIĆ rođen je 1925. godine u Gacku. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu. Gimnaziju je pohađao u Trebinju i Tuzli, a osmi razred i maturu polagao je u Sarajevu 1945. godine. Višu pedagošku školu (grupa istorija i geografija) završio je 1948. u Sarajevu. Na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu diplomirao je filozofsku grupu predmeta u junu 1953. Višu političku školu *Đuro Đaković* u Beogradu završio je 1953. Po završetku studija bio je novinar u *Borbi* (Beograd) i *Oslobođenju* (Sarajevo).

Doktorat filozofskih nauka odbranio je 2. oktobra 1961. na Filozofsko-istorijskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu izabran je za asistenta na Katedri za filozofiju – oblast etika 1958, za docenta 1962, vanrednog profesora 1967, te u zvanje redovnog profesora 1972. godine. Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu vršio je dužnost šefa Katedre za filozofiju i sociologiju, bio prodekan fakulteta i predsjednik Savjeta.

Funkciju rektora Univerziteta u Sarajevu obavljao je od 1977. do 1981. godine. Biran je za člana biroa Stalnog komiteta Evropske rektorske konferencije (CRE) u Ženevi. Titulu *doctor honoris causa* dodijelio mu je Grand Valley State University Michigan, USA, 1978. godine.

U stručnom udruženju biran je za predsjednika Udruženja za filozofiju Bosne i Hercegovine i za potpredsjednika Jugoslovenskog udruženja za filozofiju.

Vršio je dužnost glavnog i odgovornog urednika časopisa za društvena pitanja *Pregled* u Sarajevu i njegovog internacionalnog izdanja *Survey*, kao i člana uredništva naučnih i stručnih časopisa *Dijalog*, *Filozofija*, *Naša stvarnost*, *Encyclopaedia moderna*, *Marksizam u svetu*, *Bulletin scientifique*. Bio je odgovorni urednik biblioteke društvene misli *Etos* u izdavačkom preduzeću *Svetlost*.

Bibliografija njegovih naučnih i stručnih radova iz oblasti filozofije i društvene teorije obuhvata preko 500 jedinica (monografije, studije i rasprave, eseji, osvrti, dijalozi, članci, intervjui). Objavljivao je u raznim časopisima i publikacijama, a objavio je i sljedeće knjige: *Putevima Istoka* (1958), *Bertrand Rasel – filozof i humanist* (1972), *Vrijednost i vrednovanje* (1972), *Etika i politika* (1973), *Biti u vremenu* (1974), *Humanizam i progres* (1979), *Socijalizam i društvena kritika* (1985), *Egzistencija u opsadi: etički pogledi i dileme* (2000), *Vrednovanja u vremenu* (2010).

Pored naučnog, pedagoškog i uredničkog rada, bio je trajno angažovan u javnom i političkom životu. Biran je u razna predstavnička tijela. U NOB-u je učestvovao od 1941. godine, biran je u razna

društveno-politička tijela, organe i savjete. Bio je član Centralnog komiteta SKJ i član Izvršnog komiteta CK SKBiH. U državnim organima obavljao je funkciju člana Predsjedništva SRBiH.

Nosilac je Partizanske spomenice 1941, kao i drugih odlikovanja – Orden za hrabrost, Orden za sluga za narod sa srebrnim zracima, Orden bratstva i jedinstva sa srebrnim vijencem, Orden rada III reda i Orden Republike sa srebrnim vijencem.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka (kasnije Odjeljenje humanističkih nauka) izabran je 1975, a za redovnog 1981. godine.

Premينو je u Sarajevu 2010. godine.

Boris Tihi

(1938–2017)

BORIS TIHI rođen je 1938. godine u Sarajevu. Završio je Ekonomski fakultet u Sarajevu 1961. godine i odmah se zapošljava u Energoinvestu, gdje je radio do 1963. godine kao ekonomski analitičar. Te godine biva izabran za asistenta na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu. Magistrirao je na Ekonomskom fakultetu u Beogradu 1966. godine iz područja ekonomika preduzeća. Specijalizirao je na Ekonomskom institutu u Napoliju (1967–1968), a doktorirao na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu 1969. godine.

Ključne kvalifikacije: tržišna i investiciona istraživanja; planiranje, strategija i organizacija marketinga; marketing neprofitnih organizacija; europski biznis; metodologija istraživanja u biznisu.

Bio je, između ostalog, šef Katedre za marketing i dekan Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, prorektor i rektor Univerziteta u Sarajevu, gostujući profesor na više univerziteta u SAD, Italiji, Sloveniji, Hrvatskoj, Srbiji, Crnoj Gori i BiH, konsultant u više istraživačkih projekata, rukovodilac više postdiplomskih studija, alternativni guverner Svjetske banke za BiH.

Knjige i poglavlja u knjigama: *Kvantitativni metodi u istraživanju tržišta* (koautor), *Planiranje i poslovna politika u udruženom radu* (koautor), *Organizovanje marketinga u organizacijama udruženog rada* (redaktor knjige), *Predviđanje prodaje* (redaktor knjige), *Ekonomska propaganda – društveni i poslovni aspekt* (redaktor knjige), *Planiranje i razvojna politika samoupravnog preduzeća* (koautor), *Planiranje i razvojna politika samoupravnog preduzeća* (II izmijenjeno i dopunjeno izdanje, koautor).

Univerzitetski udžbenici i publikacije: *Istraživanje tržišta*; *Istraživanje marketinga*; *Marketing*.

Monografije: *Metode planiranja*, *Metode obračuna ekonomske efektivnosti investicija u preduzeću*, *Uvod u ekonomiju organizacija udruženog rada*, *Primjena linearnog programiranja u marketingu*.

Naučni radovi: *Metodološki aspekt predinvesticionih istraživanja*, *Ekonomika organizacija udruženog rada*, *Uloga i mjesto istraživanja tržišta u OUR*, *Značaj istraživanja tržišta i korištenje rezultata*, *Role of Marketing in Yugoslav Economic System*, *Social Property and selfmanagement in Yugoslavia as a Bridge between Market and Command*, *Marketinški i organizacioni aspekti predviđanja prodaje u preduzeću*, *Approach of Marketing in Yugoslav Companies*, *Reafirmacija tržišnih kriterija u dugoročnom programu ekonomske stabilizacije*, *Olimpijski i postolimpijski marketing*, *Istraživanje marketinga za potrebe izvoza*, *Privatization in Bosnia and Herzegovina*; *Geography*

and Economy-Interdependence and Autarky, Tržišni efekti regionalnih integracija, Komparacija metode aktivnog učenja sa tradicionalnim pristupom, Uticaj promotivnih aktivnosti na mjestu kupovine na odluke o količini kupljenih proizvoda, Istraživanje kompetitivnosti na globalnom i regionalnom nivou kao značajna podrška kreiranju makroekonomske politike u BiH, Ekonomska cijena postojeće regionalne podjele u BiH.

Između ostalog, učestvovao je kao referent ili kao autor članaka na brojnim naučnim skupovima u više zemalja svijeta. Objavio je oko 30 stručnih radova u raznim zbornicima i časopisima u Bosni i Hercegovini. Učestvovao je u više od 80 raznih domaćih i međunarodnih istraživačkih projekata, više puta na kongresima ekonomista, a bio je na 20 studijskih boravaka u SAD-u, Italiji, Poljskoj, Slovačkoj i Velikoj Britaniji. Gostovao je kao profesor na više od 20 fakulteta i univerziteta u Bosni i Hercegovini i u svijetu.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2017. godine.

Kosta Todorović

(1887–1975)

KOSTA TODOROVIĆ rođen je 1887. godine u Beogradu. Osnovnu i srednju školu pohađao je u Vranju i Zaječaru, a medicinske studije završio je 1912. godine u Gracu. Kao aktivni vojni ljekar učestvovao je u Prvom i Drugom balkanskom ratu, kao i u Prvom svjetskom ratu. Još na Solunskom frontu poljski imunobiolog L. Hirszefeld u njemu je pobudio veliki interes za naučnoistraživački rad iz imunologije. U tim godinama započinje istraživanja malarije, kolere, pjegavca, trbušnog tifusa i paratifusa.

Godine 1924. preuzima upravu Infektivne bolnice u Beogradu; 1926. godine Medicinski fakultet u Beogradu ga bira za vanrednog profesora i upravnika Infektivne klinike.

Najaktivnija faza njegovog života je ona poslije oslobođenja u socijalističkoj Jugoslaviji. Tada razvija široku stručnu, naučnu i društvenu aktivnost kao rektor Medicinske škole, zatim u Srpskoj akademiji nauka. Kao predsjednik Komisije za naučna istraživanja Sekretarijata narodne odbrane ispoljio je visoku naučnu spremu i ogromne organizacione sposobnosti. Više godina je bio predsjednik Srpskog lekarskog društva i Saveza ljekarskih društava.

U svom veoma bogatom i plodnom medicinskom radu, ispoljio je sve kvalitete odličnog poznavao raznih medicinskih nauka. Tome je vjerovatno doprinijelo njegovo dugogodišnje bavljenje ljekarskim radom na terenu, gdje je upoznao karakteristike naše patologije i stekao velika iskustva, koja će mu kasnije koristiti u naučnim istraživanjima. Odlikovao se vanrednim poznavanjem diferencijalne dijagnostike različitih bolesti, što mu je donijelo mnogobrojna priznanja njegovih bolesnika, studenata, ljekara, specijalista i kolega iz zemlje i inostranstva. Stvorio je uzornu školu infektologa. Organizovao je Infektivnu kliniku Medicinskog fakulteta Beogradu.

Bavio se gotovo svim infektivnim bolestima koje imaju značajnu ulogu u našoj narodnoj patologiji. Njegove originalne naučne studije bile su tematski široke i pisao je o salmonelozama, paratifusu C, izlučivanju tifusnih klica u mlijeku majke, o uticaju krvnog seruma na te klice, kliconoštvu kod trbušnog tifusa, o rijetkim oblicima tifusne pneumonije i meningoencefalitisa, o etiologiji i patogenizi i liječenju šarlaha, o rijetkim oblicima maleusa i lise, o komplikacijama poslije vakcinacije od velikih boginja, o raznim oblicima meningoencefalitisa, itd. U naučnom radu stalno je težio povezivanju kliničkog rada sa fundamentalnim naukama, ističući pri tome značaj biomedicine u savremenim medicinskim istraživanjima. On je prvi prepoznao bolest tokom epidemije varirole vere u Jugoslaviji, 1972. godine, jer je se s tim već sreo tokom Prvog svjetskog rata.

Napisao je preko 200 radova koji su objavljeni u domaćim i inostranim časopisima. Njegov obimni udžbenik *Infektivne bolesti*, koji je od 1933. do 1964. godine doživio pet izdanja, postao je klasično djelo medicinske literature.

Bio je pobornik i dugogodišnji organizator naučne i stručne saradnje između akademija nauka i naučnih društava, kao i neumorni saradnik Jugoslovenske medicinske enciklopedije.

Dobitnik je velikog broja društvenih i stručnih priznanja i nagrada.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Premинуo je u Beogradu 1975. godine.

Mica Todorović

(1900–1981)

MICA TODOROVIĆ (pravo ime Mileva Todorović) rođena je 1900. godine (prema nekim izvorima 1897) u Sarajevu, gdje je stekla osnovno i srednje obrazovanje. Akademiju likovnih umjetnosti završila je u Zagrebu. Višu djevojačku školu završila je u Sarajevu 1913. godine i između književnosti i slikarstva opredijelila se za slikarstvo. Godine 1920. otišla je u Zagreb gdje je završila prvo Opštu školu slikarskog odjela, a zatim i slikarsku specijalku kod Bele Čikoša i Ljube Babića. Školovanje u Zagrebu završila je 1926. godine, nakon čega studijski boravi u Italiji, a to putovanje uticat će na njen slikarski opus. U Zagrebu se zadržala do 1932. godine, nakon čega se vratila u Sarajevo i od tada je aktivno učestvovala u njegovom likovnom životu.

Godine 1942. odvedena je prvo u logor u Staru Gradišku, a zatim na prisilni rad u Njemačku. Kraj rata dočekala je u Beogradu, da bi se odmah nakon toga skrasila u Sarajevu iz kojeg više neće odlaziti. Bila je među prvim profesorima u Srednjoj školi primijenjenih umjetnosti i među deset osnivača Udruženja likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine.

Izlagala je na velikom broju samostalnih i kolektivnih izložbi u zemlji i inostranstvu. Retrospektivna izložba njenih radova otvorena je u junu 1980. godine u Umjetničkoj galeriji Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Njeni radovi nose izvjestan pečat klasičnog, puni su forme i govore o pređenom i savladanom putu mlade umjetnice. Prvo izlaganje imala je u Londonu 1930, a zatim i u drugim mjestima u Engleskoj. U to vrijeme radi veoma mnogo i u njenim crtežima već je vidljiva zrelost umjetnice koji na svojstven i aktuelan način prikazuje *visoko* društvo onog vremena.

Njeni pogledi na život i umjetnost povezali su je s grupom lijevo orijentisanih umjetnika Zagreba *Zemlja* i ona će istovremeno s tom grupom izlagati u Ljubljani, a zatim u bivšoj Čehoslovačkoj, SSSR-u, Italiji, Parizu, Teheranu, Aleksandriji, itd. U bivšoj Jugoslaviji je još izlagala u Zagrebu, Beogradu, Dubrovniku i drugim mjestima. Prva njena samostalna izložba bila je 1954. u Beogradu, druga 1962. u Sarajevu, treća 1968. u Beogradu i četvrta 1975. u Sarajevu.

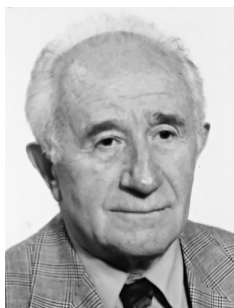
Ono što je najljepše i što čini najveću vrijednost u njenom opusu jeste divan osjećaj za boju, senzibilitet za prefinjeno doživljavanje prirode i stvari oko sebe, jedan istančani ukus da u svojim radovima pri komponovanju slike odbaci sve što je suvišno, nepotrebno i da prezentira onaj čisti likovni doživljaj koji je darovan samo onim rijetkim likovnim stvaraočima.

Dobitnica je najvećih državnih odlikovanja i nagrada za svoj umjetnički rad. Dobitnica je Šestoprijske nagrade grada Sarajeva, Dvadesetsedmojulske nagrade BiH, nagrade Banjalučkog salona, nagrade ZAVNOBiH-a, Ordena zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom i Ordena rada sa crvenom zastavom.

Bila je članica Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje književnosti i umjetnosti izabrana je 1969, a za redovnu 1975. godine.

Preminula je u Sarajevu 1981. godine.

Berislav Topić

BERISLAV TOPIĆ rođen je 1931. godine u Širokom Brijegu. Diplomirao je 1958. na Stomatološkom odsjeku Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, magistrirao 1965. na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, gdje je 1968. i habilitirao. Godine 1972. postao je specijalista za bolesti usta i zuba i 1973. doktorirao. Od 1958. do 1962. radio je u polivalentnoj stomatološkoj službi kao stomatolog opće prakse u bolnici Sestre milosrdnice Zagreb, Medicinskom centru Labin, VMA Beograd, Vojnoj bolnici Sarajevo i Zdravstvenoj stanici Široki Brijeg. Od 1962. do 1993. je prvo asistent, zatim docent, pa vanredni i redovni profesor na Stomatološkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. U periodu od 1994. do 2000. radio je kao redovni profesor na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Pod konac 1992. godine zbog ratne povrede liječen je na Klinici za ortopediju u Sarajevu dva mjeseca.

Tri mjeseca tokom 1970. godine proveo je na stručnom boravku na Stomatološkoj klinici Medicinskog fakulteta Karlovog Univerziteta u Pragu. Naredne, 1971. godine dobio je šestomjesečnu stipendiju Svjetske zdravstvene organizacije na Royal Dental Hospital – Periodontology Univerziteta u Londonu. Period 1978–1979. proveo je *sabbatical year* na Eastman Dental Hospital – Oral medicine Univerziteta u Londonu na subspecijalizaciji iz oralne imunologije. Tokom 1984. pohađao je petnaestodnevni tečaj iz oralne patohistologije na School of Clinical Dentistry, University of Sheffield, a 1995. godine proveo je mjesec dana na stručno-znanstvenom boravku na Stomatološkoj klinici Medicinskog fakulteta Univerziteta u Gracu.

Područja njegova znanstveno istraživačkog rada su bila: mikrocirkulacija u zubnoj pulpi, depozicija Sr-90 u zubima, mikroelementi u oralnim uzorcima, dentalna antropologija od krapinskog neandertalca do recentnih ljudi, eksperimentalne metode u mukogingivalnoj kirurgiji, oralna imunologija, protokoli i evaluacija liječenja kliničkih entiteta u oralnoj medicini i parodontologiji, epidemiološke studije o oralnom zdravlju, organizacija stomatološke zaštite u svrhu unaprjeđenja oralnog zdravlja.

Njegova bibliografija sadržava više od 400 referencija: znanstvenih i stručnih radova, projekata, udžbenika, monografija, kongresnih referata, predavanja, recenzija, popularnih članaka, mentorstava u magisterijima i disertacijama.

Osim naučnog rada, obavljao je i dužnosti generalnog sekretara Društva ljekara BiH, upravnika Klinike Stomatološkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu te poslanika Zdravstveno-socijalnog

vijeća Skupštine SRBiH za općine Široki Brijeg, Posušje i Grude. Član je Balkanske medicinske unije, British Society of Periodontology, Europskog naučnog društva za karijes (ORCA), Commission Oral Health, Research and Epidemiology FDI (CORE), European Association for Oral Medicine (EAOM). Pored toga, imao je i niz drugih funkcija, kao što su zamjenik predsjednika Poslovnog odbora UMC-a Sarajevo, prorektor za nastavu i nauku Univerziteta u Sarajevu, predsjednik Organizacionog komiteta *Univerzitet-danas* u Dubrovniku, predsjednik Udruženja stomatologa Jugoslavije, član Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, predsjednik Glavne podružnice HKD Napredak u Zagrebu, potpredsjednik Središnje uprave HKD Napredak u Sarajevu te član Upravnog odbora Fonda za stipendiranje *Ivo Andrić – Vladimir Prelog* HKD Napredak Sarajevo. Bibliografski institut USA 1996. godine uvrstio ga u adresar *Distinguish leadership*. Godine 1999. organizirao je podružnicu HKD Napredak u New Yorku. Član je i Hrvatskog društva za znanost i umjetnost Sarajevo te predsjednik Odbora za etiku i deontologiju Hrvatske stomatološke komore Zagreb, kao i jedan od dva glavna urednika časopisa ANUBiH-a *Acta Medica Academica* (od 2005. do 2015).

Dobitnik je brojnih nagrada.

U organizaciji ANUBiH-a, Stomatološkog fakulteta Univerziteta Sarajevo i Komore liječnika stomatologa FBiH, 2011. godine radno i svečano obilježio je 80. godina života i 60. godina pripadnosti stomatologiji.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine.

Miloš Trifković

MILOŠ TRIFKOVIĆ rođen je 1939. godine u Sarajevu. Diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1962. godine. Na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu magistrirao je na smjeru Privredno pravo 1969. godine, a doktorirao 1971. Godine 1964. izabran je za asistenta na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu za predmet Privredno pravo, a za redovnog profesora na istom predmetu 1981. godine. Također, predavao je Međunarodno privredno pravo. Profesor emeritus je Univerziteta u Sarajevu od 2014. godine.

Tokom akademske 1970–1971 godine boravio je na School of Law, University of California Berkeley, SAD. U periodu 1974–1978, uspostavio je i rukovodio Institutom za privredno pravo i sociologiju Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Od 1979. do 1981. godine bio je prodekan na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. U periodu 1979–2004 više puta je boravio na Max - Planck - Institut fuer Geistiges Eigentum u Münchenu, B.R.D., u ukupnom trajanju od dvije godine. U periodu 1988–1991. uspostavio je i rukovodio Centrom za međunarodno poslovno pravo Ekonomskog fakulteta u Sarajevu. Godine 1989. osnovao je Agenciju za istraživanje i konzalting u privredi te je bio direktor iste do 2006. godine. Od 1992. do 2001. godine bio je pravni savjetnik i član Komisije BiH za sukcesiju bivše SFRJ. Godine 2001. državna vlada imenovala ga je na čelo bosanskohercegovačke delegacije u finalnim pregovorima o sukcesiji u Beču. Bio je i savjetnik ministra trgovine Vlade FBiH 1995. i 1996. godine.

Godine 1997. Oxford University, Velika Britanija, ponudio mu je jednomjesečni boravak na ovoj univerzitetu. U periodu 1999–2005. kreirao je i vodio predmet Evropsko poslovno pravo na Interdisciplinarnom postdiplomskom studiju Univerziteta u Sarajevu. Godine 1999. osnovao je Centar za međunarodnu saradnju na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu i rukovodio je istim do 2000. godine. Naredne dvije godine proveo je kao rukovodilac Odjela za izdavačku djelatnost pri istoj instituciji.

U periodu 2002–2004. bio je dekan Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Nakon odlaska u penziju do 2006. godine, bio je dekan MBA programa na Sarajevo Graduate School of Business (SGSB) pod vodstvom University of Delaware, SAD, gdje je predavao predmet Poslovna etika od 2005. do 2010. godine. Godine 2008. godine imenovan je za redovnog profesora i dekana Pravnog fakulteta Otvorenog univerziteta *APEIRON*, Travnik, a potom na Fakultetu pravnih nauka, Sveučilišta *Vitez*, Vitez.

Autor je šest monografija, 13 udžbenika, koautor je četiri stručne knjige, te je dao doprinos u još četiri knjige. Objavio je 85 članaka u stručnim časopisima, 40 unosa u polju prava u dvije enciklopedije, te je proveo 65 stručnih naučno-istraživačkih projekata i preko 140 značajnih konsultantskih projekata.

Član je dvije međunarodne akademije – Evropske akademije nauka i umjetnosti (EASA) i Svjetske akademije nauka i umjetnosti (WAAS).

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 2008, a za redovnog 2012. godine. Bio je predsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 2014. do 2020. godine.

Mladen Trkovnik

MLADEN TRKOVNIK rođen je 1933. godine u Zagrebu. Osnovnu školu i nižu gimnaziju završio je u Konjicu, a višu gimnaziju u Mostaru. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu – Odsjek hemija – 1958. Doktorirao je na istom fakultetu 1960. godine.

Od 1958. do 1962. asistent je na predmetu Organska hemija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, Odsjek hemija, na kome je 1962. izabran i za docenta, a 1967. za vanrednog profesora. Godine 1968. je izabran za šefa Katedre za organsku kemiju i biokemiju na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. U periodu 1971–1992. je profesor na Tehnološkom fakultetu u Banjoj Luci i tamo zasniva naučno-istraživački rad; 1994. je izabran za redovnog profesora organske kemije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, dok je u periodu 1994–2004. bio znanstveni savjetnik u Istraživačkom institutu tvornice lijekova *Pliva*, Zagreb.

Područje njegovog naučnog rada se može podijeliti u nekoliko segmenata: sinteze novih organskih spojeva u području kemije kumarina s potencijalnom fiziološkom aktivnošću; izolacije i identifikacije organskih spojeva iz biljnog materijala; polarografska i spektrofotometrijska istraživanja nekih organskih spojeva.

Prvu specijalizaciju iz organske kemije u području sinteza heterocikličkih spojeva obavio je na Univerzitetu u Gracu, Austrija. Radio je na sintezama novih spojeva s antimikrobnom i antivirusnom aktivnošću u tvornici lijekova *Pliva* u Zagrebu, u kojoj je realizirao i osam patenata i objavio tri naučna rada. Tokom 1982, 1985. i 1993. boravio je u Heidelbergu, Njemačka, u svojstvu gostujućeg profesora u Njemačkom saveznom centru za rak (Deutsches Krebsforschungszentrum), gdje je radio na sintezama novih kumarinskih spojeva s potencijalnom antitumorskom aktivnošću.

Najveći broj naučnih radova objavio je u eminentnim naučnim časopisima kao što su *Journal of Heterocyclic Chemistry*, *Moleculls*, *Organic Synthetic et Procedures International*, *Liebigs Annalen der Chemie*, *Monatshefte für Chemie Molecules*, *Croatica Chemica Acta* i dr. Objavio oko 180 naučnih radova. Ima prijavljenih 11 patenata, od kojih je prvi iz 1966. realiziran u tvornici *Bosnalijek* Sarajevo, zajedno s prof. dr. M. Deželićem.

U skladu s njegovim patentom US Patent (US 6407073) klinike u Texasu i Južnoafričkoj Republici testiraju njegove spojeve na anti-HIV i anti-HCV aktivnost.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1981, a za redovnog 1987. godine.

Fabijan Trubelja

(1927–2007)

FABIJAN TRUBELJA rođen je 1927. godine u Ključu kod Varaždina, Hrvatska. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, a gimnaziju u Varaždinu 1947. godine. Iste godine upisao je Geološki odsjek Prirodno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu gdje je studirao geološke nauke i hemiju. Na ovom Fakultetu je diplomirao 1952. iz mineraloško-petrografske struke.

Po završetku studija radio je u Zavodu za geološka istraživanja u Zagrebu. Za asistenta za mineralogiju i petrografiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu izabran je 1953. godine. Potom dvije godine odlazi na stručnu specijalizaciju u naučno-istraživačke ustanove u Zagrebu. Radio je na savladavanju metodike mineraloško-petrografskih istraživanja, prvenstveno na upoznavanju optičkih i hemijskih metoda u oblasti savremenog istraživanja minerala.

Ponovo je izabran za asistenta za iste predmete na Filozofskom fakultetu u Sarajevu 1957. godine. Doktorsku disertaciju pod naslovom *Petrografija i petrogeneza magmatskih stijena okolice Višegrada u istočnoj Bosni* odbranio je 1958. na Sveučilištu u Zagrebu. U januaru 1959. izabran je za docenta na Filozofskom fakultetu u Sarajevu za predmet Mineralogija i petrografija. U tom zvanju prešao je 1961. na novoosnovani Prirodno-matematički fakultet gdje je držao predavanja iz istih predmeta. U međuvremenu bio je honorarni asistent i docent na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Sarajevu, a nekoliko godina i nastavnik za predmet Mineralogija sa kristalografijom na Metalurškom fakultetu u Zenici. U toku 1965. i 1979. duže vrijeme boravio je na stručnom usavršavanju u Moskvi i Beču. Za vanrednog profesora za predmet Mineralogija i petrografija na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu izabran je 1968, a za redovnog 1973. godine

Osnivač je savremene Mineraloško-petrografske laboratorije na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu u kojoj je organizovao nastavno-naučni rad iz mineralogije i petrografije i uveo savremene metode istraživanja mineralne supstance.

Objavio je 78 naučnih radova i studija, tri monografije, pet udžbenika i skripti, sedam naučnoistraživačkih tema, šest stručnih radova i prikaza i veliki broj stručnih izvještaja i ekspertiza. Objavljeni naučni radovi pokazuju da je zahvatio relativno široku oblast petrologije i mineralogije Bosne i Hercegovine, koncentrišući svoju pažnju na vrlo aktuelnu problematiku u oblasti postanka i geografije bazičnih i ultrabazičnih stijena širih dijelova *bosanske serpentinske zone*, minerogeneze bok-sita, a posebno pojave rijetkih mineralnih vrsta. U tom smislu objavio je samostalno 55 radova, a sa saradnicima još 23. U okviru objavljenih naučnih radova posebno mjesto zauzimaju radovi na

istraživanju mineralogeneze i fizikalno-hemijskih oblika boksita (29 radova). Iako je većina njegovih radova iz oblasti mineralogije i petrografije teoretske prirode, svi oni imaju naučni karakter, a neki od njih i veliki ekonomski značaj. Kapitalna djela *Minerali Bosne i Hercegovine – Silikati* i *Minerali Bosne i Hercegovine – Nesilikati* objavio je zajedno s Ljudevitom Barićem.

Osnovna karakteristika svih njegovih ispitivanja jeste da se kao istraživač i obrađivač dobijenih podataka služio modernim metodama usavršavajući metodiku i proširujući elemente analize uvođenja sve većeg broja metoda u istraživanju minerala i njihovih mineraloških osobina.

Dobitnik je niza nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1981, a za redovnog 1987. godine.

Preminuo je u Splitu 2007. godine.

Aleksander Trumić

(1908–1988)

ALEKSANDER TRUMIĆ rođen je 1908. godine u Brčkom. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Sarajevu. Studije tehničkih nauka započeo je u Parizu, a nastavio u Zagrebu, gdje na Tehničkom fakultetu stiče diplomu građevinskog inženjera 1933. godine. Godine 1974. Univerzitet u Sarajevu mu je dodijelio stepen počasnog doktora tehničkih nauka.

U periodu od 1934. do odlaska na oslobođenu teritoriju, radio je u Tehničkom odjeljenju Higijenskog zavoda u Sarajevu. Nakon oslobođenja Sarajeva bio je uključen u proces obnove i izgradnje zemlje kao načelnik Građevinskog odjeljenja ZAVNOBiH-a, a zatim na raznim dužnostima u Ministarstvu građevina i Planskoj komisiji NRBiH. Godine 1949. izabran je za profesora novoformiranog Tehničkog fakulteta u Sarajevu. Bio je jedan od osnivača ovog fakulteta, njegov organizator i prvi dekan.

Kasnije je učestvovao u osnivanju Građevinskog fakulteta i dao značajan doprinos razvoju Univerziteta u Sarajevu, čiji je rektor bio dva puta. Kao dekan i rektor Univerziteta među prvima je otvorio međunarodnu saradnju visokoobrazovnih organizacija s poznatim univerzitetima izvan zemlje, učestvovao u misijama UNESCO-a, OECD-a i drugim. Stoga su mu s pravom dodijeljena i dva počasna doktorata – Sarajevskog univerziteta i Moskovskog inženjersko-građevinskog instituta (MISI).

Njegova stručna i naučna djelatnost vezana je prvenstveno za oblast vodoprivrede i hidrotehnike. Neposredno je učestvovao i vodio mnogo naučnih istraživanja koja su vezana za vodu, njeno korištenje, čuvanje vodotoka, izvorišta i slično. Sve to može se svrstati u nekoliko područja kao što su: hidrologija krša, klasifikacija vodotoka, zaštita i racionalno korištenje vodotoka rijeka i akumulacija, problemi pitkih voda urbanih sredina, biologija vode i sl. Mnoga od ovih istraživanja bila su vezana i za međunarodnu saradnju s poznatim naučnim institucijama iz Tuluzi, Moskve, Ajove, Kolorada, Beča, itd., a njihovi rezultati bili su saopštavani na međunarodnim forumima i naučnim susretima.

Učestvovao je u rješavanju niza krupnih vodoprivrednih problema, u prvom redu Bosne i Hercegovine, kao što su hidroelektrane *Jablanica* i *Trebišnjica* i kompleksno rješenje sliva rijeke Neretve. Posebno mjesto zauzimaju radovi iz oblasti komunalne hidrotehnike i zaštite voda. Bio je veoma angažovan na organizaciji izučavanja vodoprivredne problematike krša, a naročito kao koordinator Međunarodnog istraživačkog projekta *Vodno bogatstvo i hidrologija krša*, kao organizator i

nastavnik na postdiplomskom studiju na Građevinskom fakultetu u okviru ovog projekta. Bio je inicijator i organizator svih akcija kojima je cilj bio snabdijevanje pitkom vodom grada Sarajeva. Glavnu pažnju je usmjerio na traženje pitke vode izvan vrela rijeke Bosne. Istraživanja su potvrdila pretpostavku da u Sarajevskom polju postoje velike količine pitke vode, koja danas u najvećem procentu snabdijeva Sarajevo.

Godine 1954. formirao je Hidrotehnički zavod pri Građevinskom fakultetu u Sarajevu, gdje je sistematično okupljao naučni kadar te širio djelovanje Zavoda na područja hidraulike, mehanike fluida, tehnologije i biologije voda. Tako je stvorio novu jedinstvenu naučno-istraživačku instituciju koja je postala nosilac gotovo cjelokupne naučne aktivnosti u oblasti vodoprivrede i hidrotehnike u Bosni i Hercegovini. Direktor Zavoda bio je od osnivanja do 1974. godine.

Publikovao je veći broj stručnih i naučnih radova iz oblasti vodoprivrede, organizacije naučnog rada i visokoškolskog obrazovanja. Za ilustraciju navodimo nekoliko naslova njegovih radova: *Prospection des eaux souterraines en Yougoslavie* (1958), *Prilagodavanje višeg obrazovanja savremenim potrebama privrede i društva* (1960), *Akumuliranje vode na kršu i problem njenog optimalnog iskorištenja* (u saradnji sa S. Mikulecom, 1967), *Potrošnja vode u naseljima posmatrana kao element regionalnog planiranja* (1969), *Politiques nationales de mise en valeur des ressources hydrauliques* (1971), *Vodoprivreda kao faktor zaštite okoline* (1974), *Inženjerski radovi na kršu Jugoslavije* (1975), *Hidrotehnički aspekt vodoprivrede primorskog krša* (u saradnji, 1976), *Water Resources of the Dinaric Karst as a Factor of Regional Development in Yougoslavia* (u saradnji, 1977), *Prilog razmatranju pravaca i programske orijentacije istraživanja vodoprivredne problematike krša* (u saradnji, 1977), *Prilog izučavanju kvaliteta vode u kraškim akumulacijama* (u saradnji s M. Riđanovićem, 1982).

Obavljao je veliki broj dužnosti vezanih za naučnoistraživački i stručni rad, u društvenim i državnim organizacijama i tijelima, od kojih navodimo samo neke: predsjednik Savjeta za pitanje naučnoistraživačkog rada pri Izvršnom vijeću SRBiH, delegat Jugoslavije u Komitetu za naučne kadrove OECD, član Jugoslovenskog komiteta za saradnju s UNESCO-om, član Jugoslovenske delegacije na zasjedanjima komiteta za vode EEC (Evropska ekonomska komisija OUN).

Za svoj naučni, stručni, pedagoški i društveno-politički rad dobio je brojna priznanja, nagrade i odlikovanja, među kojima Dvadesetsedmojulsku nagradu BiH 1962. i nagradu AVNOJ-a 1973. godine.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje privredno-tehničkih nauka izabran je 1961, a redovni je član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njenog osnivanja 1966. godine.

Premинуo je u Sarajevu 1988. godine.

Zlatko Ugljen

ZLATKO UGLJEN rođen je 1929. godine u Mostaru. Diplomirao je 1958. godine na Tehničkom fakultetu u Sarajevu, arhitektonski odsjek. Od 1960. godine asistent je na predmetu Projektovanje I, Arhitektonskog fakulteta u Sarajevu. Od 1970. godine docent je na istom predmetu, a vanrednim profesorom postaje 1975. U zvanje redovnog profesora izabran je 1985. godine. Odlazi u mirovinu 2000. godine, a 2001. godine postaje profesor emeritus. Na Akademiji likovnih i primijenjenih umjetnosti, odsjek Unikatni dizajn, izabran je za redovnog profesora 1986. godine.

Održao je predavanja o svom arhitektonskom opusu, od kojih su najznačajnija: Los Angeles - UCLA, 1984, München - Bayerische Architektenkammer, 1993, Ljubljana - University of Ljubljana, Faculty of Architecture, 1993, Lausanne - University of Lausanne, 1994, Istambul - IRCICA, 1994, 20 x 20 Dani Orisa, online program, 2020.

Realizirani objekti: Narodno pozorište u Zenici (koautor akademik J. Finci), 1974; Hotel Visoko u Visokom, 1974; Hotel Ruža u Mostaru, 1975; Hotel Bregava u Stocu, 1975; Pošta u Visokom, 1968. (koautor Nikola Nešković); Rezidencija Izvršnog vijeća BiH Tjentište na Tjentištu, 1978; Šerefudin - Bijela džamija u Visokom, 1970 – 1979; Rezidencija predsjednika SFRJ Gorica u Bugojnu, 1979; Planinski hotel Vučko na Jahorini, 1983, Spomen škola sa ambulantom u Pruscu, 1999, Džamija Behrambegove medrese u Tuzli, 1999. (koautor Husejn Dropić); Dom umirovljenih katoličkih svećenika u Mostaru, 2004; Vjersko i kulturno središte Plehan na Plehanu (u realizaciji); Katolička crkva Sv. Pavla sa franjevačkim samostanom u Tuzli, 2006; Katolička crkva Gospe od anđela, Nova Bila, 2009, Upravna zgrada Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini (u realizaciji); Stambeno-poslovni objekt *Turali-begov vakuf* u Tuzli, 2019, Groblje žrtava zločina na Kapiji – Tuzla; Spomen obilježje poginulih boraca odbrambenog rata 1992-1995.

Značajniji projekti: Planinarski dom Bobovac na Bobovcu - Kraljeva Sutjeska, 1968; ULUPUBIH izložbeni paviljon u Sarajevu, 1970; Rimokatolička katedrala u Mostaru, 1972; Hotel Betlehem, Izrael, Palestinska uprava, 1980; Hotel Mlino, Bled 1984; Koncertna dvorana u Rigi - Litvanija (koautor Branko Tadić) 1988; Gentleman Club sa prinčevom rezidencijom, Abu Dhabi, 1989; Stambena zgrada u ulici Nova Ves u Zagrebu, 1992; Stambeno-poslovni ansambl Jablanovac u Zagrebu, 1993; Individualna stambena kuća, Minusio, Švicarska, 1994; Džamija Hadži Alije Hadžisilahovića u Stocu, 1993; Trg oslobođenja u Tuzli, 1997; Rekreativni centar *Bijela tabija* u

Sarajevu, 2014; Komplex Turalibegovog vakufa, Tuzla, 2005; Urbanističko-projektantska studija za područje Gruž, Dubrovnik, 2012.

Samostalne izložbe: Zlatko Ugljen, retrospektivna izložba - Sarajevo, Beograd, Zagreb Ljubljana, Novi Sad, Split, Mostar, Osijek, Tuzla, Zenica, Pariz; Zlatko Ugljen arhitekt, pedeset godina umjetnosti građenja, Mostar 2010; Zlatko Ugljen arhitekt, pedeset godina umjetnosti građenja, Podgorica 2012, Kotor 2013; Kalvarija, Oris Kuća arhitekture, Zagreb, 2018.

Skupne izložbe: Izazov, 20 arhitekata Jugoslavije, Zagreb, 1971, Savremena jugoslovenska arhitektura, New York, 1985, Biennale sakralne arhitekture: Arhitektura i sakralni prostor u suvremenosti, Venecija 1992–1993, München, Berlin, London, Architecture for a Changing World, više gradova Azije, Afrike i Europe, 1995, Arhitekti - akademici Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Zagreb, Maribor, Budimpešta, 1996–1999, Piran – skice, Oris - ideja, širom Evrope, Space and Prayer, Pannonhalma, Mađarska, 2007, Balkanology. New Architecture and Urban Phenomena in Southeast Europe, Basel, 2009, Bukurešt, 2010, Kubus oder Kuppel, Moscheen, ifa-Galerie Stuttgart, Berlin 2012, Munchen 2013, Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia 1948 -1980, The Museum of Modern Art (moMA) New York, 2018–2019.

Nagrade: Šestoaprilaska nagrada grada Sarajeva, 1962, Nagrada ULUPUBiH, 1962, Nagrada Društva primijenjenih umjetnika BiH, 1963, Borbina Savezna nagrada za arhitekturu, 1978, Nagrada 12. aprila grada Zenice, 1978, Nagrada DAS, 1980, 27. julska nagrada BiH, 1983, Aga Khanova nagrada za arhitekturu, 1983, Plaketa Kantona Sarajevo - za doprinos razvoju Kantona iz oblasti nauke i umjetnosti 2006.

Član je Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Slovenske akademije znanosti i umjetnosti.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka (kasnije prebačen u Odjeljenje umjetnosti) izabran je 1990, a za redovnog 2002. godine.

Rade Uhlik

(1899–1991)

RADE UHLIK rođen je 1899. godine u Sarajevu. Osnovnu školu pohađao je u Mostaru i u Tuzli, a u Beču je završio realku i maturirao. Zatim su uslijedila tri ratna semestra tehnike do raspada Austro-Ugarske monarhije. Kada se Austro-Ugarska raspala, uputio se kući u Tuzlu, ali se usput u Zagrebu prijavio kod Narodnog vijeća u vojsku za oslobođenje Međimurja. Pošto je bio ranjen, jedno vrijeme je ležao u bolnici, a zatim je upućen na demarkacionu liniju protiv Italijana. Vratio se u Sarajevo nakon dvije godine provedene u vojsci. U Sarajevu je položio gimnazijsku maturu, a zatim otišao u Beograd i upisao se na germanistiku.

Služio je u Brčkom, zatim u Tuzli, gdje je pored školske dužnosti, kao oduševljeni debatni stenograf, držao besplatne tečajeve iz stenografije za đake i osposobio mnogo pojedinaca. Premješten je zatim u Prijedor, gdje je proveo sedam godina. Kad je buknuo rat, sklonio se u Zemun. Kasnije dobija mjesto u Nišu, gdje je proveo četiri godine. Na niškom sektoru radio je u *Agitpropu* kao radiostenograf. Poslije oslobođenja Beograda radio je desetak mjeseci u *Tanjugu*.

U poratnom periodu premješten je u Sarajevo, gdje je radio prvo u Drugoj gimnaziji, a zatim u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine kao prevodilac i vodič. Bio je i konsultant u pet filmova. Godinama je saradivao kao savjetodavac vlastima o pitanju čerगाša.

Dao je vrlo zapažen i značajan doprinos jednoj posebnoj grani humanističkih nauka, romologiji. Bio je istinski istraživač izvorne građe, sakupljao je i bilježio izvorni romski govor na brojnim terenima. Izučavao je fonetiku, morfologiju, sintaksu, romsku leksiku i onomastiku. Pored toga, prikupljao je i drugu originalnu građu: pripovijetke, pjesme, vjerovanja, izreke, folklornu građu u širem smislu. Saradivao je sa stranim akademijama i institutima u više zemalja. Bio je član Svjetskog naučnog društva za romologiju.

Objavio je nekoliko desetina radova od kojih navodimo: *Romane gilja (Romske pjesme)*, Prijedor, 1937; *Bosnian Roman Vocabulary*, Liverpool, 1943; *Srpskohrvatsko-ciganski rečnik (Romane alava)*, Sarajevo, 1947; *Prepozitivni i postpozitivni član u gurbetskom*, Sarajevo, 1951; *Ciganizmi u šatrovačkom argou i u sličnim govorima*, Sarajevo, 1954; *Ciganske priče*, 1957; *Kategorija imperativa u romskom jeziku*, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1974; *Zigeunerlieder*, Leipzig, 1977; *Ciganska poezija* (Rade Uhlik, Branko V. Radičević), Beograd, 1982; *Srpskohrvatsko-romsko-engleski rečnik (Romengo alavari)*, Sarajevo, 1983; *Jezik i kultura Roma*, Sarajevo, 1989.

Odlikovan je prije Drugog svjetskog rata Ordenom Sv. Save, a poslije Drugog svjetskog rata Ordenom rada 2. reda i dobitnik je Plakete Grada Sarajeva.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 1975, a za redovnog 1989. godine.

Preminuo je u Sarajevu 1991. godine.

Midhat Uščuplić

(1933–2011)

MIDHAT USČUPLIĆ rođen je 1933. godine u Tuzli. Diplomirao je na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu 1958. godine. Za asistenta na Šumarskom fakultetu u Sarajevu izabran je 1960. godine. Specijalizirao je fitopatologiju na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Beogradu 1960/61, gdje je i doktorirao 1965. Kao stipendista Britanskog savjeta obavio je postdoktorski studij iz oblasti fitopatologije, školske 1968/69. godine na Univerzitetima Oxford i Cambridge.

U zvanje docenta biran je 1965, vanrednog profesora 1970. i redovnog profesora 1976. godine. Predavao je predmete Fitopatologija, Integralna zaštita šuma i Specijalni proizvodi šuma (gljive) na Općem odsjeku (kasnije Odsjeku šumarstvo) i predmete Fitopatologija i Integralna zaštita biljaka na Odsjeku za hortikulturu. Rukovodio je postdiplomskim studijem iz zaštite šuma i predavao Fitopatologiju, Fitomedicinu i Integralnu zaštitu šuma. Po odlasku u penziju izabran je u zvanje profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu 2002. godine. U dva mandata biran je za dekana Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (1974–1976. i 1986–1988).

Pored nastavnih aktivnosti vodio je mnoge naučnoistraživačke projekte, među kojima i jedan iz programa Društveni ciljevi od značaja za Bosnu i Hercegovinu (DC-VII) *Korištenje multifunkcionalnih vrijednosti šumskih ekosistema i njihova zaštita*. U saradnji sa Šumarskim institutom iz Züricha (WSL Birmensdorf, Švicarska) i Šumarskim fakultetom Univerziteta u Skoplju radio je međunarodni projekat *Population structure of Cryphonectria parasitica and presence of hypoviruses as basis for biological control of chestnut blight in Bosnia-Herzegovina and Macedonia*, koji je finansirala Švicarska naučna fondacija (SNSF).

Svoje radove prezentirao je na mnogim naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu: Svjetski mikološki kongres, Exeter, Velika Britanija (1970); III Kongres Unije fitopatologa Mediterana, Oeiras, Portugal (1972); XVI Kongres Međunarodne unije naučno-istraživačkih organizacija – IUFRO, Radna grupa S2.06.05. – bolesti iglica, Oslo, Norveška (1970); V Međunarodna konferencija o bolestima korijena četinara – IUFRO, Radna grupa S2.06.01., Kasel, Njemačka (1978); Međunarodna konferencija o bolestima iglica – IUFRO, Radna grupa S2.06.05., Sarajevo (1980); XVII Kongres Međunarodne unije naučno-istraživačkih organizacija – IUFRO, Radna grupa S2.06.05., bolesti iglica, Kyoto, Japan (1981); Međunarodna konferencija *Multidisciplinarna istraživanja pitomog kestena* COST Action G4, Montpellier, Francuska (1997); VII Međunarodni fitopatološki

Kongres, Edinburgh, Velika Britanija (1998); II Međunarodni simpozij o pitomom kestenu, Bordeaux, Francuska (1998.) i dr.

Bio je gostujući profesor na Eidgenössische Technische Hochschule (ETH) Zürich 1997. i 2001. godine te na Univerzitetu Lerida (Španija) školske 1997/98. godine.

Objavio je više od 150 naučnih i stručnih radova iz oblasti zaštite šuma te mnoge naučno-popularne članke iz oblasti šumarstva i zaštite okoliša, uključujući i neke projekte konzervacije zelenila u urbanim sredinama. Autor je ili kooautor nekoliko univerzitetskih udžbenika i priručnika, te brojnih monografija među kojima su *Patologija šumskog i ukrasnog drveća* (1996), *Svijet gljiva* (2004), *Diverzitet gljiva i lišajeva* (2009), *Više gljive – Macromycetes* (2012).

Dobitnik je brojnih priznanja: Orden rada sa zlatnim vijencem, Zlatna plaketa grada Sarajeva, Plaketa Univerziteta u Sarajevu, Povelja Šumarskog fakulteta u Sarajevu (u povodu jubileja 50. i 60. godišnjice rada), Povelja Saveza društava za zaštitu biljaka SFRJ, Povelja Društva za zaštitu bilja u Bosni i Hercegovini, Priznanje Dijagnostičko-prognozne službe za zaštitu šuma BiH, Priznanja preduzeća šumarstva u Bosni i Hercegovini i dr.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine.

Premينو je u Sarajevu 2011. godine.

Vadim Utkin

VADIM UTKIN rođen je 1937. godine u Moskvi. Srednjoškolsko obrazovanje završio je u Moskvi 1954. godine, a diplomirao je na Moskovskom energetsom institutu 1960. godine stekavši zvanje diplomiranog inženjera. Najveći dio svoje profesionalne karijere (1960–1994) proveo je na Institutu za probleme upravljanja (IPU) Akademije nauka SSSR kao inženjer, mlađi i viši naučni istraživač i voditelj laboratorije (od 1973. godine). Bio je zaposlen kao vanredni profesor na Moskovskom institutu za čelik i legure (1966–1976) i na Moskovskom politehničkom institutu (1977–1992). Od 1994. godine, profesor je na Odsjeku za elektrotehniku i Odsjeku za mašinstvo Ohio State Univerziteta (Columbus, SAD). Bio je gostujući profesor u SAD-u (1969, 1975), Japanu (1989, 1991, 1994), Italiji (1991), Njemačkoj (1992–1994, 2003–2006, 2010), Španiji (2010), Engleskoj (2011).

Doktorski studij završio je 1964. godine, a postdoktorski 1971. godine na Institutu za probleme upravljanja AN SSSR. Počasni je doktor Univerziteta u Sarajevu, Rovira i Vergil Univerziteta, Tarragona u Španiji.

Jedan je od začetnika koncepta sistema s promjenjivom strukturom i upravljanja u kliznom režimu. Njegova istraživanja obuhvataju temeljne probleme u ovoj oblasti: matematičke metode opisanja dinamičkih sistema s prekidnim upravljanjem; principe sinteze zasnovane na dekompoziciji i invarijantnosti ostvarene primjenom algoritama za upravljanje u kliznom režimu; savremene aplikacije za upravljanje tehnoloških procesa, elektromotornih pogona, statičkim pretvaračima, vozilima, robotskim manipulatorima, itd. Teorijski rezultati primijenjeni su u metalurgiji, naftnoj i petrohemijskoj industriji.

Od 1975. do 1978. bio je vodeći istraživač međunarodnog projekta o upravljanju primjenom metoda kliznih režima za asinhronu mašine, realizovanog u saradnji Instituta za probleme upravljanja i Energoinvest-IRCA, Sarajevo. Njegov trenutni istraživački interes je upravljanje beskonačno-dimenzionalnih sistema uključujući fleksibilne mehaničke strukture; upravljanje u robotici; primjenu kliznih režima u sistemima sa diskretnim vremenom; upravljanje elektromotornih pogona, aktuatora i vozila, i statičkih pretvarača. Nakon pridruživanja Ohio State Univerzitetu, bio je vodeći istraživač projekata sa primjenama u automobilskoj industriji: Upravljanje i procjena automobilskih alternatora (FORD-ova Naučno-istraživačka laboratorija), Primjena kliznih režima u upravljanju asinhronih motora (DELPHY), upravljanje omjera zraka/goriva i upravljanje

hibridnih električnih vozila (HEV) (CAR centar OSU-a), Kontrola dizel motora s promjenjivom geometrijom s turbopunjačem (FORD-ova Naučno-istraživačka laboratorija), Upravljanje klime u automobilu korištenjem kliznih režima rada (DELPHI), Upravljanje pogona hard diska (SEAGATE), Upravljanje elektromehaničkog pogona ventila za kamione (VISTEON), Upravljanje višefaznim pretvaračima snage (IKOR). Rezultati njegovog istraživanja su objavljeni u šest knjiga i više od 350 radova.

Bio je potpredsjednik Tehničkog odbora, Teorijskih i političkih komiteta Internacionalne Federacije za automatsku kontrolu, predsjednik Tehničkog odbora IEEE -a za sisteme s promjenjivom strukturom i upravljanje u kliznom režimu, pomoćni urednik časopisa: *Automatica*; *International Journal of Control*; *Journal of Dynamic Systems, Measurement and Control*; *Automation and Remote Control*. Bio je potpredsjednik i predsjednik međunarodnih programskih odbora kongresa IFAC-a u Münchenu i Talinu. Imao je plenarna izlaganja na IFAC kongresu i na *American Control Conference*.

Doživotni je član IEEE-a i član ASME-a. Dobitnik je Lenjinove nagrade (najvišeg naučnog priznanja u bivšem SSSR-u), Oldenburger medalje ASME-a, Humboldtove nagrade od strane Njemačke vlade.

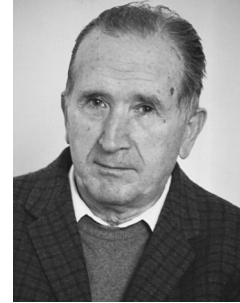
Trenutno predaje kolegij Principi automatskog upravljanja za studente dodiplomce, te kolegije Metode prostornog stanja za dinamičke sisteme, Optimalno upravljanje i Upravljanje sistema s kliznim režimom u elektromehaničkim sistemima na master studiju. Posljednja dva kolegija inicirana su od strane Utkina. Imao je mentorstvo na više od 30 doktorskih i tri postdoktorska rada.

Član je Meksičke akademije nauka.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2008. godine na prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka.

Fikret Vajzović

(1928–2017)

FIKRET VAJZOVIĆ rođen je 1928. godine u Konjicu. Niže razrede gimnazije i Učiteljsku školu završio je u Mostaru (1947), nakon čega se zaposlio kao učitelj i istovremeno upisao studij matematike i fizike na Višoj pedagoškoj školi u Sarajevu, koji je završio 1955. godine. Studij matematike na Filozofskom fakultetu u Sarajevu završio je 1959. godine.

Bio je jedan iz plejade prvih studenata matematike na Sarajevskom Univerzitetu, razvijao se istovremeno s Univerzitetom i izrastao u jednog od najboljih i najznačajnijih profesora Univerziteta. Odmah po završetku studija, izabran je za asistenta na Odsjeku za matematiku Filozofskog fakulteta u Sarajevu, koji ubrzo postaje jednim od odsjeka Prirodno-matematičkog fakulteta (1960), na kojem ostaje do odlaska u penziju, s izuzetkom u periodu 1976–1979. godine, kada je, da bi pomogao Mostarskom univerzitetu u osnivanju, radio na Mašinskom fakultetu u Mostaru, ali i na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu. Karijeru univerzitetskog nastavnika započeo je 1965. godine izborom u zvanje docenta, da bi 1972. bio izabran za vanrednog, a 1976. za redovnog profesora Univerziteta u Sarajevu.

U periodu 1962–1964. godine pohađao je nastavu trećeg stepena studija matematike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, na kojem je titulu magistra matematičkih nauka stekao u martu 1965. godine odbranivši rad *Funkcionalne jednačbe u vektorskim prostorima*, a samo koji mjesec kasnije (septembra 1965) i titulu doktora matematičkih nauka odbranom rada *Funkcionalne jednačbe u Fréchet-ovim prostorima*. Oba je uradio pod mentorstvom čuvenog profesora Svetozara Kurepe. Obrazovanje je sticao i u dvije čuvene škole Funkcionalne analize na: Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i Moskovskom Državnom Univerzitetu – Lomonosov od Svetozara Kurepe, odnosno A. G. Kostjučenka. Bio je čovjek visoke matematičke i široke opšte kulture – utemeljitelj moderne matematičke analize u Bosni i Hercegovini i tvorac Sarajevske škole funkcionalne analize.

Treba istaći kako većina njegovih naučnih radova spada u dvije veoma važne oblasti matematičke analize: funkcionalnu analizu i teoriju funkcionalnih jednačbi, da su objavljivani u najuglednijim časopisima i da nisu bili samo teorijskog karaktera, kao i da su prezentirani na kongresima i naučnim skupovima, gdje su bili zapaženi po svojoj dubini, ozbiljnosti i značaju. Zahvaljujući tome, uključeni su u poznatu monografiju M. Kuczme – *Monografie Matematyczne*, Poljske akademije nauka i *Bibliografiju* poznatog matematičkog časopisa *Aequationes Mathematicae* koja je bila

dopuna *čuvenoj* monografiji Aczela. Njegovi rezultati i radovi su *često* služili kao polazna osnova, ne samo njegovim brojnim učenicima (8 doktoranata i 16 magistranata), nego i drugim matematičarima, tako da se njegovo ime našlo čak i u naslovu rada *čuvenog* mađarskog matematičara K. Lajka.

Njegovi naučni radovi su vrlo pozitivno prikazani u sva tri najuglednija svjetska referativna časopisa: *Mathematical Reviews* (USA), *Referativnii Zhurnal Akademii Nauk*, (SSSR) i *Zentralblatt für Mathematik* (Njemačka).

Za izvanredan doprinos razvoju matematike u Bosni i Hercegovini dobio je brojna priznanja, od kojih među najznačajnija spadaju Republička nagrada za doprinos razvoju nauke *Veselin Masleša* (1979) i Dvadesetsedmojulska nagrada za 1987. godinu.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1991, a za redovnog 1995. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2017. godine.

Miroslav Varadin

(1917–1999)

MIROSLAV VARADIN rođen je 1917. godine u Bijeljini. Osnovnu školu pohađao je u Bijeljini, a srednje školovanje završio je u Slavonskoj Požegi. Upisao se na Veterinarski fakultet u Zagrebu, na kojem je i diplomirao 1943. godine. Nakon diplomiranja, u jesen 1943, radi u privatnoj ambulanti na području KNOO-a Čazma. Početkom 1944. prelazi u Slavoniju gdje u okviru Gospodarske komisije rukovodi veterinarskom i stočarskom službom. U Oblasnom NOO za Slavoniju ostaje do oslobođenja i njegova ukidanja, kada odlazi na dužnost glavnog veterinara Belja, a uskoro zatim pozvan je u Ministarstvo poljoprivrede NR Hrvatske. Godine 1946. prelazi u Savezni institut za veterinarsku službu u Zagrebu, koji kasnije postaje Medicinski institut JAZU i konačno Veterinarski eksperimentalni zavod.

Doktorirao je na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu i promoviran za doktora veterinarske medicine marta 1952. Iste godine izabran je za docenta Veterinarskog fakulteta u Sarajevu, a za redovnog profesora izabran je 1965. godine.

Izuzetno je vrijedno učestvovao u radu naučnih tijela Akademije. Bio je član Odbora za biološke resurse u vrijeme najintenzivnijih aktivnosti tog Odbora. Posebno je dragocjena bila njegova saradnja u Međuodjeljenskoj komisiji za genetičko istraživanje i biotehnologiju, u vremenu kada se u Sarajevu, odnosno u Bosni i Hercegovini, na inicijativu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine stvarala prva istraživačka baza za ovu propulzivnu granu moderne biološke nauke.

Oblast njegovog naučnog djelovanja je fiziologija i patologija razmnožavanja i umjetno osjemenjivanje domaćih životinja. Iz tog područja je publicirano 109 radova, od toga 38 u stranim časopisima. Navodimo neke od tih radova: *Djelovanje seruma ždrebnih kobila na rasplodivanje krmača*, *Some Observations on the Course and Prevention of Bovine Trichomoniasis Infection*, *Recherches sur la periode la plus favorable à la provocation de l'oestrus et à la fécondation des brebis à contre-saison*, *Najčestější onemomeneni pohlavních organu prasnic a jejich prevence* (u koautorstvu), *Plodnost i poremećaji u reprodukciji kod goveda i njihovi uzroci*, *Problèmes de la dilution et de la conservation du sperme de bélier* (u koautorstvu), *Die Bedeutung der saisonabhängigen Veränderungen der Hodengröße und des Samenkanälchendurchmessers bei Schafböcken* (u koautorstvu), *Endometritis, a Common Cause of Infertility in Mares*.

Učestvovao je, s referatima, na većem broju kongresa i simpozija u zemlji i inostranstvu.

Izabran je za dopisnog člana Società Italiana per il Progresso della Zootechnica, kao i za člana više internacionalnih udruženja.

Za svoj naučni i aplikativni rad primio je veći broj priznanja u vidu diploma i plaketa u zemlji i inostranstvu. Odlikovan je Ordenom zasluga za narod III reda, Ordenom rada sa zlatnim vijencem i Ordenom rada sa crvenom zastavom. Dobitnik je Dvadesetsedmojulske nagrade Bosne i Hercegovine.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1967, a za redovnog 1973. godine.

Premинуo je u Zagrebu 1999. godine.

Milan Vasić

(1928–2003)

MILAN VASIĆ rođen je 1928. godine u selu Pecka kod Mrkonjić Grada. Osnovnu i srednju školu završio je u Bosanskoj krajini (Pecka, Mrkonjić Grad, Banja Luka). Grupu istorije studirao je na Filozofskom fakultetu u Sarajevu od 1950. do 1954. Bio je prvi student koji je diplomirao na toj grupi.

Poslije kratkog nastavnčkog rada (Druga muška gimnazija u Sarajevu od januara 1955. do juna 1957) izabran je za asistenta na Filozofskom fakultetu u Sarajevu na predmetu Istorija naroda Jugoslavije – period turske vladavine. Nakon odbrane doktorske teze 1963. proveo je duže vrijeme (1963–1965) na naučnoj specijalizaciji u Njemačkoj kao stipendista Zadužbine Alexander von Humboldt. Specijalizaciju je obavio u Institutu za istoriju i kulturu Bliskog istoka i turkologije Univerziteta u Münchenu.

Kada je, u junu 1964, izabran za docenta Filozofskog fakulteta u Sarajevu, do 1975. je prošao sva nastavnička zvanja. Kao nastavnik Filozofskog fakulteta u Sarajevu, pridonio je jačanju naučne discipline kojom se bavio. Spada u krug istaknutih stručnjaka za osmansku i balkansku historiju.

Pored Istorije jugoslovenskih naroda pod turskom vlašću, predavao je i određene specijalne kurseve iz historije Osmanskog carstva. Uz naučnu i nastavničku djelatnost obavljao je više rukovodećih funkcija u stručnom udruženju Istoričar. Bio je predsjednik Društva istoričara BiH i glavni urednik *Godišnjaka Društva istoričara BiH*.

Svoja naučna istraživanja obavljao je u svim jugoslovenskim arhivama koje posjeduju značajnije fondove turskih i drugih orijentalnih rukopisa (Sarajevo, Dubrovnik, Zadar i Skoplje), a pored toga i u arhivima Turske, Austrije i Njemačke. Držao je predavanja na univerzitetima u Münchenu i Gracu. Referate na naučnim skupovima podnosio je u Gracu, Brnu, Atini, Cambridgeu, Münchenu i Ankari.

Njegovo glavno naučno djelo, koje ga je kvalifikovalo kao istaknutog stručnjaka za historiju Osmanskog carstva, jeste knjiga *Martolosi u jugoslovenskim zemljama pod turskom vladavinom*. Martolosi su bili poseban rod u turskoj vojsci i ova knjiga o njima smatra se glavnim naučnim djelom o tome u svjetskoj literaturi za osmansku historiju. Pratio je historiju nastanka, uspona i padanja ovog vojnog reda u vrijeme uspona Osmanskog carstva, kao i njegovu postepenu degradaciju nakon 1683. Još neka od istaknutijih naučnih ostvarenja su: studija *Gradovi u Crnoj Gori pod*

turskom vlašću, te zbirka dokumenata pod naslovom *Jugoslovenske zemlje pod turskom vladavinom do kraja 18. stoljeća* (zajedno s Branislavom Đurđevom).

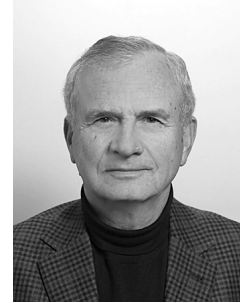
Svoj pedagoški i naučni rad od 1991. godine nastavio je u Banjoj Luci, gdje je na Filozofskom fakultetu predavao Južnoslovensku i balkansku istoriju od 15. do 19. vijeka, a na Pravnom fakultetu predavao je Nacionalnu istoriju države i prava.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 1987. godine.

Premинуo je u Banjoj Luci 2003. godine.

Branislav Verbič

(1937–2011)

BRANISLAV VERBIČ rođen je 1937. godine u Sarajevu. Višu gimnaziju (Prvu mušku gimnaziju) završio je 1956. godine u Sarajevu. Građevinski fakultet Univerziteta u Sarajevu završio je 1962. godine. Postdiplomski studij završava, također, na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu i magistrira temom *Analiza naponskog stanja i granične nosivosti anizotropne armirano-betonske troslojne ploče*, 1970. godine. Postdiplomski studij završio je i na Rice University Houston, USA, i odbranio doktorsku disertaciju *Analysis of certain structure foundation interaction systems*, 1972. godine.

Profesionalnu karijeru započeo je 1963. godine kao inženjer-projektant u Hidrograđevinskom bi-rou preduzeća Energoinvest u Sarajevu. Od 1966. godine je na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, asistent, docent, vanredni profesor i od 1985. godine redovni profesor. U istom periodu bio je i stručni i naučni saradnik Instituta za materijale i konstrukcije Građevinskog fakulteta u Sarajevu. U periodu 1976–1978. bio je prodekan Građevinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu; 1985–1988. prorektor Univerziteta u Sarajevu; 1991–1993. dekan Građevinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Godine 1987. postao je počasni profesor na Institutu za zemljotresno inženjerstvo i inženjersku seizmologiju Univerziteta *Kiril i Metodij* u Skoplju, Makedonija. Kao gostujući naučnik na Ruhr univerzitetu u Bochumu i Univerzitetu u Stuttgartu boravio je od 1994. do 1996. godine.

Osnovno područje njegovog naučnog rada i istraživačkog i stručnog interesa bila je dinamika građevinskih konstrukcija i zemljotresno inženjerstvo. U svom naučnom radu najviše se bavio istraživanjem sadejstva tla i konstrukcija pri dinamičkom opterećenju konstrukcija, a u okviru toga posebno dinamikom tla, vibracijama temelja i vibracijama u tlu izazvanim saobraćajem u pokretu. U početku se zanimao razvojem teoretskih rješenja za proračun dinamičkog sadejstva tla i konstrukcije, a zatim je njegov interes bio usmjeren i na eksperimentalnu provjeru teoretskih rješenja za proračun dinamičkog ponašanja temelja. Drugo značajno područje njegovog istraživačkog rada bio je razvoj seizmički otpornih krupnopanelnih armiranobetonskih zgrada, a ta su rješenja direktno prenesena u praktičnu primjenu.

Objavio je brojne radove iz oblasti kojima se bavio, a neki od njih predstavljali su pionirske radove u rješavanju nekih problema u dinamici tla i dinamici konstrukcija i publikovani su u renomiranim

internacionalnim naučnim časopisima ili saopšteni na međunarodnim skupovima, te citirani u naučnoj literaturi.

Dobitnik je Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva za doprinos razvoju Građevinskog fakulteta u Sarajevu 1988. godine.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju tehničkih nauka izabran je 2008. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2011. godine.

Hermann Vettters

(1915–1993)

HERMANN VETTTERS rođen je 1915. godine u Beču, gdje uglavnom i završava svoje školovanje. Studirao je arheologiju i historiju starog vijeka. Svojim kasnijim terenskim i naučnim radovima postao je jedan od najpoznatijih arheologa u Austriji. Bio je dugogodišnji profesor Bečkog univerziteta, gdje je predavao Rimsku historiju, s posebnim osvrtom na odgovarajuće arheološke rezultate. Bio je dugogodišnji direktor Austrijskog arheološkog instituta, kao i rukovodilac Balkanske komisije pri Austrijskoj akademiji nauka.

Pored istraživanja u vlastitoj zemlji, radio je i u drugim zemljama, na lokalitetima čije je istraživanje organizovao Austrijski arheološki institut. Do značajnih rezultata došao je prilikom istraživanja u Efesu u Turskoj. Radeći na tom i sličnim nalazištima specijalizirao se za proučavanje antičkog graditeljstva, te ranokršćansku i ranu srednjovjekovnu arhitekturu.

Izvršio je i određena ispitivanja na lokalitetu Mogorjelo kod Čapljine. Na osnovu materijala koje je prikupio Karl Patch, svojih istraživanja i uz pomoć danskog naučnika Ejnara Dyggvea napisao je monografiju *Mogorjelo: Ein Spätantiker Herrensitz im Römischen Dalmatien* koju je 1966. godine objavila Austrijska akademija nauka. Tako se neposredno vezao za naš teren i dao svoj značajan doprinos poznavanju antičkog doba u Bosni i Hercegovini.

Bio je član Austrijske akademije nauka, Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti (kasnije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti).

Nosilac je mnogih međunarodnih nagrada i priznanja.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1981. godine na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka.

Preminuo je u Badenu, Beč 1993. godine.

Petar Perica Vidić

PETAR PERICA VIDIĆ, svećenik, slikar, građanin Sarajeva rođen je 1938. godine u Sarajevu. Osnovnu školu završio je u Sarajevu, a klasičnu gimnaziju u Visokom. Studij filozofije i teologije završio je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Radio je u ateljeu akademskog slikara Gabrijela Jurkića 1962. godine, a u ateljeu akademskog slikara Stane Kregara u Ljubljani 1965. i 1966. godine.

U ljeto 1966. odlazi u Beč gdje pohađa Akademiju likovnih umjetnosti, grafički odsjek, u klasi profesora Maxa Melchera. Od 1970. predavao je Likovnu umjetnost, a kasnije i Povijest umjetnosti na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom. Vršio je mnoge dužnosti u svojoj zajednici.

Bio je na studijskim putovanjima i u Njemačkoj, Italiji, Švicarskoj, Mađarskoj, bivšoj Čehoslovačkoj, Engleskoj, Izraelu, Grčkoj, Francuskoj, Holandiji, Belgiji i dr.

Izlagao je više puta na zajedničkim izložbama. Imao je brojne samostalne izložbe u zemlji i inozemstvu, između ostalih u Sarajevu, Mostaru, Tuzli, Zenici, Zagrebu, Splitu, Varaždinu, Dubrovniku, Osijeku, Podgorici, Münchenu, Beču, Gracu, Frankfurtu, Pečuhu, Budimpešti, Parizu, itd.

Nagrade i priznanja: 1995. Veliki Dobrotvor, HKD Napredak, Sarajevo; 1996. Velika plaketa HKD Napredak, Sarajevo; 1997. Povelja za posebne zasluge HDZU, Sarajevo; 2000. Zakladnik HKD Napredak, Sarajevo; 2003. Palio di Ferrara, Italija; 2004. Zlatna Povelja Matice hrvatske Sarajevo; 2006. Šestoaprilska nagrada Grada Sarajeva, Sarajevo; 2011. Priznanje pape Benedikta XVI za cjelokupan rad i doprinos crkvi; 2019. Povelja Matice hrvatske za dugogodišnji rad i afirmaciju i istovremeno je imenovan počasnim predsjednikom Ogranka Matice hrvatske u Sarajevu; 2018. posebna Povelja zahvalnosti predsjednika Matice hrvatske iz Zagreba za iznimno uspješan rad na ostvarivanju programa Matice hrvatske. Ova povelja mu je dodijeljena prigodom navršavanja 80 godina života kada se povukao s rukovodećih funkcija. Tu je i priznanje udruženja Zelene beretke za njegov doprinos u obrani Bosne i Hercegovine kao i izbor za počasnog člana Hrvatskog pogrebnog društva *Sveti Anto* za savjete i donacije tijekom rata.

Član je mnogih društava: U Ogranku Matice hrvatske u Sarajevu djeluje dugi niz godina, od čega je punih osamnaest godina, od 2000. do 2018. godine, bio na njegovom čelu kao predsjednik. Istovremeno je bio i članom Središnjice Matice hrvatske u Zagrebu. U godinama koje je proveo na čelu Ogranka Matice u Sarajevu pokrenuo je brojne aktivnosti. Uspio je da postane tradicionalno organiziranje jednomjesečne manifestacije *Dani Matice hrvatske u Sarajevu*. Svake godine u listopadu ili studenome bi se održavale izložbe likovnih radova učenika osnovnih škola, koncerti

zborova sarajevskih gimnazija, književni susreti srednjoškolaca, gostovanja kulturnih djelatnika iz Bosne i Hercegovine ili Hrvatske i predstavljanje Matičinih izdanja. U okviru izdavačke djelatnosti Ogranka Matice hrvatske u Sarajevu je i kapitalna edicija *Hrvatska književnost u BiH*. Jedan je od utemeljitelja Hrvatskoga društva za znanost i umjetnost sa sjedištem u Sarajevu. Društvo je osnovano tijekom rata i neprekidno djeluje do danas. Redovni je član Hrvatskog kulturnog društva Napredak od prvih dana obnove djelovanja. Bio je aktivno uključen u rad Društva i duže vremena članom Središnjice.

Slijedi i višegodišnji angažman u Udruženju Fondeko. Dugo je vremena bio članom Upravnog odbora *Fondeko svijeta* kao i uredništva toga lista. Bio je još u upravnim odborima Gradske galerije Collegium Artisticum i Katoličkog školskog centra Sv. Josip u Sarajevu.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje književnosti i umjetnosti (kasnije Odjeljenje umjetnosti) izabran je 1995, a za redovnog 2005. godine.

Josip Vidmar

(1895–1992)

JOSIP VIDMAR rođen je 1895. godine u Ljubljani. Osnovnu i srednju školu završio je u Ljubljani. Po završetku Prvog svjetskog rata otišao je na studije u Beč, zatim u Prag, u Lvov i u Pariz. Diplomirao je na Ljubljanskom univerzitetu 1928. godine. Već tada se bavio književnom kritikom i izdavao svoj časopis *Kritika*. Kasnije (godine 1933) postao je dramaturg u ljubljanskoj Drami, te je zajedno s Otonom Župančičem i Pavlom Goliom rukovodio tom ustanovom do 1941. godine.

Dana 27. aprila 1941. godine osnovana je Oslobodilna fronta slovenskega naroda u njegovom stanu u Ljubljani. Postao je predsjednik Oslobodilne fronte i predsjednik Slovenskega narodno oslobodilnoga sveta. U toj funkciji je na II zasjedanju AVNOJ-a u Jajcu u ime slovenačke delegacije predložio da se Josipu Brozu Titu dodijeli naziv maršal Jugoslavije. Kasnije je bio predsjednik Prezidija NRS, predsjednik Vijeća naroda u Beogradu, predsjednik Saveza književnika Jugoslavije, itd.

Njegova osnovna djelatnost posvećena je kritici, esejistici i prevodilaštvu. Među njegove najznačajnije knjige spadaju: *Kulturni problem slovenstva* (1932), *Oton Župančič* (1935), *Dr France Prešern* (1954), *Književne kritike* (1955), *Polemike* (1963), *Literarni eseji* (1966), *Dnevnik* (1968), *Gledališke kritike* (1968), *Slovenske razprave* (1970), itd. Godine 1975. izašla su njegova odabrana djela: *Izbrano delo u pet knjiga*. Kao prevodilac, prevodio je sa ruskog, njemačkog i engleskog jezika, a naročito se posvetio prevodima Moliere, kojeg je majstorski pretočio u svoj jezik.

Dobio je nagradu AVNOJ-a, Prešernovu nagradu, Župančičevu nagradu, nosilac je Ordena junaka socijalističkog rada i niza drugih odlikovanja.

Bio je član Slovenske akademije znanosti i umjetnosti, Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti, Srpske akademije nauka i umjetnosti, Makedonske akademije nauka i umjetnosti, Rumunske akademije nauka i umjetnosti i Akademije umjetnosti DR Njemačke. Bio je predsjednik Slovenske akademije znanosti i umjetnosti od 1952. do 1976. godine.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1969. godine na prijedlog Odjeljenja književnosti i umjetnosti.

Preminuo je u Ljubljani 1992. godine.

Mihovil Vlahinić

(1926–2015)

MIHOVIL VLAHINIĆ rođen je 1926. godine u Ravnom. Osnovnu školu završio je u Ravnom, klasičnu gimnaziju u Travniku, Visokom i Sarajevu, a Poljoprivredni fakultet u Zagrebu 1953. godine. Iste godine zaposlio se u Zavodu za vodoprivredu Sarajevo na poslovima agropedologije i poljoprivrednih hidromelioracija, gdje ostaje do 1959. kada prelazi na rad u *Poljoprojekt*, republički biro za studije i projektiranje u poljoprivredi u zvanju samostalnog projektanta. Na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu je 1963. izabran za docenta, 1968. za vanrednog, a 1973. godine za redovnog profesora na predmetu Poljoprivredne melioracije i uređenje zemljišta. Doktorat iz poljoprivrednih nauka je odbranio na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu 1965. godine.

Od 1975. do 1977. bio je dekan Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu, a od 1978. do 1980. godine predsjednik Zajednice fakulteta biotehničkih nauka Univerziteta u Sarajevu. Bio je član Savjeta Univerziteta u dva mandata i član Univerzitetske komisije za nastavu, međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju. Od 1992. do 1995. bio je Consultant of University of Georgia, International Research Project (SANREM CRSP), Athens, Griffin.

Naučnoistraživačku aktivnost je usmjerio na zasnivanje eksperimentalnih polja iz oblasti drenaže teških zemljišta, vodne erozije tla, navodnjavanja i vodnog bilansa tla te saradnju s poljoprivrednim i vodoprivrednim organizacijama. Kao rezultat toga rada nastao je impozantan broj autorskih i koautorskih radova i to: radovi objavljeni u domaćim i stranim publikacijama i na skupovima; elaborati, projekti, studije i ekspertize koji tretiraju specifične probleme i rješenja poljoprivrednih melioracija. Poseban doprinos dao je u oblastima uvođenja novih metoda rada u hidropedološkim istraživanjima, uvođenja lizimetrije u proučavanje vodnog bilansa tla, evapotranspiracije i utjecaja tla na specifičnosti vodnog bilansa, proučavanje vodne erozije tla i površinskog otjecaja te proučavanje drenaže teških zemljišta. Komparativno je istraživao različite stepene (razmaci kanala i drenova) i načine detaljne odvodnje (baulacija, cijevna drenaža, krtična drenaža, kombinirana dvoetažna drenaža).

Uveo je metod mjerenja filtracije s inverznim postupkom, metod blokdiagramskog kartiranja u pedostratigrafskim istraživanjima za potrebe hidromelioracija, metod mjerenja infiltracije, metod određivanja parcijalne zapreminske gustine u skeletnim tlima te metod definiranja ireverzibilnog isušivanja tresetnih zemljišta. Tla s nepovoljnim fizičkim svojstvima (skeletna, pjeskovita, teška glinovita i tresetna) bila su u fokusu njegovih istraživačkih aktivnosti. Nakon zasnivanja lizimetrijske

(evapotranspirometrijske) stanice od 10 lizimetara na Buni kod Mostara, razvio je dugoročnu saradnju s američkim istraživačkim institucijama kroz tri projekta od kojih je svaki trajao pet godina i visoko su ocijenjeni od strane američkih i jugoslavenskih recenzenata. To su: Evapotranspiration Studies on Different Crops and Irrigation Water Requirements; Evaluation of the Amount of Optimal Crop Water Requirements for Irrigation i Agrohydrology – Soil Water Management for Higher Crop Production.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1987, a za redovnog 2002. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2015. godine.

Ulf Svante Von Euler

(1905–1983)

ULF SVANTE VON EULER rođen je 1905. godine u Stockholmu gdje je 1929. završio Medicinski fakultet. Od 1930. do 1933. godine bio je docent za farmakologiju, a od 1933. docent za fiziologiju. Profesor Fiziologije postao je 1939. godine.

Oblast kojom se bavio intenzivno su problemi autonomnog nervnog sistema polipeptida, prostaglandina, nukleinskih kiselina i sl. Izučavao je svoju struku kod najpoznatijih svjetskih fiziologa, farmakologa i biohemičara. Godine 1931. godine zajedno sa sir Henry Daleom otkrio je *supstancu P*. To je bio prvi aktivni polipeptid iz mozga, a kasnija istraživanja su potvrdila da je to jedan neurotransmitor. Dokazao je da se supstanca P nalazi i u crijevu, a ne samo u nervnom tkivu.

Njegova brojna istraživanja i otkriće prostaglandina 1934. godine dala su nove lijekove kao sredstva za terapiju želučanog ulkusa, astme bronhiale, antiabortiva. Otkriće prostaglandina za terapiju i fundamentalna razumijevanja nekih procesa su nesagledaiva.

Ipak, njegov najveći domet je otkriće noradrenalina, što je dovelo do daljeg razvoja brojnih lijekova koji se upotrebljavaju u liječenju, posebno na području kardiovaskularnog sistema astme bronhiale, liječanja hipertenzije, te u liječenju depresije i maničnih stanja.

Godine 1970. dobio je Nobelovu nagradu za medicinu (zajedno s J. Axelodom i B. Katzom). Bio je član mnogih akademija nauka i društava.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1974. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Preminuo je u Stockholmu 1983. godine.

Radovan Vučković

(1935–2016)

RADOVAN VUČKOVIĆ rođen je 1935. godine u mjestu Trijebine, Sjenica, Srbija. Studirao je historiju jugoslovenskih književnosti i srpskohrvatski jezik na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, gdje je i diplomirao 1960, a kasnije (1965) i doktorirao s tezom *Naša kritika i književno djelo Ive Andrića*. Poslije položenog diplomskog ispita izabran je za asistenta na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, zatim 1967. za vanrednog i 1978. za redovnog profesora za historiju jugoslovenskih književnosti XX. vijeka.

Pored redovnih predavanja iz Istorije jugoslovenskih književnosti koja je držao na tom fakultetu, po pozivu je 1977. održao ciklus naučnih predavanja o Ivi Andriću i savremenoj jugoslovenskoj književnosti na univerzitetima u Berlinu i Haleu. Osim toga, u školskoj 1970/1971, u svojstvu lektora, predavao je naš jezik i književnost na Humboltovom univerzitetu.

Podnio je niz referata i naučnih saopštenja na raznim naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu. Značajniji su: *Skerlić i avangarda* – referat na simpoziju održanom u Institutu za književnost i umjetnost u Beogradu; *Opaske o periodizaciji srpske književnosti XX vijeka* – referat na naučnom skupu Srpske akademije nauka i umjetnosti; *Andrićeva poezija u kontekstu ekspresionizma* – saopštenje s međunarodnog naučnog skupa u organizaciji Zadužbine Ive Andrića; *Prožimanje i dodiri srpske i hrvatske poezije dvadesetih godina* – referat održan u organizaciji Instituta za književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu; *Prirodnost kazivanja* – saopštenje na simpozijumu u Rodoljubu Čolakoviću u organizaciji *Odjeka i Oslobođenja*; *Ekspresionizam – stilska formacija ili duhovni pokret* – referat čitan na međunarodnom skupu o ekspresionizmu, održanom u organizaciji Instituta za književnost, jezik i kulturu Filozofskog fakulteta u Ljubljani; *Kritičko merilo i ličnost kritičara* – saopštenje na međunarodnom sastanku kritičara u Moskvi; *Književnoistorijske i strukturne karakteristike Krležinih simfonija* – referat čitan na međunarodnom simpoziju o Krleži u organizaciji Slavističke katedre Univerziteta u Getingenu.

Njegov književni opus je obiman i raznovrstan. On obuhvata deset knjiga i niz rasprava i članaka. Neki naslovi knjiga: *Sudbina kritičara*; *Preobražaji i preobraženja* (o Antunu Branku Šimiću); *Književne analize*; *Velika sinteza* (o Ivi Andriću); *Problemi, pisci i dela I, II i III*; *Problemi, pisci i dela* (o poslijeratnoj bosanskohercegovačkoj književnosti); *Moderna drama*, itd.

Priredio i nekoliko izdanja naših pisaca: *Sabrana djela Ive Andrića*; *Izabrana djela P. Slijepčevića*; *Izabrana djela Ćamila Sijarića*, kao i nekoliko djela pisaca za školsku lektiru.

Za svoj naučni rad i književnu djelatnost dobio je nagrade: Dvadesetsedmojulsku nagradu BiH, Šestoaprilsku nagradu Grada Sarajeva, Godišnju nagradu Udruženja književnika BiH, nagradu *Svjetlosti*.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje društvenih nauka izabran je 1984. godine.

Preminuo je u Beogradu 2016. godine.

Napomena: Nije u radnom sastavu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1992. godine.

Jovan Vuković

(1905–1979)

JOVAN VUKOVIĆ rođen je 1905. godine u selu Pišče u Crnoj Gori, gdje je završio osnovnu školu. Srednjoškolsko obrazovanje stekao je u Nikšiću. Studirao je na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1924–1928). Doktorsku disertaciju odbranio je 1937. na Filozofskom fakultetu u Beogradu, a promovisan je 1940. godine.

Od 1929. do 1940. službovao je u Mostaru kao suplent i kao profesor srednje škole. Od 1940. do 1946. bio je asistent na Filozofskom fakultetu u Beogradu na Katedri za srpskohrvatski jezik; od 1946. služio je kao profesor tada osnovane Više pedagoške škole u Sarajevu, a od osnivanja Filozofskog fakulteta u Sarajevu bio je njegov najprije vanredni, a onda redovni (1957) profesor. U tom zvanju penzionisan je 1975. godine.

Dugo godina učestvovao je u radu Udruženja folklorista BiH, u Međunarodnoj komisiji za Opšteslovenski lingvistički atlas, zatim u Međuakademijskom odboru za dijalektološke atlase, u Međuakademijskom odboru za onomastiku. Bio je nosilac projekta za izradu bosanskohercegovačkog dijalektološkog atlasa. U Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine je bio osnivač i do smrti predsjednik Komisije za lingvistička ispitivanja.

Njegova naučna interesovanja bila su usmjerena prema dijalektologiji, savremenom književnom (standardnom) jeziku, metodici srpskohrvatskog jezika u srednjoj školi, sintaksičkim i lingvostiličkim ispitivanjima, leksikologiji (etimologija i narodna terminologija) i historiji jezika. Obimniji radovi: *Govor Pive i Drobnjaka* (doktorska disertacija), *Sintaksa glagola* (zbirka studija), *Naš književni jezik danas*, *Istorija srpskohrvatskog jezika* (prva knjiga), niz dužih i kraćih studija iz sintakse.

Odlikovao je Ordenom rada prvog reda (1962), Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima (1971) i Plaketom Univerziteta za dvadesetpetogodišnji uspješan rad na Univerzitetu; nagrađen je i Dvadesetsdmjulskom nagradom BiH (1966).

Za redovnog člana Naučnog društva u Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka izabran je 1952. godine. Osnivanjem Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1966. godine, nastavlja biti njen redovni član.

Premинуo je u Sarajevu 1979. godine.

Mirjana Vuković

MIRJANA VUKOVIĆ rođena je 1948. godine u Fojnici. Osnovnu školu pohađala je u više gradova bivše Jugoslavije (Varaždin, Maribor, Sarajevo). Po završetku Treće gimnazije u Sarajevu, upisuje studij matematike na Odsjeku za matematiku Prirodno-matematičkog fakulteta (PMF) Univerziteta u Sarajevu koji završava prva u generaciji kao jedan od najboljih studenata s četiri srebrene i Zlatnom značkom *Fonda Hasan Brkić*.

Akademsku karijeru započinje na Odsjeku za matematiku PMF-a odmah po završetku studija, kao asistentica, zatim docentica i vanredna, odnosno redovna profesorica. Obrazovanje je sticala i na najpoznatijim univerzitetima svijeta: *Moskovski državni univerzitet – Lomonosov* i *Pierre et Marie Curie*, Pariz. Na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu stekla je titule magistra (1975) i doktora (1979) matematičkih nauka.

Njeni naučni interesi koncentrisani su oko nekoliko važnih i savremenih oblasti matematičke analize i algebre. Tematika njenih radova je naučno-fundamentalnog karaktera i mogu se podijeliti u dva kruga. U onim iz prvog kruga, koji pripadaju oblasti matematičke analize, proučava sumabilnost višestrukih Fourierovih redova i sumabilnost razvitka po sopstvenim funkcijama Laplaceovog operatora. Posebno treba istaći drugu grupu njenih radova, iz apstraktne algebre, koji predstavljaju krunu njenog naučnog rada, u kojim je zajedno sa čuvenim francuskim matematičarom Marcom Krasnerom, prvi put *uvela i udarila temelje novoj, apstraktnoj teoriji paragrađuiranih struktura: grupe, prsteni, moduli* koje predstavljaju poopštenje odgovarajućih *Bourbaki-Krasnerovih graduiranih struktura*. Publikovani su u brojnim prestižnim svjetskim časopisima i naučnoj monografiji objavljenoj u čuvenoj ediciji *Queen's Papers in Pure and Applied Mathematics* iz Kanade, koja se nalazi u preko 154 biblioteka širom svijeta, a uključena je i u biblioteku *Open Library* među 105 najznačajnijih knjiga iz komutativne algebre, *World Cat*, *Amazon Company*. Tim pionirskim radovima se *upisala u tvorce nove teorije*.

Jedan je od najuspješnijih i najobrazovanijih matematičara na prostorima BiH. Slobodno se može reći da spada među naučnike širokog, ne samo matematičkog, nego i opšteg obrazovanja i kulture (akademik F. Vajzović).

Bila je mentorica za dvije doktorske i osam magistarskih teza i autorica/koautorica preko 120 naučnih i stručnih radova i deset knjiga-udžbenika. Posebno se ističu već spomenuta monografija

Structures paragradiées (groupes, anneaux, modules), Teorija grupa i reprezentacija s primjenama u fizici, i časopis *Sarajevo Journal of Mathematics* čija je glavna urednica.

Bila je istraživačica i gostujuća profesorica na više prestižnih univerziteta, kao što su *Moskovski državni univerzitet – Lomonosov, Pierre et Marie Curie*, Pariz, *Institut Joseph Fourier*, Grenoble, a predavanja po pozivu, držala je i na brojnim drugim poznatim univerzitetima i institutima, kao što su: Fields Institute, Toronto, Canada; Tcukuba Univerzitet, Japan; Karlov Univerzitet, Prag, Češka Republika; Tehnički Univerzitet, Beč, Austria; Matematički Institut SANU, Beograd, Srbija, Univerzitet u Mariboru, Slovenija, itd.

Učestvovala je kao odgovorna istraživačica ili voditeljica u 20-ak naučno-istraživačkih projekata uključujući i četiri inostrana: dva Central European Research Support i kao kovoditeljica na francuskom *Paragraduirane strukture i njihove primjene na nearhimedovu analizu*, Institut Joseph Fourier, Grenoble i *Veze između Krasner-Vuković paragraduiranih struktura i Lie-vih superalgebri*, Maribor.

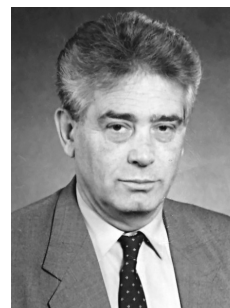
Bila je članica brojnih akademskih komisija na Univerzitetu u Sarajevu i Odsjeku za matematiku PMF-a, uključujući funkcije šefa Katedre za algebru i šefa Odsjeka za matematiku, prodekanice za nauku i nastavu Fakulteta, najmlađeg, do tada izabranog, prorektora Univerziteta u Sarajevu za nauku i nastavu i predsjednica Sekcije za matematiku društva MFABiH, utemeljiteljica i voditeljica postdiplomskog studija na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu.

Za uspješan rad i doprinos razvoju Univerziteta dobila je brojne nagrade i priznanja: najveću Republičku nagradu Veselin Masleša za naučni rad u matematici, Spomen plaketu Grada Sarajeva povodom 40 godina od oslobođenja, Orden rada sa srebrnim vijencem Jugoslavije, Povelju povodom 50 godina Univerziteta u Sarajevu.

Za dopisnu članicu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabrana je 2012, a za redovnu 2018. godine i tako postala prva žena koja je izabrana u ovo odjeljenje.

Tihomir Vuković

(1933–1989)

TIHOMIR VUKOVIĆ rođen je 1933. godine u Sirigu, Novi Sad, Srbija. Osnovnu i srednju školu (gimnaziju) završio je u Kragujevcu. Godine 1951. upisao se na biološku grupu Prirodno-matematičkog fakulteta u Beogradu i diplomirao na istom fakultetu u decembru 1955. U zvanje asistenta Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Prirodno-matematički odsjek – Katedra za biologiju) izabran je u februaru 1956. godine. Doktorsku disertaciju *Populacije i mriješćenje Alosa fallay (geoffroy) u vodama Neretve i Skadarskog jezera* odbranio je na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu u novembru 1961. U zvanje docenta na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu, Katedra za zoologiju, izabran je 1962, u zvanje vanrednog profesora 1967, a za redovnog profesora na istom fakultetu 1972.

Bio je direktor Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu i dekan Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu, urednik naučnog časopisa *Ichthyologia* i član redakcionih odbora nekih drugih časopisa i kongresnih zbornika. Uredio je *Zbornik radova I evropskog ihtiološkog kongresa*. Kao generalni sekretar organizacionog komiteta Evropske ihtiološke unije radio je na razvijanju međunarodne saradnje u oblasti ihtioloških nauka. Biran je u Organizacioni komitet Evropskog društva za hortikulturu.

Svoju naučnu aktivnost razvijao je u oblasti biosistematike i ekologije riba i ostat će trajno zapamćen kao neosporna i izuzetna vrijednost jugoslavenske i svjetske ihtiologije. Zajedno sa saradnicima ostvario je kompleksni pristup u biosistematici riba, uključujući morfološke, biohemijske, fiziološke, genetičke i druge istraživačke metode. Objavio je oko 120 naučnih radova i kongresnih referata. Za dostignuća u naučnom radu dobio je niz nagrada i priznanja.

Neki najvažniji objavljeni radovi: *Ueber Typen der Laichbringe an Fischeschuppen, Populacije i mriješćenje Alosa fallax nilotica (Geoffroy) u vodama Neretve i Skadarskog jezera* (s T. Šoljanom), *Razvoj i savremeni problemi ihtioloških istraživanja u Jugoslaviji, Über die Saisondynamik der marinen Grundfischpopulationen im Malostonski Kanal und sener Bucht Neum–Klek (östliche Adria), Savremena proučavanja sistematike riba u Bosni i Hercegovini, Ispitivanja mogućnosti hibridizacije salmoidnih vrsta sliva Neretve*. Iskustva i informacije o domaćoj ihtiofauni rezultiraju s dva sintetička djela, koja će dugo stajati kao međaši u naučnoj literaturi; to su knjige *Ribe Bosne i Hercegovine i Slatkovodne ribe Jugoslavije*.

Bavio se i fundamentalnim problemima biosistematike, što se očitovalo njegovim brojnim nastupima na najuglednijim internacionalnim ihtiološkim i drugim forumima. Na toj osnovi biran je na visoke funkcije u više naučnih društava u zemlji i inostranstvu. Predavao je brojnim generacijama studenata na dodiplomskim i postdiplomskim kursevima različitog usmjerenja, a bio je učitelj mnogih biologa, agronoma, veterinarara i medicinara, mnogih stručnjaka i istraživača različitog profesionalnog usmjerenja.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka izabran je 1975, a za redovnog 1981. godine. Bio je generalni sekretar Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1984. do 1989. godine

Premинуo je u Sarajevu 1989. godine.

Konrad Wolf

(1925–1982)

KONRAD WOLF rođen je 1925. godine u Hechingenu kod Stuttgarta, Njemačka. Njegov otac, ljekar i revolucionarno-proleterski pisac Friedrich Wolf, napisao je svoj prvi filmski scenario 1921. i ostao je vezan za filmsku umjetnost sve do svoje smrti 1953. godine (*Crveni bogovi*, 1949; *Thomas Müntzer*, 1953). Godine 1933. porodica Wolf je emigrirala iz Hitlerove Njemačke, preko Švicarske i Francuske, u Moskvu. Tamo je Konrad Wolf pohađao njemačku školu *Karl Liebknecht*. Godine 1942. postao je pripadnik Crvene armije na Kavkaskom frontu i od 1943. spiker i urednik jedne poljske radio-stanice pri 47. armiji, čiji je pobjedonosni pohod protiv trupa fašističkog njemačkog Wermachta vodio sve do Berlina. On je također učestvovao i u oslobođenju grada Berlina od Hitlerovog fašizma.

Godine 1949. ponovo je došao u Moskvu kao student Državne visoke filmske škole Sovjetskog Saveza. Godine 1954. završio je studije kao diplomirani režiser i od tada se priključio vrhunskim režiserima VEB DEFA-studija. Od 1965. godine bio je predsjednik Akademije umjetnosti Njemačke Demokratske Republike od 1965. do svoje smrti 1982. godine. Bio je počasni predsjednik Unije umjetnosti od 1959.

U svojim filmovima prikazao je fašizam na samo njemu svojstven način: on raskrinkava njegov zao duh i ljudsku mržnju, s dubokim političkim razumijevanjem i umjetničkom vještinom. Njegovi filmovi bili su uvršteni u selekciju mnogih filmskih festivala. Godine 1978. bio je član žirija na 28. berlinskom međunarodnom filmskom festivalu, a 1980. njegov film *Solo Sunny* uvršten je na 30. berlinski međunarodni filmski festival.

Posebno mjesto u njegovom stvaralaštvu zauzima *Ja sam bio 19* (1968). Izuzetnost sadržaja nalazi se u pričanju devetnaestogodišnjeg Nijemca Gregora Heckera, koji se u uniformi lajtanta Crvene armije vratio u svoj zavičaj. Obradu prati posmatranje s aspekta internacionalizma i patriotizma kao dijalektičkog procesa. Odgovornost umjetnika u njihovom vremenu i njihovo mjesto u društvu obradio je u historijskom filmu *Goja ili opaki put spoznaje*, po romanu Liona Furchtwangera (1971), i u svom filmu *Nagi čovjek na sportskom terenu*.

Nosilac nekoliko nacionalnih odlikovanja.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1975. godine na prijedlog Odjeljenja književnosti i umjetnosti.

Premинуo je u Berlinu 1982. godine.

Gerhard Wolf-Heidegger

(1910–1986)

GERHARD WOLF-HEIDEGGER rođen je 1910. godine u Trieru, Njemačka. Humanističku gimnaziju završio je u Trieru 1929. godine. Studirao je medicinu, zoologiju, botaniku i fiziku u Bonnu i Berlinu od 1929. do 1934. godine. Za doktora filozofije promovisan je u Bonnu 1932, a za doktora medicine 1934. godine, također u Bonnu.

Godine 1935. emigrirao je u Švicarsku gdje je radio kao volonter i stipendista fonda CIBA u Baselu, te postao asistent na Anatomskom institutu u Baselu, 1937. habilitiran je i izabran za docenta, 1942. za vanrednog profesora, a 1949. postao je *profesor ad personam*. Od 1949. rukovodio je Anatomskim institutom u Beču, kao gostujući profesor. Iste godine odbija poziv da ostane kao redovan profesor i direktor.

U periodu 1950–1952. bio je predsjednik Bazelskog medicinskog društva, 1953–1954. dekan Medicinskog fakulteta u Baselu, a 1965–1966. rektor Univerziteta u Baselu. Godine 1960. ne prihvata poziv Univerziteta u Bonnu da preuzme Katedru anatomije na Medicinskom fakultetu, ali u periodu 1968–1969. bio je gostujući profesor na istom univerzitetu.

Objavio je veliki broj naučnih radova iz područja anatomije, histologije, citologije i embriologije. Uredio je *Atlas anatomije čovjeka* u tri dijela. Objavio je vrlo zapaženo djelo u svjetskoj literaturi *Anatomska disekcija kroz historiju*. Od 1949. godine bio je glavni urednik međunarodnog časopisa *Acta anatomica*.

Bio je član brojnih svjetskih udruženja i medicinskih akademija. Počasni član Udruženja anatora Jugoslavije postao je 1952. godine kao prvi počasni član tog udruženja.

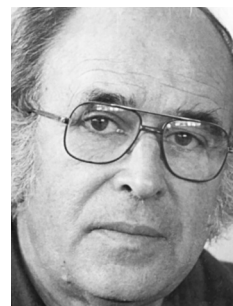
Bio je član Švicarske akademije nauka i Njemačke akademije prirodnih nauka Leopoldina.

Za inostranog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1978. godine na prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka.

Premинуo je u Baselu 1986. godine.

Mehmed Zaimović

(1938–2011)

MEHMED ZAIMOVIĆ rođen je 1938. godine u Tuzli. Diplomirao je u Školi za primijenjenu umjetnost u Sarajevu. Godine 1967. dobio je jugoslavensku stipendiju *Moše Pijade* iz Beograda za specijalizaciju u Parizu, a 1968. stipendiju Republike Bosne i Hercegovine za studijski boravak u Francuskoj.

Član Udruženja likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine postao je 1964, a 1967. postao je član jugoslovenske *Grupe 69* iz Ljubljane, te 1979. član Accademia Italiana dell'Arte e del Lavoro u Parmi, Italija.

Za predsjednika ULUBiH-a biran je 1986. i 1996. godine. Imao je više od 60 samostalnih izložbi u zemlji i inostranstvu: Sarajevo, Beograd, Zagreb, Ljubljana, Split, Novi Sad, Budva, Maribor, Mostar, Tuzla, Pariz, Beč, Bergamo, Keln, Bon, Istanbul, Modena, Prag, Sječín, Rabat, Kazablanka, Doha, itd.

Imao je više od 500 kolektivnih i grupnih izložbi. Izlagao je na mnogim međunarodnim likovnim manifestacijama (bijenalima i trijenalima evropske i svjetske umjetnosti), na reprezentativnim izložbama bosanskohercegovačke i bivše jugoslovenske umjetnosti u mnogim zemljama svijeta: Pariz, London, New Delhi, Aleksandrija, Kairo, Beč, Madrid, Tokio, Keln, Rim, Milano, Venecija, Oslo, Montevideo, Brisel, Firenca, Santiago de Chile, New York, Tunis, Nica, Rabat, Krakov, Dižon, Atina, Kuvajt, itd.

Po njegovim nacrtima urađeno je više tapiserija većeg formata i veći broj murala postavljenih u javnim prostorima. Također je uradio likovnu opremu za preko 150 knjiga, monografija i kataloga.

Dobitnik je preko 30 nagrada i priznanja za svoj rad u zemlji i inostranstvu: 1967. Sarajevo – Otkupna nagrada na Izložbi mladih; 1968. Rijeka – Otkupna nagrada na I međunarodnoj izložbi originalnog crteža; Sarajevo – Prva nagrada na I sarajevskom salonu; Sofija – Diploma na međunarodnoj izložbi; 1969. Sombor – II Nagrada na III trijenalu savremenog jugoslovenskog crteža, Sarajevo – Otkupna nagrada na II sarajevskom salonu; 1970. Sarajevo – Nagrada na III sarajevskom salonu, Mostar – Nagrada na III izložbi kolonije Počitelj; 1971. Zagreb – Nagrada na III zagrebačkoj izložbi jugoslovenskog crteža, Reggio Emilia, Italija – Otkupna nagrada na međunarodnoj izložbi *Premio Emilia*, Sombor – Nagrada na izložbi Trenutak jugoslovenskog slikarstva, Banja Luka – I nagrada na V jesenjem salonu, Sarajevo – Prva nagrada na IV sarajevskom salonu; 1972. Sarajevo – Šestoaprilaska nagrada, Sarajevo – Otkupna nagrada na V sarajevskom salonu,

Sombor – Otkupna nagrada na IV trijenalu savremenog jugoslovenskog crteža; 1973. Francavilla al Mare, Italija – Nagrada na *Premio Micheti*, Rijeka – I nagrada na VII bijenalu mladih, Sarajevo - Nagrada na VI sarajevskom salonu, Arpino, Italija – Počasna diploma na I međunarodnoj izložbi; 1975. Sarajevo - Premija za slikarstvo na VI izložbi SULUJ-a, Banja Luka - Otkupna nagrada na VII jesenjem internacionalnom salonu, Sarajevo – Plaketa grada Sarajeva; 1976. Sarajevo – Dvadesetsedmojulska nagrada SRBiH, Sarajevo – Nagrada za crtež na Collegium artisticum-u 76; 1979. Parma, Italija – Zlatna medalja Accademia Italia delle Arti e del Lavoro; 1980. Cetinje – Otkupna nagrada na XIV salonu *13. novembar*; 1982. Herceg-Novi – Nagrada *Josip Bepo Benković* na XV zimskom salonu; 1985. Sombor – Povelja Likovne jeseni; 1986. Sarajevo – Zahvalnica Umjetničke galerije Bosne i Hercegovine; 1989. Zagreb – Otkupna nagrada na XII zagrebačkoj izložbi jugoslovenskog crteža; 1991. Sarajevo – Nagrada *Svjetlost*, Sarajevo – Godišnja nagrada ULUBiHa; 1996. Sarajevo – Nagrada na izložbi 50 godina ULUBiH-a; 1999. Sarajevo – Godišnja nagrada izdavača i knjižara BiH; 2003. Sarajevo – Godišnja nagrada izdavača i knjižara BiH; 2004. Mostar – Zahvalnica Univerziteta *Džemal Bijedić*; 2005. Sarajevo – Zahvalnica Kamernog teatra 55; 2010. Sarajevo – Grand Prix na izložbi u Collegium Artisticumu.

O njegovom djelu pisali su mnogi autori u knjigama, enciklopedijama, časopisima, stručnim publikacijama i dnevnoj štampi u zemlji i inostranstvu. Godine 2002. štampana je monografija *Zaimović* koja tretira period od 40 godina autorovog rada. Djela mu se nalaze u mnogim muzejima, galerijama, javnim objektima i privatnim kolekcijama.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje umjetnosti izabran je 2002, a za redovnog 2008. godine.

Preminuo je u Sarajevu 2011. godine.

Nikola Zdanovski

(1885–1973)

NIKOLA ZDANOVSKI rođen je 1895. godine u Moskvi gdje je završio srednju školu. Poljoprivredni fakultet je završio 1926. u Zagrebu, a doktorsku disertaciju *Planinsko gospodarstvo sjevernog dijela Hrvatskog primorja i primornih planina* odbranio je na istom fakultetu 1937. godine. Od početka NOB-a povezuje se s ilegalnim pokretom u Zagrebu i aktivno pomaže borbu, a 1944. na poziv ZAVNOH-a odlazi na slobodnu teritoriju i učestvuje u organizaciji narodne vlasti.

Rad u struci počeo je na poljoprivrednim dobrima, te je cijeli niz godina bio upravnik planinskog dobra *Mrzla Vodica*. Od 1945. šef je za stočarstvo u Ministarstvu poljoprivrede, upravnik Instituta za stočarstvo u Zagrebu i nastavnik na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zagrebu na predmetu Planinsko gospodarstvo i mljekarstvo. Godine 1947. dolazi u Sarajevo i kao matičar osniva Saveznu visoku školu, kasnije Poljoprivredni fakultet. Na dužnosti profesora ostao je sve do odlaska u penziju. Pored nastavničke, obavljao je niz drugih dužnosti na Poljoprivrednim fakultetu u Sarajevu i u društvenopolitičkim organizacijama. Pod njegovim rukovodstvom mnogi kandidati su odbranili magistarske i doktorske radove.

Među prvima u našoj zemlji počeo je da se bavi ispitivanjima iz oblasti planinskog gazdovanja, a posebno problemom funkcionalne povezanosti planine i nizinskog gospodarstva. Iz toga područja dao je niz zapaženih radova, kao *Opskrba vodom u planinskom stočarstvu*, *Stočarska kretanja*, *Kategorizacija planina i osnovni pojmovi iz planinskog gospodarstva*, *Vegetacijske prilike naših planinskih pašnjaka*. Brojnim publikacijama, a posebno *Ovčjim mljekarstvom*, postavio je temelje sistematskom ispitivanju autohtonih mliječnih proizvoda i dao prve radove iz ove oblasti na jugoslovenskom nivou. Veliki je doprinos dao razvitku stočarske nauke u domenu morfoloških i fizioloških svojstava. Obradio je kompleksan metod ispitivanja mliječnosti ovaca: *Prehrana, mliječnost i mlijeko primorske ovce* i finoće vune: *Vuna naših ovaca*.

Preko 40 godina naučnog rada krunisano je s više od 150 naučnih radova, koji su poslužili kao osnova za dodjeljivanje Dvadesetsedmojulske nagrade BiH za naučni rad. Za svoj samoprijegoran rad odlikovan je Ordenom rada i Ordenom zasluga za narod sa srebrenom zvijezdom.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1952. godine. Od osnivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1966. godine, nastavlja biti njen redovni član.

Premинуo je u Sarajevu 1973. godine.

Nedo Zec

(1889–1971)

NEDO ZEC rođen je 1899. godine u Mostaru, a medicinu je završio u Beču. Još kao student radio je na Neuropsihijatrijskoj klinici kod prof. Wangerjaurega. Iz političkih razloga nije mogao nastaviti usavršavanje u svojoj struci u zemlji, nego je osam godina premještan kao sreski ljekar po najzabačenijim srezovima Makedonije i Bosne. Završio je specijalizaciju iz neuropsihijatrije na Klinici u Beogradu.

Od 1940. do 1945. radi na neuropsihijatrijskom odjeljenju Opšte državne bolnice u Sarajevu, s prekidom 1942–1943, kada je lišen slobode i odveden u logor Jasenovac. Godine 1945. postavljen je za prvog ministra narodnog zdravlja NRBiH, a to mjesto preuzeo je kao već iskusni predstavnik zdravstvene službe.

U toku 1945. godine, Ministarstvo narodnog zdravlja NRBiH pokrenulo je veliku akciju za suzbijanje pjegavog tifusa, koja je potpuno uspjela. Od velikog značaja su bile i zemaljske zdravstvene ekipe koje su s velikim brojem stručnjaka iz drugih republika prokrstarile gotovo cijelu BiH, sa ciljem da se ustanovi zdravstveno stanje stanovništva poslije rata i da mu se pruži liječnička specijalistička pomoć na terenu. Osnivač je Instituta za dermatovenerologiju, puerikulturu, Instituta za tuberkulozu i Instituta za zdravstveno prosvjeđivanje. Tada su otvorene i dvije škole: Srednja medicinska i Srednja zubarska i zubotehničarska škola u Sarajevu. Njegovom inicijativom i ličnim zalaganjem osnovane su i dvije bolnice za duševne bolesti: u Jagomiru i na Sokocu. Najzad, 16. novembra 1946, kao ministar narodnog zdravlja zvanično je otvorio i Medicinski fakultet u Sarajevu.

Početak 1947. imenovan je za redovnog profesora Medicinskog fakulteta u Sarajevu i postavljen za šefa Katedre za neuropsihijatriju i Klinike za nervne i duševne bolesti. Objavio je oko 80 naučnih i stručnih radova, publikovanih u domaćim i stranim časopisima.

Još rano se počeo baviti problemom šizofrenije i prvi je u tadašnjoj Jugoslaviji uveo tada modernu terapiju ove bolesti kardijazolskim šokovima. Detaljno je obradio problem neuroleutičnih oboljenja kod endemičnog sifilisa u Bosni, dao originalna tumačenja i iznio nove naučne postavke o abortivnoj prirodi tih oboljenja. Pored neuroleusa, intenzivno se bavio problemom miopatija i poremećaja funkcija mišića, o čemu je objavio niz radova u našim i stranim časopisima. Od opšteg značaja je i njegova metoda liječenja ulkusne bolesti inzulinskim šokovima, koja je dala dobre rezultate. Naročito interesovanje pokazivao je za psihologiju djece, a značajna je i njegova koncepcija o pseudošizofreniji.

Navodimo samo neke radove iz opširne bibliografije: *O psihologiji djetinjstva i problemima vaspitanja*, *Neuropsychiatric Affections and Endemie Syphilis in BiH*, *Insulinska terapija ulkusne bolesti*, *Neurosen in der Eisenhütte Zenica*, *Das pseudoschizophrenie Syndrom*, *Biogeni amini u eksperimentalnoj i kliničkoj miotoniji* (s P. Sternom); *Health Protection in Adolescence*, *Strokes and the Weather*.

Za svoj plodonosan rad nekoliko je puta odlikovan, a dobitnik je i Dvadesetsedmojulske nagrade BiH i niza drugih priznanja.

Za redovnog člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1952. godine. Od osnivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 1966. godine, nastavlja biti njen redovni član.

Premинуo je u Sarajevu 1971. godine.

Safet Zec

SAFET ZEC rođen je 1943. godine u Rogatici. Već kao dječak strastveno se posvećuje crtanju i slikanju. Rijetkom marljivošću i zanosom, pogotovo kroz petogodišnje studiranje na Umjetničkoj školi u Sarajevu, ostvaruje brilijantna i virtuozna likovna djela. Godine 1964. upisuje se na Akademiju likovnih umjetnosti u Beogradu, 1969. diplomira, a 1972. završava i postdiplomski studij u klasi profesorice Ljubice Sokić.

Sedamdesetih godina za likovnu kritiku postaje jedan od glavnih eksponenata poetskog realizma. Početkom devedesetih godina jedan je od najznačajnijih umjetničkih stvaralaca u zemlji i njen predstavnik na mnogim internacionalnim izložbama. Do 1989. živi i radi, s porodicom, u Beogradu. Narednih godina je ponovo u Sarajevu. Tu ga 1992. zatiče rat, zbog kojeg napušta grad i zemlju. Iste godine dolazi u Italiju, u Udine. Sva djela ostaju u sarajevskom ateljeu. Počinje sve ispočetka. Ponovo se strastveno predaje radu. Napušta poetski realizam, da bi se vratio prvo crtanim strukturama na grafičkim pločama i tuš-perom crtanim slikama na kartonima i panoima. Ubrzo se vraća i crtačkom ateričnom ekspresivnom rukopisu, virtuoznim senzacijama, onoj energiji i temama koje je nažalost napustio odlazeći na Akademiju. U Udinama upoznaje tiskara Corrada Albicocca, u čijem ateljeu i dan danas realizuje grafička izdanja.

Godine 1994. godine postavljena je prva muzejska izložba u Italiji, gdje se italijanskim radovima priključuje desetak radova iz prethodnog perioda, doneseni iz galerije Hoepfner. Dobitnik je značajnog Grand prix-a za crtež Alpe Jadran u Ljubljani 1996. godine. U istom gradu 1998. godine održava se velika samostalna izložba *Slike, crteži i grafike (1992–1998)*, u dva izložbena prostora, MGLC Vila Tivoli i Cankarjev Dom. Tom prilikom je promovirana i prva likovna monografija Safet Zec. Od 1998. godine umjetnik živi i radi, sa porodicom, u Veneciji. Izlagao je na brojnim samostalnim i kolektivnim izložbama. Velikom retrospektivnom izložbom predstavio se prvo u Sarajevu (Gradska galerija Collegium artisticum) 2001. godine, a zatim iste godine u Lille-u. Prvi put je izložen malobrojni rani sarajevski opus, na koji je Zec posebno ponosan. Također su po prvi put spojena djela iz Italije sa djelima iz sarajevskog ateljea. Želja umjetnika je bila da svoju retrospektivnu izložbu prvo prikaže u Sarajevu, gdje je za njega sve i počelo. Nakon Sarajeva, izložba je postavljena u francuskom gradu Lille, te iste godine.

Danas živi i radi u Veneciji, u Sarajevu i u Počitelju, a njegova djela su izložena u značajnim evropskim i svjetskim galerijama i muzejima.

Za domaćeg člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2012. godine na prijedlog Odjeljenja umjetnosti.

Enver Zerem

ENVER ZEREM rođen je 1953. godine u Glodnici, Jablanica. Redovni je profesor Medicinskog fakulteta u Tuzli i Sveučilištu u Mostaru, te na Fakultetu zdravstvenih studija Univerziteta *Džemal Bijedić* u Mostaru. Aktuelni je koordinator internističkih disciplina u Kantonalnoj bolnici *Dr. Safet Mujić* u Mostaru.

Specijalista je interne medicine za oblast gastroenterologije tako da su njegove naučne aktivnosti vezane pretežno za tu oblast. Većina objavljenih radova rezultat je njegove dugogodišnje kliničke prakse i praktičnog rada iz oblasti interventne ultrasonografije i pankreatologije. Danas se svrstava u grupu najrenomiranijih eksperata za oblasti interventne ultrasonografije i pankreatologije u ovom dijelu Evrope. Osnivač je i dugogodišnji voditelj interventne ultrasonografije u Univerzitetskom kliničkom centru Tuzla koje je Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva iz 2011. godine postalo Federalni referalni centar za interventne procedure u pankreatično bili-jarnom traktu pod kontrolom ultrazvuka.

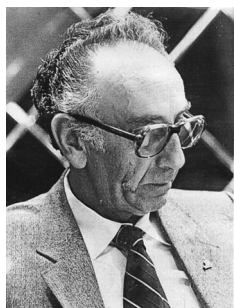
Kao direktor za naučnoistraživački rad i edukaciju u Univeritetskom kliničkom centru u Tuzli (2007–2018), voditelj Vijeća doktorskog studija na Medicinskom fakultetu u Tuzli (2012–2017) i voditelj kolegija klinička istraživanja na postdiplomskom studiju Medicinskog fakulteta u Tuzli (2010–2011), dao je značajan doprinos u podizanju mladog naučnog kadra. Bio je i predsjednik Upravnog odbora JU Univerzitet u Tuzli (2012–2016) i prodekan za klinički dio nastave na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Tuzli (2002–2004).

Član je uređivačkog odbora uglednih međunarodnih časopisa indeksiranih u bazi Current Contents/Clinical Medicine *World Journal of Gastroenterology* i *World Journal of Clinical Case Reports*. Također je član editorijal borda uglednih međunarodnih časopisa *Journal of Pancreas, Pancreatic Diseases and Therapy* i *Journal of Gastroenterology and Hepatology Research*, te domaćih naučnih časopisa *Acta Medica Academica*, *Scripta Medica* i *Acta Medica Saliniana*. Recenzent je više članaka za časopise koji su zastupljeni u Current Contentsu, a stalni je recenzent CC časopisa *European Radiology*, *World Journal Gastroenterology* i *Annals of Saudi Medicine*, te više časopisa citiranih u bazi SCI. Bio je recenzent u postupku vrednovanja sveučilišnog pred-diplomskog studija sestrinstva na Sveučilištu u Zadru i gost profesor na doktorskome studiju Medicinskog fakulteta u Osijeku. Član je Evropskog udruženja za primjenu ultrazvuka u medicini i biologiji i član Američkog udruženja radiologa. Također, član je grupe za donošenje novog

konsenzusa za izmjenu Atlantske klasifikacije o procjeni težine bolesti akutnog pankreatitisa. Dobitnik je Plakete Univerziteta Džemal Bijedić u Mostaru (2021).

Objavio je oko 200 članaka od kojih je 72 objavljeno u časopisima citiranim u bazi Carent Contents, 88 u časopisima citiranim u WoS i 118 članaka u bazi PUBMED/MEDLINE. Do danas (16. 3. 2021) članci su mu citirani 2331 puta u bazi Google Scholar i 1270 puta u bazi Scopus. Objavljeni članci su uglavnom iz oblasti gastroenterologije i scientimetrije. Voditelj je projekta *Uticaj pandemije COVID-19 na naučnu produkciju, citiranost naučnika i rangiranje univerziteta u Bosni i Hercegovini* koje je finansijski podržalo Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenju medicinskih nauka izabran je 2012, a za redovnog 2018. godine.

Svetozar Zimonjić

(1928–1999)

SVETOZAR ZIMONJIĆ rođen je 1928. godine u Avtovcu, Gacko. Osnovno obrazovanje stiče u Mostaru, a pred sami rat nastavio je gimnazijsko školovanje u Sarajevu. Poslije oslobođenja završava gimnaziju i 1947. godine počinje studij elektrotehnike na Politehničkom institutu u Sverdlovsku, a završava ga na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu početkom 1953. godine. Doktorat nauka brani 1971. na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu.

Poslije šest godina rada na projektovanju i izgradnji kombinata crne metalurgije u Ilijašu 1959. godine prelazi u Energoinvest. Paralelno sa tim radom, 1959. godine izabran je za docenta i predaje na Tehnološkom fakultetu u Tuzli, a zatim 1962. godine prelazi na Elektrotehnički fakultet u Sarajevu, gdje je biran za vanrednog profesora 1967, a za redovnog 1972. godine. Kao univerzitetski nastavnik ne napušta vrlo aktivan rad u Energoinvestu, gdje prvo vodi projektni biro za automatiku, zatim je preko sedam godina direktor Istraživačko-razvojnog centra za automatiku (IRCA), čiji je i osnivač i, najzad, koordinator Oblasti upravljačkih postrojenja. Bio je član Republičkog, a zatim Saveznog savjeta za naučni rad, kao i član više stručnih tijela. Rat u Bosni i Hercegovini 1992–1995. je proveo aktivno učestvujući u organizaciji i nastavi Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Početni krug njegovog istraživačkog interesa odnosi se na izučavanje elektroenergetskih objekata, iz kojeg potiče više radova, među kojima su i *Jednostavni kružni dijagram lučne peći*, *Rudno termička peć* i *Prespajanje kratkospojnih mašina 500 V za napon 380 V*.

Drugi krug istraživačkog interesa vezuje za jednu tada i u svijetu novu naučnu oblast: automatsko upravljanje. U toj oblasti razvija izuzetnu aktivnost. Njemu pripada koncept razvoja te oblasti u Energoinvestu, u kojoj je na istraživanju, proizvodnji i projektovanju do 1991. godine radilo 1000 ljudi. Dugogodišnji je rukovodilac Naučno-istraživačkog instituta za automatiku i računarske nauke Energoinvesta, u kome je preko 100 istraživača obavljalo originalan istraživački rad. Pokretač je i konceptualni nosilac u to vrijeme (1962) jedinog u Jugoslaviji studija iz domena automatskog upravljanja na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu i dugogodišnji je šef tog Odsjeka.

Ova kretanja neposredno dovode do uvođenja predmeta i osnivanja smjerova iz domena nauke o upravljanju na nekim drugim fakultetima Univerziteta u Sarajevu. Njegov rad na ovom planu prati opus od 35 stručnih i naučnih radova, kao i niz praktičnih realizacija.

Vodio je više konkretnih naučnoistraživačkih projekata, neposredno je saradivao sa AN SSSR-a (Institut za probleme upravljanja) i učestvovao u realizaciji krupnog istraživačkog projekta koji su ostvarili Institut za automatiku i računarske nauke Energoinvesta i spomenuti Institut AN SSSR-a. Rezultati se nalaze u praksi.

U ovom periodu javlja se i više njegovih specifičnih naučnoistraživačkih radova, među kojima su: *Analitička aproksimacija prenosa kašnjenja sa agregatnim regulatorima, Pristup sintezi nekih optimalnih sistema, O jednom pristupu sintezi sistema sa promjenljivom strukturom, Jedna strukturna varijanta (SPS), Generalizacija frekventnih metoda, Gradijentni osnov simpleksne metode.*

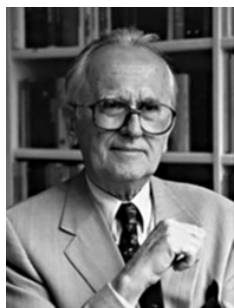
Naučna istraživanja usmjeravao je u pravcu teorije optimalnih rješenja i na oblast slabo strukturiranih sistema.

Nosilac je brojnih nagrada: Nagrada AVNOJ-a, Šestoaprilaska nagrada Grada Sarajeva, Orden rada sa zlatnim vijencem.

Bio je član Ruske akademije nauka.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje tehničkih nauka izabran je 1973, a za redovnog 1978. godine. Bio je predsjednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od 1981. do 1990. godine.

Premينو je u Sarajevu 1999. godine.

Adil Zulfikarpašić

(1921-2008)

ADIL ZULFIKARPAŠIĆ rođen je 1921. godine u Foči. Iako je veći dio svog života proveo u emigraciji, biografija i cjelokupan rad ovog istaknutog bosanskohercegovačkog i bošnjačkog intelektualca i političara povezani su s Bosnom i Hercegovinom.

Već kao gimnazijalac društveno se angažira i pristupa komunističkoj omladini. Nedugo potom postaje član Komunističke partije Jugoslavije. Njegovu antifašističku borbu i djelovanje u Drugom svjetskom ratu obilježilo je i ustaško hapšenje 1942. godine u Sarajevu. Godine 1946. odlazi u Trst čime započinje period njegovog emigrantskog i disidentskog života. U Innsbrucku i Grazu studirao je političke nauke, a 1954. godine prelazi u Švicarsku, gdje se afirmira kao istaknuti predstavnik bošnjačke dijasporae. U Beču 1960. godine pokreće političko-kulturni mjesečni časopis *Bosanski pogledi*, koji izlazi do 1967. godine.

Profilirajući se kao uspješan i ugledan poslovan čovjek od sredine 60-ih do sredine 70-ih godina, početkom 1980-ih posvećuje se u potpunosti političkom i kulturnom radu za Bosnu i Hercegovinu razvijajući ideju osnivanja kulturne institucije za proučavanje prošlosti Bosne i promoviranje njene kulture. U junu 1988. godine osniva "Bosniaken Institut – Stiftung Adil Zulfikarpasic" u Zürichu, sa statusom fondacije. Ostvarujući svoju dugogodišnju želju, Bošnjački institut 2000. godine iz Zürichu izmiješta u Sarajevo gdje osniva "Bošnjački institut – Fondaciju Adila Zulfikarpašića", u koju smiješta sve fondove i zbirke i koji počinje sa radom 2001. godine u punom kapacitetu biblioteke, kulturne i naučne ustanove.

Za počasnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 2002. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2008. godine.

Grujica Žarković

(1915–2010)

GRUJICA ŽARKOVIĆ rođen je 1915. godine u Dragotini, Glina, Hrvatska. Osnovnu školu završio je u Ogulinu, a srednju školu i Medicinski fakultet u Zagrebu (1938). Postdiplomske studije iz javnog zdravstva završio je na Školi javnog zdravlja Harvard Univerziteta u Bostonu (1953). Doktorat medicinskih nauka stekao je na Univerzitetu u Ljubljani.

Učesnik je NOB-a od 1941. i nosilac Partizanske spomenice 1941. Nalazio se na dužnostima načelnika Sanitetskog odjeljenja Glavnog štaba NOV-a i PO Hrvatske, pomoćnika povjerenika za narodno zdravlje u Nacionalnom komitetu oslobođenja Jugoslavije, pomoćnika ministra zdravlja DFJ-a, generalnog konzula SFRJ-a u Australiji i Novom Zelandu i pomoćnika predsjednika Saveznog savjeta za zdravlje i socijalnu politiku. Od 1951. do penzionisanja bio je nastavnik Higijene i socijalne medicine na Medicinskom fakultetu u Sarajevu i direktor instituta s istorodnim nazivom.

Paralelno s nastavnim i naučnim radom vršio je niz izbornih društvenih funkcija: više puta biran je za dekana Medicinskog fakulteta u Sarajevu, bio je predsjednik Društva ljekara BiH, predsjednik Saveza ljekarskih društava, predsjednik Savjeta zdravstvenog centra Federacije, predsjednik Udruženja univerzitetskih nastavnika i naučnih radnika, poslanik Socijalno-zdravstvenog vijeća Savezne skupštine, član Panela eksperata Svjetske zdravstvene organizacije, itd.

Publikovao je oko 250 radova u stručnoj i naučnoj periodici, te dvadesetak udžbenika i naučnih monografija. Njegov naučnoistraživački rad je kontinuirano tekao u više različitih pravaca: socijalna medicina, epidemiologija, higijena. Na području socijalne medicine naročito se bavio organizacijom zdravstvene zaštite, operacijskim istraživanjima na polju zdravstvenih makrosistema, simulacijama i projekcijama razvoja na kompjuterskim modelima, dugoročnim planiranjem, zdravstvenim odgojem i populacionim problemima. U okviru epidemioloških istraživanja pretežno se bavio masovnim hroničnim nezaraznim oboljenjima, kao što su gušavost, rahitis i ostale deficitarne bolesti, rast i razvoj djece, neuroze, traumatizam, alkoholizam, pobačaji i hronični bronhitis. Na polju higijene bavio se ispitivanjem ishrane stanovništva, problemima snabdijevanja vodom, a naročito radijacionom higijenom.

Napisao je ili uredio niz specijalističkih udžbenika, kao: *Higijena građevinskih objekata*, *Komunalna higijena*, *Higijena ishrane*, *Preventivna medicina*, *Higijena*. Publikovao je, pored ostalog, sljedeće monografije: *O uzrocima displazije prirodnog prinaštaja stanovništva u SFRJ*; *Istraživanja o etiologiji hroničnih respiratornih oboljenja i plućnog srca u seoskim predjelima Bosne*; *Uticaj ishrane*

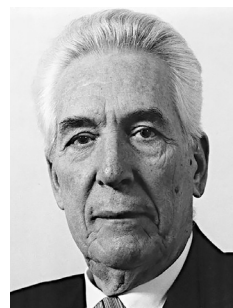
na rast i razvoj djece i omladine u SFRJ (s 11 koautora); Priraštaj stanovništva i budućnost Jugoslavije; Projekcije razvoja zdravstva u SR Bosni i Hercegovini za period od 1976–1990 godine.

Za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Odjeljenje medicinskih nauka izabran je 1967, a za redovnog 1977. godine.

Premинуo je u Sarajevu 2010. godine.

Branko Žeželj

(1910–1995)

BRANKO ŽEŽELJ rođen je 1910. godine u Benkovcu. Školovao se u Zadru i u Splitu, a studije završio na Građevinskom fakultetu u Beogradu 1932. godine. Od 1932. radio je kao inženjer Odsjeka za mostove Ministarstva građevina, a od 1938. bio je profesor Srednje tehničke škole u Beogradu. Od 1941. do kraja 1944. nalazi se u zarobljeništvu. Od 1945. rukovodio je obnovom mostova kao šef Odsjeka Saveznog ministarstva građevina, a 1948. osnovao je i bio prvi direktor Saveznog građevinskog instituta, Instituta za ispitivanje materijala i Obitne stanice za prednapregnuti beton. Od 1966. godine bio je predsjednik Naučnog saveta Instituta za ispitivanje materijala SR Srbije. Godine 1964. izabran je, za redovnog profesora Građevinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Aktivno je radio na planu razvoja naučnoistraživačkog rada i privrede kao poslanik Savezne skupštine, član Odbora za nauku SIV-a i u drugim institucijama.

Projektovao je veliki broj betonskih mostova, među kojima i drumski most preko Tise kod Titela, željezničko-drumski most preko Dunava u Novom Sadu i drumski most preko Dunava kod Beške, koji po svojim dimenzijama i originalnosti metoda građenja predstavljaju svjetski doprinos projektovanju i gradnjama ove vrste. Također, projektovao je više hala i dvorana, od kojih hangari u Zadru i hala I Beogradskog sajma zauzimaju istaknuto mjesto u svijetu.

Od brojnih patenata u zemlji i inostranstvu navode se značajniji: razne vrste kotvi, presa i drugih uređaja koji sačinjavaju osnovu IMS-sistema prednaprezanja; montažni skeletni sistem od prednapreznog betona široko se primjenjuje u zemlji i nekim stranim državama; gradnje velikih lučkih mostova bez skela - primijenjeno u Novom Sadu; građenje velikih gredičnih mostova bez skela - primijenjeno pri građenju velikog mosta kod Beške; topli dvozidni reaktorski sud od prednapreznog betona, po kome je izrađen model (ukazuje na mogućnosti rješenja nekih fundamentalnih pitanja izgradnje nuklearnih elektrana).

Godine 1964. u Briselu dodijeljene su mu za pronalazke Zlatna i Purpurna medalja, a 1970. dodijeljena mu je novoosnovana Medalja FIP-a Međunarodnog udruženja za prednaprezanje, kao jednom od trojice najzaslužnijih za izuzetan doprinos na razvoju prednapreznih konstrukcija u svijetu.

Odlikovao je Ordenom rada II reda, Ordenom rada I reda, Ordenom zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom i Ordenom Republike sa zlatnim vijencem. Dodijeljene su mu brojne nagrade u zemlji i inostranstvu, među kojima i nagrada Savezne vlade za naučni rad, Oktobarska nagrada Beograda,

Sedmojulska SR Srbije i nagrada AVNOJ-a, kao i počasno članstvo i predsjednička funkcija brojnih udruženja.

Bio je član Srpske akademije nauka i umjetnosti.

Za domaćeg člana (današnji inostrani) Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabran je 1973. godine ispred Odjeljenja tehničkih nauka.

Preminuo je u Beogradu 1995. godine.

Fotografije

Arhive

Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (str. 19, 21, 22, 24, 25, 27, 28, 29, 32, 33, 35, 37, 39, 42, 45, 50, 21, 52, 54, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 68, 70, 74, 76, 77, 78, 80, 83, 85, 88, 89, 90, 92, 94, 96, 99, 101, 102, 104, 107, 109, 111, 112, 113, 114, 115, 117, 118, 120, 122, 126, 128, 132, 134, 135, 137, 139, 140, 141, 142, 144, 146, 147, 149, 155, 157, 159, 161, 163, 164, 168, 170, 171, 172, 174, 176, 179, 181, 182, 185, 187, 188, 189, 191, 193, 194, 196, 197, 199, 201, 202, 205, 209, 211, 213, 216, 218, 220, 222, 224, 228, 230, 232, 234, 237, 239, 242, 247, 249, 251, 252, 255, 257, 259, 261, 262, 263, 264, 266, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 278, 280, 281, 284, 285, 287, 288, 289, 290, 293, 295, 296, 299, 301, 303, 304, 306, 307, 309, 310, 311, 316, 318, 322, 324, 326, 327, 329, 334, 335, 336, 342, 244, 346, 348, 350, 354, 356, 358, 360, 361, 364, 366, 368, 370, 375, 377, 379, 381, 382, 384, 386, 388, 390, 393, 395, 397, 399, 402, 404, 406, 411, 412, 414, 416, 418, 420, 423, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 444, 446, 448, 449, 451, 453, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 473, 476, 478, 479, 481, 485, 487, 490, 492, 494, 497)

Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (str. 23, 72, 131, 198, 308, 352)

Makedonske akademije nauka i umjetnosti (str. 48, 331, 333)

Slovenske akademije znanosti i umjetnosti (str. 44, 49, 129, 167, 400, 472)

Srpske akademije nauka i umjetnosti (str. 36, 71, 123, 125, 138, 244, 291, 314, 315, 340, 363, 372, 374, 442, 499)

Časopisi

Acta Clin Croat. 2002;41:189. (str. 313)

Sem Vet. 2011;3:338. (str. 82)

Internet izvori

www.alchetron.com (str. 392)

www.asim-kurjak.com (str. 245)

www.associazioneculturaleitaliana.it (str. 130)

www.avaz.ba (str. 87, 254)

www.badw.de (str. 469)

www.bosnjaci.net (str. 496)

www.delo.si (str. 41)

www.dlib.si (str. 236)

www.durieux.hr (str. 47)

www.en.wikipedia.com CC BY-SA 2.0 (str. 332)
www.enciklopedija.hr (str. 31, 204, 207, 408, 410)
www.forumakademickie.pl (str. 403)
www.geni.com (str. 81)
www.geschichte.medizin.unibas.ch (str. 484)
www.glasistre.hr (str. 215)
www.globalenergyprize.org (str. 422)
www.grf.bg.ac.rs (str. 246)
www.hatz.hr (str. 152)
www.historiografija.hr (str. 151)
www.hr.wikipedia.org CC BY-SA 3.0 (str. 79)
www.index.ba (str. 156)
www.isham.org (str. 18)
www.ispnpp.kiev.ua (str. 320)
www.ite-vinca.org (str. 17)
www.ius.edu.ba (str. 292)
www.knjiznicaorebic.wordpress.com (str. 116)
www.lfbrecht.de (str. 483)
www.masina.rs (str. 69)
www.matica.hr (str. 53)
www.montenegrina.net (str. 321)
www.nia.rs (str. 455)
www.oslobodjenje.ba (str. 154, 241, 283)
www.pescanik.net (str. 208)
www.phti.tj (str. 119)
www.portalnovosti.net (str. 91)
www.proleksis.lzmk.hr (str. 226)
www.radiosarajevo.ba (str. 166)
www.researchgate.com (str. 297)
www.ru.wikipedia.org CC BY-SA 4.0 (str. 106)
www.tehnika.lzmk.hr (str. 178)
www.thefamouspeople.com (str. 475)
www.um.si (str. 98)
www.vecernji.ba (str. 470)
www.vmspd.com (str. 488)
www.ziuaconstant.ro (str. 60)

Literatura

- Dvadeset godina Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1986.
- Jubilej Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine: 65/50. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2016.
- Jubilej Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine 65/50: svečana sjednica: Gradska vijećnica u Sarajevu, 28. oktobar 2016. godine. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2017.
- Ljetopis Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1970-2021.
- Pedeset godina Centra za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine: 1963.-2013. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2013.
- Redžić, Enver. Pola stoljeća Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine: 1952-2002. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2004.
- Spomenica 1951-1976. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1976.
- Spomenica 60 godina ANUBiH: 1951-2011. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2011.

Sadržaj

Uvod.....	5
BIOGRAFIJE.....	15
Naim Afgan.....	17
Libero Ajello.....	18
Mohamed Mufak Alarnaut.....	19
Ivo Andrić.....	21
Mihailo Apostolski.....	22
Antun Augustinčić.....	23
Anto Babić.....	24
Mile Babić.....	25
Josip Bać.....	27
Branko Bajčetić.....	28
Mahmut Bajraktarević.....	29
Vladimir Bakarić.....	31
Henrik Barić.....	32
Ferdo Bašić.....	33
Midhat Begić.....	35
Mehmed Begović.....	36
Alojz Benac.....	37
Ljubomir Berberović.....	39
Stane Bernik.....	41
Vladimir Beus.....	42
France Bezlaj.....	44
Slobodan Blagojević.....	45
Bogdan Bogdanović.....	47
Đurđe Bošković.....	48
Bogdan Breclj.....	49
lbro Brkić.....	50

Sead Brkić.....	51
Josip Broz Tito.....	52
Dalibor Brozović.....	53
Milan Budimir.....	54
Jagoda Buić.....	55
Vaso Butozan.....	57
Marko Ciglar.....	59
Emil Condurachi.....	60
Ivan Cvitković.....	61
Edhem Čamo.....	63
Fikret Čaušević.....	65
Vladimir Čavka.....	67
Muris Čičić.....	68
Rodoljub Čolaković.....	69
Borivoj Čović.....	70
Vaso Čubrilović.....	71
Filip Čulo.....	72
Adnan Čustović.....	74
Hamdija Čemerlić.....	76
Milivoje Ćirić.....	77
Sima Ćirković.....	78
Branko Ćopić.....	79
Dragomir Ćosić.....	80
Oskar Danon.....	81
Carlos Luis de Cuenca y Gonzales-Ocampo.....	82
Branko Despot.....	83
Mladen Deželić.....	85
Slobodan Braco Dimitrijević.....	87
Vojo Dimitrijević.....	88
Mihailo Dinić.....	89
Vlatko Doleček.....	90
Robert Donia.....	91
Esad Duraković.....	92
Srećko Matko Džaja.....	94
Miralem Džinić.....	96

Mehmedalija Dali Đonlagić	98
Branislav Đurđev	99
Dušan Đurović	101
Momir Đurović	102
Milorad Ekmečić	104
Stanislav V. Emelyanov	106
Svjetlana Fajfer	107
Milenko S. Filipović	109
Muhamed Filipović	111
Nedim Filipović	112
Gjorgji Filipovski	113
Eli Finci	114
Jahiel Finci	115
Cvito Fisković	116
Ivan Focht	117
Pavle Fukarek	118
Bobodžan Gafurović Gafurov	119
Ejup Ganić	120
Jakob Gaon	122
Milutin Garašanin	123
Velibor Gligorić	125
Ivo Goldstein	126
Blagoje Govedarica	128
Bogo Grafenauer	129
Paolo Graziosi	130
Drago Grdenić	131
Teodor Gregorič	132
Ernest Grin	134
Jela Grujić-Vasić	135
Branimir Gušić	137
Nedeljko Gvozdrenović	138
Avdo Hadžibeganović	139
Hasan Hadžiomerović	140
Hajrudin Hadžiselimović	141
Rifat Hadžiselimović	142

Julije Hahamović.....	144
Senahid Halilović.....	146
Muhidin Hamamdžić	147
Kemal Hanjalić	149
Horst Haselsteiner.....	151
Zijad Haznadar	152
Dževad Hozo	154
Serafin Hrkać.....	155
Ahmet Hromadžić	156
Hazim Hrvatović.....	157
Mirsada Hukić.....	159
Seid Huković.....	161
Hamza Humo.....	163
Adnan Ibrahimbegović	164
Nedžad Ibrišimović	166
Božidar Jakac.....	167
Miro Jakovljević	168
Živorad Janković	170
Risto Jeremić	171
Josip Ježić	172
Vlado Jokanović	174
Radoslav Jovanović	176
Ivan Jurković	178
Dževad Juzbašić	179
Muhamed Kadić	181
Mustafa Kamarić.....	182
Dušan Kanazir.....	183
Mehmed Kantardžić.....	185
Kemal Kapetanović.....	187
Hamdija Kapidžić.....	188
Hanifa Kapidžić-Osmanagić	189
Isak Karabegović	191
Dževad Karahasan	193
Gordan Karaman.....	194
Muhamed Karamehmedović.....	196

Edvard Kardelj.....	197
Radoslav Katičić	198
Marina Katnić-Bakaršić.....	199
Dušan Kecmanović.....	201
Ilija Kecmanović.....	202
Franjo Kogoj.....	204
Vojin Komadina	205
Blaže Koneski	207
Radomir Konstantinović.....	208
Faruk Konjhodžić.....	209
Veselko Koroman.....	211
Milivoje Kostić	213
Mirko Kovač	215
Nikola Kovač.....	216
Blagoje Kovačević.....	218
Desanka Kovačević-Kojić.....	220
Mithad Kozličić.....	222
Hamdija Kreševljaković.....	224
Miroslav Krleža	226
Slavica Krneta.....	228
Dušan Krsmanović.....	230
Vera Kržišnik-Bukić.....	232
Boško Kućanski	234
Anton Kuhelj.....	236
Slavo Kukić.....	237
Mustafa Kulenović.....	239
Skender Kulenović	241
Tvrtko Kulenović.....	242
Đuro Kurepa	244
Asim Kurjak.....	245
Đorđe Lazarević.....	246
Alija Lekić.....	247
Slavko Leovac.....	249
Josip Lešić.....	251
Zdenko Lešić.....	252

Franjo Likar.....	254
Lidija Lincender-Cvijetić.....	255
Slobodan Loga.....	257
Dubravko Lovrenović.....	259
Stjepan Lovrenović.....	261
Krunoslav Ljolje.....	262
Dušan Maksimović.....	263
Siniša Malčević.....	264
Dragomir Malić.....	266
Petar Mandić.....	267
Radivoje Mandić.....	269
Enver Mandžić.....	271
Manojlo Maravić.....	273
Ivan Markešić.....	275
Tihomil Marković.....	277
Branislav Martić.....	278
Juraj Martinović.....	280
Božidar Matić.....	281
Predrag Matvejević.....	283
Esad Mekuli.....	284
Senka Mesihović-Dinarević.....	285
Stjepan Mikulec.....	287
Bogdan Milanković.....	288
Janez Milčinski.....	289
Svetislav Milić.....	290
Radivoj Milin.....	291
Harry Miller.....	292
Dejan Milošević.....	293
Vlado Milošević.....	295
Bekir Misirlić.....	296
Svein Monnesland.....	297
Ismet Mujezinović.....	299
Marko Mušič.....	301
Salko Nazečić.....	303
Juraj Neidhardt.....	304

Aleksandar Nikulin.....	306
Grga Novak.....	307
Božidar Oklješa.....	308
Mladen Oljača.....	309
Ljerka Ostojić.....	310
Ladislav Ožegović.....	311
Ivo Padovan.....	313
Predrag Palavestra.....	314
Isidor Papo.....	315
Adila Pašalić Kreso.....	316
Zijo Pašić.....	318
Boris Evgenević Paton.....	320
Branko Pavićević.....	321
Asim Peco.....	322
Mirko Pejanović.....	324
Danilo Pejović.....	326
Veselin Perić.....	327
Branislava Peruničić.....	329
Mihail D. Petruševski.....	331
Renzo Piano.....	332
Haralampije Polenaković.....	333
Vladimir Prelog.....	334
Vladimir Premec.....	335
Vladimir Pšorn.....	336
Zdravko Pujić.....	338
Ljubiša Rakić.....	340
Affan Ramić.....	342
Mehmed Ramović.....	344
Enver Redžić.....	346
Husref Redžić.....	348
Sulejman Redžić.....	350
Duje Rendić-Miočević.....	352
Džemal Rezaković.....	354
Muhamed Ridanović.....	356
Cvjetko Rihman.....	358

Teodor Romanić.....	360
Jakov Rukavina.....	361
Radovan Samardžić.....	363
Dževad Sarač.....	364
Ešref Sarajlić.....	366
Izet Sarajlić.....	368
Milivoje Sarvan.....	370
Pavle Savić.....	372
Mehmed Meša Selimović.....	374
Hišam Serdarević.....	375
Dimitrije Sergejevski.....	377
Abdulah Sidran.....	379
Čamil Sijarić.....	381
Miodrag Simović.....	382
Jakov Sirotković.....	384
Boris Sket.....	386
Izet Smajević.....	388
Ivan Soklić.....	390
Vladimir Evgenevič Sokolov.....	392
Vojislav Spaić.....	393
Gordan Srkalović.....	395
Dragomir Stanković.....	397
Siniša Stanković.....	399
Pavao Stern.....	400
Petar Stevanović.....	402
Zdislaw Stieber.....	403
Joseph Straus.....	404
Avdo Sućeska.....	406
Mate Suić.....	408
Ivan Supek.....	410
Derviš Sušić.....	411
Asif Šabanović.....	412
Midhat Šamić.....	414
Abdulah Šarčević.....	416
Edin Šarčević.....	418

Taib Šarić.....	420
Aleksander Efimović Šcjdlin.....	422
Ivo Šeremet.....	423
Srećko Šimić.....	424
Tonko Šoljan.....	426
Ivan Štraus.....	428
Marko Šunjić.....	430
Husref Tahirović.....	432
Mihra Taljanović.....	434
Arif Tanović.....	436
Boris Tihi.....	438
Kosta Todorović.....	440
Mica Todorović.....	442
Berislav Topić.....	444
Miloš Trifković.....	446
Mladen Trkovnik.....	448
Fabijan Trubelja.....	449
Aleksander Trumić.....	451
Zlatko Ugljen.....	453
Rade Uhlík.....	455
Midhat Usčuplić.....	457
Vadim Utkin.....	459
Fikret Vajzović.....	461
Miroslav Varadin.....	463
Milan Vasić.....	465
Branislav Verbič.....	467
Hermann Vettters.....	469
Petar Perica Vidić.....	470
Josip Vidmar.....	472
Mihovil Vlahinić.....	473
Ulf Svante Von Euler.....	475
Radovan Vučković.....	476
Jovan Vuković.....	478
Mirjana Vuković.....	479
Tihomir Vuković.....	481

Konrad Wolf.....	483
Gerhard Wolf-Heidegger.....	484
Mehmed Zaimović.....	485
Nikola Zdanovski.....	487
Nedo Zec.....	488
Safet Zec.....	490
Enver Zarem.....	492
Svetozar Zimonjić.....	494
Adil Zulfikarpašić.....	496
Grujica Žarković.....	497
Branko Žeželj.....	499
Fotografije.....	501
Literatura.....	503

DOI: 10.5644/S2021-00

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

061.12(497.6)"1951/2021"

AKADEMIJA nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (Sarajevo)
Spomenica 70 godina Akademije nauka i umjetnosti Bosne i
Hercegovine / urednica Lidija Lincender-Cvijetić. - Sarajevo :
Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 2021. - 514 str. :
fotogr. ; 25 cm

Bibliografija i bilješke uz tekst.

ISBN 978-9926-410-73-5

1. Gl. stv. nasl.

COBISS.BH-ID 46331654

